

NEDERLANDSCH INDIË.

VOOR HET JAAR 1819.

(N°. 1.) **BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 3 Januarij 1819, n°. 1, houdende: ten eerste, eenige bepalingen nopens het koffijstelsel in die residentien, naar hetzelfde gehoeveel onder de administratie van den lande genomen is, of naar de koffij, door den planter en grondeigenaar, aan den lande moet geleverd worden. Ten tweede, afschaffing van het zoogenaamde familie- of huisgezinnegeld in de Preanger Regentschappen en Krawang.**

Is in deliberatie gebracht, eene missive van den Inspecteur Generaal en Adjunct-inspecteur Generaal der landelijke inkomsten, geschreven op 5 December 1818, daarbij, ter voldoening aan het 13de en 14de art. van hunne instructie, verslag doende over den staat van de koffijteelt in die residentien, waar dezelve geheetlijk onder de administratie van den lande genomen is, of waar de koffij door den planter en grondeigenaar aan den lande moet geleverd worden, en wijders, na ontwikkeling van eenige gronden en redenen, onderscheidene voorstellen doende:

En op dit alles, in eene opzettelijk gehouden bijeenkomst, met den Inspecteur en Adjunct-inspecteur Generaal voornoemd, zijnde geraadpleegd, is goedgevonden en verstaan, de navolgende bepalingen vast te stellen.

1°. Enz.

7°. In te trekken de tot nu bestaan hebbende bepaling, om, bij de pakhuishoeken en rekeningen, een pikol koffij te verhandelen met 128 ponden, en te bepalen dat voortaan de pikol zal inhouden 125 ponden.

8°. Enz.

11°. In te trekken de tegenwoordige wijze, op welke wordt opgekocht de koffij van onvermogenen, of van hen, die onthoort zijn van middelen tot vervoer van dezelve, naar de pakhuizen van Karangasambong of Tjikao, en te bepalen, dat daartegen in de onderscheidene districten, pakhuizen zullen worden aangelegd, in welke, onder het oppertoezicht van den Resident van de Preanger Regentschappen, die koffij zal worden aangenomen, ontvangen en betaald; wordende hem Resident gelast, aan den Gouverneur Generaal eene voordragt te doen, tot het opslaan dier pakhuizen in de onderscheidene districten, waarin zulks noodig is.

12°. Enz.

16°. Te bepalen, dat de koffij uit alle Regentschappen naar de pakhuizen zal worden vervoerd op dezelfde wijze en naar de gewoonte in het Regentschap Tjanjor gebruikelijk en niet, gelijk in sommige districten tot nu plaats had, bij groote transporten te geluk.

17°. Te bepalen, dat, voor vrachtlaan van Karangasambong naar Indramajo, zullen worden betaald negen stuivers van de 125 ponden, en dat aan den Pakhuismeester van Karangasambong niet meer dan negen stuivers voor gelijke hoeveelheid zullen worden te goed gedaan.

18°. Te bepalen, dat de koffij voortaan van Tjikao niet zal mogen worden vervoerd met praauwen, toebehoorende aan den Pakhuismeester aldaar; dat dezelve praauwen van den genoemden Pakhuismeester zullen worden overgenomen tegen eene billijken prijs; dat zal worden onderzocht, of het voordeliger is, die praauwen voor 's lands rekenen aan te houden en de daarop varende bij dagloon, of bij de reis in te huren, dan wel om dezelve aan de inwoners van Tjikao tegen inkoopsprijs en termijnwijze betaling over te doen, om alzoo de koffij door hen tegen redelijke vrachtlaan van Tjikao naar Batavia te doen afvoeren; wordende den Resident van de Preanger Regentschappen gelast, den Gouverneur Generaal daarentrent zijne consideratie in te zenden.

19°. Den Resident van Buitenzorg, Krawang en Batavia aan te schrijven, om, ieder in den Resident te zorgen, dat de rivieren en binnen-wateren, langs welke de koffij van Tjikao naar Batavia wordt vervoerd, diep en schoon gehouden worden, en dat de oevers van de rivier Tjitarum schoon gekapt of gebrand zijn, ten einde de praauwen met de lijn langs dezelve te kunnen optrekken.

20°. Te bepalen, dat voortaan een elk, die buffels uit de Preanger Regentschappen zal willen vervoeren, daartoe den Resident verzoek zal moeten doen; zullende de Resident in de beoordeeling van de hem gedane verzoeken bepaaldelijk moeten in het oog houden, dat de uitvoer der buffels geen hinder toebrengt aan den vervoer der koffij; wordende hem Resident aanbevolen, daarin met onzijdigheid en billijkheid te werk te gaan.

21°. Aan de optieners der koffijteelt te verbieden, het middellijk of onmiddellijk handel drijven in buffels en koebeesten, en den Resident van de Preanger Regentschappen te gelasten, naauwkeuriglijk toe te zien, dat de optieners zich in den vervoere daarvan onthouden.

22°. Af te schaffen de belasting van het zoogenaamde familie- of huisgezinnegeld, thans in de Preanger Regentschappen en Krawang geheven wordende, en de Residenten aan te schrijven, om te zorgen, dat deze afschaffing werde ter kennis gebragt van den ingezetenen, en wijders zorgvuldiglijk toe te zien dat noch Regenten, noch mindere inlandsche hoofden, noch bijzondere landeigenaars die belasting van hunne onderhoorigen of inwoners afvoerden; met verderen last aan den Resident der Preanger Regentschappen, om nu in die districten, in welke de koffijteelt minder bloeit, dezelve meer aan te moedigen; zullende van deze afschaffing aan den volke worden kennis gegeven bij Publicatie aan dit Besluit gevoegd.

23°. Te bepalen, dat het landje Ijalalong, door den laatst overleden Regent van Tjanjor bezeten geweest zijnde, niet zal mogen worden vervreemd, maar moeten blijven in deszelfs geheel, om alzo over te gaan op de wettige afstammelingen in de nederdalende lijn, en dat, bij ontstentenis van zoodanige afstammelingen, het genoemde land wederom zal vervallen aan het Gouvernement; wordende de Resident van de Preanger Regentschappen aangeschreven, deze bepaling te brengen ter kennis van den belanghebbenden, en toe te zien dat aan dezelve behoortlijk voldaan worde.

24°. Enz.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië.
De Secretaris Generaal,
J. DOZIJ.

Behoort bij het Besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 3 Januarij 1819, n°. 1, (Staatsblad, n°. 1.)

Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, aan alle degenen, die deze zullen zien of hooren lezen Salut! doen te weten:

Reeds in den voorleden jare hebben wij afgeschaft de belasting, welke in sommige districten der Preanger Regentschappen en Krawang voor de onkosten der koe-pokinenting, boven het familiegeld geheven werd.

Wij hebben nader in overweging genomen, dat de belasting, bekend onder den naam van familiegeld, in waarheid nog te drukkende is voor de goede ingezetenen.

Wij grijpen greig elke gelegenheid aan, om ter voldoening aan de begeerte van den Koning, alle bezwaren, die de inlandsche bevolking drukken, weg te nemen, voor zoo verre zulks maar eenigzins met de algemeene belangen kan worden over-eengebragt; wij verlangen daarvan te dezen een vernieuwd blijk te geven.

Wij schaffen aldus bij deze af, de belasting, bekend onder den naam van het familiegeld en brengen ter kennis van de ingezetenen, dat zij ongehouden zijn, voor het vervolg die belasting te voldoen, en gelasten aan de Residenten naauwkeuriglijk toe te zien, dat noch Regenten, noch mindere hoofden, noch bijzondere landeigenaars die belasting van hunne onderhoorigen of inwoners afvoerden.

En opdat niemand hiervan onwetendheid vooende, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt, in de Nederlan-tische en Inlandsche talen, in de Preanger Regentschappen en Krawang, alom waar zulks gebruikelijk is.

Lasten en bevelen voorts, dat alle hoogere en lagere collegien en ambtenaren, justiciëren en officieren, ieder voor zoo verre hem aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden, zonder eenige oogluiking of aanzien des persoons.

Gegeven te Batavia, den 3den Januarij des jaars achttien honderd en negentien.

De Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië.

Ter ordonnantie van deselve.

De Secretaris Generaal,

R. DOZIJ.

(N°. 2.) **BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 3 Januarij 1819, n°. 2, bij ampliatie van het Besluit van 17 Julij 1818, n°. 18, betrekkelijk de vestiging van het koffijstelsel, eenige maatregelen daartelende tegen het ter sluik uitvoeren van koffij ter residentie Passarouang.**

Is in deliberatie gebracht, eene missive door den Inspecteur generaal en Adjunct-inspecteur generaal der landelijke inkomsten, op 16 December 1818, n°. 11, geschreven, daarbij ter voldoening aan art. 12 hunner instructie, verslag doende nopens de werking van het koffijstelsel, bij Besluit van 7 November 1817, vastgesteld;

En in eene daartoe opzettelijk gehouden bijeenkomst met de genoemde Inspecteur generaal geraadpleegd, en in aanmerking genomen zijnde, dat de maatregelen, bij besluit van 17 Julij 1818, n°. 18, beeraamd, ten einde uit de districten Malang en Antang, in de residentie Passarouang gelegen, het aangenomen koffijstelsel naar de daar plaats hebbende omstandigheden te wijzigen, niet genoegzaam voldoende zijn bevonden;

Dat in die districten nog steeds een groot gedeelte der gewonnen koffij ter sluik, en zonder de daarvoor verschuldigde grondhuur te betalen, wordt uitgevoerd; dat het eenige geschikte middel, om in genoemde districten het bekende koffijstelsel in al deszelfs uitgestrektheid in werking te brengen, bestaat in het aanleggen van de bosschen, waarin de koffij thans in het wilde groeit, tot geregelde tuinen.

Dat echter, inmiddels eenige nadere maatregelen dienen genomen te worden, om aan den lande te verzekeren, het genot van de wettige voordeelen, aan hetzelve toekomstende, doch met den minsten hinder aan de heilzame gezonden, welke het stelsel zelf voor de ingezetenen en verstaan:

Zoo is goedgevonden en verstaan:

1°. Enz.

2°. Te volharden bij het Besluit op 17 Julij 1818, n°. 18, bevestiging van het koffijstelsel, op 7 November 1817 vastgesteld, genomen, doch tevens bij ampliatie van hetzelfde te bepalen:

a. Dat geen koffij in de districten Malang en Antang zal mogen worden vervoerd, dan langs de groote en pawone wegen, leidend naar de pakhuizen, waar de koffij, ten gevolge van het aangehaalde Besluit, moet worden gebragt, gewogen en daarvan de verschuldigde betaling gelaan.

b. Dat alle koffij, welke op enige andere wegen of paden vervoerd wordt, gelijk mede alle koffij, die uitgevoerd wordt, zonder dat dezelve aan de pakhuizen gebragt en de betaling daarvan gedaan is, zal worden aangehouden, en ten voordeele van den lande verbeurd.

c. Dat, ten einde de zoo even gemaakte bepalingen, met des te meer klem zullen worden volgehouden, aan hen, die zoodanige ter sluik vervoerd wordende koffij aanhalen, en onder de bewaring van het koffijstelsel, zal worden betaald een derde van de waarde der alzo aangehaalde en verbeurd verklaarde koffij.

3°. Ter betere voorkoming van het ter sluik uitvoeren van koffij, den Resident te magtigen, om aan de bewerkers der koffijgronden, die zulks verkiesen mochten, twee derde gedeelten voor te schieden van het koffij, den Resident te magtigen, om aan de bewerkers der koffijgronden, die zulks verkiesen mochten, twee derde gedeelten voor te schieden van de waarde op welke de huurprijs gedurende dezen jare is bepaald, en wel onder de nooddige voorzorgen, dat de ontvangende deser gelden de daarvoor verschuldigde koffij aan den lande leveren.

4°. Den Resident te gelasten, om dit Besluit op eene gepaste, zekere en verstaanbare wijze, ter kennis van de ingezetenen van de meergenoemde districten Antang en Malang te brengen.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten

van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië.

De Secretaris Generaal,

R. DOZIJ.

(N°. 3.) **PUBLICATIE van 3 Januarij 1819, houdende bepaling van den prijs, welke door de huurders der koffijtuinen, gedurende het jaar 1819, kan betaald worden, in stede der wegens huur verschuldigde koffij, en tot welken inapeltke koffij aan het Gouvernement kan worden geleverd.**

Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, aan alle degenen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Bij art. 12 van de voorwaarden, op welke bij Besluit van 7 November 1817, de koffijtuinen zijn verhuurd, is bepaald, dat de huurders van de koffijtuinen de be-

voegtheid hebben zullen, om, in plaats van de koffij zelve, geld te betalen, tegen zoodanigen prijs, als jaarlijks zal worden vastgesteld en bekend gemaakt.

Bij art. 14 van die zelfde voorwaarden is bepaald, dat het Gouvernement zich verbindt, om, ten allen tijde, den geheelen oogst aan te nemen, voor dezelfde prijs, voor welken jaarlijks de koffij in voldoening der pachten zal worden ontvangen, en aan den huurder, des verkruisers, een redelijk voorschot toegestaan.

De marktprijs van de koffij is, sedert het verleden jaar, en de toen betaalde pacht, zeer veel gestegen.

De ingezetenen, huurders van koffijtuinen, kunnen alzoo ook eenen hooger prijs voor de koffij, welke na de betaling der pacht, hun volle en vrijen eigendom is, bedingen. Het Gouvernement wil ook naar die mate, eenen hooger prijs bepalen, voor welken hetzelfde den geheelen oogst van de koffij wil overnemen van zoodanige huurders, die zouden verkiesen dezen af te staan.

Het Gouvernement heeft aanspraak om dezelfde prijs te vorderen, als de pacht van de koffijtuinen van de ingezetenen, welke geld, in stede van koffij, pacht van de koffijtuinen van die pacht zouden willen betalen.

Op die gronden bepaalt het Gouvernement bij deze, dat de huurders van de koffijtuinen in voldoening van de verschuldigde huur over den jare 1819, zullen kunnen volstaan met de betaling van drie en dertig gulden en tien stuivers voor elke pikol koffij, of van tien stuivers voor ieder katje koffij; zullende van wege het Gouvernement de koffij tegen dezelfde prijs aangenomen worden van zoodanige huurders, die hunne koffij ter verkoop zullen komen aanbieden.

De bestaande Publicatie zal worden gezonden aan de Residenten, wien rijt aangaat, die gehouden zijn, dezelve openlijk bekend te maken, op de onderscheiden plaatsen in hunne residentie aan te plakken, en voorts alle gepaste middelen aan te wenden, dat niemand hiervan onkundig blijve, met last aan gemelde Residenten om aan den Gouverneur Generaal bericht in te zenden, van het door hoo te dezen verrigte.

Gegeven te Batavia, 3 Januarij 1819.

De Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, Ter ordonnantie van dezelve, De Secretaris Generaal, R. DOZIJ.

(N°. 4.) BESLUIT van Commissarissen Generaal van 3 Januarij 1819, n°. 1, houdende bepalingen omtrent de beheering der pakhuizen.

Is goedgevonden en verstaan:

1°. Te bepalen, gelijk geschiedt bij deze, dat de pakhuizen voor de buitenlandsche en koloniale goederen te Batavia, onder eene administratie vereenigd, voortaan, onder de benaming van algemeene pakhuizen, zullen zijn en blijven afgescheiden van de pakhuizen der Marine, alsmede dat eene gelijke afscheiding tusschen de Algemeene en Marine pakhuizen, zal plaats hebben te Sourabaja; zullende de pakhuizen te Samarang, bij provisie, op den tegenwoordigen voet blijven, tot dat daaromtrent nader of anders zal worden gedispondeerd.

2°. Den post van Gecommitteerde van 's lands magazijnen te Sourabaja in te trekken, gelijk geschiedt bij deze, en de directie over 's lands Algemeene pakhuizen aldaar, even als op alle andere residentien op te dragen aan den Resident.

3°. Enz.

4°. Te arresteren, gelijk gearresteerd wordt bij deze, de instructie voor de Pakhuismeesters der Algemeene pakhuizen te Batavia, Samarang en Sourabaja, zoo als dezelve aan dit besluit is geannexceerd.

5°. Deze Instructie, voor zoo verre derzelve van applicatie kan worden gemaakt, mede toepasselijk te verklaren op de administratie der Generale pakhuizen in alle de overige residentien.

6°. Enz.

16°. Overeenkomstig het Besluit van den Gouverneur Generaal, van 5 September 1817, n°. 12, te bepalen, dat, uitgezonderd te Batavia, zoo lang daarna het magazijn op Weltevreden zal in stand blijven, de verstreking van vivres aan de militairen, zal blijven geschieden uit 's lands Algemeene pakhuizen, met vrijstelling echter aan de Residenten van Samarang en Sourabaja, om, indien zij oordeelen, dat er redenen van nuttigheid of noodzakelijkheid bestaan, om gemelde verstrekingen en die, welke dagrijks moeten plaats hebben, niet onmiddellijk uit de Algemeene pakhuizen in doen geschieden, daaronter nader voorzieningen aan het Gouvernement voor te dragen;mits deze voorstellen goede strekking hebben, om afzonderlijke en geheel afgezonderde militaire magazijnen op te richten, noch ook om het personeel der ambtenaren te vermeerderen, maar alleen om de administratie der groote of Algemeene pakhuizen te vereenvoudigen.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, De Secretaris Generaal, R. DOZIJ.

Behoort bij Besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 3 Januarij 1819, n°. 4, (Staatsblad n°. 4.)

INSTRUCTIE voor de Pakhuismeesters der Algemeene pakhuizen te Batavia, Samarang en Sourabaja.

Art. 1. De Pakhuismeesters der Algemeene pakhuizen te Batavia, Samarang en Sourabaja, zijn wegens de beheering van 's lands goederen, verantwoordig schuldig aan den Resident, wiens orders zij moeten opvolgen, en zijn rekenplichtig aan de Algemeene rekenkamer.

2. Zij zullen een goed en oplettend toezigt houden, over de pakhuizen aan hunne beheering toevertrouwd, en dagelijks nagaan of doen nagaan, of aan dezelve eenige gebreken, dan wel aan 's lands goederen eenig bederf wordt bespeurd, waarvan zij de nadelen aan den lande zullen moeten vergoeden; indien de gemelde gebreken zijn veroorzaakt door verkeerde opbeheering der producten, dieverlijen, dan wel eenig ander verzuim, hetwelk aan eene onachtzaam administratie mogt zijn te wijten; gevende de Pakhuismeesters, in een der aangezegen gevallen, daaraan terstond kennis aan den Resident, ten einde daarop tijde provisionele orders te verstaan.

3. Zij zullen allen dienstvolgens, niet alleen zorgen voor eene goede opsluring, en waken tegen het betref van de koopmanschappen, producten, pakhuisscheuten en andere goederen, onder hunne beheering staande, maar ook, door eene goede directie, den lande de meest mogelijke voordelen aanbrengen, zoo als bij voorbeeld, alsmede het afschrijven plaatsen van verschillende producten of koopmanschappen, ver verschillende soorten, qualiteiten en de jaren der gedaane leverancien; zullende zij, in contrarie geval, verantwoordig zijn, voor de nadelen en voor de verwarring, welke door nalatigheid in dezen zonden mogen ontstaan.

4. De Pakhuismeesters zullen goede goederen, producten enz, het Gouvernement toebehoorende, doen lossen, such laden, dan onder behoortig opzigt van politie bedienden of oppassers, waarvan zij telkens de hulp, bij tijde, aan den Resident zullen moeten aanvragen.

5. Zij zullen goede goederen ontvangen of afleveren, dan in presentie en ten tegenwoordigheid van eene Commissie, door den Resident te benoemen, en zullen, in contrarie geval, voor alle minderheden aansprakelijk zijn; evenmin zullen zij iets ontvangen of afleveren anders, dan op schriftelijke ordonnantie van den Resident, hetzij afzonderlijk, hetzij op of onder de documenten verleend.

6. Oestrijks zullen, bij aanbreng van kasten, kisten, balen enz, dezelve niet dan in bijwznen van den aanbrengrer, of iemand van zijnestwege, moge worden geseend, op straffe in het voorgaande artikel bepaald.

7. Inziden de weging niet dadelijk kan gevolgt nemen, zullen de goederen worschieden, eene sleutel, waarvan een bij den Pakhuismeester zal verblijven, en de andere eene Commissie benoemd van den Resident, die de uitlevering doet, of, indien de afleveraar zulks moet verkiesen, zal de sleutel, door hem verzegeld, in handen van den Pakhuismeester verblijven.

8. Wanneer verschil mogt ontstaan tusschen den Pakhuismeester ter eene en den ontvanger of afleveraar ter andere zijde, omtrent de weging, meting, telling, als anderszins, zal de Pakhuismeester daarvan aan den Resident kennis geven en deszelfs dispositie deswege inwachten.

9. Bij ontdekking van minderheden bij den aanbreng, hetzij door dieverij en andere oorzaken, dan wel beschadiging aan de goederen, die in de pakhuizen afgeleverd worden, mitgaders slechte qualiteit der aangebragt wordende producten, zal de Pakhuismeester daarvan, op de voorafgemelde wijze, aan den Resident kennis geven, en zal middelerwijl alles in zijn geheel blijven, en geen uitpakking of storing plaats vinden, tot dat hij nadere order zal hebben ontvangen.

10. Alles wat ten aanzien der lossing, lading en weging der goederen, op eene andere wijze, dan volgens de hier voorestaande artikelen behandeld wordt, zal ten perikel van den Pakhuismeester komen.

11. Verzegelde kisten en kasten, zullen niet mogen worden geopend, dan in tegenwoordigheid van de kapiteins der schepen of de eigenaars der goederen, dan wel in presentie van eene door den Resident te benoemen Commissie.

12. In het algemeen zullen, bij ontvangst van goederen uit schepen en vaartuigen, zoo ook bij binnenlandsche leverancien van producten, de Pakhuismeesters verplicht zijn, binnen vier en twintig uren, nadat de goederen in het pakhuis zijn geleverd, daarvan een schriftelijk bericht aan den Resident in te dienen, waarbij naauwkeurig wordt vermeld, de aard en hoeveelheid der goederen, en, zoo dezelve in kisten of fusten zijn, de hoeveelheid en conditie van de kisten en fusten, zoo als het een en ander aan den Pakhuismeester, door den kapitein of afleveraar der goederen is opgegeven of door hem zelve is bevonden, behoudens de nadere verificatie, bij het vierde en de volgende artikelen dezer instructie bepaald, welke steeds, binnen den kortst mogelijken tijd zal moeten geschieden.

13. Bij den afscheep van producten en koopmanschappen, welke van 's lands wege, naar elders verzonden worden, zal hij vooral zorgen, dat de kisten, balen en zakken, waarin dezelve producten en koopmanschappen worden afgepakt, wel verzegeld, berottling en in allen opzigt goed geordnedeerd worden afgeleverd, en anders de gemelde kisten en balen voorzien van een door hem geteekend afpakkbriefje, duidelijk beschreven met het bruto, netto en tarra gewigt.

Hij zal, tot dat einde, inleveren eene aanvraag tot verstreking van de noodige objecten van emballage, mit 's lands voorraad, over eenige maanden berekend.

14. De suiker zal van de leveranciers worden aangenomen in kanassers, behoudende de zwaarte van 375 tot 425 ponden bruto gewigt, met een doorslag van vijf ponden op ieder kanasser, doch zwaarder, wegende, aan de leveranciers worden terug gegeven; dezelve zullen behoortig mit strozakken worden geemballeerd en berottling, en voor tarra zal niet meerder gerekend mogen worden, dan hoogstens 36 ponden per kanasser, doch zullen bij iedere leverancie, niettemin eenige kanassers netto gewogen en daarna de tarra berekend moeten worden.

15. Vreemdingen en particulieren zullen de producten, die aan hen werden afgestaan, in de pakhuizen ontvangen, en wanneer de aflevering aldaar, ten hunnen genoegen is geschied, verder alle risico dragen, moettende tevens alle de onkosten door de ontvangers worden betaald.

16. Alle praauwen, of andere vaartuigen, welke aan 's lands pakhuizen, hetzij met rijt of andere producten, voor rekening van den lande worden beladen, zullen door den Pakhuismeester voorzien worden van een afscheepbriefje, inhoudende het getal der zakken, balen of kisten, en den netto inhoud der daarin afgepakte goederen; zoo mede eene opgave, naar welk schip of vaartuig dezelve zijn geconsigneerd, en wijders of de gemelde goederen en producten, uit 's lands pakhuizen verkocht, dan wel op vracht naar elders, voor 's lands rekening, vervoerd worden.

17. Gesgelijks zal de Pakhuismeester van alle afscheepingen, dadelijk, en wel roodra de goederen alle afgewogen zijn, een cognossement, door den kapitein geteekend en eene factuur, beiden in triplo, aan den Resident bezorgen, aantoonende de quantiteit en soorten der goederen, zoo aan bruto als netto gewigt, met welk vaartuig de verzending geschiedt en naar welke plaats, zoo mede den naam van den gezaghebber.

18. Met uitzondering van zon- en feestdagen, zal de Pakhuismeester des voormiddags van half acht tot namiddags ten twee uren, en zoo de dienst het vordert, ook des achtermiddags van vier tot zes uren in zijne administratie moeten present zijn, edoch bij buitengewone gelegenheden zoo veel langer, als zijne dienst in het pakhuis wordt vereischt, in die gevallen de zon- en feestdagen daarvan niet uitsloten, bijzonderlijk bij belading of ontloosing van vaartuigen, die met spoed moeten geproedeerd of ontlost worden; blyvende alle nadeel, hetwelk den lande, door vertragingen in deze mogt worden toegebracht, voor zijne verantwoording.

19. De Pakhuismeester zal, uiterlijk voor den 8 van elke maand, aan den Resident inzenden eene staat, ingerigt volgens het model L. A, van al de in de vorige maand plaats gehad hebbende ontvangsten en verstrekingen van de producten en goederen, onder zijne administratie staande. Deze staat zal verzegeld moeten zijn, van eene door den Pakhuismeester geteekende memorie van aanmerkingen, waarvan de doorloopende nummers zullen moeten corresponderen met die van de laatste kolom van den maandstaat. Deze memorie zal al de noodige ophelderingen bevatten, welke de Pakhuismeester, ter zijner verantwoording, en ter voldoening aan de onderscheidene bepalingen, bij deze instructie voortkomende, zal vermeenen ter kennis van de Hoofddirectie der financiën te moeten brengen. Ingevalle er echter zoodanige ophelderingen niet vereischt mogen worden, zal de Pakhuismeester kunnen volstaan, met den maandstaat alleen in te zenden.

20. De Resident zal deze stukken onverwijld viseren en aan de Hoofddirectie der financiën inzenden.

21. Ten aanzien der dagelijkse rapporten, zullen de Pakhuismeesters zich moeten gedragen ingevolge de orders, welke zij van de tussidenten zullen ontvangen.

22. Wanneer aan de Pakhuismeesters eene ordonnantie, of een besluit, tot afscheeping of verzending van goederen, zal zijn gezonden, en er voor dat oogenblik, nog geen scheepsgelegenheid is, of wel dat, om andere redenen, de afscheeping of de verzending nog geen plaats kan vinden, zullen zij niettemin deze goederen moeten afzonderen, tot tijd en wijle de afscheeping of verzending kan geschieden, en dezelve op hunne boeken afschrijven, zonder deze goederen op de restant lijsen te brengen; met dien verstande nogtans, dat in de kolom van aanmerkingen, zal moeten worden melding gemaakt van de nog onafgehaalde of nog niet verzonden goederen.

23. Dergelijks zullen de Pakhuismeester, op hunne boeken geen andere goederen afschrijven, noch op hunne restant memorien brengen, dan diegene, waar van onontvankelijk tot innamen zijn verstant, zullende zij nietdienen zorgen, dat van alle ontvangsten en verstrekingen van goederen, op besluiten of andere autoriteiten ingedaa, voor of met het einde van de maand, aan den Resident bericht worde ingedield, ten einde deze ontvangsten of verstrekingen door ordonnancien gereguleerd kunnen worden.

24. De Pakhuismeesters zullen van hunne administratie houden de navolgende boeken, als:

a. Een distinct weegboek van alle aangebrachte producten en goederen, en in ieder pakhuis afzonderlijk, en een gelijck boek van den afscheep, die dagen van de onnaauwkeurig zullen moeten worden aangegeekend, de dagen van de ontvangst of afscheep, en de weegsels, zoo als deze, na den afvoer der goederen plaats gevonden, het vaartuig waarmede de ontvangsten of afgebrachte goederen zijn aangebragt of worden vervoerd, of de naam van den gezaghebber, die het vaartuig commandeert en het nummer van de praauw, waarmede de afscheep van of naar boord geschiedt.

b. Een distinct pakhuis- en zolder restantboek, waarin ten naauwkeurig moet worden genoteerd, hetgeen in elk pakhuis of op eiken zolder, welke voortaan gesommeer moeten zijn, opgeschuurd en daaruit wederom afgegeven worden, zoo mede hetgeen uit het eene pakhuis in het andere of van den eenen zolder op den anderen wordt overbragt en verplaatst, alles in dier voege, dat, met op dien anderen wordt overbragt en verplaatst, welke goederen in ieder pakhuis opslag van het oog, kan worden nagegaan; welke goederen in ieder pakhuis en op eiken zolder geboren liggen.

c. Een algemeen pakhuisboek, voorzien van een alphabet, en waarbij alle goederen, dert van dezelfde soort, in of op onderscheidene pakhuizen of zolders bekend worden bij elkander getrokken, onder derzelver respectieve hoofden bekend gemaakt, en waaruit de generale inkomsten, afvoeringen en restanten het moet worden aangewezen; zullende dit boek ingerigt moeten zijn volgens het model L. B.

4. Een restant-boek van materialen en emballage goederen, als anderszins, die door den lande, ten dienste der pakhuizen zijn ingekocht of ontvangen, met eene nauwkeurige aantekening, waartoe deselve verstrekt, afgegeven, dan wel in 's Lands magazijnen verbruikt zijn.

En voorts zoodanige andere boeken en volgens zood nige modellen, als nader door de Hoofddirectie der financiën zullen worden voorgeschreven; zullende alle speciaal de hierboven vermeldde boeken, door de respectieve Residenten gequoteerd en gearapheerd moeten worden.

24. Al de aangebragt wordende goederen, provisiën en wat dies meer zij, zullen ingecompen moeten worden, zoo als deselve door den leverancier of verzender worden opgegeven. Ingevalle van te kort, zal daarvan door de Pakhuismeesters aan de respectieve Residenten kennis gegeven en afschrijving gevraagd worden; terwijl alle telortkomingen of minwigten hoegenaamd, niet anders, dan volgens het daarop reeds bestaande en nader te arresteren reglement van spillage, zullen mogen berekend worden.

25. Al wat na gedane korting van de spillage, volgens welgemeld reglement toegestaan, door eene goede en trouwe behandeling in de pakhuizen wordt over bevonden, zal verbijven ten voordeele van den lande, terwijl het te kort komende, tegen de hoogste uitkoops prijzen, door de Pakhuismeesters zal moeten worden vergeed.

26. Bij den aanbreng van 's Lands goederen zullen, tusschen de overheden der Vaartuigen en de Pakhuismeesters, geene particuliere schikkingen mogen gemaakt, wegens over of te kort bevondene artikelen, veelmin aan de gemelde overheden worden toegestaan, om van hetgeen zij op hunne spillage kunnen rekenen over te hebben, aan hoord te hoorden, maar zal alles ontscheept en daarvan zoodanig distinct bericht ingediend moeten worden, als bij art. 9 en 11 hierboven is voorgeschreven.

27. Uit deze berichten zullen, ter secretarij van de respectieve Residenten, de bevindingen der ladingen opgemaakt, en het, volgens de bestaande bepalingen, te kort komende, door de overheden, of diens zulke incumbent, moeten worden vergeed; terwijl het over uitgeleverde ten voordeele van den lande zal worden ingecompen.

28. De Pakhuismeesters zullen verplicht zijn, om in tijds, de materialen of emballage goederen voor de pakhuizen en den afscheep benooidigd, als stroozakken, kasjmaten, bindstruttings en agularen, op te geven, ten einde deselve ingekocht of van elders kunnen onbouden worden.

29. Maandelijks zal door de Pakhuismeesters, te gelijk met hun maandelijksch rapport, eene specificatie moeten worden ingezonden van het gebruik, hetwelk van de gedachte materialen is gemaakt, ten einde eene qualificatie, tot afschrijving van deselve bij hunne boeken te erlangen.

30. De Pakhuismeesters zullen, bij de aanvaarding hunner bediening, in handen van de respectieve Residenten afgeven den navolgenden eed:

• Ik verklaar en zweer, dat ik, om den post van Pakhuismeester te bekomen, aan niemand, wie het zij, in of buiten het bestuur, iets, onder wat voorwendsel • het zijn moge, beloofd of gegeven hebbe, noch beloven of geven zal."

• Dat ik in mijne administratie, alles zal aanwenden ten voordeele van het Gouvernement, wat men van een getrouw en eerlijk administrateur kan of mag verwachten, zonder mij direct of indirect, op eenigerhande wijze, tot prejudicie van het Gouvernement te beoordeelen of te verrijken, ter vermeerdering van de inkomsten die mij wettiglijk zijn toegelegd, of nog toegelegd zullen worden."

• Dat ik ook stiptelijk, zal nakomen en observeren het gestelde verbod tegen alle partisiëren in en verkoop in mijne administratie, en ook geenen handel hoegenaamd, hetzij door mij, door iemand van mij, of wel door anderen, zal drijven in goederen of waren tot mijne administratie behoorende."

• Dat ik getrouwelijk, en zonder eenige de minste achterhouding, aan het Gouvernement zal verantwoorden de overwigten, die op de goederen, welke in de aan mij toevertrouwde pakhuizen geborgen zijn, of nog geborgen mogen worden komen te vallen, hetzij dat die overwigten spruiten uit hetgeen op de aan mij toegedeende spillage wordt overhouden, dan wel uit eenige andere oorzaken."

• Dat ik niemand in het zijne zal verkorten, maar integendeel, tegen alle excessen en kwade practijken zoo zorgvuldig zal waken, als iemand, om niet bedrogen te worden, in zijne eigene zaken zoude kunnen doen."

• Dat ik ten dien einde, ook met nauwlettendheid zal gade slaan het gedrag van de bedienden in mijne administratie, ter wering van alle fraudes, en dat ik niet gedogen zal, dat het Gouvernement of particulieren bij de ontvangst en aflevering van eenige artikelen, in maat, gewigt, of op eenige andere onregmatige wijze, worden verkort, hetzij door mij zelve of door iemand van mij."

• En dat ik wijders, zoo veel in mijn vermogen is, zorgvuldig zal toezien en waken, dat de mij aanbetrouwde goederen niet ontvreemd, of op eenigerlei wijze aan bederf onderhevig worden, en voorts in alle gevallen, zoodanig den mij toevertrouwd post zal waarnemen, als een getrouw administrateur toestaat en betaamt."

» Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig."

Aldus gearresteerd bij hunne Excellentien Commissarissen Generaal over Nederlandch Indië, 3 Januarij dezes jaars achttien honderd en negentien.

Mij bekend,
De Secretariss Generaal,
B. DOZIJ.

MAANDSTAAT.
November 1818.

ALGEMEENE
PAKHUIZEN

OBJEKTEN.	Ontvangst en aflevering.	Datum, November.	N ^o der ordonnantie.	Van wien, of met welk schip, of aan wien en met welk schip.	Van waar ontvangen, of wervaarzits bestemd.	Ontvangene of afgeleverde hoeveelheid.	Restant onder ultimo October 1818.	Restant onder ultimo November 1818.	N ^o . van de memorie van aanmerkingen.
Koffij (picols.)	ontv.	d. 3. - 15.		Koffij praauwen, idem.	Tjicao, idem.	1,225. 2,520.108 pt.	6,221.20 pt. 4,751.108 -		
	afgel.	- 10. - 25.		Henrietta Elisabeth, idem.	Amsterdam, idem.	625. 2,365.12 pt.	1,073.3 - 2,990.12 -		8,032.116 pt.
Lamp-olie, (launen.)	ontv.	d. 10. - 12.		Limpogean, idem.	Batavia, idem.	1,737. - 2,725. -	2,300. - 4,462. -		6,762. -
	afgel.	d. 17.		Jacoba Ambrosina, idem.	Sourabaja, idem.		210. - 75. -		143. -
Arak, 1ste soort, (leggers.)	ontv.	d. 10.		Lie Boensoo, idem.	Batavia, idem.		185. - 33. -		218. -
	afgel.	d. 17.		Marijann, idem.	Tagal, idem.		k. p. 210.1275. - 125.783. -		355.9160.

Aldus opgemaakt, door mij ondergetoekenden Pakhuismeester der Algemeene pakhuizen te Batavia, 5 December 1818.

NOTA. Bij den maandstaat van December van ieder jaar, worden na aantooning der objecten, waaraan trent veranderingen hebben plaats gehad, de restanten van al de overige, welke in het pakhuiss voorhanden blijven, soort bij soort, in de op een na laatste kolom bekend gesteld.

Model I. A. B. GENERAAL PAKHUISBOEK.

KOFFIJ.				ONTVANGEN.				KOFFIJ.				AFGELEVERD.			
1818.	ordn.	picols.	pond.	ordn.	picols.	pond.	1818.	ordn.	picols.	pond.	1818.	ordn.	picols.	pond.	
Nov. 1.	Aan restant van ult. Octob. 1. l.			N ^o . 2	6,221	20	Nov. 15.	Naar Ned., pr. schip, Elisabeth.	N ^o . 3.	1,500					
" 3.	Van Tjicao, met de koffijpraauwen.				1,200		" 30.	Per restant op heden.		5,721	20				
					7,421	20									
Dec. 1.	Aan restant van ult. Nov. 1. l.				5,741	20									

RIJST.				ONTVANGEN.				RIJST.				AFGELEVERD.			
1818.	ordn.	kofj.	pond.	ordn.	kofj.	pond.	1818.	ordn.	kofj.	pond.	1818.	ordn.	kofj.	pond.	
Nov. 1.	Aan restant van ult. Octob. 1. l.			N ^o . 6	210	1,372	Nov. 13.	Aan 't Mil. Dep. Mag. Weltevred.	N ^o . 4.	72					
" 12.	Van Tagal, met het schip Marij.				125	783	" 30.	Per restant op heden.		283	2,140.				
					335	2,160				332	2,160.				
Dec. 1.	Aan restant van ult. Nov. 1. l.				283	2,160									

ARAK 1ste soort,				ONTVANGEN.				ARAK 1ste soort.				AFGELEVERD.			
1818.	ordn.	legg.	launen.	ordn.	legg.	launen.	1818.	ordn.	legg.	launen.	1818.	ordn.	legg.	launen.	
Nov. 1.	Aan restant van ult. Octob. 1. l.				210		Nov. 17.	Naar Sourabaja, pr. schip Jacoba.	N ^o . 3.	75					
Dec. 1.	Aan restant van ult. Nov. 1. l.				133		" 30.	Per restant op heden.		133					
										210					

KATJANG BONEN.				ONTVANGEN.				KATJANG BONEN.				AFGELEVERD.			
1818.	ordn.	pond.		ordn.	pond.		1818.	ordn.	pond.		1818.	ordn.	pond.		
Nov. 1.	Aan restant van ult. Octob. 1. l.				372		Nov. 13.	Aan 't Mil. Dep. Mag. Weltevred.	N ^o . 8.						

(No. 5.) BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 2 Januarij 1819, n°. 1, waarbij, met referentie aan het besluit van 9 Maart 1818, n°. 1, (Staatsblad n°. 13) professionele bepalingen nopens den aanslag en invoerding der landrenten worden vastgesteld.

In aanmerking genomen zijnde, dat de bepalingen, voorkomende bij Besluit van 9 Maart 1818, n°. 1, alleenlijk voor het gemiddelde jaar 1818 van kracht zijn geweest; dat als nu voor den volgende vaste bepalingen behooren te worden gemaakt; zijnde intusschen nog niet is verkregen die algemeene kennis van de uitgestrektheid, gesteldheid en vruchtbaarheid der velden, als vereischt wordt tot het daarstellen van vaste en onbetroefde regelen; dat echter eenige bepalingen moeten worden gemaakt, welke tot zoo lange werken kunnen, als die meer volmaakte kennis verkregen is; Zoo is goedgevonden en verstaan, vast te stellen, zoo als vastgesteld worden bij deze, de volgende bepalingen:

- 1°. De aanslag der landrenten, over den jaren 1819 en volgende jaren, zal, immers zoo lang de landen niet beoorloofd gemeten, geclassificeerd en gewaardeerd zullen zijn, deszelfs gewijze worden gedaan.
- 2°. De aanslag zal geschieden voor een jaar, gerekend van den eersten Januarij tot den laatste December, beide ingesloten.
- 3°. Omtrent de betaling van het bedrag van den aanslag zal, met de hoofden en oudsten van elke dessa, eene overeenkomst worden getroffen.
- 4°. Bij deze overeenkomst zal moeten worden in acht genomen de aanslag en het zuivere bedrag van vorige jaren, en de verveelgheid daarvan met de omstandigheden van iedere dessa, en de vermoedelijke gesteldheid van het gewas; alles met de meeste billijkheid en met vermindering van bezwaar voor de ingezetenen.
- 5°. De voorschreven aanslag zal telken jare geschieden, wanneer het te veld staande gewas tot zoodanigen trap van rijpheid is gevorderd, dat daarop met eenige zekerheid de vooruitzichten op den oogst kunnen worden gegrond; zullende de Hoofdspecteur der financiën den tijd, waarop de aanslag zal moeten begonnen en volbragt zijn, met overleg van de Residenten, nader regelen.
- 6°. Ten einde door voormelde bepalingen aan de inning der landrenten geen nadeel wordt toegebracht, zullen de ingezetenen, welke landen in bezit hebben, verplicht zijn, om tot zoo lang de eenduidige regeling van den aanslag voor het loopende dienstjaar zal zijn volbragt, ten minste een vijfde van het bedrag van den laatst voorgaanden aanslag, in mindering van den nieuwen, op te brengen.
- 7°. Van de alzo in billijkheid geregelde en onderling overeengekomen bepaling van den aanslag, zal geene remissie worden verleend, dan in zeer buitengewone gevallen van groot misgewas; in welke gevallen de hoofden der dessa's zoo tijdig dit misgewas moeten opgeven, dat naar de gesteldheid van hetzelve onderzoek kunne worden gedaan, gedurende het gewas nog op het veld staat; terwijl bij verzuim van deze tijdige aangifte, geene remissien zullen worden verleend.
- 8°. Tot zoo lang de aanslag dessa's gewijze zal geschieden, en zulke ook de misgewassen over de geheele dessa's worden opgenomen en berekend, en dienvolgens ook de remissien niet hoofdelijk, maar dessa's gewijze worden toegestaan.
- 9°. De Residenten zullen, met overleg van den Hoofdinspecteur van financiën en na ingewonnen consideratie en advies van de Regenten en andere bekwaame inlandsche hoofden, plaatselijk de gronden regelen, op welke, naarmate van de vruchtbaarheid der velden en derzelve meerdere of mindere opbrengsten, de aanspraak tot erlanging van gedeeltelijke of geheele remissie zal worden gegrond, en daarom trent, door middel van den Hoofdinspecteur voornoemd, eene gemotiveerde voordragt aan het Gouvernement aanbieden.
- 10°. Bij den aanslag der dessa's zal niet worden in berekening gebracht de zoo genoemde huistaks, welke blijft afgeschikt, voor zoo verre betreft de ingezetenen der dessa's en plaatsen, verre buiten de hoofdgroepen gelegen; dan in de hoofdgroepen en andere plaatsen, waar zulks onder bezwaar der landrenten kan zijn, zal deze huistaks blijven standhouden naar eene billijke regeling, waartoe, ten minste bij provisie, telken jare eene opname van alle bewoners zal worden gedaan.
- 11°. Op de registers van den aanslag dezer belasting zullen alleen worden gebracht de huizen aan Javanen toebehoorende, welke geene landbouwers zijn, en zal mitsdien onder dezen aanslag niet worden begrepen de Chinesen en anderen, onder deze of soortgelijke benaming opbrengten; met dien verstande opgham, dat de laatste-geerde belasting, ten minste bij provisie wel zal worden ingevorderd, doch afgeschiedt van den Javanischen huistaks zal moeten worden verantwoord.
- 12°. De hoofden en oudsten des volks in iedere dessa, zullen de velden onder de ingezetenen, verdeelen naar billijkheid zonder partijdigheid, en mit die verdeling geene wint moge ontleenen, noch meer omslaan dan de algemeene huur bedraagt; op straffe van anders handelende, als kwellersaars te worden beschouwd.
- 13°. Deze verdeling zal onverwijld in alle dessa's moeten gevolg nemen, onder dat men daarmee tot den aanslag zal moeten wachten.
- 14°. De Residenten zullen toezien, dat bij deze verdeling, de wettige bezitters der velden, zoo als daar zijn, de eerste ontginners der gronden of derzelve erfgenamen en anderen, die volgens de herkomst der inlandsche bevolking, of uit anderen anderen hoofde, als wettige bezitters beschouwd moeten worden, in hunne recht niet worden verkort.
- 15°. Ingevalle zulke de Residenten, met overleg van alle Regenten en andere bekwaame inlandsche hoofden, zorg dragen, dat, ingevalle in sommige dessa's meest velden gevonden worden, dan ingezetenen om dertive aan te slaan, (aan welke ingezetenen in allen gevallen daaromtrent de voorkeur zal moeten worden gegeven), de overschietende velden, door de hoofden en oudsten van zoodanige dessa's, zullen worden afgestaan aan de bewoners der naburige dessa's, in welke eene meerdere bevolking, in evenredigheid van de daar toe behoorende landen gevonden wordt, of wel, bij ontstentenis van deze, dat de overschietende velden worden bestemd tot bestrijding van betalingen, welke nu of in het vervolg in land moetsen geschieden.
- 16°. De Residenten zullen niet toelaten, dat door de dessa's bewoners, ten einde de belasting der landrenten te ontgaan, nieuwe velden worden ontzomen; zoo lang er nog beboude landen in de dessa's, waartoe dertive bewoners behooren voorhanden zijn, welke geene bezitters hebben; en zulke de gemelde amtenaren mede gehouden zijn, om na een beoorloofd onderzoek, van de te dertive aante staande inlandsche gronden en herkomsten, door middel van den Hoofdspecteur van financiën, aan het Gouvernement voor te dragen, de meest doelmatige bepalingen, om de nieuw ontzomen velden, na een zeker tijdverloop, even als andere aan de belasting te onderwerpen; bij deze voordragt in het bijzonder hunne aandacht vestigende, op de onderscheidene soorten en classificatie der velden.
- 17°. Deze amtenaren zullen nauwkeurig waken, dat geene dessa's hoofden, boven en behalve de hun processus gewijze toegekende behooring, eenige inkomsten genieten uit de landen tot hunne dessa's behoorende, door dertive zonder betaling van lasten voor hun eigen gebruik te nemen, of wel anderen te verhuren, met dien verstande nogmaats, dat aan deze hoofden niet zullen vermogen te worden afgestaan de velden, aan hen of hunne voorgangers in hunne betrekking toegekend; mits deze velden, even als alle andere, in de belasting deelen.
- 18°. Deze amtenaren zullen, ten aanzien der landen tot de respectieve dessa's behoorende; doch welke onder de Engelsche regering aan Chinesche suiker-moelmaars of anderen zijn gelaten, of voor een of meer jaren, tegen betaling van zekere lasten, zijn afgestaan, met nauwkeurigheid en onzijdigheid onderzoeken, in hoe verre, ter instandhouding of bevordering van de suikercultuur in het bijzonder, of den landbouw in het algemeen, noodig kan worden geacht, dat deze afwijkingen sloop, ten minste bij provisie voortduren, tot dat daaromtrent betero voorzieningen kunnen worden gemaakt, alsmede hunne consideratie daaromtrent, door middel van den Hoofdspecteur van financiën, aan het Gouvernement ten spoedigste intezenden.
- 19°. De hoofden zullen voor de inning en verantwoordelijkheid der gelden, en het houden eenet goede police binnen hunne dessa's, een inkomsten genieten van acht en een derde ten honderd, of een dubbeltje van iederen gulden, van de som, welke door hen, aan den lande, voor landrenten zal worden opgebracht.
- 20°. De landrenten zullen kunnen worden voldaan in geld, of in producten, naar wilsken de producenten zullen worden aangemoedigd, en tot het ontvangen en rigtig behoudenen der in betaling te geven producten, zullen worden aangelegd pakhuizen, zoo naby mogelijk de dessa's, ten gerieve der ingezetenen.

- 21°. Niemand wie hij zij, buiten de inlandsche Ondercollecteurs, zal de landrenten van de dessa's hoofden vermogen te innen of te ontvangen; of die zulks doet, zal dadelijk van zijne beoiening ontzet en naar de Wetten gestraft worden.
- 22°. Bij den aanslag van elke dessa zal worden bepaald de tijd, binnen welke de landrenten zullen moeten zijn betaald, en de Hoofdspecteur en Inspecteurs van financiën zullen een waken op houden, dat de Residenten en Collecteurs voor den inzaam op den gereten tijd zorgen.
- 23°. De hoofden der dessa's zijn verantwoordelijk voor de aangelagen som, en zullen de noodige zorg dragen, dat de bijzonderde huurlers het door hen verschuldigde voldoen; alsmede zijn zij gebonden, van alle wanbetaling dadelijk kennis te geven aan den Opsiner over de landelijke inkomsten, onder wiens ressort zij behooren.
- 24°. De hoofden der dessa's zullen het door hen ontvangene, binnen zekeren plaatselijk te bepalen tijd, bij den Ondercollecteur moeten overbrengen; deze hieromtrent in gebreken blijvende, zullen dadelijk worden afgezet, terwijl zij, die de bij hen ontvangene gelden vernemen, of tot eigen gebruik bezigen, als lands dieven zullen worden gestraft.
- 25°. De Hoofdspecteur en Inspecteurs zullen toezien, dat geene dessa's volkeren of anderen, op den grond van oude bepalingen of ingesloten misbruiken, ten behoeve der Residenten of andere amtenaren, zonder daarvoor eenige behooring te genieten, of tegen vrijstelling van de betaling der landrenten, persoonlijke diensten verrigten.
- 26°. Onder de voorgaande bepaling zullen echter niet zijn begrepen, zoodanige dessa's volkeren, welke uitsluitend bestemd zijn ter bewaring van de graven der voorouders van Vorsten, Regenten of andere inlandsche Grootten, of van Tempels en andere, in de oogen der inlandsche bevolking gebelgide plaatsen; omtrent al welke een nader onderzoek zal moeten plaats hebben, en door het Gouvernement nader zal worden geinspecteerd.
- 27°. Ten aanzien van de opname en meting der velden en al wat daartoe betrekking heeft, zullen bij afzonderlijke Resolucien nadere bepalingen worden gemaakt.
- 28°. De Hoofdspecteur en Inspecteurs van financiën, zullen met de onderscheidene Residenten gezamenlijk, de voormelde bepalingen in werking brengen, en de uitvoering derzelve onafgebroken bewaken; voor al zorgevende, dat de hoofden en de geene anders inders een recht verstand verkregen van deze bepalingen, en de weldadige gezindheid van de Hooge Regering in derzelve blijkaar.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië. De Secretaris Generaal, H. DOZIJ.

(No. 6.) BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 2 Januarij 1819, n°. 15, eerste voorzittingen doorellende nopens en in verband met de bij besluit van 7 November 1817 (Staatsblad n°. 53), gemaakte bepalingen omtrent het koffijstelsel.

- De deliberatie op de missive door den Inspecteur en Adjunct-inspecteur generaal over de landelijke inkomsten, geschreven op 16 December 1818, n°. 11, voorgezet zijnde, is, naar aanleiding van de daarbij opgegevene berichten en voorstellen, goedgevonden en verstaan:
- Aan de Residenten van de plaatsen, waar het koffijstelsel, bij besluit van 7 November 1817, is beroden te worden ingevoerd, te kennen te geven, dat het Gouvernement met leedwezen is outaar geworden, dat niet allerwegen met dien liver en die nauwkeurigheid is gehandeld, als beboord had; dat het in de opname, telling en sortering dier boomen, noch in het onderhoud der tuinen; noch in de bescherming van dertive vane wege de politie, met genoegzame en postadige zorg en waakzaamheid is te werk gegaan;
- dat het Gouvernement verlangt dat de Residenten dezen belangrijken tak van landbouw en handel met liver beartigen, en mitsdien de volgende bepalingen jaargewijze heft, met ernstige aanmaning, om dertive nauwkeuriglijk te achtzvolven.
- 1°. *Eerstelijc*. De Residenten zullen, ieder in den zijnen, nauwkeuriglijk toezien, of de gedane huur heft plaats gehad in overeenkomst met de voorschriften, bij besluit van 7 November 1817 gegeven.
- 2°. *Ten tweede*. De Residenten zullen met de meeste zorg waken, dat de tuinen beoorloofd worden ombreed, seboon gemaakt, en bij voortdoring in goede orier gehouden en dat op de nommerplaten van iederen tuin, het getal, de ouderdom en de sortering der boomen blijken.
- 3°. *Ten derde*. De Residenten zullen zorgen, dat de onderlinge belangen der huurders worden gewaarborgd door eene goede verdeling, waardoor elk een genoegzaam deel aan de winsten hebbe, ten einde de berooving, welke uit te groote versnippering zoude kunnen voortvloeden, voor te komen.
- 4°. *Ten vierde*. De Residenten zullen persoonlijk de koffijboomen voor den jare 1819 classificieren; zij zullen door de collecteurs en opziners van de landelijke inkomsten daarin worden bijgestaan; zij zullen voornamelijk letten, of de paggerkoffij steun onder de middelsoort gerekend is, dan of die op sommige plaatsen, onder de derde klasse, met betrekking tot de grondhuur, zou dienen gebracht te worden.
- 5°. *Ten vijfde*. De Residenten zullen zorgen, dat de inboeking van jonge koffijplanten, in stede van de ingestorven of kwijnende boomen, gedurende dit regensseizoen, gedaan worde, ofte wel nieuwe tuinen in plaats van het getal ingestorven of kwijnende boomen aangelegd.
- 6°. *Ten zesde*. De Residenten zullen zorgen, dat de aanplanting van een vijfde der gehuurde boomen, alsmede gedurende dit regensseizoen plaats hebbe, en tevens eenige aanplanting, dien het gezede gedeelte, aanmoedigen, daar, waar zulke meerdere aanplanting, dien het gezede gedeelte, aanmoedigen, daar, waar zulke met hoofde van de geschiktheid der gronden, en de hoegrootheid van de bevolking, zonder hinder kan plaats hebben.
- 7°. *Zij zullen wijders zorgen*, dat de gronden, voor de aanplanting, genoegzaam gezuiverd zijn van onkruid, wortels en slangalang, en geene te jonge of te oude koffijplantjes of dadaptaken genomen worden.
- 8°. *Ten zevende*. De Residenten zullen al de Europeesche en inlandsche beamten bij-euroepen, hien te kennen geven, dat het Gouvernement verlangt, dat aan het Besluit van 7 November 1817, en de daarbij gemaakte bepalingen, in verband met het hierboven vastgestelde, met alle nauwkeurigheid voldaan worde, ten einde de koffijtoet, zoo nuttig voor den plant, zoo belangrijk voor den handel, werde aangemoedigd en uitgebreid, met verdere verklaring, dat het Gouvernement zich zal doen onderdriegen, nopens de wijze van handelen door elk hunner gehouden, ten einde de nalatigen te straffen, en den overigen zijne goedkeuring te betoonen.
- 9°. *Ten achtste*. De boetingen en aanplantingen zullen, uiterlijk voor 1 Maart aanteaande en verder van elk volgend jaar, moeten zijn volbragt, ten einde niet door latere aanplanting de boomen kwijnen.
- 10°. *Ten negende*. De Residenten zullen aldan, dadelijk verlag van hunne verrigtingen en berisading, ten aanzien der uitkomst, aan den Inspecteur der financiën, waaronder zij behooren, intezenden.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië. De Secretaris Generaal, H. DOZIJ.

(No. 7.) BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 5 Januarij 1819, n°. 19, houdende bepaling houdende de belasting van grondhuur verhouding op de uitgestrekte gronden berekend.

Is goedgevonden en verstaan, te bepalen, dat de belasting van grondhuur, verhouding op de paggerkoffij, niet zal gerekend worden naar het werkelijke getal der aanwezige boomen maar naar het getal, hetwelk op de uitgestrekte gronden

welke een paget bestaat, had kunnen en moeten geplant worden, op een afstand van zes voeten van elkander, gelijk in de geregelde kolffijtuinen het geval is.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indie.
De Secretaris Generaal,
B. DOZIJ.

(N°. 8.) **BESLUIT** van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indie, van 5 Januarij 1819, n°. 22, houdende kwijtschelding van den geheel achterstand der landrenten van den jaer 1815, 1816 en 1817.

In aanmerking genomen zijnde, de onregelmatige behandeling van het landelijke stelsel in de jaren 1815, 1816 en 1817 plaats gehad hebbende, zoo ten aanzien van den aanslag, aan de inning en de verantwoordig van de verschuldigde landrenten; Dat de verzaring daaruit natuurlijk ontstaat, het onmogelijk gemaakt heeft, zelfs bij gelegenheid der vereeniging tusschen het Afgetreden Britsche tusschenbestuur en het Nederlandsche gouvernement, den juistten staat van den achterstand en de juiste kennis van de in gebruik gebleven belastingverplichtingen op te sporen; Dat de aansluitingen van de achterstanden, welke in het tweede en derde der opgegeven jaer, voor die van het eerste en tweede jaer gedaan en in het begin van den jaer 1816, door het toen nog bestaande Britsche bestuur, met ernst en kleem ingevorderd zijn, niet dan ten nadeele van de eerste, over de loopende jaer verschuldigd, gedaan zijn; Dat eerst, na het vaststellen eener meer geregelde behandeling, bij Besluit van 9 Maart 1816, eene juiste geleidelijke inning heeft kunnen plaats vinden; Dat het niet mogelijk is, om van de Javasche bevolking, uit aanmerking hunner gewoonten en van een zeer algemeen gebrek aan de andere eigenschappen, zulke achterstand te innen, al waren ook de belastingverplichtingen meer bekend; Dat de juiste werking van het Besluit van 9 Maart 1816, en de geregelde voortzetting der nieuwelingen gemaakt bepalingen, voor den vervolg alle reys wegnemen, welke vóór het nemen van die geleidelijke maatregelen bestond, dat eene afgebeelde kwijtschelding op de inning van de landrenten in het toekomstige eene nadeelge werking doen zou; Dat in tegendeel eene zoodanige algemeene kwijtschelding, in de thans plaats hebbende omstandigheden, aan de Javasche bevolking een nieuw bewijs zal geven van de billijkheid en eedmoedigheid van de Nederlandsche Regering; Zoo is goedgevoonden en verstaan, den geheel achterstand van de landrenten over de jaren 1815, 1816 en 1817, kwijt te schelden, en daarvan aan de ingezetenen van Java kennis te geven, bij de volgende.

PUBLICATIE.

Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indie, aan al degenen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doen te weten: Volgens eene strenge regtvaardigheid heeft het Gouvernement recht, om van de ingezetenen van Java te vorderen alles, wat zij nog verschuldigd zijn over de verloopende jaer van 1815, 1816 en 1817. Wij gevoelen echter, hoe mogelijk en schadelijk het voor de Javanen wezen zou, die gelden nu nog op te brengen. Wij zijn niet onkundig van de onregelmatige en hier en daar drukkende wijze, op welke de aanslag te voren gedaan is. Wij hebben bij den aanslag over den jaer 1818 getoond, hoezeer wij genegen zijn, de Javasche bevolking, in al wat redelijk is, te gemeet te koemen. Wij volgen hier in den wil van onzen geëerbiedigden Koning en Zijne eedmoedigheid. Wij willen een nieuw bewijs daarvan geven. Wij schelden alzoo aan de Javasche bevolking kwijt, alle achterstallige sommen, welke zij wegens den aanslag van de landrenten over den jaer 1815, 1816 en 1817 nog verschuldigd is. Wij begeeren, dat haar dit alles geschonken worde, en brengen dit ter haer kennis bij deze eenvoudige en openlijke Publicatie, opdat zij weten zoude, dat zij niets meer over de jaer 1815, 1816 en 1817 betalen moet en dat niemand, noch Europeesch noch Inlandsch ambtenaar of hoofd, recht heeft van den Javanen, eenige gelden uit hoofde van dat verschuldigde te vorderen. Wij zijn nu zeker, dat al wat voor den jaer 1818 nog ontbreekt moogt, dadelijk door de belastingverplichting des jaer zal voldaan worden, en dat evenzeer die aanslag, welke nu over 1819, op dezelfde gronden en wijze als in 1818 gedaan is, gedaan zal worden, geregeld werken en getrouw zal opgebracht worden. En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt, in de Nederlandsche en Inlandsche talen, alom waar zulks behoort. Lasten en bevelen voort, dat alle hogere en lagere collegien, ambtenaren, justitieren en officieren, ieder voor zoo verre hem aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden, zonder eenige ooglucking of aanzien des persoons. Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indie.
De Secretaris Generaal,
B. DOZIJ.

(N°. 9.) **BESLUIT** van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indie, van 5 Januarij 1819, n°. 23, houdende bepalingen nopens de verdeling van de residentie Cheribon en de uitgebreidheid van dezelve regentschappen.

Is goedgevoonden en verstaan: **Eerstelyk.** Om naar aanleiding van enz. 1°. Te bepalen, dat de residentie Cheribon zal verdeeld worden in vijf regentschappen, te weten: die van *Cheribon*, *Bengawan watan*, *Madja*, *Galo* en *Koenangan*, welke zullen worden bepaald door de volgende scheidingen, als: Voor het regentschap *Cheribon*, van den uitloop der rivier van *Lossarie* opwaarts, tot daer, waar de rivier *Tjandoe* in dezelve vloeit, alsdan deze rivier tot aan de *desa Soesokan*, alwaar dezelve den naam van *Tjengarang* aanneemt, de *Tjengarang* opwaarts tot aan haren oorsprong, en van daar in eene rechte lijne west tot op den top van den *Goengong Tjermat*, alsdan in eene noordelijke richting de scheiding van het tegenwoordige regentschap *Madja Galo* tot bij de *desa Lenkong*, en van daar de rivier, bij *Lenkong*, genaamd *Tjengarang*, bij *Dramblang Tjapizjeng*, en bij haren uitloop, rivier van *Singapoera*, tot in zee. Voor het regentschap *Bengawan watan*, de rivier van *Singapoera*, van haren uitloop in zee opwaarts tot aan den grooten postweg bij de *desa Djambiang*; deze weg west tot aan de rivier *Tjandoe* bij de overvaart te *Karrangambang*; de rivier *Tjandoe* vervolgens af tot haren uitloop in zee. Voor het regentschap *Madja*, de grooten postweg van de overvaart bij *Karrangambang* Oost op, tot aan de rivier *Tjapizjeng* bij *Djambiang*; deze rivier opwaarts tot bij de *desa Lenkong*, van daar de scheiding van het tegenwoordige regentschap *Madja Galo* tot op den top van den berg *Tjermat*, vervolgens zuidwaarts de scheiding van het tegenwoordige regentschap *Tjapizjeng* tot aan de rivier *Tjandoe*, alsdan zuidwest en westwaarts dezelfde scheiding tot aan die van de residentie *Cheribon* met het regentschap *Sumidang* en deze scheiding noordwaarts tot aan den grooten postweg bij de overvaart te *Karrangambang*. Voor het regentschap *Galo*, de westelijke scheiding van de *Soorakartasche* of *Vorstenlanden*, met het tegenwoordige regentschap *Tjermat*, vervolgens de rivier *Tjandoe* opwaarts tot aan de scheiding van het regentschap *Madja*, de scheiding van dat regentschap tot aan den oorsprong van de rivier *Tjandoe* en deze rivier af tot haren uitloop in de binnenzee bij *Nesa Kambangan*. Voor het regentschap *Koenangan*, de rivier *Tjandoe*, ter plaatse waar dezelve met de rivier van *Lossarie* zamenvloeit, opwaarts tot bij de *desa Soesokan*, alwaar dezelve den naam van *Tjengarang* aanneemt, en van daar den verdere loop van deze rivier opwaarts langs haren oorsprong tot aan den top van den berg *Tjermat*, van den top des bergs, zuidwaarts de scheiding van dit regentschap tot aan de rivier *Tjandoe*, alsdan deze rivier afwaarts tot daer, waar dezelve op de scheiding van

de *Vorstenlanden* valt, en eindelijk deze scheiding noordwaarts tot aan de zamenvloeiing van de rivieren *Tjandoe* en *Lossarie*.

2°. **LHZ.** Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indie.
De Secretaris Generaal,
B. DOZIJ.

(N°. 10.) **PUBLICATIE** van 5 Januarij 1819, houdende bepalingen nopens het aangaan van contracten met en tusschen de inlandische bevolking.

Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indie, aan al degenen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doen te weten: Alhoewel het ons genoegzaam is getekend, dat de gemeene Inlander nog niet heilz die ondervinding en dat doozigt, hetwelk noodig is, om op eenen gelijken voet over zijne belangen met anderen te handelen; en steeds werkzaam om te voldoen aan de op ons liggende verplichting, om de inlandische bevolking door alle middelen te beschermen, hebben wij ook de noodzakelijkheid ingezien, om dezelve te beveiligen tegen de misleiding en het verkeerde gebruik, dat van hare onkunde zoude kunnen gemaakt worden; op deze gronden, hebben wij goedgevoonden vast te stellen, zoo als vastgesteld worden bij deze, de volgende bepalingen: 1°. Geene contracten of overeenkomsten van welken aard ook, tusschen Javanen en anderen, geene Javanen zijnde, noch tusschen Javanen en hunne regenten of hoofden aangegaan, zullen mogen bestaan, veelminder als bestaande in regten worden beschouwd, vóór dat dezelve bij den Resident ter plaatse, alwaar die contracten moeten werken, beoorlijkt zullen zijn geregistreerd. 2°. Geene contracten zullen des jaer gewijze, of met de hoofden der dorpen alleen, maar individueel met elk ingezetene, die daardoor eenigermate verplicht wordt, mogen worden aangegaan, met dien verstande nochtan, dat het niet vereischt zal worden, dat voor elk individue een afzonderlijk contract wordt opgemaakt,mits de verbanden, bij de acte vermeld, slechts individueel is gesloten geworden. 3°. De contracten, loopende over zoodanige aanplantingen, of leverancien van op het veld wasende producten, die in ten jaer kunnen afloopen, zullen ook niet langer dan voor een jaer kunnen worden aangegaan; doch ingeval tot deze aanplantingen en leverancien van producten meer dan een jaer wordt vereischt, zullen de contracten en overeenkomsten ook voor zoodanigen meerderen tijd mogen aangegaan worden. 4°. Het staat aan bijzondere personen vrij, om over hunne fabrieken, of over de aanplanting van eenig gewas, de bewerking van hetzelfde, en tot andere dergelijke einden, opzitters te stellen, ten einde de planters of werklieden in hunnen arbeid te bestaren, doch zullen deze opzitters zich onthouden van eenig verder gezag over die menschen, dan voor zoo ver hunnen arbeid betreft, en allen zijn gebonden, in de gewone en dagelijkse zaken van politie en andere, de bevelen van de hoofden hunner *desa's* of districten, door het Gouvernement bevestigd zijnde, te gehoorzamen. 5°. De Residenten zullen geene contracten vermogen te registreren, dan na zich beoorlijkt verzeerd te hebben van de identiteit der personen, die als contractanten daarbij voorkomen, en van de volkomen toestemming van de wederzijdsche partijen, die te dien einde persoonlijk voor hen zullen moeten verschijnen; terwijl de ambtenaren daarenboven verplicht zullen zijn, om zich van den eenen kant, van alle directie of invloed te onthouden, maar ook, van den anderen kant, niets te verzuimen, om dierzelfe onderzoorigen, bij het aangaan van verbindingen, op hunne regten en belangen opmerkzaam te maken, ten einde daardoor alle misleiding, zoo veel mogelijk voor te komen en niet toe te laten, dat de ingezetenen door inboezeming van ongegronde hoop of vrees, veel minder door bedreigingen of dwangmiddelen, ondanks hunzelve, tot overeenkomsten worden overgehaald, welke niet met dierzelfe vrijen wil of eigene verkiezing overeenstemmen. 6°. De Assistent residenten en tipicours der landelijke inkomsten, zullen zorgvuldig waken, dat aan de verbindingen, in deze bevelde, geene strokking worde gegeven, welke met den inhoud der contracten strijdig is, en zullen tot dat einde van den Resident ontvangen een extract uit het register der contracten van de residentie, onder welke zij behooren, elk voor zoo veel zij ressort aangaat. 7°. Opdat niemand hiervan eenige onwetendheid voorwende, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt in de Nederlandsche en Inlandsche talen, alom, waar zulks gebruikelijk is. 8°. Gedaanten en officieren, ieder voor zoo verre hem aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden, zonder eenige ooglucking of aanzien des persoons. Gegeven te Batavia, den vijfden Januarij des jaers achttien honderd en negentien. De Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indie.
Ter ordonnantie van dezelve.
De Secretaris Generaal,
B. DOZIJ.

(N°. 11.) **BESLUIT** van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indie, van 5 Januarij 1819, n°. 25, bepalingen daarstelende omtrent de inkomsten der Inlandsche Regenten, Hoofden en Gepensioondeerden.

Is gelezen eene missive van den Inspecteur generaal en adjunct-inspecteur generaal van de landelijke inkomsten, geschreven op 19 December 1818, n°. 12, daarbij verlag doende en eenige bepalingen voordragende, omtrent de inkomsten van de inlandische Regenten en Hoofden; En hierover, in eene daartoe opzettelijk gehouden bijeenkomst met gemelde Inspecteurs generaal geraadpleegd, en in aanmerking genomen zijnde: Dat niet al het licht over dit belangrijk onderwerp is opgegaan, hetwelk tot het maken van vaste bepalingen voor den vervolg noodig is; Dat echter, bij besluit van 9 Maart 1818, alreeds voortaan zijnde in de regeling van de inkomsten over het gemelde jaer 1818, het noodzakelijk is daaromtrent voor nu eenige nadere maatregelen daar te stellen. Dat daartoe, zoo veel mogelijk, reeds nu moet worden in acht genomen de volmaking van het landelijke stelsel; Dat daartoe bijzonderlijk strekkende is de betalingen in geld te doen; Dat reeds de ondervinding heeft doen zien, dat deze betaling aan veen aangenaam en genietna met de begeerte van anderen strijdig is; Zoo is goedgevoonden en verstaan, te bepalen: **Eerstelyk.** Dat alle inlandische Regenten, Hoofden en Gepensioondeerden voor dezen jaer, en in vervolg van tijd, zullen betaald worden in geld, niet in land. **Ten tweede.** Dat de landen en *desa's*, welke tot nu aan *desa's* Regenten, Hoofden en Gepensioondeerden, in betaling van hunne inkomsten waren afgestaan of besteed, allen zullen worden begrepen in den aanslag van de landrenten door de onderscheiden Residenten, naar luid der gemakte bepalingen te doen. **Ten derde.** Dat de eens bepaalde inkomsten aan dezelve Regenten en Hoofden, van drie tot drie maanden zullen worden uitgereikt. **Ten vierde.** Dat zoo lang geens nadere en vaste bepalingen gemaakt zullen zijn, dezelve Regenten en Hoofden zullen genieten dezelfde vaste tractementen hun tot nu toegelegd. **Ten vijfde.** Dat, zoo spoedig mogelijk, door den Hoofdinginspecteur en Inspecteurs der inkomsten, met overleg van de onderscheiden Residenten, zullen worden herzien de inkomsten aan dezelve Regenten en Hoofden voor alom toegelegd of uitbetaald geworden zijnde, ten einde daarna aan den Gouverneur Generaal zoodanige voordragt te doen, als zij sulven verreeuen in redelijkheid te behooren. **Wijders,** naar aanleiding van de consideratie in de bevestigde missive van den Inspecteur Generaal en Adjunct-inspecteur generaal voorkomende, oopens de schadelijkheid dat de Regenten en andere Hoofden zich in handelabotrekkingen inlaten, waardoor een verkeerd invloed op de goede ingezetenen geboren wordt; is goedgevoonden en verstaan, te bepalen: **Eerstelyk.** Dat geene Regenten of eerste inlandische Hoofden zullen vernemen

eenigen handel te drijven, middellijk, of onmiddellijk, noch eenige suiker- of kadjangmolens te houden, noch zich in eenigen koop van producten in te laten, dan voor eigen gebruik, op pome van omzetting uit hunne posten.

Ten tweede. Aan de Regenten en Hoofden, welke thans in eenige handelsbetrekkingen mogten ingewikkeld zijn, of eenige suiker- of kadjangmolens of andere fabrieken bezitten, te laten eenen nader en overeenkomstig de plaatselijke omstandigheden te bepalen tijd, om zich van een en ander te ontdoen.

Ten derde. De residenten te gelasten, om zorg te dragen, dat aan de bovenstaande bepalingen voldaan worde, en om wijders ten aanzien van het tweede punt te dienen van consideratie aan den Gouverneur Generaal.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indie De Secretaris Generaal, B. DOZIJ.

(N°. 12.) BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indie, van 2 Januarij 1819, n°. 27, bepalingen daartellende op de betaling van de tractementen der Regenten en Hoofden van den jare 1818, voor zoo verre dezelve gevonden worden uit de opbrengst van de dessa's en landen aan hen ter voldoening afgestaan, en het tijdstip, waarover en tot weth die betalingen loopen moeten.

Is goedgevonden en verstaan, de volgende bepalingen vast te stellen:

1°. Naar aanleiding van art. 19 van het besluit van den 9 Maart 1818, n°. 1, in verband met de plaats hebbende omstandigheden, zullen de Regenten, Inlandsche Hoofden en Gepensioneerden, zoo vele inkomsten over den jare 1818 genieten, als aan hen zijn toegerekend, en waarvoor hun rijk aangerekend de landen en dessa's, onder het Britsche gouvernement, aan hen in voldoening van die toegerekende inkomsten, afgestaan.

2°. Het volle bedrag van de sommen, waarop die landen en dessa's, volgens het vorige artikel, aan hen zijn aangerekend, zal uit 's lands kas aan hen worden betaald, voor zoo verre die landen of dessa's door hen, volgens de keuze bij gemeeld Besluit van 9 Maart gelaten, aan het Gouvernement weder zijn afgestaan.

3°. In toonlidge plaatsen, waar de Regenten, Inlandsche Hoofden of Gepensioneerden, verkoren hebben geheel of gedeeltelijk de landen en dessa's, hun in voldoening afgestaan, zal worden in het oeg gehouden, of dezelve bij den aanslag over 1818, meer of minder inkomsten hebben opgeleverd; zullende in het eerste geval, de meerdere inkomsten ten voordeele van den lande worden behouden; terwijl in het andere geval, het ontbrekende en dus de volle inkomsten aan de geregtelden zullen worden uitbetaald.

4°. De residenten in de residentien, waar het landelijke stelsel plaats heeft, worden gemachtigd, om op de wijze, bij de vorige artikelen gemeld, in verband met het Besluit van heden, onder n°. 26, met de Regenten, Inlandsche Hoofden en Gepensioneerden, de hun toekomende tractementen te verkiezen en te voldoen.

Zij zijn wijders gebonden, van hunne verrigtingen ten dezen aan den Gouverneur Generaal verslag in de gedeelten in geld en land verveerd, ten einde zal kunnen worden uitgegaan, of in alles overeenkomstig de gemelde bepalingen gehandeld, dan wel eenig abus ingesloopen is, om hetzelfde in dat geval te kunnen redresseren.

5°. Wanneer de verrekking en betaling alzo, ingevolge van dit Besluit, in verband met het Besluit van heden, onder n°. 26, over een tijdvak van een jaar zal zijn gedaan en voldaan, wordt het daarvoor gehouden, dat de geheele verschuldigde penningen zijn voldaan en verveerd, tot en met den laatste December van den jare 1818.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indie, De Secretaris Generaal, B. DOZIJ.

(N°. 13.) PUBLICATIONE van 8 Januarij 1819, houdende bepalingen, omtrent het verkiezen van de dessa's of dorpschouffden.

Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indie, aan alle degenen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doen te weten:

Kademaal het ons dienag is nuttig is voorgekomen, eenige bepalingen vast te stellen, ten aanzien der dessa's hoofden.

Zoo is het, dat wij hebben goedgevonden en verstaan, op dit stuk te maken de volgende bepalingen:

1°. De oude gewoonte, volgens welke de dessa's volkeren hunne Hoofden uit hun midden verkiezen en verwisselen, blijft stand houden en wordt aan groenende volkeren verkeer.

2°. De verkiezing van de dessa's hoofden zal gewoonlijk plaats moeten hebben, vóór dat de aanslag der landrenten in het loopende jaar zal zijn geregd.

3°. Wanneer na dien tijd, de dessa's volkeren tegen hunne Hoofden eenige rechtmatige bezwaren hebben, en uit dien hoofde het voor hunne rust en belang nuttig oordeelen, zullen zij tot eene vernieuwing of eene verkiezing van een nieuw hoofd niet overgaan, dan na alvorens daarover met den Resident gesproken, en van hem daartoe vrijheid bekomen te hebben.

4°. De verkiezing van de Hoofden der dessa's is, in alle gevallen, onderworpen aan de goedkeuring van den Resident. De Resident zal echter gewoonlijk zijne goedkeuring niet mogen weigeren, zoo hij daartoe, om dringende redenen overgaat, moet hij sulks brengen ter kennis van den Gouverneur Generaal, met opgave der redenen.

5°. Niemand mag tot Hoofd van eenes dessa verkoren worden, dan die in de dessa hoort en in dezelve woonachtig is.

6°. Wanneer een dessa's hoofd, uit hoofde van verzuim, wangedrag of misdrijf, door den landraad of andere daartoe bevoegde magt van zijne betitting ontaft wordt, zal het nieuwe Hoofd, in dit, gelijk in andere gevallen, door het dessa's volk zelf gekoren worden.

En opdat niemand hiervan eenige onwetendheid voorwende, zal deze worden afgekondigd, en aangeplakt in de Nederlandsche en Inlandsche talen, alom, waar sulks gebruikelijk is.

Laaten en bevelen voorts, dat alle hogere en lagere collegien en ambtenaren, justiciaren en officieren, ieder voor zoo verre hen aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden, zonder eenige oogloeking of aanzien des persoons. Gegeven te Batavia, den achtsten Januarij des jaars achttien honderd en negentien.

De Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indie, Ter Ordonnantie van dezelve, De Secretaris Generaal, B. DOZIJ.

(N°. 14.) BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indie, van 9 Januarij 1819, n°. 1, waarbij goetvondert wordt de Instructie voor den Hoofdinspecteur en de Inspecteurs der financiën.

In aanmerking genomen zijnde de noodzakelijkheid, om aan den Hoofdinspecteur en Inspecteurs der financiën, bij art. 87 en 88 van het Reglement op het beleid des regerings daargesteld, eene instructie te geven, naar welke zij zich, in hunne werkzaamheden, kunnen rigten:

Is goedgevonden en verstaan, te arresteren, zoo als getarresteerd wordt bij deze, de instructie voor den Hoofd inspecteur en Inspecteurs der financiën, te vinden in de bijlagen tot de notulen van desen dag.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indie, De Secretaris Generaal, B. DOZIJ.

Behoort bij het Besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indie, van 9 Januarij 1819, n°. 1. (Staatsblad n°. 13.)

INSTRUCTIE voor den Hoofd-inspecteur en de Inspecteurs van Financiën in Nederlandsch Indie.

Art. 1. Ten einde, zoo veel mogelijk, eene regelmatigte behandeling der financiële zaken, vooral op Java zelve te bevorderen, en om tevens aan de Hooge Begiering en aan de Hoofddirectie der financiën, al die inlichtingen te geven, welke tot een geleidelijk en vast stelsel, zoo wel van inkomsten als van uitgaven, noodig zijn, wordt het algemeene toezigt over al hetgeen tot de financiën van Nederlandsch Indie betrekking heeft, opgedragen aan eenen Hoofdinspecteur van de financiën.

2. Onder dezen ambtenaar zullen op Java werkzaam zijn drie inspecteurs, die elk over eenen bijzondere afdeling van dit eiland hunne functiën zullen uitoefenen. De Hooge Begiering zal nader in overweging nemen en bepalen, of er behalve de inspecteurs, op eenige plaatsen nu reeds over bijzondere takken van inkomsten bestaande, mede over de huiten Java gelegene bezittingen, zoodanige meer algemeene ambtenaren, als in deze zijn bedoeld, zullen worden aangesteld.

Tot zoo lang dit niet is geschied, zullen de functiën van inspecteurs der financiën, op de buiten-establissemten, worden opgedragen aan de Gouverneurs en Residenten der buiten Java gelegene bezittingen.

3. Al deze ambtenaren zullen steeds als het hoofdoel van hunne bedieningen aanmerken, de daarstelling en bewaring eener regelmatigte en zoo veel mogelijk geleidelijke werking van alle belastingen en andere inkomsten van den lande, geene uitgesonderd; mitagaders de invoering en strikte handhaving van alle bepalingen, welke strekken kunnen, om ook ten aanzien der uitgaven de meest mogelijke orde, regelmatigheid en zekerheid te vestigen.

4. Zij zullen zoo veel doenlijk, in persoon op de verschillende plaatsen de noodige onderzoekingen doen, en zich alle ophelderingen doen geven, welke zij tot eene ware kennis van den staat der zaken behoeven.

Zij zijn medelidig gerechtigd, om van de Gouverneurs, Residenten, Algemeene of bijzondere ontvangers, Assistent residenten, Regenten, Revenuambtenaren, Hoofden der dorpen, en in het algemeen van elk, die met de beheering der zaken eenigzins belast is, berichten en consideratiën te vragen, en met dezelve te corresponderen; aan alle welke bij deze (voor zoo veel des noodig) wordt gelast, zich naar de bepaling van dit artikel, en hetgeen verder te dezen aanzien in deze instructie of opvolgende Besluiten mogt vastgesteld worden, te gedragen.

5. De Hoofdinspecteur zal aan de Hoofddirectie der financiën, hetzij uit zich zelve, of op derzelve aanvragen, al zoodanige openingen geven, als het belang van den lande zal eischen.

6. De Hoofdinspecteur zal het verslag van zijne bevindingen, met overlegging van de rapporten, welke hij van de inspecteurs en andere ambtenaren ontvangt, aan den Gouverneur Generaal intenden.

7. De Hoofdinspecteur en Inspecteurs zullen toezien en met zorgvuldigheid waaken, dat geene belastingen worden geheven, dan op uitdrukkelijken last of goedkeuring van het Gouvernement, en zijn verplicht alle overtreddingen of afwijkingen, welke zij te dezen aanzien ontdekken, dadelijk ter kennis te brengen van den Gouverneur Generaal.

8. Zij zullen na een behoortijk onderzoek, aan den Gouverneur Generaal al zoodanige voorstraten doen, als strekking kunnen hebben, om allerwegen, voor zoo verre bijzondere plaatselijke omstandigheden geene onoverkomelijke bezwaren opleveren, belastingen van grieken aard en op gelijken voet te doen heffen en behandelen.

9. Zij zullen het landelijke stelsel, thans op Java bestaande, in al deszelfs bestanddeelen nagaan, en met de meeste naauwkeurigheid onderzoekten de wijze op welke, in iedere residentie, wordt gehandeld met betrekking tot den aanslag, onslag en inning der landrenten, alsmede in hoeverre aan de deswege ongevaardigde begremsenten wordt voldaan, of daarvan afgeweken.

10. Zij zullen bijzonderlijk onderzoeken:

a. Of, in de uitgifte en omslag der gronden, op eene billijke wijze gehandeld wordt.

b. Of de Dorpschouffden en hogere, zowel Europeesche als Inlandsche ambtenaren, zich ten aanzien van den gemeenen man, ook eenige willekeurigheden of kwellingen veroortlooven.

c. Of het door den gemeenen man betaalde, werkelijk in 's lands kas wordt gestort, dan of te dezen aanzien ook verkeerdheden plaats grijpen.

d. Of de Dorpschouffden en hogere ambtenaren, met de inning en controle der landrenten belast, daarin niet genoegzaam ijver voor 's lands belangen werkzaam zijn.

e. Op welke wijze, in de verschillende residentien, het onderzoek gedaan wordt naar het kwalijk slagen der veiden, en de daarop gevondene remissien van de landrenten.

f. Of de toegestane remissien in waarheid worde geleiden aan de werkelijk beschadigden.

g. Of de bezoldiging der Revenu-ambtenaren en de kosten op de inning in het algemeen, aan den eenen kant voor bezuinigingen vatbaar zijn, of aan de andere zijde tot verzekering van 's lands belangen, of ten kulligen gerieve van de ingezetenen, eene verhooging vorderen.

11. Zij zullen na de punten in het vorige artikel omschreven, mitagaders al hetgeen verder te dezen aanzien belangrijk is, onderzocht te hebben, gezamenlijk overleggen, of en welke verbetering zoudten kunnen worden ingevoerd, en zal de Hoofdinspecteur verplicht zijn, daarmede tevens de noodige voorstraten aan den Gouverneur Generaal te doen.

12. Zij zullen onderzoeken, of het in het vervolg beter zij, de betaling der landrenten geheel in geld te vorderen, dan ook gedeeltelijk in voortbrengelen van den grond, en in het laatste geval, of behalve de padij en rijst zeve, ook nog andere voortbrengelen, bijzonderlijk die voor de Europeesche markten geschikt zijn, zoudten kunnen worden aangenomen, ten einde alzo den landhouw, ten voordeele van 's lands schatkist en van de Inlanders zeve, aan te moedigen.

13. Zij zullen onderzoeken, of al de bebouwde landten, tot betaling der landrenten zijn aangeslagen, hoe het met de betaling der landrenten gelegen is op landten, aan bijzondere personen toebehoorende, of waarvan het gebruik aan Residenten, Regenten of andere ambtenaren of particulieren mogt zijn toegestaan.

14. Zij zullen de Residenten, zoo veel mogelijk, in het doen van den aanslag der landrenten voorlichten en behulpzaam zijn, en toezien, dat deze aanslag op eene regelmatigte wijze geschiede, overeenkomstig de bevelen en bedoelingen van de Hooge Begiering.

Zij zullen voorts, in alle hunne onderzoekingen, zoo veel de aard der zaken sulks toelaat, communicatief met deze ambtenaren te werk gaan en aan dezelve hunne bevindingen mededeelen.

15. De Hoofdinspecteur en Inspecteurs zullen, bij hunne voorstraten tot het invoeren van nieuwe, en tot de regeling van reeds bestaande belastingen, steeds oplettelijk zijn, om daarbij zooveel mogelijk, het belang van den lande met het gerief der ingezetenen in verband te brengen.

16. Zij zullen de belastingen, welke den smallen handel der Inlanders belemmeren, of minder gemakkelijk maken, met naauwkeurigheid nagaan, en de noodige voorstraten doen, om dezelve zoo mogelijk, door anderen te doen veranderen.

Zij zullen zorgen, dat de toepoorten, zooveel als de barsaars of markten, hetzij de opbrengst van deze laatste ten behoeve van den lande, of van bijzondere personen geleid worden, aan de bepalingen door de Begiering gemaakt of nog te maken, worden en blijven onderworpen.

17. Zij zullen de belastingen op de bebouwde en onbebouwde eigendommen of gronden, met de meeste naauwkeurigheid overzien, en omtrent dezelve zoodanige bepalingen voorstraten, als met de voortzetting van den landhouw en de uitgifte van landten, in verband met het belang van 's lands schatkist, noodig zullen gevonden worden.

18. Zij zullen met zorgvuldigheid toezien, dat, in de beheering der domeinen en den lande, met de meeste orde en regelmatigheid gehandeld worde, en dezelve,

zoo veel mogelijk, in verband gebragt worde met het landelijke stelsel, in alle plaatsen waar dit stelsel in werking is.

18. Zij zullen mede op andere plaatsen, zorgvuldig waken, dat de bewerking en beheering van 's lands domeinen overeenkomstig zij met met der ingezetenen belang en begeerte, zoowel als met 's lands belang.

19. Zij zullen ten aanzien van Java, onderzoeken, den staat en de uitgestrektheid der nog onbebouwde wuete landen in elke residentie, en opgeven welk nut van deelve voor den lande zal kunnen getrokken worden.

20. Zij zullen bijzonderlijk nagaan, op welke wijze die zullen kunnen worden uitgegeven, hetzij aan Inlanders, hetzij aan Europeanen, en ook of sommige strecken geschikt zoude zijn, om door eene Europeische bevolking geheel te worden bebouwd, ten einde aan bijzondere personen in Europa, die daartoe mochten genezen zijn, gelegenheid te geven, om zich als kolonisten naar Java te begeven.

21. Zij zullen zich zoo nauwkeurig mogelijk, bekend maken met de inrigtingen van het houthoudparlement op Java, en een nauwkeurig toezigt houden, dat de plaatselijke ambtenaren aan hunne verplichtingen, ten aanzien van de beheering en administratie der houthousscheu, strijtelijk voldoen. Zij zullen hunne bevindingen daaromtrent aan den Directeur der houthousscheu mededeelen, aan denzelfden overlatende, om deswege de noodige voorzieningen daar te stellen, of aan het Gouvernement voor te dragen.

22. Zij zullen op Java, nagaan den staat der koffijteelt in die residentie, waar deelve geheelijk onder administratie van den lande genomen is, of waar de koffij door den planter en grondeigenaar aan den lande moet geleverd worden.

23. Zij zullen nagaan bijzonderlijk:

a. Of de tinnen en boonen in deelve allen op de boeken bekend staan.

b. Of het aanplanten, schoonhouden, plukken en de verdere beheering der koffijtuinen en gronden behoorlijk wordt gade geslagen.

c. Of de verdedeling der werkzaamheden over de districten en huisgezinnen billijk is.

d. Of er een goede waarborg is voor eene goede wigtige leverantie in 's lands pakhuizen, zoowel als voor het rigtige gewigt van het door den gemeenen man geleverde, en de volle betalingen daarvan aan hem, volgens de bestaande bepalingen, en in het algemeen, of aan de eene zijde, aan het land gewordt, dat aan hetzelfde toekomst, en aan de andere, of de gemeene man het zijne geniet, en niet gekweld of willekeurig behandeld wordt.

e. Of door de eigenaars der landen aan hunne verplichting, tot leverantie der door hen verschuldigde koffij, behoorlijk voldaan wordt.

f. Of en welke verbeteringen, ten aanzien van al deze bijzonderheden, zouden kunnen worden ingevoerd.

24. Zij zullen onderzoeken, of het Besluit door Commissarissen Generaal, op 7 November 1817, met betrekking tot de verhuur der koffijgronden en de koffijteelt genomen, mitgeders de nadere bevelen door het Gouvernement te dezen aanzien gegeven of nog te geven, in de residentie, waar hetzelfde Besluit moet in werking zijn, behoorlijk worden achtervolgd.

Zij zullen wijders de werking en de gevolgen van het te dezen aangenomen stelsel nagaan, en overwegen, of en welke verbeteringen en doelmatige uitbreiding daaromtrent zoude kunnen worden ingevoerd.

25. Zij zullen omtrent de vogelneest knippen op Java, al de voorzieningen voordragen, welke kunnen strekken, om ook te dezen aanzien 's lands inkomsten te bevorderen en te verzekeren.

26. Zij zullen met betrekking tot het monopolie van het zout, na een nauwkeurig en algemeen overzigt, al die verbeteringen voordragen, welke zij ter uitbreiding van dezen tak van inkomsten, en verzekering derzelve, dienstig zullen oordeelen.

27. Zij zullen onderzoek doen, naar de middelen om de producten op de gemakkelijke wijze af te voeren in de streken, waar zulks door gebrek aan wegen, kanalen of door andere omstandigheden, mogelijk zijn mogt.

28. De Hoofddirecteur zal, ten aanzien der specerijperken en timmijnen, na ingewonnen informatien van de plaatselijke autoriteiten, al zodanige voordrachten aan den Gouverneur Generaal intenden, als hem geschikt en doelmatig voorkomen, ter verbetering van het beheer en de administratie derzelve.

29. De Hoofddirecteur en inspecteurs, die laatsten in de afdelingen, waarin zij fungeren, hebben in het algemeen, het toezigt over het behoorlijk ten uitvoer brengen van alle wetten en verordeningen, 's lands andere middelen betreffende; mitgeders het algemeen toezigt over de administratie en rigtige afbrengst derzelve.

30. Zij hebben insgelijks het toezigt over alle ambtenaren, geëmplojeerden en bedienden bij de administratie van die middelen, en zorgen, dat dezelve strijtelijk aan hunne verplichtingen en instructien voldoen.

31. De Hoofddirecteur en inspecteurs zijn verplicht, wanneer zij daartoe in de gelegenheid zijn, de boeken der comptabele ambtenaren te visiteren, en te zorgen dat dezelve in de, door de Hoofddirectie van financiën voorgeschreven vormen worden gehouden. Zij zullen van deze visitatie, telken drie maanden, de Inspecteurs aan den Hoofddirecteur, en deze aan de Hoofddirectie der financiën, rapport inbrengen.

32. De Hoofddirecteur zal nopens al de verschillende onderwerpen, aan zijn toezigt opgedragen, jaarlijks, of zoo dikmaals als dit van hem gevorderd zal worden, een algemeen verslag aan den Gouverneur Generaal aanbieden.

33. Noch de Hoofddirecteur, noch de inspecteurs vermogen aan de Gouverneurs, Residenten en andere ambtenaren, aan wie de beheering van 's lands financiën is toebetrouwd, eenige stellige bevelen te geven, maar zijn verplicht, de voordragt daartoe aan den Gouverneur Generaal te doen, en alle zodanige orders te provooceren, als zij voor de belangen van den lande dienstig oordeelen.

34. De Hoofddirecteur en inspecteurs zullen geenen handel mogen drijven, noch eenige voortbrengselen van den groot koop en uirculen, of daarop voorschotten doen, ten einde daarmede, of voor eigen rekening, of voor geheele of gedeeltelijke rekening van anderen, handel te drijven, of de voortbrengselen te dien zinde aan anderen af te geven.

35. Zij zullen geene giften, gaven of geschenken aanmerken, of door iemand van hunne familie, huisgezin of bedienden doen aannemen, van de zoodanigen, met wie zij uit hoofde hunner ambtsbetrekkingen, eenige uitstaande zaak hebben, of waarschijnlijk krijgen zullen.

36. Zij vermogen geen aandeel of belang te hebben in eenige besteding, leverantie, verpachting van goederen, regten of middelen, of in eenige zaken, waarover met dien lande, om winst of voordeel, eenige handeling wordt aangegaan. Zij vermogen wijders geene ordonnancien of schuldvorderingen, ten laste van den lande te koop, of voor hunne rekening te nemen.

37. De Hoofddirecteur zal zijne residentie houden te Batavia, de Inspecteurs zullen hunne woonplaats moeten vestigen in de divisie, waarover de inspectie aan hen is opgedragen.

De Hoofddirecteur zal zijne residentie niet verlaten, zonder voorkennis van den Gouverneur Generaal. De inspecteurs zullen niet buiten hunne divisien mogen gaan, dan met de toestemming van den Hoofddirecteur.

38. De Hoofddirecteur en inspecteurs, zullen gehouden zijn, den volgende eed af te leggen, in handen van den Gouverneur Generaal, of zoodanige andere autoriteit, als door denzelfden daartoe zal worden gecommiteerd.

Ik verklaar en zweer, dat ik aan niemand in of buiten het bewind, iets behoudf, of gegeven heb, noch behoven of geven zal, tot verkrijging mijner bediening. Als Hoofddirecteur (inspecteur) van de financiën, dat ik mij, in de beoefening van het ambt, mij toevertrouwd, zal gedragen achtervolgens de instructie en bevelen mij van wege de Hooge Regering van Nederlandsch Indie gegeven, of nog te geven, en dat ik mij in alles zal bemaxtigen, om aan de beoefening van mijnen post te voldoen; en alsoo de beste middelen uit te denken, tot bevordering van den bloei en de welvaart van Nederlandsch Indie en het moederland.

« Zoo waarlijk helpe mij God Almogtig. »

Alms geaarsteert, bij Hunne Excellentie Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indie, 9 Januarij 1819.

Mij bekehd.

De Secretaris Generaal,

R. DOZIJ.

(No. 15.) BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indie, van 9 Januarij 1819. n. 2, waarbij gevestigd wordt de Instructie voor den Hoofddirecteur en de Raden van financiën.

In aanmerking genomen zijnde, de noodzakelijkheid om aan den Hoofddirecteur en Raden van financiën, bij art. 83 en 84 van het Reglement op de Regering daargesteld, eene instructie te geven, naar welke zij zich in hunne werkzaamheden kunnen rigten.

Is goedgevonden en verstaan, te arresteren, zoo als geaarsteerd wordt bij deez, de instructie voor den Hoofddirecteur en Raden van financiën, te vinden in de bijlagen der notulen van dezen dag.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indie.

De Secretaris Generaal

R. DOZIJ.

Buhoort bij het Besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indie, van 6 Januarij 1819, n. 2. (Staatsblad n. 15)

INSTRUCTIE voor den Hoofddirecteur en de Raden van financiën.

Art. 1. De Hoofddirecteur van financiën is, onder het opperzeg van den Gouverneur Generaal, belast met het algemeene bestuur over de domeinen, goederen, gelden, inkomsten en uitgaven van Nederlandsch Indie.

2. Aan den Hoofddirecteur worden toegevoegd vier Raden van financiën en een Secretaris.

3. De Secretaris zal bijzonderlijk ten dienste der vergadering en van den Hoofddirecteur werkzaam zijn.

Eik der Raden wordt door een Hoofdcornmissie bijgestaan.

Het getal der verdere beamtten wordt nader bepaald.

De Secretaris heeft echter het algemeene bestuur over de geheele secretarij.

4. De Secretaris is onder het toezigt van den Hoofddirecteur, belast met de zorg, om alle registers, charters en papieren in orde worden gehouden, en dat aan niemand eenige toegang tot, of kopij van deelve worde gegeven, verder of anders, dan ingevolge de hem gegeven bevelen, of den aard der zaken, vereischt wordt.

5. De Hoofddirecteur, Raden en Secretaris, mogen elkanderen, ten tijde hunner aanstelling, niet bestaan in of binnen den derden graad van bloedverwantschap of zwagerschap.

6. De Hoofddirecteur, Raden, Secretaris en verdere beamtten, vermogen geen handel te drijven, noch eene aandeel of belang te hebben in eenige besteding, leverantie, verpachting van goederen, regten of middelen, of in eenige zaken waarover met den lande, om winst of voordeel, eenige handeling wordt aangegaan.

7. Zij vermogen wijders geene ordonnancien of schuldvorderingen, ten laste van den lande te koop, of voor hunne rekening te nemen.

8. De Hoofddirecteur, Raden, Secretaris en verdere beamtten, zullen geene giften, gaven, geschenken, of beloften daartoe mogen ontvangen van eenige persoonen, welke met hen in hunne ambtsbetrekking eenige uitstaande zaken te behandelen hebben.

Zij moeten zich wijders gedragen naar de algemeene bepalingen, tegen het geven en nemen van verboden geschenken gemaakt.

9. Ten einde aan de behandeling der zaken eenen vasten en geregelden loop te geven, zoo zal elke Raad van financiën belast worden met de behandeling van eenigen bijzonderen tak van bestuur, naar aanleiding van de volgende aanwijzingen.

1. De handel en hetgeen daartoe betrekking heeft.

2. De behoeften van goederen en verstrkking voor de civile en militaire departementen, in de onderscheidene gouvernementen te residentieën.

3. De magazijnen, stapelplaatsen en pakhuizen.

4. Het inhuren en beladen van schepen tot overvoer van levensmiddelen en andere benoodigheden.

5. De innamo en verkoop van 's lands goederen en producten.

6. De verantwoording van 's lands goederen en gelden.

7. De jaarlijksche begrotingen van inkomsten en uitgaven, met al de gevolgen van dien.

8. Het ordonnancieren van gelden, het houden der boeken, en toezigt op de boeken door Gouverneurs, Residenten en andere besturende collegien en ambtenaren te houden.

9. De landelijke inkomsten, het monopolie van het zout, de vogelneestknippen, de koffijteelt en koffijtuinen, de houthousscheu, specerijteelt en timmijnen.

10. De postwegen.

11. De constructie-winkel.

12. De inkomende en uitgaande regten, en voorts alle andere belastingen en inkomsten.

13. De Hoofddirecteur in het algemeen, en eik der Raden, voor zoo verre zijne werkzaamheid betreft, in het bijzonder, moeten zorgen dat de onderscheide deelen van het bestuur eenen goeden geregelden loop hebben.

Zij onderhouden te dien einde, eene gestadige correspondentie met de Gouverneurs, Residenten en alle bestierende collegien en ambtenaren, gelijk mede met den Hoofddirecteur van financiën.

14. Alle loopende zaken, daaronder begrepen alles wat uit kracht van een gegeven bevel door den Gouverneur Generaal, hetzij in of buiten Bado, dadelijk behoort in werden uitgevoerd, worden door den Hoofddirecteur, en het raadslid met dien tak belast, behandeld, buiten bemoeijens van de natmedelen vergadering, in welke echter door den Hoofddirecteur van het verrigte bericht gegeven wordt, ten einde al de Raden met den loop der zaken bekend blijven.

15. De Hoofddirecteur en Raden van financiën, vergaderen gewoonlijk tweemaal in de week, en voorts zoo dikwijls als 's lands dienst zulks vordert.

16. De Hoofddirecteur heeft het beleid der vergadering, en brengt ter kennis en beoordeeling van deelve, al zodanige zaken of voorstellen, als hij meest voor den lande nuttig te zij.

17. Eik Raad is bevoegd en verplicht, zodanige voorstellen, als naar zijn inzien daartoe strekken, ter vergadering in te dienen.

18. Deze vergadering is bepaaldelijk ingerigt, tot het houden van een verband tuschen de onderscheiden deelen van het bestuur, en ter overweging van alle zaken, welke tot de algemeene beheering in al hare deelen betrekking hebben.

19. In de vergadering wordt bij meerderheid van stemmen besloten. In alle berichten en adviisen echter welke door hetzelfde aan den Gouverneur Generaal worden toegezonden, wordt melding gemaakt van de afwijkende gevoelens der bijzondere leden.

20. Van al het verhandelde wordt een register gehouden, hetwelk voor elke vergadering door den Secretaris wordt opgemaakt, en door den Hoofddirecteur en de Raden onderteekend.

21. De Hoofddirecteur is belast met de uitvoering van alle Besluiten der vergadering, en de verdedeling der werkzaamheden, daartoe voor elken bijzonderen Raad voortvloegende, naar aanleiding der hierboven gegeven aanwijzingen.

22. De Hoofddirecteur geeft met voorkennis van de vergadering, of wel van eenigen bijzonderen Raad, naar den aard der zaken, aan alle bewindvoerende collegien en ambtenaren zodanige bevelen, als hij ter instandhouding en bevordering van een goed bestuur, achtervolgens de bepalingen, reeds uitgevaardigd, of nader door den Gouverneur Generaal, hetzij in of buiten Bado, vast te stellen, noodig acht.

23. De Hoofddirecteur is bevoegd en verplicht, al zodanige voordrachten aan den Gouverneur Generaal te doen, als naar zijn inzien, strekken kunnen tot verbetering in de regimintaliteit en gepaste bepalingen, alsmede alle overdragten tot het doen van inkopen of verkoopen, van bestedingen van goederen of werken, en voorts betrekkelijk alle onderwerpen van het bestuur.

24. De Hoofddirecteur zorgt, dat hij steeds bekend is met den staat der gelde-

lijke kassen en den voorraad van goederen in de magazijnen, pakhuizen en stapelplaatsen aanwezig, zoo wel als met de behoeften, op de onderscheiden bezittingen en residentien benoodigd.

21. De Besluiten van de Hoofddirectie der financiën, houdende autorisatie tot eenige betaling van gelden of verstreking van goederen, zullen door den Hoofddirecteur en den Secretaris geteekend, en door den Raad van Financiën, tot wiens bijzonder departement zulks behoort, worden gecontrasigneerd.

Deze Besluiten zullen moeten gegrond zijn op de algemeene of bijzondere bevelen van het Gouvernement, welke daarbij zullen moeten aangehaald, en voorts inhouden het object van dienst, waarvoor de betaling of verstreking moet geschieden, het hoofddiel of de afdeling der jaarlijkse begrooting, waartoe het object behoort, alsmede de som bij de begrooting toegestaan, waartoe de betaling of verstreking moet worden bestreden.

De Hoofddirectie zal daarbij bijzonderlijk moeten waken, dat de sommen, bij de jaarlijkse begrooting bepaald, niet worden overschreden.

22. De Hoofddirectie zal geen autorisatie mogen verlenen tot betaling van presentien ten laste van het Gouvernement, welke voor eenige liquidatie valbaar, of aan eenige berekening of verrekening onderworpen zijn, tenzij de declaratie daarvan, na behoorlijke examinate van de Hoofddirectie, door de Algemeene rekenkamer zullen zijn geteekend.

Deze declaratie zullen mededeelen, door de Hoofddirectie der financiën aan de gemeene Kamer, vergezeld van de noodige aanmerkingen, moeten worden toegezonden, en toe zijnde dat deszelve nauwkeurig zijn nageten, met het visa van een der leden van de Algemeene rekenkamer moeten zijn gemineerd. Het appointment van fiscale liquidatie zal door den President en Secretaris van de Algemeene rekenkamer moeten zijn geteekend, zullende daarna de declaratie aan de Hoofddirectie der financiën worden teruggezonden.

23. De Hoofddirectie der financiën zal verplicht zijn, om van alle Besluiten, houdende autorisatie tot eenige betaling of verstreking, een duplicaat te zenden aan de Algemeene rekenkamer, die deszelve, voor zoo verre den zakelijken inhoud betreft, zal registeren op zoodanige respecten en onderdeelen der jaarlijkse begrooting, als waartoe de betaling of verstreking behoort.

24. De registratie in het voorgaande artikel voorgeschreven, zal echter in geen geval, eenige vertraging in de uitvoering der daarbij vermelde Besluiten mogen te wege brengen; nochtan zal de Algemeene rekenkamer verplicht zijn, om gemelde Besluiten nauwkeurig te examineren, en om ingevalle zij verneemt, dat deszelve niet de algemeene of bijzondere verordeningen strijdig zijn, hare bedenkingen aan de Hoofddirectie der financiën mede te deelen, die onverwijld de gevraagde opbeideringen zal moeten geven. De Algemeene rekenkamer, oordeelende in de gegeven opbeideringen niet te kunnen berusten, zal gehouden zijn, hare bedenkingen aan de beslissing van het Gouvernement te onderwerpen.

25. De Hoofddirectie zorgt, dat de begrooting van inkomsten en uitgaven ter behoortlijken tijd worden opgemaakt, om alzoo door den Gouverneur Generaal in Bate, tegen het volgende jaar, te worden vastgesteld.

Zoo de staat der uitgaven onverhoopelijk de inkomsten moogt overtreffen, zal hij, in de vergadering der Staten van Financiën, de middelen overwegen en aan den Gouverneur Generaal voorstellen, om in het te kort komende te voorzien.

26. De Hoofddirectie ziet toe, dat de eenmaal vastgestelde begrooting van uitgaven niet overschreden worde; dat in deszelve geen verandering worde gemaakt, noch eenige overschrijving van de eene afdeling, of onderafdeeling tot de andere gedaan, anders dan op gezag van den Gouverneur Generaal in Bate, aan wien hij te dien aanzien de noodige voorafdragen doen kan.

27. Behalve de jaarlijkse begrootingen, zal de Hoofddirectie, maandelijks, aan den Gouverneur Generaal intenden eenen staat van inkomsten en uitgaven, alsmede der gedane inkoopingen, verkoopingen, en wat dies meer zij, in de afgelopen maand gehad en gedaan, met opgave van de waarschijnlijkse vooruitzichten voor de aanstaande maand, en eenige bijvoeging van eenen restantlijst der goederen op geheel Java, en mede van de buitenbezittingen, voor zoo verre de opgaven daarvan bij hem zullen zijn toegekomen.

28. De Hoofddirectie en de Raden van Financiën, zullen in handen van den Gouverneur Generaal afleggen den volgende eed:

- Ik zweer, dat ik om den post van Hoofddirectie (Raad) van Financiën te bekomen, aan niemand, wie hij zij, in of buiten het bestuur, iets, onder wat voorwendsel het ook zijn moge, behoef of gegeven heb, noch behoven of geven zal.
- Dat ik gehouwen en getrouw zal zijn aan Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje Nassau, troet-Heertog van Luxemburg. Dat ik aan den Gouverneur Generaal, des Konings vertegenwoordiger, eerbied en gehoorzaamheid betoonen zal.
- Dat ik den mij aanbetrovenden post, met al mijn vermogen, overeenkomstig de Wetten en instructie deswege vastgesteld, of nog vast te stellen, getrouw en ijverig zal waarmaken, zonder om lief of leed, vriend- of vijandschap, gunst of ongunst, of om eenigerhande reden of oorzaak, daarvan af te wijken.
- Dat ik geheim zal houden, wat uit den aard der zaken, en overeenkomstig de mij deswege gegeven bevelen, geheim behoort te blijven.
- Dat ik, in alle mijne handelingen en raadgevingen, steeds het belang van den lande, en het houden van eenen rigtige, geregelde, getrouwe en nauwkeurige behandeling van 's lands gelden, goederen en inkomsten zal voor oogen houden.
- Van gelijke eed wordt door den secretaris afgelegd, met verdere belofte, dat hij in het optekenen der handelingen en Besluiten door den Hoofddirectie, het zij buiten of in de vergaderingen gedaan en genomen, met alle oprechtheid en ter goeder trouwe zal te werk gaan, en de registers, charters en papieren met alle zorg bewaren.

Albus gearresteerd, bij Hunne Excellentien, Commissarissen Generaal, 9 Januarij 1819.

Mij bekend,
De Secretaris Generaal,
R. 10213.

(N°. 16.) BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 9 Januarij 1819, n°. 3, waarbij gearresteerd wordt het Reglement op het binnenlandsche bestuur en dat der financiën op Java.

In aanmerking genomen zijnde, dat het noodzakelijk is, om naar aanleiding van art. 61, van het Reglement op het beleid der Regering in Nederlandsch Indië, meer bijzondere bepalingen ten aanzien van het binnenlandsche bestuur op Java en dat der financiën, hetwelk daarmede nauw verbonden is, te maken, dan bij hetzelfde reglement zijn vastgesteld.

Is goedgevonden en verstaan, te arresteren, zoo als gearresteerd wordt bij deze, het Reglement op het binnenlandsche bestuur en dat der financiën op Java, te vinden in de bijlagen der notulen van dezes dag.

Accordeert met het Register der Handelingen en Besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, De Secretaris Generaal,
R. 10213.

Behoort bij Besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 9 Januarij 1819, n°. 3, (Staatsblad n°. 16.)

REGLEMENT op het binnenlandsche bestuur en dat der financiën op Java.

Art. 1. Het eiland Java, daaronder Madura begrepen, wordt bij deze verdeeld in de navolgende residentien, als:
Batavia,
Malavia,

- Boitenzorg,
- Praelang-Regentschappen,
- Krawang,
- Cheribon,
- Tagal,
- Pakkalongang,
- Samatang,
- Kadoc,
- Djokjarta,
- Sourakarta,
- Japara en Joana,
- Bembang,
- Griesso,
- Sourabaja,
- Passarongang,
- Pesoeki,
- Banjoewangie, en
- Madura en Sumanap.

2. De grensochdingen dezer residentien onderling, zoowel als de onderdeeling, van elke van deszelve, blijven voor het tegenwoordige bestaan, met magt nochtan aan den Gouverneur Generaal in Bate, om omtrent deze geheele verdeling, zoodanige veranderingen en verbeteringen in der tijd daar te stellen, als bij omderschieding, bijken zal met den toenemenden staat van landbouw, handel, en andere omstandigheden nuttig te zijn.

II. Van het plaatselijke gezag, bijzonder van de Residenten.

3. Het algemeene bestuur van elke residentie wordt toebetrouwd aan eenen Resident, met toevoeging van eenen Secretaris en zoo vele Assistent-residenten, als tot eenen goede beheering zullen worden bevonden worden.

4. De Residenten, hunne Assistenten en secretarissen vermogen geen handel te drijven, geen aandeel of belang te hebben in eenige besteding, leverantie, verpachting van goederen, regien of middelen, of in eenige zaken waarvoor met den lande, om winst of voordeel, eenige handeling wordt aangegaan. Zij mogen wijders geen ordonnansie of schuldverordeningen ten laste van den lande koopjen of voor hunne rekening nemen.

5. Zij zullen geen giften, gaven, geschenken of beloften daartoe mogen ontvangen, van eenige personen, welke met hen in hunne ambtsbetrekkingen, eenige zaken te behandelen hebben.

6. De Residenten zullen tot hunne hulp, gebruik maken van de inlandsche ambtenaren, die onder den titel van begenten, of eenige anderen, nu bestaan, of naderhand dienstig zullen geoordeeld worden.

7. De Resident is de eerste ambtenaar in zijne residentie, en oefent aldaar het hoogste plaatselijke gezag.

8. De Resident moet steeds als zijnen eersten plicht aanmerken, het algemeene Reglement van regering, de verdere bestaande algemeene en bijzondere verordeningen en bevelen, zoowel als die, welke nader door den Gouverneur Generaal, hetzij in of buiten Bate, zullen worden uitgevaardigd, strijtelijk na te komen, en door zijne ondergeschikte ambtenaren, alsmede door de ingezetenen van zijne residentie te doen nakomen. Hij mag zich nimmer eenige verdraging, schorsing of afwijking van deszelve veroorlooven.

9. De Resident is belast met de handhaving van de goede orde en politie. Hij is bevoegd, daaromtrent zoodanige bevelen te geven, als de dagelijkse oefening der politie vereischt. Hij houdt, zoo 'tzel noodig, eenen getadige correspondentie met de overige Residenten, vooral der nabij gelegen plaatsen, welke allen gehouden zijn, elkander onderling alle mondelijke hulp en bijstand te bewijzen.

10. De Resident vermag, ter handhaving van de dagelijkse politie, onder nitder goedkeuring, keuren uit te vaardigen, doch de beuten en straffen op ditzelf overtreffend, mogen niet te boven gaan drie gulden, of eenen gevangenis van acht dagen.

De Resident moet die keuren dadelijk ter kennis van den Gouverneur Generaal brengen.

11. Het is den Resident, overigens ten sterkste verboden, eenige algemeene reglementen of verordeningen, waaromtrent ook, uit te vaardigen; maar hij is verplicht omtrent de maatregelen, welke daartoe bij hem noodig oordeelt, aan den Gouverneur Generaal eenige voordragt te doen.

12. De Residenten zullen in de oefening der politie, gebruik kunnen maken van de mandatoors, door de landeigenaren over hunne landen gesteld, indien de landeigenaren daartoe verzoek doen.

De mandatoors bekomen aldus, te dien einde, een aanstelling.

13. De ingezetenen op particuliere landen, zijn even als anderen, aan het gezag van den Resident onderworpen, en de eigenaars dier landen, zijn in de oefening der politie, aan den Resident ondergeschikt.

14. De eigenaren zullen geen inlandsche priesters of anderen inlandsche hoeden op hunne landen toelaten, dan na voorafgaande kennisgeving aan den Resident.

15. De Resident zal, in de waarneming van zijne besteding, met die klem handelen, als tot de handhaving van de Wetten en het hem toebetrouwd gezag noodig is; doch tevens zich zorgvuldig onthouden van eenige harde of willekeurige behandeling der ingezetenen.

16. Hij zal bijzonderlijk zorgen, dat door niemand, wie hij zij, eenige kevelingen, geldafpersingen, dwangarbeid, mishandelingen of willekeurigheden jegens de inlanders gepleegd worden; maar dat hun allen volkomen recht wettigvaren.

Hij zal daarom, aan alle ingezetenen de gelegenheid verschaffen, hem over hunne belangen mondeling of schriftelijk te onderhouden.

17. De Resident zal den landbouw op alle gepaste wijzen aanmoedigen, en tot bevordering van deszelve, zoo wel als van den geoorloofden handel, alle hulp en bijstand verlenen, welke met de algemeene verordeningen overeenkomstig zijn; deze handhaving wordt hem ten sterkste aanbevolen.

18. De Resident zorgt voor de rigtige beheering van 's lands domeinen en goederen in zijne residentie, en is mitsdien, verplicht nauwkeurig toe te zien, dat geen uitbetalingen of verstrekingen gedaan worden, den ingevolge en overeenkomstig de algemeene of bijzondere verordeningen en bevelen van den Gouverneur Generaal, hetzij in of buiten Bate, of op bijzondere Besluiten van den Hoofddirectie der financiën; dat hij de inzaam, berging, vervoer en afscheping van goederen en producten, 's lands belangen behoorlijk worden gadereslagen; dat alle lands inkomsten hetzij uit landreuten, koffijstijven of pachjen, hetzij in guld of natura, geleverd worden op de behoorlijke tijden, en met getrouwheid worden ingevorderd, en in 's lands magazijnen of kassen regelmatig verantwoord.

19. Hij zal te dien einde, nauwkeuriglijk toezien, dat alle ambtenaren, zoo financie als andere Europeensen of inlanders, de hun toebetrouwd werkzaamheden behoorlijk uitvoeren; deze allen zijn te dien aanzien, aan den Resident ondergeschikt.

20. In zoodanige residentien, waar geen afzonderlijke Ontvangers van 's lands middelen zijn, zullen de Residenten als zoodanig werkzaam zijn.

21. Alle verpachtingen, mitgaders alle leveranties en aanbestedingen, welke in de residentien gedaan worden, zullen plaats hebben ten overstaan van den Resident, met uitzondering echter van de zoodanige, met welke andere gezagvoerende collegien of personen bijzonderlijk mogen worden belast.

22. De Resident zal met getrouwheid en nauwkeurigheid, uitvoeren de bevelen, welke hem door de daartoe bevoegde hogere bestuurders worden gegeven, tot inkoop, verandering, afschep en vervoer van eenige goederen en gelden. Hij is voor alle verzuimen en abuzen, daarin door hem begaan verantwoordelijk.

23. De Resident is niet bevoegd, een eenige belasting op te leggen, om geen reden of voorwendsel hingenamaid.

Hij mag in de belastingen, die bestaan, of nader door den Gouverneur Generaal in Bate zullen worden vastgesteld, geen verandering of wijziging maken; maar hij is verplicht, de bepalingen dien aangaande na te komen en te doen nakomen, zoo als zij liggen.

Zoo hem enige twijfel of moeijelijkheid in de uitvoering voorkomt, zal hij daarvan den Gouverneur Generaal kennis geven; doch inmiddels de letter der verordeningen of bevelen strijtelijk volgen.

24. De Resident maakt jaarlijks, op eenen staat van begrooting van alle in-

komsten en uitgaven voor het volgende jaar, overeenkomstig de voorschriften deswege reeds gemaakt, of nader te maken, en hij zendt dezelve, op den bepalenden tijd, aan den Hoofddirecteur van de financiën. Deze begroeting eenmaal door den Gouverneur Generaal in sijn zijnde vastgesteld, vermag de Resident daarin geene verandering te maken, nochtan eenige overschrijving te doen van de eene afdeling, onderafdeeling of bijzondere post tot de andere, dan na bekende uitdrukkelijke vergoeding van den Gouverneur Generaal in sijn zijnde.

23. De Resident draagt zorg, dat alle tractementen en pensioenen, zoo veel mogelijk, op den eersten dag der volgende maand, en dat alle andere schulden zoo spoedig mogelijk, na de bekende bevoegdheid, worden uitbetaald.

24. Geene leveranties uit sijn lands pakhuizen zullen gedaan worden, dan op ordonnantie van den Resident, met het toezigt over dezelfde belast insgelijks zullen geene betalingen uit sijn lands kassen geschieden, dan door de Residenten in derzelver kwaliteit, als algemeene Ontvangers, of in die residentieën, alwaar algemeene Ontvangers zullen worden benoemd, op ordonnantie van de Residenten, onder welke deze ambtenaren behooren.

25. De Resident zal geene ordonnantie tot betaling van gelden, of verstreking van goederen mogen verlenen, veelmin zelve eenige uitgaven vermagen te doen, dan ten gevolge van algemeene of bijzondere bevelen van den Gouverneur Generaal, of van Besluiten van de Hoofddirectie der financiën, zullende hij, anders handelende, daarvoor persoonlijk verantwoordelijk zijn en de daardoor veroorzaakt wordende schade moeten vergoeden.

26. Hij zal mede geene ordonnantie tot betaling mogen verlenen, veelmin zelve eenige betalingen uitbetaald, of aan eenige berekening of verrekening onderworpen zijn, dan na bekende autorisatie van de Hoofddirectie der financiën, op de straf in het voorgaande artikel bepaald.

27. De Resident ziet nauwkeurig na de Staten en verantwoordingen, welke hem door de Ontvangers, Pakhuismeesters en andere diergelijke ambtenaren, moeten worden toegezonden. Hij maakt daaruit de algemeene staten op, en zendt dezelve, met sijn aanmerkingen, aan den Hoofddirecteur der financiën, alles ten gevolge en overeenkomstig de verordeningen, te dien aanzien gemaakt, of nog te maken.

28. De Resident ziet insgelijks de rekeningen en verdere stukken der aan hem ondergeschikte comptabele ambtenaren na, en zendt dezelve voortwens, met sijn aanmerkingen, aan de Hoofddirectie der financiën, om door dezelve aan de Algemeene rekenkamer te worden geïmponeerd.

29. De Resident houdt het toezigt over sijn lands civiele gebouwen en werken, mitsgaders over de bruggen en wegen in sijn residentie. Hij is bevoegd de dagelijkse kleine gebreken te doen herstellen, en de kosten daarvan, uit den post op de begroeting te dien einde uitgetrokken, te betalen.

30. Hij vermag geene belangrijke verbeteringen of nieuwe werken aan te leggen, hetzij al of niet ten koste van den lande; maar hij is gehouden, daaromtrent voorloopig de voordragt aan den Gouverneur Generaal te doen, ten einde deze, des goedvindende, die voorstellen door zoodanige ambtenaren, als met het oppertoezicht over deze werken, gebouwen, bruggen en wegen belast zijn of zullen worden, zal kunnen doen onderzoeken.

31. De Resident zal, met betrekking tot de behandeling van de criminele en civile rechtspleging, zich gedragen naar de verordeningen op die onderwerpen gemaakt, of nog te maken.

32. De Resident zal zich zorgvuldig wachten, om over eenige gepleegde misdaden zich zelven, of anderen, eenige afmaking of compositie te veroorloven, maar naar de pligten, hem in sijn rechterlijke betrekking opgelegd, de onschuld beschermen, de schuld naar de wetten straffen.

33. De Resident zorgt, at de beschuldigen in de gevangnissen menschelijk behandeld worden, en geene strengere behandeling ondergaan, dan vereischt wordt, om zich van derzelver personen te verzekeren.

34. Aan alle Residenten wordt bij deze opgedragen en bevelen, om, ten aanzien van den tegenwoordigen staat der gevangnissen, de noodige en mogelijke verbeteringen voor te dragen; daarbij vooral in het oog houdende, dat de beschuldigen, zoo veel mogelijk, van de reeds veroordeelden worden afgezonderd.

35. De Resident heeft het oppertoezicht over het bestuur van alle oeschuizen, Godshuizen, en andere openbare gestichten van liefdadigheid. Aan alle Residenten wordt bijzonderlijk opgedragen, om zich met den aard van derzelver instellingen, met de wijze, waarop de daarin bevondene wordende personen worden verpleegd, behandeld en opgevoed, bekend te maken, ten einde zoodanige verbeteringen voor te stellen, als ten nutte van al dezelve personen strekken kunnen en als bijzonderlijk ook kunnen dienstig zijn, om de weeten tot nuttige leden der maatschappij te vormen.

36. De Resident zal, ten aanzien zijner verhouding tot de militaire magt, zich stiptelijk gedragen naar het besluit door Commissarissen Generaal op 12 Januarij 1817 genomen.

37. De Resident zal de noodige zorg dragen, dat reizigers, vooral die in co missie reizen, hetzij militaire of burgerlijke, van de noodige hulp voorzien worden.

38. De Resident is verplicht, van tijd tot tijd, sijn residentie te doorzoeken, ten einde zich met de menschen en zaken bekend te maken, en aan de onderscheidene ingezetenen gelegenheid te geven, hem hunne belangen voor te dragen.

39. De Resident vermag zich niet uit sijn residentie te begeven, zonder daartoe verlof van den Gouverneur Generaal te hebben.

40. Bij overlijden, ziekte of andere welke verandering, wordt de post van Resident, bij voorraad waargenomen door den Adjuvant-resident, ofte wel door den Secretaris, indien op de hoofdplaats der residentie geen Adjuvant-resident beschieden is.

41. De Resident vermag, op eigen gezag, geen zijner ondergeschikte ambtenaren, Europeers of inlanders, van hunne ambten te onttrekken.

Ingevalle van dringende noodzakelijkheid is hij bevoegd, die ambtenaren in hunne bediening te schorsen; maar tevens gehouden, de zaak dadelijk ten kennis van den Gouverneur Generaal te brengen, met zoodanige voordragt, als hij noodig oordeelt.

42. Alle Europeesche ambtenaren, alle inlandesche regenten en andere hoofden, worden door den Gouverneur Generaal in sijn zijnde aangesteld.

De aanstelling echter van boden, rijkers, inlandesche schrijvers en oppassers, wordt aan den Resident overgelaten.

De hoofden der deessa's, door de ingezetenen gekozen, worden door de Residenten bevestigd.

43. De Resident geeft aan al sijn ondergeschikte ambtenaren zoodanige bevelen, als ter uitvoering van de werkzaamheden, hem bij de algemeene en bijzondere verordeningen opgedragen, noodig zijn, zij allen zijn gehouden, die bevelen op te volgen, voor zoo verre dezelve niet tegen de hun bekende verordeningen en bevelen van den Gouverneur Generaal, hetzij in of buiten sijn zijnde, aansloopen.

44. De Resident moet van al sijn besluiten, bevelen en verrichtingen, dagelijks aantekening houden, en het register daarvan, telken drie maanden, aan den Gouverneur Generaal intenden.

Hij moet voortaan den Gouverneur Generaal telkens kennis geven, van elke bijzondere belangrijke zaak, die in sijn residentie voorvalt.

45. De Resident is gehouden, aan alle collegien en ambtenaren, zoodanige openingen, toelichtingen, hulp en bijstand te geven, als ter voldoening der aan hen opgedragen werkzaamheden noodig zijn.

46. De Resident moet tot andere instellingen, collegien en ambtenaren in dezelve, en derzelver verhouding tot andere instellingen, collegien en ambtenaren in dezelve, wordt hij bijzondere instellingen of besluiten bepaald.

47. De Residenten zullen, in bescheiden van den Gouverneur Generaal, of van denzen, die daartoe door denzelfden moogt gemagtigd worden, afleggen den volgendende eed.

- Ik zweer, dat ik, om tot Resident te worden aangesteld, aan niemant, wie hij zij, enige geschenken of beloven gegeven of gedaan heb, noch geven of doen zal.
- Dat ik gebouwen en getrouw zal zijn aan sijn zijnde Majesteit den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot- Hertog van Luxemburg.
- Dat ik aan den Gouverneur Generaal, des Konings vertegenwoordiger, eerbied en gehoorzaamheid betoonen zal.
- Dat ik, in de oefening mijner ambtspligten, mij steeds met alle getrouwheid en ijver kwijten zal, en in acht nemen de algemeene en bijzondere bevelen, mij ten voorschrijfe gegeven, of gegeven zullende worden.

• Dat ik wijders het belang van den lande zal behartigen, en dat ik alle ingezetenen der residentie met regtvaardigheid zal behandelen, en zonder aanzien van persoon, zonder gunst of ongunst, vriendschap of vijandschap, de pligten mij opgelegd, vervullen zal, en daarvan om lief noch leed afwijken.

• at ik voorts alles doen zal, wat een goed en getrouw Resident schuldig is en behoort te doen.

50. De Adjuvant-residenten en Secretarissen leggen in handen als voren, eenen gelijken ambtsed af, met deze bijvoeging, voor den Adjuvant resident: • dat ik den Resident in de oefening zijner ambtspligten behulpzaam zal zijn, en sijn zijde bevelen overeenkomstig de instructie zal opvolgen.

Voor den Secretaris, • dat ik getrouwelijk te boek zal stellen, al hetgeen door den Resident is gedaan en besloten.

Aldus gearresteerd bij Huis Excellentie de Commissarissen Generaal over Nederlandisch Indië, den negenden Januarij achttien honderd en negentien.

Mij bekend,
De Secretaris Generaal,
B. DOZIJ.

(N°. 17.) BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandisch Indië, van 9 Januarij 1819 n°. 4, houdende bepalingen omtrent de beheering der houthoofden, en de ambtenaren, etc. tot die beheering zullen worden aangesteld.

Is goedgevonden en verstaan:

Essentieel. De volgende bepalingen daar te stellen.

1°. Het algemeen beheer der houthoofden zal worden opgedragen aan eenen ambtenaar, onder den titel van Directeur van de houthoofden.

2°. Aan den Directeur van de houthoofden zullen worden toegevoegd, twee Inspecteurs en één Secretaris.

3°. Ten dienste van den Directeur zullen worden aangesteld drie klerken en een Javaasche schrijver, benevens acht oppassers.

4°. De Residenten zullen, onder toezigt van de Directie der houthoofden, elk in sijn residentie, met de beheering der houthoofden belast zijn, en in de oefening van dit gedeelte hunner pligten, met overleg van de Hoofddirectie der financiën, op een doelmattige wijze, gebruik moeten maken van de Adjuvant-residenten en Opzieners der landelijke inkomsten, aan hen ondergeschikt; welke ambtenaren, even min als de Residenten, daarvoor eenige betaling zullen genieten boven het hun toegelegde tractement.

5°. De beheering van de bosschen zal zorgvuldig moeten en blijven afgescheiden van die der stapelplaatsen, welke laatste aan de Residenten zal blijven opgedragen, wordende onder de stapelplaatsen niet verstaan de verzamelplassen, alwaar de houtwerken uit de bosschen aangevoerd, moeten blijven liggen, tot een geschikt gelegenheid, om naar de stapelplaatsen te worden afgevoerd.

6°. De Residenten zullen, met de Directie der houthoofden, in overzeeging nemen, de regeling der stapelplaatsen, en het getal der ambtenaren en geëmplojeerden daarbij benoodigd, en daaromtrent een beredeneerd voorstel aan het Gouvernement aanbieden.

7°. Behalve de ambtenaren, welke ingevolge de bovenstaande bepalingen, tot de beheering der houthoofden zullen worden gesteld, zullen nog tot meerdere verzekering daarvan, in de residentieën, hierna gemeld, worden aangesteld Europeesche opzieners over de bosschen, inlandesche hoofden, schrijvers en boschwachters van verschillende klassen, welke uitsluitend tot het Boschdepartement zullen behooren, te weten:

In de Residentie Beasjee.

- a. Een Europeesche opziener over de bosschen van de 1ste klasse.
- b. Een inlandesche boschoofd van de 1ste klasse.
- c. Een inlandesche schrijver bij het boschoofd.
- d. Twee magangs of oppassers bij den Opziener.
- e. Twee bij het boschoofd.
- f. Vier boschwachters.

In de residentie Assuraoeng.

- a. Een Europeesche Opziener van de 2de klasse.
- b. Een inlandesche boschoofd van de 3de klasse.
- c. Een inlandesche schrijver bij het boschoofd.
- d. Twee magangs of oppassers bij den Opziener.
- e. Twee bij het boschoofd.
- f. Drie boschwachters.

In de residentie Samarang.

- a. Een Europeesche opziener over de houthoofden van de 1ste klasse.
- b. Een inlandesche boschoofd van de 1ste klasse.
- c. Een inlandesche schrijver bij het boschoofd.
- d. Twee magangs of oppassers bij den Opziener.
- e. Twee bij het boschoofd.
- f. Tien boschwachters.

In de residentie Griesso.

- a. Een Europeesche opziener van de 2de klasse.
- b. Drie inlandesche boschoofden van de 3de klasse.
- c. Drie inlandesche schrijvers bij de boschoofden.
- d. Twee magangs of oppassers bij den Opziener.
- e. Drie bij de boschoofden.
- f. Vijf boschwachters.

In de residentie Rombang.

- a. Drie Europeesche Opzieners van de 1ste klasse.
- b. Een van de 3de klasse.
- c. Drie inlandesche boschoofden van de 1ste klasse.
- d. Vier van de 2de klasse.
- e. Zeven inlandesche schrijvers bij de boschoofden.
- f. Acht magangs of oppassers bij de Opzieners.
- g. Veertien bij de boschoofden.
- h. Vier en twintig boschwachters.

In de residentie Japora en Joenna.

- a. Twee Europeesche opzieners van de 2de klasse.
- b. Een inlandesche boschoofd van de 1ste klasse.
- c. Een van de 3de klasse.
- d. Twee inlandesche schrijvers bij de boschoofden.
- e. Vier magangs of oppassers bij de Opzieners.
- f. Vier bij de boschoofden.
- g. Tien boschwachters.

In de residentie Samarang.

- a. Een Europeesche Opziener van de 1ste klasse.
- b. Twee van de 2de klasse.
- c. Twee inlandesche boschoofden van de 2de klasse.
- d. Twee van de 3de klasse.
- e. Vier inlandesche schrijvers bij de boschoofden.
- f. Zes magangs of oppassers bij de Opzieners.
- g. Acht bij de boschoofden.
- h. Vier en twintig boschwachters.

In de residentie Pakhalongang.

- a. Een Europeesche Opziener van de 2de klasse.
- b. Een inlandesche boschoofd van de 3de klasse.
- c. Een inlandesche schrijver bij het boschoofd.
- d. Twee magangs of oppassers bij den Opziener.
- e. Twee bij het boschoofd.

In de residentie Tegal.

- a. Een Europeesche Opziener van de 1ste klasse.
- b. Een van de tweede klasse.
- c. Twee inlandesche boschoofden van de 2de klasse.
- d. Twee inlandesche schrijvers bij de boschoofden.
- e. Vier magangs of oppassers bij de Opzieners.

Vier bij de boschhoofden.
e. Zes boschwachters.

In de residentie Cheribon.

- a. Eén Europeesche Optieners van de 1ste klasse.
- b. Eén inlandsch boschhoofd van de 1ste klasse.
- c. Eén inlandsch schrijver bij het boschhoofd.
- d. Twee inangangs of oppassers bij den Optieners.
- e. Twee bij het boschhoofd.
- f. Zes boschwachters.

De Europeesche Optieners over de houthosschen zullen, ten koste van het Gouvernement, van woningen worden voorzien, even als zulks aan de Optieners der landelijke inkomsten is toegestaan.

aan de houtvlotters zal geen betaling in ruyve den in voldoening hunner bezoldiging worden toegelgd, maar zij zullen bij den dag worden betaald, tegen een bilijk loon, naar de plaatselijke gebruiken te bepalen; zullende de hoolden der vlotters op gelijke wijze worden bereidigd en ten aanzien dezer lasten in aanmerking genomen worden de rang, dien zij bekleeden.

De houtvlotters en hoolden derzelve, tot den afvoer van houtwerken uit de bosschen naar de stapelplaatsen gebezigt wordende, zullen kunnen ten laste van het boschdepartement; terwijl die, welke dienen om de houtwerken van de eene stapelplaats naar de andere af te vlieten, ten laste van de stapelplaatsen zullen moeten worden bezigt.

Ten tweede. 122.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indie.
De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

(N°. 18.) BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indie, van 9 Januarij 1819, n°. 5, bepalingen aarrtelende oopens de betaling der boschvolkeren, de verpligtigen voor dez, en de verdeling der werkzaamheden.

Is goedgevonden en verstaan, de volgende bepalingen daar te stellen:

- 1°. In de boschvolkeren of blandoons, die tot den houtkap en het slopen van houtwerken gebezigt zullen worden, zullen kinne betaling genieten in velden.
- 2°. In de residentien van Sourabaya en Passaroung zullen de volkeren tot den kap en het slopen gebezigt, voor eerst in geld betaald worden, en de Residenten van die beide plaatsen zullen aan den Directeur van de houthosschen de voortdurende uitkomsten van deze proeve, met hunne consideratien, inleveren.
- 3°. De volkeren in het eerste artikel genoemd, zullen verpligt wazen, om, volgens eend gebruik en bij afwisseling, gedurende acht maanden van het jaar, al de werkzaamheden aan de houthosschen verhoonden, te verrigten, alsmede hunne buffels of andere trekdiereu daartoe te leveren.
- 4°. Aan de hoolden, arbeiders, eigenaars van buffels of andere trekdiereu, zal worden uitgegeven zodanige uitgestrekteid van velden, als in evenredigheid zijn met de betaling in geld, welke hun, naar de volgende bepalingen, zal worden toegelgd, als:

- a. Aan een hoofd, die het oprigt heeft over twintig tot dertig kappers, een jaarlijksch inkomen van twintig tot dertig guldens, en alsoo aan de twee hoolden, die elkanderen vervangen moeten, veertig tot zestig guldens.
- b. Aan elken kapper een jaarlijksch inkomen van zes tot acht guldens, en alsoo aan elken ploeg, bestaande uit twee man, die elkander afwisselen, van twaalf tot zestien guldens.
- c. Aan elk hoofd, die het oprigt houdt over twintig tot dertig span buffels, een jaarlijksch inkomen van twintig tot dertig guldens, en alsoo aan de twee hoolden, die elkanderen vervangen moeten, veertig tot zestig guldens.
- d. Aan de eigenaars van een span buffels, of andere trekdiereu, daaronder de drijvers, daartoe benodigd, begrepen eene jaarlijksche belooning van twintig tot dertig guldens; en voor twee span, die elkanderen wisselen moeten, veertig tot zestig guldens.
- e. Alle voorschreven landen zullen vrij van alle lasten worden afgegeven, en aan de hoolden van de dessa's, waartoe zij behooren, zal eene jaarlijksche belooning worden toegestaan van twintig tot dertig guldens.
- 5°. Wanneer de belooning, in het vorige artikel vastgesteld, niet ge'ventredigd magt zijn aan de uitgestrekteid van de dessa's, en de hoolden van die dessa's alsoo aanmerklijke verliezen in hunne inkomsten zouden ondergaan, zoo zal dezelve belooning, naar gelang der omstandigheden, kunnen worden verhoogd, en wel tot een bedrag van vijf ten honderd.
- 6°. Van de velden, welke aan de boschvolkeren in voege als voren, vrij van lasten, zullen worden afgestaan, zullen geen remissien verciend of in rekening geleden worden.
- 7°. Uit hoofde van de genoegzaamheid van de betaling voor de buffels en andere trekdiereu, zal geen vergoeding gedaan worden voor de beesten, welke mochten sterven.
- 8°. Aan de boschvolkeren zal, volgens eend gebruik, zout verstrekt worden. Op plaatsen, waar de bepaling te dezer aanzien te gering magt zijn, zal eene zodanige grootere hoeveelheid worden uitgereikt, als door de Residenten, met overleg van den Directeur van de houthosschen, zal goeoordeid worden bilijk te zijn.
- 9°. Aan de boschvolkeren, die in het midden van de bosschen, of verre van hunne velden verwijderd, werken, zal worden verstrekt rijst, en wel aan ieder man een katje.
- 10°. De gereedschappen zullen van wege den lande, aan de boschvolkeren, onder eenige betaling geleverd worden; alle vernieuwingen, of groote herstellingen van dezelve, zullen alsmede door den lande worden bekostigd, het gewone onderhoud en herstel komt ten koste van de boschvolkeren zelve.
- 11°. De boschvolkeren zijn verpligt, om voor de aan hen alsoo toegekende belooning, mede de zoogenaaude sleepwegen te maken.
- 12°. Zij worden daarin, zoo veel mogelijk geholpen door de inwoners van de dessa's, nabij de bosschen gelegen, welke niet tot de blandoons of boschvolken behoorende, even als alle andere dessa's tot het maken van de wegen gebouwd zijn.
- 13°. Tot het doen van nieuwe aanplantingen, zullen gebruikt worden de kappers en drijvers, die gedurende dien tijd van allen nadereu arbeid zullen worden vreeschoud; de tijd, op welke die aanplantingen zullen moeten gedaan worden, wordt plaatselijk bepaald; daarbij moet worden in acht genomen, dat aan de oppers en drijvers een genoegzame tijd worde over gelaten, om hunne velden te bewerken.
- 14°. De Residenten zullen met overleg van den Directeur van de houthosschen en van den Hoofdspecteur van de Bnaarici, ten spoedigste en nauwkeuriglijk doen opennem den staat van de boschvolkeren, die, achterevolgens de gemaakte bepalingen, tot het werk van de bosschen gebezigt zu len moeten worden en daarentegen alsoo op het bezit van velden, vrij van lasten aanspraak hebben zullen; zij zullen tevens opennem de dessa's, welke aan dezelve volkeren zouden moeten worden afgestaan; daarbij zooveel mogelijk, de wederzijdsche belangen van die volkeren en van den lande gediende.
- 15°. De Residenten zullen met overleg als voren, onderzoek doen naar de plaatsen, op welke geheel zijnde aanplantingen zouden kunnen worden aangelegd, daarbij voornamelijk acht slaande op de geschiktheid dier plaatsen tot eene gemakkelijken afvoer.
- 16°. Het Besluit omtrent de bosschen, genomen op 8 October 1817, n°. 43, blijft in werking, voor zoo verre in hetzelfde door de tegenwoordige bepalingen geene verandering is gemaakt.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indie.
De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

(N°. 19.) BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indie, van 9 Januarij 1819, n°. 6, houdende bepalingen 1°. Omtrent de afschaffing van de onderscheiding van de houtwerken in goede en defecte, 2°. Omtrent het verkoopen van de houtwerken bij publieke veilingen, 3°. Omtrent de prijzen der houtwerken, 4°. Omtrent de belooning voor het aanhalen van gemakkeide houtwerken, 5°. Nopens het kappen van wild en brandhout, 6°. Nopens het maken en herstellen van de bruggen.

Is goedgevonden en verstaan, de volgende bepalingen daar te stellen:

- 1°. Bij de verhandeling van de houtwerken, in de berigten van de beheering der bosschen, in de staten en boeken, zal voortaan de algemeene onderscheiding tuschen goede en defecte, zoo als dezelve tot nu werd behandeld, worden afgeschaft.
- 2°. Bij de omschrijving en verhandeling van de houtwerken in voorschreven berigten, staten en boeken, zoo in de bosschen als op de stapelplaatsen, zal het houtwerk naar eeneu gelijken standaard van maten worden omschreven en verhandeld, en wel van vijf tot vijf Amsterdamsche voeten en van twee tot twee duimen.
- 3°. De houtwerken, op de stapelplaatsen voorhanden, zullen van tijd tot tijd, bij openbare veiling worden verkocht.
- 4°. De Directeur van de houthosschen zal dienaangaande zodanige voorstellen aan den Gouverneur Generaal doen, als hij na ryp onderzoek, meent dat meest overeenkomstig zijn met de belangen van den lande en het gerief van de ingezetenen.
- 5°. Ten einde den kleinen scheepsshow, zoo veel mogelijk, ten nutte van het algemeen te bevorderen en aan te moedigen, zal aan zodanige inlanders, welke op openbare veiling houtwerken daartoe bestemd koopen, worden verleend een recht of uitstel van betaling voor zes maanden,mits horgen stellende, dat zij binnen den tijd van een jaar een vartug daarvan zullen hebben afgehouwd, en zulks op eene loete van tien ten honderd boven den kooprijc.
- 6°. Wanneer in enkele dringende gevallen, houtwerken, vooral ten behoeve van de schepen, benodigd mochten zijn, en dezelve bij de kooprijc niet voorhanden, of op de publieke veilingen niet te verkrijgen waren, zullen dezelve, op bijzondere vergunning van de Regering, worden afgestaan, tegen zodanigen prijs, als in redelijkheid zal worden bepaald.
- 7°. Tegen het ter stuk kappen en vervoeren van hout uit de bosschen, en nopens de belooning voor de aantalers van het gemakkeide hout, zullen zodanige andere bepalingen gemaakt worden, als in der tijd, na behoortijk onderzoek, nuttig zullen bevonden worden.
- 8°. De Residenten zullen met overleg van den Directeur van de houthosschen, elk in zijne residentie, onderzoeken, op welke wijze best zal kunnen worden voorzien in de behoefte van de suikermoleenaars en andere ingezetenen van wild en brandhout:

- a. Of ook het verveuen van passen, tot dien aankap, den lande naelc roede toebrengen; welk middel soude kunnen worde aangeender, om te waken tegen het misbruk daarvan en de beschadiging van het jatje hout.
- b. Of het ook doelmatiger zijn soude, den aankap voor rekening van den lande te laten doen en het aangekapte hout in het openbaar te verkoopen.
- c. Of het nuttig, raadzaam en uitvoerbaar zij, de hout en kreupelboschen, als niet behoorende tot de eigenlijk gezegele beheering van de bosschen, in het openbaar te verpachten of te verlueren, onder de noodige voorzorgen tegen eene overmalg aan,ap en de beschadiging van de bosschen.
- 9°. Voor alomg zal blijven stand houden de verpligtig van de ingezetenen, en de onderscheiden bruggen van wild, of, in sommige gevallen, van jatje hout te steeken, zonder daarvoor betaling te erlangen; de mogelijkheid en nuttigheid om steeken bragen aan te leggen, of alle bruggen van jatje hout te doen maken, zal nader op last van den Gouverneur Generaal worden onderzo.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indie.
De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

(N°. 20.) BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indie, van 10 Januarij 1819, n°. 6, waarbij gearreedeerd worden: 1°. Eene Instructie voor het Hooge Gerechtshof van Nederlandsch Indie, 2°. Eene Instructie voor de Raden van justitie in Nederlandsch Indie, 3°. Eene Instructie voor de deaarsaarders en exploitieers bij het Hooge Gerechtshof en de Raden van justitie, 4°. Eene Instructie voor de epiers bij het Hof en de Raden van justitie, 5°. Een Reglement op de Criminele regisrvoording bij het Hooge Gerechtshof en de Raden van justitie, 6°. Een Reglement op de Manier van procederen in Civile zaken bij het Hooge Gerechtshof en de Raden van justitie, 7°. Een Reglement op de Civile en Criminele regisrvoording onder den Indover, 8°. De bepaling der Jurisdictie van de onderscheidene Raden van justitie.

In aanmerking genomen zijnde, dat het zoo voor Nederlandsch Indie, als voor Nederland zelf, van belang is, dat de wetten en bepalingen voor deze geweste, daar te stellen, zooveel immer mogelijk in verband worden gebracht met die, welke in het Vaderland bestaan:

- 1°. Dat de Civile en Criminele wetboeken, en die op de Manier van procederen in civile en criminele zaken, welke in Nederland zullen worden ingevoerd, tot dus verre nog niet zijn gearreedeerd.
- 2°. Dat dienvolgende alle eendellige bepalingen in Nederlandsch Indie, wil men die naar de Nederlandsche wetten schoeken; voorbarig zouden zijn, en het intogende raadzaam is, die te verschrijven, tot dat geneelde wetboeken bekend zullen zijn gemaakt.
- 3°. Dat het echter noodzakelijk is, reeds nu de Instructie voor de hoogere en lagere rechtbanken in overreestemming te brengen met het Reglement op het beleid der Regering, onlangs vastgesteld.
- 4°. Dat het ook noodzakelijk is, om provisioneel in de Manier van procederen in civile en criminele zaken, eenige veranderingen te maken, ten einde de eerste worde verkort, en in de andere meerder waarborg voor de persoonlijke vrijheid en tegen willekeurige handelingen ingevoerd.
- 5°. Dat het hoegens noodzakelijk is, dat de bestaande regulatien op de regtspleging in civile en criminele zaken, worden vervaagen door meer duidelijke, doch op dezelve gronden berustende voorschriften, en die te vervatten in een afzonderlijk Reglement, en te doen werken over het geheele eiland Java, behoudens de uitzonderingen, daarrontrent bij de instructien van de Raden van justitie gemaakt;
- 6°. Alvorens dit Reglement in de bezittingen, buiten Java gelegen, kan worden ingevoerd, nit een nader en plaatselijk gedaan onderzoek zal moeten blikken, in hoeverre het aldaar toepasselijk kan gemaakt worden;
- 7°. Is goedgevonden en verstaan:

- 1°. Te arreteren, zoo als gearreedeerd worden bij deze, de volgende Instructie en Reglementen, om provisioneel, en tot dat daarrontrent andere bepalingen zullen worden vastgesteld, te worden achtervolgd, als:
  - a. Eene Instructie voor het Hooge Gerechtshof van Nederlandsch Indie;
  - b. Eene Instructie voor de Raden van justitie in Nederlandsch Indie;
  - c. Eene Instructie voor de deaarsaarders en exploitieers bij het Hooge Gerechtshof, en de Raden van justitie;
  - d. Eene Instructie voor de epiers bij het Hof van Raden van justitie;
  - e. Een Reglement op de Criminele regisrvoording bij het Hooge Gerechtshof en de Raden van justitie;
  - f. Een Reglement op de Manier van procederen in civile zaken bij het Hooge Gerechtshof en de Raden van justitie;
- 2°. Te bepalen, dat hetzelve de Raden van justitie, welke volgens art. 53 van het Reglement op het beleid der Regering, op Java moeten zijn gevestigd, en nog Raden van justitie zullen zijn te Amboina, Macassar en Malakka.

- 3°. Te bepalen, dat de jurisdictie der onderscheidene Raden van justitie zal bepaald zijn als volgt:
- De Raad van justitie te Batavia, over de residentien van Bantam, Batavia, Buitenzorg, de Francker regentschappen, Krawang en Cheribon, alsmede over de eta blossenmenten op het eiland Borneo en Sumatra.
- De Raad van Justitie te Samarang over de residentien van Tagal, Pekalongan, Samarang, de Kadoe, Bhoekarta, Soerakarta, Japara en Joanna, en van Rembang.
- De Raad van justitie te Sourabaya, over de residentie van Griessoe, Sourabaya, Passaroung, Poesokio, Panjowangie, Madura en Sumanap.
- De Raad van justitie te Amboina, over de Moluksche eilanden, Ternate en verdere onderhoorigheden daaronder begrepen.
- De Raad van justitie te Macassar, over Macassar en onderhoorigheden.
- De Raad van justitie te Malacca, over Malacca en onderhoorigheden.
- 4°. Te arranderen, zoo als geoordeeld wordt bij deze, het Reglement op de Civile en Criminele regtsverordering onder den inlander, zoo als betzelve aan dit besluit is geannoteerd.
- 5°. Te bepalen, dat dit Reglement zal worden achtervolgd over geheel Java, Madura daaronder begrepen, met uitzondering van de steden en voorsteden van Batavia, Samarang en Sourabaya, binnen welke, even als tot dus verre heeft plaats gehad, de Civile en Criminele justitie in deszelfs geheel door de Raden van justitie zal worden gevoerd.
- 6°. Enz.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indie. De Secretaris Generaal, R. DOZIJ.

Behoort bij besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indie, van 10 Januarij 1819, n°. 6. (Staatsblad n°. 20.)

INSTRUCTIE voor het Hooge Gerechtshof van Nederlandsch Indie.

Aangaande het Hof in het algemeen.

- Art. 1. Het Hooge Gerechtshof van Nederlandsch Indie zal bestaan uit negen leden, een aanklagers President daaronder begrepen, en worden highestaan door een Griffier en Adjunct griffier; zullende het regt der Hooge Overheid bij betzelve worden waargenomen door eenen Procureur Generaal.
2. Het Hof zal in alle acten en schriften genoemd, en gequalificeerd worden: De President en Raden in het Hooge Gerechtshof van Nederlandsch Indie, en zullen zij, tot bekrachtiging der uit te geven sententien, decreten, ordonnantien en andere acten, zich bedienen van een groot zegel (hetwelk onder berusting van den President blijven zal, voerende s tijds wapen, met het omschrift, Hoog Gerechtshof van Nederlandsch Indie, alsmede, tot sluiting van brieven en andere te verzendende stukken, van een gelijk klein zegel.
3. De President en Raden moeten zijn geboren in Nederland, of in eene Nederlandsche bezitting, of wel het Nederlandsche burgerregt, volgens de Nederlandsche Wetten, verkregen hebben.
4. De President zal ten uderdom van dertig, en de Leden zullen dien van vijf en twintig jaren ten volten hebben moeten bereikt; ook zullen zij allen, zoo veel mogelijk, in regten moeten gegrondweerd zijn, en zijn gehouden, alvorens in functie te treden, in handen van den Gouverneur Generaal in hede af te leggen, den eed achter deze instructie afgelegd.
5. Zij mogen geene andere ambten of bedieningen bekleeden, noch eenigen koophandel drijven, of deel hebben in dien van anderen; zij mogen niet zijn pachter, van eenig financieel middel, noch medestanders, borgen of contra-borgen van deszelve; zij mogen geene zaakgelastigde zijn van iemand, bussen of buiten de indische brittingen woonachtig; nochte ook enige vromdschap, executie, of welke administratie ook, buiten die hunner bloedvrienden, aannemen, aanvaarden of becheeren.
6. En zullen in den Hove niet te gelijk mogen zitting nemen vader en zoon, schoonvader en schoonzoon of broeders en zwagers; doch zal zoodanige opkomende affiniteit geene verhindering aubrengen.
7. Bij vacature van eene der bedieningen van President en Leden, zal door het Hof, bij missive, overwijd daarvan kennis worden gegeven aan den Gouverneur Generaal, met verzoek om voorziening, door het doen der noodige benoeming en aanstelling.
8. Bij tijdelijke verbinding des Presidents, door ziekte of andere wettige redenen, worden deszelve functien waargenomen door het volgende Lid in rang, tot dat deszelve redenen van verhindering zullen hebben opgehouden.
9. De President en Leden van het Hooge Gerechtshof zich aan eenige misdraad, hetzij in officie of daarbuiten, schuldig makende, zijn deswege alleen voor betzelve Hof actionabel.
10. Zoodra eenig Lid, wegens misdraad, geregteijk zal zijn beschuldigd, is het Hof gehouden daarvan dadelijk aan den Gouverneur Generaal in hede kennis te geven.
11. Geene zaken zullen bij het Gerechtshof, in het criminele en civile, kunnen beklit worden, met minder dan vijf Leden.
12. De vergadering van den Raad zal gewoontlijk gehouden worden des maandags, woensdags en vrijdags, des morgens ten half acht uren, behoudens de vrijheid des Presidents, om, naar gelang der aanwezigte of voorkomende zaken, buitengewone vergadering te beleggen, en zullen alle Leden verplicht zijn, de vergadering bij te wonen, ten ware zij, door ziekte of andere wettige redenen, daarin verhindert of door den President daarvan verschoond werden.
13. De civile rolle en regisdag zal worden gehouden in het openbaar, eenmaal per week, des woensdags morgens ten halfacht uren, en de criminele terzittingen op zoodanigen tijd en dagen, als bij het Hof daartoe zullen worden bepaald.
14. De President zal hebben het beleid en bestuur over de orde, waarin de zaken, de eene na de andere, zullen worden verhandeld, Hij zal eenigen tijd, vóór het aangaan der gewone vergadering, in de Raadkamer zijn, ten einde over de zaken, welke in overweging moeten worden genomen, waar het noodig is, met den Griffier, of met de Leden, over hunne commissarissen te kunnen spreken.
15. De President zal daarin, zoo veel mogelijk, in acht nemen, dat de zaken, welke bijzonder spoed vereischen, vóór alle andere worden afgedaan; bijzonder de criminele vóór de civile, en zorgen dat voortz aan een ieder prompt en overvragen regt weltevere.
16. Alle beslotene brieven, van wat aard of natuur, aan het Gerechtshof toegezonden, zullen door den President worden geopend, en in de eerste vergadering aan den Raad medegedeeld, of aan de Commissarissen, met de zaak, waartoe deszelve betrekkelijk zijn, belast, ter hand gesteld.
17. De requesten, of welke in den Raad moet worden gedisponeerd, zullen door de partijen of van hantwwege, moeten worden ingeleverd bij den President, of wel ter griffie, om ten spoedigste, aan den President te worden betogd. De Leden van den Raad zullen zich nimmer met het saamenen of overbrengen daarvan mogen bemoeijen.
18. De President of Leden van het Gerechtshof zullen nimmer aan de partijen, die eenige processen of andere zaken bij het Hof hebben, of mogelijk staan te krijgen, eenig advies of raad geven, hetzij dat deszelve Leden over zoodanige zaak mede zoudten delibereen, of niet. En bijaldien een der Leden, overtuend, iemand eenig advies of raad moet gegeven hebben, en dat die zaak naderhand voor het Hof geveentliker werd, zal de zoodanige gehouden zijn, zich zelven daarvan te excuseren.
19. Zij zullen op eigen gezag nimmer mogen openbaren, hetgeen behoort geheim te blijven; bijzonder ook niet de gevoelens van zich zelve, of van hunne medeliden, het zij vóór, of na den oop der zaak.
20. De President en Leden zullen, onder de strenge strafbedreiging in het algemeen desaangaande vastgesteld of nog vast te stellen, geene giften, gaven of geschenken mogen geven, aannemen of genieten, en van de zoodanigen, welke zij weten of vermoeden eenig proces of andere zaak voor het Hof te hebben, of te zullen krijgen, of in welke zaken door het Hof zal moeten worden geadviseerd, of die zij weten, dat, gedurende den tijd hunner functie, eenig proces of andere zaken bij het Hof gehad hebben, of in welke zaken, gedurende dien tijd, is geadviseerd,

- hoe klein deszelve giften, gaven of geschenken ook zoudten mogen zijn. Zij zullen ook niet dullen, dat het een of andere door hunne huisvrouw, kinderen, huisbedienden of iemand hunnontwege geschiedt, alles op eenne van daarebuiten, als ontzouw aan hinnen ambtsbed, van hunne posten ontzet te worden, met verlies hunner inkomsten van den dag af, waarop zij tegen dit verbod gehandeld mogen hebben. En voor zoo verre zij mogen vernemen, zulks bij hunne huisvrouwen, kinderen of bedienden gedaan te zijn, of, indien zij ook zelve onwetend iets dergelijks mogten hebben ontvangen, of hem toegezonden ware, zullen zij, bij de ontdekking daarvan, dadelijk aan het Hof kennis geven, en de waarde van voorszede giften, gaven of geschenken, moeten uitkeeren, zoodaan als het Hof zal goedvinden.
21. De President en Leden zullen gehouden zijn, bij de eerste gewone zitting in elk jaar, in den Raad uitdrukkelijk te verklaren: »Dat zij, zoo veel zij weten, » zich hebben gedragen naar het voorschritt van deze Instructie, tegen het geven of aannemen van giften, gaven of geschenken, en op nieuw beloven zich naar de instructie, op dit stuk altijd steiptelijk te zullen gedragen.» Ter bevestiging van dien, voor zoo verre het niet met iemands godsdienstige geloofsbelijdenis strijdig zij, zeggende: Zoo waarlijk help mij God Almachtig!
22. Het Hof zal ook op eenne, niet ongegronde bedenking tegen hem in hede geopperd, gehouden zijn zich met eede te zuiveren.
23. En insgelijks zullen de partijen, of eene derzelve, op welke suspicie valt, bij eede gehouden wezen te verklaren, dat zij van of aan niemand van President en Leden, of derzelve ministers, directelijk of indirectelijk, iets hebben genomen, gegeven of geschenken, nochte hetzij zelve, dan wel door anderen zullen aannemen, doen geven of schenken, in welke maniere ook hoegenaamd.
24. Tot de deliberation over eenige zaken van justitie of gratie, zullen niet mogen toegelaten worden de leden:
- Welke, hetzij voor zich zelve, of in eenige qualiteit, alleen of met anderen, partijen zijn, of belang hebben in de zaak, waarover wordt gehandeld.
  - Welke aan eene of meer van de partijen bestaan, in den zeden of naderen graad van maatschap, of nog bestaende affiniteit.
  - Die voogden of curatoren zijn geweest over eene of meer der partijen.
  - Diegene, welke of zelve onwetende, of ook welke huisvrouwen of kinderen mogten hebben gehandeld tegen het verbod omtrent het geven of ontvangen van eenige gaven, giften of geschenken van partijen, hetzij de zaak, waarover gehandeld wordt, reeds bij het Gerechtshof ware gebracht, of nog stoud gebracht te worden, en
  - Die tegen eene of meer van de partijen een proces voor het Hof, of voor eenigen anderen rechter, aubhangig hebben.
25. Het Hof zal op de stipte nakoming van den inhoud van het voorgaande artikel acht geven, en zullen de President of andere Leden, welke zich in een der daarbij vermelde gevallen bevonden, gehouden zijn, vóór den aanvang der deliberation daarvan kennis te geven.
26. Wanneer het twifeltachtig is, of het voorhanden zijnde geval, al of niet, onder de hier vooren uitgedrukte behoort, zal zulks bij het Hof, in afwezendeit van degenen, wien het aangaat, worden beslist, en deszelve zal gehouden zijn, zich naar die beslissing te gedragen.
27. Wanneer de President of eenig ander Lid, zich tot eenne of meer der partijen in eenige betrekking bevindt, hiervoren wel niet uitgedrukt, doch om welke hij echter zoudte verlaagen, van de behandeling van derzelve zaken te wezen ontslagen, als, uit hoofde van bijzondere vromdschap, vromdschap, groote gemeenschappelijke belangen, aanmerkelijke beloonde of genotee weldaden, van, met, of aan de partijen, of derzelve ouders, huisvrouw, kinderen of broeders en zusters, of om diergelijke redenen, zal zoodaang Lid daarvan aan het Hof kennis geven, en in zijn afwezendeit, over het gewigt der redenen worden gersadpleegd en beslist.
28. Het Hof zal hieromtrent in het oog houden, dat, aan den eenen kant, de vergadering zoo veel mogelijk worde vollielig gehouden, en ook niemand zonder gewichtige redenen, zich van de behandeling van eene of andere zaak onttrekkende, en dat aan den anderen kant, alle schijn van niet genoegzame onzijdigheid geweerd worde.
- En zoo wanneer, door het verleenen van ontslag om eene der voorengemde redenen, het mogt kunnen te gebeurten, dat geene vijf Leden konden gevonden worden, om sententie te vellen, zal het Hof daarvan bij missive kennis geven aan den Gouverneur Generaal in hede, met verzoek, dat een of meer personen aan het Hof zal of zullen worden toegevoegd, om doudanige zaak te kunnen aafdoen.
29. De President of eenig ander Lid, uit hoofde van eenige betrekking, hetzij op of zonder zijn verzoek, van de behandeling eenere zaak ontslagen zijnde, zal ook de raadpleging der andere Leden daarover niet mogen bijwonen, maar zich gedurende deszelve uit de raadkamer begeven.
30. Omtrent alle inkomende stukken, requesten en voordragten, van waar zulks ook zij, en welke een voorloopig onderzoek als anderszins vereischen, zal de President de vrijheid hebben, om deszelve tot dat einde, te stellen in handen van een of meer Commissarissen.
31. Tot vervulling van de commissien, volgens het Reglement op de manier van proceduren in civile zaken, bij den Hove te verleenen, zullen door den President altijd worden benoemd twee Commissarissen, een uit de vier oudste Leden in rang, buiten den President, en een der vier jongsten, die daartoe zullen vaerren op zoodanige tijden, dat s Hof werkzaamheden daardoor niet worden verbindekt.
32. Wanneer eenmaal Commissarissen in eene of andere zaak zijn werkzaam geweest, zal verder alles aan hen worden opgedragen, hetgeen daarna in diezelfde zaak voorvalt, of daartoe eenne werkelijke betrekking heeft.
33. Wanneer in eenige zaak, adviisen, rapporten, berichten, missives of andere uitgebreide stukken, op naam van het Hof, moeten worden opgemaakt, zullen de in die zaak benoemde Commissarissen verplicht zijn, die stukken te stellen, en ter goedkeuring in den Raad te brengen.
34. Alle civile processen, geheel of ten deele in feiten bestaande, zal, alvorens daarin ten uiteinde te vooissen, door den President een rapporteur worden benoemd, waarbij de President in het oog zal houden, de onderscheidene bekwaamheden der Leden, naar den aard en het gewigt der zaken.
35. Men zal zorgvuldig geheim houden, wie tot rapporteur is benoemd, zoowel vóór de sententie, als daarna, en indien men moet ontwaren, dat, bij onvoorzien toeval, zulks vóór het doen van rapport, ware bekend geworden, zal men onverwijld den President daarvan kennis geven, ten einde door hem dadelijk een ander worden benoemd; bijzende het den President aanbevelen, om, bij ontdekking, dat deze geheimhouding was geschonden, daaromtrent in voege voorschreven te handelen.
36. De rapporteur zal zijn uitzerte best doen, om het proces naarstiglijk te doorzien en volkomen te verstaan, makende daarvan een behoortijk recede of uittreksel, ten einde klaar te kunnen aantoonen, af hetgeen zoudt mogen dienstig zijn, tot verstand van het proces, en hetgeen daarin voorkomt.
37. Niemand mag Commissaris of rapporteur zijn in zoodanige zaak, waarin zijn vader, zoon, schoonvader, schoonzoon, broeder of zwager is dienende, of gediend heeft, als practicien of notaris.
38. In de zaken, welke in hede worden verhandeld, zullen alle stukken, van wederzijden overgegeven, door den Griffier moeten worden gelezen, ten ware eeniger moet worden begrepen, dat de waardelijke lesing van het een of ander, meer nadeel, kan worden achtergelaten.
39. Een der leden zal van de partijen of iemand anders mogen ontvangen eenige bewijstukken, memorien of iets dergelijks, buiten hetgeen aan het Hof, of aan Commissarissen, zal zijn overgegeven.
40. In alle zaken zal de President doen hoofdelijke omvraag, eerst aan den rapporteur of Commissarissen, en daarna aan de verdere leden, van het jongste tot het oudste, brengende zijn eigen advies het laatste uit.
41. Een iegelijk zal zijn gevoelens met reden bekleeden, doch met alle bescheidenheid spreken van de verschillende gevoelens zijner medeliden.
42. Niemand zal zijne medeliden onder het adviiseren mogen inspreken, of daarin hinderlijk zijn; weltemin, wanneer een lid adviiserende zich klaarlijklijk vergist omtrent eene of andere feit, of toont niet te vatten den staat van het geschil, zal de President, of een ander Lid, na bekumene permissie van den President, hetzelve voor eenmaal en met korte woorden mogen opmaken.
43. Niemand vermag, afwezendeit zijnde, zijn gevoelen door een ander te doen voordragen, of schriftelijk inzenden, ten ware hij Commissaris of rapporteur ware in de zaak, en als zoodaang door ziekte of andere wettige redenen hetzelve werd, da

raadplegingen bij te wonen, in dat geval zal zijn rapport of advies wel gelezen, maar nogtans in het optellen der stemmen of het opmaken der conclusie niet medegerekend mogen worden.

44. De President staat de conclusie opmaken, bij eenparigheid of volstreekte meerderheid van gevoelen, dan wel meer dan tweederde derstemmen plaats vinden, naar datgene, waarin de meerderheid blijkt overten te komen, en, waar de gevoelen van en tegen gelijk staan, in een zaak ter eerste instantie, ten voordeele van den verweerder, en bij een tweede instantie, ten voordeele van het vonnis of de dispositie in kwestie, al ware het tegen het gevoelen, waarbij bij President zich heeft gevoegd, zonder zich ook op eenzigtende wijze eene beslissende stem aan te matigen.

45. Het zal aan elk lid vrijstaan, om zijn advies, met de redenen en overwegingen, schriftelijk uit te brengen, en zulks noodig oordeelende, over te leveren, ten einde het door den Griffier in een secret register worden ingescreven.

46. Alle onderhandelingen, welke zouden mogen plaats vinden tusschen den Gouverneur-generaal en of buiten hede, en het Hooge Gerechtshof, zullen moeten geschieden schriftelijk, bij besloten brieven.

47. Het Gerechtshof zal ten allen tijde, gebonden zijn, om, zonder de minste vertraging, den Gouverneur-generaal in of buiten hede, te dienen van al zoodanig berispen, consideration en adviisen, als door denzelfden zullen worden gevorderd.

Over de macht en bevoegdheid van het Hof in een of twee andere zaken.

48. Het Hooge Gerechtshof zal het toezigt hebben en houden op het administreren eener goede en prompte regtsvoering, bij alle ondergeschikte collegien van justitie en regthbanken in Indië.

49. Niet alleen derhalve, dat het Hof, hetzij bij wege van hooger beroep, dan wel op de schriftelijke vordering van den Procureur-generaal, kennis van zaken zal nemen, om enkel recht te spreken, bij confirmatie of correctie van het vonnis, waarvan men in beroep is gekomen, of door den Procureur-generaal eene vordering heeft ontvangen.

50. Maar bevindende dat in een of ander geval, bij den lagere regter niet naar behooren is procedeeerd, zal het Hof bovendien gevoegd en gebonden zijn, den regter de noodige aanmerkingen te maken, ten einde zich in den vervolg naar de voorgestelde manier van procederen te gedragen.

51. Nu waar het bijken mogt, dat men zich ter kwader trouw aan overtredding zijner pligten, als regter, schuldig heeft gemaakt, zal het Hof den Procureur-generaal gelasten, hetzelve bij partikulieren, op bekende commissie of *litte de marque* uitgerustte schepen en vaartingen, zullen worden achterhaald, en in een van de lands bestellingen in Indië opgebragt; met zaders over al zulke gewijsden, betrekkelijk questien en geschillen, die tusschen eenige van de voorschrevene schepen te dier zake zouden mogen rijzen; zoo wel als betrekkelijk de misbruiken en overtreddingen, welke sijnzwaarende zouden mogen worden gepleegd, alsmede omtrent questien, rakende scerwoeringen, bevoeringen, uitplunderingen of dievrijsen aan schepen of ladingen, in volle reet, of op de reeden en in de havens gepleegd.

52. Aldus zal het Hof, in het algemeen, bij wege van hooger beroep, kennis nemen van alle gewijsden in civile zaken, voor eenige der lagere regthbanken in Indië geldend hebbende, voor zoo verre die zaken, naar gemeene regten als anderszins, appellabel zijn, en het aan de voornoemde lagere regthbanken niet zal zijn toegestaan, daarin te wijzen zonder beroep.

53. Ingevelijk over gewijsden der lagere regthbanken, in en omtrent alle questien, rakende buiten en proze, die door schepen van oortog of andere, hetzij van gouvernementswege, hetzij bij partikulieren, op bekende commissie of *litte de marque* uitgerustte schepen en vaartingen, zullen worden achterhaald, en in een van de lands bestellingen in Indië opgebragt; met zaders over al zulke gewijsden, betrekkelijk questien en geschillen, die tusschen eenige van de voorschrevene schepen te dier zake zouden mogen rijzen; zoo wel als betrekkelijk de misbruiken en overtreddingen, welke sijnzwaarende zouden mogen worden gepleegd, alsmede omtrent questien, rakende scerwoeringen, bevoeringen, uitplunderingen of dievrijsen aan schepen of ladingen, in volle reet, of op de reeden en in de havens gepleegd.

54. In zuden ons alle verzoeken van appel, reformatie of redactie, niet alleen zonder, maar ook met de clause van relief tegen de indebitie interjectie, verhoefing en prosecutie, direct aan het Hof worden gedaan.

55. Door het Hof zal des ook, bij wege van evocatie, kennis worden genomen van alle civile zaken, waarin bij voornoemde regteren, recht geweigerd, of onbehoorlijk wordt gedaendeerd, om dezelve voor zich ter eerste instantie, doch in het hoogste ressort, te doen vervolgen.

56. In het criminele zullen voorts, ten zelfden einde, de lagere regthbanken dertzelver vonnissen, met de stukken, volgens de daaromtrent bij het Reglement op de criminele regtsvoering gemaakte bepalingen, ter berisping overzonden aan het Hooge Gerechtshof.

57. Waar het Hof, zoo in het criminele, bij wege van revisie, als in het civile, bij wege van hooger beroep, bevindt, dat door eenen lageren regter, buiten of tegen dertzelve competentie is gevonnisd, zal het Hof de bevoegdheid hebben, om het vonnis, of gedeeltelijk, of wel geheelijk te vernietigen, en in de zaak zelf naar bevinding recht spreken, tenzij het vonnis, hetwelk in revisie of appel was overgezonden, de zaak niet ten principale beslist, als wanneer het Hof, blotelijk recht doende op de goedwillende of gereserveerde exceptie van incompetentie, of het vonnis zal confirmeren, dan wel bij correctie van betzelve, den triumfant in appel zal verwijzen naar den competenten regter. 'n zal het Hof ook kennis nemen van alle verschillen, welke over de jurisdictie tusschen den eenen en anderen regter ontstaan, om daaromtrent uitspraak te doen en de zaak te verwijzen aan den bevoegd geoordeelden regter, om daarbij te verwijzen. Doch in vershillen, tusschen de politike en regtelijke collegien of ambtenaren, alsmede tusschen de civile en militaire collegien van justitie, over des eenen of anderen bevoegdheid tot afdoening der zaak gezeten, zal door den Gouverneur-generaal in hede de uitspraak geschieden.

58. Het Hof zal ook kennis hebben en nemen, van alle criminele zaken, van welken aard en door wien ook bedreeven, dewelke onder de jurisdictie der lagere regthbanken in Indië oegstraft zijn gelaten, om niet alleen omtrent den schuldige zelve, voor zoo verre zulks nog bestaaubaar is met de verjaring der straffen, maar ook ten aanzien des regters, onder wiens ook zulks heeft plaats gevonden, te handelen, zoo als het Hof, volgens dertzelve hiervooren beschrevene bevoegdheid en zwaarende, zal oordeelen in goede justitie behoren.

59. Het Hof zal ook kennis hebben en nemen van zaken, tot de justitie of dertzelve administratie betrekking hebbende, alwaar van ondeugdlijkheid geaccuseerd worden costumen en gewoonten, ook dezelve mogen declareren corruptelen, en die als ondeugdijk aboleren en te niet doen, bijaldien zal bevonden worden, dat zulks behoort te geschieden; doch voor zoo verre zulk een of ander niet gelden omtrent keuren, ordonnatiën en wat daarmede gelijk staat, zal het Hof gehouden wezen, de noodige voordragt deszwaarende te doen aan den Gouverneur-generaal in hede.

60. Het Gerechtshof zal ter eerste instantie, oordeelen over alle actien, zoo in het politike, als possessorie, waarin het Gouvernement in Indië of eenige collegien of ambtenaren, waarmede de finansiële of domaniale belangen van den staat in Azië, in dertzelve qualiteit, als gedaagden worden aangeproepen, gelijk mede over alle questien, tusschen zoodanige collegien of ambten in dertzelve qualiteit als aangeleggers, en partikulieren personen als verweerders, zoo wanneer dertzelve zich bij aangreene contracten of anderszins, aan de jurisdictie van het Hof onmiddelijkelijk zullen hebben onderworpen, en zij onder de residentie van het Hof ressorteren.

61. Het Hof zal ook ter eerste instantie, oordeelen over alle civile zaken, waarin als gedaagden worden aangeproepen de Gouverneur-generaal, de heden van Indië, de President en leden van het Hof zelf, Gouverneurs, Residenten, Oppenhoofden en verdere Hoofden van administratie, voor zoo verre deze ambtenaren onder het ressort van ataria residenten.

62. Weduwen, weeten en andere misrakkte personen, zullen hunne zaken ter eerste instantie voor het Hof mogen brengen; doch niet, wanneer dertzelve bij eene of transport, *litte de marque*, zijn gekomen aan de actien van alzulke personen, welke niet ter eerste instantie onder de judicature van het Hof behooren.

63. De Gouverneur-generaal vrenng in geenerlijk geval in Indië geregelij te worden aangeproepen, doch mogen eenig proceduren, van wat aard ook, tegen hem worden gedaendeerd, ter zake van misdaad in of buiten dertzelve officie gepleegd.

64. De vaten van Indië zijn, zelfs na het eindigen van hunne besteding in Indië gelijk mede hante vrouwen, weduwen en kinderen, wegens misdaad alleen aansprakelij voor het Hooge Gerechtshof. 't al tevens de heden persoonlijk betreft, dezelve verzoegen zimmer op een andere wijze in verzekering worden genomen, dan die is

voorgeschreven bij het Reglement op het beleid van de Regering in Nederlandsch Indië. 65. Wanneer eenig lid van het Hof zich aan eenig misdrijf, hetzij in officie of daar buiten, mogt hebben schuldig gemaakt, zal het Hof, daarvan kennis hebbende, en na ingesnoemd advies van den Procureur-generaal, oordeelende de zaak te zijn van dien aard, dat daarop van wege de Hooge Overheid zoude behooren te worden ginqquireerd, den Procureur-generaal gelasten daaromtrent de noodige bewijzen voor twee Commissarissen uit den Hove in te winnen, en verder te procederen volgens de algemeene bepalingen op de criminele regtsvoering.

66. Het Hof neemt voorts, ter eerste instantie, kennis van alle misdriiven, door Gouverneurs, Residenten, Oppenhoofden, Genzaghbebers en verdere hoofden van administratie, gedurende hunne bedieningen bedreeven.

67. Zoo lang echter eenige der voorschrevene ambtenaren nog in functie zijn, zal geen decreet van apprehensie of acte van dagvaarding tegen hem worden ter executie gelogd, of geexecuteerd, tenzij alvorens de zaak gebracht zij ter kennis van den Gouverneur-generaal in hede, ten einde dertzelve de meest geschikte maatregelen zal kunnen nemen, waardoor die procedures, buiten nadeel voor de dienst van den lande, kunnen worden voortgezet en tegen den aangeklaagde vervolgd, waarvan aan den Hove zal kennis gegeven worden.

68. Waar tevens over misbruik van gezag, knevelarijen en andere dergelijke onrechtvaardigheden tegen voornoemde ambtenaren klachten ontstaan, zullen dertzelve bij het Hooge Gerechtshof niet ingebragt of ter afdoening worden aangenomen, dan krachtens een besluit van den Gouverneur-generaal in hede, waarbij de Procureur-generaal tot de vervolging mag worden gelast, blyvende hij niet te min gehouden, dezelfde af te gaan alle opsporingen te doen.

69. De Secretarissen van den Gouverneur-generaal en de Hooge Regering, de Procureur-generaal, de Ministers, alsmede de bedienende en suppoosten van het Hooge Gerechtshof zijn, zoo wel in het criminele als civile, raanwieliks aan de judicature van het Hof onderworpen.

70. Het Hof neemt ook omtrent personen, anders niet tot dertzelve jurisdictie behoorende, ter eerste instantie, bij preventie, kennis van de misdaad van hoog verraad.

71. En zal uitsluitend alle personen ontvangen ter purge.

72. Het Hooge Gerechtshof zal ook, bij wege van hooger beroep, oordeelen over alle bezwaren, geopperd tegen of over de dispositie der lagere regthbanken, op questien met de Weeskamers in Indië, noemen dertzelve bevoegdheid of verplichting tot het aanvaarden van beoedels of nalatenschappen van overledenen; alsmede over alle dispositie op questien, betrekkelijk het benoemen van voogden en curatoren over minderjarige en andere terzigt behoovende personen; het verwijderen van suspecten voogden, curatoren en andere dergelijke administratoren; uitsgaders het verwijderen van de zoodanigen, wier verkoop in de maatschappij niet gedogd kan worden; waders voor zoo verre het betrefft personen, ter eerste instantie onder de judicare van het Hof staande, in alle voorsbreeven zaken en questien, raanwieliks doen en verrigten, hetgeen de dagelijke regter daarom bevoegd is te doen; moerzende het Hof zich tevens in en omtrent dat alles gedragen naar de bepalingen, deszwaarende den heden van Justitie, bij dertzelve instructie van art. 30 tot art. 35, voorgeschreven.

73. Ten aanzien van personen, ter eerste instantie staande onder de jurisdictie van het Hof, en dertzelve zich in ongelegenheid hunner zaken bevindende, dan wel na hunnen dood zulks bevonden wordende, zal het Hof, op het daartoe uitvaardigd verzoek, bevoegd en verplicht zijn, daaromtrent te handelen, gelijk den heden van justitie, als den dagelijken regter, bij dertzelve instructie is voorgeschreven.

74. Het Hof zal ook mogen verlienen requesten civil om gereserveerd te worden van alle judiciele fouten, commissien, verzuimenissen, verloop of verstrekk van prent loire delagen, fatale tijden en andere dergelijken, om te dienen in de processen bij betzelve ahangrijg, of waarvan de kennisneming, achtervolgens deze instructie, aan h etze te toekomt.

75. Voetz zal het Hof niet mogen verlienen beneficiën van inventaris, brieven of requesten civil tot relevement van contracten, subsidiale en extra-judiciele bewaarensissen, daaronder begrepen die van een gehouden justitie *comerciale et professionne* in cas van insolventie, noch brieven van cessie of alternatie, maar zullen al dertzelve verzoek en geksponceerd worden bij den Procureur-generaal in hede met *commissiën*, hetzij aan het Hooge Gerechtshof, voor zoo verre het zaken of personen zijn, waarontrent het Hof, volgens deze instructie, bevoegd is raanwieliks kennis te nemen, dan wel aan den dagelijken lageren regter, ten fine van uitermeint.

76. Alle prerogative van jurisdictie, uitgezonderd die vermeld zijn in art. 60 op het einde, zijn verboden.

77. Het Hof is gebonden ten een waakraam toezigt over dertzelve gevangeniszen, en laat dertzelve maandelijks, door twee Commissarissen inspecteren, om daartoe rapport te ontvangen.

78. Het Hof wijst, in alle criminele en civile zaken, bij arrest; behoudens de vrijheid om in civile zaken te mogen komen in revisie, waar dertzelve volgens algemeene regelen des regts, uitsgaders volgens de bepalingen op de revisie, verzoek en verkrigen kan worden, en mits in alle gevallen, de zaken van eersten ahangrijg zijn hoven zoodanig sommen, als waarontrent het aan lagere regthbanken is vergund te wijzen bij arrest.

Van de Vacantiën

79. De vacantiën zullen zijn twee in het jaar, ééne van den laatste Zaterdag voor Kerstmis, tot den tweeden Maandag in Januarij, en de andere van den eersten Zaterdag in Juli, tot den tweeden Maandag in Augustus, behalve nog de eerste Woensdagen na Paaschen en Pinkstere.

80. De gewone vergaderingen van het Hof zullen gedurende de voorzegde vacantiën stil staan; doch zal het befoegen van informatien, of het doen van inspectien in criminele zaken, het houden van criminele terzigtstellingen, alsmede het examineren en beoelzoeken over criminele processen en vonnissen, van lagere regthbanken ingekomen, uithoofde van de vacantiën niet mogen worden verschoven, noch achtergelaten.

81. Ook zullen twee gemantleerde leden, gedurende de vacantiën, moeten blyven fungeren, om, ter gestelde gewone retdagen, de rolle haren voorzigt te laten houden en te disponeren op alle requesten om provisie van justitie, welke zonder nadeel van partijen, geene vertraging kunnen lifden; ten ware zij onderling in gevoelen mogten verschillen, of in de bestemming merkelijk zwaarende vinden, als wanneer zij dertzelve zullen brengen in den Raad ter dispositie, na alvorens met den President, of het in dertzelve plaats fungerende lid, deswege te hebben gesehoofdeerd.

82. De requesten, aan Commissarissen ingeleverd wordende, zullen niettemin aan het Hof met den gewonen titel moeten geaccuseerd zijn. En zullen ook alle uitspraken en beslissen, bij Commissarissen gedaan, uitsgaders alle appointmenten en dispositien, bij dezelve getroffen, worden ingerigt op naam van het Hof, en in het slot alleelijik melding gemaakt, dat zulks is gedaan bij dezelve Commissarissen.

83. En zullen wijders van den President, ook in de vacantiën, buitengewone vergaderingen mogen worden belegd, en des noods de afwezige leden daartoe beschreven, zoo dikwijls de dienst der justitie dit een en en er zal verzoeken.

Van den Procureur-generaal.

84. De Procureur-generaal zal moeten zijn geboren in Nederland, of in eene Norderlandsche bezitting, of wel het Norderlandsche burgerrecht, volgens de Norderlandsche wetten, verkregen hebben; voorts dan ouderdom van acht en twintig jaren ten volten he ben bereikt, en in vreten moeten gegradueerd zijn.

85. Hij staat, met betrekking tot het bekleden van andere ambten of bedieningen, het driiven van koophandel, of deel hebben in zaken van anderen, het pachten van eigen finansiël middel, of het zijn van medestander, hof of contraburg van sulke pachten, en het zijn van zaakplagende, alsmede het aannemen of delen van lijn geschenken, giften of gaven, of het dulden dat zulks geschiede door die van lijn gezin, inzonderheid met opzigt tot degenen, welke bij wet onder vermoeden van misdaad te liggen, of daarvan te worden beschuldigt, uitsgaders tot degenen, bij wet of gloof van dertzelve aangezwaarde, vrienden of begunstigers te zijn, onder dezelve verplichtingen, als de President en leden van het Hooge Gerechtshof, welke bij art. 2, 3, 7, 9, 21 en 25 dener instructie staan uitgedrukt.

86. Wanneer hij zich, zoo in als buiten zijn officie, aan misdrijf mogt schuldig maken, zoodanig, dat hij door het Hooge Gerechtshof niet langer geschikt wordt geoordeeld, tot de waarneming van zijn ambt, zal hij door den Gouverneur-generaal in hede, op voordragt van het Hof, kunnen worden geschtat in zijne besteding.

87. Bij zoodanige schoring in de waarneming zijner besteding, of door ziekte

daarin verhindert wordende, zullen zijne functien worden waargenomen door een der leden van het Geregts Hof, daartoe, op voordragt van den President, door het Hof te qualificeeren.

88. Zoo ook bij vacature, tot dat door den Gouverneur Generaal in Rade, op ontvangen kenniggeving, naar het voorgeschreven bij art 7 dezer Instructie, een persoon tot Procureur Generaal zal zijn benoemd, en deze is in functie getreden.

89. De Procureur Generaal is, voor de gehele uitgestrektheid van Nederlandsch Indië, belast met de waarneming, handhaving en bezorging van het regt der Hooge Overheid, waar en hij wien betrefte zal moeten gelden, ter zake van alle strafbare misdrijven, van welken aard ook, om die, of zelf voor het Hooge Geregts Hof te vervolgen, achtervolgens de deszelve zijnde bij de Instructie van den Hove gemaakte bepalingen, dan wel door de Officieren van justitie bij de lagere regtbanken, welke zich des als zijne ondergeschikten moeten beschouwen, behoorlijk te doen vervolgen, voor zoo verre het zaken zijn, waarvan de kennisgeving ter eerste instantie niet aan dezelve regtbanken onttrokken is.

90. Tot dat einde is hij ook, als het hoofd der regtpolitie over geheel Indië, belast met al wat tot dezelve prompte en krachtdadige uitoefening, volgens het Reglement op de criminele regtsoverzending behoort en van hem gevorderd wordt, om dit, zoo wel zelf, met allen ijver en in aller weg te betrachten, alsmede zulks gelijkzigtig te doen betrachten door de respectieve Officieren van justitie bij de lagere regtbanken, en door al degenen, die bij het gezegde Reglement op de criminele regtsoverzending, als hanne daarin toegezogede en ondergeschikten, worden bekend gesteld.

91. Gelijkerwijs voorts het Hooge Geregts Hof het toezigt houden moet, op het administreren eener goede en prompte regtsoverzending bij alle lagere regtbanken in Indië, om daarin volgens deszelfs instructie werkzaam te wezen, zoo is de Procureur Generaal ook verplicht, zels ongevraagd, alles te doen wat den Hove daarbij dienstig en behelzaam kan zijn.

92. Al wat dezelve, bij het Reglement op de regtsoverzending, den Procureur Generaal, zoo ten aanzien der regtsoverzending, als de regtpolitie, mitgaders het opvoeren, aanleggen en vervolgen van zaken, alsmede het doen betrachten van dat alles, door zijne onderhoorige Officieren van justitie en andere ambtenaren, ter nakoming wordt voorgeschreven, moet gehouden worden, als ware het van woord tot woord in deze instructie herhaald, en dus begrepen te zijn onder den eed, welken hij, voor het aanvaarden van zijnen post, in handen van den Gouverneur Generaal in Rade zal moeten afleggen.

93. Tot het waarnemen en aanvaarden van al, wat tot de voorschreven verplichtingen van den Procureur Generaal behoort, zal hij gehouden zijn, de henz, zoo wel van President en Raden in het Hooge Geregts Hof, als onmiddellijk van den Gouverneur Generaal, zoo welken als in Rade, gegeven bevelen te gehoorzamen.

94. Wanneer President en Raden op eenige zaken berigt of consideraten van hem vorderen, dan wel dat hij zich draagzame verklare, is hij gehouden, plichtmatig met alle speed daaraan bij te voldoen.

95. De Procureur Generaal is overigens ook gehouden, om in alle civile zaken, zoo in het petitieiro als possessoire, en zoo wel oecomerde als verwermerde wijze, waarna het interest en de belangen van den lande betrokken zijn, alsmede, waar het verisch en gevoerd wordt, het regt en de belangen van den lande waar te nemen, voor te staan, te bezorgen, te sulliciteren en te beschermen tegen allen en een iegelijk, betijf als principaale partij of met andere gevoegd, dan wel bij wege van interesse; met dien verstande tevens, dat hoornede niemand moet geredend worden, aan zijnen dagelikschen regter te zijn onttrokken. Moede des dat aanleggen en vervolgen van eenige actie tegen personen, niet aan de judicature van het Hooge Geregts Hof ter eerste instantie onderworpen, verblijven voor de Officieren van justitie bij de lagere regtbanken.

96. Aan den Procureur Generaal kan echter de last tot het aanleggen, aanmerken of bevorderen van al zulke zaken, door niemand anders worden gegeven, dan door den Gouverneur Generaal in of buiten Rade, behoudens echter de vrijheid voor de respectieve Ontvangers van de belastingen, om voor zoo verre de nalatige belasting schuldigen reuonteren onder de jurisdictie ter eerste instantie van het Hooge Geregts Hof, daarvan den Procureur Generaal, bij behoorlijk ingeschiede missive, de noodige kennis te geven, ten einde hij daarin, volgens geboudeus, naar eisch van zaken zal handelen.

97. De Procureur Generaal zal geen toegang hebben tot het Hof, in Rade vergaderd, dan na bekomen verlof, hetwelk hem nootzame, buiten gewijzigte redenen, niet zal worden geweigerd. Hij zal nimmer bij de besognes of deliberatien tegenwoordig zijn, naar integendeel zich, in en aanzien der waarneming en uitoefening zijner bediening, aan de orders en dispositien van het Hof moeten overgeven.

98. Hij zal op eigen gezag, niet mogen openbaren, hetgeen geheim behoort te blijven; bijzonder ook niet hetgeen hem, in de informatien zal voorkomen ten laate van deze of gene persoon, vorder of anders, dan zijn plicht verischten zal.

99. Hij zal uit gemenchende condicaten, multien, boeten of braken, enig ander aan- of voortreedt mogen geseuen, dan bij de Wet is bepaald, en hem bij regterlijk gewijze zal zijn toegelaten. Hij zal zich wel tergenadig hebben te wachten, van, op welke wijze ook, over eenige zaak in compositie te treden, of te gedogen, dat zulks door zijne onderhoorigen strafloos geschiede, op verbeurte van zijn ambt, en zoodanige zwaardere en infamierende straffe, als volgens de reeds bestaende of nader uit te gevone wetten op de misdaad van consussie, naar vereisch van zaken, zal blijkend dat behoort te worden opgelegd.

100. De Procureur Generaal zal moeten houden eene volledige aantekening van alle gevangenen, en andere in bewaring genomen personen, en daarbij bekend stellen de oorzaken, waarom of over wat misdrijf als anderszins, zulks zij geschied.

101. Alsmede een nauwkeurig register moeten houden van alle, bij hem behandeld wordende zaken, geene hoogenzamd ook uitgezonderd, met duidelijke bekendstelling van derzeiver aard, van de daarin betrokkenen, mitgaders van den tijd, en de wijze der afdoening, om hetzelfde staartoe vermaand zijnde, den Hove te vertoonen.

Van den Griffier en Adjunct-Griffier.

102. De Griffier zal den ouderdom van vijf en twintig, en de Adjunct-Griffier dien van twee en twintig jaren ten volten hebben moeten bereikt.

103. Zij zullen, alvorens in functie te treden, in handen van den Gouverneur Generaal in Rade afleggen den eed achter deze instructie uitgedrukt.

104. Zij staan onder de orders van President en Raden in het Hooge Geregts Hof, en zullen, in de waarneming hunner bediening, de bevelen van hetzelfde collegie stiptelijk gehoorzamen.

105. Zij staan met betrekking tot het bekleeden van andere ambten of bedieningen, het drijven van negotie, participeren in pachten, het zijn van zaaksgastighe, en wat des meer, alsmede het geven van eenig advies, onder deszelfs verplichtingen, als de President en Leden van het Hof, welke bij artikel 3, 21, 23, 24 en 25, dezer Instructie staan uitgedrukt.

106. In cas van vacature zal door het Hof, daarin behandeld worden in gelijker voege, als in art. 7 en 88, omtrent andere vacatures is gezegd.

107. Zij zijn bestemd tot het bijwonen van de vergaderingen en terechtzittingen van het Hof, ook van alle commissien en comparitien daartoe voortvloeiende.

108. Des zulten zij zich niet vermogen te absenteren, of buiten de residentie van het Hof te begeven, zonder weten en goedvinden van den President, bij wien zij ontboden zijnde, verpigt zijn overwijd te komen.

109. Zij zullen voorts, bij elke vergadering van het Hof, getrouwelijk optekenen en beschrijven, om daartoe het Register der resolutien van het Hooge Geregts Hof te formieren, al wat in Rade zal worden goedgevonden en verstaan, geordoneerd en gedisponoerd; daarbij behoorlijk innemende alle missives en stukken, bij derzelve zitting ingekomen en verhandeld, alsmede de gearresterde missives, rescriptien en rapporten, om daarna, door hen geschreven, geteekend en met 's Hofs cachet verzegeld zijnde, verzonden te worden; en wijders al wat hun bij den Hove belast zal worden, om aldus van het in elke vergadering geseuoneerde ook volledige geheel te presenteren.

110. Zij zullen dezelve registers, zoo geheel, als gedeeltelijk, bewaren in eene geslote kas, waarvan de eerste Griffier de sleutel in bewaring zal houden. En zal hij aan niemand eenigen toegang of insage dier registers verleenen, dan alleen aan den President en Leden van het Geregts Hof.

111. Op vordering van den President of bij deszelfs afweten, van het in deszelfs

plaats fungerende Lid, zijn zij gehouden, dezelve registers te vertoonen, om in sate nagelagen of geësmineerd te worden.

112. Zij zullen ook, om daarvan een afzonderlijk register te houden, eigenhandig aantekenen, en beschrijven alle secretae resolutien en besognes, volgens de henz draaront door President en Raden te gevone bevelen, om al betrefte, met 69 daartoe behoorende stukken, in de secretae kas zorgvuldig te bewaren en geheim te houden; zullende de sleutel dier kas bijwonen onder den President, om alleen door deszelve, ten overstaan van twee Commissarissen, geopend te worden.

113. Zij zullen de onderscheidene civile rollen behoorlijk verzamelen, om derzelve vervolgens, tot bekleeden van bekwame griffe te doen vervaardigen, en aldus te bewaren, daarbij alle sate verzoeken, conclusien, presentatien, protestatien en al wat in regten geschied mag zijn, mitgaders 's Hofs appointementen en dispositien exactelijk aantekennende, en tevens innemende al wat volgens stijl en praktijk, of op ordonnantie van het Hof, zal behooren daarbij gevoegd te worden.

114. Ingeelken ook de minuten van alle civile, zoo provisionele, interlocutoire als definitive sententien in bijzonder de bekladden bijeen houden, onder bijvoeging van behoorlijke registers der personen, tusschen wie derzelve zijn gewezen.

115. Alsmede alle civile processen-verbaal, houdende 's Hofs daarop verleende wilige condonmatien of appointementen condemnatoir buiten de rolle, met eenen exacten naamverijf der partijen.

116. Zij zullen in gelijker voege, onder den naam van civile request-rol, onafgebroken vergaderen alle requesten, behoorende tot de geregtzaken, met de daarop zoo provisioneel als definitief verleende dispositien, ordonnatien, en appointementen, om kopijelijk te kunnen worden gexposeerd, waar en aan wien zulks behoort.

117. Zij zullen ook, in een afzonderlijk en ordelijk register, vergaderen alle plakaten, ordonnatien, publicatien en wat dies meer, van wege den Gouverneur Generaal in of buiten Rade, aan het Hof ter openbare afzijing zal worden gezonden; met verderen last, om, nadat zij ten overstaan van Commissarissen met het Hof, de afkondiging hebben gedaan, daarvan aan den voet van het stuk behoorlijke aantekening te stellen.

118. Zij zullen de processen-verbaal der criminele terechtzittingen, met de daartoe behoorende stukken, successievelijk, naar de orde des tijds, bij de anderen leggen om ook aldus, onder behoorlijk register der namen van de daarbij betrokkenen, tot bekleeden verzameld te worden.

119. Zij zullen geene sententien, ordonnatien, decreten, appointementen, zoo van zaken die ter rolle hebben gediend als anderszins, mitgaders eenige missives en extracten uit de resolutien mogen teekenen, veelmin openbaar maken, aan iemand mededeelen, verzenden of uitreken, dan na resumtie van het Hof of van den President, en nadat het openbaar of kenncelijk maken zal zijn geordoneerd; ten ware het Hof mocht goedvinden het een of ander zonder resumtie te gelasten.

120. Tevens zijn zij gehouden, om aan partijen of haren Procureur, uiterlijk binnen den tijd van drie dagen, hanne acten judicieel te leveren, op punte van alle schaden, die daartuit zouden resultieren, te moeten vergoeden en daarenboven bij het Hof geoordeerd te worden, naar vereisch van zaken.

121. In gelijker voege zullen zij moeten zorgen, dat aan de respectieve Procureurs, welke vore en des noods kopij van partij's schrifturen en documenten verroeken, dadelijk na het afloopen der rolle, de visie gegeven worde, en al ten laagste acht dagen daarna, naar de uitgebreidheid der zaak, exacte en leesbare kopijen, zoo wel van de gezegde schrifturen, als van de gemelde documenten verlend worden.

122. Met dien verstande nootzame, dat alle acten, appointementen en decreten, in zaken, die het regt der Hooge Overheid of den Procureur Generaal rakende, vooraf ten spoedigste zullen worden gexposeerd, zonder dat daarvan eenig salaris zal mogen worden gevorderd, ten ware de tegenpartij in de kusten verveeren wordt.

123. Wanneer het Hof mocht goedvinden, iemand acte pro deo te verleenen, zullen zij ook gehouden zijn, dezelve heden om Godsdienst te dienen, zonder iets daarvan te nemen, ten ware dezelve triumferende met de kusten.

124. Zij zijn verpigt, tegen alle roddagen te zorgen, dat voor President en Raden behoorlijke afschriften der rollen in gereedheid wizen.

125. Zij zullen niet mogen in Rade tegenwoordig wezen, bij de resumtie en het afdoen van zaken of processen, hen persoonlijk, dan wel iemand hunner bloed- of door verzogtinge verwanten rakende.

126. De Adjunct Griffier is inzonderbed, gehouden den Commissarissen ter eaquesten van wege het Hof, te adassieren bij alle zittingen en vacatien in criminele zaken, onder de sijnste nakoming van hetgeene den Griffier draaront bij het Reglement op de criminele regtsoverzending is voorgeschreven; moede hij bij absentie of ziekte, daarin verzaagen worden door den Griffier, tenzij het Hof dan wel de President mocht verneemen, dat de eerste geworene klerk, daartoe n worden gemagtigd, waaraan dan schriftelijk zal moeten blijkten.

127. Zij zullen ter griffe in onderscheidene vakken doen bewaren alle zaken, stukken en munimenten, die de justitie zoo in het civile als criminele aangaan.

128. Zij zullen wel hebben te letten, dat de processen pertinentelijk worden gefourneerd, en in zaken gedaan, achtervolgens den inventaris; alsmede dat na het fournaement, in de zaken niets worde veranderd, noch bij het proces gevoegd, tenzij op ordonnantie van het Hof, partijen daarop behoord zijnde.

129. Des zulten zij geene processen ter fourneer tafel mogen brengen, tenzij die als voren, ter wederzijde behoorlijk zijn gefourneerd.

130. En nadat die zaken eens onder het Hof gediend en geleverd zijn, zullen zij dezelve, noch voor noch na de decisie, aan partijen weder mogen laten geven, zonder consent van het Hof; noch daarvan visie laten nemen, dan ten overstaan van hen of hunnen geworene klerk, opdat er geene stukken verwisseld of verloren worden.

131. Wijders zullen geene processen gefourneerd mogen worden, tenzij op den omslag of rugge van ieder der stukken, de namen en qualiteiten van de collitianten, mitgaders de namen der Procureurs geschreven staan, zijnde de Griffiers gehouden, dadelijk, na het fourneren van de stukken, deszelve te examineren, en bij bevinding dat aan dezen last niet is voldaan, het Hof daarvan kennis te geven, ter inwinning van deszelfs order.

132. De eerste Griffier is gemagtigd, om te ontvangen al de boeten, welke beaald moeten worden, bij het gebruik maken van eenig middel van honger beroep en revisie, om derzelve nader, bij het uitende der zaak, of aan den triumferende impetrant te restitueren, of, indien hij mocht succumbieren, aan den lande te verantwoorden.

133. Hij zal ook bevoegd zijn, te ontvangen de boeten, staande op het impetieren van requesten civil, om te worden gereleveerd van eenige judicieuse verzuimenissen, en dergelijken meer, alsmede derzelve door den denwaarder te doen innen en uitkeeren, volgens 's Hofs condonmatien.

134. Tot waarborg tevens een rigtige handeling der zaken in de twee voorgaande artikelen, zal hij telken reize aantekenen, aan wien een appointement van appel, reformatie, reductie en revisie, alsmede een request civil tegen eenig judicieel verzuim, of eenige condonmatie tot boete is verleend, en wanneer de griffe zijn ontvangen; ten einde alle zes maanden precies den Procureur Generaal een gestruw afschrift daarvan te presenteren, om door deszelve, na confrontatie met de civile rollen en processen verbaal ter griffe, voor het accord bevandene gefotekund, door den Griffier aan de Hoofddirectie van financien te Batavia overgegeven te worden, ter behoorlijke verantwoording der penningen.

135. Van condonmatie tot geldboeten, die buiten de gevallen van eene definitive sententie, bij het Hof tegen iemand worden verleend, ter zake van plichtverzuim, overtreding of andere ongeordelidheid, zal door den Griffier, dadelijk na de resumtie, ten behoeve van het land, een extract, die condonmatie inhoudende, aan de Hoofddirectie te Batavia worden uitzetend, om door deszelve, na genoemde aantekening, de invordering daarvan den Procureur Generaal op te dragen.

Van de Geuoneere Klerken.

136. Op dat een ieder des te beter gereed worde, zullen de Griffiers worden toegevoegd twee geworene klerken, dewelke bij den Gouverneur Generaal zullen worden aangesteld, en alvorens in functie te treden, in handen van den President van het Hof den eed zullen afleggen, achter dese instr etie uitgedrukt, bij vacature handelt het Hof daarin, zoo als omtrent andere vacatures bij deze instructie is vastgesteld.

137. Zij staan onder de directe bevelen van den Griffier en Adjunct-Griffier. Zij

moeten dierzelfz aanmerkingen wegens tekortkoming in hun verplichting gehoort worden, en zich naar dezelve schikken. Verbljvende het aan den Griffier en Adjunct-Griffier, om, bij gebreke van zulke gehoortzaamheid, den zotte daarvan kennis te geven, om bij betzelve te worden gedisspooneerd naar verem van zaken, bljvende niettemin de Griffier en Adjunct-Griffier, als de Hoofden der Griffie, aansprakelijk voor de aldaar pla te hebbende verzuimen.

138. De gezworen klerken zullen alle dagen van des morgens ten zeven, tot des namiddags ten een ure, zich ter Griffie moeten laten vinden, ten einde partijen of belanghebbenden behoortijk te gerieven, en de zaken te expedieren, volgens de hun door den Griffier of Adjunct-Griffier gegeven orders.

139. Zij staan dus ook, ten einde de zaken geene de minste verachtering zullen lijden, onder hetzelfde verband van zaakgelastigden te mogen wezen, eenige voogdschap, administratie, of andere dergelijke handeling, buiten die hunner bloedverwanten, te mogen aannemen, aanvaardsen of bebeten, als omtrent de Griffiers, in art. 105 dezer Instructie is bepaald.

140. Zij zijn ook gehouden, bij absence of ziekte van den Griffier en Adjunct-Griffier, alles in dier voege waar te nemen, als hierboven omtrent dierzelfz verplichtingen en werkzaamheden staat verdundeerd.

141. Zij zullen ook acht geven, dat de verdere klerken ter Griffie, dagelijks op voorschreven bestemde uren, buiten ziekte of verkregen conset, aldaar verschijnen en bljven, tot verrijting van het hun te gevende schriftwerk, dat deze geene buitensporigheden, noch ongehoortzaamheden begaan, met vrijheid om hen te corrigeren, en zende dat zulke vruchtloos bljft, 's Hofz dispositie te verzoeken om hen van de Griffie te verwijderen.

142. Van deze onderges-hikte klerken zullen zij de vier onste en bekwaamste den Hove aanbieden, om met eede te beloven en zweren, dat zij naartijd zullen keuzen, dat in het registreren en kopiëren van schrifturen, missives, bevelen, ordonnansen, acten of andere stukken, geene fouten of verzuimenissen begaan worden, en daarom de uit te gevende koppen met alle aandacht naauw eurig zullen collationeren, en daarvoor tekenen, alvorens deactie den gezworen klerken, dan wel den Griffieren ter tekening aan te bieden. En zullen zij gehouden zijn dezen hunnen eed alstijgk te achtervolgen, op pene van arbi rairlijk bij den Hove gecorrigceerd te werden.

143. Elk der gezworen klerken zal gehouden wezen, eigenhandig te registreren en in te boeken alle secreete notulen en besognies, met de daartoe behoorende stukken, en zulke geestzins door anderen mogen laten doen, wanneer hun, bij absence of ziekte der Griffieren, door het Hof een of ander diergelijks woord opgedragen, en daarvan geene afschriften hoegenaamd mogen afgeven, dan wanneer, en ten wiens behoeve hun zulks in Hade wordt gelast; voorders dezelve registers en stukken in de secreete kas moeten leggen, en inmiddels wel zorgvuldig geheim houden.

144. De gezworen klerken zullen naartijgk toeven, dat geenerhande minuten, concepten, missives, munumenten, acten, documenten, schrifturen, certificaten, apponementen, interrogatoria, extracten, notulen, sententien, verholen, dispositien, of wat dies meer, ter Griffie buiten dierzelfz vakken verbljven of slingeren, nochtie ook, dat daarvan koppen, extra ten, zoo simple als gesentencideerde, genomen, of afgegeven worden, zonder last van den Griffier of Adjunct-Griffier omtrent de expedite, volgens de bevelen en intentie van het Hof of deszelfz President.

145. Des eersten gezworen klerks voornaame verplichtingen zal daarebvoen wezen, om, bij alle comparitien, dewelke voor Commissarissen uit het Hof in civile zaken, met welk oogmerk ook, gehou en worden, te assisteren; om van al het daarbij voorgevallene en gebesoegde, volgens het goetvinden van Commissarissen, bij proces-verbaal aantekening te houden, ten einde het Hof bij ontvangst van het rapport, volliedig worde ingelicht; zollende hij bij absence of ziekte, daarin vervangen worden door den Adjunct-Griffier, tenzij het Commissarissen behiefden, den jongeren gezworen klerk daarbij toe te laten.

146. Ook zal hij, bij het overlijden van een der Procureurs, voor het Hof postulerende, op order van het Hof of den President, zich behoortijk met twee getuigen geassisteerd, moeten verzoeken in het sterfishis, om aldaar exactlijk te inventariseren, en ter Griffie over te brengen alle de stukken, acten, documenten, schrifturen, koppen en wat dies meer, van processen, welke de overledene voor het Hof loopende had, om aldus ter Griffie te schrijven, tot dat dezelve kunnen worden uitgereikt aan den nader in elke zaak als acceptant aangestelden Procureur. En zal deactie inventaris, voor rapport, aan het Hof ter eerste zitting, worden aangeboden, tot afwachting van deszelfz dispositie.

147. Indien het levens zjn mogt, dat de overledene Procureur mede voor den Raad van Justitie te Batavia postuleerde, zal de eerste gezworen klerk gehouden zijn, krachtens de orders van 's Hofz President, met zich te roepen den eersten gezworen klerk bij den Raad van Justitie voornoomd, ten einde deze, na geland kennemage daarvan aan deszelfz President, zich almede met twee getuigen geassisteerd, gelyktijdig met 's Hof eersten gezworen klerk naar het sterfishis verzooge, en aldaar in gelijker voege handele, met en omtrent zaken, welke de overledene voor den meergesonden Raad van Justitie hangen e had.

148. Ook is hij gehouden, maandelijks eene behoortijke memorie of advies-rolle van processen, die in staat van wijzen zijn, te formieren; deactie steeds aan te zullen en voor den President op de fournoer-tafel in gereedheid te hebben.

149. De gezworen klerken zullen van nu voortaan, zich moeten onderhouden van het opmaken ter Griffie van eenige notitien van onkosten, zoo ten behoeve van de Griffiers, als van hen zelve en de deurwaarders, mitagaders van het daarbij door de praktijns verdiende salaris, om daarna dierzelfz notitien, hetzij met, hetzij zonder approbatie en taxatie des regters, den deurwaarder ter invordering in handen te stellen, wordende zoodanige handeling, van nu voortaan verboden, met vrij lating voor de praktijns, om hunne declaratie zelve op te maken, en die hunnen meesters ter voldoening aan te bieden. Edoch, bijnalides praktijns verpligt zingten zijn, hunne meesters of partijen te dagvaardden, het het overnemen van declaratie van salaris, verschot en processkosten, met vrijheid van dezelve te dimineren, of dat de voornoomde meesters, dan wel partijen, mogten komen te douteren over de exactantie van de gemelde declaratie, zende betaald of nog te betalen, zullen zoodanige declaratie, op last van het Hof, door een der gezworen klerken, op kosten van ongelijk, met de vastgestelde salaristijgk worden geresontereerd, en de andersbeidene posten, naar die lijst, te waerzame gedresseerd, mitagaders betzelve exactlijk gedaan zijnde, alle zulke declaratie aan het Hooge Gerechtshof, ter ta alie approbatie en onderteekening worden overhandigd; zollende alden gemelde klerken voor het voorgezede nazien en dresseren worden gesalarieerd in voege, als bij de salaristijg is gespecificeerd.

150. En in zoo verre mogt bevonden worden, dat bij erelze gezworen klerken dienaangaande eenige mecessen of excessen begaan waren, zullen zij dewerze arbitrairlijk gecorrigceerd worden.

151. Voorts zullen zoo wel de Griffiers als de gezworen klerken, moeten in acht nemen, dat van al hetgeen ter Griffie wordt gerequireerd, gecorrigceerd en afgegeven, uitgezonderd de zaken, waarin hij den Hove is verstaan, bij acte pro Doo te laten procederen, telkens worde geverderd en betaald, het daartoe zoo aan zegel verachoten geld, als het bij de salaristijg herzaamd regt, zonder dat zij daarvoor op eenigerhande manieren den Procureurs of iemand anders zullen mogen creditieren, op pene, dat naders, ten behoeve der Griffiers of gezworen klerken uitgegevene notitien van salaris of onkosten en verschotten aan zegels, bij het Hof niet gevalideerd mogen worden.

152. Overigens zullen de gezworen klerken, zich niet buiten de stad mogen begeben, zonder verkregene toestemming van den President van het Hof, en zijn gehouden, om bij den President geroepen zijnde daadlijk te komen.

Eed voor den President en Leden van het Gerechtshof.

• Ik belooft en zweer (verklaar), dat ik, om tot Griffier (Adjunct-Griffier) in het Hooge Gerechtshof van Nederlandsch Indie te worden benoomd, direct of indirect aan geene personen, hetzij in of buiten het bestuur, onder wat naam of voorwendsel ook, • eenige giften of gaven beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal, dat ik mijn ambt, als Griffier (Adjunct-Griffier) in het Hooge Gerechtshof, ter goeder trouwe, met alle vlijt en naartijgheid zal waarmaken; dat ik mij in alle zaken, bij den Hove voorkomende,

• zoo van justitie als van gratie, in het regt spreken en adviseren, zal gedrogen • met alle ooprechtheid, zonder daarin aan de partijen eenige gunst of ongunst toe • te dragen, en zonder mij daarvan te laten aftrekken door eenige beweercingen • hoegenaamd. Dat ik ook, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te • laten, van niemand eenige beloften of geschenken zal aannemen, directlijk of • indirectlijk. En dat ik voorts, zoo veel enigzins in mijn vermogen is, getrouw • welk zal in acht nemen en nakomen de Instructie, voor het zelve Hof reeds • gemaakt, of nog te maken.

• Zoo waartijgk help mij God Almagtig •

Eed voor den Procureur Generaal.

• Ik belooft en zweer (verklaar), dat ik, om tot Procureur Generaal bij het Hooge Gerechtshof van Nederlandsch Indie te worden benoomd, direct of indirect aan • geene personen, hetzij in of buiten het bestuur, onder wat naam of voorwendsel • sel ook, eenige giften of gaven beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven • zal. Dat ik mijn Majesteit den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nas- • sion, Groot Hertog van Luxemburg, en van wege Hoogstedenzelve den Gouver- • neur Generaal over Nederlandsch Indie, hou en getrouw zal zijn. Dat ik mijn • ambt, als Procureur Generaal bij het Hooge Gerechtshof, ter goeder trouwe, met • alle vlijt en naartijgheid zal waarmaken. Dat ik, zoodra eenige misdaden of ver- • moeden van misdaden, ter mijner vervolging staande, niet wiene kennis zij ge- • komen, daarvan zonder mistel, en zoo veel mogelijk, de regte waartijd zal • trachten op te sporen, en inden hetgeen mijn ambt vereischen zal. Dat ik daarin • zal te werk gaan met alle ooprechtheid, eerlijkheid en onzijdigheid, zonder den • schuldige en zijne vrienden of begunstigers te ontzien, en zonder den onschuldige • te kwellen. Dat ik ook, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te • laten, van niemand eenige beloften of geschenken zal aannemen, directlijk of • indirectlijk, en dat ik voorts, zoo veel enigzins in mijn vermogen is, ge- • trouwelijk zal in acht nemen en nakomen de Instructie voor betzelve Hof reeds • gemaakt of nog te maken, voor zoo verre dezelve mij aangaat.

• Zoo waartijgk help mij God Almagtig. •

Eed voor den Griffier of Adjunct-Griffier.

• Ik belooft en zweer (verklaar), dat ik, om tot Griffier (Adjunct-Griffier) bij het Hooge Gerechtshof van Nederlandsch Indie te worden benoomd, direct of indirect, • aan geene personen, hetzij in of buiten het bestuur, onder wat naam of voor- • wendsel ook, eenige giften of gaven beloofd of gegeven heb, noch beloven of • geven zal. Dat ik mijn Majesteit den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje- • Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, en van wege Hoogstedenzelve den Gu- • verneur Generaal over Nederlandsch Indie, hou en getrouw zal zijn. Dat ik • mijn ambt, als Griffier (Adjunct-Griffier) bij het Hooge Gerechtshof, ter goeder • trouwe, met alle vlijt en naartijgheid zal waarmaken. Dat ik getrouwlijk, en met • alle ooprechtheid, zal aantekenen, al wat mij bij het Hof, of door Commissarissen • zal bevest worden. Dat ik de registers en andere acten, welke tot mijn toezigt • behooren, zorgvuldig zal bewaren. Dat ik niet zal openbaren de geveelens van de • Leden van het Hof of Commissarissen, noch hetgeen in de informatie mij zonde • zonde mogen voorkomen, of iets anders hetgeen geheim behoort te bljven. Dat ik ook, • om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand • eenige beloften of geschenken zal aannemen, directlijk of indirectlijk. En dat ik • voorts zoo veel enigzins in mijn vermogen is, getrouwlijk zal in acht nemen en • nakomen de instructie, voor betzelve Hof reeds gemaakt of nog te maken, voor • zoo verre dezelve mij aangaat.

• Zoo waartijgk help mij God Almagtig. •

Eed voor de gezworen Klerken.

• Ik belooft en zweer (verklaar), dat ik, om tot gezworen Klerk bij het Hooge Gerechtshof van Nederlandsch Indie te worden benoomd, direct of indirect aan • geene persoon, hetzij in of buiten het bestuur, onder wat naam of voorwendsel • ook, eenige giften of gaven beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal. • Dat ik mijn ambt, als gezworen Klerk, bij het Hooge Gerechtshof, ter goeder • trouwe, met alle vlijt en naartijgheid zal waarmaken. Dat ik getrouwlijk, en • met alle ooprechtheid, zal aantekenen, al wat mij bij het Hof of door Commissa- • rissen zal belast worden. Dat ik de registers en andere acten, welke tot mijn toezigt • behooren, zorgvuldig zal bewaren. Dat ik niet zal openbaren de geveelens van • de Leden van het Hof of Commissarissen, noch hetgeen in de informatie mij zonde • mogen voorkomen, of iets anders hetgeen geheim behoort te bljven. Dat ik ook, • om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, en van niemand • eenige beloften of geschenken zal aannemen, directlijk of indirectlijk. En dat ik • voorts zoo veel enigzins in mijn vermogen is, getrouwlijk zal in acht nemen en • nakomen de instructie, voor betzelve Hof reeds gemaakt of nog te maken, voor zoo • verre dezelve mij aangaat.

• Zoo waartijgk help mij God Almagtig. •

Aldus gearresteerd bij hunne Excellentien de Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indie, den 19 Januarij achtien honderd en negentien.

Mij bekend,
De Secretarissen Generaal,
R. DOZII.

Behoort bij het besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indie, van 10 Januarij 1819, n. 6. (Staatsblad n. 20.)

INSTRUCTIE voor de Raden van justitie in Nederlandsch Indie.

Van de Raden in het algemeen.

Art. 1. De voornoomde Raden van justitie, zullen zijn te zamengesteld op de navolgende wijze, als: den President en zes Leden, of zoo veel minder, als naar plaatselijke omstandigheden, toereikend geoordeeld wor en, onder den tiid van President en Leden in den Raad van justitie te enz.; om bij alle missives, adressen, requesten, en uit te gevene acten, aldus gesaamd en pignalficteerd te worden. Zij zullen elk in den hinnen worden bigestant door een Griffier en het regt der Hooge Overheid zal bij hen door een Officier van justitie, onder den naam van Viscaal, worden waargenomen.

2. Het groote en kleine zegel der Raden zal wezen 's Rijks wapen, met een geijk omschrift als in het voorgaande artikel; zollende het groote getrouwlijk bij den Presi ent in bewaring bljven.

3. De voor elk dzer Raden respectievelijk te benoemen President en Leden, zullen moeten hebben bereikt den volen ouderdom van vijf en twintig jaren; en zullen, alvorens in functie te treden, den eed achter deze Instructie uitgeprokt, afzeggen te Batavia in handen van den Gouverneur. Generaal in Hade; en alders, in handen van dengenen, welke aldaar het gezag voert.

4. Bij eene vacature van President of Leden zal door den Raad van Justitie, bij missive onverwijd daarvan kennis worden gegeven aan den Gouverneur. Generaal, met verzoek om voorziening, door het doen der noodige benoeming en anstelling.

5. In voorschreven Raden zullen te gelijker tijd niet mogen sitting nemen vader en zoon, schoonvader en schoonzoon, of broeders en zwagers; doch zal zoodanige opkomende verwantingen geene verhoeding aanvringen.

6. Ook zullen geene Leden van die Raden mogen oordeelen in zaken, waarin de betrokken partijen hen bestaan tot in den zesden graad van verwantschap, hetzij door den bloede, hetzij door het huwelijk.

7. Geen van de Leden der Raden zullen partiers van eenige 'slands middelen, noch medezitters, noch borgens of contra-borgens van dezelve mogen zijn, directlijk of indirectlijk.

8. Zij zullen onder de strenge strafbedreiging, in het algemeen desaangaande vastgesteld, geene giften, gaven of geschenken mogen geven, aannemen of geveelens van de zoodanigen, welke zij weten of vermoeden, of in eenig proces of andere zaak voor den Raad te hebben of te willen krijgen, of in welker zaken bij den Raad zal moeten worden geadviseerd, of die zij weten, dat gedurende den tijd hunner functien, eenig proces of andere zaken bij den Raad gehad hebben, of in welker zaken gedurende dien tijd is geadviseerd, hoe klein dezelve giften, gaven of ge-

schien ook zonden mogen zijn, zelfs niet van spijs of drank. Zij zullen ook niet dalden, dat het een of ander door hunne huisvrouwen, kinderen, bedienden of iemand humentende geschiedde. Alles op pene van daarenboven, als ontrouw aan hunne ambseel, van hunne posten ontren te worden, met verlies hunner inkomsten, van den dag, waarop zij tegen dit verbod gehandeld mogen hebben. En voor zoo verre zij mogten vernemen, zulks bij hunne huisvrouwen, kinderen of bedienden gedaan te zijn, of indien zij ook zelve onwetend iets dergelijks mogten hebben ontvangen, of hun toegeronden ware, zullen zij bij de ontdekking, daar van dadelijk in haide kennis geven, en de waarde van voorreede giften, gaven of geschenken, moeten uitkeeren, zoodaag als de Raad zal goedvinden; en tevens zich onthouden van de deliberation over zaken, waarin de gevers betrokken zijn.

9. Alle jaren, op den eersten reedsdag van nieuwjaar, zal ieder Lid des Raads, in handen van den President, en die wederom in handen van het oudste Raadslid, uitdrukkelijk verklaren: » dat zij, zoo veel zij weten, zich hebben gedragen naar » het voorschrift dezer instructie, tegen het geven of nemen van giften, gaven of » geschenken, en op nieuw beloven zich naar de instructie op dit stuk altijd stipte- » wijk te zullen gedragen. » Ter bevestiging van dien, voor zoo verre het niet met iemand goddachtige geloofwaardigen strijdig zij, zeggende: » Zoo waarlijk help ik God Amisshik! »

10. Zij zullen zich ook zorgvuldig wachten, van aan iemand der partijen, die voor hen eenig proces hebben of staan te krijgen, in hunne zaken eenig advies of raad te geven; en bijaldien enig Raadslid, onwettend, iemand eenig advies of raad moet gegeven hebben, en die zaak naderhand voor den Raad gevestigd moet worden, zal de zoodanige gehouden zijn, zich van de beoordeeling dier zaak te onthouden.

11. Zij mogen, noch in het civile, noch in het criminele regt spreken of vonnis wijzen, dan waar de volstrekte meerderheid der Leden van het collegie tegenwoordig is.

12. En zal de President het Besluit moeten opmaken, of naar het eenparige gevoelen of naar dat der volstrekte meerderheid van de tegenwoordig zijnde Leden; dan wel, waar meer dan tweederlei gevoelen zijn, naar datgene, waarin de meerderheid blijkt overten te komen; en in geval de stemme aan wederzijde gelijk staan, zal hij moeten consideren ten voordeele van den gedaagde of beklaagde en verweerder, al is het tegen het gevoelen, waarbij hij President zich heeft gevoegd, zonder zich oot op eenigerhande wijze een beslissende stem aan te matigen.

13. Bij wettige verandering of ziekte van den President, zullen deszelfs functien worden waargenomen door het oudste Raadslid.

14. Zij zullen tweemaal per week vergaderen, des morgens ten half acht uren, en daarvan eenmaal, om vooraf rol in civile zaken te houden; zoodaag het niettemin aan den President, of wie deszelfs functien waarneemt, vrij, naar gelang van aanhangige of voortkomende zaken, extraordinaire vergadering te beleggen, met last voor de Leden om ge rouwelijk op te komen.

15. De criminele terechtzittingen zullen gehouden worden op zekere eenmaal ter week vastgestelde, misgaders nog al zulke dagen, als bij elke Raad moedig zullen geoordeeld worden, naar gelang der zaken; tevens in het oog houdende, dat een spoedige afdoening dierzelve alomde eenz hunner eerste verplichtingen is.

16. Noch de President, noch eenig Raadslid zal in geval van ziekte of andere afwezigheid, zijn gevoelen, advies, of wat dies meer, bij brief of anderszins in haide mogen inrunden, alhoewel schriftelijk gezonde rapporten ingezonden, en in overweging genomen mogen worden; doch zooder dat het gevoelen van den rapporteur, bij het opmaken van het Besluit, medegerekend mag worden, alsof hij daarbij tegenwoordig ware.

17. De bovengemelde Raden van Justitie zijn elk respectievelijk, voor de nitgestrekteheid van het hui aangewzen district, bestemd, om als de algemeene departementale regter van eersten aanleg in het civile en in het criminele, overzichtiging van welke groote aangelegenheid de zaak zij, regt te spreken, voor zoo verre het geene personen of zaken betreft, welke volgens algemeene of bijzondere bepalingen, betref voor het Hooge Geregtschaf van Nederlandisch Indie, raauwelijk in regten genomen en ter kennis van hetzelfde gebracht moeten worden, dan wel, volgens het Reglement op de terechtzetting voor de landraden en rechtbanken van ommegang, aan de judicature der Raden van Justitie zijn onttrokken.

18. Zij moeten ook, ter eerste instantie, kennis nemen en vonnissen over alle verschillen, rakende huten en prijzen, die door schepen van oorlog, of door schepen bij particulieren, op bekende commissie of *lettres de marque*, uitgerust, zullen worden achterhaald, en in eene van 's lands bezittingen, in Indie opgebracht; misgaders over alle geschillen, die tusschen eenige van de voorschrevene schepen te dier zake tusschen mogen rijzen; zoo wel als over de misdraaken en overtredingen, welke diemangaande zonden mogen worden gepleegd; voorts over alle questien, rakende zeeovertoeren, bevoeringen, uitplonderingen of dievergen aan schepen of ladingen, in volle zee of op de reeden en in de havens gepleegd; alsmede over huten en prijzen, welke door 's lands of andere tol legengang van den verboden handel, in de zeeën en wateren, of op de kustten onder het Nederlandisch Gouvernement, in Indie, uitgerusten schepen en vaartuigen, a klerhaald, genomen en alvorens opgebracht zullen zijn; en eindelijk ook over alle zee- en strandvonden.

19. In de administratie der Justitie zijn zij gebonden, steeds met de grootste nauwgezetheid te zorgen, dat zij elk en eenig geuegk, die regt van hen verlangt, hetzelfde te doen geworden, kort en onvertoegen, zoo als getrouwe regters betaamt, zonder aanzien van personen, hetzij rijk of arm, groot of klein, van wat staat of conditie iemand ook zij, zonder gunst, vrees; haat of ijd, simulatie of dissimulatie.

20. Zij zullen vervolgens hunne vonnissen, decreten, ordonnantieën, en appointementen doen excuteren, voor zoo verre dit niet bij de Reglementen op de civile en criminele regtsovertoering, dan wel andere bijzondere Reglementen op deze en geene zaken, aan eenige voortgaande bepalingen onderworpen zij, om kracht van gewijden te erlangen.

21. Des zal van de vonnissen en andere dispositien der Raden van Justitie, in civile zaken genomen, degen die zich bij dezelve berwaart rekenen, in hooger beroep kunnen komen bij het Hooge Geregtschaf, voor zoo verre zulks naar regelen van algemeen regt, is vrijgelaten, of bij bijzondere Reglementen niet is ontvegd; mits het in alle gevallen zaken zijn, eene somma van vijf hondert gulden, zonder interesten en kosten daaronder te rekenen, te hoevensaande, als tot welke somme de Raden van Justitie bij arrest en zonder hooger beroep, wijzen.

22. En in de uitoefening hunner criminele jurisdictie moeten zij, zoo in het aanleggen en vervolgen der zaken, als in het doen excuteren hunner vonnissen, zich gedragen naar de bepalingen, desaangaande in het Reglement op de criminele regtsovertoering vastgesteld, als welke van dezelfde verpligting zijn, alsof die van woord tot woord in deze instructie waren uitgedrukt.

23. Zij hebben verder de volle bevoegdheid, waar het ook zijn moge, binnen de limten van hun rechtspraak, de respectievelijk officieren van Justitie bij hounz rechtbanken, en al dretver bedienden van wege de Hooge (verheid te gelasten, de noodige assistentie te verhoeren, bij het doen excuteren van vonnissen, ordonnantieën en appointementen, alsmede kracht van gewijde erlangd hebbende, daartoe den sterken arm bij zich te requireren, waar het vereischt wordt.

24. Zij zullen alle misbruik van gozag, excusen, onrechtvaardigheden, knevelarijen, gepleegd door eenig ambtenaar onder hun rechtspraak, voor zoo verre het geene personen of zaken zijn, welke raauwelijk behooren tot de cognitie van het Hooge Geregtschaf, behoortijk naar vereisch van zaken, doen straffen; alsmede alle abuzen en misdraaken der officieren van Justitie en regtspluise niet ongecorrigeerd laten, om bij herhaling, dezelve naar verdiensten te straffen.

25. Zij zullen mogen verhoeren, requesten civil, om gerveleerd te worden van alle judiciele fouten, omissien, verzuimenissen, verloop of verstek van peremptoire delatien, fatale tijden en andere dergelijke, om te dienen in de processen bij hen aanhangig; of waarvan de kennisomming hun achtervolgens deze instructie toekent.

26. Doch zullen niet mogen verhoeren, behoeven van inventaris, brieven of requesten civil tot relevementen van contracten, substantiële en extrajudiciele behoevenissen, daaronder begrepen die van een gehoven *judicium profectio* of *concessio* in cas van insolventie; noch ook brieven van essie en atterminatie, maar zullen al dezelve verzoekt en gerveleerd worden bij den Gouverneur tenaard in haide, met *commissio* aan dezelve Raden, als den dagelijken regter.

27. Dezelve Raden van Justitie worden elk in den hinnen, ook geconsidereerd

als oppervoogden over alle misdraaken. Van alle verschillen derhalve, welke bij de plaatselijke Weeskamers mochten ontstaan over het al of niet aanvaarden van eenen onbeheerde boedel, uit welke hoofde of uit welke oorzaak zulks ook zonde zij, nitgezonderd die van eene gestuineerde nulliteit, en daartegen verneemde validiteit van eene acte van uitersten wil, waarvan nader, zullen de Raden van Justitie kennisnemen, om daarin, zooder vorm van proces, te disponeren, zoo alzij in den geest van de instructie voor de Weeskamers, en ten meesten voordeele van de daarbij belanghebbenden, oorbair zullen achten; met vrijheid tevens, om wanneer da beoerd van dien aard zijn, dat terzelfter administratie eene dagelike, meer bijzondere werkzaamheid wordt vereischt, zoo als voornamelijk in buitenslandschen handeldrijvende negotiehuizen, de Weeskamers daarvan te ontslaan, en daartoe bekwaame, vertrouwde en gepede personen te benoemen, ten einde die administratie te aanvaarden, en naad dezelve tot liquiditeit zal zijn gebracht, die of aan de belanghebbenden te verantwoorden, dan wel, zoo die nog minderjarig zijn, aan de Weeskamers zelve, om daar te verlijden, tot dat de minderjarigen tot eenen gewettigen staat mogen zijn gekomen, alles volgens de dispositie des registers. Al de voengemelde dispositien der Raden van Justitie zullen tevens, bij wege van hooger beroep, gebracht kunnen worden ter nadere kennis van het Hooge Geregtschaf, om door hetzelfde, zooder vorm van proces, daarin geconsidereerd te worden.

28. In gevallen wijders, waar de Weeskamers ter zake eener gestuineerde nulliteit, en daartegen gerveleerde validiteit van eene acte van uitersten wil, hetzij zulks gelde het testament, dan wel eene acte condicillair, mits beide in dertzelfter geuek beschouwd, zich tot het aanvaarden eene boedels verpligt en gerogelijk moogt oordeelen, zal hetzelfde verschil bij de raden van Justitie, langs dien ordinairen weg van procederen in civile zaken, moeten worden afgedaan, met vrijheid voor den regter, om het daartoe bij requeste, van wege de Weeskamer gedane verzoek om *acte pro Duo*, te mogen toestaan, zoo wanneer, na een voorloopig onderzoek bevoonden wordt, dat de Weeskamer in de zaak zelve geen klaarblijkend ongetijk heeft.

E dispositie op zoodaag verschil blijft, als in alle gevallen, aan hooger beroep bij het Hooge Geregtschaf onderworpen.

29. In geval van klagen en bedrakingen tegen de goede directie en administratie van particuliere voogden, curatoren, administratoren en excuteren, en de daarop gebaerde actien, ten eende derelie bij definitief vonnis, als suspect gerveleerd mogen worden, zullen de Raden van Justitie de bevoegdheid hebben, om bij voorloopig onderzoek, zooder betwek in zoodanige gevallen geen ingang in regten verleend zal worden, beynidende dat de klager geen klaarblijkend ongetijk heeft voor het verzoek van provisie, zoodanige voogden, curatoren, administratoren en excuteren te gelasten, behoorlijk cautie ten genoegen des registers te stellen, op pene van bij gebreke van dien, hinnen den voorgeschreven tijd, te zien dat de gelden, eboeten en goederen van waarde, ten overstaan van gecommiteerden uit den Raad, onder behoerlijken inventaris van onder hunne beheering worden overgebracht in de consignatiekas, om aldaar te verlijden; tot dat bij definitief vonnis zal zijn bepaald, of al hetzelfde aan dezelve, dan wel aan andere, door den Raad te benoemen personen, of ook aan de Weeskamers zal worden gerveleerd.

30. Bij de Raden van Justitie zal ook, zooder vorm van proces worden aopenzen, door het stellen van bekwaame, vertrouwde en gepede personen tot curatoren, omtrent de goede verzorging en administratie der personen en goederen van de zulken, welke door gebrek van verstandelijke vermogens, schoou meerderjarig, zich zelve noch hunne zaken kunnen verzorgen en waarnemen, mits behoortijk daarvan bijke; en behoudens hooger beroep aan het Hooge Geregtschaf, misgaders de verpligting en bevoegdheid voor de officieren van Justitie, om, verneemde dat in deze niet wel gehandeld was, het gezag van het Hooge Geregtschaf in te roepen, betwek daarin, zooder vorm van proces, na verhoor van den Procureur Generaal, zal disponeren naar bevinding.

31. Dezelve Raden van Justitie zijn, ieder in den hinnen bevoegd, op verzoek van naastbestanden, of wel ter requisitie van de officieren van Justitie, tot behoud van de goede oede, wering van openbare zedehoudende of voortkomende van ongelukken, zoodanige personen, welke wegens tranchehouid, verroegende verkwisting, of andere buitensporige en slechte gedragingen, of door ten samenleving ongeschikt zijn, of derelie zich onwaardig hebben geuakt, vuiten vorm van proces, op daartoe geschikte plaatsen, onder verzekeerde bewaking te stellen, zoo lang zij geene merkbare lijken van berischaap geven; alsmede bekwaame personen te benoemen, tot curatoren over dertver personen en goederen.

32. Zoodanige autorisatie zullen echter, ten verzoeke van naastbestanden, door den regter niet mogen worden verleend, dan nadat de officier van Justitie in zijne conclusie zal zijn geuegd; ook niet langer mogen worden verleend, dan voor dien tijd van een jaar; zullende niettemin prorogatie daarvan kunnen worden gevragd en verleend, mits telkens niet langer dan voor gelijken termijn, en na den officier van Justitie in deszelfs conclusie geuegd te hebben.

33. En zullen de dispositien, door de Raden van Justitie diemangaande genomen, onderworpen kunnen worden aan een hooger beroep bij het Hooge Geregtschaf, hetwek huten vorm van proces, doch mits zooder verhoor van den Procureur Generaal, daaronder uitpraak zal doen; des echter, dat de dispositien, door de Raden van Justitie verleend, dien onverminderd, inmiddels executabel zullen zijn.

34. De Raden van Justitie hebben de bevoegdheid om, op het daartoe gepresenteerde request, en de bijgevoegde verditstore bescheiden, hetzij van den man, die zich in ongelukkenlijzner zaken bevindt, zelve, dan wel, zoo iemand overleden is van de erfgemaken, onder ronnantie der nalatenschap, of van de boedelreders, waar de erfgemaken uitlijnd zijn, of dat zij zelve te gelijk voogden over de minderjarige erven zijn, inden niet derelie geene aanwezige meerderjarigen tot de erfenis komen, alsmede van een of meerdere der creditoren, eenen boedel als desdaal, ter administratie over te geven aan de plaatselijke boedelkamer, onder welke ronnantie de man is geslommereerd, of de nalatenschap is komen te vallen, zullende echter, wanneer het verzoek door een of meerdere der creditoren geschiedt, daarop door den regter niet worden geboepoerd, dan na den man zelve, of na deszelfs dood, de boedelreders, alsmede de erfgemaken, waar die aanwezig zijn, te hebben gehoord, en dat van den desdaalen staat blijke.

35. Alle koopbrieven, transcriben en overzichtigingen van huizen, tuinen, landerijen, en alle andere vastigheden, hetzij met of zonder de daarop, tot uitoefening van eenige nering of handring, geplaatste opstellen en gebouwen, of wel van dezelve afzonderlijk, ook van schepen en vaartuigen, gelijk mede alle hypotheken of verbanden, zullen voor zoo verre die goederen of eend van welke hypotheken van de Raden van Justitie gelogen zijn, dan wel de altes gepasseerd worden door personen, onder of hinnen voorschreven residentien woonachtig, of zich tijdens dat passeren aldaar bevindende, op pene van nulliteit, of zich tijdens dat passeren aldaar bevindende, verhoeren en gepledeerd, dan voor, misgaders onder de handteekening en de bijzondere tegels van twee goewittende leden uit dezelve Raden van Justitie, en elders, gelijkerwijze voor niemand dan den assistent en deszelfs Secretaris, in gelijker voeg.

36. In zulks om te waarborgen, dat hij en onmetend dit alles, het van wege het eene of andere verschuldigde aan 's heeren gerechtigheid valdaan, en niets daartof geschiede of gepassieerd worde, ten nadere of te overduer van den lands, of overderde, noch met voorbijgang of in contraventie van eenige, betijf algemeene of bijzondere, betreffelijk dezelve onderwerpen, reeds gemaakt of nog te maken witten, Reglementen, ordonnantieën en Besluiten der Hooge regering, vermoegende dezelve commissie te tekenen, veel min te expedieren, voor en alder hun gebreken is, eenezede, dat behoortijk is valdaan aan hetzelve geboden wordt, als zoodaagde, dat of niets geschiede of gepassieerd worde, hetwek verboden is, drettelijk of indrettelijk.

37. Tot het passeren van alle voengemelde brieven en verbanden zullen de Commissarissen, ten minste eenmaal om de veerten dagen, op eenen bepaalden tijd vaceren, onverminderd de verpligting, om bij voortkomende omstandigheden, die zulke vereischen, op andere extraordinaire dagen daartoe te vaceren.

38. De Raden van Justitie zijn wijders belast met het algemeene toezigt over de Protocol-kantoren, alwaar de minuten van al toodagde brieven en verbanden zorgvuldig behooren bewaard te blijven.

39. Inzulkge zullen onder het toezigt der Raden van Justitie, op behoortijk daartoe ingorigte plaatsen overgebracht en bewaard worden de protocollen der Nu-

arissen, welke of komen te overlijden, dan wel anderszins die functien verlaten.
40. Dezelve Raden van Justitie zullen, van drie tot drie maanden, twee Leden
n uit hun midden committeren, om geassisteerd met den Griffier, eenmaal per week,
C op eenen anderen dan den ordinaris ter-dag, te verseren tot afdeling van zooda-
E tige zaken, welke bij het reglement op de civile regtsverordening zijn bekend
I als kleine zaken, en in daarin te doen procederen en te handelen, achtervolgens de
I bepalingen desaangaande bij hetzelfde reglement voorgescreven.

41. Zij zullen ook maandelijks, twee Leden uit hun midden committeren om,
geassisteerd met den Griffier, zich te vervoegen aan de kantoren der Notarissen onder
I hun ressort, en aldaar bij verlooping van dertsever protocollen, te ondertrocken,
E eerstens: of door de Notarissen behoorlijk bekracht is, al hetgeen zij volgens hunne
I zoo algemeene instructie, als bijzondere orders, gehouden zijn, bij het passeren van
I eenige acte, hoe ook genaamd, in acht te nemen en te doen in acht nemen en twee-
I deens: of behoorlijk is nageloomen al hetgeen van hen, bij de ordonnantie op het
I zegel wordt gevorderd, ter ontdekking of zij voor elke acte het vereischte zegel
I hebben gebruikt, zullende deszelve commissarissen gehouden zijn, van hunne bevinding,
I met bekendstelling van de nommers der acten, in den loop van elke maand
I door ieder Notaris gepasseerd, proces-verbaal te doen beschrijven, om, ter dertsever
I vergadering, te dienen voor rapport in made, ten einde bij dezelven, naar vereisch
I van zaken, werde gepasseerd.

42. Zij zullen ook maandelijks, twee Leden committeren, om de beoeljen en ge-
vangeenen hunner rechtbanken, alsmede de bijzondere taken der officieren van
I Justitie, binnen de jurisdictie hunner residentie, te bezigtigen, en zich informeren
I nopens de goede behandeling der gevangenen, ten einde bij proces-verbaal, te
I dienen van rapport hunner bevinding in made, ter dispositie omtrent het voorge-
I komene en geoordeelde.

43. Wanneer de Gouverneur Generaal, in of buiten Rade, op eenige voorko-
mende zaak het beoeljen of de consideratie enz. van deszelve Raden van Justitie ver-
I langt in te waken, zijn zij verplicht, met de minste vertaging en meeste nauw-
I keurigheid en oprechtheid, daaraan te voldoen.

44. De Gouverneur Generaal in made vermaandende, op het daartoe ontvangen ver-
I zek, eenige provisionele of onbepaalde surseance te moeten verloopn, zullen de
I zelve Raden van Justitie, nadat hun het besluit zal zijn ter hand gesteld, daarin
I berusten.

45. Aan elke dertsever Raden blijft wel expresselijk verboden, kennis te nemen om-
I trent personen of zaken, onder de jurisdictie van de anderen behoorende, al
I geschiedt zulke bij vrijwillege prerogative of onderwerping van jurisdictie, als waar-
I aan geen kracht of waarde mag worden gegeven.

46. Bijzondere metten, elk dertsever Raden van Justitie gehouden, op ontvangst van
I amschrijving des anderen, ten dienste der Justitie aan het verlaenge en verzoekte
I behoorlijk te voldoen, mitgaders de een des anderen vermissen, naar dien vorm en
I inhoud, te doen executeren, en daarin alle hulp en bijstand te verliezen.

47. De Officieren van Justitie of Fiskalen bij voorgeselde Raden van Justitie,
I zullen hebben moeten bereikt den vollen ouderdom van vijf en twintig jaren en zul-
I len, alvorens in functie te treden, den eed achter deze instructie uitgedrukt, afge-
I ven: te Natavia in handen van den Gouverneur Generaal in Rade, en elders, in
I handen van degenen, welke aldaar het gezag voert.

48. Zij staan, met betrekking tot het pachten van eenig financieel middel, of betijf
I van medestander, borg of contra-borg van zulke pachters, alsmede het aannemen
I of genieten van geschenken, giften of gaven, of het dulden dat zulke door hun ge-
I scheide, inzonderheid met opzigt tot degenen, welke zij weten dat onder ver-
I soeden van misdadig liegen, of daarvan worden beschuldigt, mitgaders tot degenen,
I die zij weten of gelooven van dertsever naastbestaanden, vrienden of begun-
I stigers te zijn, onder eedloze verplichtingen, als de President en Leden der Raden
I van Justitie, welke bij de artikelen 7 en 8 dertsever instructie zijn uitgedrukt.

49. Wanneer zij zich, zoo in als buiten hun officie, aan misdrijf mogten schuldig
I maken, zodanig dat zij door de Raden van Justitie niet langer geschikt worden
I geoordeeld tot de waarneming van hun ambt, zullen zij, onder approbatie van den
I Gouverneur Generaal in Rade, door deszelve Raden van Justitie in hunne bedienin-
I gen geschorst kunnen worden.

50. Ingeval van zoodanige ahsorbing of ziekte, zullen hunne functien worden wa-
I kenomen door een van de Leden der Raden, daartoe op voordragt van den Resident
I door het collegie te qualificeeren. Zoo ook bij verzuim, tot dat door den Gouverneur
I Generaal, op ontvangst der kennisgeving, naar het voorgescrevene bij art. 4 dertsever
I instructie, een Officier van Justitie benoemd, en deze in functie getreden zal zijn.

51. Zij zijn, elk in den hinnen, voor de uitgestrektheid van het district en regis-
I tratieel gebied der rechtbank, aan dewelke ieder is oegesweft, bestend tot de waarneming,
I handhaving en bezorging van het regt der Hooge Overheid, waar en bij wien het-
I zelve zal moeten gelden, ter sake van alle strafbare misdrijven, van welke aard
I ook, ten einde die, of selve bij den Raad van Justitie te vervolgen, dan wel, waar
I het personen of zaken gelde, die uitsluitend onder de judicature van het Hooge
I Gerechtshof staan, den Procureur Generaal onverwijld daarvan de noodige kennis
I en informatie te doen toekomen, ter inwachtling van deszels amschrijving, dan wel
I voor zoo verre het personen of zaken betijft, omtrent wie en welke de cognitie be-
I hoort aan den Landraad of aan de rechtbank van ommegeengen, hen met goedvinden
I der Raden van Justitie, of wel dertsever Presidenten, over te geven, aan wien zal
I lijken te behooren.

52. Tot dat einde zijn zij ook, als de hoofden der regtspolie, voor het district
I of regtsgebied luyvege voorscreven, belast met al wat tot dertsever prompte en
I krachtigade uitoefening; volgens het reglement op de criminele regtsverordening,
I behoort en van hen gevorderd wordt, en dit, zoo wel selve, met allen ijer en al-
I kerwegen te becrachten, alsmede zulke gelijkelij te doen becrachten door al degenen,
I die bij het gezegde reglement op de criminele regtsverordening, als hunne toe-
I gaveningen en ondergeschikten worden bekend gesteld.

53. Al wat derhalve, bij het reglement op de criminele regtsverordening, zoo ten
I aanzien der regtsverordening, als der regtspolie, in het specuaeren, aanleggen en
I vervolgen van zaken, alsmede het doen becrachten van dat alles door hunne daarin
I ondergeschikten, ter nakoming wordt voorgeschreven, moet gehouden worden,
I als ware het van woord tot woord in deze instructie herhaald, en dus begrepen
I te zijn onder den eed, welken zij vóór het aanvaarden hunner bedieningen, moeten
I afleggen.

54. Tot het waarnemen en aanvaarden van al wat tot de voortscrevene verplig-
I tingen behoort, zullen zij gehouden zijn de hun, zoo wel door President en leden
I der Raden van Justitie, als van Gouvernements wege, gegeven bevelen, te geoor-
I zaken, alsmede op advertentie en requisitie der Residenten, onverwijld die plig-
I ten te vervullen, welke het reglement op de criminele regtsverordening van hen vorderd.

55. Wanneer door den Raad van Justitie omtrent eenige zaak beoeljen of considera-
I tie van hen gevorderd wordt, dan wel dat zij zich desaangaande zullen verklaren,
I zijn zij gehouden pligtmatig met allen speed daaraan te voldoen.

56. Zij zijn ook gehouden, ieder in den hinnen, voor zoo verre het geen
I personen betreft, welke voor het Hooge Gerechtshof gekragt moeten worden,
I op amschrijving der Residenten, of de Ontvangers van s'lands middelen, tegen
I al degenen, welke uit hoofde van nietvoldoening aan hunne verbindnissen, of
I nalatigheid in de voldoening van het verschuldigde aan belastingen, in regten be-
I trokken kunnen worden, het regt en de belangen van de lande waar te nemen,
I voor te staan en te bezorgen, zoo als naar stijl en practijk behoort.

57. Zij zullen geenze lofgang hebben tot de gesloote vergadering van de Raden
I van Justitie, dan na bekomen verlof, hetwelk hun soogtans, buiten gewigtige reden-
I nen, niet zal mogen worden geweigerd. Zij zullen immer bij de besoeignes of ge-
I liberatien mogen tegenwoordig zijn, maar integendeel zich in en omtrent de
I waarneming, en uitoefening hunner functien, aan de orders en dispositien van
I Raden moeten onderwerpen, alsmede bij den President gerequireerd zijnde, zich
I daarvan niet mogen onttrekken.

58. Zij zullen, op eigen gezag, niet mogen openbaeren hetgeen behoort geheim
I te blijven, mitgaders ook niet hetgeen hun in de informatien zal voorkomen ten
I zake van dese of gene personen, verder of anders dan hun pligt vereischen zal.

59. Zij zullen niet geoordeeld worden, te versieren, bosten of breukeren, eenig
I ander een- of tweed- of meerd-geen geniet, dan bij de wet bepaald, en hun bij reg-
I terlijk gewijde toegevend zal zijn; zij zullen zich wel zorgvuldig hebben te wach-

ten van, op welke wijze ook, over eenige zaak in compositie te treden, of te ge-
I deden, dat zulke door hunne onderhoorigen strafeloos geschiede, op posse van
I deswege bij de Raden van Justitie geoordeeld, en zelve gestraft te worden met
I verbeurte van hun ambt, en zoodanige zwaardere en infamere straf, als vol-
I gens de reeds bestaende of nadere uittegeven wetten, op de misdadig van conueno,
I naar vereisch van zaken, zal behooren te worden opleegd.

60. Zoo zeer tevens in hen gelijkewijze strafbaar is als misbruik van gezag,
I hoe ook genaamd, directelij of indirectelij geplegd, even zeer zijn zij ook ge-
I houden, omtrent al hetzelfde door anderen geplegd, de meeste werk- en waa-
I kzaamheid te gebruiken, ten einde alzulke niet ongegrift blijven. Doch wanneer
I zulke betrekking mogt hebben tot Gouvernemen, Residenten, Opprehoeden en Ge-
I zagheders, zullen zij naar aankonding van het gestatuerde bij art. 48 van de
I instructie voor het Hooge Gerechtshof, onverwijld van hunne wetenschap den Go-
I verneur Generaal kennis geven, met verplichting tevens, om ook den Procureur
I Generaal gelijktijdig van het een en ander te informeren.

61. Zij zullen moeten houden, volledige aantekening van alle gevangenen en
I andere in bewaring genomen personen, en daarbij bekend stellen de oorzaken,
I waarom, of over wat misdrijf, en op last van welke autoriteit, politieke of justitie,
I zulke zij geschied; voorts, alle drie maanden, den Procureur Generaal een nauw-
I keurig afschrift van den voortgang der zaak, mitgaders wanneer, onder bijvoeging
I van alle inlichtingen en daartoe strekkende aanmerkingen.

62. Zij zullen alsmede, een nauwkeurig register houden, van alle bij hen be-
I handeld wordende zaken, genee hogenaamd uitgenomd, met duidelijke beke-
I nsteling van dertsever aard, de daarin betrekkeende, van hetgeen daarin is geschied
I of verrijt, met aanloofing van den voortgang der zaak, mitgaders wanneer,
I door wien en hoe deszelve is afgedaan, voorts alsmede van dit register alle drie
I maanden den Procureur Generaal een getrouw afschrift zenden.

63. In opzendingen, bij de twee voorgaande artikelen voorgeschreven, moeth
I niet beschouwd worden als bloote kennisgevingen zooder eenige verdere uitwerking,
I maar gedeelteil om den Procureur Generaal te onderrigten nopens den ver-
I justitie en regtspolie door geheel Indie, en wijders om te dienen tot ver-
I woording der Officieren van Justitie wegens hunne werkzaamheden en verrijt-
I gende de drie verstreke maanden. In al hunne verplichtingen, zoo bij den
I instructie als bij het reglement op de criminele regtsverordening uitgedrukt, moeten
I zij zich niet alleen beschouwen, als den Procureur Generaal dienbaar te moeth
I zijn in het geven van alle narigt, kennis of wetenschap, maar ook als onder-
I schikten en verantwoordingschuldigen, ten einde hen in staat te stellen, om zijn
I ambt en pligt te kunnen becrachten, en omtrent alle nalatigheid of verzuim bij
I het Hooge Gerechtshof voordragt te kunnen doen, om naar vereisch van zaken te
I voorzien.

Van de Griffiers bij de Raden van Justitie voormeld.

64. De Griffiers zullen moeten hebben bereikt den ouderdom van twee en
I twintig jaren, en zullen alvorens in functie te treden, den eed achter deze in-
I structie uitgedrukt, moeten afleggen, te Natavia in handen van den Gouverneur
I Generaal in Rade, en te Samarang, Sourabaja, enz. in handen van degenen,
I welke aldaar het gezag voert.

65. Zij staan, met betrekking tot het pachten van eenig financieel middel, of
I bet tijf van medestander, borg of contra-borg van zulke pachters, alsmede het
I aannemen of genieten van geschenken, giften of gaven, of het dulden dat zulke
I door die van hun gezin geschiede, alsmede het geven van eenig advies, onder
I deszelve verplichtingen, als de President en Leden van den Raad van Justitie, welke
I bij art. 7 en 8 dertsever instructie zijn uitgedrukt.

66. Zij staan onder de orders van President en Leden respectivelijk, en zullen
I in de waarneming hunner bediening, de bevelen van die collegien stiptelij ge-
I boortzamen.

67. Wanneer zij zich aan eenige misdadig, hetrij in officio of daar buiten,
I schuldig maken, zodanig dat zij door de Raden van Justitie niet langer geschikt
I worden geoordeeld tot de waarneming van hun ambt, zullen zij onder approbatie
I van den Gouverneur Generaal in made, door deszelve Raden van Justitie, in hunne
I bedieningen geschorst kunnen worden.

68. Ingeval van zoodanige ahsorbing, alsmede van ziekte, zullen hunne bedienin-
I gen worden waargenomen door de zelve hofken.

69. En bij een dertsever kennis ten hinnen naderde, gelijk mede bij eenen andren
I vacature, zal door de Raden van Justitie gehandeld worden, als omtrent audest
I vacature bij art. 4 en 5 is gezegd.

70. Zij zijn bestemd, tot het bijwonen van de vergaderingen en terzigtelingen
I van de Raden van Justitie, ook van alle commissien en comparitio, daarsit
I voortvrijende.

71. Zij zullen zij zich niet vermogen te absenteren, of buiten de residentie der
I Raden van Justitie te begeven, zooder welen en goedvinden van den President, bij
I wien zij onthouden zijnde, verpligt zijn onverwijld te komen.

72. Zij zullen voorts, bij eenen vergadering der Raden getrouwelijk opteckenen
I en beschrijven, om daarsit het register der residentien van de Raden te formieren,
I al wat in Raden zal worden goedgevoeden en verstaan, geordnemd en gedispone-
I ald; daarbij behoorlijk inkomende alle missives en stukken, bij deszelve zit-
I ting ingekomen en verhandeld, alsmede de gearresterde missives, rescriptien
I en rapporten, om daarna door hen gescreven, geteckend en met het klein zegel
I van den Raad gesloten zijnde, verzonden te worden; en wijders alles, wat hun bij
I den Raad gelast zal worden, om aldus van het in elke vergadering verhandelde
I een volledig geheel te presenteren.

73. Zij zullen deszelve registers, zoo geheel als gedeelteil, bewaren in rete
I gesloten kas, en daaraan den sleutel onder zich houden, met verbod om aan iemand
I anders, dan alleen aan den President en Leden van den Raad, toegang of inzage
I der registers te verliezen.

74. Op vordering van den President, of bij deszels afwezen, van het in deszels
I plaats fungerend Waardsi, zijn zij gehouden deszelve registers te vertoonen, om in
I Rade nagestagen of getaximeerd te worden.

75. Zij zullen ook, in een afzonderlijk register, eigenhandig aantekenen en be-
I schrijven alle secrete resolutien en deliberatien, volgens de hun door den Raad ge-
I bevelen, om al hetzelve, met de daartoe behoorende stukken, in eenen secrete
I kas zorgvuldig te bewaren en geheim te houden; terwiel de sleutel die kas zal
I moeten blijven onder den President, om alleen door dezelven, ten overstaan van
I twee Commissarissen, geopend te worden.

76. Zij zullen de onderscheiden civile rollen behoorlijk verarmelen, om deszels
I vervolgen tot hoekelsten van bekwaam grootte te doen vervaartigen, en aldus te
I bewaren; daarbij alle data, verzoeken, conclusien, presentatien, protestatien en
I al wat in regten geschied is, mitgaders s' Raads appointementen en dispositien,
I nauwkeurig aantekenen; en tevens inkomende al wat volgens stijl en practijk
I of ordonnantie van den Raad, zal behooren daarbij gevoegd te worden.

77. Ingeelike ook de notulen van alle civile zoo provisionele, interlocutaire
I als definitive vonnissen, in aparte hoekelsten bijeen houden, onder bijvoeging
I van behoorlijk registers der personen, tusschen welke deszelve zijn gesween.

78. Alsmede alle civile processen-verbaal, houdende de Raads daarop verleende
I willige condennatien, of appointementen condemnatoir, buiten de rollen, met
I eenen exacten naamwijzer der partijen.

79. Zij zullen in gelijker voege, onder den naam van Civile-resolutien-verd, afge-
I gebroeken vergaderen alle requesten, behoorende tot gerechtzamen, met du daarop
I gevallen zoo provisionele als definitive dispositien, ordonnatien en appointementen,
I om koppelij te kunnen worden gepasseerd, waar en aan wien zulke behoort.

80. Zij zullen de processen-verbaal der criminele terzigtelingen, met de daartoe
I behoorende stukken naar de orde des tijds, bij elkanderen leggen, om ook aldus,
I onder behoorlijk register der namen van de daarbij betrokkenen, tot hoekelsten
I vereenigt te worden.

81. Zij zullen geen vonnissen, ordonnatien, decreten, appointementen, zoo van
I Raden die ter rolle hebben gediend als anderszins, mitgaders eenige missives of ex-
I tracten uit de resolutien mogen tekenen, voelmin openbaar stukken, aan inman-
I dedelaten, verzoeken of stukken, dan na resolutie van den Raad of van den Pre-
I sident, en nadat liet openbaar of kennelij maken zal zijn geordnemd; ten ware
I de Raad moet goedvinden, het een of ander zooder resolutie te gelasten.

82. Tevens zijn zij gehouden, om partijen of hare Procureurs, nietelij binnen den

tijd van drie dagen, hunne acten juridiceel te leveren, op pene van alle schaden, die daaruit zouden resulteren, te moeten vergoeden, en daareboven bij den Raad gecorrigceerd te worden.

83. In gelijker voege zullen zij moeten zorgen, dat aan de respectieve Procureurs, welke visie, en des noods kopij, van partij's schrifturen en documenten verzoeken, dadelijk na het afscepfen der rolle de visie gegeven worde; en dat ten laatste acht dagen, naar de uitgebreidheid der zaak, exacte en leesbare kopijen zoowel van de gezegde schrifturen als van gemelde documenten verleid worden.

84. Met dien verstande nogtans, dat alle acten, appointementen en decreten, in zaken het regt der Hooge overheid of den Officier van Justitie rakende, vóór ten spoedigste zullen worden gecorrigceerd, zonder dat daarvan enig salaris zal mogen worden gevorderd, ten ware de tegenpartij in de kosten verwezen word.

85. Wanneer de Raad mogt goedvinden iemand acte pro Deo te verleenen, zullen zij ook gehouden wezen de zoodanigen om Godsdienst te dienen, zonder iets daarvoor of te nemen, ten ware dozelve triousteerden met de kosten.

86. Zij zijn verplicht, tegen alle rol-dagen te zorgen, dat voor President en Leden van den Raad, behoorlijke afschriften der rollen in gereedheid zijn.

87. Zij zullen niet in Hade mogen tegenwoordig zijn, bij de resolutie en het afdoen van zaken of processen, ten persoonlijk dan wel iemand hunner maatschap of afmissie rakende.

88. Zij zijn gehouden, de Commissarissen ter enquête van wege den Raad te assistieren bij al derzeiver zittingen en veracten in criminiele zaken; onder stipte nakoming van hetgene hun daarentrent bij het Regiment op de criminalie regtsvoering is voorgeschreven.

89. Zij zullen ter griffie, in onderscheidene vakken doen bewaren alle zakken, stukken en munimenten, die de Justitie zoo in het civile als criminele aangaan.

90. Zij zullen wel hebben te letten, dat de processen behoorlijk worden gefourneerd, en in zakken gedaan, achtervolgens den inventaris; alsmede dat, na het fournissement, in de zakken niets wordt veranderd, noch bij het proces gevoegd, tenzij op ordonnantie van den Raad partijen daarop gehoord zijnde.

91. Iets zullen zij geene processen ter fourncertafel mogen brengen; tenzij die, als voren, ter wederzijde behoorlijk zijn gefourneerd.

92. En nadat die zakken eens onder den Raad gediend en geleverd zijn, zullen zij dezelve noch vóór, noch na de uitspraak, aan partijen weder mogen laten geven, zonder consent van den Raad, noch daarvan inzage laten nemen, dan ten overstaan van henzelve of van den Gezwooren klerk, opdat er geene stukken verwisseld of verloren worden.

93. Wgders zullen geene processen gefourneerd mogen worden, tenzij op den omslag of rugge van ieder der stukken, de namen en qualiteiten van de colligantien, mitgaders de namen der Procureurs geschreven staan; zijnde de Griffiers gehouden, dadelijk na het fournieren van die stukken, dezelve te examineren en bij bevinding dat aan dezen last niet is voldaan, den Raad daarvan kennis te geven, ter inwinning van deszels orders.

94. Zij zullen ook bevoegd en verplicht zijn, door de Deurwaarders te doen intzen en onder zich te ontvangen de boeten, waartoe, ter zake van relief van juridicele verzuimenissen en wat dies meer, de condemnatie bij den Raad zijn verleid; van dat alles behoorlijke aantekening en boek houdende, ten einde die gelden van zes tot zes maanden aan den Lande te verantwoorden.

95. Tot waarborg tener rigtige nakoming daarvan, zullen zij verplicht zijn, telken dage, aan te teekenen aan wien enig request civil tot relief van eenig juridiceel verzuim, alsmede tegen wien eenige condemnatie tot boete, ter zake voorschreven, is verleid, en wanneer de gelden zijn ontvangen, ten einde een getrouw afschrift dier aantekeningen, alle zes maanden juist, aan den Officier van Justitie aan te bieden, om door deszelve, na confrontatie met de civile rollen en processen-verbaal, ter Griffie voor het accord bevondene geteckend, aldus door den Griffier aan de plaatselijke Hoofdadministratie overgegeven te worden, ter behoorlijke verantwoording der penningen.

96. Van condemnatie tot geboeten, die, buiten de gevallen van een diffinitief vonnis, bij den Raad tegen iemand worden verleid, ter zake van plichtverzuim of andere ongeregeldeid, zal door den Griffier, dadelijk na de resolutie, ten behoeve van het Land, een extract, die condemnatie inhoudende, aan de plaatselijke Hoofdadministratie worden uitgereikt, om door dezelve, na genoemde aantekening, de invoering daarvan den Officier van Justitie op te dragen.

97. Ter gemeetking der gecommiteerde leden tot het passeren en doer expedieren van de transporten of overschrijvingen van vaste goederen, hypothecation, of verhanden van dezelve, wordt den Griffieren respectievelijk getast, de volgende bepalingen in acht te nemen:

- 1°. Dat, om de ingezetenen, zoo omrent het koopen van vaste goederen, als het uitzetten van gelden op dezelve, alle mogelijke zekerheid te waarborgen, bij alle voorvalende hypothecation, de Griffiers zulks niet alleen, zoo op de originele koop- of andere brieven van eigendom, maar ook in het protocol der eigendomsbrieven, ter zijde zullen moeten aantekenen, met aanwijzing van den datum en het folium of nummer, waarop of waarmede de verbandbrief in het protocol of register van dergelijke acten van hypotheek of zoogenaamde raads-kennissen is ingenomen dan wel geregistreerd.
- 2°. Dat zij insgelijks, ook bij het afbetalen en roijeren van eenige schuldbrieven of hypothecken, zulks mede telkens, niet alleen op dezelde acten in het protocol der raads-kennissen, maar ook in andere transport of koopbrieven, zelve zullen moeten aantekenen.
- 3°. Dat, bij het doen van transport of overschrijving van eenige vaste goederen, de koop of andere eigendomsbrieven aan gecommiteerde leden door de Griffiers niet zullen mogen worden aangeboden om geteckend of gezegeld te worden, vóór en alcer door de Griffiers, onder hunne handteekening, op den rug dier brieven zal zijn bekend gesteld, dat 's heeren geregtigheid is voldaan en ontvangen, alsmede, dat wegens diem koop of andere overschrijving, de behoorlijke aantekening op den vorigen eigendomsbrief is gedaan, met aanwijzing van den datum, en het folium of nummer, waarop of waarmede de nieuwe acte van transport is geregistreerd. Zijnde het ten ernstigste verboden, eenige acte van transport of overschrijving te teekenen of te verzegelen, zonder een vooraf op de acte, invoege voorschreven, geplaatste aantekening van den Griffier.
- 4°. Dat, in gelijker voege en onder hetzelfde verbod, aan Gecommiteerde leden geene acte van verband, hypotheek of zoogenaamde raads-kennissen, ter onder-teekening en verzegeling zal mogen worden aangeboden, vóór dat door den Griffier, onder deszels handteekening, op dezelde acte, als ook op den laatste eigendomsbrief, de behoorlijke aantekening van dit verband is geschied, met bekendstelling van den datum, het folium of nummer, waarop of waarmede deze nit te geven acte is geregistreerd.
- 5°. Dat, met betrekking tot alle dienstbaarheden of servituten op huizen, erven, gronden of landerijen, tijdens dezelve door verkoop of versterf van eigenaar veranderden, berovs liggende, of meuwings gelegd wordende, telkens bij elke acte van transport of overschrijving, niet slechts in algemeene bewoordingen zal worden gesteld, dat de koper of nieuwe eigenaar, zal moeten geheugen en gedoozen de servituten, op het perceel liggende, zonder aanhaling, waarin die bestaan, maar dat dezelve servituten of dienstbaarheden met derzeiver eigenlijke namen uitgedrukt en kennelijk omschreven moeten worden; en
- 6°. Dat in de registers der transporten, overschrijvingen, en hypotheccation, niet alleen gebeeljk uitgeschreven en bekoed gesteld moeten worden de namen dergenen, die in qualiteit van secretarissen, venduemeesters, erfgenamen, executeuren, voogden of andere gemagtigden compareren, maar ook gelijker wijze de namen der principalen, bestij levende of overledene, in welker plaatsen en namen de comparanten het een of ander verkrijgen. Zijnde het wel ernstig verboden, om eenige van zoodanige acten of brieven te teekenen of te verzegelen, waarin zonder dat de namen en qualiteiten gebeeljk zijn uitgeschreven, de letters q. q., dan wel de woorden cum suis, of in derzeiver plaatse de letters e. g. gevonden worden.
98. Te dezer aanzien zullen de Griffiers, daareboven gehouden wezen tot gereedheid dergenen, die geneegen zijn eenige vaste goederen te koopen, op hunne beerte en zonder hen noodloos of te houden, niet alleen bij de protocollen na te

zien, of dezelve niet reeds herwaard, of ook aan anderen verkocht en getransporteerd mogen zijn, maar ook des gerequireerd wordende, daarvan een schriftelijk bewijs, met hunne gewone handteekening bekrachtigd, af te geven. Zullende de Griffiers voor elk protocol, dat angezien, en ieder schriftelijk bewijs dat door hen afgegeven wordt, twaalf stuivers van den requirant mogen genieten.

99. Zij zullen tevens geene kopijen van eenigen koop- of anderen eigendomsbrief of acte van transport, onder voorwendsel, dat de originele verloren zoude zijn, mogen uitgeven dan op autorisatie der Haden van Justitie, op het daartoe schriftelijk gedane verzoek.

100. De Griffiers zijn verder persoonlijk belast met de zorg, dat onder inacht-neming van al de gezegde voorschriften, door hen geen bijk worde gegeven van de minste onverschilligheid of nalatigheid, in het volledig opmaken der registers met de daarbij bevoeten aantekeningen; zullende zij wegens de schaden, die door contrarie handelingen bijkeu veroorzaakt te zijn, persoonlijk in regten aansprakelijk zijn, en tot de vergoeding daarvan kunnen verwezen worden.

101. Zij zijn ook belast met het dagelijkse toezigt van de protocollen der Notarissen, onder de bewaaring der Haden van Justitie overgebracht, en zijn bevoegd om dengeen, die antoonen naar regten daartoe gewettigd te zijn, extracten of kopijen, onder hunne handteekening, uit te geven, met stellig verbod niettemin, van aan iemand anders, wie hij ook zij, en omtrent wiens bevoegdheid het zulke vordering maar de minste twijfel is, eenige inzage, opening of toelichting, veelmin eenig afschrift of extract, hetzij al of niet geauthenticeerd, af te geven, zonder vooraf bekoend autorisatie des regters. Zullende de Griffiers bij de minste overtreding van dit verbod, door den regter tot een boete worden verwezen van drie honderd guldens voor de eerste reize, en voor de tweede reize, van hun ambt worden ontsat.

102. En zullen zij wijkers, omtrent het opstellen van extracten, zich moeten gedragen naar de orders, die hieromtrent den Notarissen gegeven zijn en voor het een en ander niet meerder mogen rekenen, dan hetgeen den Notarissen bij het Regiment omtrent het salaris is toegeregt.

Van de Gezwooren Klerken.

103. Opdat een ieder des te beter geriefd worde, zal elken Griffier, op voordragt van de Haden van Justitie, naar gelang der werkzaamheden, een of twee Gezwooren klerken worden toegevoegd, dewelke door den Gouverneur Generaal zullen worden aangesteld, en alvorens in functie te treden, in handen van den President van den Raad, den een zullen afleggen, welke achter deze instructie staat uitgedrukt. En bij vacature handelen de Haden daarin, zoo als omtrent andere vacaturen, by deze instructie in art. 4, 56 en 69 is vastgesteld.

104. Zij staan onder de directe bevelen van de Griffiers: zij moeten derzeiver aanmerkingen wegens tekortkoming in hunne verplichtingen gehoorzamen, en zich naar dezelve schikken, verbijvende het aan de Griffiers om, bij gebreke van zulke gehoorzaamheid, den Haden van Justitie daarvan kennis te geven, om bij dezelve te worden geappelleerd naar vereisch van zaken, zulfs tot ontsetting van hunne bedieningen. Blijvende niettemin de Griffiers, als de hoofden der griffie, aansprakelijk voor de aldaar plaats hebbende verzuimen.

105. De gezwooren klerken zullen, dagelijks van des morgens ten zeven tot des middags tien en een, zich ter Griffie moeten laten vinden, ten einde partijen of belanghebbenden behoorlijk te gerieven, en de zaken te expedieren, volgens de hun door de Griffiers gegevene orders.

106. Zij zijn ook gehouden, bij absentie of ziekte van den Griffier, alles in dier voege waar te nemen, als hierboven omtrent deszels werkzaamheden en verplichtingen staat geordeneerd.

107. Zij zullen ook acht geven, dat de verdere klerken ter Griffie, dagelijks op voorschreven bestemde uren, buiten ziekte of verkregen consent, aldaar verschijnen en verblijven, tot verrigting van het hun te geven schriftwerk; dat zij geene buitensporigheden of ongehoorzaamheden betrijven, met vrijheid om hen te corrigeren, en, zijnde dat zulks vruchteloos blijft, de dispositie van den Raad te verzoeken, om hen van de Griffie te verwijderen.

108. Van deze ondergeschikte klerken zullen zij de twee oudsten en bekwaamsten den Raad aanbieden, om met eeden te beloven en zweren, dat zij naarstig zullen loezien, dat in het registreren en kopieren van schrifturen, missives, bevelen, ordonnantie, acten of andere stukken, geene fouten of verzuimen begaan worden, en daarom de nit te geven kopijen, met alle aandacht naauwkeurig zullen collationeren, en daarvoor teekenen, alvorens dezelve den Gezwooren klerken, dan wel den Griffiers ter teekening aan te bieden. En zullen zij gehouden zijn, deren eed stip-teljk te achtervolgen op pene van arbitrair bij den Raad gecorrigceerd te worden.

109. Elk der Gezwooren klerken zal gehouden wezen, eigenhandig te registreren en in te boeken alle secreta notulen, besnoemen, met de daartoe behoorende stukken en zulke gemunsin door anderen mogen laten doen, wanneer hun bij absentie of ziekte van de Griffiers, door den Raad een of ander dergeljk wordt opgedragen; en daarvan geene afschriften hoegenaamd mogen afgeven, dan wanneer en ten wiens behoeve hun, zulks in rade wordt getast; voorts dezelve registers en stukken in de secreta kas moeten leggen en inmiddels wel zorgvuldiglijk geheim houden.

110. De Gezwooren klerken zullen naarstiglijk loezien, dat geerhande minuten, concepten, missives, munimenten, acten, documenten, schrifturen, certificaten, appointementen, interrogatorien, extracten, notulen, vonnissen, verbalen, dispositien, of wat dies meer, ter Griffie buiten derzeiver vakken verblijven of slingeren, alsmede dat daarvan geene kopijen, extracten, zoo simple als geauthenticeerde, genomen of afgegeven worden, zonder last van den Griffier, volgens de bevelen en de intentie der Haden van Justitie of derzeiver President.

111. Des eersten Gezwooren klerke voornamte verplichting zal nog wezen, om bij alle comparation, dewelke voor Commissarissen uit den Raad in civile zaken, met welk omgerok ook, gehouden worden te assistieren; om van al het daarbij voor-gerealle en gebeeigeneerde, volgens het goedvinden van Commissarissen, bij het proces-verbaal, aantekening te houden, ten einde de Raad, bij ontvangst van rapport, volledig worde ingelicht, zullende hij bij ziekte of andere verhandering, daarin vervangen worden door den Griffier.

112. Ook zal hij, bij het overlijden van een der Procureurs, op order van den Raad, of deszels President, zich behoorlijk met getuigen geassocieerd, moeten ver-volgen in het sterfbuis, om aldaar atacteljk te inventarisieren en van daár ter Griffie over te brengen alle stukken, acten, documenten, schrifturen, kopijen, en wat dies meer van processen, welke de overledene loopende had, om aldus ter Griffie te verblijven, tot dat dezelve kunnen worden uitgereikt aan den nader, in elke zaak, als acceptant aangestelden Procureur. En zal dezelve inventaris voor rapport den Raad, ter eersteer zitting, worden aangeboden, tot afwachting van deszels dispo-sitie.

113. Nog is hij gehouden, maandeljk een behoorlijke memorie of advys-rolle van de processen, die in staat van wijzen zijn, te formieren; dezelve steeds aan te vullen, en voor den President op de fuarmer-tafel in gereedheid te hebben.

114. De Gezwooren klerken zullen, van nu voortaan, zich moeten onthouden, van het opmaken ter Griffie van een ge notitien van onkosten, zoo ten behoeve van de Griffiers, als van hen zelve en de Deurwaarders, mitgaders van het daarbij door de Praktijkijns verdiende salaris, om daarna dezelve notitien, hetzij met of zonder approbation en taxatie des regters, den verwarder ter invoering in handen te stellen; wordende zoodanige handeling van nu voortaan verboden, met trijating voor de Praktijkijns, om hunne declaratie zelve op te maken en die aan hunne meesters, ter voldoening aan te bieden. Edoch, bijaldien de Praktijkijns geenoedzaak zouden mogen zijn, hunne meesters of partijen te dagvaarden tot het overnemen van declaratie van salaris, verschotten en proceskosten, met vrijtelling om dezelve te dimineren; of ook dat de voornoemde meesters, dan wel partijen, mochten komen te klagen over het bovenmatige van dezelve declaratie, reeds betaald of nog te betalen; zullen zoodanige declaratie, op last van den Raad, door den Gezwooren klerk, op kosten van oogeljk, met de vastgestelde salaris-lijst worden geconfronteerd, en de onderscheidene posten, naar die lijst, op den kant worden gedre-sceerd, mitgaders hetzelve exacteljk gedaan zijnde, al zulke declaratie van den Raad, ter taxatie, approbation en onder-teekening worden overhandigd; zullende de Gezwooren klerk voor het voorschreven nazien en drosseren worden gea-cticeerd, in voege, als bij de salaris-lijst is gepressceerd.

115. En voor zoo verre mogt bevondene worden, dat bij den Gezwooren klerk, diens-aangaande eenige moesses of excessen begaan waren, zal hij deswege arbitrair-lijk gestraft worden.

116. Verder zullen, zoo wel de Griffiers als de Gezworen klerken, moeten in acht nemen, dat van al hetgeen ter Griffie gerequireerd, geproceëerd en afgegeven wordt, uitgezonderd de taken, waarin hij den Raad is verstaan, bij alle *pro Deo* zaken, en procederen, telkens worden gesorderd en betaald, het daartoe zoo aan zegels verschoten geld, als het bij de salaris lijst beraamde rest; zonder dat zij deswege op eenigermate anders de Procureurs of iemand anders zullen mogen crediteren, op pene dat nadere, ten behoeve der Griffiers of Gezworen klerken uitgegeven notitien van salaris of onkosten en verschotten aan zegels, bij den regter niet gevalideerd mogen worden.

117. Overigens zullen de Gezworen klerken zich niet buiten de stad mogen begeven, zonder verkregen toestemming van den President, en zijn gehouden om bij den President getrocpen zijnde, dadelijk te komen.

Eed voor den President en leden der voornoemde Raden van Justitie.
 » Ik befoel en zweer (verklaar), dat ik, om tot President (lid) in den Raad van Justitie te enz. te worden benoemd, direct of indirect aan geene personen, hetzij in of buiten het bestuur, onder wat naam of voorwendsel ook, eenige giften of gaven beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal; dat ik zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, en van wege Hoogstedenzelve, den Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië, houw en getrouw zal zijn, dat ik mijn ambt als President (lid) in den Raad van Justitie, ter goeder trouwe, met alle vlijt en naarstigheid zal waarmaken; dat ik mij in alle zaken bij den Raad voorkomende, in het regtspreken en adviseeren, zal gedragen met alle oprechtheid, eerlijkheid en onzijdigheid, zonder daarin aan de partijen eenige gunst of ongunst toe te dragen, en zonder mij daarvan te laten afleiden, door eenige beweegredenen hoegenaamd; dat ik ook, om iets hoegenaamd, in deze betrekking te doen of te laten, van niemand eenige beloften of geschenken zal aannemen, directelijk of indirectelijk, en dat ik voorts, zoo veel eenigzins in mijn vermogen is, getrouwelijk zal in acht nemen en nakomen de instructie voor de Raden van Justitie reeds gemaakt of nog te maken, of nog te maken.

» Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig.
Eed voor de Officieren van Justitie bij Fiskalen bij voorzegde Raden van Justitie.
 » Ik befoel en zweer (verklaar), dat ik, om tot Officier van Justitie of Fiskaal bij den Raad van Justitie te enz., te worden benoemd, direct of indirect, aan geene personen, hetzij in of buiten het bestuur, onder wat naam of voorwendsel ook, eenige giften of gaven beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal; dat ik zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, en van wege Hoogstedenzelve, den Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië, houw en getrouw zal zijn, dat ik mijn ambt, als officier van Justitie of Fiskaal, met alle vlijt en naarstigheid zal waarmaken; dat ik, zoedra eenige misdaden of vermoeden van misdaden, ter mijner vervolging staande, tot mijne kennis zullen zijn gekomen, daarvan, zonder uitstel en zoo veel mogelijk, de regte waarheid zal trachten op te sporen en doen hetgeen mijn ambt vereischen zal; dat ik daarin zal te werk gaan met alle oprechtheid, eerlijkheid en onzijdigheid, zonder den schuldige, zijne vrienden of begunstigers, te ontzien, en zonder den onschuldige te kwellen, dat ik ook, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand eenige beloften of geschenken zal aannemen, directelijk of indirectelijk, en dat ik voorts, zoo veel eenigzins in mijn vermogen is, getrouwelijk zal in acht nemen en nakomen, de instructie voor de Raden van Justitie reeds gemaakt of nog te maken, voor zoo verre dezelve mij aangaat.

» Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig.
Eed voor de Griffiers bij voorzegde Raden van Justitie.
 » Ik befoel en zweer (verklaar), dat ik, om tot Griffier bij den Raad van Justitie te enz., te worden benoemd, direct of indirect aan geene personen, hetzij in of buiten het bestuur, onder wat naam of voorwendsel ook, eenige giften of gaven beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal; dat ik zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, en van wege Hoogstedenzelve, den Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië, houw en getrouw zal zijn; dat ik mijn ambt, als Griffier bij den Raad van Justitie, ter goeder trouwe, met alle vlijt en naarstigheid zal waarmaken, dat ik getrouwelijk en met alle oprechtheid zal aanteekenen, dat ik de registers en andere acten, welke tot mijn toezigt behoren, zorgvuldig zal bewaren; dat ik niet zal openbaren de gaven van de Leden van den Raad of Commissarissen, noch hetgeen in de informaties mij zoude mogen voorkomen, of iets anders hetgeen geheim behoort te blijven; dat ik ook, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand eenige beloften of geschenken zal aannemen, directelijk of indirectelijk, en dat ik voorts, zoo veel eenigzins in mijn vermogen is, getrouwelijk zal in acht nemen en nakomen de instructie, voor den Raad van Justitie reeds gemaakt of nog te maken, voor zoo verre dezelve mij aangaat.

» Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig.
Eed voor de Gezworen klerken.
 » Ik befoel en zweer (verklaar), dat ik, om tot Gezworen klerk bij den Raad van Justitie te enz., te worden benoemd, direct of indirect aan geene personen, hetzij in of buiten het bestuur, onder wat naam of voorwendsel ook, eenige giften of gaven beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal; dat ik mijn ambt, als Gezworen klerk bij gezegden Raad, ter goeder trouwe, met alle vlijt en naarstigheid zal waarmaken; dat ik getrouwelijk en met alle oprechtheid zal aanteekenen, ten, al wat mij bij den Raad of Commissarissen, zal belast worden; dat ik de registers en andere acten, welke tot mijn toezigt behoren, zorgvuldig zal bewaren; dat ik niet zal openbaren de geselschap van de Leden van den Raad of Commissarissen, noch hetgeen in de informaties mij zoude mogen voorkomen, of iets anders, hetgeen geheim behoort te blijven; dat ik ook, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand eenige beloften of geschenken zal aannemen, directelijk of indirectelijk, en dat ik voorts, zoo veel eenigzins in mijn vermogen is, getrouwelijk zal in acht nemen en nakomen de instructie, voor den Raad van Justitie reeds gemaakt of nog te maken, voor zoo verre dezelve mij aangaat.

» Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig.
 Alles gearresteerd, bij Huisse Excellentien der Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, 10 Januarij 1819.

Mij bekend,
 De Secretaris Generaal,
 H. DOZII.

Behoort bij het Besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 10 Januarij 1819, no. 6, (Staatsblad no. 20.)

PROVISIONEEL REGLEMENT op de Criminele regtscoördinerende bij het Hooge Gerechtshof en Raden van Justitie.

Algemeene bepalingen.
 Art. 1. Niemand mag wegens misdad, in regten betrokken worden, dan volgens de wetten en reglementen, en op de wijze, zoo als die hierna zal worden omschreven.
 2. De Criminele Justitie kan alleen worden geroepen door de regthouder, tot dat einde daargesteld, en de Criminele regtscoördinerende zal gelijkerwijs niet geschieden, dan door de ambtenaren daartoe bevoegd verklaard.
 Over de beambten der Regts-politie. Aanve ondergeschikten en toegewijden en derzelver werkzaamheden.
 3. Behalve de taken en personen, omtrent welke de Procureur Generaal, volgens gemaakte bepalingen, zelf wordt geroepen om bij het Hooge Gerechtshof het regt der Hooge Overheid waar te nemen en te bevorderen, is het dadelijk toezigt over de Criminele regtscoördinerende, of het vervolgen der misdaden en het vorderen van straf, alsmede over de Regts-politie, of het opsporen der misdaden, der schuldigen en bewijzen, van hem als hoofd van beide toebetrouwd, om te zorgen dat, over geheel Indië, beide behoortlijk worden betracht en behartigd door de hem daartoe ondergeschikte ambtenaren.
 4. Tot de uitoefening van de criminele regtscoördinerende en van de regts-politie voor de uitgestrektheid van de Jurisdictie der Raden van Justitie, worden geroe-

pen de daar bij tot de waarneming van het regt der Hooge Overheid aangestelde Officieren van Justitie, onder den naam van Fiskalen.
 5. Aan hem zijn ondergeschikt alle ambtenaren of bedienden van politie, onder welke benaming ook, daargesteld tot het opsporen van overtredingen en het ontdekken van de daaraan schuldigen.
 6. Alle, zoo hooger als lagere plaatselijke autoriteiten zijn verplicht, om bij het vermoeden, van eenige misdad of inbreuk op de Wetten van den lande, te doen, al wat noodig is, om van het bestaan daarvan te doen blijkten, en daaders ter overlevering te overleiden en ter bereiking der omgerekte, de beambten van politie werkzaam te doen zijn; bijzondere deselve autoriteiten verantwoordelijk voor al hetgeen, waaromtrent zij, van wege den Procureur Generaal, ten dienste der regts-politie geadverteerd worden.
 7. De Hoofden der Inlanders, Chinezzen en Mooren, de Wijkmeesters zonder onderscheid, mitgaders de Hoofden der kampoungs, de Mandoors der landerijen en dergeliker kampoungs, worden in deze hunne betrekkingen beschouwd, als toegevoegd en ondergeschikten aan de Officieren van Justitie, en zijn dus, op hunne verantwoordelijkheid; aan diegenen van deselve, onder wie zij behooren, verplicht en gehouden, om nauwkeurig te doen letten en waken op alle inbreuk en overtreding der Wetten; voorts, bij de ontwaring van iets dergelijks, alles te verrigten, wat strekken kan om daarvan te doen blijkten en de daaders op te sporen en te achterhalen, eikanderen daarin den krachtigsten bijstand te verlenen en te doen verlenen, en tevens zonder vertooven, den naastbijzijnde beambte van politie te waarschuwen, ter dadelijke overbrenging zijner ambtverplichtingen; al waar het buiten de grenzen van het auzerzins hem aangewezen district.
 8. Alle Residenten en plaatselijke autoriteiten zijn niet alleen gehouden, om op de minste ontwaring, de beambten van politie werkzaam te doen zijn; maar ook, waar het belang der zaak alreeds zulks vereischt, onverwijld daarvan kennis te geven aan den Fiskaal van Justitie, zij zullen ook alle aangiften, klagen, rapporten of denunciaties, hoe of op welke manier deselve worden gedaan, ontvangen, zonder vrijheid om deselve elders over te wijzen, en voorts verplicht zijn, daarvan proces-verbaal op te maken, daarbij den aard en de omstandigheden der overtreding, mitgaders den tijd wanneer, en de plaats waar deselve is begaan, alsmede de bewegingen in indicien ten laste der vermoedelijk schuldigen, zoo nauwkeurig als mogelijk, beschrijvende.
 9. Zij zullen voorts, deselve proces-verbaal, met alle toebehoorende stukken, binnen den tijd van drie dagen, daardoor gerekend de dag van de ontwaring, doen geworden aan den Officieren van Justitie bij de regthouder van hun ressort.
 10. De Residenten zijn bevoegd, om op de klagen en vordering der Officieren van Justitie, zoodanige ligte straffen en boeten op te leggen, als bij de plaatselijke inrigtingen, ordonmantien en keuren, onder approbatie en sanctie des Gouvernements, op de overtreding zijn daargesteld.
 11. De beambten van politie en hunne verdere bedienden zijn allen verplicht, ieder voor hun aangewezen terrein, gestadig werkzaam, en door naarstiglijk en onophoudelijk overal heen te zien en te doen zien, werkzaam te wezen tot opsporing, ontwaring en ontdekking der misdaden en dergelijke overtredingen; dus, ten einde daarvan te doen blijkten, ook proces-verbaal op te stellen, daarbij den aard en omstandigheden der overtredingen, dergeliker tijd en plaats, alsmede de bewijzen en indicien, die zij hebben kunnen inwinnen, zoo nauwkeurig als mogelijk, omschrijvende; voorts deselve processen-verbaal en toebehoorende bescheiden, zonder vertooven, door komen in handen van den Officier van Justitie bij de regthouder, waaronder zij ressorteren. Waar zulks ook geschieden kan, zijn zij gehouden, deszelve Officieren van Justitie, mondeling kennis te geven van hunne ontdekkingen, ter inwachting van verdere bevelen.
 12. Zij zijn ook gehouden, om alle gestolen, of op welke strafbare wijze ook van dergeliker plaats en eigenaar der des persoon, wien zij waren toevertrouwd, gevogende goederen, van welken aard ook, te vervolgen ter plaatse, waar die goederen zijn gebragt. Wanneer zij wijders ontwaren, dat die goederen zijn geboren in eenige huizing of gebouw, of anders tot geringe der huukenkomst aangehoort, zullen zij onverwijld, het hoofd der huizing, wijk of kampoung, waaronder zulke gebouw of erf behoort, tot hunnen bijstand roepen ter gezamenlijke binnengang, in is het, dat de verwoering is geschied naar eenig in eenen haven of aan den wal liggend vaartuig, zullen zij de assistentie requireeren van den opzigter der haven, of, waar ter plaatse geen zoodanige opzigter gevonden wordt, het Hoofd van het land of de huizing, aan welker wal het vaartuig wordt gevonden, en het daarvan opgemaakt proces-verbaal, om met betzelve te handelen, in voege, als bij het voorgaande artikel is gezegd, zal ook getekend worden door degenen, onder wiens assistentie en tegenwoordigheid zulks is geschied.
 13. Van den zoodanige, die zij op beeter daad of met eenige andere naderijk bewijzen wegens de gepielegde daad, alsmede met het verwoerde goed bij zich betrapten of ontmoeten, mitgaders wie hun, bij een algemeen geroep, als de daader wordt aangewezen, zullen zij zich trachten te verzekeren en meester te maken; daartoe waar het noodig is, den sterken arm tot hulp roepende van de plaatselijke autoriteit of welk ander Volkshoofd.
 14. Zij zullen zich euen gevangene dadelijk brengen voor den Officier van Justitie, ten einde deze, na onderzoek der zaak, omtrent deszelve handelen volgens zijne verpigtungen.
 15. Alle openbare autoriteiten en ambtenaren, in de uitoefening hunner werkzaamheden, kennis erlangende van eenige misdad, of ander zoodanig wanbedrijf, als met eenige openbare strafplegging moet worden geroep, zullen zoo spoedig zulks eenigzins doenlijk is, daarvan kennis geven aan den Officier van Justitie bij de regthouder, onder welke ressort de daad is begaaten, met de daartoe betrekkelijke acten en processen-verbaal, den Officier van Justitie in handen geven.
 16. Van allen toezigt op de openbare rekenschap, op het leven of op de herhaling van een ander, zal de aangifte moeten gedaan worden aan den Officier van Justitie, of van de plaats van het bedrijf, of van de plaats waar de schuldige kan gevonden worden.
 Over de werkzaamheden der Officieren van Justitie met betrekking tot de Regts-politie.
 17. Alle aangefingen of klagen, bij de Officieren van Justitie ontvangen, en door den aangever of klager niet alreeds ten geschrift gebragt, zullen zij zelve nauwkeurig in geschrift stellen, en behoortlijk tekenen.
 18. Wanneer de Officieren van Justitie kennis erlangen van eenig op beeter daad ontdekt, dan wel nog versch gepleegde misdad, welke eene doodstraf ten gevolge zoude kunnen hebben, en in alle gevallen, waar de omstandigheden de daad en de straf komen te verzwaren, zijn zij verplicht, zonder eenig vertooven, zich persoonlijk ter plaatse te vervoggen, om aldaar de noodige processen-verbaal op te maken, te doen blijkten zoo van het corpus delicti en deszelfs gesteldheid, als van de plaats zelve en andere ontdekte omstandigheden, mitgaders daarbij te hooren en verklaringen in te winnen van degenen, die daarbij tegenwoordig zijn geweest, en de naastbestaanden, buren, huizenmooten, bedienden of wie anderszins in staat zijn, eenige aangefing of toezichting te geven.
 19. Zij zullen ook dadelijk onder zich nemen, alle wapenen en andere werktuigen, die blijkten zullen tot het misdrijf gebruik of daartoe ingerigt te zijn, alsmede van hetgeen daardoor mogt wezen voortgebragt of daargesteld, en zindlijk van al wat strekken kan, tot eenige opbeholding in het kennelijk maken der waarheid.
 Zij zullen ook den vermoedelijk schuldige, indien hij tegenwoordig is, aanvaanen om zich omtrent dit alles te verklaren, en proces-verbaal daarvan te erlangen.
 20. Indien de misdad van zulk eenen aard is, dat het hoofd daarvan te erlangen zij door papieren of eenige andere stukken, in het bezit van den beschuldigde, en zijlen zij daarvan kennis geven aan den regter, welke daarop eene Commissie zal benemen, ten overstaan van dewelke de Officieren van Justitie, in de woning van den beschuldigde, zoodanig onderzoek zullen doen, als zij noodig oordeelen; van dit onderzoek zal behoortlijk proces-verbaal worden opgemaakt.
 21. Bij ontmissing van hetgeen alden tot overtuiging, of wet tot ontlasting van den beschuldigde kan strekken, zullen zij ook daarvan, in gelijker voegt als hierboven gezegd is, proces-verbaal opmaken en deselve stukken onder, onder beschrijving, al wat zij, krachtens een der drie voorgaande artikelen, onder beschrijving zullen zij, waar zulks geschieden kan, doen insluiten en verzegelen, met beschrijving wat het is en tot welke zaak of gevangenen het behoort; en Indien de voorwerpen ont-

vast zijn, om aldus beschreven te worden, zullen zij dezelve in eene doos, kist of zak doen, onder aanteekening van een stuk papier, hetwelk de Officier van justitie in gelijker voege beschrijven en zegelen zal.

27. Al deze verrigtingen zullen, wanneer de beschuldigde reeds is gestok, in zijne tegenwoordigheid worden volbragt, ten einde uit de herkenning der stukken meerder licht te verkrijgen.

28. In gevalle van heeter of versch gepleegde daad, zoo als bij art. 18 is gezegd, zullen de Officieren van justitie,mits er zware teekenen van schuld of vermoeden ten laste van den beklagde aanwezig zij, zich van denzelven moge meester maken en hem doen vasthouden.

29. Als op heeter versch gepleegde daad, worden ook beschouwd de gevallen, waar, bij het plegen van dezelve, of niet lang daarna, iemand onder het algemeene geroep wordt vervolgd, dan wel met wapenen, werktuigen en andere voorwerpen tot de misdad behorende, die vermoeden van schuld of medeplichtigheid daarstellen, is achterhaald.

30. In geval van moord of ander sterfgeval, waarvan de oorzaak onbekend is en als misdad voorkomt, zullen de Officieren van justitie, ter volbrenging hunner Verplichtingen bij art. 18 voorgeschreven, alsmede de Officieren van politie, wanneer de inwachting van den Officier van justitie, door den afstand der plaats, naar eenigzins nadeelig zoude kunnen zijn, zich doen assisteren door een of twee geneesheeren, heelmeeesters of deskundigen, tot het opmaken van een rapport wegens de schouwing en bevinding van het lijk, met deszelfs wonden, als anderezins, daarbij tevens den staat van het lijk, en de oorzaak des doods, zoo verre die komt te blijven, omstandig beschrijvende.

31. De Officieren van justitie zullen vervolgens al de door hen opgemaakte processen-verbaal en acte, alsmede alle stukken, behorende tot de door hen ingewonnen informatien verzamelen, en met een daarbij gevoegd request, zenden aan den regter, met verzoek dat Commissarissen moge beoogd worden, tot het nemen van getuigelijke informatien, en in gevalle iemand door hen op heeter daad is geapprehendeerd, dat deze apprehensie moge worden geapprobreerd.

32. De regter, in de bekomen stukken geen voldoende grond vindende, tot het nemen van getuigelijke informatien, zal het verzoek van den Officier van justitie kunnen weigen van de hand, en in gevalle van apprehensie gelaten den gevraagde op vrije voeten te stellen; onvermits de bevoegdheid en verplichting van den Officier van justitie, om werkzaam te blijven, tot het inwinnen van meerdere bewijzen en het doen van een nader onderzoek.

De verloop van getuigelijke informatien.

33. De stukken, door de Officieren van justitie ingezonden, en genoegzaam bewijzen inhoudende, dat eene misdad is gepleegd, zal de regter tot het nemen van getuigelijke informatien twee Commissarissen beoornen, die gesiddeerd zullen worden door den Griffier, Adjunct-Griffier of Getuizen klerk.

34. Wanneer in de gevallen bij art. 18, 19, 20, 21 en 22 vermeld, eene apprehensie niet heeft plaats gehad, zal de regter dezelve, daartoe termen vindende, te gelijker tijd approbreeren.

35. Alle verhooren van getuigen, inspectien op de plaats der gepleegde misdad, alsmede alles, wat verder strekken kan tot het bekomen van bewijzen, zal door deze Commissarissen worden gedaan in bijzijn van den Officier van justitie, hetzij op zijne vordering of zonder dienstaan, wanneer zij zulks noodig mogten achten.

36. Zij zijn verplicht, alle zaken, hem te dien einde door de Officieren van justitie in handen gegeven, met de meeste getrouwheid, ernst en gestrengheid te onderzoeken; zij zijn ook gehouden, om van al hetgeen zij wegens het beslaan of plegen van misdaden ontwaaren, getuigelijk kennis te geven aan de Officieren van justitie, met bezorgzaamheid dezelve ter verdere behandeling der zaak tot zich te torpen.

37. De uit handen der Officieren van justitie ontvangen stukken zijn zij gehouden, ten nauwkeurigste te onderzoeken en te overwegen, het onvoldoende aan te wijzen of wel te herdoen; en aldus het onderzoek voort te zetten, achtervolgens het verzoek van den Officier van justitie, als hun ten leiddraad dienende strekken; onder verplichting van na den afloop van dat onderzoek, het daaraan opgemaakte proces-verbaal, door hen en den Griffier onderteekent, met de toebehoorende stukken, om vervolgens den Officier mede te deelen, ten einde hij, binnen den tijd der eerste verhoorden dagen, nader vorderd, wat hij zal noodig oordeelen, dat nog geschiede.

38. Tot het hooren als getuigen zullen zij op de vordering van de Officieren van justitie, voor zich onthouden alle persoen, die zij bemerkte, lange welken weg zulks ook moge zijn, kennis te draagen, hetzij van de misdad zelve, hetzij ook van de omstandigheden, die voortf daarmede, of daarna, hebben plaats gehad.

39. Ongehoor ook allen, welke door den beschuldigde, die op heeter daad in hechtenis mogt genomen zijn, worden opgegeven als getuigen wegens zijne onschuld, of tot wegname van het tegen hem geopperde bezwaren te kunnen geven.

40. De getuigen zullen onthouden worden door eenen beuurvaarder of Getuizenkloof, dan wel, waar de afstand zulks niet doogt, door dengene, die daartoe door de plaatselijke autoriteit, op verzoek van den Officier van justitie, zal worden gelast.

41. De beuurvaarder, kloof, of wie met de opzigt van getuigen belast is geweest, zal een relaas daarvan opmaken en hetzelfde aan den Officier van justitie doen toekomen, voor den bepaalden tijd, dat de getuigen moeten verslijnen; op ponne van wegens nalatigheid daarin ernstiglijk gecorrigeerd, en naar gelang van omstandigheden, geboet of van hune posten onttrekt te worden.

42. De getuigen zullen altoos ieder afzonderlijk worden gehoord.

43. Aan de getuigen zal gevraagd worden hune namen, voornamen, onderdom, staat, beroep of kostwinning en woonplaats; mitgedra, of zij ook bedienden zijn; bloedverwanten of aangebanden van den beklagde, dan wel van den beledigde, en zoo ja, in welken graad. Van deze vragen en antwoorden, zal bij het verhoor aantekening gehouden worden.

44. De getuigen zullen, alvorens het geven van getuigenis, beloven en zweeren, dat zij zullen spreken zonder haat, vrees of toegevendheid, en dat zij in alles, de waarheid en niets anders dan de geheele waarheid zullen zeggen.

45. Persoenen, beneden de reben jaren oud, alsmede ifigenen, zullen gehoord worden onder voorbehouding hunner verplichtingen, doch nsonder aflegging van eene eed.

46. De opgaven der getuigen zullen kennis is genomen, en zoo veel doendijk, met hune eigen woorden worden opgeteekent.

47. Nadat de opgaven zullen zijn gedaan en in geschrifte gebracht, zullen zij aan de getuigen worden voorgelezen, en zal aan hen worden gevraagd of zij daarbij persisteren. Van alle veranderingen, bijvoegsel en uitlatingen, na deze voortzetting gedaan, zal op het slot aantekening worden gehouden, met woordelijke vermelding van het gezeide.

48. De acten, houdende de opgave der getuigen, zullen worden getekend door de Commissarissen, den Griffier en de getuigen. Bij weigering of verhuidering, zal daarvan aantekening worden gehouden.

49. In dezelve acten moge geene doorhalingen, tussehenwoorden of regels, noch aanvullingen gemaakt worden, onder dat dezelve daar berijden, aan den voet, of op het einde, door den regter, den Griffier en de getuigen voor de goedkeuring worden onderteekent.

50. Bij verzuim der formaliteiten, in en omtrent de acten van verhoor der getuigen, volgens de drie laatste artikelen 43, 44 en 45 in acht te nemen, zullen de Griffiers, of wie in die qualiteit hebben gesiddeerd, verbeuren eene boete van vijfzig guldens, op de vordering van de Officieren daartoe bij de regthank gedaan, op te leggen; bijzende het aan de Commissarissen aanteboeten, om te zorgen, dat aan hetzelve worde voldaan, en dat telkens blijke, dat door hen almede zij in acht genomen de voorschriften der art. 38, 39 en 40.

51. Degenen die als getuigen onthouden worden zelfs wanneer zij tot ontlating van den beschuldigde zijn, zijn gehouden te verschijnen en aan het oondbod te voldoen. Bij gebreke daarvan hebben de Commissarissen de bevoegdheid, om, indien blijkt van het beoorlijk gedane oondbod, voor de eerste reize, op de vordering der Officieren van justitie, den nalatige eene boete op te leggen voor het hoogst van honderd guldens, zonder hooger beroep of beklag deswege, en voor de tweede reize, te gelaten, dat de nalatigen bij ligdzaam zullen verplicht worden, getuigenis te kounen geven.

52. Een aldus voor de eerste maal tot eene getuigelijke verhooring zal, bij verslijning op het tweede oondbod, onder aantooning der wetthelg zijner verhuidering, van de boete kunnen worden verschoond.

53. Indien het voldoende komt te blijken, dat de getuige door ziekte, buiten

staat is van te kunnen kounen, zullen Commissarissen, beoorlijk gesiddeerd, zich naar deszelfs woon-g begieven.

54. Indien de getuigen gezeten zijn buiten het regtgebied van de regthank, van welke wege Commissarissen zijn gecommiteerd, zullen zij de noodige aanschrijving doen aan den President der regthank, onder welke de getuigen behooren, ten einde, door dertzelve gecommiteerden, de getuigen te doen hooren, naar aanleiding van de overgezonden aantekeningen en oonfverrigtingen noeps de daden of het bedrijf, waaromtrent dezelve zich moeten verklaren.

55. Indien de getuigen, ofs hoort niet buiten het regtgebied der regthank, onder eene afgelegen residentie wonen, zullen zij daartoe in gelijker voege den President de noodige aanschrijving doen, ten einde deze hem, naar aanleiding der ontzonden inlichtingen, ondervrage en hoore, met inachtneming van de daaromtrent gemaakte voorschriften dezer wet.

56. Zoodaame aangerebren Begter of Resident, zal de ingewonne verklaringen en andere mogeljk te bekomen inormatien, beoorlijk gesloten en gezegeld, ten spoedigste overzenden aan de Commissarissen, van wie zij de aanschrijving hebben ontzangen.

57. De Commissarissen zijn almede gebonden, om, na bekomen autorisatie van de regthank, op het verzoek van den Officier van justitie, of van henzelve verleend, zich te vervoegen ten huize der beklagden, tot het doen van onderzoek naar zoodaame papieren, effecten, en in het algemeen, naar al wat dienstbaar wezen kan, ter openbaring der waarheid.

58. Ingevalle zullen zij zich vervoegen tot alle andere plaatsen, waar vermoedeljk zulke voorwerpen verborgen zijn, en zullen zij voorts in beide gevallen, al het ten opzichte dienende met en onder zich nemen, in maniere als zulks omtrent de Officieren van justitie, ingeval van de heeter of versch gepleegde daad, is vastgesteld.

59. Indien tevens de voorwerpen van zulk eene aard zich onder het regtgebied van eenen anderen staat van justitie, dan wel onder eene afgelegen residentie bevinden, zullen Commissarissen, tot bewerkstelliging van het plaatselijk onderzoek, handelen als bij art. 49 en 50 is gereg omtrent het hooren van getuigen; zullende de aangebrenven regter of Resident verplicht zijn, om, zoo wel hiertrent, als in het vorige, al het noodige met pligtmatigen ernst te behandelen, en met in achtzetting van a de bepalingen der wet.

Van de Inzetting, en den afloop der getuigelijke informatien.

60. Het onderzoek voor Commissarissen afgeboepen zijnde, en wanneer zij en de Officier van justitie van oordeel zijn, dat de zaak genoegzaam is onderzocht, zullen al de stukken geseld worden in handen van den Officier van justitie, die dezelve onder inzettingen, zal zenden aan den regter en, naar gelang der omstandigheden, de reet van apprehensie tegen eenen beschuldigde, dan wel dagvaarding in persoen, verzoeken.

61. Wanneer de regter verzoekt, het verzoek te moeten wijgen van de hand, zullen de gronden daarvan in de dispositie uitgedrukt worden en wijders aan de Officieren van justitie gelast, of vrijgelaten, om nadere informatien in te winnen.

62. De regter zal zulke noodig oordeelende, een ander decreet, dan het verzoeken, kunnen verlenen.

63. Decreten van apprehensie zullen worden verleend, wanneer het waarschijnjk is, dat de gepleegde misdad met lijfstraf zal moeten worden geboet.

64. Zij zullen moeten inhouden, voor zoo verre men daarmede bekend is, de namen en voornamen van den beschuldigde, deszelfs beroep of kostwinning en laatste woonplaats, onder bijvoeging van hetgeen men verder weet en verwachten kan, dat tot verklaring dienstbaar is. De decreten van apprehensie zullen bevonden, eene bekendstelling behoren van de huijddig ter wether sake zij zijn verleend.

65. Zij zullen inhouden, eenen last aan alle collegen en Officieren van justitie en aan alle autoriteiten, met de plaatselijke politie belast, aan wie dezelve zullen worden verhoord, om den persoen, tegen wien het is gericht, in zijn woonhuis en alom, waar hij zich oomsd moge ophouden, te apprehenderen en te doen overbrengen in de gevangenis van den regter, bij wien het de reet is verleend.

66. Deze decreten zullen aan het hoofd voeren de woorden *In naam des Konings*, en getekend worden bij den regter, bij wien dezelve zijn uitgevaardigd; mitgedra door den Griffier; zijnde de Griffier in het bijzonder verantz oordeljk, voor de verzamelen, die in den vorm worden aanteetroffen, op straffe van boete tot twee honderd guldens.

67. Widders zijn alle kommandanten en hoofden der gewapende magt verplicht, om den beuurvaarder of Officier van politie, die met de uitvoering derzelve is belast, op verzoeking van het decreet van apprehensie, alle verlangde hulp te verlenen, ten ende de te apprehenderen niet onttappe.

68. Dagvaarding in persoen zal verleend worden, wanneer de misdad waarschijnjk, geene lijfstraf en ten hoogste een banissement kan ten gevolge hebben; alsmede wanneer wel eene lijfstraf zoudt te pas kounen, doch de ingenomen informatien geen zoodaam voldoende bewijzen opleveren, om zonder verhoor van den beschuldigde, tot eene apprehensie te doen besluten.

69. Deze dagvaarding zal inhouden, eenen last aan den persoen, tegen wien dezelve is gericht, om op zekerem bepaalden dag, te compareren voor Commissarissen van den staat, ten einde te worden gehoord op de beschuldiging, welke hem ten laste wordt gelegd, en in de dagvaarding zal zijn uitgedrukt, en zal deze dagvaarding worden geploondeerd door eenen beuurvaarder, of zoodaamen persoen, als door eenige plaatselijke autoriteit, op verzoek van den regter, daartoe zal zgn gecommiteerd.

70. De gedaagde in persoen, ten bepaalden dage niet verschijnde, zal door den regter worden gelast hem in verzekerde bewaring te nemen, om daarna te worden verhoord.

71. Al wie, ten gevolge van een decreet van apprehensie, is opgevat en zich in arrest bevindt, moet, na zijne banissement, zonder eenig uitstel, hune vier en twintig uren worden verhoord.

72. Alle verhooren van den beschuldigde, zullen gedaan worden door twee Commissarissen, daartoe door den regter te beoornen, gesiddeerd door den Griffier, Adjunct-Griffier of Getuizen klerk, en in bijzwezen van den Officier van justitie.

73. Indien de beschuldigde, of wel een der getuigen, de Nederlandsche taal niet moogt verstaan, of dat de beschuldigde en getuigen niet eene en dezelve taal spreken, zal de regter zich bedienen van eenen tolk, en zal dezelve, zoo hij niet daartoe in het algemeen beedigd is, alvorens onder eede beloven, zich zoo voor het oortolken en overbrengen, als voor de geheimhouding, getrouweljk te zullen gedragen; behoudens de vrijheid voor den besuldigde en den Officier van justitie, om den tolk, ter sake der aangevoerde redenen, ter beoordeeling des regters, te wijzen.

74. Vier ieder verhoor zal de Officier van justitie aan Commissarissen overgeven de vraagzinnen, waartoeer hij den beschuldigde wil hooren. Na examinate dezer vraagzinnen zullen zij, met overleg van den Officier, daarin de veranderingen kounen maken, die zij noodig zullen oordeelen. In zulke deze vraagzinnen, getuende het verhoor, naar aanleiding der gegeven antwoorden, mogen worden verandert, vermeerderd of gewijgd; de antwoorden van den beschuldigde zullen zoo veel mogeljk, met zijne eigen woorden aantegeteekent worden.

75. Indien in den loop der verhooren, moog blijken, dat meerder getuigen, hetzij tegen, hetzij voor den besuldigde moeten worden gehoord, zullen zij tot dat einde, worden geroepen, en daarmede gehandeld worden, zoo als hierboven is omschreven.

76. Blijden bevelen wordt, dat de beschuldigde worde gecommiteerd, hetzij met getuigen of met medeplichtigen, zal de Officier van justitie zijne vraagzinnen indienen, als bij art. 68 is gereg.

77. De Commissarissen en de Officieren van justitie zullen in de verhooren, alles aanwenden, om tot ontdekking van de waarheid te geraken, en zulks zoo wel tot ontlating als tot bezaar van den beschuldigde.

78. Na den afloop van het verhoor zal aan den beschuldigde, ingeval hij de hem ten laste gelegde misdad bekend, worden gevraagd, of hij iets tot zijne verhooring heeft in te brengen.

79. Oer verhoor zal aan den beschuldigde worden voorgelezen, en van alle veranderingen, bijvoeging en uitlatingen beoorlijk aantekening worden gehouden, zoo als in art. 41, omtrent de getuigen is gereg.

80. De verhooren zullen getekend worden door de Commissarissen en den Griffier, mitgedra den beschuldigde; ingeval van weigering of andere verhuidering, zal daarvan melding worden gemaakt.

81. Wanneer in den loop der verhooren zal blijken, dat een gedaagde dient in

bechtens te worden bebragt, zullen Commissarissen dit kunnen gelasten, mits daarvan ter erlanging van approbatie, dadelijk verslag deude aan den Regter.

77. Doch intusschen bevondende, dat er geene genoegzame bewijzen tegen den beschuldigde bestaan, of dat de gepoegde misdaad, waarschijnlijk met geene listraf zal moeten worden geboet, zullen Commissarissen daarvan rapport doen aan den Regter, die, na den sicer van justitie te hebben geboord, den gevangene zal kunnen ontslaan, onder beëlofte van geene oproeping te behoorren, en zulks met of zonder toestelling, zoo als de Regter zal meenen te behooren, en zulke hiervan acte worden opgemaakt en door den beklagde geteekend.

78. Alle verhooren afgesloten zijnde, dre deselve onder inventaris, zal zenden aan den Regter, vergezeld van een verzoek, hetzij tot verwijzing van den beschuldigde naar de criminale terechtstelling, hetzij tot een sijnal of ook provisioneel ontslag, onder beëlofte van ten allen tijde, daartoe geroepen zijnde, te compareren.

Van de dispositie des Regters, na de Instruatie der criminale procedures.

79. Indien de Regter, na onderzoek en overweging der ontvangen stukken, hetzij in overeenstemming met hetzij ook tegen het gevoelen van den Officier van justitie, in oordeel is, dat het feit noch misdaad, noch wanbedrijf, noch eenige andere strafbare overtredding daarslell, of dat er geenerlei berwaar tegen den beschuldigde bestaat, zal de regthank, bij schriftelijke ordonnantie verklaren, dat er geene reden voor vervolging is, en dat, indien de beschuldigde in hechtens is, deselve in vrijheid zal worden gesteld.

80. Het staat levens aan de Regters, om, wanneer zij vermeenren, dat het een of ander nog nader moet worden onderzocht, betrefve den Officier van justitie en Commissarissen ter uitvoering op te dragen, en den beschuldigde, in hechtens zijnde, intusschen aarin te doen verblijven, ten einde, op het ingekomen verslag, daaronter te ordonneren, wat zal bijkomen te behooren.

81. Wanneer de ingewonnen informatien, wel geen voldoende bewijs opleveren, van het plegen der misdaad door den beschuldigde, doch het waarschijnlijk is, dat er zich meerdere bewijzen zullen oplezen, zal, ingeval hij zich in hechtens bevindt, deselve op vrije voeten gesteld kunnen worden, mits belovende van hij de eerste oproeping voor den Regter te zullen verschijnen. En zal van deze beëlofte acte worden opgemaakt en door den beschuldigde geteekend.

82. Na verloop van een jaar, zal de beschuldigde kunnen verzoeken, van de gehoudenis in het voorgaande artikel vermeld, te worden ontslagen, en zal aan hem dit verzoek, na ingewonnen advies van den Officier van justitie, worden toegestaan, tenzij er nieuwe bewijzen tegen den beschuldigde ingewonnen mogten zijn.

83. In geval, na verloop van een jaar, sedert het laatste verhoor van een gedaagde in persoon, geene dispositie door den regter genomen is, zal hij kunnen verzoeken, van de tegen hem verleende dagvaarding te worden ontslagen, waarop zal worden gehandeld, als in het voorgaande artikel is bepaald.

84. Bevindende de regters daarentegen, in verschil van art. 79, dat het feit een strafbaar bedrijf daarslell, en dat de beschuldigingen en vermoedens, bij den loop van het onderzoek, zoo al niet bevestigd, ten minste niet voldoende opgegeven en weggemomen, zijn, zal de regthank den beschuldigde, bij schriftelijke ordonnantie, onder bekendstelling der beschuldiging, naar de openbare terechtstelling verwijzen.

85. Van de bij het voorgaande artikel omschreven ordonnantie, zullen ten spoedigste, twee afschriften gegeven worden aan den Officier van justitie, om daarmede te handelen, als nader zal worden gezegd, terwijl de stukken zullen blijven ter Griffie van de regthank, om door den Officier van justitie, of ten dienste van den beschuldigde, door die van zijnen rade aldaar te kunnen worden ingezien.

Over de wijze van rechtsvordering, of het houden der rechtszittingen.

86. De Officier van justitie, de hij art. 85 vermelde afschriften ontvangende, houdt van deselve het eene afschrift voor zich, om het ten dage dienende, in justitie over te leggen, ten bijkle dezer qualificatie, en doet, zonder nadere autorisatie des Regters, het andere afschrift, om te strekken tot acte van dagvaarding, door eenen Beurwaarder, ten minste acht vrije dagen voor den regtdag, aan den beschuldigde, zoo hij in hechtens is, overhanzigen, of anderszins ter zijner woonstede aan denzelven, of zijne huisgenooten, bestellen en overgeven met betekening van den dag, waarop de zaak dienen zal, en aantegging om alden, in persoon te compareren ter openbare criminale rolle, ter gewoone plaatse der regthank. En zal de Beurwaarder, of welk ander daartoe gequalificeerd persoon, ter zaak van den afstand der woning van den gedaagde, daartoe zal zijn gebruikt, van zijn gedaan exploit een exact relaas aan den Officier van justitie moeten bezorgen.

87. De Officieren van justitie zullen de dagvaarding levens ten spoedigste, en uiterlijk binnen drie dagen na de ontvangst der ordonnantie, bewerkstelligen, en te mer in geval de beschuldigde in hechtens is; zullende de Officieren verplicht zijn te zorgen, dat de over te gevene ordonnantie zij overgebragt in de eigene landtaal van den beschuldigde.

88. In geval zelfs van dringende noodzakelijkheid, en waar zulks van eene andere zijde tevens zoud nadeel der zaak geschieden kan, hetzij de beschuldigde al of niet in hechtens zij, zal het uitsel van acht vrije dagen, tusschen de gedane dagvaarding en den berekenden regtdag verkort kunnen worden, doch niet zonder schriftelijke qualificatie der regthank na gesomme kennis van zaken.

89. Van den oogenblik der overgave van de meergemelde ordonnantie en dagvaarding van den gevangene, komt van zelf op te houden en te vervallen alle verband van acces en correspondentie, en zal de toegang van vrienden, magen of raadslieden, dadelijk zijn toegestaan, onverminderd bogtaas de verplichting van den gevangene, om in denzelfden staat van hechtens ter verkerde bewaring te blijven, en op straffe van andere veroorzaking, zoo hij zich mocht vertreen of wederopspanning loonen.

90. De criminale regtedigingen geschieden in het openbaar op de daartoe, door de regthanken, eenmaal vastgestelde dagen en uren, zoo kort mogelijk, onafgebroken worden geendigd; ook zal de regter niet, dan om zeer gewichtige redenen, uit hoofde der afwezigheid van getuigen of andere bewijzen, waarop men zich beroept, aan de zaak eenig uitsel geven.

91. Het beleid des regtedigings is den President der regthank toevertrouwd; deszwaagende, zoo vree als in den loop van het regtediging, kunnen de bevelen, al wat hij noodig oordeelt ter ontdekking der waarheid en bevestiging der bewijzen, zoo ten voor, als ten nadeele des beschuldigten.

92. De beheering der politie bij het regtediging, tot handhaving der orde en van den eerbied, aan de justitie verschuldigd, is in handen van den President der regthank, met verpitting voor eenen regter om te behooren aan de vermaning, door den Beurwaarder op last des Presidents gedaan; op poene van hij wederstreeving gevat en achteraf te kunnen gebrakt worden, ten einde, na den afloop des regtediging, nog bij deszelve terechtstelling, over dat wangedrag te worden terregtgesteld.

93. De beschuldigten moeten compareren in persoon, doch zullen in alle gevallen, zijn ontslag van alle boeien en banden, onverminderd de vrijheid der Officieren van justitie, om hen, wanneer zij gedetineerd zijn, door hunne bedienden te laten bewaken; zij brengen mede die van hunnen rade, welke hun ook, zoo op hun verzoek, als ambtsdialve en ongevraagd, door den President der Regthank zullen worden toegevoegd.

94. Indien de beschuldigde niet in hechtens is, en hij na ontvangst der dagvaarding, zich door ziekte in de volstrekte onmogelijkheid bevindt, om, ten dage dienende, in regtes te verschijnen, hebben de regthanken de bevoegdheid, om op het daartoe, door of van wege den beschuldigde, gepresenteerde request, onder aanbieding van een getuigenchrift, behelzende eene waarachtige en omstandige beschrijving van den staat en ziekte des beschuldigten, door een of twee geene-beeren, onder presentatie van eede, geleekend, en nadat de Officier van justitie daaroop zal zijn geboord, te gelasten, dat het regtediging zal worden verschoven. En blijven de geene-beeren verantwoordelijk voor hunne verleende getuigenchriften, en bij het bezigen van dubbelzinnigheden in regtes reprochabel en corrigabel, alsmede, zoo wanneer zij van onwaarheden of andere gepoegde collusie overtuigd worden, strafbaar, als schuldig aan de misdaad van valsche getuigenis.

95. Indien een gedaagde in persoon, ten bestemde dage, niet verschijnt en van de bevoegdheid in art. 85 gemeld, geen gebruik heeft gemaakt, en echter uit het relaas van den Beurwaarder blijkt, dat hij behoortig gedagvaard is, zal de regthank bevelen dat hij in verkerde bewaring worde gesteld, om bij eene volgende zitting in regt te worden gesteld.

96. De getuigen zullen, op schriftelijke vordering van den Officier van justitie,

door een Beurwaarder tegen den bepaalden regtdag gedagvaard worden, tot het geven van getuigenis in de zaak van den, hun met name op te geveuen beschuldigde, en onder te kennen gawe, dat hij gebrake van opkoming ter bepaalde plaatse en ure, tegen hen zal worden voortgegaan, achtervolgens de bepalingen der wet.

97. Deszelve dagvaardingen moeten geschieden, voor zoo verre zulks, naar gelang van den afstand, voldoende is, ten minste driemaal vier en twintig uren bevorens; zul nde deszelve, voor zoo verre de getuigen woenen buiten de residentie der regthank, ook mogen geschieden door andere, door de plaatselijke besturen daartoe gequalificeerde personen op aanschrijving der Officieren van justitie.

98. De Beurwaarders of andere der voormelde personen staan omtrent de, bij de drie voorgaande artikelen vermelde dagvaardingen en exploitien, onder detelisse verplichtingen, als bij art. 37, op dergelijke onderwerpen, zijn vastgesteld.

99. Omtrent de getuigen, welke behoortig oproepereu, nalatig zijn of in gebrake blijven van te verschijnen, zal door de regthank gehandeld worden in geijker voege, als bij art. 46 en 47 is bepaald, en wel staande de openbare terechtstelling.

100. De beschuldigde hebben de vrijheid, om niet alleen in het minzame te verzoeken, maar ook door den Beurwaarder formeeljk te doen dagvaarden, tegen de bepaalde dagen, alle hunne getuigen tot wegneming der bezwaren, en wanneer zij, of die van hunnen rade, zich bij verzoekschrift verzoegen tot den President, ten einde de opgegevene personen, op rechtelijker gezag, als getuigen te doen ontsliden, en de aldis opzothodene in gebrake blijven van te verschijnen, zal omtrent hen gehandeld worden, als omtrent de getuigen tot bezwaar, bij voorgaand artikel vastge eid.

101. Geene bloedverwanten of aanhuwden van den beschuldigde, in betrekking van ouders of grootouders, kinderen of kindskinderen, broeders of zusters, man of vrouw, zelfs niet wanneer het huweljk is vernietigd, zullen als getuigen tegen den beschuldigde geroepen of gehoord worden. Wanneer zij voor den beschuldigde geboord worden, zal van hen geen eed worden afgenomen.

102. De getuigen doen, alvorens te spreken, den eed bij art. 40 vermeld, en moet omtrent hen, widders betracht worden al hetzelve bepaald is bij art. 35, met verplichting voor de Officieren, om van dat alles aantekening te houden, even als ook van den voornaamsten inhoud hunner verklaringen, behoudens de vrijheid des Presidents, om tot het houden van deze en geene aantekeningen den Griffier te gelasten.

103. Het bewijs geschiedt, niet alleen door de verklaringen der getuigen in het openbaar, ter opene rolle der regthank geveuen; maar ook door processen-verhaal en rapporten opgemaakt, met inachtneming der wetsbepalingen, door daartoe bij de wet gemagtigde autoriteiten en ambtenaren, ter bekendstelling van hetgeu wegens het bestaan van het feit en deszelve omstandigheden plaatselij en tijdelijk is komen te bijkomen.

104. De rechtsvordering geschiedt widders op de navolgende wijze:

§ 1. De beschuldigde, hetzij een alleen, hetzij met medopligtingen, alsmede de getuigen, zoo aan de zijde van den Officier, als aan de zijde der beschuldigten, hetzij vrijwillig, hetzij op ontvangene dagvaarding ingekomen, op last des Presidents, door den Beurwaarder, ter openbaren rolle binnen geroepen, en aan den beschuldigde hunne namen, voornamen, euserdom, burgerlijke stand, beroep of kostwinning en laatste woonplaats afgevraagd, voorts, bezevens de getuigen, aangemaand zijnde, om aansdelijk te letten op hetgeu ten hunnen aanzien gevraagd en gezegd, alsmede in regtes overgelegd zal worden, ten einde zich op dat alles, duidelijk en naar waarheid te verklaren, wordt door den Officier van justitie, onder overlegging en voorlezing der, van wege de regthank ontvangene ordonnantie, al verder met luider stemme eene schriftelijke acte van beschuldiging voorgelezen, inhoudende den naam en voornaam, beroep en laatste woonplaats, mitgevoere andere persoonlijke beschrijvingen der beschuldigten; voorts eene voordragt der zaak, onder verhaal van zoodanige omstandigheden, welke de daad voorafgegaan, verleid en gevolgd hebben, als omgernerate tot verlijting of verzwaren van schuld der beschuldigten zonden kunnen dienen; widders eene opmerking der toepasselij gemaakte gronden regtes, en eindelijk, de op al hetzelve gegronde beschuldiging, onder aanduiding der misdaad of misdaden, beschreven onder de namen en bewoordingen, welke de wet aan elke soort van misdaden heeft toegekend; moctende de Officieren daarbij in het oog houden, dat eene nauwzette opvolging der waarheid in de opgave der feiten en eene gemeedelijke toepassing des regts, de hoofdverzichten derer acte van beschuldiging zijn. Indien de beschuldigde de Nederlandsche taal niet verstaat, zal hem de voorhouding der acte van beschuldiging nader geschieden, bij een getrouw translaat van deszelve, vervaardigd door een beëdigd translateur, de taal der beschuldigten volkomen magtig, en zal in alle gevallen, waar zulks om het onderscheid der talen, van de beschuldigten en de getuigen tot voortzetting des regtedigings noodig is, de President der regthank een tolk gebruiken, die alvorens, in deszelve handen, voor de getrouwe vertolking en overbrenging den eed zal afleggen, achtervolgens de bepalingen bij art. 48.

§ 2. Na deze volbragte lezing zal, bij monde van den President, aan den aangeklagde of, zoo er meerder zijn, aan elk hunner worden afgevraagd, of hij erkent de hem ten laste gelede feiten te hebben gepleed ja dan neen.

§ 3. De beklagde zal, alvorens op de gedane vraag te antwoorden, kunnen proponeren al zoodanige exceptien van incompetentie, nonqualificatie, litiditie bij gewijden, van verjaring, verkregene gratie, abolitie, of zoodanige andere, als hij zal te rade worden; en zal de admisatie of rejectie der geproponeerde exceptie, na een volgingen met den Officier van justitie, dadelijk door den regter worden beslist.

§ 4. In geval eener halsstarrige weigering van den beklagde, om de gedane vraag te beantwoorden, zal zoodanige weigering worden aangemerkt als eene ontkentis; en door den regter in de zaak worden voortgeprocudeerd, even alsof de beklagde had ge- woord, neen.

§ 5. In geval daarentegen, de beklagde mozt komen tot eene vrijwillige erkentis van het aan hem ten laste gelede feit, zal, ofschoon de regtspraak alleen moet geschieden op bewijs, zonder dat daartoe de bekentenis van den aangeklagde noodig zij, de regter deze vrijwillige bekentenis echter niet behoeven te verwerpen, maar tot deszelve meerdere geruimheid mogen aanneemen, voor zoo verre die aan de zijde van den Officier van justitie wordt gestekt om bevestigd, ter overtuiging, dat die erkentis geen gevolg is geweest van waanzinnigheid, verdriet in het leven, of andere geheime oorzaken.

§ 6. Hetzij de beklagde dus come tot erkentis der feiten of niet, verzoekt de Officier van justitie toegelaten te worden, om voor te brengen, al wat dienen kan tot goedmaking zijner aanklagte. Dat dienstvolgens door den Griffier zullen worden toegelezen, zoodanige processen-verhaal en rapporten, indien deszelve er zijn, als voorgelaten, zoodanige processen-verhaal en rapporten, indien widders geboord bij art. 103, gezegd worden tot bewijs te kunnen strekken. Dat widders geboord zullen worden de getuigen, ingevolge de daarvan gemaakte lijst, achtervolgens den raag, welke den Officier van justitie of wel den President geschikt zal voorkomen.

§ 7. De getuigen worden gehoord elk afzonderlijk, terwijl de overigen zijn verzoekt, zich temiddele in eene andere kamer te begeven, en aldaar te verblijven tot dat een voor ten wordt binnen geroepen, ieder getuige geeft zijne verklaring bij monde, en onder eede, als is gezegd.

§ 8. De beschuldigde, hetzij alleen, hetzij met meederen, naar het oordeel des regters, wordt ondervraagd, naar aanleiding van de verklaringen der getuigen doore door hen opgegevene daadzaken. Hij doet voorts de getuigen aan zijne zijde boeden; moctende omtrent hen gehandeld worden, even als met de getuigen aan de zijde des Officieren van justitie.

§ 9. Het staat intusschen den beschuldigde, met opzigt tot de getuigen aan des Officieren zijde, alsmede den Officier met aaneehou op de getuigen dat de getuigen zullen worden gehoord, den President voor te dragen, ten einde die, bij monde van denzelven, den getuigen zullen worden voorgehouden.

§ 10. Het staat mogelijks den Officier van justitie en de beschuldigten volkomen vrij, hunne reproches omtrent de getuigen voor te dragen, ten einde, en parmen vrij, hunne reproches den Officier van justitie en de beschuldigten volkomen tegen daaroop zijn geboord, bij den regter te worden beslist.

§ 11. Overigens moeten de stukken, die tot overtuiging, dan wel tot ontslag van den beschuldigde dienen kunnen, in aan denzelven, te verklaren de invoege vorworden, ten einde zich, naar gelang der waarheid, te verklaren de invoege vorworden.

§ 12. Wanneer nu de beschuldigde op de hem, krachtens de invoege vorworden,

schreven voorgebrachte bewijzen, alsnog, of de daadzaken ontkeut en het onvol- doende der bewijzen verlangt aan te toonen, dan wel, bij erkensten der feiten, het niet misdadige van dien, op gronden regtens, wil beoogen, zal zolks hem, of die van zijnen raad, worden toegelaten, om, bij wege van antwoord, zich tegen de acte van beschuldiging te verdedigen, en te concluderen, zoo als hij zal te rade worden, ook tot vergoeding van schade en interessen, zoo daarvoor termen zijn.

§ 13. Hierna is het de plicht van den Officier van justitie, om, bij wege van replica, onder een beknopt verloop omtrent het in regten voorgebrachte, den staat des geschils, het feit ter beslissing, de meriten der zaak, voornamelijk uit het oogpunt van het al of niet misdadige derzelfde, de geloofwaardigheid der bewijzen voor en tegen, het meerder of minder verplichtende of verwarrende, naar gelang der omstandigheden, misgaders omtrent de straffen, welke in het eene en andere geval, bij de wetten van den lande zijn bepaald, te dienen van schriftelijke conclusie, zoo als hij zal vermoeden dat behoort te worden gevonnisd, tot oplegging van straf; daarbij tevens in acht nemende, dat hij de straf bepaaldelijk uitdrukke, en voorts op de conclusie, die voor of van wege den beschuldigde is genomen, replicere.

§ 14. En hierna staat het den beschuldigde, of die van zijnen raad vrij, om te dupliceren, waarna de registers zich van het publiek afzonderen, ter overweging van het te velde vonnis.

103. In geval de regtbank vernect, dat het Hof, noch als misdaad, noch als enige strafbare overtreding moet gerekend worden, zal deselve den beklagde ontslaan, en op de verdringen wegens schade en interessen, waar die mogen zijn gedaan, uitspraak doen.

104. Vernect de regtbank daarentegen, dat het feit eene misdaad of andere strafbare overtreding daargestelt, zal deselve, hetzij in overeenstemming met het door den Officier geponeerde en geconcludeerde, hetzij verschillende van dien, den beschuldigde zoodanige straf opleggen, als de registers ter zake hunner gemeoedelijke overtuiging, wegens de schuld en onschuld des beklagden, overeenkomstig de verligende of verwarrende omstandigheden, en naar gelang van de misdaad of overtreding, waaraan zij hem regtens schuldig kennen, zullen vermoeden, dat achtervolgens de wetten van den lande, behoort. alles echter met dien verstande, dat bij vonnissen der regtbanken, geene zwaardere straf zal worden opgelegd, dan welke door den Officier is geëischt. En zullen de Officiëren misdien, op hunne verantwoordelijkheid, en onder inwachting der gevolgs daarvan, zich ten zorgvuldigste toelagen op het nauwkeurig kenschetsen der ten laste gelegde misdrijven, en in hunne daarop gegronde conclusien tot straffen, zich in diervoore gedragen, dat de registers niet in de moegelijkheid geraken, van tot eene lichte straf te moeten verwijzen, dan welke zij vermoeden dat de feiten naar de omstandigheden komen te verdienen.

107. De vonnissen met verwijzing tot straf, zullen ook moeten inhouden, eene verwijzing in de kosten en missen der justitie, misgaders in die van de apprehensie en detensie, waar zulks plaats vindt. Bij deselve vonnissen moet de misdaad duidelijk worden uitgedrukt en omschreven, met bekendstelling der omstandigheden, in zoo verre die voor erkend of bewezen zijn gehouden.

108. De registers hebben tevens daarbij de vrijheid, om de ontvreemde goederen aan den eigenaar te laten teruggeven.

109. De vonnissen worden voorts, in het openbaar en in tegenwoordigheid van den beschuldigde, door den President met luider stemme uitgesproken.

110. Van alle vonnissen zal het eerste ontwerp op de minste, in derzelver geheel, binnen de eerstvolgende vier en twintig uren, door al de registers, bij welke deselve gegeven zijn, moeten zijn getekend, op eene boeke van vijftig gulden, welke reize door den Griffier, bij de minste nalatigheid te verbeuren; onverminderd de bevoegdheid der regterlijke collegien omtrent de Griffieren, bij herhaalde overtreding.

111. Van al het bij het regtzadig voorkomende, zullen de Griffiers behoorlijk proces-verbaal opmaken, om, bij hen te worden ondertekend, daarbij in acht nemende, het bij art. 102 voorgeschrevene, nopens het houden van aantekening der voornaamste verklaringen, en van hetgene hun, door den President, zal worden gelaat ten verbaal te nemen.

Omtrent de bevestiging der vonnissen van de Raden van Justitie.

112. De condemnatoire vonnissen der Raden van justitie op het eiland Java gevestigd, tegen wie ook gewezen, zullen voor zoo verre die niet in de navolgende uitoondering zijn begrepen, in alle gevallen tot onderzoek of herziening gezonden worden aan het Hooge Gerechtshof.

113. Daarvan zijn a leen uitgezonderd dertelke, waarbij de beschuldigde, zoo het Europeaan of gelijktijdige personen zijn, worden verwezen tot eene gezamenlijke voor minder dan zes maanden zonder meer, en zoo het Inlanders, Chinezen, Moeren of andere vreemde Indische natien zijn, tot kettingslag, om aldus aan de gemeene werken ten arbeid gesteld te worden, voor den kost zonder loon, gedurende een tijdvak van twee jaren; alsmede de beboetingen door de Residenten of andere plaatselijke autoriteiten, krachtens art. 19, ter zake van overtreding der plaatselijke iurisdiction en ordonnantiën.

114. Ter voldoening aan art. 112 zullen, binnen tweemaal vier en twintig uren, na de pronuntiatio van het vonnis, al de stukken, het proces-verbaal der terechtzitting en het vonnis, door de regtbank in een behoorlijk verzegeld pakket, onder geleidebrief, worden gezonden aan President en Raden in het Hooge Gerechtshof.

115. De Griffiers der regtbanken houden van dergelijke veranderingen een nauwkeurig register, daarbij de stukken, met de namen der daarbij betrokkenen en derzelver misdaden, alsmede de datums der veranderingen bekend stellende, om nader, vóór de terugontvangst, daarop te kunnen worden afgeschreven, in de daartoe open gelaten kolom.

116. De Officiëren van justitie behouden de vrijheid, om tevens hunne consideratiën omtrent het vonnis den Procureur Generaal mede te deelen. Insigeljs de gecondemneerden, hetzij als misdadige, hetzij als civiel verantwoordelijk gestelde, tot adactrice hunner gediende conclusien, en bij requests den Hove eene memorie aan te bieden, met openlegging der geconsteuerde gronden regtens, mits betrefve zoo tijdig doende, dat de Procureur Generaal en het Hof daarvan kennis kunnen nemen, onverminderd derzelver gehoudenheid omtrent den tijd ter afdoening der zaken.

117. Bij ontvangst van het een en ander gelaat het Hof, of wel deszelfs President, dat al betrefve zal worden gesteld in handen van den Procureur Generaal, om na pronuntiatio, te dienen van deszelfs schriftelijke conclusie.

118. De Griffier van het Hof is verplicht, van die onderscheidene ordonnantiën een geramenlijk register te houden, ingesigt in maniere als de registers der Griffiers van de regtbanken, voor de verzending, volgens voorgaand artikel 113.

119. De Procureur Generaal is gehouden, om, uiterlijk binnen acht dagen na de ontvangst of datum der ordonnantie, met overlegging der ontvangene stukken, aan den Hove te dienen van schriftelijke conclusie, onder opgave zijner aanmerkingen en overwegingen, zoo ten aanzien der feiten, als met opzigt tot het regt.

120. Het een en ander zal daarop, bij den Hove ten spoedigste worden gelezen, om op het vonnis te wijzen, zoo als bevoonden zal worden te behooren.

121. Het Hof heeft de bevoegdheid, om het vonnis te bekrachtigen, te vermindere of geheel te vernietigen, met ontbering van den gecondemneerde, en last om denzelfden te ontslaan, zoo hij in becliter is, als achtervolgens de bepalingen, deszwaanzode voorkomende in de artikelen 165 en 166.

122. In geval het Hof meent te moeten wijzen tot bekrachtiging van het vonnis, zal betrefve, aan den voet van het vonnis, of op een aan betrefve met 's Hofs racht vastgelegd papier, stellen het navolgend arrest:

• Het Hooge Gerechtshof van Nederlandsch Indië, gezien hebbende het vorenstaande vonnis, waarbij N. N. ter zake van *gewone misd.* gezezen hebbende het vorenstaande vonnis, alsmede in de kosten en missen der justitie; . . . wordt gecondemneerd om enz. alsmede in de kosten van den processe; gehoord hebbende den Procureur Generaal in deszelfs schriftelijke conclusie; . . .

resterd, alsmede door den Griffier, uiterlijk binnen den tijd der eerstvolgende vier en twintig uren, op probe als deswege is bepaald.

123. Vernect het Hof daarentegen, dat hij het vonnis de feiten te voet zijn be- zwaard, en dat uit dien hoofde de straf te hoog is gesteld, heeft het Hof de bevoegd- heid om de condemnatie te veranderen, en onder aanvoering der redenen van ver- schil, nieuwlings te condemneren, zooals verstaan wordt te behooren, en doet, te dien einde, achter het vonnis, in maniere als bij voorgaand artikel is gezegd, het navolgend arrest plaatsen.

• Het Hooge Gerechtshof enz.; • Gezien hebbende enz.; • Nog gezien hebbende enz.; • Gehoord hebbende enz. • In overweging nemende dat enz.; (daarbij duidelijk beschrijvende, waarin het Hof verschilt van de regtbank, bij welke het vonnis is gegeven, nopens de waarde van het bewijs wegens deze of gene verwarrende omstandigheid.) • Regt doende enz.; • En dienvolgens voorschreven vonnis corrigerende, condemneert den voornoem- den gevangene om enz. • Aldus gelaten enz.;

124. En vernect het Hof, dat, niettegenstaande het vonnis door de regtbank ge- geven, de beschuldigde behoefte te hebben vrijgesproken, alsdan handelt het iuge- liker voege, als bij laatst voorgaande artikel, met bekendstelling van het daartoe in aanmerking genomen, en stelt voorts, bij de wijziging van het arrest:

• Absolveert den voorn. N. N. van de tegen hem uitgebrachte beschuldiging en con- clusie, misgaders om het vorenstaande vonnis, en gelaat (zoo hij in becliter is) dat hij dadelijk zal worden ontslagen.

125. De Raden van Justitie, buiten Java gevestigd, zijn gehouden, alle drie maan- den de vonnissen die in den loop van dien tijd zijn gewezen, benevens de proces- verbaal van alle criminele terechtzittingen, al ware het dat de zaken, krachtens het *fas executi* door den plaatselijke Gouverneur of den Resident verloofd, waren afgedaan, te zenden aan het Hooge Gerechtshof, als belast met het algemeene toezigt over de administratie der justitie.

Omtrent de Executie.

126. Al wat gerekend kan worden tot de executie der vonnissen te behooren, moet blijven uitgesteld, tot dat de vonnissen kracht van gewijde hebben verkregen.

127. De sententiën van het Hooge Gerechtshof, onverzighilg of het zijn condemnato- ire, dan wel absolute, hebben dadelijk, na de pronuntiatio, kracht van ge- wijde en gelden voor arresten.

128. De condemnatoire vonnissen der Raden van Justitie, op het eiland Java ge- vestigd, voor zoo verre die aan herziening onderworpen zijn, erlangen kracht van gewijde, wanneer deselve door het Hooge Gerechtshof, bij wege van revisie, zullen zijn bekrachtigd.

De condemnatoire vonnissen van de Raden van Justitie, buiten het eiland Java gezezen, bekomen kracht van gewijde, dadelijk na dorelver pronuntiatio; behou- dens de bevoegdheid, bij art. 70 van het Reglement op het beleid der Regering, aan de Gouverneurs of Residenten van op zich zelve staande bezittingen, om die vonnissen te schorsen.

129. Overigens hebben zoodanige condemnatoire vonnissen, als bij art. 113 van de revisie zijn vrij gesteld, gelijk mede alle absolute vonnissen der Raden van Jus- titie, dadelijk na de pronuntiatio kracht van gewijde.

130. En zal het in vrijheid stellen van eene vrijgesprokene, om geenerhande reden eenigzins worden opgehouden.

131. De arresten van het Hof, ter eerste instantie bij hetzelfde gewezen, zullen bij het Hof zelf, ten spoedigste worden ten uitvoer gebracht.

132. In geval van revisie zendt het Hof deszelfs arresten, met de daartoe behoo- rende proces stukken, doch zonder de conclusie van den Procureur Generaal, onder geleidebrief, overwijd terug aan de regtbank, van welke deselve zijn ontvangens, ten fine van executie.

133. Geene doodvonnissen zullen echter worden ter executie gelegd, zonder daarop vooraf, overeenkomstig het bepaalde bij art. 56 van Reglement op het beleid van de Regering te hebben bekomen het *fas*, op het eiland Java van den Gouverneur Generaal, en buiten Java, van de ambtenaren met het hoogste gezag bekleed; en zullen misdien, die vonnissen, met de stukken van het proces, onder geleide- brief, ter erlanging daarvan, aan deselve worden gezonden.

134. Wanneer de Gouverneur of Resident van eene op zich zelve staande bezitting, zwaarigheid moogt maken in het verlenen van het *fas executivum*, zal hij het vonnis, benevens de daartoe behoorende stukken, zenden aan den Gouverneur Generaal, met opgave der redenen van zijne weigering, en verzoek dat door denzelfden moge worden gedisponeerd.

135. Wat voorts betreft de executie van zulke arresten, welke door het Hof bij revisie zijn gewezen, deselve zullen overwijd na de terugontvangst, met de dis- positie van den Gouverneur Generaal, onder geleidebrief, ten fine van executie, worden verzonden naar de regtbank, van welke deselve herkomstig zijn.

136. Voor het overige verblift de uitvoering van zoodanige vonnissen, welke aan geene revisie onderworpen zijn, aan de regtbanken, bij welke deselve zijn gewezen.

137. Met de verzending van hannelingen naar de plaats van hunne ballingschap, zal tevens, zoo wel bij den Hove, als bij andere regtbanken, moeten worden ge- wacht, tot dat, voor zoo verre deselve op het eiland Java gevestigd zijn, de Gouverneur Generaal, en voor zoo verre die regtbanken op plaatsen buiten Java ge- vestigd zijn, de Gouverneur of Resident, de plaats der ballingschap zal hebben be- paald; en moet misdien, in alle daartoe strekkende arresten en vonnissen, in stede van eene te noemene plaats, gesteld worden, op Java, ter plaatse door den Gouverneur Generaal te bepalen, en buiten Java, ter plaatse door den Gouverneur of Resident te bepalen.

138. En zullen misdien al zulke arresten van het Hof en vonnissen der Raden van Justitie, door het Hof zijde geconfirmeerd, en misdien kracht van gewijde erlangd hebbende, op Java, door het Hof aan den Gouverneur Generaal en buiten Java, door de regtbank, bij dewelke zij zijn gewezen, aan den Gouverneur of Resident, onder geleidebrief, worden aangehouden, ter erlanging van beschikking omtrent de plaats der verzending.

139. In de vonnissen, waarbij Europeaanen worden gebannen uit Zijner Majesteit bezittingen in Indië, zal moeten worden gesteld, om naar Nederland te worden gezonden, en bij de condemnatie in de kosten enz., moeten gevoegd worden, als- mede in die van hun transport naar Nederland. En zullen deselve vonnissen, ter erlanging van executie, den Gouverneur Generaal in maniere, als bij voorgaand artikel is gezegd, worden aangehouden.

140. De uitvoering der lijfstrafelijke vonnissen, zal geschieden op de verdring der Officiëren van justitie, ten overstaan der regtbank, bij welke deselve zijn uit- gegeven, ter gewone plaats, of op andere tot meerdere afschrik te bepalene plaatsen, of voer Commissariësen uit deselve, om te zorgen dat, in de uitvoering, niets onbetamelijks geschiede, en om ingeval van veroordeeling tot slagen, derzelver hoefveelheid te bepalen, zijnde van den aanzag tot het einde der execu- tie, het beleid der politie dier plaatsen in handen van den President der regt- bank of der Commissie, met magt om van den sterken arm, welke bij de executie zal worden verleid, naar de omstandigheden gebruik te maken, en onder ver- pligting, voor de respectieve commanderende Officiëren, om daaraan te gehoor- zamen.

141. Aan eenen ter dood veroordeelde zal, driemaal vier en twintig uren vóór de executie, de dood worden aangezegd door Commissariësen aan het Hof of de regtbank, gezadsteerd door den Officier van justitie en den Griffier.

142. Van dien tijd af, zal aan den veroordeelde de toegang worden verigund van zoodanige leeraren, als hij verkiezen zal.

143. Van vonnissen met versinging tot veve goldboete, zal, na het erlangen van kracht van gewijde, door den Griffier een afschif gezoonden worden aan den Ont- vang van 's lands kas, ter invordering der opgelegde boete.

144. De doodstraf zal altijd ten uitvoer gebracht worden, door het ophangen aan eene galg.

145. Het zal den Regter vrijstaan, om op het daartoe schriftelijk verzoek van naastbstaanden of vrienden, te verguunen, om op hunne kosten de

41. In materie van indemniteit of garant, zal de gedaagde, op het tweede defaut, gecondemneerd worden den impetrant te indemnieren of garantanderen, zoo wel voor het principaal als voor de kosten, schaden en interessen.

42. Als iemand wordt gedagvaard, om acte te institueren, zal, voor het profijt van het tweede defaut, hem op het gediende *Interdictum* een eeuwig stilzwingen worden opgelegd, indien hij binnen den bepaalden tijd zijne actie niet institueert, behoudens de bepalingen op het einde van art. 165 en 166 beschreven.

43. Indien de weduwe of erfgenamen, dan wel andere gemagtigden, gedagvaard zijn, om ter goeder trouwe te kennen of ontkennen de hantekening of het handschrift van den overleden of huizen principaal, zal op het tweede defaut, de handtekening of het handschrift gehouden worden voor aldus bekend, en de gedaagde gecondemneerd, de geenschte penningen te handteekenen, even als bij art. 10 is geseerd.

44. Zoo er tot evocatie gecondemneerd wordt, zal voor het profijt van het tweede defaut, de evocatie geadmilleerd worden.

45. In revisie zal op het tweede defaut, geprocedeerd worden tot visitatie, en uiting van den processe; en schoon de impetrant kwam te succumben, zal de gedaagde niettemin, worden gecondemneerd in de kosten van de defaulten.

46. En wanneer iemand wordt gedagvaard, tot provisionele betaling van alimentatie- of kraamkosten, zal voor het profijt van het tweede defaut, de provisie worden geadmilleerd.

47. Laastelijk, behelzende de singuliere effecten van het derde defaut, zal, in materie van appellatie of reformatie, op het *Interdictum*, en de bewijzen raanwelijks regt gedaan worden.

48. En zal in alle andere zaken, het derde defaut litacontencatie maken.

49. Doch zullen de voorsz. defaulten niet altoos op de non comparitie absoluut en ten volle worden verleend, maar naar gelegenheid van zaken, ook wel *velvo purgo*, tot een rekeren dag, voor of op welken het den defaultant vrij zal staan, de reden van zijne absentie te allegieren, en dezelve sufficient geoordeeld zijnde, te mogen doen, zoo als hij te rade worden zal, zonder dat het profijt van de defaulten hem daarom teent zal osteren; maar van des te doen in gebreke blyvende, zal het effect van de defaulten worden geadmilleerd.

50. En wanneer de defaulten absoluut en ten volle zijn verleend, en de defaultant ter tweede of derde dagvaarding compareert, zal hij niet geboerd, en de partij hij purge verzoeken van het verleende defaut of defaulten, en dezelve purge verzoekt hebbende, zal hem die verleend worden, mits blyvende het effect van dezelve, te ware om merkelijke redenen, en de tegenpartij daarop geboerd, de purge van het defaut of de defaulten ten volle wierd toegestaan, in welk geval niettemin, de defaultant de kosten van de tweede of derde dagvaardingen zal moeten betalen.

51. Zoo op de vierde citatie, de defaultant compareert, zal hij redenen daartoe dienende, en purge verzoekt en erlangt hebbende, zoo lang daar nog geen toonis is gewezen, in zijne defessie worden geboerd; mits recluderende al de kosten door zijne contumacie gevallen, en blyvende de effecten van de verleende eerste en tweede defaulten.

Van verstekken en derzelver purge.

52. Wanneer hij den eischer, ten gezetten dage, is esch geblaan, en de gedaagde, dag genomen hebbende om te antwoorden, daarvan in gebreke blijft, of door den gedaagde geantwoord zijnde, de eischer nalatig is te reprocheren, dan wel, geprocedeerd zijnde, de gedaagde niet komt te dupliceren (al hetwelk zoo wel in conventie, als reconventie, mitgaders in alle exceptien en incidenten kan gebouwen zal, op het verzoek van de eene of de andere der partijen, worden verleend verstek van antwoord, replek of dupliek, hetzij absoluut of *velvo purgo* ten naasten, ten koste van den Procureur, indien het verzuim bevonden wordt, door des Procureurs eigene nalatigheid veroorzaakt te zijn.

53. In het verstek *velvo purgo* gecondemneerd zijnde, indien de partij in gebreke blijft te purgeren, zal hetzelfde absoluut geadmilleerd worden.

54. Het profijt van het verstek van antwoord zal hetzelfde zijn, als het profijt is van het derde defaut, en zal daarvoor provisie gecondemneerd worden, als de zaak daartoe gecondemneerd is. mitgaders de eischer geadmilleerd worden, zijn Intendant over te leggen ten principale, en hem eene vierde citatie toegestaan, om hetzelfde te zien veranderen.

55. Voor het profijt van het verstek van replek of dupliek, zal de zaak voor voldongen gebouwen, op de provisie, door den gedaagde verzoekt, regt gedaan, en dispositie nopens de verdere instructie ten principale verleend worden, naar dat de regter de zaak gelegen zal vinden.

Van Delaten.

56. Een iegelijk van partijen zal, alleenlijk in de zaak ten principale, eene reize delat of dag van bezand ten naasten hebben, behalve dat de eischer ten verstek dage geen delat zal mogen nemen, noch ook die delatged is om procureur acceptant te stellen; gelijk hetzelfde mede niet zal worden verleend, in materie van provisie, tenzij op den termijn van antwoord, wanneer hij de citatie niet zijn afgaveven kopjen der instrumenten, waarop men de provisie fundeeren wil, of wanneer erfenamen of pensioogden gedagvaard zijn, om te kennen of te ontkennen de handtekening van de overleden of huize principaalen.

57. Buiten welke voorsz. ordinaire delaten geene andere, noch continuatie van dien, zullen mogen worden verzoekt of toegestaan, tenzij om sullicente redenen, den Regter gelicken.

Van Procces-acten verzoeken en provisien, zoo van de zijde van den gedaagde of verweerder, als van die der verzoeker.

58. Zal ook verzoeken, als om de verweerder, alvorens hij zich ten principale of op de geenschte provisie behoort in te laten, nog vermoegen eenige verzoeken te doen, als namelijk, tot eculatie voor de kosten en voor de reconventie, tot het stellen van decessuon en *cautio* en *cautio*, tot cautie voor de kosten van sequesteratie, visie, exhibitie, enz., metzigt op de afdoening van arresten, en interdictien; zulende al dezelve provisien en verzoeken, op peremptorie termijnen van acht tot acht dagen, bij libellouse schrifturen van esch, antwoord, re- en dupliek zonder meer, worden voldongen, ten zij om redenen bij den Regter anders wierd verstaan.

Van Exceptien.

59. Wijders zal de verweerder, zoo hij verneemt eenige exceptien te hebben, die mogen employeren; doch gehouden zijn, dezelve tevens alle te gelijk te proponeren, en dien overminderd, ten principale te antwoorden, begeerende regt *re ordinis*; uilgezonderd de exceptien declinatorie, van litispendentie of litiscontencie, daaronder begrepen transactien, en uilspreek van arbiters, van non-qualiteit, mitgaders van rechten, waarvan hij publike instrumenten of de eigene hand van partij blykt; al welke hij zal mogen voorstellen; om daarbij te persisteren; zulende dezelve aldan vooral, op peremptorie termijnen van acht tot acht dagen, voldongen en in staat van wijzce gebragt worden, even als de voorsz. verzoeken.

60. De voorsz. preparatoire verzoeken, provisien en exceptien, in maniere als boven voldongen zijnde, zullen partijen dadelijk, of op den naasten reitdag, hare gemede schrifturen of dingtalen, mitgaders de stukken en documenten daartoe relatief, *one et in re* overleggen, onder een register; bij de respectieve Procureurs oordelende, en daarop regt verzoeken, zonder eenige verdere signat van proces.

Van overlegging ten principale, zoo bij antwoord, als in reconventie, enz.

61. Te gedaagde, de voorsz. verzetmiddeelen niet hebbende, of dezelve afgeploopen zijnde, zal zijne defessie, dan wel eene presentatie ten principale moeten doen, bij eene gearticleerde schriftuur of conclusie.

62. En indien hij daarenboven, eene contra-pretentie tegen des eischers pretentie hadde, zal hij, zonder daartoe eenige dagvaarding noodig te hebben, dezelve bij wege van reconventie mogen institueren, en daarin mede tot provisie contendeeren, mitgaders tevens daarop moeten laten volgen eene presentatie, dan wel conclusie van antwoord in conventie.

63. Vervolgens zal door den eischer en verweerder, in reconventie worden geantwoord, en zoo wel in enkele zaken, als in dewelcke reconventie wrill geconstitueerd, bij replek en dupliek, of termijnen als voren, *one et in re* en behoulijk voltingen gebouwen worden, alles insoegelyk bij gearticleerde schrifturen.

64. Doch wanneer de gedaagde simple contrarie conclusie neemt, en daarbij peraltoreert, zal de eischer dadelijk, op dezelve wijze moeten persisteren voor replek; en zoo door den eischer voor replek eenvoudig gepersisterd wordt, bij den esch, zal den gedaagde geen dag om te dupliceren vergund worden, maar hij ter-

stand voor dupliek in zelvvervoege moeten persisteren, of van dupliek verstoken zijn.

65. Zoo als wijders in art. 9, zulke omtrent den escher en aanslegger is geseerd, even zeer is ook de gedaagde; hetzij hij diene van libellous antwoord en cautie, dan wel daaraanveen esch doen in reconventie, ofte ook presentatie doe, dan wel simple contrarie conclusie neme, en daarmede persisteren voor antwoord gebouwen, getijdelijk, onder register over te leggen zoodanige acten en bescheiden, als moeten dienren tot verificatie en justificatie van het door hem geposeerde en geconstitueerde, om aldus bekwaamlijk hi re- en dupliek te kunnen worden geprocedeerd, in voege als bij de twee voorgeaende artikelen is geseerd.

Van Apponement dispositief, en noverre productie.

66. Er bestaat dus na het dienen van dupliek, geen termijn meer om brieven, monumenten, verklaringen, beoedigd of onbeoedigd, of wat dies meer te produceren; maar op den dag van het dienen van dupliek moet eeniglijk dag worden genomen, om te dienen van inventaris, met vrijheid voor den eischer, om van partij's schriftuur van dupliek kopje te verzoeken.

67. Het zal evenwel aan elke der partijen, ten einde een of meerdere van de bij esch of antwoord overgelegde documenten *in forma probati* te bereegen, vrijstaan ten dage van dupliek, uindeling ter rolle te verzoeken, commissie op negters-commissarissen, ten fine van recollement op de met name dadelijk; te noemren stukken, en wijders dag tot productie van het daarvan, bij wege van enquesten, opgemaakte en vertegelde proces-verbaal, ten einde de opening daarvan te hooren verzoeken; en de tegenpartij daarop geboerd zijnde, zal de regter daartoe mogen verleenen dag tot productie, om te dienen, blyvelijk eene maand daarna, en voort te reprocheren, salveren, wederzijds te dienen van inventaris, en regt te verzoeken.

68. Wanneer tevens partijen of eene derzelve als nog, nieuwlings, getuigen verlangte te doen hooren en clamieren onder esce, dan wel andere inspectie of demonstratie en het opmaken van proces-verbaal nootig hebben, zal het vrijstaan dag te nemen ten naasten, om *oppo noverre dispositief* te hooren verzoeken.

69. In al aldan ten dage dienende, door dengen, die daartoe dag genomen heeft, ter rolle request worden gepresenteerd, waarbij hij zijn verlangten tot het nieuwlings hooren van getuigen, met overlegging der interrogatien te kennen geeft, en suldigen verzoekt apponementen, om de opgegevene personen te doen dagvaarden, tot het geven van getuigen der waarheit, om hetzelfde op den ordinairen weg te vervolgen, dan wel, zoo hij enige locale inspectie of demonstratie verlangt, bij request, in gelijker voege de redenen en het oommern van zijn verlangten dudelijk beschrijven, en commissie op negters-commissarissen verzoeken, ten einde daartoe te vaceren en proces-verbaal op te maken.

70. De tegenpartij op het eene en andere verzoek, staande rolle, geboerd zijnde, zal door den regter worden geprocedeerd, zoo als bevonden zal worden te behooren, hetzij tot ontzegging, dan wel tot verleening van het verzoek.

71. Ingeval van ontzegging, zal door den regter worden gelast, dat de acten en dingtalen opgemaakt en van dezelve, nevens inventaris, met middelen wederzijds, ten naasten zal worden gediend en dispositie verzoekt.

72. Ingeval van verleend verzoek tot het doen van locale inspectie en demonstratie, zal, na uiting van dit dispositief, de impetrant, staande rolle verzoeken, dag tot productie van het ontvangende proces-verbaal, met qualificatie om partij daartoe te dagvaarden, en opening van enquesten te hooren verzoeken.

73. Edeh, in geval van een verleend apponement, om de opgegevene personen te dagvaarden tot het geven van getuigen der waarheit, zal eerst, ten dage van de daartoe geconstitueerde condennatie, verzoek worden gedaan, om commissie op negters-commissarissen, tot het hooren en beoedigen der gecondemneerden en daarvan proces-verbaal te maaken, alsmede dag worden verzoekt, tot productie van het ontvangende proces-verbaal met qualificatie, om partij daartoe te dagvaarden en opening van enquesten te hooren verzoeken.

74. En zal ook den regter, zoo in het laatste, als in het eerste geval der twee voorgeaende artikelen, de commissie alsmede de dag van productie verleend zijnde, dezelve dag worden bepaald om te dienen preciselyk over zes weken daarna, zonder verdere delatien meer, ten ware dat met kennis van zaken, bij den regter, na partijen deswege te hebben geboerd, de termijn mogt worden verlangd of wel verkort, met verzoeken last, dat opening van enquesten verzoekt, reprochen en salvatien ingeleverd of gecomploeed, en nevens de stukken, wederzijds van inventaris met middelen gediend en wijders regt verzoekt zal worden.

75. De commissie geconstitueerd zijnde, zal de Deurwaarder de getuigen, welke onder het district van de registers residentieplaats zijn remoreerde, behoorlijk dagvaarden en partij intimeren, om te compareren ten dage, ure en plaats, welke voorzegde Commissarissen zullen goedvinden en bij, ecurwaarder hun vervolgen zal beteekenen.

76. Zoo ten geselden dage, een of wel beide de Commissarissen door ziekte verhindert worat of worden te vaceren, zal onvrijdijk, daartoe een der andere leden verzoekt, dan wel kennis daarvan gegeven worden aan den President, ter beoemening van eenen anderen Commissaris.

77. En zal de Deurwaarder de intimatie ten minste acht vrije dagen moeten doen, voor dat de getuigen zullen worden geboerd, en daarbij overleeren kopje van de artikelen, waarop zij zullen worden geboerd, mitgaders van de verklaringen of interrogatien, welke dezelve mogen hebben verleend, en waarop zij zullen worden geseedeerd.

78. Vervolgens moeten voorsz. artikelen, verklaringen of interrogatien, alsmede partij's contra-interrogatien, zoo die er zijn, ten dage dienende, door Commissarissen worden overgegeven, met een biljet, waarop de namen der aanbanten of getuigen zijn gesteld, om volgens die opgave, afzonderlijk voorgebragt en geboerd te worden.

79. Daarna zal elk der getuigen of deponanten, door Commissarissen, op den inhoud der overgelegde verklaringen bij wege van recollement, of nieuwlings op de overgelegde vragen, dan wel contra-vragen worden geboerd, ten einde van al het geveerde of geantwoorde, zoo veel mogelijk met de eigen woorden van den getuige, getrouwe aantekening gescreide. Noemende dit hooren geschiedt met elken getuige alleen, zonder dat iemand zoo van zijnen rade als van zijne partij, daarbij tegenwoordig zij, tot dat wordt overgegaan tot het doen van den eed, hetwelk openlijk moet geschieden, zonder escher over des inhoud van een of ander geseide te gewagen, moede alles geheim blyven, tot dat het verhaal van enquesten, behoorlijk met het regterlijk zegel gesloten, ten dage van productie in *judicio* overgelegd, en opening van enquesten verzoekt zal zijn. Met de inspectie en demonstratien, zoo als die noodig zijn zal gehandeld worden, zoodanig, als bij art. 10a en volgende is geseerd.

80. Doch in geval de getuigen op de buitenkantoren zich zijn ophoudende, zullen bij partijen, ten dage van het verkregen apponement dispositief, van den regter worden verzoekt *missives* aan den regter van die plaats, waar de getuigen woonachtig zijn, ten einde die na godaue celtie, in voege voorsz. brieven, tot examinatie of beoediging van dezelve getuigen productie, en derzelver depositien in geschrift gesteld, in *urgens*, gesloten overteode.

81. Zulende de gemede partijen, na obtien van voorsz. brieven *missives*, elkan-der moeten intimeren en kopje der artikelen, verklaringen enz., wulden overgegeven, in voege als in art. 77 is geseerd, ten minste acht vrije dagen voor den tijd, welke door den regter zal zijn geprocedeerd tot het indieuen van contra Interrogatien, die na denzelfden tijd niet zullen worden ontvangen, terwilj geconstitueerde *missives*, aldan door den regter zullen worden geprocedeerd.

82. De voorsz. brieven zes weken, of wel al zulke tijd, als aan partijen gegeven was, om productie te doen, geprocedeerd zijnde, zullen zij *one et in re*, op den eerstvolgenden reitdag, ter rolle, van hun verhaal van enquesten moeten dienren, en remuncieren van verdere productie, opening der enquesten verzoeken, en dag nemen om te reprocheren ten naasten.

83. Welke tijd gekomen zijnde, zullen partijen, ter wederzijden, elkan-der communcieren de reprochen om daartegen op gelijken termijn te schrijven bij salvatien.

84. Te termijnen tot het leveren van salvatien dienende, zullen dezelve in *judicio* moeten worden overgelegd, doch niet aan partijen gecommuncieerd, en tevens dag ten naasten genomen, om ter rolle, wederzijds te dienen van inventaris met middelen, in regten te concluderen en dispositie te verzoeken.

85. Buiten voorsz. verzoeken reprochen en salvatien, zullen geene meerdere schrifturen helpelre vooraf op den inventaris zij bekend gesteld, om het bij het dienen, vervolgens den inventaris te quoteren.

86. Wijders moet worden in acht genomen, dat de schriften van reprochen niet anders zullen mogen inhouden, dan hetgeen tot reproche der getuigen van de tegenpartij kan dienen; gelijk ook, dat de schriften van hetgeen door partijen zal mogen continueren, dan wederleggingen van hetgeen feiten te mogen poseren, of de merkten van het principale proces te verhandelen en weder op te halen.

87. En daar de voorschreven termijnen, die na het afsloopen der enquesten worden verleend, zullen wezen peremptoer, zoo zullen diegenen, welke in gebreke blijven daaraan te voldoen, met der daad worden verstooken van hetgeen waartoe de dag dient.

88. Doch wanneer partijen dag genomen hebben, om te dienen van inventaris, zal de Procureur, die daarvan in gebreke blijft, verbeuren twee guldens, en zal nog de tijd van acht dagen worden verleend, op welken hij, nog niet in gebreke zijnde, zal verbeuren vier guldens, mitzaders de inventaris ten zijnen kosten, ter griffie, door een der bezwaren klerken, worden opgemaakt; ten welken einde die Procureur gehouden zal wesen, binnen twee maal vier en twintig uren, ter griffie te leveren al de notulen tot het proces behoorende, bereids door hem getuigt, op een- of, dat de ontbrekende ten zijnen kosten zullen worden uitgetrokken, en eenen beete van zes guldens.

89. En zullen de producten of voorschreven inventarissen moeten worden relatief gemaakt tot de artikelen van het veno en touw, of van het appointement en de respectieve schriften van eisch, antwoord, re- en dupliek; zonder dat onder éénen letter meer dan een stuk, schoon met nommers onderscheiden, zal mogen worden gebracht, tenzij tot bewijs van een feit of positief, verscheidene productien waten concurreeren.

Van allehande verzoeken, den vorm van regtspleging rakende.

90. Bijaldien er enige fouten, omissien en verzuimenissen zijn geschiedt in judiciele acten, als bij voorbeeld; wanneer een Deurwaarder een appointement verkeerdlyk en niet naar behooren heeft geexploiteerd, iets in de conclusie van eisch of antwoord is gecommiteerd, te min gelijch of te veel gepresenteerd, of in de schriften iets bij abuis is gesteld; door den laps van tijd een instantie interrupt is gevallen; iemand van de costendenden, nadat de tijd van bewijs verstrooken of de inventaris algeemaakt is, eenige verklaringen of attestatien wil overleggen, dan wel de ene of andere, na de conclusie, in regten eenige nieuwe positieven, waarvan in de schriften niet is gementioneerd, wil maken en dezelve nog bewijzen, en generallyk; wanneer er enige fatale tijden verlooppen, of verstellen van peremptoer delatien, en andere dergelyke gevallen zijn, zal men van den regter, voor wie de zaak hangende is, moeten verzoeken request civil, om daartegen gereleveerd en tot het doen van het gecommiteerde, of het redresseren van het kwalijk gedaan, gecommiteerd te worden, met Commissitimus naar de rolle.

91. Doch zal zoodanige request civil niet noodig zijn, wanneer de impetrant of eischer, voor dat er is goantwoord, van zijnen eisch wil renuncieren, mits refand derende de kosten, om op nieuw van eenen anderen te dienen, dan wel zoo partijen, in welken staat het proces ook zij, hune conclusien willen verminderen.

92. Het voorschreven request civil geboeind zijnde, zal met dies bijzigen behoorlyk aan partij geexploiteerd, en kopij van alles gelaten, mitzaders op den eersten regtdag, volgens het Commissitimus, ter rolle gepresenteerd en daarop, ten intermemente geconcludeerd moeten worden, op welke dat het request civil zal worden gerejecteerd, indien men niet perreed is met hetgeen, waarvan men onder beñefice van hetzelfde, zouden willen dienen.

93. En zal partij, ten dage dienende, dadelijk of daarin moeten consenseren, mits met refand der kosten van het retardement, behoudens debat en mats van gelijke te mogen doen; dan wel hetzelfde quadratieren en, staande Tol, voldingen, ten ware bij den regter, om redenen, anders wicrd goedgevonden.

94. Egelijde die relief verzoeken wil, zal voor de eerste maal, onder den Griffier moeten consenseren de boete van tien guldens, en voor de tweede maal, twintig guldens, welke bij relectie van het request civil, geconcluseerd, doch bij intermement, aan hem gerestitueerd zullen worden.

95. In zullen de Procureurs de kosten van het retardement aan partijen moeten refanderen uit hune eigene beurs, indien zij niet doen blyken, dat het verzuim door hun meesters schuld is veroorzaakt.

96. Alle andere verzoeken van enige aangelegenheid, absoluut geen relief ver-eischende, die men doen wil, en om huiten den gewonnen vorm van regtspleging, tot iets gecommiteerd te worden, als: om voor Commissarissen met zijne partij in persone te compareren; om te hebben visie van een instrument of default met den affice van dien te pargeren; om te mogen concluderen tot provisie of nantissement van iets, hetgeen hangende den processe, opkomt ofte voortvalt; om zich met een der litiganten te mogen voegen of voor denzelve te intervenieren; om zich in eenen zaak voor zijn eigen interest bekend te maken, en zoo voort, zullen worden gedaan bij requesten in *judicio*, en al daarin gehandeld, geprocedeerd en voldongen worden, als omtrent request civil (uitgezonderd het intermement en de boete) is geseerd.

97. Doch verzoeken van minder belang, als: om te hebben het effect van default en verstekken; om zaken de plano of op korte termijnen te voldingen en zoo voort, zal men den regter alleen mondeling voordragen.

Van Interlocutoire vonnissen.

98. Het proces in staat van witen gebragt zijnde, en de regter bij examinatie bevindende, dat hetzelfde niet is gedisponeerd, om ten definitive te worden geterminerd, zal daarin worden geinterlocuereerd, hetzij om partijen te accorderen, of bij opring van punten van officie, nadere verificatie te gelasten.

99. Partijen, uit kracht van voorschreven dispositie voor Commissarissen Comparerende, en zijnde geassigieerd, zal een accord worden antworpen onder willege condemnatie; welke door de respectieve Procureurs *line et inde* mondeling ver-zocht, wederzijdsch geconsenteerd en door Commissarissen ten verbale genoteerd zal worden, ter dispositie van het rollegie.

100. Doch partijen niet kennende worden vereenigd, zal van het voorgevallede, en wederzijds geconsenteerde inspelijks proces-verbaal gehouden en hetzelfde behoorlyk getekend, in den zaak gevraagd worden, om daarop, in het visten van het proces, gerequard te worden genomen, zoo als men bevindend zal te behooren.

101. En bijaldien, bij kennis interlocutoir, aan den eenen of anderen der litiganten, dan wel aan beide is gelijngeweerd, iets te verifiëren, zal daarin, zoo door ministeren alleen kan worden voldaan, daartoe worden geprocedeerd en bijaldien productie van getuigen een, noodig is, in voege, als nopens het doen van productie, bij art. 66 en volgenden is geseerd, met dit onderscheid, dat in plaats van het verzoeken van commissie en appointement van getuigen, door voorschreven Commissarissen autorisatie zal worden verleend, om getuigen voor zich te laten daagvaardden, demonstratie te doen, inspectie te bezorgen, mitzaders partijen te doen intimieren.

102. Maar indien partij het point van officie, ten haren laste gepoend, directelyk niet kan voldoen, doch anderszins wil solveren, zal zij het verbaal, dag nemen, om het point van officie te voldoen of te solveren, en op dien dag peremptoerly moeten indienen een schriften van voldoening of solutien; waartegen op gelijken dag, geschreven zal worden bij supersolutien zonder meer, tenzij, om gewigtige redenen, moerder tijd wicrd toegestaan.

103. Van al hetgeen, tot voldoening van het geopende point van officie, voor Commissarissen over en weder zal zijn geleverd of ingediend, zal eenen ampliatie van inventaris gemaakt en met het verbaal, bij het principale proces gevraagd worden.

104. Zoo partijen, bij interlocutoire vonnis gecondemnerd zijn, een principaal document te exhiberen, waarvan kopij authentiek in den processe is geprocedeerd, zal men, onder ampliatie van inventaris, eerst het voorschreven interlocutoire vonnis en dan hetzelfde originele manuscript in *judicio* moeten overleggen.

105. Ho bijaldien men hetzelfde origineel niet magtig is, maar het onder een ander berust, zal die daartoe moeten worden geassigieerd, of door den ordinarion wag van justitie geconstringeerd.

106. En in geval de houder op een der buitenkantoren, dan wel elders zich bevindt, zal, ten minste van het gerequireerde monument, van den regter worden verzocht minste aan den regter van de plaats, waar hij zich onthoudt, om daarin te handelen zoo als in voorge voorschreven wordt verzecht.

Van eenige speciale matierien en omtrent van complainte.

107. Iemand selijcklyk gelijghoed of geboerd zijnde in de deugdelijke possessie van eenige goedere of gelygheden, die hij door zich zelve, zijne voorzaten, huis-

gezinne, gemagtigden of huurders, vredelijck, zonder letsel of gebrek, jaar en dag gebruik heeft, zal hij van zijnen dagelijckchen regter kunnen verzoeken, appointement van complainte, uit kracht van hetwelke Commissarissen verleend en door dezelve op des suppliants possessie geuniformeerd zijnde, aan partijen bevelen zij, de turbatie, den suppliant in zijne deugdelijke possessie opgegaan, kost- en schadeless af te doen, met interdictie, op zekere groote penne, jegens de Hooge Overheid te verbeuren, van gelijke meer te doen, mitzaders te betalen de kosten; en in cas van oppositie (gelieken zijnde van de voorschrevene possessie en turbatie) hem suppliant, bij provisie, ten minste onder cautie, retabellieren in de voorschrevene possessie, en hetzelfde gedaan zijnde, de contentieuse zaken te stellen en nemen in handen van de Hooge Overheid, om des noods, onder dezelve bij een sequester gerequard en bewaard te worden, en den opposant dag beteckenen tot comparitie ter rolle, om het bij en door Commissarissen, geordoneerde te zien approberen, en vooris in ordinarie maintenance, zoo nopens de recedentie, als op de materie possessor, voort te procederen als naar regten.

108. Het voorschreven appointement geboeind zijnde, zal de impetrant de geconsenteerde Commissarissen en den Griffier verzoeken, zich te willen transporteren ter plaatse contentieuse, en aldaar informatie te nemen, op de possessie van den impetrant en de turbatie, hem daarin aangedaan.

109. Commissarissen aldaar ten dage, door hen geprefereerd, gekomen zijnde, zullen (indien het noodig is) de demonstratie ontvangen, of inspectie nemen, en wijders de Deurwaarder autoriseren, om te dagvaard-n al zulke getuigen, als de impetrant zal goeviden te produceeren, tot probatie van zijne possessie en de turbatie van den gedaagde.

110. De getuigen gedagvaard en daarvan aan Commissarissen bij prijs van den Deurwaarder gebieken zijnde, zal worden geprocedeerd tot het hooren, examineren en bevelingen van dezelve, op zoodanige artikelen en premissen van de brieven of het request en appointement van complainte, demonstratien, verklaringen, enz., als de bijzitten, welke de impetrant aan gemeide Commissarissen daarvan moet overhandigen, zullen inhouden.

111. Na dat hiermede gedaan is, zal de impetrant aan Commissarissen verklaren, geen verdere demonstratie ofte productie van getuigen te zullen doen, en bij inventaris, zich te refereren aan het in voege als voren ingewoone, en wijders overleveren, zijne verdere stukken en documenten, indien hij enige heeft, met verzoek dat voortgeprocedeerd mag worden, tot verdere executie van het appointement van complainte.

112. En indien de impetrant zijne hovenjarige possessie en turbatie daardoor niet heeft geassigieerd of geprocedeerd naar behooren, zal hem alleen verleend worden simple citatie, om voor den regter, in ordinarie maintenance voort te procederen.

113. Maar aan Commissarissen ten genoeg komende te blyken van des impetrants overjarige possessie en des gedaagdes turbatie, zal de deurwaarder worden geautoriseerd, om den turbateur te citeren tot zekeren dag en uur, ter plaatse contentieux, om aldaar te zien procederen tot opening van de brieven van complainte, en tijd prefigeren, om te poseren contrarie feiten possessor, *destructives of excepties*, en dezelve te verifiëren, zoo het hem goeddunkt.

114. De gedaagde alvan comparerende, zullen hem de brieven van complainte voorgelezen en des verzoekende, kopij daarvan behandigd worden, en zal daarop door den impetrant retabellissement worden verzoekt, bijaldien de gedaagde geen contrarie feiten possessor wil poseren; doch zulks willeende doen, zullen Commissarissen hem daartoe behoorlyk tijd verleenen, en aldan, ten koste en laste van den gedaagde, ter plaatse contentieux verblijven.

115. Doch zal hij niet vermogen, het interdict te redoubleren, of retabellissement bij reconventie te verzoeken, maar daartoe separatelyk appointement van complainte moeten verzoeken.

116. De gedaagde, zijne contrarie feiten ten possessorie gesteeerd en aan Commissarissen overgeleverd hebbende, zal nopens de verificatie van dezelve, het renuncieren van verdere productie, en het dienen onder inventaris, moeten worden geprocedeerd, als omtrent den impetrant, in art. 109, 110 en 111, is geseerd.

117. Doch zal de gedaagde van de voorschrevene schriften aan den impetrant geen verdere opening behoeven te geven, dan alleen bij extract, zoo veel aangaat de contrarie feiten possessor, en niet van degenen, die destructief of exceptief zijn, zonder dat nogtans daartegen geschreven, iets meerder overgelegd of verdere schriften zullen ingediend mogen worden, dan alleenlyk *line et inde* een advertisement van regten.

118. Commissarissen, de overtegevene stukken geassigieerd en gecommiteerd hebbende, en gereed zijnde om te disponeren, zullen zij de partijen consensieren, door den Deurwaarder, doen insenseren, om voor hen te compareren en te zien disponeren, als naar behooren, welke dag zal zijn ten koste en laste van den impetrant.

119. En zoo aan Commissarissen klaarlyk is gelieken van des impetrants possessie en de turbatie, hem daarin gedaan, zullen zij niettegenstaande een provocatie of oppositie, procederen tot fournissement, retabellissement en voldoening aan de voorschrevene complainte reedelyk en met der daad, en den gedaagde een korten en behoorlyken dag beteckenen voor den Regter, om met den impetrant in ordinarie maintenance voort te procederen.

120. Doch, bij zoo verre niet volkomenlyk, in regard van al de punten der brieven van complainte, van des impetrants possessie en des gedaagdes turbatie komt te consenseren, zal alleen retabellissement gecommiteerd worden, voor zoo veel de gelieken punten concerneren, en nopens de verdere zullen de brieven van complainte veranderd worden, in simple dagvaarding als boven.

121. En wanneer van niet eenig lid der brieven van complainte, of van de possessie en turbatie, volkomenlyk is gelieken, of dat, bij informatien van den gedaagde, consteert van deszelfs contrarie possessie, zullen Commissarissen geen retabellissement decreteren, maar de brieven van complainte alleen doen executeren bij simple citatie als voren, latende den Regter nader disponeren op de recedentie, en daartoe overbrengende de informatie bij hen genomen.

122. Na het decreteren van retabellissement, zullen Commissarissen en de adjunct verbliven ter plaatse contentieux, ten koste en laste van den gedaagde en gecommiteerde, tot tijd en wije hij aan het retabellissement reedelyk en met der daad zal hebben voldaan.

123. De gecommiteerde willyg zijnde te voldoen, zal aan Commissarissen moeten overleveren een acte van voldening, met presentatie van te betalen de kosten, na datum van het decreteren van retabellissement gevallen, tot taxatie van Commissarissen, waarop de impetrant zich zal moeten declaren; zoo hij daarmede geen goeogen neemt, daartegen overtegevere zijn contrarie geconsenteerde, waarop *line et inde* voldongen en dispositie van Commissarissen verzoekt zal moeten worden.

124. Maar zoo de gecommiteerde moeg onwillyg zijn, zal hij tot voldoening, bij sommatie, renovatie, gelyking en apprelensie, geconstringeerd worden.

125. Indien tot de voldoening te veel tijds wicrd vereischt, zullen Commissarissen intusschen mogen vertrekken, doch zal de herstelling alvorens moeten begonen worden in hune presentie, en bij den gecommiteerde aangenomen, na verhoor van partijen, binnen zekeren behoorlyken tijd, door Commissarissen, na verhoor van partijen, te prefigeren, te vollrekken; op poene dat zulks aldan niet gedaan wicrd, te geconstringeerd wederom in loco zullen komen, ten koste en laste van den gecommiteerde en daár blyven, tot dat alles zal zijn geassigieerd.

126. Wanneer de gecommiteerde, door middelen van regten niet kan worden geconstringeerd, aan het vonnis van retabellissement te voldoen, zal dezelve voldoende door Commissarissen worden bezorgd en geassigieerd ten koste van den geconcluseerde, en de contentieuse zaak gesteld in handen van de Hooge Overheid, om bij een sequester gecommiteerd te worden.

Van verzoeken van complainte.

127. Partijen, ten dage, door Commissarissen geprefereerd, voor den impetrant parrende (hetzij er retabellissement of niet), zal bij den impetrant geconcluseerd in ordinarie maintenance eisch gedaan en tot provisionele recedentie kopij van hetgeen, worden, zonder gehouden te zijn, aan den gedaagde te leveren kopij moeten worden, waarop hij zijne provisie fundeert.

128. De gedaagde daartegen dat genomen hebbende zal, aldan daarop moeten antwoorden, doch ook verzoeken het interdict te redoubleren, en bij reconventie tot recedentie te concluderen, waarna de zaak bij ordinarie termijnen voldongen, en de zakken met stukken *line et inde* overgeleverd zijnde, op de recedentie zal worden geassigieerd.

129. Na dit alles, zal de zaak in het plenair possessoir worden geïnstrueerd en voortgezet, zoo als omtrent de raauwactie hiervooren is gezegd, zonder dat de conclusie en informatie, bij Commissarissen op het retablissemment genomen, alsdan ten laste van den gedaagde iets zullen kunnen opereren, maar daartoe en *forms probatis* gelovrig zullen moeten worden.

130. En nadat het possessoir is afgelopen en geëindigd, zal nieuwingen op het petitioire in raauwactie moeten voortgeprocedeerd.

Van manvienti zonder voorgaande oppositie.

131. Wanneer iemand geturbeerd wordt in de possessie of quasi possessie, welke hij nog geen jaar en dag gehad heeft, zal hij van zijnen dagelijken rechter kunnen verzoeken appointment van spoelie, uit kracht van hetwelke hij wordt gemaand in de possessie, of *quasi possessie* zijner goederen, gerechtigheden, erfenissen, enz., en de partij gelast en bevolen, alle turbatien, hinder en stoornis ter contrarie gedaan, kost- en schadeloos af te doen, en geïndiceerd van gelijke meer te doen, mitgaders geordeneerd te betalen de kosten hierom gedaan, en in cas van oppositie, den opposant en alle anderen, die zich partij zouden willen stellen, dag beteckend tot *comparitie* ter rolle, om te zeggen de redenen van dien, en te aanhooren zoodanigen eisch en conclusie als de suppliant, ten dage dienende, zal willen doen en nemen, daarop mitgaders op het verzoek van recedente of provisionele commissie te antwoorden en voort te procederen als naar regten; en zal in deze materie, in zelve voege worden geïndiceerd, als in de vier voorgaande artikelen is gezegd.

Van Spoelie.

132. Als iemand met geweld of anderszins geïndiceerd of beroofd wordt van eenige Goederen, waarvan hij in de possessie is, zal hij van den dagelijken rechter kunnen verzoeken appointment van spoelie, uit kracht van hetwelke de spoeliat wordt gelast en bevolen, de handen te trekken en te houden van het voorschreven goed, en den suppliant daarmede te laten geworden, als met zijn eighen goed, mitgaders hetzelfde met de vruchten, huten, profijten, kosten, schulden en de interesse te restitueren in zijnen oorsien en gewonen staat en den suppliant in de possessie van dien te herstellen, en te betalen de kosten daarom gedaan, en, in cas van oppositie, dag beteckend, om te zeggen de redenen van dien, en verder te aanhooren zoodanigen eisch en conclusie, als de suppliant, ten dage dienende, ter zake voorschreven zal willen doen en nemen, daarop, alsmede op het verzoek van provisie, te antwoorden en voort te procederen, als naar regten.

133. Welk appointment geïndiceerd en geëxecuteerd zijnde, zal de impetrant tot de provisionele possessie en reparatie mogen concluderen, en zal in deze, *ordinario modo* worden voortgeprocedeerd, uitgenomen dat de gedaagde geene reconventie zal mogen sustineren.

Van Poenaalen.

134. Wanneer hij iemand, eenige zaken worden ondernomen, waarmede tegen iemandis klaar en outwijfelbaar regt, of een feitelijke wijze indragt geschiedt, of wettige vrees voorhanden is, dat iets dergelijks onroerendom zal worden, ook wanneer in het geval dat iemandis regt meer of min betekenis is, het podrag van zijne partij van dien aard is, dat hetzelfde een onherstelbaar nadeel aan zijn vermoed regt zoude kunnen toebrengen, kan men van den dagelijken rechter verzoeken, dat, bij appointment poenaal, en de partij het plegen der feitelijkeheid wordt verboden, op zekere groote pene tegen de Hooge Overhoed te verbeuren, en dat, in cas partij daartegen eenige oppositie meent te hebben, gemelde bevelen poenaal, inmiddele, zullen stand houden, tot dat nader bij den rechter zal worden geïndiceerd, en den opposant wijdens zij dag beteckend, om te zeggen de redenen van dien, en verder te aanhooren zoodanigen eisch en conclusie, als de suppliant, ten dage dienende, ter zake voorschreven zal willen doen en nemen, zoo tot bekrachtiging der bevelen poenaal, als op de zaak zelve, daartegen te antwoorden en voort te procederen als naar regten.

135. Deze bevelen poenaal zullen juist niet altijd worden verleend, of in het geheel afgeslagen, maar ook wel toegestaan een simpel bevel, met de clause om de bevelen poenaal, ten dage dienende, te mogen verzoeken; of ook geëxecuteerd bevelen poenaal tot zekeren dage juiste en dien dag al, van welken lasten de continuatie, tot het uiteinde van de zaak, op dien dag zal mogen verzoeken.

136. En zal de requirant geveest ook mogen verzoeken, de clause van authorisatie, om iets hetzelfde reeds gedaan is en verder gevolg heeft, te herstellen, alsmede citatie om actie te institueren.

137. De voorschreven interdctie poenaal bekrachtigd zijnde, en de geïndiceerde daartegen voorgaande feitelijke te handelen, zal de impetrant kunnen verzoeken appointment van attentat poenaal, om den geïndiceerde tot herstel der door hem gepleegde feitelijke, bij dadelijke gijzeling, zonder verdere voorafgaande sommatie te noodzaken, waarop door den rechter, na verhoor van partij, wordt geïndiceerd, zooals hij in goede justitie en naar bevinding van zaken, vermeent te behooren.

138. De gedaagde in cas poenaal zal den impetrant mogen anticiperen.
139. Wijders zal het hem gedaagde vrijstaan, bij antwoord te concluderen, en dat bij provisie, de bevelen poenaal zullen worden veranderd in simpel bevel.
140. En zal op die provisie, en voor zoo ver betreft het bekrachtigen en decreteren van de interdctie poenaal, worden geïndiceerd, gelijk in materie van arrest staat te volgen, terwijl op de zaak zelve zal worden voortgeprocedeerd, als in raauwactie.

Van autorisatie de facto.

141. Wanneer in weerwil van iemandis klaar en outwijfelbaar regt, een feitelijke pleeging wordt van dien aard, dat, door de afdoening tot na een gewoon onderzoek te verschuiven, een onherstelbaar nadeel zoude kunnen worden toegebracht, kan men bij request, met bijvoeging van de noodige bewijzen, van den rechter verzoeken autorisatie op den Denrwaarder, om dadelijk aan den requirant datgene te bezorgen, hetwelk hij anders, bij wege van proces, zoude moeten vorderen; derhalve, zonder dat den gerequiereerde worde vergoed, om in eenige oppositie te komen.

142. Op dit request wordt, zelfs bij den President van de rechtbank, indien er *periculum in mora* is, een *comparitie* geordeneerd, ten ware zulks, uit houfde van de toedragt der zaak, ondoenlijk mogt zijn; bij welke *comparitie* Commissarissen partijen trachten te vereenigen, doch zulks niet gelukkende, en na partij in deszelfs contradictie gehoord te hebben, zal door den rechter, op ontvangst van het proces-verbaal, waarbij in geval van contradictie, het zeggen en wederzeggen van partijen duidelijk is opgetoekend, op het verzoek worden geïndiceerd, of, door de autorisatie geheel of gedeeltelijk te verliezen, indien hem voorkomt, dat daarvoor wettige gronden zijn, of door het verzoek te ontzeggen, indien hij hetzelfde ondoenlijk ongegrond te zijn, of door den verzoeker te verwijzen tot een gewoon regtegeding, indien de zaak hem twijfelachtig toeschijnt.

Van Arresten.

143. Degene, die tot vervolgving van zijn goed regt bij raauwactie, tevens eenig arrest op goederen mogt vermenen noodig te hebben, zal kunnen verzoeken appointment van arrest, en ten dien einde, bij zijn request moeten inschrijven de redenen en motieven, waarom hij zulks is verzoekende, mits daaraan annexerende zoodanige documenten als waarop hij sustineert, dat het arrest zoude kunnen worden verleend. Zoo er *periculum in mora* is, zal zulk appointment bij den President verliend kunnen worden.

144. Men zal niemand onder zijnen dagelijken rechter, met arrest mogen lastig vallen, om zich aldus, bij wege van provisie, van deszelfs goederen en bezittingen te verzekeren, ten ware hij merkelijke suspicie, van zijne goederen te willen verduistren, vervoeren, of in *fraus* *creditorum* alierren, of dat ook de arrestant op deszelve goederen het regt van eigendom, van legaat en stillzwijgend, dan wel expres en speciaal verband of hypotheek, hebbe.

145. Zij zullen in dierzelver personen, in geen deel met arrest vermoedelijk mogen worden, anders dan bij wege van executie, krachtens een geïndiceerde condeemnatie, om dan daarin te handelen, achtervolgens de daaronstent gemaakte bepalingen.

146. Die onder eenen dagelijken rechter in Indië geseten zijn, kunnen alsmede niet ter plaatse hunner tijdelijke bevinding gearresteerd worden, noch in hunne Goederen noch personen, ten einde daarmede de jurisdictie des plaatselijken regters te funderen, dan om schulden, die aldaar gemaakt zijn; met dezen verstandigen nagaan, dat, in geval van oppositie tegen de geëschte voldoening, het arrest op

de goederen nader zal kunnen worden gedeceeteerd, om tot het uiteinde stand te houden, doch het arrest op den persoon zal kunnen en moeten worden afgedaan, en wel kosteloos, zoo de gearresteerde goederen, klaarlijkheid, voor het geëschte en de kosten voldoende zijn, en anderszins onder het passeren eener actie van sufficienten cantie voor de kosten van het gewijde, met aanwijzing van een *domesticus etiam* of *extrajudiciali* daar ter plaatse: met het stellen van welke cantie, ten Genoegde des eschers, het arrest der goederen ook zal kunnen worden opgeheven.

147. Ambtenaren levens, welke krachtens *gouvernements* bestemming of bevelen, de plaats van hun domesticus, dan wel die van hun tijdelijk verblijf, staan te verlaten, mits zulks niet strekke, om zich te begeven buiten het Gouvernement verlaet over Nederlandisch Indië, zijn voor hunne civile schulden, verbintenissen of verplichtingen in hun persoon, of iets wat tot hunnen dienst behoort, niet arrestabel.

148. Geëlijk mede, in hun persoon of hunne goederen, niet zullen mogen worden gearresteerd vreemdelingen, die in ambassade of publieke commissie gekomen zijn.

149. Het geïndiceerde arrest, door den denrwaarder behoorlijk zijnde gepubliceerd, zoo wel aan denzegen, onder wien de goederen zijn, als aan den persoon, wien hetzelfde principaallijk raakt, zal ten naaste rechtzide, op pene van nulliteit moeten worden beklagd, en zal door den impetrant tegen den gedaagde en geïndiceerde respectievelijk, alvorens eisch te doen in raauwactie, van het arrest, decretatie en obedientie verzoekt worden, om daarna ten principale, op de ordinario wijze voort te procederen.

150. Ten aanzien levans van het voorschreven beklagen van het geïndiceerde arrest, om daarvan tevens ten naaste rechtzide, de decretatie en obedientie, dan wel iets anders in de plaats te verzoeken, staat te leiten, dat derhalve, bij alle requesten, om arrest, op het slot gewag moet worden gemaakt van de nadere ordonnantie des regters deszangaande, en wel onderscheidenlijk naar aanleiding der verschillende gevallen, volgens art. 144 en 146, te weten, dat, waar arrest in het eerste geval bij wege van provisie verzoekt wordt, krachtens een regt van eigendom of hypotheek, bij de gebruikelijke clause, dat, in cas van oppositie, dagvaarding zal worden verleend, of dag beteckend, achter de woorden en in cas van *oppositie*, geneld moeten worden de woorden, *het voorschreven arrest standhoudende, tot dat partij gehoord, anders zal zijn geordeneerd, zooder iets deszangaande meder; doch dat, waar arrest in het tweede geval is verzoekt, om jurisdictie te funderen, achter de woorden in cas van *oppositie*, geneld moeten worden de woorden, *het voorschreven arrest standhoudende, tot dat partij gehoord, anders zal zijn geordeneerd, of casus sufficient voor het gewijde en de kosten zal zijn geëschte, met aanwijzing van een domesticus etiam et extrajudiciali*, om aldus achter beide deze clauseen te laten volgen zij den opposant dag beteckend.*

151. Die geïndiceerd zal zijn, een arrest geïndiceerd te hebben, zal verbeuren honderd gulden; en zoo wanneer hetzelfde ook plaats vindt omtrent goederen, onder eenen derde gearresteerd, zal deze boven de voorschreven boete, nog gehouden wezen, het gewijde als zijne eigene schuld, met de koste te voldoen; ten ware hij, binnen zekeren korten tijd, deszelve goederen wist te exhiberen, en bij den rechter daartoe geëmitteerd wierd; doch in zoo verre hij voor het gewijde niet sufficient geacht moet worden, zal hij bovendien, op bevel van den rechter, in apprehensie, enomen en gehouden moeten worden.

Van Guaraand.

152. Iemand bij koop of bij railing, verdeling of anderen diergelijken titel, het eigendom verkrijgen hebbende van eenig onroerend goed, of hetzegen daarvoor gehouden wordt, en naderhand gedagvaard wordt, tot voldoening van eenige hypotheecaire of andere reële lasten, waarmede hetzelfde buiten zijn weten, belast was, zal hij den vorigen eigenaar, bij appointment van guaraand, in regten mogen betrekken, ten einde deze hem guaraandere en afhoude de voorschreven lasten, of de zaken voor hem aanneme, met de kosten hierom gedaan.

153. De impetrant van guaraand, ten dage dienende, daartoo verzoek doende, wordt de zaak ten principale geschorst, tot dat de gedaagde, in de voorschreven materie van guaraand, of zoo er diverse successive guaraandere zijn, de laatste in cas van oppositie, daarop zal hebben geantwoord, of de zaken bij defaulten of verstekken afgedaan zijn.

154. Voor het profijt van het tweede default, (zoo als reeds gezegd is bij art. 41), alsmede van het verstek van antwoord, wordt zooder een nader te dieuen intentid, of eene derde dagvaarding met intimatie de gedaagde geëndeneerd om den impetrant, ter zake in het appointment geneld, te guaraandere met de kosten.

155. De gedaagde in cas van guaraand *comparencie*, is zooder eene exceptie declinatoire te mogen proponeren, gehouden om af te consenteren in den eisch in cas van guaraand, dan wel contrarie conclusie te nemen, om daarop door den Regter te worden beslist, zoo als blijkend zal te behooren.

156. En zoo de gedaagde in cas van guaraand gewilling is, den origineelen gedaagde te defenderen, of voor hem te interveneren, zal de impetrant ten principale daarin niet simpel en eenvoudig behoeven te consenteren, maar wel onder die mits, dat het vonnis, in de principale zaak te wijzen, executabel zal wezen, zoowel tegen den originele gedaagde, als den guaraandere, voor het principaal en de kosten.

Van Indemniteit.

157. Wanneer iemand gehouden is, eenen ander eeuwige actie af te houden, gelijk een originele debiteur zijnen borg, of dat hij anderszins geobligteerd is, een' ander voor namming te wijzen omtrent personele schulden, en dat in zoodanig voorval, indes was gemiddeld, zal men een' zoodanigen geobligteerde, bij appointment van indemniteit, in regten mogen betrekken, om die geïndiceerde actie af te houden.

158. Maar indemniteit zal de zaak ten principale niet furchoren; en al is het, dat de gedaagde tot indemniteit de zaak wil aannemen, zal nogtans de originele verweerder in den processe moeten blijven.

Van Appointementen om actie te institueren.

159. Zoo iemand voorweerd eenige actie tot eens anders laste te hebben, kan degene, tot wien laste hij zulks voorgeeft, tegen hem van deszelfs dagelijken rechter, onder overlegging der bewijzen, waarop het verzoek gegrond is, verzoeken dat aan deszelve, bij appointmente wordt geëndeneerd, binnen zekeren korten tijd, zijne voorgewende actie te institueren, op pene van zich anders een eeuwige stillzwijgen te zien opleggen, loopende in deze, volgens art. 42, maar twee defaulten, tenzij de citatie niet aan des gedaagdens persoon moete zijn geëxecuteerd, wanneer nog een derde dagvaarding plaats zal hebben.

160. Die geëndeneerd wordt is, om actie te institueren, heeft de keuze, of hij zulks doen wil voor zijnen rechter, voor welken hij opgeroepen is, om actie te institueren, of voor den bevoegden rechter van zijne partij.

161. Geene appointmenten om actie te institueren, mogen verzoekt of verleend worden bij edicte tegen onbekende personen, die eenige actie tot iemandis laste, uit welke oorzak ook, dan wel eenig regt op een' of ander goed meenen te hebben, maar moet, in zoodanig geval, indien het onroerend goed is, degene, die vermeent daartoe eenig regt te hebben, appointment van de dagvaarding bij edicte vragen aan den rechter, onder wien jurisdictie hetzelfde gelegen is, tegen allen en een iegelijk, en concluderen, dat hij daartoe gerechtigd verklaard zal worden, en indien het onroerend goed is, moet hij door middel van arrest, de jurisdictie des regters fundoren.

162. Zij die vermeenen, regt te hebben op eenen nalatenschap, waarvan de erfgematen onteker zijn, en dat regt willen doen gelden, moeten verzoeken appointment van dagvaarding tegen degenen, die het bewind in den boedel hebben, mitgenomen bij edicte, tegen allen en een iegelijk, om te antwoorden op voort te procederen op des verzoekers eisch, ten einde tot de nalatenschap gerechtigd verklaard te worden, en de bewindhebbers in den boedel tot het terzaken van staat en inventaris, het doen van rekening en verantwoording, en het afgeven der nalatenschap worden geëndeneerd, en voort allen en een iegelijk om zulks te gheuegen en te gedoegen.

163. In het geval van de twee voorgaande artikelen zal, op het derde default, *ex superabundanti* met intimatie op het geëschte licitid, den defaultenten een eenwig stillzwijgen worden opgelegd, en verder op desz angers eisch en conclusie, alsmede op die, welke aan de zijde van een of meerderer gedaagden mogt zijn gevend, bij den rechter worden gevraagd, zoo als in goede justitie, bevonden zal worden te behooren.

199. De boete en de wijze van procederen bij appointement van reductie, zal dezelfde zijn, als in cas van appel en reformatie, met gelijke vrijheid van partijen, en ook ten aanzien van reductie, appointementen van attestanten, anticipatio en deertie te verzoeken.

Van vonnissen, waarvan geen hooger beroep wordt toegelaten.

200. Van dispositie waarbij de redenen, waarom anders de huwelijken hunner kinderen willen beletten, wettig zijn verklaard, en het misdieu den kinderen verboden wordt het voorgenomen huwelijk aan te gaan; van concessien van simple of personele dagvaardingen, en het verlenen van arresten, van appointementen dispositief, nopens de behandeling en instructie eener zaak; van nantissemien of provisionele condemnatie, alsmede van het geweren in cas van oppositie tegen de executie van dien; van interlocutoire vonnissen, alsmede van vonnissen, die bij contumacie of in gevolge eener gedane presentatie gewezen zijn; van civile en domestike correctien der regters over suppoosten en litiganten, en laatsteijk van uitspraken of appointementen in vonnissen, welke op gevegte of willige condemnatie, alsmede die in cas possessoris zijn gewezen, zal geene provocatie hoegenaamd worden geadmiteerd.

201. Wel verstaende nogtans, dat de concessien van dagvaardingen of arresten niet moeten inhouden, eenige clauseule van poenaal, autorisatie of andere dergelijke, dewelke geene simple citatien zijn, noch ook de provisionele condemnatie en vonnissen interlocutoir ten definitive irreparabel mogen zijn, eenige sequela van infamie contineren, ofte andere merkelijke prejudicie hebben, alzoo in die gevallen de weg van provocatie open blijven zal.

Van Interrupctie.

202. Wanneer eene der partijen de zaken binnen jaar en dag niet heeft geprocederd ter rolle om termijn te houden, en alzoo heeft laten loopen interruptie, zal dezelve daarin niet mogen voortgaan, dan na van de voorschrevene interruptie te zijn gereleveerd, onder bevestiging van request civil, dan wel zal het de tegenpartij die gaarne van de zaak wilde zien, verklaaren van te verzoeken appointement van kosten en absolute van de instantie, doch in regten geconcludeerd zijnde, zal geene interruptie meer vallen.

Van appointement om de arrestanten van het proces aan te nemen.

203. Eene der partijen litiganten komende te sterven, of van het curatelen te geraken, of eene vrouw een huwelijk aangaande, hangende het proces, voor dat in regten is geconcludeerd, moet de wederpartij bij een gearticuleerd request, houdende eene korte voordragt der litigandene zaak en dertzelver staat, appointement verzoeken, krachtens hetwelk de erfgenamen of representanten van den overledene, de curator of de man worden gelogvaard, om de arrestanten van het proces aan te nemen en voort te procederen volgens de laatste retroactien, of van de zaak te renuncieren, dan wel in de genomee conclusie te consenteren.

Om Procureur acceptant te stellen.

204. Zoo ook, wanneer een van de Procureurs der litiganten komt te sterven, te vertrekken of buiten staat te geraken, en zijn meester verder te dienen, zal de tegenpartij geboden wezen, te verzoeken appointement tot dagvaarding van zijne partij, om procureur acceptant te stellen, en voort te procederen, volgens de laatste retroactien.

Van Enquesten voluclidinar en ad perpetuum rei memoriae.

205. Indien iemand een proces heeft, en beducht is, dat degeen, die daarin ten zijnen behoeve zoude moeten attesteren, door ziekte, onduidelijk of vertrek hem mogt komen te ontvallen, vóór dat hij eenige getuigenis onder eede gegeven had, zoo dat hij, door dit gemis, noeder de waarheid van de zaak niet zoude kunnen aantoonen, zal hij van den regter mogen verzoeken, dat hem Commissarissen worden verkieft, om dien getuigenis te doen hooren, onder presentatie van eede bij forme van enquesten voluclidinar.

206. Partij daartegen gehoord zijnde, en hare belangen gezegd hebbende, zal daarop worden gedisponeerd naar behooren, en het verzoek geconcludeerd wordende, zal met het hooren der getuigen worden geconcludeerd, als omtrent de ordinare enquesten is gezegd.

207. Doch zoo men ook geen proces heeft, maar hetzelfde te gemoet ziet, en de vreeze als hooren nopens den getuigenisch opdoet, zal men, in gelijker voege, requireren het hooren van denzelfen ad perpetuum rei memoriae.

208. Dit toegestaan zijnde, zal de requirant dengeen, met wien hij beducht is proces te zullen krijgen, moeten intimieren, om de getuigen te hooren zweren, en denzelfen moeten geven kopf van de positiven, waarop de enquesten gedaan zullen worden.

209. De informatien, hetzij voluclidinar, hetzij ad perpetuum rei memoriae genomen, zullen moeten blijven secret tot dat het proces zal voortgezet zijn om recollectie te verzoeken, als wanneer de getuigen in dier voege gehoord, doch niet bevestigd zijnde, op nieuw moeten worden geceleerd en geexamineerd, ten ware partij, uit hoofde van het vooroverlijden van den getuigen, of andere toevallige omstandigheid, denzelfen wilde houden voor geceleerd.

Van proces in materie van staat, inventaris en rekening.

210. Wanneer iemand, bij sententie is gecondemneerd, dan wel vrijwillig of bij verdrag, heeft aangenomen, te boeven staat en inventaris, en te doen rekening, bewijs en afgifte van en wegens goederen of goederen, die hij heeft geadministreerd, en zoo dienvolgens, zoodanige staat en inventaris of rekening, door den rendant is overgeleerd, zal den gecondemneerde de weg open blijven, om daartegen zijne belangen in te brengen bij een debat, waartegen op ordinare termijnen, verder zal worden geconcludeerd, zoo als omtrent raauwactie is gezegd.

Van verpanding van kosten, schulden en interessen.

211. En zal mede, in gelijker voege, worden geschreven, als iemand is gecondemneerd tot vergoeding van kosten, schulden en interessen, volgens daaraan te leveren memorie, en denzelfen zal zijn geleverd; met dit onderscheid nogtans, dat in die materie, de termijnen zullen zijn perceptioir van acht tot acht dagen.

Van Processkosten.

212. Doch iemand gecondemneerd zijnde, om rekening van proceskosten over te nemen, zal tegen de declaratie van dezelve maar alleen geschreven mogen worden bij diminutien en contra-diminutien, zonder meer.

Van Definitive vonnissen.

213. De definitive vonnissen zullen moeten inhouden condemnatie of absolute, dan wel eene verklaring van niet ontvankelijk met opgevolgd absolute in geheel of ten deele van den daarbij te medeene eisch of conclusie, of betgeene, waarover questie geweest of gelitiscioneerd zal zijn, zonder dat daarin zal gebruik mogen worden de clauseule van den eisch en conclusie te ontzeggen, zoo en in diervoege als die gedaan en genomen is geweest, of dergelijke.

214. Item zullen deszelve mede moeten inhouden condemnatie of compensatie van kosten.

215. Wanneer de eischer geconcludeerd zal hebben, en de regter zal beviuden, dat de gedaagde gehouden is tot reparatie, reparatie, schulden en interessen, en andere dergelijke, zal de condemnatie daartoe expreselijk bij het vonnis moeten geschieden.

216. En zal, in cas van zoodanige condemnatie van schulden en interessen, daarvoor bij het vonnis worden gesteld eenige rekerre somme, zoo als de regter alles uit het proces zal waardeeren en begrooten; aanschouw nemende op de grootheid van de zaak en qualiteit van de partijen, tenzij de materie van zulke importantie, qualiteit en consideratie ware, dat de schulden en interessen, zonder voorgaande informatien, niet konden worden getaxeeerd, en den triumfant wierde vergund, binnen rekeren bepaalden tijd, zijne partij eene memorie daaraan te doen beleecken, als wanneer daaromtrent zal worden geconcludeerd, als hiervooren bij art. 213 is gezegd.

217. In alden de verwoerde een reconventioneelen eisch tegen den eischer mogt hebben gedaan, zal ook daarop bij dezelve vonnissen simul et simul worden geconcludeerd, zoo dat op de conventie ten definitive eerst, en daarna in cas van reconventie, geconcludeerd moel worden.

218. De vonnissen, zoo interlocutoire als definitive, in behoortijke vorm opgesteld zijnde, zullen bij den Griffier, of den ordinaren regtdag, ter rolle geprocedureerd worden, zonder dat partijen tot het aanhooren van dezelve zullen behoeven te warden.

219. Alle vonnissen zullen wesen executabel en hun effort moeten hebben tot den tijd van drie jaren toe, zonder dat ondersaaschen de gecondemneerde behoeve te worden gedagvaard, om op dezelve, als verjaard, executie te zien decreteren.

220. Doch de voorschrevene drie jaren verlopen, of de gecondemneerde overleden zijnde, vóór dat de vonnissen ter executie zijn gelegd, dan wel reeds aanvankelijk bij het leven van den succubant ter executie gelegd, maar zijn dood vóór den dood daaraan opgekomen zijnde, zal de triumfant den gecondemneerde, of wel de erfgenamen van den overledene, op nieuws moeten dagvaarden, om executie te rijken of hunnen laste te zien decreteren.

221. Wanneer een gecondemneerde geene goederen heeft, om daaraan de executie te drigeren onder het ressort des regters, door wien hij gecondemneerd is, zal de triumfant van denzelfen regter verzoeken, letteren requisitoriaal aan den regter, onder wien des gecondemneerds goederen zijn ressorteerd, ten einde daarmede verder te handelen, als bij art. 224 wordt gezegd.

Van Executie.

222. De sententien van het Hooge Gerechtshof in raauwactie, en de vonnissen van den lagere regter te ratavia, welke in appel of reformatie gealtereerd of gecorrigeerd zijn, zullen; binnen de residentie van het Hof, door deszelfs Deurwaarders en geworren exploitoren, ter executie worden gelegd; en wanneer de gecondemneerde woonachtig is onder eene residentie buiten ratavia, afschoon binnen de jurisdictione van den plaatselijken regter aldaar, op a Hofse letteren requisitoriaal aan zoodanigen is eisdent. Doch dezelve vonnissen, bij het Hof geaprobeerd zijnde, zal het staan aan de keuze van den triumfant, om tot dertzelver executie de Deurwaarders van het Hof, dan wel die des lagere regters te gebruiken; alsmede, waar zulks in voege voorschrevene noodig is, letteren requisitoriaal of van het Hof, of den lagere regter te verzoeken. Om voets de sententien van het Hooge Gerechtshof in raauwactie, alsmede die, waarbij het vonnis van eenen anderen lagere regter wordt gealtereerd en gecorrigeerd, elders ter executie te leggen, zullen in alle gevallen van het Hof moeten worden verzocht letteren requisitoriaal, van wien verschillende omstandigheden grigt, of van den regter zelven, van wiens vonnis is geappelleerd of gecorrigeerd, dan wel aan eenen anderen, zoo wanneer kwam te bliken, dat de gecondemneerde niet aldaar, maar elders zijne goederen had liggende om daaraan het gewijste te verhalen, en de triumfant daaraan, volgens zijne verplichting, a Hofse letteren requisitoriaal aan den regter, onder wien ressort de goederen mogen gelegen zijn, dan wel vernocht, tuch dergelijke vonnissen, bij het Hof geaprobeerd zijnde, alsmede dezulke, welke aan geene hooger beroep onderworpen zijn, zullen door de Deurwaarders dier lagere gerechten, of op dertzelver letteren requisitoriaal, ter executie gelegd worden.

223. Van geen vonnis eens lagere regters, voor hooger beroep valbaar, zal met de executie worden aangevangen, dan na verloop van tien dagen na de pronunciatie, met verplichting voor den Deurwaarder, om zoo hij daarna bij behoortijk verlonde acte, zal bevinden dat de gecondemneerde appel heeft gesterichteerd, de zaak te laten in state, tot dat bij het Hooge Gerechtshof over de clauseule van inhibitie zal zijn gedisponeerd.

224. Om sententien of arresten van het Hooge Gerechtshof en vonnissen der lagere regters, welke, of door het niet gebruik maken van het middel van hooger beroep, of door de approbatie van het Hof, kracht van gewijste hebben verkregen, dan wel, uit hoofde zij aan geene hooger beroep onderworpen zijn, dadelijk kracht van gewijste hebben, ter executie te leggen, moet men bij request van het collegie, bij hetwelk het vonnis gegeven is, of, waar de nood zulks vereisht, van den President verzoeken executoren, dan wel letteren requisitoriaal, waar die, volgens art. 211 en 22, worden vereisht, om onder overlegging van dezelve, bij den regter, onder wien ressortgebied de executie moet geschieden, bij nader request, te erlangen letteren van attache, dewelke den Deurwaarder even als alle andere executoren, moeten strekken tot acte van commissie, om het vonnis, naar diers vorm en inhoud, behoortijk ter executie te leggen. En zal de triumfant of wel denzelfe gemaagtigde, tot dat einde, niet anders behoeven te doen, dan dezelve executoren, of letteren van attache, ter griffie te ligen, en aan den Deurwaarder,evens het gemaagte vonnis, ter hand te stellen, zonder dat iemand anders zich daarmede zal mogen bemoeien, wordende bij deze, al zulke behoortijkende der Griffiers, of om wie ook anders, wel uitdrukkelijk verboden; en hebbende de Deurwaarders, in en ontwekt dat alles, niemand laat te volgen, dan dien van den triumfant of zijnen gemaagtigde; alles onder verplichting der Deurwaarders, volgens hunne instructie omtrent de hun opgedragen exploitien.

225. Krachtens dezelve executoren, of letteren van attache, zullen alle sententien of vonnissen in reele actien, waarbij den aanslegger eeuige huizen, landen en andere vaste of losse goederen toegewezen zijn, bij den Deurwaarder recelvig, en bij den feiten geceleerd worden, zoodaende dat de gecondemneerde en de occupateur van de toegewezene goederen zullen moeten warden geconcludeerd, om, binnen drie dagen daarna, van dezelve goederen hunne handen te trekken en de triumfant daarmede te laten geconcludeerd.

226. En, bij zoo verre zij hetzelfde binnen voorschrevene drie dagen niet doen, zal daarna, met assistentie van den Officier van Justitie, onder wien het goed gelegen is, de gecondemneerde of occupateur met eer daad daaruit wesen, en de triumfant daarin gesteld worden.

227. Van gelijke zal, in materie van possessie, wanneer iemand daarbinnen zijnde, dezelve bij vonnis zal hebben geconcludeerd, de succubant uit de possessie en de triumfant daarin gesteld en geboden, mitgeders alle contrarie beletsel afgegaan worden.

228. Doch zoo iemand, reëlijk in de possessie van eenig goed zijnde, daarin Gemeinteneerd warden, zal hem tot behoud dier possessie, en vromen strekken voor executie, en zal daartu misdien geene verdere executie gedrigereerd kunnen worden, dan tot reparatie der turbatien.

229. En bij alden degenen, die in het possessorie heeft getriomfeerd, in het petitioire insgelijke triumfeerd, en zijne partij in de kosten wordt gecondemneerd, zal de executie alleen plaats hebben omtrent de kosten daarop gevallen, in maniere als oopens personele actien, hierna gecondemneerd zal worden.

230. In personele actien, wanneer iemand eenige somme van penningen wordt toe- en aangeveeren, zal de Deurwaarder zich met het vonnis en de executoren, of letteren van attache, verveegen aan den persoon, of woonplaats van den gecondemneerde, en denzelfen eerstelijk sommereen, om binnen 24 uren te voldoen aan het vonnis, met bekendmaking, dat hij gebreke van dien, bij met de voornoemde executie zal moeten voortgaan, latende aldaar kopf van de condemnatie, der executoren, of letteren van attache, en acte van sommatie.

231. De voorschrevene 24 uren verstreken en geene voldoening gedaan zijnde, zal hij in gelijker voege renovatie doen, om alsoog, binnen 24 uren te betalen de somme, bij het vonnis begrepen, of anderszins hem Deurwaarder aanwijzing van goederen te doen, waaraan de executie, tot voldoening van het gewijste met de kosten kan worden gedrigereerd.

232. De gecondemneerde alsdan nog in gebreke blijvende te betalen, of goederen aan te ligen, zal de exploitator, geassisteerd met den eersten bezworen klerk ter griffie en twee getuigen, van a Hoereer wege, in handen om beslag nemen de meubelen en goederen, bij den gecondemneerde gevonden en presentelijk hem behoorende, of door hem aangewezen, in zulke qualiteit, als hem exploitator genoeg zal denken, om de executie daaraan te drigeren, makende van dezelve eenen behoortijk inventaris door hem, den eersten bezworen klerk en de getuigen geleekend, te exploitator zal echter, bij het doen van zoodanige executie, ten behoeve van den geconcludeerde en zijn gezin, moeten laten hunne dagtelijke kleederen en lijfbehoudigheden, alsmede een bed met diens toebehooren.

233. En in geval de gecondemneerde, binnen den tijd van drie dagen, de voorschrevene goederen niet komt te restitueren, door het vullden aan het gewijste en de kosten bereids gevallen, zal de voorschrevene executant, of zelf, of wel door Venduwesters, waar die van a lands wege zijn daargesteld, om bij uitsluiting van alle andere zulke te doen, na gedane publicatie en bekenning, de in beslag genomen goederen in het openbaar aan de meestbiedenden voor gerced geld verkoopen; en zulks wel, waar geen andere Venduwesters zijn, ten overstaan van twee regters-commissarissen en den Griffier, zulkom als dan de Griffier, gelijk elders Venduwesters, waar die bestaan, van zoodanige verkooping bij executie gedaan, een ordelijk register of memorie moeten houden, met specifieke bekendstelling, tot welken prijs en aan wien elk stuk is verkocht, staande het verdere den executant

vrij, om, in gevalle het preveuu reeds voor het gewijde en de kosten toereikende is, de verdere verkoop in te stellen.

234. De exploitateur zal de geëxecuteerde, zoo hij zich wilde opposeren, niet vermogen als opposant te ontvangen, hijzelve voor denzelfden de vrijheid om, termen daartoe tijds, van den regter te verzoeken een appointment en ontvangingen te worden als opposant, ten einde daarin worde gehandeld, zoo als bij art. 213 is gezegd.

235. Doch, zoo een derde zich kwam te opposeren, om redenen dat de meubelen, goederen of eenigen van dien, in bezit genomen en te koop gesteld, de zijne of aan hem verbonden waren, zal de exploitateur deszelfs ontvangingen in oppositie, hem behoortlijk dag betekenen, om de redenen zijner oppositie te geven, waarvan hij aan den Regter zijn verdoeraven zal moeten redden.

236. Van gelijk zal hij gehouden wezen, daarvan mede kennis te geven aan den executant, (bijzondere de executie inmiddels gesurbeerd), ten einde die, ten gepregeerde dage, alsmede kan compareren, de redenen van oppositie aanhooren, en daartoe zijn beslagen inbrengen, mitgaders verder, na summier verhoor van partijen, zich ontdenken als naar bevoeding van zaken, zal worden goederdeid te behooren, hetzij om met de voorschreven executie voort te gaan, dan niet.

237. Bijzondere de opposant ten goetste dage niet compareert, zal tegen hem verleden worden absoluut defaut, en voor het profijt van dien verklaard, dat met de voorschreven executie voortgeproceedert zal worden, met condemnatie in de kosten, schade en interesten, die de opposant, door de strekking van de executie, heeft veroorzaakt en de executant daardoor heeft komen te lijden.

238. En bijzondere de executant geene volle voldoening aan des geëxecuteerde meubilaire goederen konde behalen, of dat de gecondemneerde in het geheel geene meubilaire goederen hadde, zal de exploitateur, na gedaan onderzoek, bij zijn relaxasie moeten certificeeren en alsdan mogen procederen tot in bestagneming van de onroerende goederen, den gecondemneerde toebehoorende, zoo veel als genoeg zullen zijn, om de executie daartoe te kunnen voldoen.

239. De voorschreven eigen onroerende goederen niet genoeg zijnde, zal hij verder onderzoek doen, of iemand eenige goederen, den gecondemneerde toebehoorende, heeft ofte onder zich heeft, ten einde die te achterhalen en daaraan zijne executie dirigen.

240. De voorschreven onroerende goederen in handen van de Hooge Overheid gesteld zijnde, zal hij deurwaarder, na voorgaande publicatie en affixie van bijzeten, waar het behoort, mitgaders, na drie successive bekendmakingen in couranten van acht tot acht dagen, in gelijker voege als gezegd is in art. 233, of zelf, of wel door Venduemeesters, waar die van a lands wege zijn daargesteld, om met uitsluiting van alle anderen zoos te doen), dezelve vastigheden voor gereed geld, in het openbaar aan den meestbiedende verkoopen of doen verkoopen. In alle gevallen, hetzij die vendutie geschiedt door den deurwaarder alleen, hetzij door Venduemeesters, zullen bij die vendutie moeten tegenwoordig zijn twee Regters-commissarissen uit de regtbank; bij dewelke het vonnis, krachtens hetwelke die vendutie geschiedt, gewezen is. En waar de vendutie niet geschiedt door Venduemeesters, zullen deselve Commissarissen geassisteerd worden door den Griffier, tot het houden der vendu rol, dat is de acte der vendutie, van 's Heeren wege gebonden op den . . . . . krachtens de daarbij doordeljk te beschrijven regterlijke autorisatie, waarop deselve vendutie geschiedt, of het is krachtens een vonnis, en dus bij wege van executie, dan wel eenige andere ordonnantie, decreet of appointment en ten overstaan der twee (met namen te noemen) Regters-commissarissen, leden van enz., van de na te noemde oerelen, beschreven volgens de daarvan aanwezige bescheiden, zoo ten aanzien der behelzenden, als de mening en andere bekende regten, op de daarna te meldene condition. Zulvende voorts de Griffier, na gedaa bekken-slag, deselve vendu-rol in haar geheel den volke voorlezen, en wanneer dan het perceel aan den meestbiedende zal zijn toegewezen, zal op deselve vendu-rol worden bekend gesteld, dat het perceel is toegewezen aan N. N., als den hoogsten bidder, voor een somme van . . . . . eerst met woorden en daarna met cijfers bekend gesteld; waarna die vendu rol zal geteekend worden, eerst door den koper en zijne twee borgen, daarna door de Commissarissen onder de woorden: ten overstaan van een Commissarissen van wege den enz., en wijders door den Griffier onder de woorden: in kennis van mij, Griffier van enz.

241. Wanneer het plaats vindt, dat, al ware het bij den aanvang der vendutie, dan wel vroeger, een of meerderen zich tegen de verkoop wilden opposeren, en suatineren, het ter verkoop aangelagene perceel hem of huu te competeren, of eenig recht daarop hadden, zal de exploitateur hem of hen ontvaagen in oppositie, en verder daarin handelen gelijk omtrent de losse goederen is geordonneerd.

242. Ten gestelden dage zullen de opposanten summierlijk hunne redenen van oppositie, en de wederpartij, des noods met een vergunning van nog eenen dag, hare verantwoordig daartegen libellieren, en tevens onder register, daarbij voegen hunne respectieve monumenten, alsmede des verkiezende, een deductie of advertisement van regten zonder meer, ten einde daarin bij den regter worde geconuist, zoo als bijziken zal te behooren; zullende bij defaut van den opposant gehandeld worden, als gezegd is bij art. 237.

243. Waar de vendutien door de Griffiers, ingevolge art. 233 en 240, zijn gehouden, zal, uiterlijk binnen vier maanden, na den dag der vendutien, door hem aan den impretant aan executie, tegen quantite voor het ontvangene, worden uitbetaald hetgeen deszelfs, zoo ten aanzien van de houdsom als van de interesten en kosten, krachtens het regterlijke vonnis toekomt, onder afrek nogtans der geregteljk ongelden, mit de notitie daarvan door den Regter zij getaxteerd en gecongeurd. Alles onder de dadeljkke voorziening des Regters, zoo de Griffiers in dezen eenige nalatigheid, of lekortkoming hunner verplichtingen komen te begaan.

244. En bijzondere eenige penningen van de verkooppingen, bij executie gedaan, mogen overrechten, zullen de Griffiers deselve tegen quantite, na exhibitie der rekening, des begeerd wordende, aan den geëxecuteerde uitkeeren. De verplichting van Venduemeesters, waar die bestaan, ten aanzien van het bij dit en het voorgaande artikel vermeld, zullen bij derzelve instructie, worden bekend gesteld.

245. Indien tevens blijkt, dat de verkochte goederen niet toereikende zijn, tot de voldoening van het gewijde, en de gecondemneerde nog eenige goederen, onder de jurisdictie van andere regters, hebbende is, zal in voege als bij art. 221 is gezegd, bij request om letteren requisitoriaal aan den regter, waar die goederen gelegen zijn, nader versocht mogen worden, dat de executie en verkoop daarvan door deszelfs deurwaarder, volgens de voorstaande bepalingen van art. 230, mag worden gedrigteerd, ten einde de executant aldus aan zijn achterwese grake.

246. De exploitateur geene roerende noch onroerende goederen van den geëxecuteerde konnende ontdekken, vervalt hij de executie op des geëxecuteerde's alle andere schulden, actien en renten. En wanneer de geëxecuteerde geens of niet genoegzame goederen besit, waaraan de inhoud van het vonnis bij executie verhaald kan worden, vermag de executant bij request verzoeken, appointment van autorisatie op den deurwaarder, om den geëxecuteerde in civile hechtenis te stellen en te houden, tot dat hij aan het vonnis, met de kosten van executie zal hebben voldaan; op welke reust een compartie geordonneerd, en, zoo de geëxecuteerde op deselve niet compareert, of anders na verhoor van denzelfden, godisponceerd zal worden, zoo als de regter zal ordodeelen te behooren.

247. Personale arresten, ter executie van een regterlijk vonnis, zullen niet alleen bij ontmoeting op 's Heeren wege, maar ook binnen 's Huis, zoo aan den geëxecuteerde zelve als aan eenen ander, mogen worden gedaan en zullen de bewoners verplicht zijn, te dien einde, den exploitateur, benevens degenen, dien hij noodig oordeelt dat hem assisteren, toegang in hetzelfde te verlenen; mit de Officier van justitie, dan wel, naar het goetvinden des regters, een lid uit de regtbank van de plaats, daarbij tegenwoordig zij.

248. Het houden in civile hechtenis zal niet langer mogen worden gecontinueerd dan drie jaren; behoudens de vrijheid voor den triomfant, om, wanneer de geëxecuteerde nader tot betalen staat moigt geraken, alsnog het aan den inhoud van het vonnis ontbrekende te verhalen, en daartoe gelijk gezegd is, barm in regten doende dagvaardren om executie op het verjarde vonnis te zien decreteren.

249. Civile personale arresten zullen erlier, ook niet ter sake van executie verleden of verzoekt mogen worden tegen Gouvernements ambtenaren.

250. Vonnissen, waarbij een nantissement te toegewezen, worden ter executie gelegd op tweederial wijze, ter keuze van den executant; hetzij met de penningen

te betalen aan den executant, onder behoortljk borgtocht van twee personen, led gennevan van den gecondemneerde, met afstand van alle beneficijs, anders den borgen competende, en overgift van willige condemnatie tot de prompte en effectuale restitutie, bijzondere de gecondemneerde, bij distinkt vonnis, moigt komen te triomferen, van welke acte van borgtocht een kopij, bij de summatie, door den deurwaarder aan den gecondemneerde moet worden overgegeven, met vermelding van deselve bij de acte van exploit; dan wel met de penningen ter gewoner plaats in consignatie te doen overbrengen, en deselve of aldaar te doen verblijven tot aan het einde der zaak, of inmiddels op een, bij request verzoehde en verkregen autorisatie des regters van daar te lichten, na gelijken borgtocht gesteld en de acte daarvan aan den gecondemneerde geconuist te hebben. In indien de gecondemneerde, zoo in het eerste als in het tweede geval, met den borgtocht geen concessie neemt, zal de deurwaarder, daartoe last ontvangende hebbende, hem ten naasten volgende, mita deselve ten minste driemaal vier en twintig uren daarna diene, dagvaardren, om den volgens relaxas overgelegden borgtocht te debatteren, dan wel bij defaut, ten dage dienende, gecondemneerd te worden, om met denzelfden geconu te nemen.

Van de Consignatie-kist.

251. Alle gelden, effecten en kleinsouden, welke, hetzij vrijwillig of op regterlijke ordonnantie, als litigieus worden gesequestreerd, alsmede welke krachtens een geconuitt arrest, onder de dadeljkke bewaring der Hooge Overheid genomen moeten worden; zoo ook, welke krachtens een vonnis tot nantissement en daarop gedrigteerde executie in consignatie worden overgebragt, zullen moeten worden gelegd in eenne daartoe afzonderlijke kist, staande in de gewone raadzaal des regters, met twee of drie onderscheidene sloten gesloten, waarvan een sleutel zal verblijven onder den Griffier, en een andere onder den President der regtbank, mitgaders een derde, zoo die daar is, onder een der leden, maandeljk te verwisselen. Zulvende de kist niet geopend mogen worden, dan door den Griffier, in tegenwoordigheid van den President en nog een ander lid, om daarna ook aldus wedergeopend te worden.

252. In deselve kist zal niets mogen worden gelegd, tenzij van de daartoe afzonderlijk verleende autorisatie der regtbank, krachtens eenne vooraf verzoehde of geordonneerde sequestratie, een geconuitt arrest, vonnis tot nantissement, of ander verkregen appointment, behoortlijk bijziken bij het register der resolutie der regtbank.

253. Al het geconuitt geconuitt zal in de kist onaangetroerd blijven liggen, om aldaar in natura, aan den daartoe geregteljk te kunnen worden uitgekred, hetwelk echter geene plaats zal mogen vinden, tenzij van de daartoe verleende autorisatie, zoo als bij het voorgaande artikel is gezegd, behoortlijk bij het register der resolutie van de regtbank bijziken.

254. Van al het in de kist geconuitt geconuitt zal door den Griffier, worden gebonden een Consignatie-boek, waarin aan de eenne zijde zal worden opgeteekend de Inkomst, en aan de overrijde de Uitgang, met bekenstelling, 1. van den datum van het ene en het andere; 2. van de resolutie, krachtens welke het een en ander is geschied; 3. van de namen van dengeuen, die de gelden, effecten enz. ter consignatie brengt; 4. van de namen der belanghebbenden en de zaak waartoe het behoort; 5. van de somme, eerst binnen 's tijps geheel uitgeschreven en daarna met cijfers ter zijde nitgetrokken, van effecten geschiedt van elk deszeve eenne geljke tekenstelling, onder duideljkke beschrijving van deszeve aard, van de namen dergeuen, door en voor wien die zijn verleden, alsmede waar het te pas komt, van derzeve geljeweerde, als voren te beschrijven. Van kleinsouden geschiedt de aantekening bij vermelding van eenne met het regterlijk cashet verzorgde houten of andere kist of doos, of wat van dien aard meer tot berging dienende, met edele gesteenten, volgens den daarinne in deszeve kist of doos geborgen inventaris.

255. Hetzeve consignatie-boek zal wijders, door den Griffier gebonden worden in duplo, met naachteming dat, bij elke inkomst en uitgang, in beide de exemplaren, telkens de op- en aantekening door deszeve hand geschiedt. In zal het een exemplaar verblijven onder den Griffier en het andere in de consignatie-kist.

256. Aan dengeuen, die iets ter consignatie overbrengt, zal, nadat de post in het consignatie boek in duplo is ingecomu, van de ontvang in consignatie, worden gegeven een, in alle gevallen op een kwart gulden, geschreven bewijf. In wederkeertlijk zal, bij uitgang uit de consignatie kist, nadat de post in duplo zal zijn afgeschreven, door dengeuen, die door de uitpraak des regters tot de ontvang geregteljk is verklaard, voor de ontvang, onder de gedane afschrijving in duplo worden geteekend.

257. De gelden, effecten of kleinsouden van den eenen zullen geaarborgt worden, door met die van anderen niet te kunnen worden vermengd, om al wat tot eenne zaak of deren en genen persoon behoort, afzonderlijk door zamenbinding te vereenigen, en daarop een bekwaam stuk papier te lichten, waarop geschreven staat, tot welke personen of zaak al hetzeve behoort; met vermelding van het regterlijke besluit en deszeve datum, om aldus elk het zamengehoudene en vereenigde, van den anderen duideljk te kennen onderscheiden.

258. Wanneer de President der regtbank van eenig vendue departement, volgens deszeve instructie, kennis ontvangt van een, op de daartoe door de regtbank verleende autorisatie, aan den Griffier gelijke uitbetaling, met oogmerk om die gelden verder ter gewone plaats te doen consigneren, zal de President zorgen, dat, te zijnen overstaan, die consignatie achtervolgens de voorstaande bepalingen zonder nitstel behoortlijk gevolg hebbe.

259. Wanneer ter plaatse, waar geen vendue-departement bestaat, door den Griffier eenige vendutie is gehouden, krachtens een geordonneerde sequestratie, decreet van arrest, vonnis tot nantissement, of ander appointment, in afwachting van de finale toewijzing der penningen, zal, binnen den tijd van vier en twintig uren na de vendutie, door den Griffier aan den President, onder openlegging van de vendurol, worden overhandigd, eenne door den Griffier ondertekende, (die deze niet le m van het regterlijk vrijgokelde) Promissie van het bruto bedrag der vendutie, gebonden op de art. van de goederen, behorende aan . . . of tot den boedel van enz. ingevolge de ordonnantie (en wat des meer) van de regtbank enz.; met verdere verplichting voor den Griffier, om, uiterlijk binnen vier maanden daarna, het netto bedrag, onder verantwoordig en overlegging der daartoe dienende bescheiden, ter inwaking van de goedkeuring des regters, daarop achtervolgens de voorstaande voorschriften, in consignatie over te brengen. Bijzondere het den President bijzondere anbevelen, om te zorgen, dat aan deze verplichtingen der Griffieren getrouweljk worde voldaan, zonder daarentrent de minste toegevendheid te gebruiken.

260. De consignatie-kist zal, van zes tot zes maanden, door het geheele collegie worden geconu, en met de beide exemplaren van het consignatie-boek vergelken, waarvan in beide de boeken, onder de handteekening van den President en het oudste lid, aantekening zal geschieden.

261. Betreffende andere losse goederen, die, hetzij bij wege van executie, hetzij ook krachtens eenne gempetreerde provisie van justitie, hetzij sequestratie of arrest, in bewaarder hand zijn genomen, en na gedane verzorging en inventarisatie, niet bekwaamlijk ter plaatse, waar deszeve zich bevinden, bewaard kunnen worden, of dat ter bewaking te groote kosten zouden vereischt, deszeve zullen door den deurwaarder of exploitateur, worden overgebragt in een daartoe geschikt vertrek van het raadhuif, onder den naam van Conciergerie en de bewaking van dengeuen, die met de zorg over het raadhuif is belast; moelende de sleutel van dat vertrek verblijven ter Griffie, onder de verantwoordig van den Geveenen klerk, die ook gehouden zal zijn, om bij elke opening, in- en uitgang en sluiting in persoon tegenwoordig te zijn.

262. Goederen wijders, welke ter sake van eenige contraventie der wetten, zijn achterhaald of aangehouden, en waarentrent door de Officieren van justitie anuot worden geconuitt tot embasatie, zullen, even als zulks bij het Reglement op de in- en uitgaande regten te dien aanzien reeds is bepaald, in alle gevallen, na gedane inventarisatie ten overstaan van twee Regters-commissarissen, in 's lands pakhuif worden opgeslagen en bewaard; onverminderd nogtans de bevoegdheid der Regters, om, zoo wanneer zich daartoe goederen berinden, welke niet zonder bederf bewaard kunnen worden, de noodige autorisatie te verlenen, om deszeve te doen verkoopen in het openbaar, met in achtneming van alle vereischten tot eenne verkoop van losse goederen, van 's Heeren wege geschiedende, ook ten aanzien van de daarvan geproveneerde gelden.

263. Bij inventarisatie van een aangehaald vaartuij, eenige losse gelden of wt kleinsouden, alsmede ongemunt goud en zilver gevonden hebbende, zullen deszeve

na behoorlijke bekendstelling daarvan op den inventaris, en eene afzonderlijke inventarisatie der kleinooden, om derzelve te voegen in de kast, kist of doos, waarin de kleinooden geborgen zijn, en nadat derzelve kast, kist of doos met het zegel des regters zal verzegeld zijn, worden overgebracht in de consignatie-kist, in voege als hiervooren is geordonneerd.

261. In gelijker voege zal ook gehandeld worden, wanneer eenig ongemunt goud of zilver, misgaders eenig goud- of zilverwerk, of hetgene daarmede is versierd en bezet, om welke reden ook, op geregtelijk gezag in bewaarder hand genomen wordt.

Van Gijzeling.

262. Wanneer iemand, hetzij met eigen hooft, hetzij in eenige qualiteit gecondemneerd is, om rekening, bewijs en afgifte doen, of eenige andere daad te verrigten, of wel dat het vonnis is gegeven tot laste van eenige collegien, voogden, curatoren, rentmeesters, of penningmeesters, geschiedt de executie van zoodanig vonnis bij wege van gijzeling, en wel in maniere als volgt.

263. Niet in achieming van al hetgeen oopens het aanvangen en bewerkstelligen van executie is voorgeschreven, wordt de gecondemneerde eerst door den Duurwaarder of exploitant gesommeerd, om binnen acht dagen aan den inhoud van het vonnis te voldoen.

264. Deze tijd zonder voldoening verstreken zijnde, wordt hij, bij wege van reconvensie, gesommeerd, om binnen vier en twintig uren na het vonnis te voldoen en bij gebreke van dien, na verloop van tien vrije dagen na den dag der reconvensie, te verschijnen in des cipiers woning, of andere door den regter te bepalene gijzeling, buiten de woning van den gecondemneerde, en aldaar gijzeling te houden, tot dat hij aan het vonnis zal hebben voldaan; wel verstaande, dat de gijzeldde niet zal gehouden zijn, in gijzeling te verlijgen, maar volstaan kan met eenmaal 's daags zich ter betrekende plaats te vertoonen, en telkens, door den cipier of kastelein, daarvan aantekening te doen houden.

265. Een executant gijzeling betrekend hebbende, is verplicht, voor den betrekend-dag, met den cipier of kastelein van het gijzelhuis overten te komen omtrent de betaling der kosten, door den gijzeldde te maken, en den cipier of concierge zulks bevestigende, daarvoor cautie te stellen. Indien de executant zulks verzuimd mocht hebben, waarvan de cipier of kastelein den gijzeldde, bij zijne komst in het gijzelhuis, schriftelijk zal moeten kennis geven, is de gijzeldde niet gehouden aan de gijzeling te gehoorzamen, maar zal acte kunnen verzoeken van den cipier of kastelein, dat de gijzeldden niet zijn afgesproken, met bevoegdheid, om die acte den regter te kunnen vertoonen, wanneer het noodig is; en vermag als dan de executant niet voort te procederen, maar moet op nieuw in voege voorschreven gijzeling betrekken.

266. De gecondemneerde, vermenende dat de executie en betrekking van gijzeling geheel en al ten onregte tegen hem is ondernomen, kan zich daartegen verzettelen, door het verzoeken van appointment om onvangen te worden als opposant van executie, in voege, als nader bij art. 283 is gemeeld.

267. Indien de gecondemneerde in het onzekerke is, wat de executant eigenlijk tot voldoening aan het vonnis door hem verrigt wil hebben, of wel vermenet, dat men van hem te veel en te veel onredelijks vordert, kan hij bij request, aan den regter verzoeken dat eene comparitie voor Commissarissen worde geordonneerd, ten einde de wijze van voldoening van het vonnis onderling geregeld, of wel anders, bij appointment van den regter bepaald worden, bijzondere inmiddels de betrekende dag om in gijzeling te verschijnen, opgeschort, en welke ordonnantie, zonder dat de executant daarop zal worden gehoord, dadelijk verleend en ten spoedigste van wege den gecondemneerde, aan den executant gesommeerd zal moeten worden.

268. Op de comparitie levert de gecondemneerde eene acte van voldoening over. De executant daarmede geen genoegen nemende, is gehouden, schriftelijk op te geven, wat hij meerder vordert met de reden van dien; Commissarissen trachten partijen de wege te verzoeken, en di niet gelukkende, wordt na een kort verhoor, de wijze van voldoening, op rapport van Commissarissen, bij appointment van het collegie bepaald.

269. De gecondemneerde aan dit appointment niet voldoende, kan de executant hem andermaal insinueren, om alsnog, op den tienden dag daarna, in persoon in gijzeling te komen, tot dat hij aan den inhoud van hetzelfde appointment zal hebben voldaan.

270. Wanneer de gecondemneerde op den tienden dag niet in gijzeling verschijnt, hetzij dit is op eene, krachtens voorgaand art. 272 gedaan insinuatie, dan wel op de allereerste, volgens art. 267, en zonder dat hij eeng gebruik heeft gemaakt van het geen hij, volgens art. 269 en 270, vermag te doen, kan de executant, bij request, met bijvoeging van het relaas van den exploitant, dat hij den gijzeldde in de gijzeling geacht doch niet gevonden heeft, verzoeken appointment, met autorisatie op den exploitant, om den gecondemneerde in civile hechtenis te stellen en doen houden, tot dat hij aan het vonnis, met de kosten van executie en gijzeling, zal hebben voldaan; met welk request voerds wordt gehandeld, als hiervooren, bij art. 262 is gezegd; terwijl alverder het appointment verhoord zijnde, hetzelfde wordt gereviseerd in voege, als bij het volgende artikel 274 is gezegd.

271. Dan de gecondemneerde in gijzeling verschenen zijnde, hetzij zulks almede op eene eerste dan wel op de tweede insinuatie geschiedt, is verplicht daaraan te gehoorzamen, zoo lang hij aan het vonnis niet zal hebben voldaan, en wanneer hij binnen tien dagen niet voldoet, kan de executant verzoeken, appointment om den gijzeldde in civile hechtenis, ter plaats, welke bij de regterlijke collegien daartoe bijzonderlijk gedediceerd mocht zijn, te doen overbrengen.

272. Indien zoodanig iemand teverteen dagen lang in civile hechtenis heeft gezeten en nog niet voldoet, zal de executant worden toegelaten, om bij request te verzoeken, dat het belang, hetwelk hij in de voldoening van het vonnis heeft, op eene geldsomme gewaardeerd, en de gijzeldde daarin gecondemneerd worde; te dien einde daarbij overlegende eene memorie van kosten, schaden en interessen door de niet-voldoening veroorzaakt; welke memorie bij appointment van den regter, zal worden geleid, in handen van den gijzeldde, om binnen acht dagen te debateren, op pene van absoluut verstek, en zullen vervolgens de voorschreven schaden en interessen, na resumatie der memorie en het daarop gedieende debat, door den regter op eene pecuniële somme getaxteerd worden.

273. De voldoening dezer somme zal de triumfant worden vervolgen, bij executie op des gecondemneerdes goederen, in dier voege, als nopens executie in art. 222 en volgende geordonneerd staat; en zal de gijzeldde niettemin, in beslotene hechtenis moeten blijven, tot dat de voorschreven begroting gedaan en de executant, zoo wegens de pecuniële somme, als de kosten daarvoor gevallen, voldaan zal zijn.

274. Executores, voogden, curatoren, rentmeesters, penningmeesters of anderen niet uit eigen hooft, maar in qualiteit, tot betaling gecondemneerd zijnde, kunnen den aanvang of voortgang eener executie ten hunnen opzichte voorkomen of beletten, door te betalen, of in voldoening aan te wijzen al hetgeen zij in hunne qualiteit bezitten,mits ter requisitie van den executant, onder eede ter rolle verklarende, dat zij geene andere goederen, penningen of effecten, in derzelve qualiteit bezitten, of zich ter kwader trouwe kwijt- of weerloos gemaakt hebben, en mits hetzelde de kosten, welke op de reeds begonnen executie mogten gevallen zijn.

275. Indien zoodanige betaling of aanwijzing expurgatie, hetzij voor, hetzij in den loop der executie niet geschiedt, wordt de executie tegen die persoon, op derzelve wijze, als in art. 263 en volgende, met betrekking tot andere condemnaties bepaald is, bij gijzeling voortgezet.

Van Parate Executie.

276. Alhoewel ordinar niemand, die iets van een ander heeft te pretenderen, betzelve bij executie vermag in te vorderen, zonder alvorens ten laste van zijnen debiteur condemnatie te hebben geëhtreerd, zoo zullen hieraan echter geëxceerd zijn en blijven, en recht van parate executie hebben, zoodanige collegien en ambt-baren, dewelke uit hoofde van hunne speciale commissie en instructie, 's lands gemeene middelen en inkomsten innen, misgaders die van Gouvernements wege sruwen en bevoegd zijn, in de pakhuizen verkoopende te houden en contracten van aanneming en levering te sluiten, alsmede al degenen, welke tot het doen van publieke vendities van Gouvernements van parate executie zal men, na voorgaande insinuatie en reconvensie, bij request aan den regter moeten verzoeken appointment, om zijne debiteuren te dagvaarden, ten einde condemnatie misgaders executoren te hooren verzoeken, om door den Duurwaarder parateijk te worden te werk geloopt;

handelende de Duurwaarder daarmede in dier voege, als hiervooren onder de materie van executie of gijzeling is ter neder gesteld.

281. Opzigtelijk de inschrijvingen der pachten of andere dergelijke regtstreeks aan het Gouvernement verschuldigde gelden, zal men, indien de schuldenaars Chinese of Inlanders zijn, slechts behoeven request te presenteren, daarbij, onder overlegging van het besluit der Hooge Regering, van den hefter verzoekende qualificatie op den Duurwaarder, om, ten behoeve van den lande, parateijk executie te doen aan de goederen van den nalatige, met benoeming van twee hefters-commissarissen, om ten overtaan van derzelve die executie te bewerkstelligen, en wijders, zoo zij geene geoorzame aanwijzing van goederen doen, hen over te brengen in beslotene hechtenis.

282. Niemand zal zich zelven tot de parate executie kunnen of mogen verbinden, en al ware het dat iemand zulks had gedaan, zal hij echter niet mogen geëxecuteerd worden zonder prealable condemnatie, tot obtenu van dewelke de crediteur ordinaris modo zal moeten procederen.

Van Oppositie in cas van executie.

283. Wanneer de triumfant, of ook degen, die recht van parate executie heeft, iemand geëxecuteert, die niet in condemnatie is, of goederen aantast, welke niet zijn executabel, of ook het executeren verder dan het vonnis strakt, of ook dat de gecondemneerde betaling of compensatie allegereet, welke zijne partij niet wil admitteren, en generaalijk als iemand, die in zijn persoon of goed, geëxecuteerd wordt, vermenet dat omtrent de executie iets onbehoorlijks is ge-commiteerd, of eenige formaliteiten zijn ge-commiteerd, zal derzelve geëxecuteerde zich aan den hefter kunnen adresseren en bij request verzoeken, appointment om ontvangen te worden als opposant, met de clause poenzal tegen den verderen voortgang der executie, waarop, alvorens te disponeren, geordonneerd zal worden, voor Commissarissen te compareren, met of zonder sursance van de executie, naar gelegenheid van zaken, om daarna omtrent het appointment bij den hefter te disponeren, zoo die zal oordeelen te behooren. In hetzelfde verhoord zijnde, zal daarin summierlijk voor Commissarissen worden ge-procedeed en ten verbaate voldongen, om daarop door den hefter vonnis te hooren vellen.

Van procederen op de preferentie en concurrentie, in cas van insolventie.

284. Ter erlanging van eenen ingang in regten ten aanzien, of het verzoek der regterlijke autorisatie daartoe, zal door een' Procureur met naam en van wege den bewindhebber in eenen desolaten boedel, aan den dagelijkschen regter, bij request, verzoeken verzuicht appointment, krachtens hetwelk alle bekende en onbekende crediteuren zullen zekeren, door den hefter te bepalen rechtig, bij edictale citatie te worden worden opgeroepen, om ter rolle te compareren, dan wel gemagtigden in zulken worden opgeroepen, om ter rolle te compareren, dan wel gemagtigden te instakturen, en voort te procederen tot het *judicium preferentiae et concurrentiae*.

285. De crediteuren in dier voege gedagvaard zijnde, en zich in der minne nog niet hebbende kunnen verstaan, ten einde ten dage diensde, op hun accord wil niet condemnatie te verzoeken, zullen, zoo in persoon als door penningmeesters, niet alleen hunne presentie opgeven, en ter rolle doen innemen, maar ook om hun verhoord te verlijgen en justificeeren, eenen gearticeleerden *act* met de daartoe dienende stukken mogen overgeven, waarvan een legelijk der crediteuren zal mogen legien koppen, om binnen acht dagen na derzelve bekanning, daartegen te schrijven bij een secret debet zonder meer. Wanneer tevens daer den bewindhebber in den boedel over de deugdelijkheid eener opgegevene schuld eenig verhoord wordt gemaakt, zal het hem vrij staan, om kopij der overgelegde stukken te verzoeken en dag tot antwoord ten naasten te nemen, en des noods, aldus van acht tot acht dagen te voldongen, tenzij hij den regter, naar gelegenheid der zaak, volgens de bijzondere bepalingen bij dit reglement op de manier van procederen, anders wordt geordonneerd.

286. De impletranten zullen, voor zoo veel betreft de defallierende crediteuren, verzoeken het eerste defect, en een tweede appointment tegen polijke bekwaam den dag, en zoo voorts, ten dage diensde, het tweede defect, met een derde appointment *ex super-abundanti* tegen gelijkzamen bekwaam rechtig, met admisie om te dienen van intendit en een eeuwig stilwijken te hooren opleggen.

287. Tevens zijn de impletranten gehouden, om op den eersten rechtig, waarop de zaak dient, tevens het relaas van de behoorlijk gedane citatie, bij edict over te leggen, om nader op den inventaris van stukken bekend gesteld te worden, zoodanige boedelrekening, als in art. 15 van het Provisioneel reglement op de administratie der desolaten boedels is beschreven, ten einde de crediteuren daarvan visse, des noods kopij en dag tot een secret debet zonder meer, kunnen erlangen; alsmede om den regter tot het boeden van het *judicium preferentiae et concurrentiae* in staat te stellen, misgaders om bij het vonnis, zoo over de geoordeerde administratie penningen, als de ongeliden, tot op het ligen van hetzelfde vonnis toe, uitspraak te doen, met bekendstelling der sommen, welke daarvoor worden in rekening geliden, onder approbatie of correctie der overgelegde rekening.

288. Te dien einde zullen, na het sluiten van dit geding, al de daartoe behoorende stukken, bij schriftelijke ordonnantie der regtkant, aan den voet der rolle te beschrijven, worden gesteld in handen van twee hefters-Commissarissen, met qualificatie om den bewindhebber voor zich te ontbieden, ten einde de overgelegde rekening te verlijgen, onder exhibitie van den inventaris des boedels, de verduur-rol, misgaders de qualiteiten der uitbetaalde posten, om daarvoor schriftelijk aan de regtkant te dienen van rapport, alsmede omtrent de gepretendeerde administratie penningen en andere ongeliden, met bijvoeging hunner consideratie, zoo zij die hebben; en verder de regtkant mondeling te dienen van advies omtrent de preferentie en concurrentie.

289. Tot het houden van een tweede *judicium preferentiae et concurrentiae* ten behoeve van zich nader oplopende crediteur of crediteuren, zal niet worden ge-procedeed, dan krachtens de daartoe van de Hooge Regering geëhtreerde brieven van substantieel relief, en een daarop, na behoorlijk voldongen, verkrigen vonnis met interinment, en mits voldoende de kosten zoo van dit geding, als van het opvolgende *judicium preferentiae et concurrentiae*.

290. Wanneer de Officieren van Justitie, te Batavia van wege den Gouverneur-Generaal, en elders van de Gouverneurs of Residenten, onder kennisgeving van zaken uit eenen desolaten boedel, onder den bewindhebber zich bevindende gelden, welke, of niet zijn toegewezen of niet afgehaald, volgens art. 17 van het Provisioneel reglement op derzelve administratie, den last ontvangen, om daarvoor te procederen ten behoeve van den lande, zullen zij van den dagelijkschen regter, bij request, appointment verzoeken, ten einde bij edictale citatie op te ropen, elk een' legelijk, die zich tot derzelve penningen gerechtigd mocht achten, om zijne actie te instakturen, op pene van een eeuwig stilwijken tegen de non-comparanten en dat, voor het profijt van dien, of bij gebrek van eene deugdelijk bevondene presentie, derzelve gelden zullen worden verklaard aan den lande te zijn vervallen. Zulzende daarin worden verhoord twee defecten, om daarna, ten derden rechtig, *ex super-abundanti* te zien dienen van intendit met de verificatie der bescheiden, en te zien en hooren concluderen in regten, en regi verzoeken, terwijl elk der drie gezagde rechtigde zal moeten dienen, ten weken na den dag van elk geëhtreerd appointment.

291. Indien zich iemand, ten dage diensde, als eener opdoet, zal tees gehouden zijn, met den Officier voort te procederen, zooals door den regter, naar gelegenheid der zaak, achtervolgens dit reglement op de manier van procederen, zal worden geordonneerd, in zal door den regter, in geval van defect, den defallianten een eeuwig stilwijken worden oplegd, onder verklaring dat die gelden aan den lande zijn vervallen; en anderszins, in geval van opgekomen verlijgen, na voldongen, worden geëhtreerd, zoo als blyken zal in goede justitie te behooren.

292. Na pronunciatie van het vonnis, zal, naar aanleiding van het gestanteerde op het einde van gezegd art. 17 van het Provisioneel reglement op de administratie der desolaten boedels, door de Officieren van Justitie een behoorlijk afschrift daarvan te Batavia, aan den Gouverneur-Generaal en elders, aan den Gouverneur of Resident, worden aangeboden; tot kennisgeving nopens den sloop der zaak.

293. Wanneer degene, die de angifte eens boedels als desolant heeft gedaan, of deszelfs recht overgeeft, naderhand zich in zoodanigen verbeterden staat zal vinden, om, ten te worden gerehabiteerd, alle schulden af te doen en mitbiden moet verlagen van al wat tot zynen boedel behoort, zal hij daartoe van den regter, op wilsen ordonnantie de boedel wordt of is geadmistreerd, bij request mogen verzoeken, om zijne crediteuren, misgaders den bewindhebber, te dag-

waarden ter openbare rolle, op zekeren bekwamen dag, om het verzoek tot rehabilitatie te aanhooren en zich daarop te verklaren. En zal de regter, voor het profijt van het eerste defaut, na examinatie der overgelegde stukken, den requirant, bij kennis, moge rehabiliteren onder opheffing der desoloot verklaring, hem hersteldende in den staat, waarin hij vóór datum van deszeve was; terwijl hij tegenpartij van het verzoek, partijen zullen moeten procederen bij peremptoie termijnen van acht tot acht dagen, en daarna dadelijk, of op den naasten rechtsgedag, hare gemeldedingtaalen, mitsgaders de stukken en munimenten daartoe relatief, wederzijds overleggen, onder een register bij hunne Procureurs onderleekend, en daarop regt verzoeken, zonder eenige verdere figur van proces.

Van Revisie.

294. Een gegelijk, die vermeer bezwaard te zijn, bij eene sententie of arrest, door het Hooge Gerechtshof ter eerste instantie gegeven, zal daarvan mogen komen in revisie, uitgezonderd in al zoodanige zaken, waarvan, volgens art. 209, geen protocolle of hooger beroep wordt vrijgesteld, zoo als ook niet tegen 's toffs sententieën, waarvan het gewisde niet hooger is dan vijf honderd guldens, zonder interessens daaronder te rekenen; terwijl alverder geene revisie zal worden toegelaten tegen sententieën of arresten, in de tweede instantie, appel, reformatie of reductie bij den Hore geweten. En ook nimmer pro Deo.

295. Die in revisie wil komen, zal deselve binnen tien dagen na de pronunciatie der sententie, moeten doen aantekenen ter griffie, en voorts, bij een request, insbeddinge der redenen in middelen, waarmede men het bezwaar betooft, met bijvoeging van de sententie van het Hof, moeten verzoeken appoinement van revisie, met dien verstande echter, dat hij betzelve request geene nieuwe feiten geposeerd mogen worden.

296. Het geobtinereerd appoinement zal zoo tijdig geexploiteerd moeten worden dat het uiterlijk binnen den tijd van één jaar, na den dag der pronunciatie van het arrest of de sententie in kwestie, wanneer de impetrant van revisie in Indie, en van twee jaren, wanneer des impetrants principaal in Europa, Afrika of Amerika woonachtig is, zal kunnen dienen, op poene van desertie. En zal het exploit ten minste drie weken te voren geschieden.

297. Ten dage dienende, zal de impetrant eerst en vooral onder den Griffier consigneren de boete, ter somme van drie honderd guldens, wijdens dienen van zijnen eisch en conclusie, zoodaer daarbij enige andere redenen of middelen te mogen afleggen, dan die in zijn appoinement van revisie zullen zijn vervat; waartegen de gedaagde, zoo hij geene exceptie heeft voor te stellen, welke anderszins staande rolle moeten worden afgedaan en beslist, dadelijk zal mogen dienen van libellens antwoord met contrarie conclusie, dan wel simpelo contrarie conclusie nemen, en daarbij persisteren; zullende in alle gevallen, voor repliek en dupliek worden geconsigneerd, om ten naasten roldage wederzijds in dienen van inventaris alleenlijk tot het te revideren proces gefereerd; en buiten het appoinement en de notulen in revisie niets geproduceerd of overgelegd zal mogen worden, dan alleen des noodse eene deductie of een advertisement van regten, behoortijk in een enveloppe gesloten, verzegeld en beschreven, om ten dage van het justitium revisitans, bij den Hove en adjunct-revisiteurs geopend te worden.

298. De gedaagde in revisie, zal echter, bij wege van reconventie, geene grieven d minima mogen proponeren, maar zich bij eene gedeelte van de sententie mede bezwaard achiende, insgelijks gehouden zijn, daarvan revisie te verzoeken, appoinement te ligen, de boete te consigneren en verder alles te doen, wat van den impetrant van revisie gezegd is; zullende in die gevallen beide revisies te samen volddongen, en bij eene sententie in revisie simul et simul afgedaan moeten worden.

299. Indien het levens mogt gebeuren, dat de impetrant van revisie, ten dage dienende, niet compareert, wordt verleend Comparat en voor het profijt van dien, wordt de revisie verklaard desert, en de impetrant gecondemneerd in de kosten met confiscatie der boete. En is het, dat de gedaagde niet compareert, zoo gaan er twee defauten, wordende voor het profijt van het eerste defaut, verleend eene tweede citatie, met intimatie tegen eenen door het Hof te bepalen rechtsgedag, en voor het profijt van het tweede defaut, wordt geprocederd tot uiting van den processe; zullende niettegenstaande dat het proces ten voordeele van den defaillant wordt geterminoerd, de defaillant nogtans in de kosten van het defaut worden gecondemneerd.

300. De impetrant van revisie zal vervolgens gehouden zijn, binnen éne maand na het voldingen, bij request (zonder bijvoeging van kopij der sententie), houdende een verhaal, hoe hij zich bij die sententie bezwaard acht, daarvan is gekomen in revisie en deszeve heeft volddongen, van den Gouverneur Generaal verzoeken, dat het noodige getal adjuncten moge worden benoemd, om met en beoeven het Hof zijn proces te revideren.

301. Bij dispositie op betzelve request zullen, voorts benoemd worden acht, zeven, zes, vijf of vier adjunct-revisiteurs, naarmate de sententie is gearresteerd bij negen, acht, zeven, zes of vijf regters in den Hove, of altijd éne minder dan de regters, die over de sententie gezeten hebben; zoo veel mogelijk regtsgeleerden en die noch tot elkanderen, ooch tot den President of de Leden in den Hove, staan in betrekking van vader en zoon, broeder, oom en neef, broeders of zusters zonen, noch anderen van gelijken graad, hetzij van den bloede of bij huwelijk; mitsgaders tot partijen litigantes of éne derselve in zoodanige betrekking, als waarom President en Raden gehouden zijn, zich van de behandeling der zaken te onthouden.

302. En zal van die benoeming mede aan den Hove, bij aanschrijving, worden kennis gegeven; waarna van wege den Hove, elk der benoemde adjunct revisiteurs zal worden aangezochten, om op zekeren bekwamen dag te compareren in Raden, en in handen van den President den verzeichten eed of af te leggen, zullende zij moeten «*Beloven en zweren (of verklaaren), dat zij in den pro-cesse geen advies geven noch geconsigneerd hebben, directielijk noch indirectielijk; dat zij hunne opzichten openlijk zullen uiten, zoodanig als zij in huone conscientie en goede justitie zullen bevinden te behooren, zonder enige gunst, haat of simulatie. En dat zij secret zullen houden, hetgeen zij van den processe, gedurende de sessatie van dien, hooren en verstaan zullen.*» Zeggende voorts:

«*Zoo wenselijk hijs mij God Almoedig.*»

303. Aan de tijde van het Hof zal de revisie wel geschieden, zoo veel mogelijk bij dezelfde Raden, welke over de sententie in kwestie hebben gezeten, en zooder onderscheid of zij, voor of tegen deszeve hebben gevoterd; doch zoo het kwam te gebeuren, dat of de President, of een of meerdere Leden van het Hof niet over de sententie gezeten hadden, zullen deszeve echter ook krachtig van hun ordinair ambt, in revisie zijn mederegters, en zooder dat tegen over de meerdere leden een of meerder adjuncten verzoekt zullen worden.

304. Wanneer het daarentegen doverziekte, sterfgeval of andere bestaende vacature mogt komen te gebeuren, dat de revisie mitsgaders het opmaken en voleren, zoude moeten geschieden bij een minder getal leden, dan waarbij de sententie in kwestie gegeven is; zullen alvorens tot het een of ander over te gaan, door het Hof zoo vele der adjunct revisiteurs worden bedankt en ontslagen, als zoodig is; om hun getal te brengen tot op een minder dan de aanwezige leden van het Hof; dus uiterlijk tot vier, waar volgens de instructie van het Hof, niet meerder dan vijf van deszelve leden daarbij tegenwoordig kunnen zijn.

305. Ten einde zeker te zijn, dat in revisie geene andere stukken worden geprologeerd, dan waarop in de voorgaande instantie, is regt verzoekt, zal in alle zaken bij den Hove worden geobzeerveerd, dat nadat van wege de een of andere partij van inventaris zal zijn gediend, de acten, munimenten of stukken in het geheel of ten deele niet zullen worden uitgegeven, ten ware om redenen, als van accord van tusschen partijen of anderen, zulks bij request verzoekt zijnde, bij appoinement van het Hof expressie ik zal wesen toegestaan; en nadat de zaak ter eerste instantie definitieflijk zal zijn geterminoerd, zal deszeve uilgite niet mogen geschieden, tenzij de suesumerende partij in persoon of door iemand, daartoe bij speciale procuratie gemachtigt, zal hebben geterminoerd van revisie; welke reuuantie echter niet noodig zal zijn in zaken van zulken aard, of waarin zoodanige sententie is geprononceerd, dat daarvan geene revisie kan vallen, mits nogtans in dat geval, geene reuuantie van de zaken met stukken zal mogen geschieden, dan met voor-kennis van het Hof, zullende het echter aan ieder der partijen, die tenige originele of documenten mogt hebben gepresenteerd, vrij staan, deszeve te ligen, onder den Griffier latende kopij authentiek der geligte stukken ten zijnen koste gemaakt.

306. Wanneer de zaken in revisie, door den Raad met de adjunct-revisiteurs, zijn afgelezen, en dat een aanvang is gemaakt met daarover te opineren, zullen de zezamenlijke regters van revisie gehouden zijn, bij de anderen te blijven, tot dat de stemmen allen zijn opgenomen en de sententie niet alleen gearresteerd, maar ook geprononceerd zal zijn.

307. De executie van eene sententie, welke reparabel is, zal door geene revisie worden gestuit, maar na verloop van tien dagen na derzelver pronunciatie, niettegenstaande de geprotoeerd revisie, kunnen worden gedregeerd, en wel zonder eenige cautie, tenzij de succumbant, binnen den gestelden tijd van tien dagen, zijn request om in revisie ontvangen te worden, zal hebben gepresenteerd, waarbij hij dan levens mag verzoeken, dat de triumfant zal worden gecondemneerd, cautie te stellen voor de restitutie van hetgeen hij bij executie zal bekomen, in geval hij revisie mogt worden verklaard, error in de sententie in kwestie te zijn begaan.

308. Doch zoo de gemelde executie zoude zijn irrepairabel, zal de succumbant deszeve kunnen stricmen, met binnen tien dagen, na de pronunciatie der sententie ter rolle, de wederpartij geconvenit zijnde, request te presenteren; daarbij zijn voor-nemen, van in revisie te willen komen, te kennen gevende, en onder betoog, dat de executie ten definitive irrepairabel zoude zijn, verzoekende surseance van deszeve; in welk geval, zoo de zaken haast vereisben, het aan partij zal vrijstaan, van het tot te verzoeken, dat hem succumbant een korte tijd worde gepregeerd, hierna welken hij zijne revisie zal gehouden zijn te vervolgen, en den dag van regten te doen dienen op poene van desertie; waarop bij het Hof zal worden geconsigneerd, zoo als betzelve oordeelt te behooren.

309. De termijnen nopens het interjecteren, het verzoeken en het voldingen in cas van revisie, niet den aankleve van dien, worden strikt gerekend, zoodanig in materie van revisie geen relief of request civi, tegen het verloop van den bepaalden tijd, toegelaten wordt. En is het ook, dat de impetrant niet binnen éne maand na het voldingen, request heeft gepresenteerd, met verzoek om adjunct-revisiteurs, zal de gedaagde bij request kunnen erlangen, dat de impetrant mag worden gedagvaard, om het maandement van revisie te zien verklaren desert, met condemnatie van deszeven in de kosten van de revisoite instantie.

310. Eene sententie in revisie, dan wel ter tweeder instantie bij den Hove geprononceerd, zal volkomen effect sorteren, hetzij daarbij de sententie in kwestie worde gecorrigeerd of niet; zooder dat daartegen eenige exceptie, provocatie, revisie, super-revisie, gratien, relieven, quereien van nulstuit of enige andere beneficiën of remedien, hoe die ook mogten worden genaamd, geene uitgezonderd, directielijk of indirectielijk geadmitteerd of getoleerd zullen worden.

Aanvondende zaken en korte behanding.

311. Bij het Hooge Gerechtshof en bij de Raden van Justitie, elk achtervolgens de bepalingen omtrent derzelver jurisdictie, openlijk personen en zaken, zal eene afzonderlijke rol gehouden worden voor de regtspleging in summere zaken, om deszeve te laten dienen, volgens de daartoe bij elk collegie gemaakte bepaling, hetzij op den gewonen roldag, dan wel op eenen anderen.

312. Voor summere zaken of die van korte behanding, worden gerekend en als zoodanig afgedaan te moeten worden:

1°. Alle vorderingen bij personele en petitoire actien, tot welke somme zij ook mogen behoopen, zoo wanneer daarvan een notarieel of geregelijk verbindend geschrift bestaat, hetwelk niet uit eenige ontrzaak of in veenig opsigt gecontesteerd of wederproken wordt.

2°. Gelijke vorderingen, zonder zulk notarieel of geregelijk verbindend geschrift, zoo wanneer die niet zijn boven de duizend guldens, zonder interessens daaronder te rekenen; zijnde het echter verboden, zijne vorderingen te splitsen, wanneer het goede regt zijner partij daarmede zoude worden verkort.

Het is onverschillig, of de, onder n°. 1 en 2 vermelde vorderingen alleen streken tot voldoening en aanzuivering van achterstalige interessens of renten, dan ook tevens tot aflossing van het kapitaal zelf, indien er namelijk eene tijdsbepaling is gemaakt, om deszeve verstreken zijnde, het kapitaal met de interessens te kunnen opscheven. Alsmede tot welke vordering ook uit zoodanig schriftelijk aangegaan contract, mag gekoerd worden, met de daarbij, ingeval van geene voldoening, op zijn tijd bedongene penaltiteiten, de baten en vruchten, mitsgaders alle legale interessens van het verschuldigde, sedert dat de in regten betrokkenen kan gerekend worden in mora of in te kortkoming zijner verplichtingen te woen.

3°. Vordering ter betaling van huur van vaste goederen, geens van dien uitgezonderd, alsmede alle verschillen over derzelver ontruiming, na het uitside der huur, ingeval die ontruiming door den verhuurder bij waanbetaling der huurpennings bij geschrift als voren behongen is.

4°. Alle questien en verschillen, rakende de voldoening van de inkomende en uitgaande regten, mitsgaders van alle lands en stedelijke geotproeerd belastingen; alsmede van de pa hien, voor zoo verre betref de residenten der respectie Raden van justitie; wordende hiarmede voor vernietigd gehouden, alle vroegere bijzondere verordeningen, bij een of ander afzonderlijk reglement, omtrent eenige v's lands middelen of belastingen, nopens de regterlijke verrijking voorkomende.

5°. Alle vorderingen ter zake van verleende wissels, onbepaald hoe groot derzelver bedrag zij en overschilling of deszeve zijn geaccepteerd; doch op den vervalddag onvoldaan gebleven, hetzij men den trekker van den betrokkenen en acceptant aanspreke, dan wel de wissels met protest wegens non-acceptatie zijn teruggevoerd.

313. Iemand, hetzij alleen of met anderen verpligt zijnde zoodanige regtsvordering te doen, zal daartoe opmaken of doen opmaken eene acte van dagvaarding, behelzende: 1°. Zijne of hunne namen en woonplaatsen, mitsgaders die van zijne of hunne partijen; de qualiteit waarin hij of zij ageren; dan wel zijne of hunne partij aanspreken; gelijk mede van elk dergeen die gezamenlijk worden aangesproken; 2°. Eene opgave van hetgeen men eischt, en van den grondding wel wetigen, en 3°. Met vermelding der stukken waarmede men zijne vordering wil wetigen; met uitleene betekening van den rechtsgedag waarop de zaak ter rolle dienen zal; met uitleene drukking van de regtbank, voor welke de partij dagvaardt van dagvaarding ter hand stellen, aan den Deurwaarder der regtbank, om deszeve te exploiteren.

314. De Deurwaarder of exploitier zal bij het doen der dagvaarding, aan zijne acte van dagvaarding aan den gedaagde zeiven, of bij afwezenheid aan zijne huisgenooten of baten overgeven; deszeve behoortijk onderteekenen, met bekendstelling van den datum waarop die betekening is geschied; voorts aan het origineel onder zijn caschet een relaas hechten, waarbij hij bekend stelt, wanneer hij de geannexeerde acte van dagvaarding heeft geexploiteerd en zijn weltersaren ordinaire roldag, na verloop van acht vrije dagen daarna dienende. Indien de Deurwaarder de voorschriften, bij dit en het voorgaande artikel bepaald, niet in acht neemt, is de Deurwaarder gehouden, zoo als bij art. 5 is getegd.

315. De Deurwaarder zal na godane dagvaarding, de acte en het relaas, volgens voorgaand artikel ingecrit, aan den eischer ten spoedigste bezorgen, ten einde de zaak, volgens liggende orders in het algemeen, door zijnen Procureur ter griffie kan behoortijk te kunnen laten presenteren, om die volgens het opschrift gesteld aan het hoofd der presentatie, ter Rolle van summere zaken in te nemen.

317. Indien ten dage dienende, geene der partijen verschijnt, wordt het gehouden alsof geene dagvaarding ware geschied en de zaak van de rol geroefden kosten van den ophrenger.

318. Indien noch de eischer, noch een behoortijk gemachtigde van zijnentwege compareert, maar wel de gedaagde, zal deszeve kunnen verzoeken Comparat, ten profijt als in ordinair zaken.

319. Indien de gedaagde niet compareert, noch een behoortijk gemachtigde van zijnentwege, zal de eischer dienen van zijnen schriftelijken eisch met de stukken die tot verificatie en justificatie van dien, verzoek van zijn verzoek warden, met defaut, en voor het profijt van dien; voorts op zijn exceptie declarator, met admisatie tot het doen eener tweede dagvaarding en toewijzing van de provisio, waar die verzoekt mag zijn en voor zoo verre die, volgens het daarentrent aangegomen regt kan worden toegewezen; behoudens de vrijheid der dagte worden boelst, verzoek van purge van het defaut, ten einde door den regter daarin worde boelst.

320. Indien de gedaagde op de tweede citatie niet compareert, zal, voor het pro-zoo als de hogtebragte redenen zullen vulleren.

320. Indien de gedaagde op de tweede citatie niet compareert, zal, voor het pro-zoo als de hogtebragte redenen zullen vulleren, en zooder het dienen peremptoir, En zal, zooder het verlenen van meerdere citatie, en zooder het dienen

van intendit, op den overgelegden eisch en bijgevoegde stukken, worden gecoactudeerd in regten en regt verzocht; zullende de regter nopens het loewigen of ontzegen van denzelfden, met den aankle van dien, handelen even als ontrent ordinaire zaken, bij art. 19, 17 en 18 is geordonneerd.

321. De gedaagde, dan wel een behoorlijk gemagtigde van zijne zijde, comparerende, zal mogen nemens dat van beeraad, dan wel commissie verzoeken ten line van accord; in welk geval zal worden gehandeld in gelijker voege, als ontrent alle geordonneerde comparitie in art. 3 en 4 is vastgesteld.

322. De gedaagde, ten dage van beeraad, zal niet al eerder, eenige exceptie wilsende propoueren, zal zich daarin gedragen volgens art. 25, met verpligting, om bij het propoueren, te goetijk over te leveren zoodanige stukken, als waarop hij zijne exceptie grondt. En zullen dezelve staande rolle voldongen worden, zonder het verleen van enige continuatie, tenzij de regter moet bevinden, dat zulks tot behoud en betoef van het regt van partij noodig is; doch gezinsins op het propoueren van enige exceptie, waarbij niet mag worden geresisteerd, als welke bij het eindelijke vonnis ten principale moet worden afgedaan.

323. De gedaagde, vermenende dat zijne zaak verkeerdelijk ter rolle van summiere zaken was opgebracht, zal mondeling zijne bedenkingen daaromtrent mogen propoueren, en verzoeken renvoet naar de rol van ordinaire zaken, waarop na des eischers wederpraak te hebben gehoord, daaromtrent, alsmede de kosten, door den regter zal worden beslist, zoo als bijleken zal te behooren.

324. Al ware het ook met wederzijds goedvinden van partijen, dat op de rol van ordinaire zaken gebragt ware een zaak, welke tot de rol van summiere zaken behoort, zal de regter zulks niet mogen gedogen, maar gebouwen zijn, ambshalve, daartegen te waken; en des niet alleen, zoo bij het presenteren van een request om appointment, de toelag daartoe bijkt, het verzoek te ontzeggen, met de kosten; maar ook, wanneer en in welken staat van het proces het ook komt te bijken, dat zulks bij sub- en obreptie plaats vindt, ongevraagd, partijen des aangaande de hoodge opmerkingen te maken, de zaak ter rolle te doen roegren en partijen, des geraden wilsende, te renvoegen naar de rol van summiere zaken, met condempnatie in de kosten ten laste van wien zulks bijleken zal in goede justitie te behooren; metzaders van den Procureur, of wel elk van dien, in een boete van vijf en twintig tot honderd guildens, naar mate hij of zij zulks een of meermalen onderstaan.

325. De gedaagde, den eisch geheel of gedeeltelijk wilsende contradiereen, zal daartoe mogen nemens dag tot antwoord, om te dienen ten eerstvolgenden roldage, daarbij tevens overleggende al zoodanige acten en monumenten, als hij tot justitie en verificatie zijner conclusie verlangt over te leggen.

326. De eischer, noodig oordeelende daartegen te repliceren, zal hij ook daartoe mogen nemens dag ten naasten, en ingelijks daerna de gedaagde, om te dupliceren.

327. Al de beide gezinsins termijnen zijn verloopren en op absoluut verstek, tenzij de partij, die dienen moet, in zijne wederpartij te hebben gehoord, van den regter, om dat voor pleetende rodenen, continuatie mogt erlangen tot den eerstvolgenden roldag.

328. Nadat goddiend is van dupliek, dan wel daarvoor zij geresisteerd als bij antwoord, hetzij de eischer hebbe gerespicieerd, dan wel daarvoor geresisteerd, als bij eisch, als wanneer de gelastene gehouden is ook aanhoorden voor dupliek te presenteren, zal deseg worden genomen ten naasten, om wederzijds te dienen van inventaris met stukken, te caschieren in regien en regt te verzoeken, met vrijheid voor partijen, om binnen een maand en niet later as het dienen van inventaris, een gesloten advertisement van regten te mogen presenteren, mits betzelve op den inventaris bekeerd stellende, om het aldaar volgens denzelfden te quoteren.

329. Tot het besleggen, of hooren van getuigen, en het beleggen van enquesten, zal gehandeld worden, zoo als daaromtrent is bepaald bij art. 66, en volgende, doch met dit onderscheid, dat alhier geen afzonderlijke dag om appointment dispositief te booren verzoeken, genomen zal mogen worden, maar het in art. 69 vermerde request, mits het dienen van dupliek, ter zelfde rolle gerespicieerd zal moeten worden, hetzij het de eischer, of de gedaagde, zij die zulks verlangt te doen, ten einde, partijen over en weder op den inhoud van het request gehoord zijnde, te dien zelfden dage, door den regter, volgens art. 70 en volgende bij appointment wordo gedisponneerd, zoo als bovendien zal worden te behooren, in zij wijders, waar dag tot productie der enquesten is gerespicieerd, bij reprochen en salvdin, alsmede van acht tot acht dagen precedentelijk, ingetolgt, art. 327, worden voorgeprocieerd, om daarna ten naasten wederzijds te dienen van inventaris en regt te verzoeken, met vrijheid tevens voor partijen, om, als hiervoren gezegd is, een advertisement van regten te mogen presenteren.

330. Al hetgeen in art. 90 tot art. 97 is vastgesteld, nopens het presenteren van requesten civil tegen justitie verzuimnissen, van requesten in justitie, en andere mondelinge verzoeken ter rolle, is voor zoo verre het niet strikt om iets te mogen doen, helgeen bij de voorgaande artikelen, in summiere zaken is verboden, ook alhier toepasselijk.

331. Het bij art. 98, ontrent interlocutoire vonnissen, vastgestelde is ook hier toepasselijk. In aanbelangende de definitive vonnissen en derzelver executie zal procedielijk gevolgd worden, al wat over die materien, bij dit reglement, hiervoren is voorgeschreven.

332. Van vonnissen in summiere zaken geveren, is het hooger beroep, bij wege van appel en revisie, in gelijker voege en onder dezelfde verpligtingen toegelaten, als zulks ontrent die middelen van regten, bij art. 181 en volgende is voorgeschreven, met verpligting voor het Hof, om de procedures in cas van appel, in gelijker voege summierlijk gevolgt te laten nemens, als bij dit hoofdstuk op de procedures ter eerste instantie is voorgeschreven.

Van kleine zaken

333. Bij het Hooge Geregthof en bij de Raden van Justitie, leder in den binnen, zal een afzonderlijke rol worden gehouden, tot de afdoening van kleine zaken.

334. De rol van kleine zaken zal eenmaal per weke, op eenen daartoe afzonderlijk vastgestelden dag, worden gehouden bij Commissarissen, door elk der raden van Justitie, volgens derzelver instructie te benoemen. Bij het Hooge Geregthof zal, wanneer aldaar zoodanige zaken voorkomen, door den ecurwaarder, na gedaand exploit, van het Hof de noodige commissie worden verzocht, om op den eenmaal vastgestelden dag daarin te vaceren. Alle zoodanige Commissarissen zullen tekenen worden geassisteerd door den Griffier of Getuuren klerk, en hebben de vrijheid om zoo dikwijls meeder te vergaderen, als zij naar gelang der zaak of zaken, noodig oordeelen.

335. Voor kleine zaken, om als zoodanig te moeten worden afgedaan, worden gehouden alle personele en petitioire vorderingen, strekkende tot betaling eener somme van honderd guildens, geen interesse daaronder gerekend, zonder dat nogtans iemand zijne vordering zal mogen splitsen; makende hetgeen vershil, van wat natuur, of uit wat oorzaak dezelve vorderingen voortvrieten; insgelijks alle actien wegens verbale injurien, welke de aanlegger voor den regter over kleine zaken verkiest te brengen, en waarin de eisch tot aansoek profitabil, geen grooftere somme dan honderd guildens bedraagt; in gevallen, waar den eisch strekt tot betaling van een onbepaalde somme, of om een ander iets te doen verkrijgen, betwikk niet meer dan honderd guildens waartoe wordt gesteld, moet de aanlegger de zaak ook brengen voor den Regter in kleine zaken, mits na den eenen kant de onbepaalde somme of het feit eischende, en aan den anderen kant een somme van honderd guildens, en dus eenen tweedigen eisch doende, ter keuze van zijne partij en nadere besleusing des regters. Waar ook nevens de vordering van honderd guildens, wegens wien van vaste goedden, vershil is over derzelver ontruiming, zal het een zoo wel als het ander, bij den Regter in kleine zaken worden behandeld, ten de Regter is gebouwen, te zorgen, dat deze zaken op geen andere rolle worden gerespicieerd, maar te handelen als in art. 323 is vastgesteld; al ware het, dat men daartoe een vordering deed, van een oorspronkelijk veel grooftere schuld, onder alsdag van hetgeen reeds betaald mogt zijn, en men reeds weet, dat het achterstal de honderd guildens in voege voorschreven niet te boven gaat.

336. Arresten, interdictien, possessoires en andere extraordinaire middelen van regten, mogen niet ter besleusing der Regters over kleine zaken gebragt worden, al waren de belangen daarvan geen honderd guildens bedragende, de ecurwaarder, die tegen dit verbod heeft gehandeld, zal worden gecondemneerd in een boete van twintig guildens, en verdere correctie voor de herhaling.

337. De partijen zullen in deze zaken, het vermoggen hebben, om of selve in

person voor den regter te verschijnen, en wel zonder eenig praktijzn met zich, dan wel eenen specialen gemagtigde te zenden, doch niet in hoedanigheid van procureur of praktijzn, ten gecondemneerde in de kosten is echter ongebonden, de kosten van zoodanigen gemagtigde te betalen.

338. Ontrent het doen der dagvaardingen en de daartoe noodige acten in kleine zaken, moeten gevolgt worden, de voorschriften ontrent het doen van dezelve in summiere zaken, bij de artikelen 313 en 314, met dit onderscheid alleen, dat dezelve in kleine zaken, ten minste drie maal vier en twintig uren vóór den betekenden roldag geschieden moeten. Indien de ecurwaarder deze voorschriften niet in acht neemt, is hij alsmede gehouden, zoo als in art. 3 is gezegd.

339. De aanlegger of eischer is ook gehouden, nevens de citatie te laten afgaan, kopij van zoodanige acten en bewijzen, als waarop hij, ten dage dienende, zijn eisch en conclusie zal willen gronden, en die hij als dan, in originaal zal moeten overleggen; zijnde de ecurwaarders gequalificeerd om de kopijen dier acten voor het accorderen te teekenen.

340. De exploitator zal, diensvolgens, ten minste één dag vóór de comparitie, aan den eischer zoodanige originele stukken moeten teruggereven, alsmede de acte van dagvaarding met het gecondemneerd relas, tegen ontvangst van behoorlijk salaris en voorschot, door den ecurwaarder achter op de acte aan te teekenen.

341. De exploitator zal van zijne dagvaardingen en gedane exploiten een lijst opmaken, daarin volgende de orde, waarin dezelve door de eischers aan hem zijn ter hand gesteld, met bekendstelling der namen van partijen en waartoe de vordering of eisch is strekkende; voorts dezelve lijst, tweemaal vier en twintig uren vóór den dag der comparitie, ter gratie overleggen, om daaruit de rol te formeren, en voortzied ten dage dienende, terug te ontvangen, om op last van den regter, naar dezelve de namen der partijen op te roepen, om voor den regter te verschijnen.

342. In geval geene van de partijen verschijnt wordo de zaak ter rolle geroepd, en wel ten koste van den eischer, tenzij de ecurwaarder mogt relatereu, dat hij van den eischer in last had, om aantekening te verzoeken, dat hij door den gedaagde, zoo ontrent den eisch als de kosten, was tevreden gesteld, zullende van het een en ander aantekening ter rolle worden gehouden.

343. Het doen van dergelijk relas, als in het voorgaande artikel, wordt den ecurwaarder of exploitator uitdrukkelijk toegelaten, doch het verder waarnemen van de belangen van een der partijen wordt hem ten ernstigste verboden, zelfs om zulks is gemagtigde op zich te nemens.

344. In en de eischer niet verschijnt, zal de gedaagde worden geabsolveerd van de instantie en de eischer gecondemneerd in de kosten, hetwelk ter rolle wordo aangeteekend.

345. Indien de gedaagde niet verschijnt, en er van de behoorlijke gedane dagvaardingen bijkt, zal daarvan aantekening worden gedaan ter rolle en hij gecondemneerd worden in de kosten van de citatie, met toelating voor den eischer, om hem ten tweedemaal te dagvaarden.

346. In het doen dezer tweede dagvaarding zal door den ecurwaarder worden gehandeld, in gelijker voege, als ontrent de eerste is gezegd, tot op den dag der comparitie; en indien de gedaagde op deze tweede citatie niet verschijnt, zal zulks in de rol aangeteekend en bij gecondemneerd worden in de kosten van dezelve citatie; en zal de eischer voorts worden toegelaten, om zijne vordering bij monde voort te dragen en te bewijzen.

347. De regter zal, na opgave der vordering, onderzoek der acte van dagvaarding en verdere stukken, en des noods na invordering van nieuwe stukken verhoor van getuigen, of met oplegging van eenen eed aan den eischer, daarbij in acht nemende de hoedanigheid van den persoon, de natuur en omstandigheden van de zaken, regt doen; doch in alle gevallen, onschou de gedaagde van dien eisch wordo vrijgesproken, niet alleen de kosten der dagvaardingen ten zijnen laste doen bijken, maar ook hem in de overige kosten over deze zaak kunnen condempneren, en deze uitspraak ter rolle doen aantekenen.

348. Indien beide partijen verschijnen, doch de gedaagde des regters onbevoegdheid beweert, zullen de redenen door hem, bij monde, worden opgegeven en kortelijk in de rolle aangeteekend; Commissarissen zullen daarvan rapport doen aan het collegie in deszelve eerste vergadering, en zal betzelve onverwijd die redenen overwegen en daarin uitspraak doen, welke uitspraak aan geen hooger beroep onderworpen zal zijn.

349. Indien de gedaagde zoodanige sustens niet voert, of dezelve verworpen is, zal de regter, na partijen in hunne belangen wederzijds gemoerd te hebben, dezelve trachtien te beveligen, en in geval van vergelijk, condempneren tot de nakoming van dat accord, en daartoe betzelve ter rolle doen aantekenen.

350. Indi n partijen tot zoodanig vergelijk niet kunnen komen, zullen zij aan den regter overgeven de bewijsstukken, welke zij tot slaving van hun regt noodig oordeelen, na alvorens aan elkander sibe en lecture daarvan te hebben gegeven.

351. Wann er een of beide de partijen mogten verlangen, kopij van elkanders stukken te bekumen, of ook eenig uitspel verzoeken, om nadere bewijsstukken te kunnen inleveren, zal de regter, indien hem dit verzoek voorkomt als gegrond, en niet ingetrig te zijn alleen met oognerk om de zaak te vertragen, betzelve toestaan, en voorts eenen naderen dag bepalen, op welke de partijen weder voor hem zullen moeten verschijnen, ten einde aldaan de zaak zal kunnen worden beslist.

352. Indien er verklaringen van getuigen zijn overgelegd en degene, tegen wien de verklaringen zijn ingebracht, verzoekt, dat de getuigen voor den regter bij monde gehoord zullen worden, of zoo partijen zich nog op getuigen beroepen, zal de regter gebouwen, dat ten dage, door den regter te bepalen, de getuigen zullen worden voorgebragt, om onder eede gehoord te worden. Daartoe zullen geene nadere citatie noodig zijn, ten ware de getuigen ongenegen mogten zijn, om ongeroepen te kumen, wanneer zij op orde van Commissarissen, groepen zullen wordo, om getuigen der waarheid te geven, in zoodanige zaak, als hun bij de acte van dagvaarding wordo bekend gemaakt, in geval de getuige beweert, ongebonden dan wel onbevoegd te zijn, tot het geven van de gevorderde getuigen, zullen de redenen, door hem bij monde opgegeven, kortelijk ter rolle worden aangeteekend, om verder daarin te handelen, als in art. 345, op eenen beweerd onbevoegdheid is gezegd.

353. Na dit alles en nadat partijen over en weder, zoo veel mogelijk, zijn gehoord, zullen Commissarissen de zaak beslussen, uitspraak doen, en die in de rolle doen aantekenen.

354. Tot het aanhooren van uitspraak, volgens het voorgaand artikel, zullen partijen ten minste vier en twintig uren te voren, op last van den Regter, door den exploitator worden gewaarschawd; en zal de uegter ten bepaalden tijde uitspraak doen, zonder onderscheid of partijen al of niet zijn verschienen.

355. Indien aan een der partijen de eed is opgelegd, en beide de partijen bij de uitspraak tegenwoordig zijn, zal de eed dadelijk kunnen worden algemeen of algeworderd. De partijen of een derzelve afwezig zijnde, zal degene, die belang bij de afdoening heeft, de andere kunnen doen dagvaarden, om een eed af te leggen of te zien afleggen.

356. Indien op de dagvaarding, die uiterlijk twee dagen te voren, door den exploitator moet zijn gedaan, hij wien de eed is opgelegd, niet verschijnt, zal het daarvoor worden gehouden, alsof hij den eed had gewigerd; tenzij de Regter, om billijke redenen van afwezigheid of onmogtelijke, nog een kort uitspel noodig vindt; doeh indien hij, die den eed zoude zien afleggen, afwezig is, zal de andere tot het doen van den eed wordo toegelaten, en zal dit een of ander onder het vonnis worden aangeteekend.

357. De eed, in het voorgaande artikel gemeld, zal altijd door den persoon selven en voor den Regter worden afgelegd, tenzij hij, wien de eed is opgelegd buiten des regters jurisdictie woont, of binnen het regtelijke wilsende, ten genoege van den Regter kan aantoonen, dat hij door ziekte of eenig ander onverzettelijk beletsel, verhinderd is, in persoon te verschijnen; in het eerste geval zal de eed voor den Regter van de woonplaats kunnen worden afgelegd, en in het laatste, een daartoe bijzonder gequalificeerd tot den eed wordo toegelaten.

358. Wanneer een gedaagde de schuld wel erkent, doch zijn onvermogen te kennen gevende, om op dat tijdstip te voldoen, eenig uitspel van betaling verzoekt, zal de Regter, indien partijen over het uitspel het niet eens kunnen worden, naar aanleiding der omstandigheden, uitspel kunnen verleenen, ten langste voor een half jaar, met condempnatie tot betaling bij termijnen, waartoe de gedaagde een of meer borgen ten genoege van den eischer of ter arbitrage van den Regter, en een

misdaden, waarvan de overblijfselen rigbaar zijn, zich ter plaatse begeven, waar die zijn gepleegd, van hunne bevinding een relaas opmaken en hetzelfde aan den Resident toezenden.

35. Zij zullen, geassisteerd door zoo vele mantries, of andere ondergeschikte Hoofden, als door de Residenten voor ieder zal worden bepaald, ten minste eenmaal des wecks, op eene openbare plaats, aanhooren de klagen van hunne onderhoorigen, in kleine zaken, als, scheldwoorden, vechterijen en diergelijke, en daarin verzoegen uitspraak te doen.

36. Wanneer de daad genoegzaam bovenkomt, zullen zij, na de hun toegevoegde Hoofden hebben gehoord, den schuldige eene geringe boete kunnen opleggen, niet te bovengaan drie guldens, en dezelve aan den bekleedde toewijzen.

37. Zij zullen nimmer, ten gevolge hunner uitspraken, iemand in hechtenis mogen nemen.

38. Zij zullen van hunne uitspraken, iedere week, kennis geven aan den Resident.

39. Zij zullen vlijtig onderzoek doen, naar alle misdaden of wanbedrijven, hoe ook genaamd, die tot hunne kennis komen, ten einde de daders te ontdekken, en wanneer die gevonden zijn, alle zoodanige informatie te kunnen geven, als gevorderd zullen worden.

40. Zij zullen de bevoegdheid hebben, en in alle civile geschillen, waarvan de waarde geene twintig guldens te boven gaat, uitspraak te doen.

41. Zij zullen beslissen in alle geringe geschillen, onttrent den loop of het ophouden van water, over begrenzingen van landrijken en dussdanige kwestien, welke gewoonlijk tusschen landbouwers voorkomen.

42. Iemand iets te vorderen hebbende, en zijne vordering voor een Divisie-hoofd brengende, zal deze, zoo de beklage niet tegenwoordig is, hem daarvan tegen den volgende regtdag, wanneer hij na verhoor van partijen, de zaak zal beslissen.

43. Alvorens partijen te hooren, zal van ieder gevorderd worden een regt van een halven gulden, welke onder de Policie-hoofden zal worden verdeeld.

44. Wanneer de eischer afwezig blijft, zal de zaak gehouden worden te zijn gevallen; wanneer de beklage niet verscbijnt, zal den eischer zijn eisch worden toegestaan.

45. De Dorps-hoofden zullen altijd met de uitvoering der uitspraken worden belast; en in geval van weigering om daaraan te voldoen, zal de zaak worden gebracht voor den Resident.

46. De Divisie-hoofden zullen van al hunne uitspraken aantekening houden, ten einde die, daartoe gerequireerd wordende, te kunnen vertoonen.

47. Van alle uitspraken van Divisie-hoofden zal een ieder kunnen in beroep komen aan den Regent, hij wien mede alle klagen zullen worden gebracht over onrechtmatige en eigenaardige handelingen van alle Policie-hoofden.

48. De Divisie-hoofden zullen, alle veertien dagen, aan den Regent inzenden een verslag van het voorgevallene gedurende dien tijd, inhoudende de opgaaf der gepleegde misdrijven, het getal en de namen der geappreheenderde personen, de namen der nieuw aangekomene inwoners, met bekeuring van de plaatsen, van waar zij gekomen zijn, voorts de namen der ingezetenen, die hun district verlaten hebben, en in het algemeen, al wat belangrijk kan zijn voor de administratie der Policie.

49. Zij zullen de geboorte-, sterfte- en huwelijks-register, alsmede die van de bevolking, welke aan hen ten gevolge van art. 15, 13 en 16 van dit Reglement, door de Divisie-hoofden worden gezonden, verzamelen, daaruit een geheel voor hunne divisie opmaken, en hetzelfde aan den Regent toezenden.

50. Zij zullen de bevelen die hun van Gouvernements wege door de Residenten, Assistent residenten, en andere Hoofden gegeven worden, stiptelijk achtervolgen en ten uitvoer brengen.

51. In de residentien, alwaar tusschen de Dorps-hoofden en Regenten geene andere hoofden bestaan, zullen de verplichtingen bij de vorige artikelen omschreven, daadlijk aan de Regenten zijn opgedragen.

Van de Regenten.

52. De Regenten hebben het toezigt over de policie in hunne regentschappen, alsmede over de Divisie-hoofden, en verdere beambten, welke hun zijn ondergeschikt.

53. Zij ontvangen alle rapporten van de Divisie hoofden en zenden dezelve aan den Resident, zonder dat het hun, in enig geval, geoorloofd is, de verzending van dezelve te vertragen.

54. Zij zullen alle verzoekschriften en klagen aannemen, daaromtrent de noodige onderzoekingen en voorzieningen doen, en van alles kennis geven aan den Resident.

55. In elke hoofdplaats van een district zal, ter afdoening van kleine civile zaken, en met uitsluiting van alle criminele, een Bopatijs- of Regentraad worden gevestigd, waarin de Regent of, bij afwezigheid van denzelven, de Pattij zal voorzitten, geassisteerd door den Jaxa, den Panghoeloe en zoo vele andere Hoofden, als noodig zal geoordeeld worden.

56. Deze Raad zal eenmaal in iedere week gehouden worden, of zoo veel meer als noodig zal zijn, ter afdoening der voorkomende zaken.

57. Bij deze Bopatijs- of Regentraden zullen gebracht worden alle zaken, welke ter eerste instantie bij de Divisie-hoofden zijn gedaan en waarvan in hooger beroep is gekomen. In het voorbrengen van zoodanige zaak, zal van den appellant gevorderd worden eene boete van een gulden.

58. In deren Raad zullen de aantekeningen van de Divisie-hoofden worden voorgeleren, en wijdere zoodanig onderzoek gedaan, als ter inlichting van de zaak dienstig kan zijn.

59. De uitspraak van een Divisie-hoofd wordende te niet gedaan, zal aan den appellant de boete worden gerestitueerd, en dezelve gevorderd worden van den gecondemneerde. Zoo de uitspraak wordt bevestigd, zal die boete verbeurd blijven ten voordeele van den lande.

60. Geen tweede appel zal in enig geval worden toegestaan.

61. De Bopatijs- of Regentraad zal ter eerste instantie kennis nemen van zaken, waarin het geschil niet minder bedraagt dan twintig, en niet meer dan vijftig guldens.

62. Iemand iets te vorderen hebbende, zal zijne vordering in geschrifte stellen, en die indienen bij den Regent, welke een afschrift daarvan zal zenden aan den beklagede, met last om binnen eene week, daarop te antwoorden; nadat dit antwoord ingekomen zal zijn, zal de Regent den dag bepalen, waarop de zaak zal worden afgedaan.

63. Wanneer de eischer niet verschijnt, zal de zaak als vervallen worden beschouwd, en wanneer de gedaagde, op de hem toegezondene vordering niet antwoord, of ten bepaalde dage afwezig blijft, zal de Regent uitspraak doen.

64. Ten bepaalde dage de partijen verschenen zijnde, zal de eisch en het antwoord gelezen, de getuigen gehoord en het noodige onderzoek gedaan worden; de Regent zal vervolgens het gevoelen van den Jaxa en Panghoeloe vragen, en wanneer een van hen met hem in gevoelen overeenstemt, zal hij de uitspraak dien overeenkomstig doen, doch wanneer beide van hem verschillen, zal de zaak gebracht worden bij den Resident, die, na den Hoofdjaxa en Panghoeloe te hebben gehoord, het geschil zal beslissen.

65. Een regt van één gulden zal van iedere partij, bij het indienen van den eisch en van het antwoord, worden gevorderd, welke zullen verdedd worden onder de beambten van den Raad.

66. Van al het verhandelde zal behoorlijk aantekening worden gehouden, en een afschrift daarvan bij den Regent verblijven, terwijl een tweede aan den Resident zal worden gezonden.

67. Van de uitspraken van de Bopatijs- of Regentraden, ter eerste instantie gedaan, zal binnen den tijd van acht dagen geappelleerd mogen worden aan den Landraad van de residentie; doch zal de appellant, in dat geval, gehouden zijn, de vermoedelijke kosten van het appel te deponeren bij den Regent, en bovendien te betalen de boete van één gulden.

68. Wanneer in eene residentie geene Regenten bestaan, zullen de functien bij de voorgaande artikelen aan dezelve opgedragen, daadlijk door de Residenten worden waargenomen.

Van de Jaxa's of inlandische Fiskalen.

69. De Hoofdjaxa's hebben het toezigt over de gevangenis in de residentien, en zorgen voor de goede bewaring en behandeling der gevangenen.

70. In elke residentie zal niet meer dan één gevangenis-mogen zijn, tenzij

echter, uit hoofde van de uitgestrektheid der residentie, door het Gouvernement noodig mogt worden geoordeeld, om er meer daar te stellen.

71. De Jaxa's zullen een nauwkeurig register houden der gevangenen, en daaronder, afgeghis en zonder het minste verwijf, aantekening houden van alle personen, die in de gevangenis worden gebracht, met vermelding op wien last zulke geschiedt, en van de redenen, welke tot het gevangen zetten aanleiding geven.

72. Ingeeliks zullen zij, op hetzelfde register, aantekening houden van de gevangenen, die ontslagen, of naar eene andere plaats overgebracht worden, met vermelding op wien last zulke geschiedt.

73. Op dondersdag dat eenig persoon in de gevangenis gebracht, of uit dertelze ontslagen of overgebracht wordt, zullen zij daarvan rapport doen aan den Resident.

74. Zij zullen binnen de vier en twintig uren, nadat een gevangene is aangekomen, dertelze verhooren, en van dit verhoor een schriftelijk verhaal opmaken.

75. Zij zullen de alzo gevangene genomen personen brengen bij de eerste-omme zitting van den Resident, en aan deren overhandigen de relissen van de Divisie-hoofden, de korte opgaven der getuigen, alsmede het verbaal van het door hen geboude verhoor.

76. In geval de Resident, na het verloopige onderzoek door hem bij deze gelegenheid te doen, oordeelen mogt, dat over de beschuldiging een regtsreding moet gehouden worden, en de zaak dus naar de tergratting van de Landraad verwijf, zal de Jaxa, door middel van de Divisie hoofden, de getuigen tegen den bepaalde dag doen opkomen, en al zoodanige verdere informatie nemen, als over de zaak licht kunnen verspreiden, of hem door den Resident-getaut zullen worden.

Van de Residenten.

77. De Resident is het eerste Hoofd der Policie in zijne residentie.

78. Hij correspondeert over zaken, rakende de policie, met den Fiskaal van de afdeling, waartoe hij behoort, en met den Procureur-Generaal bij het Hooge Gerechtshof.

79. Niemand kan, zonder zijne voorkennis en schriftelijk bevel, in hechtenis worden genomen, met uitzondering nogtans van de gevallen, waarin eenig policie-hoofd eigener autoriteit arrestaties kan doen, en wel in dit Reglement zijn omschreven.

80. Hij zal echter, op schriftelijke aanvragen van den Procureur-Generaal, van den Fiskaal, of ook van eenig Resident, niet vermogen te weigeren een' als suspect opgegeven persoon in hechtenis te nemen, doch zal in zoodanig geval, buiten verantwoording blijven voor de door hem gedane arrestaties.

81. Hij heeft het onmiddellijke toezigt over de gevangenis, en is gehouden, dezelve alle veertien dagen persoonlijk te bezoeken en den staat en de behandeling der gevangenen na te gaan.

82. Op het einde van elke maand zal hij eene lijst opmaken van al de gevangenen, die zich in hechtenis bevinden, houdende eene opgave der redenen, waarom zij gearresteerd zijn, en van den dag, waarop zij in de gevangenis zijn gebracht, en deze lijst aan den Procureur-Generaal opzenden.

83. Hij zal op het einde van iedere maand, eene gelijke lijst opmaken, van alle personen, die, krachtens enig vonnis, aan de publieke werken zijn gesteld met vermelding van de dagteekening van het vonnis en van den tijd, voor welken zij tot den arbeid zijn gecondemneerd, en deze lijst mede zenden aan den Procureur-Generaal bij het Hooge Gerechtshof.

84. Tweemaal in iedere week zal hij door den Jaxa, voor zich doen brengen, de personen, die in den loop van die week aangehouden zijn, en onderzoek doen naar de gronden der beschuldigingen, welke tegen die personen zijn overgebragt.

85. Van dit onderzoek zal door den Secretaris, een nauwkeurig verhaal worden opgemaakt.

86. De Resident zal bij dit onderzoek, nagaan den inhoud der rapporten van de Divisie hoofden, en van de daarbij gevoegde schriftelijke verklaringen, van het verloopige verhoor van den Jaxa, en alles wat tot de zaak betrekking kan hebben.

87. Zoo hem, bij dit onderzoek, daadlijk mogt blyken, dat er tegen den beklagede geen genoegzame grond van beschuldiging bestaat, zal hij dertelze onmiddellijk op vrije voeten doen stellen.

88. Ingeeliks zal hij den beschuldigde daadlijk ontslaan, wanneer het gepleegde misdrijf van zoodanigen aard is, dat hetzelfde met geene lijfstraf of met geene gevangenis kan worden geboet, en zal hij in dit geval den beschuldigde aanzeggen, om op eene door hem te bepalen regtdag, voor den Landraad te verschijnen, ten einde de zaak afbaar worde afgedaan.

89. Wanneer het den Resident, uit het gehouden onderzoek blykt, dat er genoegzame gronden voor de schuld des beklageelden zijn, zal hij nagaan, of dertelze, ter zake van de gepleegde misdad, te regt moet worden gesteld voor de Regtbank van ommeegang, dan wel voor den Landraad, en van zijne uitspraak te degen aanzien, echter het verbaal van het onderzoek aantekening doen houden.

90. In het eerste geval zal hij het verhoor, met zijne dispositie, benevens al de stukken tot de zaak behoorende, zenden aan den Ommegaaenden regter van het district waarin de residentie gelegen is.

91. Wanneer de beschuldigde, ter zake van de gepleegde misdad, voor den Landraad moet te regt staan, zal den Resident den dag bepalen, wanneer de zaak kan worden afgedaan, en den Jaxa tevens gelasten, om de getuigen, die gehoord moeten worden, tegen dien dag te doen opkomen.

92. De Resident zal aan den gevangene vragen, of hij ook eenige getuigen wenscht te zijnen voordele bij te brengen, en dit zoo zijnde, den Jaxa gelasten, ook die op te roepen; zulke de Resident bovendien verpigt zijn, om, zelfs dan, wanneer het niet door den gevangene wordt gevraagd, en er echter getuigen voor dertelze ontschuld zouden kunnen zijn, die mede te doen oproepen.

93. In het bepalen van den regtdag, zal in acht genomen worden de tijd, welke er vereischt wordt om de getuigen te doen opkomen. Dezelve zal nimmer later gesteld worden dan veertrek tot dat einde noodig is.

94. In zal, om hierin met meerdere nauwkeurigheid te werk te kunnen gaan, door iederen Resident eene lijst moeten worden opgemaakt der afstanden van de voornaamste plaatsen tot de hoofdplaats der residentie, en van des tijd welke gewoonlijk vereischt wordt, om dezelve te doorzeilen.

Van de Landraden.

95. In iedere residentie zal eenmaal des wecks, in het openbaar een Landraad worden gehouden.

96. De Landraad zal gewoonlijk gehouden worden ter hoofdplaats van de residentie. De Resident heeft echter de bevoegdheid, om dertelze op andere plaatsen te beleggen, wanneer hij mogt oordeelen dat zulke raadzaam is.

97. De Landraad zal bestaan uit den Resident, of, bij ziekte dan wel noodzakelijke afwezigheid van denzelven, den Assistent-resident, die daarin zal voorzitten, met de Regenten van de verschillende regentschappen, of zoodanige voornamste inlandische hoofden, als daartoe door den Gouverneur-Generaal zullen worden benoemd, en wijdere geassisteerd met den secretaris van den Resident, of zoodanig ambtenaar, dienst van secretaris doende, als door den Resident zal worden aangewezen.

98. Tot het houden van den Landraad zal het echter voldoende zijn, dat met den Resident twee der Regenten of inlandische hoofden tegenwoordig zijn.

99. Bij den Landraad zal mede tegenwoordig moeten zijn de Hoofdjaxa, en de functie van Publicken aanklager te vervullen, alsmede de Hoofdpanghoeloe.

100. De Landraden zullen kennis nemen van alle misdaden door inlanders, Chinezzen en andere personen, behoorende tot de indische volkeren, in de residentie gepleegd, met uitzondering:

1. Van moord, manslag, verraad, oproer, valsche munten, en alle daartoe betrekkelijke en als toedang strafbaar gestelde misdrijven; roof met geweld, brandstichting en van andere, welke met den dood zoude kunnen gestraft worden.

2. Van knedelarijen en misbruik van gezag, door inlandische ambtenaren gepleegd.

3. Van onwettiging van gezag, door personen, welke met geene ambten bekleed zijn.

4. Van het versetten tegen het openbare gezag; en ploegen van dadelijkenheden tegen dertelze.

101. De Landraad op den bepaalde dag zitting genomen hebbende, zal de gevangene vrij van banden, doch onder de noodige bewaking, worden binnen geleid, en hem door den Resident worden gevraagd zijn naam, woonplaats en onderdom, en daarna zullen worden gelezen de rapporten en andere stukken, tot de zaak betrekkelijk, met uitzondering van de schriftelijke verklaringen van getuigen.

102. De beschuldigde zal gevraagd worden, of hij begrepen heeft hetgeen hem wordt ingebracht, en wat hij daarop te antwoorden heeft.

103. De getuigen zullen vervolgens, één voor één, worden binnen geroepen, en, na den eed te hebben afgelegd, van de waarheid te zullen zeggen, geheel of waarheid en niets dan de waarheid, kunne verklaring ieder afzonderlijk afleggen.

104. Telkens, wanneer een getuige zijne verklaring zal hebben afgelegd, zal aan den beschuldigde gevraagd worden, of hij daarop iets aan te merken heeft.

105. Gestolene goederen, of anderszot overtuiging dienende stukken, zullen, voor zoo verre dit mogelijk is, in de zittingplaats van den Landraad worden gebragt, ten einde aan den beschuldigde in worden vertoond.

106. Na verhoor van de getuigen, die tegen den beschuldigde worden aangevoerd, zullen die, welke te zijnen voordeelen geroepen zijn, kunne verklaring afleggen.

107. Geen getuigen meer aanwezig zijnde, zal de beschuldigde worden onderzocht, en, in geval hij tot geene bekennenis is gekomen, worden getracht, hem daartoe te brengen, door kracht van redenen en aanwijzing van de tegen hem aangevoerde bewijzen.

108. Wanneer de beschuldigde de, door hem gepleegde misdad bekend, zal hem worden gevraagd, of hij eenige redenen van verhooning kan bijbrengen.

109. Geene preparatoire schriftelijke verklaringen van getuigen, noch extrajudiciale confessies van den beschuldigde, onderhandels of onenigerlei wijze verkregen door Officieren van politie, zullen getrekkend worden kracht van rechterlijk bewijs tot afdooming eener zaak te bezitten.

110. Alleen zullen van kracht en voor rechterlijk bewijs mogen gehouden, de verklaringen van getuigen, en daarmede of wel met andere gegronde indicien overeenstemmende vrijwillige confessies van den beschuldigde, bij de zitting van den Landraad afgelegd en gedaan, alsmede alle andere bewijstukken, als ter zake dienende kunnen zijn; zullende echter, in geen geval, de bekennenis van den beschuldigde vereischt worden, om schuldig te worden verklaard.

111. Een getuige, na het afleggen van zijne voorloopige verklaring, zijnde komen te overtuigen, of ook wanneer hij, om gewichtige en door den Resident goedgekeurde redenen, niet heeft kunnen compareeren, zal zijne schriftelijke verklaring mogen worden voorgelezen en daarop acht geslagen.

112. Het onderzoek afgerond zijnde, zal het gevoelen van den Hoofdijaxa en van den Hoofdpanghoeloe over de zaak worden gevraagd, en tevens de straf, welke de inlandische wetten stellen op de misdad, waarvan de gevangene wordt beschuldigd.

113. De Secretaris zal bij een proces-verbaal, aan het Hoofd de namen oegrepen, die bij de zitting tegenwoordig zijn geweest, bekend stellen, en van alle deelen van het onderzoek, en in de voorgaande artikelen omschreven, zoo mede van de verklaringen der getuigen en van het advies van den Hoofdijaxa en Hoofdpanghoeloe, en anders van al, wat in de zitting merkwaardig is voorgevallen, nauwkeurig aantekening houden.

114. De Hoofdijaxa en de Hoofdpanghoeloe kunne gedachten voorgedragen behoudende, zal de Resident bij den raad in omvraag brengen, of de beschuldigde schuldig is aan de misdad, welke hem ten laste wordt gelegd, en de conclusie, bij meerderheid van stemmen, opmaken.

115. Ingevalle de stemmen megen staken, zal de conclusie worden opgemaakt, volgens het gevoelen van degenen, die den beschuldigde onschuldig verklaren.

116. Wanneer de beschuldigde wordt verklaard onschuldig te zijn, zal de Resident gelasten, dat hij dadelijk op vrij voeten zal worden gesteld.

117. Ingevalle hij schuldig wordt verklaard, zal hij de conclusie melding worden gemaakt, zoo wel van de misdad als van de omstandigheden, welke grond kunnen opleveren tot verzwaring of vermindering van straf.

118. De beschuldigde schuldig wordende verklaard, zal de Resident eene tweede omvraag doen, naar de gevoelens van de leden van den Landraad, over de straf, welke den schuldigverklarde moet worden opgelegd, hem herinnerende aan het dienaangaande gegeven advies van den Hoofdijaxa en Hoofdpanghoeloe.

119. Ingevalle de stemmen megen komen te staken, zal het vonnis worden opgemaakt naar het gevoelen van degenen, die tot de minste straf verrijzen.

120. Tot geene wrede of vernielende straf zal mogen worden gecondemneerd, en, hiertoe door den Hoofdijaxa, Hoofdpanghoeloe of de leden gedreigd zijnde, zal de Resident hun het voorschreven verbod weder te oot brengen.

121. In het opmaken der condemnaties zullen gevolgd worden de inlandische wetten en gewoonten van het eiland, behoudens echter, dat dezelve niet strijdig zijn met de algemeere bekende beginselen van regt, en de bevelen mitgaders de wetten van het Gouvernement.

122. De vonnissen zullen inhouden:

- 1°. De namen, de woonplaats en den onderdom van den gecondemneerde.
- 2°. De misdad, aan welken hij is schuldig verklaard, met omschrijving der omstandigheden, welke het misdrijf hebben vergezeld.
- 3°. De straf, waartoe hij is verzeven.
- 4°. Den datum waarop het vonnis is gewezen.

123. Bij het vonnis zal kunnen worden bepaald, dat de straf, waartoe wordt gecondemneerd, ter executie zal worden gelegd op of nabij de plaats, waar de misdad is gepleegd.

124. In geval tot deportatie wordt gecondemneerd, zal de bepaling der plaats daarvan geheel overgelaten worden aan den Gouverneur-generaal.

125. Zoo er gestolene of geroofde goederen gevonden en voorhanden zijn, zal de teruggaf daarvan bij het vonnis bevolen worden.

126. De vonnissen zullen geschreven worden in de Nederlandsche en de Javaansche dan wel Maleische talen, en binnen twee en twintig uren geteekend worden door den Resident, de tegenwoordig geweest zijnde Leden en den Secretaris.

127. Dadelijk, nadat het vonnis geteekend zal zijn, zal hetzelfde met het verbaal van de terzetting, beoorlijk door den Resident en Secretaris geteekend, alsmede met de stukken tot de zaak betrekkelijk, ter approbatie gezonden worden aan het Hooge Gerechtshof, hetwelk daarmede zal handelen, even als met de vonnissen, tot hetzelfde einde, door de Raden van Justitie aan hetzelfde toegezonden; en zal dit vonnis niet ter executie worden gelegd, alvorens de approbatie daarop bekomen is.

128. Hiervan zullen echter uitgezonderd zijn vonnissen, houdende condemnatie tot geene zwaardere en andere straf, dan tot dertig rotting slagen, gevangenis, of om in den ketting te worden geklonken voor den tijd van drie maanden; zullende deze vonnissen, na de pronunciatie, zonder voorafgaande approbatie, ter executie kunnen worden gelegd, doch niettemin, met de daartoe betrekkelijke stukken, gezonden moeten worden aan het hooge Gerechtshof, hetwelk dezelve zal kunnen te niet doen of veranderen, ingevalle de gecondemneerden daarbij klaarblijkelijk zijn bezwaard.

129. Van het executeren der condemnaties zal achter elk vonnis aantekening gehouden worden, met vermelding van den dag waarop zul is geschied.

Deze aantekening zal door den Resident worden geteekend.

130. In civile zaken zullen de Landraden kennis nemen van alle questies, welke in appel van de Bopati's of Regentraden voor dezelve worden gebragt, alsmede van alle geschillen, meer bedragende dan vijfzig gulden tusschen inlanders onderling.

131. Zij zullen mede kennis nemen van zaken, waarin een Inlander, hetzij als gedaagde of als eischer voorkomt, onverschillig of de par lijn Europeaan, Chinese of andere vreemdeling zij, mits de som, waartoe geschil valt, geene vijf honderd, gulden aan kapitaal te boven ga; zullende, in geval het geschil over eene hoogere som loopt, wel de inlanders als gedaagden voor de Landraden worden aangezproken, doch de vreemdelingen voor de Raden van Justitie moeten worden geroepen.

132. Eene zaak in appel voor den Landraad gebragt zijnde, zullen de stukken van het eerste grading worden geroep: vooris zoo wel de roeds gediend hebbende, als nieuwe bewijzen worden onderzocht en daarop regt gedaan; zullende van de daarop gevallen uitpraak geen appel worden toegelaten.

133. Ingeval de uitpraak van den Bopati's of Regentraad wordt te niet gedaan, zullen, den appellat de gecondemneerde kosten en boeten worden terug gegeven, en de kosten van den gedaagde gevorderd worden; doch wanneer de uitpraak wordt gecondemneerd, zal de appellat in de boete en kosten worden verzeven.

134. Iemand late te verzoeken behoudende, zal zijnen eisch in geschifte indienen bij den Resident, en tevens betalen een regt van één' gulden en borg stellen voor aan degenen, ten behoeve van den eisch zal, door den Resident, gezonden worden tegen is antwoorden, bij het laten van het antwoord zal de gedaagde een regt

betalen van één' gulden en twee borgen stellen voor de vermoedelijke kosten.

135. Dadelijk na de ontvangst van het antwoord zal de Resident den dag bepalen, waarop de zaak voor den Landraad zal worden gebragt, om, na verhoor van getuigen en het noodige onderzoek, te worden afgedaan; zoo als ten aanzien van de Regentraden is bepaald, met uitzondering alleen, dat wel het gevoelen van den Hoofdijaxa en van den Hoofdpanghoeloe zal worden ingenomen, doch daarna, met meerderheid van stemmen, de zaak bestial, al ware het ook, dat die uitpraak strijdig was met hetzelfde gevoelen.

De Secretaris is gehouden, van alles nauwkeurig aantekening te houden.

136. De vonnissen zullen in de Nederlandsche en inlandische talen moeten geschreven, en geteekend worden door den Resident en alle tegenwoordig geweest zijnde Leden, alsmede den Secretaris van den Landraad.

137. Het zal een' ieder vrijstaan, om van de vonnissen der Landraden ter eerste instantie geweten, in appel te komen aan de Raden van Justitie van de afdeling waartoe de residentie behoort, mits de condemnatie meer dan vijf honderd gulden bedrage, en hetzelfde appel binnen veertien dagen na de pronunciatie ter secretarie van den Resident doende aantekenen.

Van de Ommegaande Regters.

138. Ten minste alle drie maanden zal, in iedere residentie, eene zitting gehouden worden van eene regtbank, ter afdooming der criminele zaken, welke volgens artikel 99 van dit Reglement, van de kennisgeving van de Landraden zijn nigtgesloten.

139. Deze regtbank zal worden gepreseed door eenen regter, daartoe voor ieder district door het Gouvernement te benoemen, die zal worden geassisteerd door vier inlandische hoofden, als Assessoren telken jare door den Gouverneur-generaal, of voorzigt van den Resident, te benoemen.

In geval van ziekte of andere wettige verhindering van deren regter, zal een der leden van den raad van Justitie, door den President daartoe te committeren, de zitting van de regtbank waarmaken.

140. Deze regtbank zal worden geassisteerd door eenen Secretaris, die tevens de functien van Fiskaal zal waarmaken.

141. Bij de zitting van dezelve zullen moeten tegenwoordig zijn, de Hoofdijaxa en Hoofdpanghoeloe in elke residentie.

142. De stukken van eene zaak, door eenen Resident, achter volgens artikel 80 van dit Reglement aan den Ommegaanden regter gezonden, bij hem ontvangen zijnde, zal hij dezelve stellen in handen van den Secretaris en Fiskaal.

143. Zoo de Fiskaal mogt oordeelen, dat er meerdere getuigen moeten worden gehoord, dan die, van wie de verklaringen zijn ingeconden, of dat er enige andere stukken of informatien ontbreken, zal hij zich tot den Ommegaanden regter verzeven, ten einde daarin te doen voorzien, en deen zal daarop aan den Resident de noodige aanschrijving doen afgaan.

144. Daartoe gezoeggamen grond vindende, zal de Fiskaal eene acte van beschuldiging tegen den gevangene opmaken, en die aan den Ommegaanden regter ter hand stellen.

145. Deze acte van beschuldiging zal moeten inhouden, des gevangenen naam, woonplaats en onderdom, de misdad of misdaden, waarvan hij beschuldigd wordt, beschreven met den naam en, zoo veel mogelijk, met de bewoordingen, welke de wet aan iedere soort van misdaden toecijgt, en vergezeld van een verbaal van zoodanige omstandigheden, welke de daad voorafgegaan, vergezeld of gevolgd hebben, en welke eenigermate tot verlichting of verzwaring van de schuld van den gedetineerde zouden kunnen dienen.

146. De Ommegaande regter zal op eenen bekwaamen tijd, vóór zijne aankomst, in elke residentie aan den Resident kennis geven van de orde, welke hij voornemens is in de afdooming der zaken te volgen, ten einde de getuigen tegen den bepaalden tijd worden geroepen, en niet langer opgehouden dan volstrekt noodzakelijk is.

147. Behalve de zaken, waarvan door den Resident vooraf is kennis gegeven, zullen nog door den regter van ommegangen en zijne Assessoren worden afgaan al de zoodanige, welke gedurende de zitting worden aangebragt, mits de getuigen en bewijstukken ten bekwaamen tijde kunnen worden voorgebragt.

148. De regter van ommegangen en Assessoren zitting genomen hebbende, zal aan den beschuldigde gevraagd worden zijn naam, woonplaats en onderdom, waarna de acte van beschuldiging zal worden gelezen, en wijders geprocedeed even als hiervoren voor de Landraden is bepaald.

149. Wanneer de beschuldigde gecondemneerd zal worden tot den dood, of wel de straf naast den dood, zal in acht genomen worden het bepaalde bij art. 144, 145 en 146 van het Reglement op de criminele regtsvordering bij het Hooge Gerechtshof en de Raden van Justitie.

150. Ten aanzien van den inhoud der vonnissen, de opreding van dezelve aan het Hooge Gerechtshof, de confirmatie en terugzending zal gehandeld worden overeenkomstig het hiervooren bepaalde, onder den titel van Landraden.

151. De Ommegaande regter een vonnis geprocedeed terug bekomen hebbende, zal hetzelfde zenden aan den Resident der plaats, waar het is gewezen, ten einde ter executie te worden gelegd. Van de executie zal door den Resident, achter hetzelfde aantekening worden gehouden, in voege als bij art. 129 is bepaald, waarna het vonnis aan den Ommegaanden regter zal worden terug gezonden.

152. De Ommegaande regter zal telkens bij gelegenheid van zijn aanwezen in eene residentie, zich naar de gevangenis begeven, om dezelve alsmede den staat der gevangenen, de wijze van voeding, de verpleging der zieken en al wat van eenig belang is op te nemen, en daarin eenig gebrek, verzuim of misdadig ontdekken, den Resident verzoeken, dat de noodige bevelen mogen gegeven worden, om die te doen opheffen en wijders van zijne bevinding, teken reis, verslag doen aan den Gouverneur-generaal en aan den Procureur-generaal.

153. Hij zal mede onderzoek doen naar de wijze, waarop de Justitie en politie in alle residentien worden geadministreerd, en van zijne bevinding verslag doen aan den Gouverneur-generaal en aan den Procureur-generaal.

154. De Ommegaande regters, kunne Secretarissen, de leden van den Landraad en Assessoren bij den Ommegaanden regter, alsmede de Jaxa's en Panghoeloes, zullen afleggen den eed, zoo als die voor ieder van hen hierna staat uitgedrukt.

Eed voor de Ommegaande Regters.

« Ik verklaar en zweer, dat ik om den post van Regter van ommegangen te verkrijgen, aan niemand wie hij zij, hetzij in of buiten het bestuur, iets onder wat voorwendsel het zijn moge, behoofd of gegeven heb, noch behoven of geven zal.

« Ik beloof en zweer dat ik geene giften, gaven of geschenken zal aannemen, meddelijk of onmiddellijk van eenige personeen, welke ik weten of vermoeden kan, dat voor de Regtbank van ommegangen te regt zonden kunnen staan, of gedurende mijne functien daarvoor te regt gestaan zullen hebben.

« Ik beloof en zweer, den mij opgedragen post niet over, naar mijne beste kennis en geweten, en overeenkomstig de bestaende instructien, wetten en reglementen te zullen waarmaken, zonder om lief of loof, vriend- of vijandschap, gunst of afgunst, of om enigerhande reden of oorzaak daarvan af te wijken, en gelijk een vroem en oprecht regter betaamt.»

Eed voor den Secretaris en Fiskaal bij den Ommegaanden Regter.

« Ik verklaar en zweer, dat ik om den post van Secretaris van den Regter van ommegangen te bekomen, aan niemand wie hij zij, hetzij in of buiten het bestuur, iets onder wat voorwendsel het zijn moge, behoofd of gegeven heb, noch behoven of geven zal.

« Ik beloof en zweer, dat ik geene giften, gaven of geschenken zal aannemen, meddelijk of onmiddellijk van eenige personeen, welke ik weten of vermoeden kan, dat voor de Regtbank van ommegangen te regt zonden kunnen staan, of gedurende mijne functien, daarvoor te regt gestaan zullen hebben.

« Ik beloof en zweer den mij opgedragen post niet over, en overeenkomstig de bestaende wetten en reglementen, te zullen waarmaken, zonder daarvan een lief of loof, vriend- of vijandschap, gunst of afgunst, of om enigerhande reden of oorzaak af te wijken, en gelijk een vroem en oprecht ambtenaar bij de Regtbanken betaamt.»

Eed voor de leden van de Landraden en Assessoren bij de Regtbanken van ommegangen.

« Ik beloof en zweer, geene giften of geschenken te zullen aannemen of mij te laten toezeggen, van eenig personee, die voor den Landraad (Regtbank van ommegangen) te enige zaak betrekken is of mij dencive enige zaak uitstaande heeft; dat ik als lid van den Landraad (Assessor bij den Ommegaanden Regter), met over

naar mijne beste kennis en geweten zal werkzaam zijn, zonder van mijne verplichtingen, om lief of leed, vriend- of vijandschap, gunst of afgunst af te wijken en gelijk een vroom en oprecht regter betaamt."

Lied voor de Jaza's en Panghoeloe's.

Ik beloof en zweer, het mij opgedragen ambt met ijver en trouw te zullen waarnemen; dat ik al de mij gedane vragen, hetzij in geschrifte of bij monde, oprecht en naar mijne beste kennis zal beantwoorden, en zonder partijdigheid, opgeven wat de geschreven Wet of van oordeel gevestigde plaatselijke gewoonte is, en niets dat niet met zoodanige Wet of gewoonte overeenkomstig is, en dat ik geen giften, giften of geschenken zal aannemen voor het uitoefenen van mijn geweten, wanneer het door eenige regthand gevorderd zal worden."

Aldus geautoriseerd bij hunne Excellentien de Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, den 19 Januarij achtien honderd en negentien.

Mij bekend.
De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

REGISTER.

Van de beambten der politie.	Artikel.	
• Dorps- of desa's- en kampoungs-hoofden.	1	
• Divisie-hoofden.	21	
• Regenten.	51	
• Jaza's of inlandsehe fiskalen.	69	
• Residenten.	71	
• Landraden.	97	
• Ommegeaande registers.	138	

Behoort bij het besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 10 Januarij 1819, n°. 6. (Staatsblad n°. 20.)

INSTRUCTIE voor de Deurwaarders en Exploiteurs bij het Hooge Gerechtshof van, en de Raden van Justitie in Nederlandsch Indië.

Art. 1. De Deurwaarders zullen de voornoemde collegien van Justitie, waartoe zij behooren, zoo dikwijls dezelve vergaderd zijn, en Commissarissen, bij alle commissien en besognissen, ten allen tijde behoorlijk moeten ten dienste staan, en buiten de plaats der residentie van hun collegie niet mogen reizen of verplaatsen, zonder alvorens daartoe van dezelve of van den President uitdrukkelijk verlof te hebben verkregen. Zij staan onder de directe bevelen van den President en leden hunner collegien, en moeten, bij den President of Commissarissen geroepen zijnde, onverwijld komen en de ontvangene bevelen behoorlijk ten uitvoer brengen.

2. Zij zullen toezien en zorg dragen, voor het aangaan van de vergadering, dat de vergadering in eene behoorlijke orde is.

3. Zij zullen zorg dragen, dat zij, wanneer de collegien of commissien vergaderd zijn, bij de deuren van de vergadering tegenwoordig zijn, en zullen niemand binnen laten, zonder consent van den President, nadat de persoon bevoorans zal zijn aangedeeld.

4. De Deurwaarders zullen ook de orders en bevelen van den President en de commissien, met de meeste vlijt en nauwkeurigheid, uitvoeren en nakomen.

5. Zij zullen ook, in hunne kwaliteit van exploitteurs, alle appointementen, bevelen, ordonnantiën en voornissen behoorlijk en regelmatig exploiteren en ter executie leggen.

6. Zij zullen, in het doen van exploiten, gehouden zijn, kunne bussen op de borst, mitgaders hunne wapenstukken in de hand te hebben, op pene van nulliteit van het gedane exploit, en dat de Deurwaarders boven het vergoeden van de schade, door hunne onachtzaamheid veroorzaakt, van hun ambt en bediening zullen worden ontseld.

7. Zij zullen gehouden zijn, alle citatiën, arresten, executiën, en andere exploiten in een boek ordelijk te registreren, om dezelve, des goedgevonden wordende, ten allen tijde aan het collegie te vertoonen, en om partijen, des requirerende, daarvan authentieke extracten te kunnen geven, op pene dat zij, daaromtrent nalatig bevonden wordende, van hunne bediening zullen worden ontseld.

8. Wanneer zij worden gebast of verzocht, eenige exploiten ofte citatiën te doen, zullen zij dezelve in persoon moeten uitvoeren, en aldus den inhoud van het hun ten einde van exploit, in handen gestelde, onder afgeven eener kopij daarvan aan den gegene, tegen wien hetzelfde is ingerigt, bekend maken; en zulks met behoorlijke bescheidenheid, is het mogelijk, aan de personen zelve of bij afwezigheid, aan hunne huisvrouwen of iemand van hunne huisgezinnen, of aan de naaste geburen, bijaldien deze de exploitanten willen aannemen, doch, ingeval niemand dezelve wilde aannemen, zullen zij de kopij van de dagvaardingen of exploiten hebben te hechten aan de deuren van de woonsteden der gedaagden.

9. De exploitteurs zullen echter niet gehouden zijn, de citatiën, exploiten, enz. verder persoonlijk te bezorgen, dan binnen de residentieplaats van hun collegie, zullende zij kunnen volstaan, wanneer de personen hooger landwaards in zich onthouden, de kopijen, appointementen, en de dienvoorens gedane citatiën enz. per missive daar heen te schicken.

10. Hetwelk ook plaats zal hebben, wanneer eenige getuigen moeten worden dagvaard, tot recollement en dezelve door die, welke hen daartoe requireren, niet kunnen worden geconstringeerd tot het kiezen van domicilium citandi binnen voorgezede plaats.

11. In opdat het blyke, dat alles in goede orde door hen is verrigt, alsmede wat antwoord zij van de gedaagden of anderen hebben ontvangen, zullen zij gehouden zijn, wegens hun gedaan exploit, en het daarop ontvangen antwoord, ordelijk in schrift te relateren, hetzelfde te onderteekenen en over te leveren aan den gegene, die hen te werk zal hebben gesteld, latende echter kopij van de appointementen en citatiën, met hunne onderteekening bekrachtigd, aan de voorschreven gedaagde of andere personen.

12. De Deurwaarders bij het Hooge Gerechtshof een appointement moettende exploiteren aan personen, buiten de residentieplaats gezeten zijnde, en geen domicilium citandi te Batavia gekozen, maar wel Procurators, gemagtigden, of onderwinders van zaken, woonachtig hebbende, zullen zij hun exploit, met inachtname van al het invoege voorschreven daarbij vereischte, kunnen doen aan zoodanigen procureur, gemagtigde of onderwinder van zaken, voor zoo verre dezelve het willen aannemen, en hij gebreke van dien, hun exploit, bij openbare uitroeping, na voorgezede klokking, van de puije van het raadhuys aflesen, mitgaders ter plaatse, waar het behoort, affigeren. Van al hetwelk zij in hunne relaten, bijzonder en bescheiden verhaal zullen moeten doen, om al hetzelfde verrigt zijnde, die provisien van justitie nevens voorschreven relaten aan het Hof over te geven. Behoudens echter de vrijheid voor den inspectant van zoodanige provisie, om letteren requisitoriaal van het Gerechtshof te verzoeken van den regner, onder wien de personen, tegen wien dezelve is verleid, zijn domicilie gevestigd heeft, ten einde die het appointement, naar dien vorm en inhoud, door den Deurwaarder aldaar, behoorlijk zal laten exploiteren, en het relas daarvan verzenden.

13. De exploitteurs zullen geene executiën, citatiën of e plon en, mogen weigeren of uitselden, op pene van arbitraris correctie, en behoudens den geautoriseerde zijne actie. Zij zullen echter, ingeval zij tot het bewerktellig van het hun opgedragene eenig voorschot of uitgave van geld zouden in eten doen, hetzelfde alvorens van den gegene, die hunnen dienst voortdort, kunnen en mogen afvorderen.

14. Zij zullen tevens geene executiën, arresten of personen of goederen, noch andere soortgelijke exploiten doen, om wat oorsaak hetzelfde ook soude mogen wesen, tenzij daartoe bij rechterlijke voornissen, ordonnantiën, decreten en appointementen, dan wel anderszins door hun collegie, of door den President, schriftelijk geautoriseerd zij.

15. Veelman eenige provisien van justitie, apostiën, ordonnantiën, commissiën, appointementen, sententiën, executiën, of andere dergelijke stukken van de griffie mogen lighen en ter executie stellen, zonder uitdrukkelijk bevel of last van

dengeenen, wien dezelve aangaan, van zijnen Procureur, of wien de zaken aanbevolen zijn en aanvaard hebben.

16. Zij zullen ook geene verjaarde appointementen, sententiën ofte commissiën ter executie stellen, tenzij na het decerneren van nieuwe executiën op dezelve, op pene van nulliteit.

17. Bij het overnemen van voorschreven provisien van justitie, sententiën, appointementen, executiën en dergelijke, om bij hen geexploiteerd en ter executie gelegd te worden, zullen zij dengeenen, die hun dezelven inhandig, geven recognissien, inhoudende den tijd, wanneer zij dezelve ontvangen hebben, mitgaders, even als omrent de citatiën enz., hun wederzijns schriftelijk relateren.

18. Ten einde de exploitteurs, in het uitoefenen van hun ambt, en speciaal in de voorschreven zaken, niet feitelijk mogen worden geassisteerd, maar hunne exploiten ofte executiën kunnen ondernemen en uitvoeren, zullen de respectieve officiers van justitie gehouden wesen, hun ten allen tijde, op hun verzoek, de noodige assistentie te verleenen.

19. Doch zullen zij, in het doen van hunne executiën en exploiten verplicht zijn, zich stiptelijk te gedragen naar de ordonnantiën, daaromtrent bij de Manier van Procureeren beraamd, zonder eenige buitensporigheid daarin te begaan, zich onbehoorlijk te gedragen, of iemand ongeschikt te bejegenen, op pene van daarover naar exigentie van zaken gecorrigeerd te worden.

20. Daarentegen, zoo zij feitelijk geassisteerd worden in de nitvoering van hetgeen zij bij rechterlijk gezag getast zijn te doen, zullen zij onverwijld, den officier van justitie daarvan kennis geven, met overlevering van dengeenen, wien zij op de residentie mogten hebben gevat, ten einde, zoo daaromtrent, als tegen dezelven, zijn ambt en plicht te betrachten.

21. Zij zullen gehouden zijn, voor officieren van justitie, in zaken, hun ambt rakende, de bij de Wet hun opgelegde dienst, promptelijk te volvoeren. Inzeggeliks den Ontvangers van gemeene landsmiddelen ten dienste te staan, tot het doen van de noodige s-mnatiën en renovatiën aan de nalatige belastingshuldigen, en daarvoor mogen declareren het bij de salaristijst daarvoor vastgestelde geld, alsmede den arme lieden voor niet moeten dienen, uitgezonderd zoo wanneer dertzelver partij wierd gecondemneerd in de kosten.

22. En zullen zij het vorenstaande bij hen worde achtervolgd en in orde waargenomen, opdat zij geene andere bedieningen of functien mogen waarnemen, veel min zich bemoeien of bekreunen met particuliere administratiën of volmagtschapen, uitgezonderd voor zoodanige personen, welke hun in den bloede bestaan of aangehouden zijn.

23. Zij zullen zich zorgvuldiglijk wachten, eenig geld te eischen of te nemen van dengeenen, wien zij dagvaarden, insinueren, sommeren, executeren en arresteren, op pene van sch rising of ontzetting van hun ambt, naar vereisch van zaken.

24. Zij zullen echter ongehouden zijn, eenige voorschotten te doen, maar in alle gevallen dezelve vooral kunnen vorderen van dengeenen, die hunne dienst vordert. Verder omtrent de invordering van hun salaris zich gedragen naar last van het voornis, de ordonnantiën, het decreet of appointement, met vrijheid om, zoo zij het van den in de kosten verzetten niet kunnen erlangen, hetzelfde te mogen vorderen van dengeenen, ten wiens behoeve zij op rechterlijk gezag, zijn werkzaam geweest; alles volgens notitie, door hen zelve daarvan op te stellen, daarin zich gedragende naar de vastgestelde salaristijst, om daarop bij den Regter, die het gewijde als anderszins gegeven heeft, condonantie te kunnen erlangen, en wel zonder alvorens een appointement van dagvaarding noodig te hebben.

25. Wijders zullen de Deurwaarders en exploitteurs, bij het aanvaarden hunner bedieningen, en jaarlijks op den eersten regtdag na nieuwjaar, in handen van den President den navolgen en eed afleggen:

"Ik beloof en zweer (verklaar), dat ik, om tot Deurwaarder bij het Hooge Gerechtshof van Nederlandsch Indië, (of bij den Raad van Justitie te . . .) benoemd te worden, direct of indirect, aan geene personen, hetzij in of buiten het bestuur, onder wat naam en voorwendsel ook, eenige giften of gaven beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal; dat ik den President en Raden in het Hooge Gerechtshof, of President en Leden in den Raad, met allen eerbied en getrouwelijk zal dienen, achtervolgens hetgeen mij bij dezelve zal worden bevolen; dat ik alle provisien van justitie, bevelen en voornissen van het Hof (of van den Raad), waartoe ik zal verzoekt en geroquireerd worden, met getrouwheid en naarigheid zal exploiteren, en ten effekte brengen; dat ik, hetgeen ik soude mogen zien of hooren in Rade, besognissen van Commissarissen, en al hetgeen verlijdt behoort gehandeld te worden, zal geheim houden; en dat ik voorts alles doen zal, wat een goed en getrouw Deurwaarder en exploitteur schuldig en gehouden is te doen, achtervolgens den inhoud mijner instructie."

* Zoo waarlijk help mij G. d. Almaghtig."

Aldus geautoriseerd bij hunne Excellentien de Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, den negenden Januarij achtien honderd negentien.

Mij bekend.
De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

Behoort bij Besluit van Commissarissen Generaal over Neder- indsch Indië, van 10 Januarij 1819, n°. 6. (Staatsblad n°. 20.)

INSTRUCTIE voor de Cijpers bij het Hooge Gerechtshof van, en de Raden van Justitie in Nederlandsch Indië.

Art. 1. De Cijpers zullen ontvangen alle gevangenen en gegijzelden, die hun van gouvernementswege, of op gezag en bevel des regters, door de officieren van justitie en politie toegezonden, en bij de Deurwaarders overgeleverd zullen worden, zullende zij, zonder bevel van regterlijk of politiek gezag, niemand vermoegen in te nemen of op te sluiten.

2. Zij zullen ook gehouden wesen, den President aanstonds, als iemand ingebragt is, daarvan kennis te geven, met opgave tevens van den naam en toenaam der gedetineerden, alsmede waarom en wanneer zij ingebragt zijn geworden; gely; zij ook alle maanden aan den President zullen moeten inhandigen eenen specifieke lijst van al de gegijzelden, geassisteerden en gevangenen.

3. Zij zullen gehouden zijn, alle gevangenen getrouwelijk te bewaren en te doen bewaken, zoo wel die om civile als criminele zaken aan hen zijn overgegeven.

4. Zij zullen ten dien einde, verplicht wesen, te waken en alle nachten te verblijven in de huizinge, voor hen daar toe ingerigt.

5. En wanneer het kwam te gebeuren, dat zij om eenige sufficiente en aanmerkelijke redenen moesten vernachten buiten hunne woonplaatsen, (hetwelk zij zonder speciaal consent van den President, op pene van ontzetting van hun ambt, niet zullen vermogen te doen) zullen zij aan den President verzoek doen, om met een ander bokwaam persoon, gedurende hunne afwezigheid te worden geassisteerd, welke zich dan ook zal houden aan dezelfde verplichtingen, als den Cijper zijn voorgeschreven.

6. Zij zullen ook geene herberg of eenige plaats tot het zetten van drinkgelagen mogen houden, veelmin met de gevangenen of gegijzelden mogen spelen met kaarten, dobbelen of an ezins, alles op pene van arbitraris correctie.

7. Verder zullen zij scherp toezigt houden, en ook vershoudig wesen de gevangenen en gegijzelden, die bij hen worden ingebragt, daarbij exactelijk te vasteren of zij eenige mesen, ijzers of andere instrumenten bij zich of in hunne kleedruken hebben, alsmede of er eenig vergift of andere schadelijke medicamenten, bij hen mogten verborgen of verstoken zijn, waarmede zij zouden kunnen uitbreken, of zich om het leven brengen; en dezelve ontkende, zullen zij die niet alleen tot zich nemen, maar aanstonds van hunne bevinding aan de officieren getrouw rapport doen en het geveende overleveren.

8. Zij zullen ook gehouden wesen, scherpelijk toezigt te houden, dat de voorschreven instrumenten of schadelijke medicamenten aan de gevangenen niet worden toegebragt; waarom zij alle avonden na negen uren, zorgvuldig onderzoek zullen doen en wel incognito, dat niemand eenig vuur, licht, geweeft, ofte andere instrumenten bij zich hebbe, met hetwelk bij eenige kraak, of zich zelve te kort soude kunnen doen.

9. Zij zullen geene gevangenen gedurig in de boeien houden, ten ware bij den Regter, of bij den Officier, met voorkennis des Regters, anders gelast worde; alles met dien verstande, dat zoo eenig gevangene, door verzuim of schuld van hen Cijpers, of hunne sluiters, (voor welke zij verantwoordelijk zijn), kwam uit te breken en te ontvlieden, zij daarvoor aansprakelijk en naar gelegenheid van zaken strafbaar zullen zijn.

10. Zij zullen zoo veel doemlijk is, de gevangenen van elkander scheiden, inzonderheid die aan een en hetzelfde feit medeplichtig zijn, alsmede de vrouwen van de mannen.

11. En ten einde alles naar orde worde behandeld, zullen zij Cijpers gehouden wezen, een ordelijk register te houden, en daarin opschrijven en aantekenen de namen en toornamen van diegenen, welke om civile of criminale zaken, worden ingebragt, alsmede waarom en wanneer zij ingekomen of uitgegaan zijn.

12. Zij zullen vervolgens, ook eenen afzonderlijken inventaris maken van kleederen, geld en andere zaken, die de gevangenen, komende in de gevangenis, bij zich gehad en mede gebragt zullen hebben.

13. De gevangenen, welke naar de zwaarte van hunne misdaden, in boeien of ijzers geslagen, of in heilolste plaatsen worden gezet, zullen zij zonder expresse consent van den Regter, niet mogen verlieten noch verzuiven.

14. En vermits de gevangenis van dienende tot hewaring en niet tot straffe voor de misdadigers, zullen zij gehouden wezen, dezelve dagelijks, of ten minste tweemaal per weke, behoorlijk te zuiveren en te reinigen, waarop bij de collegien van Justitie schiepelijk acht zal worden geslagen.

15. Zij zullen ook zorg dragen, dat de gevangenen, die in de boeien of ijzers geslagen zijn, van alle vuiligheid gereinigd en hunne beddingen of ligplaatsen, ten minste eens per weke, met warm water en atijn worden afgeschuurd en gezuiverd van alle onreinigheden.

16. De Cijpers zullen geuilen een vast tractement, met hetwelk zij verplicht zullen wezen alle ongeden te dragen, welke noodig zijn, om de vertrekken van den Raad, de boeien en de hokken der gevangenen schoon en zunderlijk te onderhouden, waartoe zij zich de noodige koelies en gereedschappen zelve moeten aanschaffen.

17. Voor kostgeld zal hun worden geleend zes stuivers daags, voor ieder hoofd van alle vrees gevangenen, betrijf Europezen of Inlanders en Chinezten.

18. Zij zullen gehouden wezen, voor hetzelfde kostgeld, den gevangene te geven rijst, visch, zout, groenten, dan wel andere gekookte spijzen, naar gelegenheid van tijd, en schoon ruiver drinkwater.

19. Daarenboven zullen zij voor de gevangenen, die ter dood zijn gecondemneerd, voor extraordinaire spijze en boeskosten, genieten acht gulden voor elk hoofd.

20. Zij zullen verplicht wezen, de criminale gevangenen, welke boven het hier voorschrevene, op hunne eigene kosten willen teren, van een betere tafel te voorzien, tegen betaling van twaalf stuivers daags, of zoo veel meerder of minder, als door den Regter, naar gelegenheid des tijds of den staat des personen, zal worden geordonneerd.

21. Zij zullen voor personen, welke bij hen in civil arrest of gevangenis zijn geplaatst, een goede tafel houden, naar het fatsoen en den staat der gevangenen en gearresteerden ter taxatie van den Regter.

22. Voor zoodanige gevangenen of gearresteerden zullen zij, voor dagelijksch onderhoud mogen declareren, twaalf stuivers voor Europezen, en voor inlanders en Chinezten zes stuivers daags.

23. Wanneer echter, voor zoodanige gevangenen en gearresteerden eenige spijze, drank, kleederen, geld of iets anders werd toegezonden, zullen zij gehouden wezen, hetzelfde getrouweijk over te geven, zonder daarvan het een noch het ander te mogen achterhouden, op pene van arbitraire correctie.

24. Fideeljk zullen zij nog, voor sluit- en omsluitgeld, van ieder, die zich onder hunne bewaring bevindt, mogen in rekening brengen achtien stuivers.

25. De gevangenen, die in maniere voorschrevene, of ten gebroegen van de Cijpers daarvoor cautië stellen, gelijk ook zullen moeten doen degenen, op wier verzoek iemand in gevangenis of arrest gebragt is, en zullen zij, tot bekning van die kustpenningen, en het sluit- en omsluitgeld, regt van partie raculie hebben.

26. Voorts zullen zij geene gevangenen uit de boeien mogen ontslaan, dan op autorisatie of last van den Regter, en ten opzichte van de gevangenen en gearresteerden voor civile zaken en schulden, niet dan met consent en permissie van de geïnteresseerde partijen, en na voldoening van de boei- en andere kosten.

27. Zoo het kwam te gebeuren, dat de gevangenen, dan wel hunne horeven, niet in staat waren, op hun tijd te betalen, zullen de Cijpers niet gehouden wezen, voorschrevene gevangenen en gearresteerden langer te logeren of te houden, mita nochtans dengenen, op wiens verzoek dezelve zijn ingebragt, acht dagen bevoens waartuwendende, ten einde die binnen voorschrevene tijd den Cijper kunnen terreden stellen, of andere sufficientie borgen stellen voor de kosten, reeds gevallen en nog te vallen.

28. Buiten den ordinairen maaltijd zullen de Cijpers niet gehouden zijn, eenige spijze op te diechen, ten ware bij ziekte.

29. De Cijpers zullen ook verplicht en gehouden wezen, alle dagen de vrienden en magen, die toegang tot de gevangenen en gevangenen hebben, voor elf uren des voormiddags, en voor zes uren des achtermiddags te doen beoen gaan, en de in gangen tot de boeien te sluiten en gesloten te houden, tot twee uren des namiddags en des morgens tot acht uren.

30. En bij alden zij ontwaren, dat eenige gevangenen of civile gearresteerden zich in den drank te buiten gaan, zullen zij zulks beletten, en niet gedogen dat eenige dranken, dan alleen maaltijk, aan dezelve van buiten worden toegebragt.

31. De Cijpers zullen zich zorgvuldig wachien, de gevangenen, gevangenen en gearresteerden te beledigen, kwalijk toe te spreken, hen hunne ongelukken te verwijten of anderszins lastig te wezen, op pene van arbitraire correctie.

32. Inzake hetgeen wordt ook den gevangenen, gevangenen en gearresteerden, wel schiepelijk verboden den Cijper, zijne supposten, ofs die van zijn gezin, kwalijk te bejrogen, voornamelijk aan de vrouwspersonen eenige oneerbaarheid of iets dergeljk te plegen met woorden of daden, op pene voorschrevene.

33. Fideeljk zullen de Cijpers, bij den savang hunner bediening, en jaarlijks op den versten veldag na nieuwjaar, in handen van den President, den volgende eed afleggen:

Ik beloof en zweer (verklaar), dat ik, om tot Cijper bij het Hooge Geregtshof van Nederlandisch Indië, (of bij den Raad van Justitie te . . .) benoemd te worden, direct of indirect aan eenige personen, betrijf in of buiten het bestuur, of onder wat naam of voorwendel ook, eenige giften of gaven, belooft of gegeven heb, noch beloven of geven zal; dat ik den President en Raad in het Hooge Geregtshof (of den President en Leden in den Raad) allen eerbied behyten zal; dat ik geene gevangenen of andere aan mij ter bewaring of hewaking toevertrouwd personen, eenige afvoering, geweld, of overlast doen zal, maar mij in alle zaken, tot mijn ambt behoorende, naar den inhoud mijner instructie zal gedragen, zoo als een eerbijk en getrouwe ambtenaar verschuldigd en gehouden is.

Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig!

Alus gearsteerd bij hunne Excellentie de Commissarissen Generaal over Nederlandisch Indië, den 10 Januarij achttien honderd en negentien.

Mij bekend,
De Secretaris Generaal,
H. DOZIJ.

(No. 21.) BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandisch Indië, van 10 Januarij 1819, n° 7, waarbij gearsteerd wordt een provisionele Instructie voor het Hooge Militaire Geregtshof van Nederlandisch Indië, en enige bepalingen worden gemaakt omtrent de bijeenroeping der Krijgsraden en de approbatie van dierzelfe vonnissen.

In aanmerking genomen zijnde, dat de Reglementen op de Regtspleging voor de Krijgsraad te water en te lande, bepalingen vervatten, welke het daarsijf van een Hooger regthank van appel en revisie onderstellen, en dat alsoo deze Reglementen, zonder zoodanige Hoogere regthank, geene geregelde werking kunnen hebben;

Dat het dienvolgende noodzakelijk is, om, even als in Nederland een Hoog Militair Geregtshof bestaat, zoodaang een collegie voor Nederlandisch Indië te vestigen: Dat, de Instructie voor het Hooge Militaire Geregtshof in Nederland alleinjk provisionele zijnde gearsteerd, het raadzaam is, ten einde de eindelijk bepalingen, die nog kunnen gemakt worden niet vooruit te loopen, slechts bij voorraad een instructie aan dit hooger collegie te geven, en dat daartoe het best zal dienen, dezelve instructie voor het Hooge Militaire Geregtshof, met die veranderingen en wijzigingen, welke de plaatselijke gesteldheid dezer gewesten vordert:

Dat ook de plaatselijke omstandigheden het noodig doen zijn, enige bepalingen te maken over de bijeenroeping der Krijgsraden en de approbatie van dierzelfe vonnissen.

Is goedgevonden en verstaan:

1°. *Erstelijk*. Te bepalen, dat voor Nederlandisch Indië zal worden daargesteld een Hoog Militair Geregtshof, hetwelk zich zal regelen naar de voor deze gewesten goetijnde provisionele Instructie voor het Hooge Militaire Geregtshof, zoodaang als die aan dit Besluit is geannexoord.

2°. *Ten tweede*. Te bepalen, dat de functien van President, Leden, Advocaat-fiskaal en Griffier, zullen worden opgedragen aan ambtenaren te Batavia, met regterlijke bedieningen bekleed, of aan aanwezige zijnde Hoofd-officieren, betrijf gepensionoord of dienstdoende.

3°. *Ten derde*. Ten aanzien van het bijeenroepen der Krijgsraden en het approberen van dierzelfe vonnissen, de volgende bepalingen te maken:

1°. De Krijgsraden bij de Landmagt op het eiland Java, zullen bijeengeroepen worden door den Gouverneur Generaal, en alhoos gehouden worden te Batavia, Samarang en Sourabaja, tenzij daartoe in bijzondere omstandigheden een andere plaats door den Gouverneur Generaal mogt worden aangewezen.

2°. De Krijgsraden bij de Landmagt op de etablissementen buiten Java, zullen bijeengeroepen worden door de Gouverneurs of door de Residenten, welke onder geen bepaald gouvernement behooren.

3°. In de bijeenroeping der Krijgsraden zullen de voorschriften worden gevolgd, daartrent bij de regtspleging bij de Landmagt voorkomende.

4°. Voor Batavia zal een Auditeur-militair worden aangesteld, doch op andere plaatsen zullen de Fiskaals bij de Raden van Justitie, ofte wel zoodanig persoon, als daartoe zal worden benoemd, met de functien, aan dat ambt verbonden, worden belast.

5°. De Krijgsraden bij de Koloniale marine, zullen bestaan uit vijf leden, de President daaronder begrepen, en bijeengeroepen worden, op Java, door den Gouverneur Generaal, en buiten Java, zoo er een genoegzaam aantal officieren aanwezig is, door den plaatseljk Gouverneur of door den Resident, welke onder geen bepaald gouvernement behoort.

6°. De functien van Fiskaal bij deze Krijgsraden zullen waargenomen worden, door den Fiskaal bij den Raad van Justitie, ter plaatse waar die gehouden worden, of door zoodanige personen, als op Java, door den Gouverneur Generaal, en buiten Java, door den plaatseljk Gouverneur of Resident, zullen worden benoemd.

7°. Geene vonnissen, houdende condemnatie tot den dood, zullen ter executie gezet mogen worden, zonder dat alvorens daartoe verlof bekoemen zij, op Java, van den Gouverneur Generaal, en buiten Java, van den plaatseljk Gouverneur of Resident.

8°. De vonnissen, houdende condemnatie tot den dood, zullen ter executie gezet worden, om door hetzelfde te worden gearprobeerd of gecondemneerd, ofte wel gehandeld overeenkomstig dezelve instructie.

9°. De vonnissen in het voorgaande artikel vermeld, doch buiten Java gewezen, zullen op dezelve wijze ter approbatie worden verzonden aan den plaatseljk Gouverneur of Resident.

10°. De Gouverneur of Resident is gehouden, wanneer de gecondemneerde begerde te appelleren, waar zulks bij de Wet wordt vrijgelaten, hem benevens de stukken van het proces, zoo spoedig mogelijk, naar Java te zenden; en wanneer hij voor zich zelve vermeent de approbatie niet te kunnen verkiezen, zal hij de stukken mede aan het Hooge Geregtshof zenden, ter erlanging van dispositie.

11°. *Ten vierde*. Den Gouverneur Generaal te verzoeken, de bovenstaande bepalingen in werking te brengen.

Accordeert met het register der handelingen en besluten van Commissarissen Generaal over Nederlandisch Indië.
De Secretaris Generaal,
H. DOZIJ.

Behoort bij Besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandisch Indië, van 10 Januarij 1819, n° 7, (Staatsblad n° 21.)

PROVISIONELE INSTRUMENTIE voor het Hooge Militaire Geregtshof van Nederlandisch Indië.

Van desselve gesteldheid en wijze van delivieren.

Art. 1. Het Hooge Militaire Geregtshof zal bestaan uit negen leden, den President daaronder begrepen, te weten, drie Regterleerden, vier Officieren van de Landmagt, en twee Officieren van de Koloniale Zeemagt, en bij zich hebben een Advocaat-fiskaal voor de Land- en Zeemagt en een Griffier.

2. Al de leden van het Militaire Geregtshof zullen dien van twee en twintig jaren, en de Griffier dien van twee en twintig jaren, en de Griffier dien van twee en twintig jaren.

3. De President, Leden en Advocaat-fiskaal, zullen elkander onderling niet mogen besluten tot in den vierden graad van bloedverwantchap of zwagerschap.

4. De President zal altijd een regtegeleerde zijn.

5. Zoo wel de regtegeleerde als militair leden, zullen ter vergadering zitting hebben, volgens den tijd, waarop zij als leden van het collegie den eed, daartoe staande hebben afgelegd; zonder dat ten aanzien der militaire leden, dierzelfe aanspraak in de dienst en in den rang, welke zij bevoens in de dienst tot lande of zee hebben bekleed, in aanmerking zal kunnen komen.

6. Zij zullen, alvorens in functie te treden, moeten afleggen den eed voor dierzelfe respectieveljk bepaald, en hierna uitgedrukt.

7. Het collegie zal wekeljk een gewone vergadering hebben, des dingdags morgens, tot het houden der rolle, insdagders zoo veel meereerde, als de voorkomende zaken zullen vorderen, en behoudens de bevoegdheid van den President, om bij zaken, welke spoed vereischen, buitengewone vergaderingen te beleggen.

8. Al de leden zijn verplicht, de vergadering bij te woen, tenzij dezelve door ziekte, of door den President, of de Raad, om gewichtige redenen, verschoond worden.

9. Bij verhindering van den President, of bij vacature, zal deszelfs post worden waargenomen door het ontside regtegeleerde lid in rang.

10. De President zal hebben het beleid en bestuur over de orde, waarin de zaken, die een na de andere, zullen worden behandeld; hij zal eenigen tijd, voor het aangaan der gewone vergadering, in de raadkamer zijn, ten einde te kunnen sagaan, welke zaken in overweging moeten worden genomen, om te spreken. Dat de zaken, of met de leden, over welke commissarissen in kunnen spreken. Dat de zaken, welke bijzondere spoed vereischen, voor alle andere worden afgedaan, en dat

11. De President zal daarin, zoo veel mogelijk, in acht nemen. Dat de zaken, voorts aan een ieder pmoed vereischen, voor alle andere worden afgedaan, en dat

12. Alle besluten brieven, van wat aard of natuur, aan het Hof toegezonden, zullen door den President worden geopend, en bij de eerste gewone zitting, of een

der, aan den Raad medegedeeld, of aan Commissarissen, belast met de zaak, waartoe dezelve betrekkelijk zijn, ter hand gesteld worden.

13. De verzoeken, of welke in den Raad moet worden gedisponeerd, zullen door de partijen, of van hunzelfwege, moeten worden ingeleverd bij den President, of wel in de griffie, om ten spoedigste aan dezelve te worden bezorgd. De leden van den Raad zullen zich nimmer met het aannemen of overbrengen daarvan mogen bemoeien.

14. De President of andere leden van het Hof zullen nimmer aan de partijen, hun verder, dan in den zeden graad van bloedverwantschap, tegenwoordige of voormalige zwagerschap bestaande, en die zij weten of vermoeden, dat enig proces bij het Hof hebben, of zullen krijgen, of in welker zaken door het Hof zal moeten worden geadviseerd, deswege eenigen raad mogen geven.

15. Zij mogen direct noch indirect, enige giften, gaven of geschenken, aannemen, genieten, of zich doen toezeggen van eenige personen, die hun verder dan in den voorschreven zede graad bestaat, en die zij weten, of vermoeden, enig proces of andere zaken voor het Hof te hebben, of te zullen krijgen, of in welker zaken zij als leden, zullen zijn gerequireerd, advies te geven of vermoedelijk gerequireerd zullen worden, en dat zoo wel vóór, als na de uiting van den processe of gegeven advies, al waren het ook de geringste geschenken van spijis en drank, zoo verre ten aanzien der laatstgemelde de minste vermoedens konden plaats hebben, dat die ter contemplatie van bevengensende zaken gedaan wierden.

16. Indien zij ontdekken, eenige geschenken door anderen ten hunnen behoeve ontvangen, of aan dorelve ten hunne respecte gegeven te zijn, of ook, dat zij zelve onwettende of onbedacht, die hebben aangenomen, zullen zij daarvan dadelijk aan het Hof kennis geven, en hetzij de ontvangene geschenken weder terugzenden, indien dit kan geschieden, hetzij de waarde van dezelve uitkeeren, op zoodanige wijze, als het Hof zal goedvinden.

17. De President en andere leden zullen, bij de eerste gewone zitting in ieder jaar na nieuwjaarsdag, of wel anders, bij de eerste gelegenheid in den Raad, uitdrukkelijk moeten verklaren, dat zij zoo veel zij weten, zich hebben gedragen naar den inhoud der twee voorgaande artikelen, en ingeval van eenigen twijfel omtrent deze of gene zaak, verplicht zijn, daarvan aan het Hof kennis te geven, om deszelfs goedvinden te vernemen. Zij zullen in alle gevallen, op nieuw beloven, zich naar de Wet op dat stuk stiptelijk te zullen gedragen.

18. Zij zullen nimmer mogen openbaren, hetgeen geheim behoort te blijven, bijzondere ook niet de gevoelens van hunne medeleden, zelfs niet van henzeve.

19. Tot de deliberatin over enige zaken zullen niet mogen worden toegelaten:

a. die aan den beschuldigde bestaan in den zeden of nadere graad van bloedverwantschap, tegenwoordige of voormalige zwagerschap.

b. die in de zaak waarover wordt gehandeld, vóór dat zij in den Raad zijn gekomen, advocaten of adviseurs zijn geweest.

c. die of zelve, onwetende of onbedacht, of indirect door anderen, ontvangen hebben enige giften, of geschenken, of toezeggingen daartoe, door of van wege den beschuldigde, op een tijdstip dat de zaak, waarover gehandeld wordt, reeds bij het Hof was gebracht, of vermoedelijk gebracht zoude worden.

d. die tegen den beschuldigde een proces voor eenigen regter aanhangig hebben.

20. De President of andere leden, welke zich in een dier gevallen bevinden, zullen gehouden zijn, daarvan kennis te geven, en bij gebreke van dien zal het Hof daarop uit zich zelf zacht staan.

21. Wanneer het twijfelachtig is, of het voorendende zijnde geval onder de hiervoren uitgedrukte behoort, of wanneer de President, of enig ander lid, zich vindt in enige betrekking tot den beschuldigde, hiervoren wel niet uitgedrukt, doch waarom hij wensch van de behandeling der zaak te zijn ontslagen, als, uit hoofde van bijzondere vriendschap, vijandschap, grootte gemeenschappelijke belangen, of dergelijke redenen, zal de Raad in afwezenheid van den zeden, wien dit betreft, daarover beslissen.

22. Het Hof zal hieromtrent in het oek houden, dat, aan den eenen kant, de vergadering zoo veel mogelijk wordt voltallig gehouden, en ook niemand, zonder enige wettige redenen, zich aan de behandeling van de een of andere zaak onttrekket, en dat, aan den anderen kant, alle schyn van niet gemengde onzijdigheid geveerd worde.

23. De President of enig ander lid, uit hoofde van enige betrekking, hetzij op of zonder zijn verzoek, van de behandeling eener zaak ontslagen zijnde, zal ook de raadpleging der andere leden daarvan niet mogen bijwoonen, maar zich gedurende dezelve uit de raadkamer begeven.

24. Alle sententien zullen zoo veel mogelijk, door den vollen Raad moeten worden uitgesproken, en niet mogen worden geveld, tenzij de meerderheid der Leden als Regters daarvoor heeft gezeten, en waaronder zich slijd zullen moeten bevinden twee Officieren van de Land- of Zeemagt, naar insite de sententien insam van een dier twee corpora betreffen, indien geen gemengzaam getal bevoegde Leden is overgebleven, zal het Hof hiervan kennis geven aan den Gouverneur Generaal, ten einde, door deszelfs Raden in die zaak worden toegevoegd.

25. Tot het doen van inspectie, het verbuuren van getuigen, of beschuldigden en dergelijke zaken, behoort het Hof eenes of meer Commissarissen. Het maakt de noodige schikkingen, dat deze na andere werkzaamheden onder al de Leden, buiten den President, zoo veel mogelijk op eenen gelijken voet, verdeeld worden, en bepaalt ten dien einde toerbeuren.

26. Alle zaken, waarin Commissarissen werkzaam zijn, zullen zoo veel mogelijk, worden waargenomen op zulke tijden, dat het werk van den Raad daardoor niet worde verbanderd.

27. Wanneer eenmaal Commissarissen in eene of andere zaak zijn werkzaam geweest, zal verder alles aan henne opgedragen, hetgeen daarna in diezelfde zaak voortvalt, of daartoe enige merkelijke of bijkbare betrekking heeft.

28. Wanneer in enige zaken, adviecen, rapporten, berigten, misseas of andere uitgebreide stukken, op naam van het Hof, moeten worden opgemaakt, zullen de in die zaak benoemde Commissarissen verplicht zijn, die stukken te stellen en ter de in die zaak benoemde Commissarissen vergadering te brengen.

29. In alle zaken, waarin dit dienstig wordt geoordeeld, zal de President een rapporteur benoemen, zoo veel mogelijk naar toerbeuren; men zal zorgvuldig geheim houden, wie tot rapporteur is gesteld.

30. De rapporteur zal zijn plichte best doen, om het proces nauwkeurig te doorzoeken en volkomen te verstaan, makende daarvan een beoorlijkt recueil of uittreksel, bijzonder in groote zaken, ten einde klaar te kunnen aantoonen, al het zede zoude mogen dienstig zijn, tot verstand van het proces, en hetgene daarin voorkomt.

31. Niemand mag Commissaris of Rapporteur zijn in zoodanige zaken, waarin zijn vader, zoon, schoonvader, schoonzoon, broeder of zwager als praktizijn dienst of gediend heeft.

32. In de zaken, welke bij het Hof worden behandeld, zullen alle stukken, aan wederzijden overgegeven, moeten worden gelezen, ten ware eenparig mocht worden begrepen, dat de woordelijke lezing van het een of ander zonder nadeel kan worden achtergelaten.

33. Geen der leden zal, van de partijen of iemand anders, mogen ontvangen enige bewijsstukken, memorien of iets dergelijks, buiten hetgene aan het Hof, den President of Commissarissen, zal zijn overgegeven.

34. In alle zaken zal de President doen hoofdlijkde omvraag, brengende het laatste zijn eigen advies uit, wordende het echter aan den President overgelaten, om, naar mate van de omstandigheden der zaak, baveens delibererende wijze elcanders opinie te doen openbaaren.

35. Een ieder zal zijn gevoelens met redenen bekleeden, doch met alle bescheidenheid spreken van de verschillende gevoelens rijner medeleden.

36. Niemand zal tijde inspreken, of daarin hinderlijk zijn; niettemin, of toont niet te vallen den staat van het vercheid, zal de President, of een ander Lid, na bekome permissie van den President, hem zulke kortelijc doen opmerken.

37. Niemand vermag afzenden zijnde, zijne gevoelens door een ander doen voordragen, of schriftelijk afzenden; ten ware hij Commissaris of Rapporteur ware in de zaak, of door ziekte, of andere wettige redenen, belet wierd in den Raad te komen; in dat geval zal zijn rapport of advies wel geboord of gelezen, maar nogtans

in het optellen der stemmen of het opmaken der conclusie, niet mogen worden medegerekend.

38. De President zal de conclusie opmaken bij eenparigheid, volstrekte meerderheid, of naar hetgene de aard der zaak zal komen te vereischen.

39. De pleidooijen zullen worden gehouden met ongesloten deuren, ten aanhoore van een tegelijk, ten ware het Hof, in bijzondere gevallen, en om gewichtige redenen, het tegendeel zoude mogen ordonneren.

40. De President of oudste Commissaris zal de goede orde, de stille, en den eerbied aan de justitie verschuldigd handhaven, en des noods de weerspanningen buiten de geboorzaal doen gaan, of, ingeval van opzettelijke kwaadwilligheid, in bewaring nemen.

41. De vacantiën voor het Hooge Militaire Geregtschaf zullen deszelfs zijn, als die van het Hooge Geregtschaf van Nederlandsch Indië.

42. Gedurende dien tijd zullen drie leden van het Hof, den President niet daaronder begrepen, te weten, één van de regtsgeleerden, één van de Zeemagt en één van de Landmagt, in de residentie van Hof blijven, om orders op voorkomende zaken te stellen en het Hof buitengewoon te convoceren, indien zulks noodig mocht zijn. En zullen de gemelde drie leden gehouden zijn, gedurende deszelfs tijd, op de af- of improbatië der inkomende vonnissen van de Krijgsraden te disponeren, ten einde geene vertraging in den loop der zaken te brengen.

Van de regtsmagt van het Hooge Militaire Geregtschaf.

43. Het Hof oefent het regt uit in naam van Zijne Majestät den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot Hertog van Luxemburg, en maakt daarvan uitdrukkelijke melding in al deszelfs gewijsden.

44. Het oefent deszelfs jurisdictie door geheel Nederlandisch Indië uit over alle militairen en andere tot de Land- en de Koloniale zeemagt behoorende, zoo en in voege die bij de Wet aan deszelfs regtsmagt onderworpen zijn, en zulks wegens alle militaire en commune delicten door dezelve wordende begaan, voor zoo verre daarentrent bij de Wet geene uitzondering is gemaakt, en voor zoo verre die delicten niet betreffen 's lands lasten, middelen en impositiën te water en te lande; blijvende de militairen, wegens alle misdaden en overtredingen omtrent 's lands middelen en impositiën, even als in alle civile taken, onderworpen aan den competenten burgerlijken regter.

45. Voor hetzelve staan, ter eerste instantie, te regt alle Officieren van de Landmagt, en en hooger rang bekleedende, dan dien van Kapitein bij deszelve, als ook alle Officieren, van welken rang ook, die het bevel in enige stad, sterkte, betrefing of enige andere possessie of post, welke aan den vijand is overgegaan, hebben gevoerd, gelijk mede de Auditeurs-militair bij de respectie Krijgsraden, voor zoo verre hunne functiën niet aan andere civile ambtenaren zijn opgedragen.

46. Even eens staan voor hetzelve, ter eerste instantie, te regt alle Officieren der Koloniale zeemagt, en en hooger rang behelende dan dien van eersten Luitenant ter zee, metzaders alle commanderende Officieren van eenig koloniaal schip of vaartuig van oorlog, vóór al diegenen, welke aan de militaire jurisdictie ter zee onderworpen zijnde, uit hoofde van bijzondere omstandigheden, als bij voorbeeld, het uitloopen van schepen, waartoe zij behooren, of anderszins niet kunnen worden te regt gesteld, of tegen welke bij indaging moet worden geprocedeerd, en eindelijk alle loodsen, welke gedurende hun verblijf aan boord van enig vaartuig van oorlog, door het verzeilen of toebrengen van enige schade aan hetzelve, en alzoo in hunnen dienst als loodsen, hebben gedelinqueerd.

47. Nog staan voor hetzelve, ter eerste instantie te regt zoodanige militairen, van welk een rang ook, die zich ter purge stellen.

48. Over geene andere personen, dan die in de laatstvoorgaande artikelen zijn vermeld, zal het Hof ter eerste instantie, deszelfs judicature mogen uitoefenen, dan alleen, wanneer hetzelve, door een bijzonder besluit, daartoe uitdrukkelijk moet worden gequalificeerd, of wanneer bij het onderzoek der beschuldiging ten laste van officieren en ambtenaren, bij de vorenstaande artikelen opgenomen, mocht worden bevonden, dat daarin andere personen van mindere rang betrokken zijn, en dat alzoo de dienst der justitie vereischt, dat de zoodanige, uit hoofde der complexiteit, ook voor het Hof te regt gesteld worden, zulkende al degenen, welke uit dien hoofde, door het Hof mochten begrepen worden ter eerste instantie aldaar te regt in moeten staan, verplicht zijn, zich aan deszelfs judicature te onderwerpen.

49. Ook zal het Hof niet erkennen of regtpreken over zoodanige militairen en ambtenaren, die gemeenschappelijk een commune delict hebben gepleegd met andere personen, welke te regt staan voor den burgerlijken regter, of in dat delict zijn betrokken, maar zullen als dan daanzijne militairen en ambtenaren, met hoofde der conciliië, aan den burgerlijken regter overgegeven of ter judicature overgelaten worden.

50. Het Hof oordeelt, hij wege van hooger beroep, over alle gewijsden van de respectie Krijgsraden, welke daarvan niet zijn uitgezonden.

51. Het Hof heeft desgelijks, de approbatiën van alle vonnissen van Krijgsraden, welke bij de wet niet special zijn uitgezonden.

52. Ten opzichte van de vonnissen, welke alroer ter approbatië worden gezonden, onderzoekt het Hof:

Voorziet, of in de zaak beoorlijkt is geprocedeerd geworden.

Ten verde, of er eene volledige criminale confessie, ten opzichte van de misdaad of misdaden, waarover de delinquant is gecommenceerd, voorhanden zij;

Ten derde, of van het aanwezig der misdaad volkomen constere;

Ten vierde, of de straf, waartoe de delinquant is veroordeeld, overeenkomstig is met het voorschift der wet.

53. Wanneer aan het Hof blijkt, dat in eene zaak niet beoorlijkt is geprocedeerd geworden, zal hetzelve het vonnis met de stukken aan den Krijgsraad terugzenden, met opgave der abuisen, verzuimen, of informaliteiten in de behandeling der zaak begaan, en met aanschriving om dezelve abuisen, verzuimen of informaliteiten naar behooren te redresseren, en vervolgens het vonnis met de stukken aan het Hof wederom ter approbatië te doen geworden.

54. Ingevalle het Hof bevindt, dat, onanzenien er op eene beoorlijkte wijze is geprocedeerd, de confessie van den beschuldigde echter niet volledig is, zal hetzelve het vonnis met de stukken aan den Krijgsraad terugzenden, met aanschriving, om aan den gecommenceerde den weg van appel aan het Hof vrij te laten.

55. Indien het Hof oordeelt, dat het bedenkelijk is, of wel van het aanwezig der misdaad constere, de hij dat vonnis bepaalde straf wel overeenkomstig zij niet de wet, zal het Hof hetzelve met de stukken van het proces stellen in handen van den Advocaat-fiscaal, om daarop te dienen van consideratiën en adviecen, en vervolgens, na ingekomen adviecen en bevinding van zaken, het vonnis aan den Krijgsraad terugzenden, om het te doen pronuncieren, en tevens den Advocaat-fiscaal autoriseren, om daarvan, hetzij tot handhaving van het regt van de Hooge Overheid, hetzij ten behoeve van den gecommenceerde, te provocereren aan den hove naar vereisch.

56. In geval een gecommenceerde van het regt van appel geen gebruik heeft gemaakt, en het vonnis alsoo, met de daartoe behoorende stukken, aan het Hof ter approbatië is opgezonden, zal hetzelve onderzoeken of de straf, bij de wet op de misdaad bepaald, aan den gecommenceerde is opgelegd, en of het bewijs voldoende is, en zulks alroer bevindende, het vonnis met deszelfs approbatië terugzenden.

57. Zoo wanneer dit aan het Hof bedenkelijk voorkomt, zal daarin worden gehandeld, zoo als hij het voren landde Art. 55 is bepaald.

Van de regtsmagt van het Hooge Militaire Geregtschaf.

58. Hij provisie, en tot hierin nader zal welen voorzien, zal, ten aanzien van de Manier van procederen, worden gevolgd de stijl van praktijk, bij den Hare van Holland, tot in den jare 1810 in gebruik geweest zijnde, met inschrijving der volgende bijzondere bepalingen.

59. In het nemen van precedente informatiën, het bevelgen van getuigenissen, en het verbuuren der getuigenissen, zal het Hof zich regelen naar de beginselen en voorschriften ten dien aanzien, bij de regtspleging voor het Krijgschaf te Lande, bepaald.

60. Alle definitieve sententien bij het Hooge Militaire Geregtschaf ter eerste instantie gegeven, zullen, alvorens te worden gepronuncieerd, aan den Gouverneur Generaal worden ingezonden. Bijaldien daarop, na verloop van 14 dagen, geene dispositie ter contrarie van den Gouverneur Generaal inkomt, zullen deszelve worden gepronuncieerd.

61. De sententien, bij het Hof in appel gegeven, zullen kracht van arrest hebben.

62. De executie der sententien van het Hof geschiedt door den provooat, ten overstaan van het Hof of Commissarissen uit hetzelve.

63. In geval het Hof eene sententie tot de straffe des doods heeft gegeven, zal tweemaal vier en twintig uren vóór de executie, de dood aan den gecondemneerde worden aangezegd door den Advocaat-fiscaal, geassisteerd met den Griffier van het Hof.

64. Van dien tijd af zal de toegang van zoodanige vrienden en leeraars, als hij verliezen zal, tot hem vergund worden.

65. Ook zal de toegang der leeraars, ter kenze van den beschuldigde op zijn verlangen, reeds vóór dien tijd worden vergund, wanneer de beschuldigde is onder vermoeden van eene misdad, waarop waarschijnlijk de doodstraf volgen zal.

66. Het Hof zal naar gelang der omstandigheden, bij de sententie bepalen, dat de executie aan den gecondemneerde zal geschieden in de residentie of ter plaatse, alwaar het vonnis ter eerste instantie is gewezen, of in het laatste garnizoen van den gecondemneerde of wel ter plaatse alwaar de misdad is begaan.

Van den Advocaat-fiscaal van de Land- en Zeevaart.

67. De Advocaat-fiscaal zal bij het Hooge Militaire Gerechtshof vervolgen al zoodanige misdrijven, als waarvan de cognitie aan hetzelfde is opegedragen.

68. Hij zal zoo veel mogelijk toezien, dat de zaken bij de Krijgsraden op eene regelmatigte wijze worden behandeld, en ten dien einde met de Auditours Militair, de noodige correspondentie houden.

69. Hij is in het algemeen verplicht, na te komen de Manier van procederen, zonder spreuk, de beschuldigingen te vervolgen en de condemnatoire sententien dadelijk ter executie te leggen.

70. Hij zal nimmer op eene gezag een' gevangene of iemand, die op vermoeden van misdad gearresteerd is, ontslaan of doen ontslaan, en zal zich in alle gevallen gedragen naar de dispositien van het Hof omtrent gevangenen, hetzij dat in bijzondere gevallen eene wettige verleid, waar de Wet over het algemeen dit niet vrijstelt, hetzij dat om bijzondere redenen de vrije toegang, anders bij de Wet toegelaten, worde opgehouden.

71. Hij is gehouden in eigen persoon zijne voordrachten in te dienen en des gerequiereerd in geschrifte; het staat hem daartoe vrij, ten allen tijde den toegang in den Raad te vragen en zelfs aan den President te verzoeken, dat de vergadering buitengewoon belegd worde, mits in dit laatste geval, opening gevende van de redenen van noodzakelijkheid.

72. Hij zal geen toegang hebben in den Raad, dan na bekomen verlof, hetwelk hem nogtans buiten gewichtige redenen niet zal worden geweigerd; doch hij mag nimmer tegenwoordig blijven bij de deliberatie, maar is gehouden zich te verwijderen, zoodra hij zijne voordrachten gedaan heeft.

73. Hij zal op eigen gezag niet mogen openbaren, hetgene geheim behoort te blijven, bijzonder ook niet hetgene hem in de informatien zal voorkomen ten laste van deze of gene personen, noch ook aan iemand visie of communicatie mogen geven van de kopien of extracten, welke hij bekomt van hetgene bij den Raad, in zijne zaak of te zijne opzichte is verhandeld, verder of anders dan zijn pligt vereischen zal.

74. Hij is ten allen tijde verplicht het Hof te dienen van berigt, of van onderdrifting en consideratie en advijs, zoo dikwijls als zulks van hem zal worden geverd, mitgedaers aan hetzelve te suppliciteeren de gerequiereerde informatien en stukken, en zich in de waarneming en uitoefening zijner functien, naar de dispositie van het Hof en Commissarissen te gedragen.

75. Hij zal direct noch indirect, mogen ontvangen of genieten eene giften, gaven of geschenken, of zich die doen toezeggen van eenige personen, die hij weet of vermoedt onder suspitie van misdad te liggen, of daarvan door anderen te worden beschuldigd, noch ook van hem, die hij weet of geloof van derzelver nabestaanden, vrienden of begunstigers te zijn, al ware het ook de geringste geschenken van spijs of drank, zoo verre ten aanzien der laatste gemelden, de minste vermoedens daarbij konden plaats hebben, dat die ter contentplaatse van bovengenoemde zaken, gedaan worden.

76. Indien hij ontdekt eenige geschenken, door anderen ten zijnen behoeve ontvangen, of aan dezelve ten zijnen respecte gegeven te zijn, of ook dat hij zelf, onwetende of onbedacht die heeft aangenomen, zal hij daarvan dadelijk aan het Hof kennis geven, en hetzij de ontvangene geschenken weder terug zenden, indien dit kan geschieden, hetzij de waarde van dezelve nitkeeren, op zoodanige wijze als het Hof zal goedvinden.

77. Hij zal alle jaren, bij de eerste gewone zitting na nieuwjaar, of wel anders bij de eerste gelegenheid, in den Raad uitdrukkelijk moeten verklaren, dat hij zoo veel hij weet, zich heeft gedragen naar den inhoud der twee voorgaande artikelen, en aldaar verder handelen als ten opzichte der leden bij art. 17 is omschreven.

78. Hij mag zijn' post niet uitoefenen in zaken, waarin als beschuldigde, betrokken worden personen, die hem bestaan in den zeden of naderen graad van bloedverwantchap, tegenwoordige of voormalige zwagerchap, voorbehoudens zijne voordragt, om in bijzondere gevallen, van de waarneming eener zaak te mogen worden verschoond, wegens personen daarin op eenigerlei wijze betrokken.

79. In dit geval, gelijk mede, wanneer hij door ziekte of afwezigheid, ambtswege of anders wettige redenen verhinderd wordt, zijnen post waar te nemen, zal het Hof aan den Gouverneur Generaal verzoeken, dat in de waarneming daarvan worden voorzien.

80. Wanneer eenige criminelle zaken zijn afgehoopen, is de Advocaat-fiscaal gehouden, de stukken en informatien ten Hofe te brengen, om aldaar bewaard te worden.

81. Bij vacature, zullen alle papieren en registers, die onder den gewezen Advocaat-fiscaal of in zijnen beoed zijn berustende, en tot dit ambt behoorende, aan het Hof moeten worden uitgeleverd.

Van den Griffier.

82. De Griffier zal bestemd zijn tot het bijhouden van den Raad, en de commissien en comparitien daartoe voertvloegende, mitgedaers het doen van inspectien, verhooren van getuigen en beschuldigende.

83. De Griffier zal altijd tegenwoordig moeten zijn bij de vergaderingen, zoo gewone als buitengewone, tenzij hij door ziekte of andere volstrekte beletselen verhindert, of daarvan om gewichtige redenen, door den President verschoond worde.

84. Hij zal ook buiten de vergaderingen op zoodanige andere tijden, ten Hofe moeten zijn, als hem zullen worden aangezegd en voorgeschreven, tenzij hij door ziekte of andere volstrekte beletselen verhindert, of om gewichtige redenen, door den President dewegens verschoond wordt.

85. Indien hij in de vacantien, begeert van huls te gaan voor meer dan twee dagen, zal hij moeten zorgen dat men kan weten, waar hij zich waarschijnlijk zal ophouden, om daar te kunnen worden beschreven.

86. Hij zal getrouwelijk aantekenen en te boek stellen, al wat hem bij den Raad of Commissarissen zal beoed worden; mitgedaers opmaken, ondertekenen en expedieren alle briefven, depêches, acten, resolutien, sententien en alle andere stukken, waartoe hij den Raad of Commissarissen zal zijn gecommandeerd, voorts doen aanschrijven en behouden al zulke registers, als bij het Hof zullen worden goedgevonden, en stijptelijk geheim houden al hetgene geheim behoort te blijven.

87. Hij zal widders in en omtrent de uitoefening zijner functien, zich gedragen naar hetgene bij het Hof of bij Commissarissen zal worden goedgevonden.

88. Hij mag zijn' post niet uitoefenen in, noch de raadplegingen bijwonen over zaken, waarin een of meer van de partijen hem bestaan in den vierden of naderen graad van bloedverwantchap, tegenwoordige of voormalige zwagerchap.

89. Hij zal aan partijen, hem verder dan voorschreven zaak bestaende, en indien hij weet of vermoedt, dat dezelve enig proces bij het Hof hebben of zullen krijgen, of in welker zaken door het Hof zal moeten worden geadviseerd, deswegens geen advijs mogen geven.

90. Hij mag direct noch indirect eenige giften, gaven of geschenken aannemen, genieten of zich doen toezeggen van de zoodanigen, die hem verder dan in den voorgescreven verbande bestaan, en die hij weet of vermoedt, enig proces moeten wieden worden geadviseerd, of waarin hij als Griffier is werkzaam geweest, al der laatste gemelde, de minste vermoedens daarbij konden plaats hebben, dat die ter contentplaatse van bovengenoemde zaken, gedaan werden.

91. Indien hij ontdekt eenige geschenken, door andere personen ten zijnen behoeve ontvangen, of aan dezelve ten zijnen respecte, gegeven te zijn, of ook dat

hij zelf die, of onwetende, of onbedacht mogt hebben aangenomen, zal hij daarvan dadelijk aan het Hof kennis geven, en hetzij de ontvangene geschenken weder terug zenden, indien dit kan geschieden, hetzij de waarde van dezelve nitkeeren op zoodanige wijze, als het Hof zal goedvinden.

92. Hij zal alle jaren, bij de eerste gewone zitting na nieuwjaar, of wel anders bij de eerste gelegenheid, in den Raad uitdrukkelijk moeten verklaren, dat hij zoo veel hij weet, zich heeft gedragen naar den inhoud der twee voorgaande artikelen, en verder moeten verrigten hetgene omtrent de Leden, bij art. 17, is bepaald.

93. Hij ziedte, volstrekt beleteld, zal hij door een' der gecompliceerden ter Griffie, in zijne functien worden vervangen.

Van de Gevangenen- of Provoosthuizen.

94. Het Hooge Militaire Gerechtshof heeft, onder het opperbewind en het gezag van het Gouvernement, het toezigt over de Gevangenen- of Provoosthuizen waarin personen, tegen welke criminelle procedures plaats hebben, in verrekkeerde bewaring worden gehouden.

95. Het Hof is verplicht, om zorg te dragen en onderzoek te doen, zoo naar het gedrag en omstandigheden der aldaar bewaarde personen, als omtrent de zorg en verpleging derzelve, en zal nauwkeurig hebben toe te zien, dat de Auditours-militair, bij de respectieve Krijgsraden, exactelijk gehouden worden aan hunnen pligt te deelen opzigt.

Van de Praktijns bij het Hof.

96. De Praktijns zullen niet worden toegelaten, eene dingtalen ter rolle te houden, dan voorzien van eene acte van algemeene of bijzondere volmagt, en zal bij het houden der eerste dingtalen, in elke zaak dezelve volmagt moeten worden vertoond, en, voor zoo verre daarvan elders geen minste ten protocollie gehouden wordt, levens worden overgegeven, om ter Griffie van het Hof te blijven berusten, ten ware daarin, om redenen, zoudt moge worden vergund een kortje tijn van uitsstel, waarvan aldaar ter rolle aantekening zal worden gehouden, en binnen welke de Praktijns zijne volmagt zal moeten leveren, op pene, dat de gehouden dingtalen zullen worden doorgelield, en in de zaak gedeponeerd, even alsof degenen, wiens volmagt ontbreekt, er in het geheel niet ware verschenen.

97. Wanneer iemand in zijne zaak geen' Praktijns vrijwiling behoumen kan, zal het Hof aan hem een Praktijns toevoegen, om hem daarin te dienen, hetzij tegen genot van salaris, hetzij gratis, indien hij van het Hof acte pro Duo heeft cringd, waaraan zich geen der Praktijns zal mogen onttrekken.

98. Het Hof zal de Praktijns behoortijk tot hunnen pligt houden, zoo in het getrouwelijk waarnemen der zaken van hunne meesters, als omtrent de wijze van berekening van hun salaris, en voorts zorg dragen dat dezelve zich in hunne pleidooien en schrifturen othouden van alle onbetamelijke en impudense uitdrinkingen. En zal het Hof degenen, welke zich in dit een of ander merkelijk misgaan, verrieden, in zoodanige zaak eenig salaris te mogen rekenen, of hun eeno boete opleggen ter discretie van den Hofe; naar mate de aard en het gewigt der zaak vereischen zal.

Eed voor den President en Leden van het Hooge Militaire Gerechtshof.

• Ik beloven en zweer (verklaar), dat ik om tot President (lid) van het Hooge Militaire Gerechtshof van Nederlandisch Indië te worden benoemd, direct noch indirect aan eenige personen, hetzij in of buiten het bestuur, onder wat naam of voorwendsel ook, eenige giften of gaven beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal; dat ik Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg en van wege Hoogheidszelve, den Gouverneur Generaal over Nederlandisch Indië, hou en getrouw zal zijn; dat ik mijn' ambt, als Advocaat-fiscaal bij het Hooge Militaire Gerechtshof, ter goeder trouwe, met alle vlijt en naarstigheid, zal waarnemen; dat ik mij in alle zaken, bij het Hof voorkomende, zal gedragen met alle oprechtheid, eerlijkheid en onzijdigheid, zonder daarin aan de partijen toe te leggen eenige grond of opgunst, en zonder mij daarvan te laten afbrekken door eenige bevoegdeden hoegenaamd, en dat ik, zoo veel eenigzins in mijn vermogen is, getrouwelijk zal in acht nemen en nakomen de instructie voor het Hooge Militaire Gerechtshof vastgesteld.

Eed voor den Advocaat-fiscaal der Land- en Zeevaart.

• Ik beloven en zweer (verklaar), dat ik, om tot Advocaat-fiscaal van het Hooge Militaire Gerechtshof van Nederlandisch Indië te worden benoemd, direct noch indirect aan eenige personen, hetzij in of buiten het bestuur, onder wat naam of voorwendsel ook, eenige giften of gaven beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal; dat ik Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg en van wege Hoogheidszelve, den Gouverneur Generaal over Nederlandisch Indië, hou en getrouw zal zijn; dat ik mijn' ambt, als Advocaat-fiscaal bij het Hooge Militaire Gerechtshof, ter goeder trouwe, met alle vlijt en naarstigheid zal waarnemen; dat ik, zoodra eenige misdaden of vermoeden van misdaden ter mijner vervolging staande, tot mijne kennis zijn gekomen, daarvan zonder uitsstel en zooveel mogelijk, de regie waarheid zal trachten op te sporen, en doen hetgene mijn' ambt vereischen zal; en dat ik daarin zal te werk gaan met alle oprechtheid, eerlijkheid en onzijdigheid, zonder den schuldige of zijne vrienden of begunstigers te ontzien, en zonder den onschuldige te kwellen, en dat ik, zoo veel eenigzins in mijn vermogen is, getrouwelijk zal in acht nemen en nakomen, de instructie voor het Hooge Militaire Gerechtshof vastgesteld, voor zoo verre dezelve mij aangaat.

Eed voor den Griffier van het Hooge Militaire Gerechtshof.

• Ik beloven en zweer (verklaar), dat ik, om tot Griffier van het Hooge Militaire Gerechtshof van Nederlandisch Indië te worden benoemd, direct noch indirect aan eenige personen, hetzij in of buiten het bestuur, onder wat naam of voorwendsel ook, eenige giften of gaven beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal; dat ik Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg en van wege Hoogheidszelve, den Gouverneur Generaal over Nederlandisch Indië, hou en getrouw zal zijn; dat ik mijn' ambt, als Griffier van het Hooge Militaire Gerechtshof, ter goeder trouwe, met alle vlijt en naarstigheid zal waarnemen; dat ik getrouwelijk en met alle oprechtheid zal aantekenen, opmaken, te boek stellen en expedieren, al wat mij bij het Hof of Commissarissen, zal beoed worden; dat ik de registers en andere acten, welke tot mijn' toezigt behooren, zorgvuldig zal bewaren; dat ik niet zal openbaren de gevoelens van de Leden, het Hof of Commissarissen, noch ook hetgene in de informatien zoudt mogen voorkomen, of iets anders hetgene geheim behoort te zijn; en dat ik, zoo veel eenigzins in mijn vermogen is, getrouwelijk zal in acht nemen en nakomen de instructie voor het Hooge Militaire Gerechtshof vastgesteld, voor zoo verre dezelve mij aangaat.

Alsdus gearresteerd, bij hunne Excellentien, Commissarissen Generaal over Nederlandisch Indië, den tienden Januarij achttien honderd en negentien.

Hij bekoemd,
De Secretaris Generaal,
B. DOZII.

(N°. 22.) BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandisch Indië, van 13 Januarij 1819, n°. 22, waarbij gearresteerd worden de Reglementen op de reis- en verblijfskosten van civile ambtenaren en militaire officieren.

is goedgevonden en verstaan:
1°. Te arresteren, zoo als gearresteerd worden bij deze, de Reglementen op de reis- en verblijfskosten van civile ambtenaren en militaire officieren, zoo als dectieve aan dit besluit zijn gevoegd.
2°. Den Gouverneur Generaal te noodigen, dezelve in werking te brengen.
Accordant met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandisch Indië.
De Secretaris Generaal,
B. DOZII.

Behoort bij het Besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandisch Indië, van 13 Januarij 1819, n°. 22. (Staatsblad n°. 22.)

REGLEMENT op de reis- en verblijfskosten van civile ambtenaren. Art. 1. Geen civil ambtenaar, met uitzondering alleen van de zoodanigen, welke

uit den aard hunner posten en volgens hunne instructiën, tot het doen van reizen en inspectiën verplicht zijn, zal eene reize ten dienste van den lande aanspraak gevende op vergoeding van reis en verblijfskosten, mogen ondernemen of daartoe last aan zijne onderhoorigen geven, zonder vooraf tot dat einde de autorisatie van den Gouverneur Generaal bekomen te hebben.

2. In buitengewone en dringende gevallen echter, zullen de Hoofdlambtenaren, mitgaders de Residenten, op hunne verantwoordelijkheid, zich in persoon op reis mogen begeven, of daartoe schriftelijke autorisatie aan hunne onderschikten kunnen verlenen, mits zij de onverwijfde noodzakelijkheid daarvan ten spoedigste aan den Gouverneur Generaal voorstellen, zonder wiens goedkeuring en autorisatie, ook in deze gevallen, geene reis- en verblijfskosten zullen worden te goud gedaan; ingevalle van afkeuring zullen de voormelde ambtenaren verplicht zijn, om voor het gebruik van postpaarden en alle andere transportmiddelen, volgens het bestaande tarief op de postrijen, of, ingevalle de bepalingen bij het marschreglement vastgesteld, onverwijfde de betalingen in 's lands kas te storten, zonder dat de vergoeding dezer schade, door hen van hunne onderhoorigen, die hunnen last hebben opgevolgd, zal mogen worden gevorderd.

3. De in 's lands dienst reizende civile ambtenaren, zullen overal gebruik kunnen maken van de postpaarden, langs de wegen, alwaar die gestationeerd zijn, zonder eenige betaling; echter voor niet meer dan één rijtuig; zij zijn verplicht, daarvoor een schriftelijk bewijs af te geven van den Resident of anderen hoogste civielen plaatselijken ambtenaar, door wiens district zij passeren, en zullen in dit bewijs duidelijk vermelden:

- a. Naam, toenaam en qualiteit.
- b. Den last, op welken zij reizen (wanneer de reis niet ingevolge art. 2 op eigen gezag geschiedt).
- c. De plaats, van waar zij komen, en die hunner bestemming.
- d. De naam en qualiteiten der personen, die hen vergezellen.
- e. Het getal der aan hen verstrekte postpaarden of andere transportmiddelen, welke hun verschaft zijn geworden.

Dit bewijs zal moeten ingerigt zijn, overeenkomstig het model La. A. Zij zijn bovendien gehouden, den schriftelijken last, ingevolge welke zij reizen, des geregtiseerd, aan de Residenten te vertoonen, en daarenboven een, door hen voor eenseluid geteekend afschrift, ter hand te stellen aan den Resident, die hun de eerste transportmiddelen verschaft, mitgaders aan den Resident in Wiens district hunne reize een einde neemt.

4. Langs wegen, waar geene postelabstementen van landwege bestaan, zullen de Residenten, of andere hoogste plaatselijke civile autoriteiten, verplicht zijn aan de reizende civile ambtenaren, met inachtneming der voorschriften, bij het laatste voorgaande artikel bepaald, de noodige transportmiddelen, zonder eenige betaling, te verschaffen; gewende autoriteiten zullen alzede verplicht zijn, op vertoof van de daarvoor afgeveene schriftelijke bewijzen, dadelijk te zorgen, om de betaling aan de personen, door welke deze transportmiddelen zijn geleverd, te doen geworden, volgens het tarief bij het marschreglement van 7 Maart 1817 bepaald, wordende den Residenten, op hunne verantwoordelijkheid gelast, om alle vertraging, veel meer mogelijkheid, in de volbreuing dezer gelden te vermijden.

5. Wanneer een ambtenaar van bestemming veranderd, zal het Besluit zijner aanstelling de plaats vanzangen van eene qualificatie tot reizen, en hij zal, ten aanzien van de transportmiddelen, in den volsten zij gelijik staan met ambtenaren, welke in commissie reizen.

6. De Residenten zullen, met het einde van elke maand, aan de Hoofd-directie van de financiën eenen staat inzenden van de civile ambtenaren, welke gedurende de afgelopen maand, hetzij met extra rijtuigen en extra post, dan wel met de gewone postwagens, of op eenige andere wijze, op 's lands kosten, door hunne districten hebben gemaakt. Deze staat zal ingerigt zijn volgens het hieraan geannexeerde model La. B. en vergezeld moeten zijn, van de door hen voor eenseluid geteekende afschriften der bewijzen, welke onder hunne berusting zijn.

7. De Hoofd-directie van de financiën zal deze staten en bijlagen, met hare aanmerkingen, aan de Algemeene rekenkamer ter liquidatie opzenden, en na terugkeuring dertzelve, de noodige zorg dragen, dat de opgemelde staten geliquideerde kosten, op 's lands boeken worden gebragt, ten laste van de respective departementen, waartoe de reizende civile ambtenaren behooren.

8. Het zal aan alle civile ambtenaren, welke Secretarissen hebben, vrijstaan zich door dezelve op hunne reize te doen vergezellen.

9. Aan de na te melden civile ambtenaren, in commissie reizende, zullen voortaan ter goedmaking hunner reis- en verblijfskosten, worden toegestaan, de navolgende dagelden, boven en behalve twee en een halven stuiver per paal afstands, door hen op den grooten postweg afgetoogd, ter bestreiding van kleine uitgaven aan de bediende der postrijen, en als:

Aan de Directeurs der houtboschen en van de civile gebouwen, mitgaders aan de Hoofd-inspecteurs, zonder onderscheid, elk	f 10
Aan inspecteurs van de financiën, mitgaders aan de Regiers van ommezingen en aan den inspecteur van de Postrijen, elk	8
Aan alle andere inspecteurs, zonder onderscheid, mitgaders aan de Secretarissen van de hertbogen gemelde ambtenaren, indien zij afzonderlijk reizen, elk	4
Met hunne chefs reizende	4

De Directeur tot de zaken van landbouw, kunsten en Wetenschappen, en de ambtenaren van zijn departement, worden om hunne reizen gedefrojreerd volgens de bepalingen van het Besluit van Commissarissen Generaal van 14 December 1818 n°. 6.

10. Deze dagelden zullen echter, door de in art. 3 gemelde ambtenaren, niet des lands in rekening mogen worden gebragt, tenzij dezelve zich verder dan 12 palen afstands van hunne vaste verblijfsplaats moeten verwijderen, of bij eenen minderen afstand, verplicht zijn hun nachterverblijf buiten hunne vaste residentie te houden.

11. Voor deze dagelden, zullen de ambtenaren verplicht zijn, zich van eigen rijtuig te voorzien, indien zij geen gebruik maken van den postwagen.

12. Ook bij gewone verplaatsingen zullen de dagelden en defrojementen, in art. 3 bepaald, worden genomen, echter onder die verstande, dat, wanneer moogt blijken, dat tot de reis een grooter tijd ware besteed, dan volstrekt noodig was, het daggeld alleen zal worden betaald voor den afgelegden afstand, tegen de berekening van 40 psien daags, welke berekening in allen geval, bij verplaatsingen, het maximum der te accorderen dagelden zal zijn.

13. De Residenten zullen, elk in zijne residentie, zonder eenige betaling, zich mogen bedienen van de postpaarden langs de wegen, alwaar dezelve gestationeerd zijn, mits telkens, wanneer zij daarvan gebruik maken, hiervan doende blijken, op den staat bij art. 3 vermeld.

Zij zullen binnen den omtrek hunner Residentiën, langs de voormelde wegen reizende, geene reis- en verblijfskosten, noch dagelden den lande in rekening mogen brengen; binnenlands langs wegen reizende, alwaar geene post etablissementen bestaan, zullen de Residenten zich zelve, ten koste van den lande, van de noodige transportmiddelen moogt voorzien, mits in acht nemende de bepalingen, bij art. 4 hertbogen voorgeschreven. Zij zullen, voor deze binnenlandsche reizen, geene dagelden den lande in rekening moge brengen, doch daarvoor zal jaarlijks, voor elke residentie, een defrojement van driehonderd guldens zijn bepaald.

14. De Residenten, op last van het Gouvernement, verplicht zijnde, buiten den omtrek hunner respective residentie, in 's lands dienst te reizen, zullen, behalve het genot van vrije transportmiddelen, een daggeld genieten van tien guldens.

15. De Collecteurs der landelijke inkomsten zullen elk in zijne residentie, wanneer zij in hunne functie reizen, overeenkomstig de bepalingen, bij het sde artikel van dit Reglement voorgeschreven, mede het genot hebben van vrije postpaarden langs de groote wegen. Zij zullen binnen 's lands reizende, zich zelve van de noodige transportmiddelen moeten voorzien, en daarvoor eene schadeloosstelling genieten van vier honderd guldens in het jaar, op een declaratoir, door hen om de drie maanden op te maken en te teekenen, hetwelk door den inspecteur van de financiën, onder wiens afdeling zij behoren, moet zijn gevisceerd. Zij zullen boven deze betalingen, geene dagelden of andere defrojementen genieten, en de bovengemelde schadeloosstelling wordt bij deze expresselijk verklaard te behooren tot den post, en niet tot den persoon.

16. De Assistent-residenten, de Opzieners der landelijke inkomsten, en die der houtboschen, zullen op speciale vergunning van den resident, zonder betaling

insgelijks gebruik mogen maken van de postpaarden, langs de wegen, alwaar dezelve gestationeerd zijn, met inachtneming der bepalingen, bij art. 3 hierboven gemaakt. Zij zullen echter, behalve de reis- en verblijfskosten, aan hen bij het Besluit van Commissarissen Generaal, van 11 December 1818, n°. 1, respectievelijk toegekend, op geene dagelden of andere defrojementen aanspraak kunnen maken.

17. Ingeve ambtenaren tot het Algemeene bestuur behoorende, zullen, wanneer zij tot het ondernemen van commissie-reizen in dienst van den lande verplicht zijn, door de zorg der Residenten, met inachtneming der bepalingen, bij art. 3. en 4. van dit Reglement voorgeschreven, voor 's lands rekening van vrije transportmiddelen worden voorzien.

Zij zullen daarenboven de bevoegdheid hebben, om de declaratiën hunner verblijfs- en reiskosten aan den Gouverneur Generaal aan te bieden, ten einde de door hen gedane uitgaven uit 's lands kas terug te erlangen.

Ten aanzien van de mindere ambtenaren, welke niet uit den aard hunner betrekkingen tot reizen in 's lands dienst verplicht zijn, en aan welke speciale commissiën worden opgedragen, zullen de dagelden op voordragt van de Hoofden der departementen, onder welke zij sorteren, telkens bij het Besluit, waarin hunne commissie is verrat, worden bepaald; zulende bij dit zelfde Besluit worden geregeld, goldende welke tijd zij, na hunne aankomst ter plaatse hunner bestemming, de volle dagelden of slechts een gedeelte daarvan zullen genieten.

18. De bij dit Reglement vastgestelde dagelden en alle andere, waaromtrent geene nadere bepaling zal zijn gemaakt, zullen worden genomen van den dag, waarop een ambtenaar zijne reize heeft aangevangen, tot en met den dag, dat hij op de plaats van zijn vast en gewoon verblijf zal zijn terug gekeerd.

19. De civile ambtenaren, in 's lands dienst reizende, zullen echter niet langer op deze reizen mogen vertoeven, dan de aard hunner commissie of werkzaamheden, of de meerdere of mindere spoed, waarmede zij verplicht zijn in reizen, vordert.

20. In alle orders en autorisatiën tot het ondernemen van reizen in commissie, zal worden bepaald, of die reizen over zee, of over land heen of terug, zullen moeten worden gedaan. Het reizen over zee zal als het verkieslijkste worden beschouwd, indien zulks buiten koste van den lande, of met een lands vaartuig kan geschieden, doch anders niet.

21. Wanneer civile ambtenaren over zee moeten reizen, zal aan hen, door de zorg der Residenten, van 's lands wege scheepsgelegenheid worden bezorgd. Bij verplaatsing zal hetzelfde geschieden voor hen en hun huisgezin, waaronder wordt verstaan de vrouwen en kinderen, zonder meer.

Het transport niet met lands vaartuigen kunnende geschieden, zullen de transportkosten moeten blijven binnen de bepalingen van de tarieven, reeds gearresteerd of nog te arresteren.

22. De gezaghebbers der schepen zullen, in dergelijken gevallen, alleen gehouden zijn, aan de passagiers behoorlijk logies, water en brandstof te verschaffen.

Wegens de tafel zullen de passagiers, welke voor 's lands rekening over zee reizen, met de gezaghebbers, dan wel onderling overeenkomen, en zal aan hen daarvoor worden te goed gedaan, twee derde gedeelten van het daggeld volgens art. 3, van dit Reglement, ingaande met den dag, waarop hunne inscheping door de hoogste plaatselijke civile autoriteit wordt bepaald, en eindigende met den dag hunner ontzeping op de plaats van hunne bestemming.

23. Civile ambtenaren, welke op de plaatsen, werwaarts zij gezonden worden, of alwaar zij zich in hunne ambtsbetrekkingen moeten ophouden, verplicht zijn rijtuigen te huren, zullen de onkosten daarvoor afzonderlijk op hunne declaratiën mogen brengen, mits de noodzakelijkheid der gebruikte rijtuigen, en dat dezelve wezenlijk gebruikt zijn, behoorlijk blijke. De belanghebbenden zullen te dien einde, de quantiteiten van de verhuurders der rijtuigen door de hoogste civile plaatselijke autoriteit doen viseren en bij hunne declaratiën overleggen.

24. De civile ambtenaren zullen hunne declaratiën van dagelden en defrojementen, ingerigt volgens het hieraan geannexeerde model La. C., met de daarbij behoorende bijlagen, binnen de maand, na welke hunne reizen zijn volbragt, aan de Hoofd-directie der financiën aanbieden, die dezelve ter liquidatie zal inzenden aan de Algemeene rekenkamer, en vervolgens onverwijfd order zal stellen, dat de geliquideerde sommen aan de belanghebbenden worden voldaan.

25. Aan de civile ambtenaren, welke in 's lands dienst moeten reizen, zullen ten hunne verzecke, gelden in voorschot ter goedmaking hunner verblijfs- en reiskosten, kunnen worden toegestaan, mits zodanig voorschot niet te boven ga twee derden der vermoedelijke kosten. Van deze voorschotten zal onverwijfd worden kennis gegeven aan de Hoofd-directie der financiën en de Algemeene rekenkamer, ten einde daarop bij de finale liquidatie te letten.

26. Ambtenaren van eenen minderen rang in commissie reizende, en in dezelve commissie de functiën van hoogere ambtenaren bekleedende, zullen de dagelden genieten, welke aan deze hooge ambtenaren zijn toegekend.

27. Door het tegenwoordige Reglement, vervallen alle vroegere Reglementen op de reis- en verblijfskosten der ambtenaren, byzonderlijk die van 14 Juli 1816, n°. 7, en 18 October 1816, n°. 44.

Alsd gearresteerd bij besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 13 Januarij 1819, n°. 13.

Mij bekend.
De Secretaris Generaal,
R. DOZII.

BIJLAGE La. A.

Ik ondergeteekende (a), wonende te . . . . . houder van eenen schriftelijken last (b), gedagteekend (c), waarvan een door mij geteekend afschrift, door mij is ter hand gesteld aan den Resident van (d), mij ingevolge den last (e), moeliende begeven van (f), naar (g), verklaar bij deze, dat ten mijnen verzecke, aan mij, ter bevordering mijner reize van hier naar (h), door den Resident van (i), zonder eenige betaling, zijn verstrekt geworden (k) postpaarden, voor mij en de navolgende mij vergezellende personen als (l).

Tijdsdai, 3 Februarij 1819.
N. N.

- a. Naam, toenaam en qualiteit.
- b. Naam van de autoriteit, op welker order of autorisatie de reis is geschiedt.
- c. Datum, nummer of letter van de schriftelijke order of autorisatie.
- d. Naam van de plaats, van waar de reis is begonnen.
- e. Vermelding of de reis met spoed, met extra-post of met den ordinairen postwagen moet worden gedaan.
- f. Naam van de plaats, van waar de reis een' aanvang heeft genomen.
- g. Naam van de plaats der definitive bestemming.
- h. Naam van de plaats, alwaar op nieuw transportmiddelen moeten worden verschaft.
- i. Naam van de residentie, alwaar de transportmiddelen worden bezorgd, of wanneer de Resident niet aanwezig is, van de hoogste civile plaatselijke autoriteit, die de transportmiddelen levert.
- k. Vermelding van het getal der postpaarden, rijpaarden en koolies.
- l. Vermelding mede van het getal der bedienden.

(No. 23.) BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 15 Januarij 1819, n. 12, waarbij gearresteerd wordt eene Instructie voor de Algemeene rekenkamer van Nederlandsch Indië.

Is, na deswege gebonden beslozen, goedgevonden en verstaan, te arresteren, zoo als gearresteerd wordt bij deze, de instructie voor de Algemeene rekenkamer, zoo als dezelve aan dit besluit is gearresteerd.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië. De Secretaris Generaal, R. DOZIJ.

Behoort bij Besluit van Commissarissen Generaal van Nederlandsch Indië, van 15 Januarij 1819, n. 12.

INSTRUCTIE voor de Algemeene Rekenkamer van Nederlandsch Indië.

Art. 1. De Algemeene Rekenkamer zal bestaan uit eenen President, Vice-President en vier Leden, en worden bijgestaan door eenen Secretaris en Adjunct-secretaris. 2. De President, Vice-president en Leden moeten zijn volle dertig jaren oud; zij, en ook de Secretaris, mogen uit geneerle hoofde aan den lande rekenpligtig wezen, en aan elkanderen, ten tijde hunner aanstelling niet bestaan in of hebben den derden graad van bloedverwantschap of zwagerschap.

3. Zij zullen geen aandeel of belang mogen hebben in eenige besteding, leverantie, verpachting van goederen, regien of middelen, of in eenige zaak, waarover met den lande, om voordeel of winst, eenige handel wordt aangegaan. Zij mogen ook gene erfonnantie of andere schuldvorderingen ten laste van den lande koopen, of voor hunne rekening nemen.

4. De Rekenkamer moet ten minste driemaal des weeks vergaderen, of zoo dikwijls meer, als tot eene spoedige en geregeld afdoening van zaken noodig bevonden wordt.

De President brengt alle stukken, die aan de Kamer, of aan hem, in zijne betrekking, worden toegezonden, ter overweging van de vergadering, en maakt het besluit op bij meerderheid van stemmen; bij het staken derzelve zal de stem van den President voor twee gerekend worden.

5. De President en Leden mogen niet raadplegen over eenige zaak, hetzelfde of hunne naastbestaenden, in of binnen den vierden graad van bloedverwantschap of zwagerschap betreffende.

6. Aan den President wordt overgelaten, de verdedeling der werkzaamheden onder de Leden, tijk Lid zal van de stukken, hem ter naziening opgedragen, in de volle vergadering verslag doen.

7. De Leden zullen met het nazien en afdoen der hun opgedragen onderzoekingen den meest mogelijken spoed maken, en het is bijzonderlijk aan de zorg van den President bevolen, eene rigtige en spoedige afdoening van alle hangende zaken te bevorderen.

8. Het nazien en onderzoeken van de boeken, rekeningen, staten of andere stukken, zal met altoos aan dezelfde Leden mogen opgedragen worden, maar jaarlijks in andere handen worden gesteld; wordende zulks bij deze aan den President op het ernstigste aanbevolen.

9. Alle zaken, bij de Rekenkamer verhandeld wordende, zullen blijven geheim, en van dezelve zal aan niemand, dan aan de Kamer, derzelve bedienenden, en de daarin betrokken personen, opening gegeven worden.

10. De President en Secretaris zijn bijzonderlijk belast met de zorg, dat alle registers, charters en papieren, bij de Kamer in orde worden gehouden, en dat aan niemand eenig accés tot, of kopy van dezelve worde gegeven, verder of anders, dan ingevolge deze Instructie, of den aard der zaken, vereischt wordt.

11. De Algemeene rekenkamer heeft het oppertoezicht op de rigtige invordering, verantwoordiging en het gebruik van 's Lands penningen, goederen en eigendommen in Indië.

12. Alle collegien of personen, zonder onderscheid, aan welke het bestuur van 's Lands penningen, goederen of eigendommen is toebetrouwd, zijn middelen, aan de Rekenkamer, rekening en verantwoordiging schuldig, van hun gehouden bestuur en handelwijze; gelijk mede alle rekeningen en verantwoordingen van pachters, aannemers of leveranciers, aan derzelve herziening en goedkeuring onderworpen zijn.

13. Het oppertoezicht van de Rekenkamer strekt zich wijders uit tot het bestuur, gehouden door Weesmeesters, Boedelmeesters, en alle andere personen in openbaar gezag, belast met de bestorging van eenige onbeheerde of insolvente boedels.

14. De Algemeene rekenkamer zal speciaal toezien en zorgen, dat de door den Gouverneur Generaal in Indië ingewilligde gelden, tot de bij de jaarlijksche begroeping der uitgaven van den Lande vastgestelde posten en gene andere worden gebruikt; zij zal geene posten in rekening lijdjen, dan die overeenkomstig de algemeene reglementen, instructies en bevelen, behoorlijk daarop gebracht en met de overgelegde bescheiden bevestigd worden.

15. Alle declaratie van pretensien ten laste van het Gouvernement, welke voor eenige liquidatie vatbaar, of aan eenige berekening of verrekening onderworpen zijn, zullen door de Hoofddirectie der financiën aan de Rekenkamer ter liquidatie worden gezonden, nadat dezelve alverens, door het Departement van Administratie, waartoe zij behooren, en door gemelde Hoofddirectie, prelabiel zullen zijn geexamineerd, en met derzelve aanmerkingen voorzien.

Ten tijde van nauwkeurige examinatie, zullen de declaratiën met het visa van een der Leden van de Rekenkamer moeten zijn gemunneerd. Het appointement van Indië liquidatie, zal door den President geparafeerd en door den Secretaris gecontraigneerd worden.

16. Van alle Besluiten van de Hoofddirectie der financiën, houdende autorisatie tot eenige betaling of verstreking, zal door gemelde Hoofddirectie een duplicaat worden gezonden aan de Algemeene rekenkamer, die dezelve, voor zoo verre den zakelijken inhoud betreft, zal registreren op zoodanige respecten en onderdeelen der jaarlijksche begroeping, als waartoe de betaling of verstreking behoort.

17. De registratie, in het voorgaande artikel voorgeschreven, zal echter in geen geval eenige vertraging in de executie der daarbij vermeldde Besluiten mogen te weeg brengen; nochtan zal de Algemeene rekenkamer verplicht zijn, om gemelde Besluiten nauwkeurig te examineren, en om ingeval zij vermeent, dat dezelve met de algemeene of bijzondere verordeningen strijdig zijn, hare bedenkingen aan de Hoofddirectie der financiën mede te deelen, die onverwijld de gevraagde ophelderingen zal moeten geven. De Algemeene rekenkamer oordeelende in de gegrepen ophelderingen niet te kunnen berus en, zal gehouden zijn, hare bedenkingen aan de beslissing van het Gouvernement te onderwerpen.

18. Alle rekeningen van Ontvangers, pakkhuismeesters en alle andere comptablen, in welke de belangen van den staat zijn betrokken, zullen, na alverens door de Gouverneurs of Residenten en door de Hoofddirectie der financiën, of zoodanig ander bijzonder Departement van administratie, waaronder de residenten behooren, prelabiel te zijn geexamineerd en met derzelve aanmerkingen voorzien, aan de Rekenkamer ter finale opening en sluiting worden gezonden.

19. De Rekenkamer is bevoegd en gehouden, om, met voorkennis en concurrentie van de Hoofddirectie der financiën, den vorm der rekeningen te arresteren en aan de verantwoordingschuldigen voor te schrijven.

20. Tot het hooren, opnemen en sluiten van eenige rekening, wordt de presentie van ten minste drie leden van de Kamer gevorderd.

21. De rekeningen, van alle aanmerkingen greeuvert of anderszins voor eenige afdoening vatbaar, moeten door de Leden, welke met derzelve opening zijn belast, goetkeurd en door den Secretaris gecontraigneerd worden.

22. De wettenselijke rekeningen worden ter Rekenkamer bewaard. 23. In de zonnem Besluiten mag hij herziening, geene verandering gemaakt worden, dan door een gelijk getal leden, als bij het voorgaande artikel is bepaald.

24. De rekenkamer zal geene bezwaren mogen leggen ten laste van den lande, dan die voortvloeien uit de posten, die door hetzelfde zouden dienen gedragen te worden, daerom aan den Gouverneur Generaal kennis geven.

25. Van alle bevonden abusien ten nadele van den lande, zal door hem, ten

wiens laste dezelve komen, bij wijze van boete, eens som worden betaald, niet te bovengaannde het een derde van het bedrag, naar mate van het meer of min verschoonlijk van het verzuim.

Omtrant het gebruik en de verdedeling van die boeten, zullen op voorstel van de Kamer, nadere voorzieningen gemaakt worden.

Van goederen en producten zal het ware kostende, of de geldswaarde berekend, en de boete dienvolgens bepaald worden.

Deze bepaling verhindert in geenen deele het regt en den plicht van de respectievelijk Officieren van justitie, om de rekenpligtigen, die zich aan bedrog of kwade trouw hebben schuldig gemaakt, in regten aan te spreken.

26. De rekenpligtigen, welke zich bij eenige uitspraak van de algemeene rekenkamer bezwaard achten, kunnen zich deswege aan den Gouverneur Generaal adresseren, die daaromtrent in Indië beslissen zal, gelijk dezelve vermeent te behooren. De verzoekschriften, daartoe door de belanghebbenden in te dienen, moeten gedaan worden binnen drie maanden, nadat de beslissing van de Kamer ter hunner kennis zal zijn gekomen. Na verloop van dien tijd zal op dezelve geen acht geslagen worden.

27. Wanneer de Rekenkamer noodig oordeelt, rekenpligtige personen tot het geven van ophelderingen voor zich te onthouden, zullen deze bij bestosene brieven worden uitgenoodigd.

Ten aanzien echter van zoodanige rekenpligtigen, welke niet in de hoofdplaats van Indië residenten, zal de Rekenkamer, alvorens dezelve op te roepen, verplicht zijn daartoe de autorisatie van den Gouverneur Generaal te verzoeken.

28. De Rekenkamer ziet toe, dat alle ontvangers, betaalmesters, administrateurs en andere rekenpligtige huuze rekening en verantwoordiging inzenden, binnen de reeds bepaalde of nader te bepalen tijden. Zij zal in het bijzonder, de hand houden aan de rigtige verantwoordiging van penningen ter goeder rekening of in mindering verstrekt, wanneer haar blijkt dat een nieuw voorschot is toegestaan, en dat van het vroegere voorschot na verloop van drie maanden, nog gene rekening is ingeleverd; elle ook wanneer blijkt, dat de voorwaarden van het contract, uit welke kracht in mindering eenige betaling gedaan wordt, niet vervuld worden, zal zij dadelijk daarvan aan den Gouverneur Generaal kennis geven, opdat deze de noodige voorziening zoo kunnen nemen, om te voorkomen, dat 's Lands geldelijke belangen door onmatige betalingen kunnen lijdjen.

29. De Rekenkamer zal de vereischte registers van belastingen houden, zoo van gelden, welke ter goeder rekening of uit eenigen anderen hoofde, door of van wege den lande, zijn voorgeschoten, als van goederen, materialen en werktuigen, die in de pakhuizen zijn opgeslagen.

30. Van alle Besluiten en bepalingen, door de Hoogo Regering, betrekkelijk de directie en administratie der financiën genomen, zal dadelijk aan de algemeene rekenkamer worden kennis gegeven, alsmede van alle voorziedingen aan de respectievelijk aannemers, leveranciers enz. gedaan, zoo wel als van alle remissien of uitslieten van belastingen of betalingen, door den Gouverneur Generaal in Indië verleend.

Het staat wijders aan de Rekenkamer vrij, bij de Algemeene secretaris of elders, zoodanige openingen of afschriften van penningen ter goeder rekening of in mindering te doen verzoeken, als naar haar inzien, kunnen strekken tot verbetering van de beheering van 's Lands godsmiddelen en goederen, en tot het daarstellen van getegelde en gepaste bezuinigingen.

31. De Rekenkamer zal hare bijzondere aandacht daarop vestigen, dat de materiele verantwoordiging, als uit haren aard moeilijker en meer ingewikkeld, dan geldelijke beheering, met de meest mogelijke zorg worde gade geslagen, en gewaakt tegen alle, waardoor de verantwoordiging zoude worden vruchteloos gemaakt.

Zij moet te dien einde, niet alleen zorgen, dat alle afschrijvingen behoorlijk gedaan, en de registers steeds bijgehouden worden, maar bijzonderlijk ook met de Hoofddirectie overleggen de meest geschikte middelen, om in dese voor 's Lands belang te zorgen.

32. De Rekenkamer zal aan de rekenpligtigen, welke zullen bevonden worden te zijn quitte, of in voorschot, de noodige acte van discharge doen toekomen.

De sloten van rekening, waarbij de rekenpligtigen schuldig blijven, zullen ter regelmatig invordering, aan de Hoofddirectie der financiën worden ingezonden; terwij de sloten van rekeningen, waarbij de rekenpligtigen in voorschot zijn, merke ter kennis van gemelde Hoofddirectie zullen worden gebracht, ten einde dezelve kunnen worden uitbetaald.

33. De Rekenkamer moet tweemaal in het jaar, en wel met het einde der maanden Junij en December, een algemeen verslag van hare verrichtingen inzenden aan den Gouverneur Generaal.

Zij zal daarbij telkens voegen, eene nauwkeurige lijst van alle rekeningen, staten of andere stukken, door haar opgenomen, met uittrekking van de namen der daarin betrokken personen en administratiën, en van den tijd, waarover de rekeningen loopen.

Zij zal, ter zelfder gelegenheid of wel tusschen tijds, wanneer zij zulks voor het belang van den lande noodig oordeelt, zonder aanzien van personen, naar waarheid opgeven, alle nalatigheid of grove abusien, welke bij rekenpligtige of bestierende personen mochten plaats vinden, ten einde (des needs) drukke in hunne dienstzoude kunnen geschorst, daarvan geheel onttot of ten minsten aanzien, zoodanige andere voorzieningen genomen worden, als bevonden zal worden te behooren. De Kamer heeft echter vrijheid, om daartoe termen vindende, een matig uitsat tot het indienen der rekeningen en verantwoordingen te verleenen.

34. De Kamer ziet toe, dat de ambtenaren tot het stellen van eenigen borgtocht verplicht, aan die verplichting voldoen.

Zij zal op al'e verzoeken tot vermindering of overdragt van onderpanden, gesteld door dienstdoende ambtenaren, of door de zoodanigen, wier rekeningen niet zijn gesloten, worden gehoord.

35. Den President, Vice-president, Leden, Secretarissen en aan de andere bezieldige ambtenaren bij de Rekenkamer, wordt verboden het aannemen van eenige geschenken, giften of gaven, hetzij onmiddellijk of middellijk, van eenige rekenpligtige of andere personen, welke bij de Rekenkamer iets te verrigten hebben.

36. De President, de Vice-president en Leden van de Algemeene rekenkamer zullen, alvorens hunne werkzaamheden aan te vangen, in handen van den Gouverneur Generaal, den volgende ed afleggen:

« Ik verklaar en zweer, dat ik, om den post van President, (Vice-president of Lid) der Algemeene rekenkamer te bekomen, aan niemand, wie hij zij, in of buiten het bestuur, iets, onder welk voorwandel het zijn moge, beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal.

« Dat ik gehouwen en getrouw zal zijn aan zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg.»

« Dat ik aan den Gouverneur Generaal, des konings vertegenwoordiger, eerbied en gehoorzaamheid betoonen zal.»

« Ik belof, den mij aanbetrouwden post met al mijn vermogen, overeenkomstig de wetten en instructien deswege vastgesteld en nog vast te stellen, getrouwlijk en ijverig te zullen waarnemen, zonder om lief of last, daarvan of in wijske, dat een punt of afgunst, of om eenigerhande reden of oorzaak, daarvan al het oogmerk, dat het land op

« ik mij steeds bekwaam zal, om te beantwoorden aan te komen, dat het land op Algemeene rekenkamer is opperigt, om naseelijk voor te verkerk of onaanseel.»

« enige wijze, in deseels geldelijke belange worde verkerk of onaanseel.»

« Zoo waarlijk helpe mij God Almaghtig.»

37. De Secretaris en versere beamten bij de Algemeene rekenkamer, zullen in handen van den President van de Kamer, den eed van zuivering, getrouwheid en geloofhouding afleggen.

Alsus gearresteerd bij Hunno Excellentien Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, den vijftienden Januarij deses jaars achtien honderd en negentien, bij bekend.

De Secretaris Generaal, R. DOZIJ.

(N°. 24.) BESLUIT van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 15 Januarij 1819, n°. 18, waarbij gearresteerd wordt een Provisioneel Reglement op de administratie der desolatie-boedelkamers in Nederandsch Indië.

In aanmerking genomen zijnde, dat de administratie en afdoening der desolatie boedels in een naauw verband staat met de regtspleging in civile zaken, en dat deze slechts provisioneel, bij besluit van 19 dezer, n°. 6, zijnde gearresteerd, hiertoe ontbrekende bepalingen kunnen worden gemaakt;

Is goedgevonden en verstaan, te arresteren, zooals gearresteerd wordt bij deze, het Provisioneel Reglement op de administratie der desolatie boedelkamers in Nederlandsch Indië, zoo als hetzelve aan dit bestuit is gearresteerd.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië.

De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

Behoort bij het Besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 15 Januarij 1819, no. 18, (Staatsblad no. 24.)

PROVISIONEEL REGLEMENT op de Administratie der desolatie boedels in Nederlandsch Indië.

Art. 1. De administratie en beheering van desolatie boedels wordt toevertrouwd aan de Weeskamers, zoo als die, bij Publicatie van 23 October 1819, zijn ingesteld, om ook, uit voor dierzelver ressort, de plaatselijke Desolatie-boedelkamer te wezen; en zulke onderscheiding, dat welke Notie degene behoort, wiens boedel zich in zoodanige ongelegenheid bevindt, ook ten aanzien van de Weeskamer te Batavia.

2. Deze beheering is blootelijk administratief, onder de verplichting, van over 'omtrent alle verschillen, in welke aard of waarde ook, de uitspraak des dagelijken regters te moeten inwilligen en volgen, langs de gewone Manier van procederen.

3. De Weeskamers zijn ook niet bevoegd, een boedel als desoloot of insolvent ter administratie aan te nemen, of te aanvaarden, door wien ook als zoodanig aangegeven, dan op de schriftelijke autorisatie des regters.

4. Ook verzoegen zij geen boedel, welken zij volgens hare primitieve bestemming, krachtens gezegde Instructie, als onbeheerd ten behoeve van afwezige of minderjarige erfgename hebben aanvaard, en nader desoloot bevinden, op eigen gezag, als zoodanig vervolgens te administreren; maar zijn en blijven gehouden, om, achtervolgens het 1de en 13de artikel harer Instructie, zich bij een schriftelijk verzoek, voor en van harettwege door een Procureur geteekend, onder overlegging van verificatoire bewijzen, te verzoegen tot den dagelijken regter, ten einde te worden gesaturiseerd, om in hoedanigheid der plaatselijke Desolatie-boedelkamer, dien boedel als zoodanig te administreren en te beheren ten behoeve der belanghebbenden.

5. In alle andere gevallen, waarin op de Weeskamers, als de plaatselijke Desolatie-boedelkamers, eene autorisatie wordt verleend tot het aanvaarden, administreren en beheren van boedels, waarvan zij de administratie nog niet hadden, zullen zij, door twee Commissarissen uit haar midden, benevens hare Secretaris, onverwijld door verzegeld al wat deszelve wordt aangegeven, of blijken zal tot den boedel te behooren, om daarna, bij de eerstmogelijke gelegenheid, op dezelfde wijze, niet alleen alle goederen, losse en vaste, maar ook alle boeken en papieren, tot den boedel behoorende, naarzakeurig te inventariseren, metzagers in bewaarderhand te nemen; daarin handelende volgens art. 7 en 8, (in het begin) harer voorgesagde Instructie.

6. De Commissarissen zullen aan den man, die zijn boedel heeft aangegeven, alsmede, in alle gevallen, ten behoeve der vrouw en kinderen, dierzelver dagelijkse kleederen moeten laten. Wanneer levens door Commissarissen getwijfeld wordt aan de getrouwde op-, aan- en overgave van al het tot den boedel behoorende, zullen zij daarvan aan de Kamers verslag doen, staande het aan de Kamers als dan, om, ten aanzien van dat alles, met betrekking tot het afdoeren. Van den eed bij den regter, te handelen als aan de Kamers, met betrekking harer Instructie, en onder dezelfde strafbedreiging voor dengenen, die blijken zal daarbij, vroeger of later, eene misdrijf te hebben begaan.

7. De Kamers zullen voorts, door hare Commissarissen, naarstellig doen onderzoeken, of ook iets uit den boedel verminderd, verstooken, of op eenige wijze, door wien ook, ten nadeele der crediteuren gehandeld zij; onder de verplichting voor die Commissarissen, om ten aanzien van dergelijke ontdekking, zoo tot het maken van eenen naderen inventaris, als het doen van rapport aan de Kamera te handelen, als omtrent dat alles, bij art. 8 harer Instructie, is voorgeschreven.

8. Zij zijn voorts gehouden, alle naarstigheid aan te wenden om de uitstaande schulden te innen, metzagers alle mogelijke voordeelen des boedels te behartigen, zelfs door het gebruik maken van middelen van regten. Zij zijn echter niet bevoegd, zonder autorisatie des regters, aanleggende wijze procedures te voeren, welke niet een klaarblijkelijk en ontegensprekelijk recht tot grondslag hebben.

9. De Kamers zij ook gehouden, om zoo ras zij de autorisatie des regters, om een boedel als desoloot te administreren, hebben ontvangen, in de couranten een advertentie te doen plaatsen, waarbij, onder vermelding van de autorisatie des regters en bekendstelling der namen van dengenen, wiens boedel het is, wordt opgeroepen elk en een legelijk, die aan deszelve boedel iets verschuldigd is, of van deszelve te vorderen heeft, om daarvan opgaven te komen doen ter Secretaris der Kamer, alwaar dan op de lijst van de schulden des boedels aantekening zal worden gehouden van de vertoonde vordering, alsmede p. d. zelve gesteld zal worden gezien den rez. onder teekening van den Secretaris, of bij deszelfs afwezen van den Boekhouder, om aldus aan den houder terug gegeven te worden.

10. Wanneer de Kamers, op het rapport harer Commissarissen wegens de inventarisatie, alsmede der opgekomen schuldenaars, na een overzigt van den staat des boedels, geene hoop of gegronde vooruitzigt vinden, om met de crediteuren een enigzins gunstig accordo te kunnen sluiten, ten einde daarop door de Weeskamer ten lasten van dengenen, wiens boedel zij administreeert, en ten behoeve der crediteuren enige willege condonatie te verzoeken, en diensvolgens des boedel te verveeten, zijn zij bevoegd en verplicht, de losse goederen des boedels, ten overstaan van twee harer geëmmiteerden, door venduemeesters, waar die zijn, of anders door haren bod, in het openbaar aan den meestbiedende te doen verkoopen; zullende in het laatstgemelde geval, waar geen venduemeesters zijn, de geëmmiteerden worden geassisteerd door den Secretaris der Kamer tot het houden van de venduroel, met duidelijke bekendstelling door wien en tegen welke prijs elk stuk gekocht zij.

11. Wanneer nochtan, door de uitgebreidheid des boedels, de verkoop niet zoo schielijk gevolg zoude kunnen nemen, en daarin echter enige celbare, of voor bederf vatbare waren, alsmede lijfgoederen, paarsien of eenige vee, gevonden worden, hebben de Kamers de bevoegdheid om, tot voorkoming van schaden en kosten, onverwijld al hetzelve, in maniere als boven, te gelde te maken.

12. Tot den verkoop van vaste goederen, zal evenwel niet mogen worden overgegaan, dan na verkregene autorisatie des regters, waarna de verkoop, als van 't heeren wege geschiedende, gevolg zal hebben met inschrijving van al het, omtrent eene verkoop bij wege van executie, voorgeschrevene bij het Reglement op de manier van procederen in civile zaken.

13. In en omtrent al wat tot de administratie der boedels behoort, zoo oprichtelijk het doen van uitbetalingen, ter verzorging van het lijk eens desoloot overledenen, als anderszins ten aanzien van de ontvangsten en omgerekte gelden, metzagers ten verlenen van quantiteits daarvoor, alsmede het bewaren der gelden, en wat dies meer, zullen de Kamers zich gedrags naar de voorschrevene of omtrent dat alles bij hare meergemelde Instructie betrekkelijk hare primitieve administratie; met verdere verplichting tevens, om van de administratie van desoloot boedels afzonderlijke boeken te houden, en de daartoe behoorende bescheiden afzonderlijk te verzagderen, onder duidelijke aanwijzing tot welken boedel het een en ander behoort.

14. Uiterlijk binnen drie maanden, na de geordonneerde administratie, zonder hetzelve om eeniger hande reden te mogen uitsellen, zullen de Kamers, achtervolgens de wetbepalingen op de Manier van procederen in dien aanzien, van den regter de noodige autorisatie verzoeken, om alle bekende en onbekende crediteuren op te roepen, tot het opgeven hunner preferentie, en hun vermeldt regt te doen gelden, en voort te procederen tot de preferentie en concurrentie.

15. Om daarbij te kunnen oordeelen over hetzelve den boedel ten goede en ten kwade staat, alsmede om de Kamers te strekken tot verantwoording harer administratie, zullen zij ten dage, tegen welken de dagvaarding en oproeping is verleend, bij den regter overleggen eene, door de handteekening van haren President en Secretaris bekrachtigde boedelrekening, met opgave van het *Debet en Credit*, alsmede der berekende administratie-penningen, en alle mogelijke ongeden tot op het lijen van het vonnis op de preferentie en concurrentie toe, ten einde, zoo door de crediteuren, als door den regter, daarin kan worden gehandeld, zoo als bij de Manier van procederen is voorgeschreven.

16. Na de pronuntatie van het vonnis, zullen zonder het minste openhoud, de daarbij vermelde crediteuren door de Kamera worden opgeroepen, om te compareren voor Commissarissen, en achtervolgens het vonnis, de voldoening te erlangen, de preferentie bij uitbetaling hunner preferentie en de concurrenten bij ponds ponds verdediging, naar grootte der schulden; alles voor zoo verre de gelden toereikende zijn, met dien verstande tevens, dat al die voldoeningen zullen moeten geschieden onder cautie de *restitucio*, ten einde degenen, die nader mochten opkomen, en bij een tweede *judicium preferentiae et concurrentiae*, zouden blijken beter regt te hebben, daardoor aan het hunne zouden kunnen geraken.

17. Wanneer het na dit alles, mogt gebeuren, hetzij door het niet opkomen van crediteuren, of langs welken weg ook, dat, na het houden van het *judicium preferentiae et concurrentiae*, zich onder de Weeskamers nog overschietende gelden bevinden, waarentrent bij het vonnis geene toewijzing aan iemand is gedaan, of welke, in weerwil der gedane oproeping, om tot den ontvang voor Commissarissen te compareren, binnen den tijd van negen weken niet zijn afgehaald, zal door de Weeskamers, onverwijld daarna, van het een of ander kennis worden gegeven, te Batavia, aan den Gouverneur Generaal, en elders, aan den Gouverneur of Resident, met verzoek om autorisatie op de Officiëren van justitie, ten einde die gelden, bij ontstentien van daartoe gerechtigden, zullen worden verklaard aan den lande te zijn vervallen; zullende tot de Officiëren, vervolgens, daarin worden gehandeld, overeenkomstig het daaromtrent voorgeschrevene, bij de Manier van procederen in civile zaken, ten einde, na afloop van het geding, die gelden door de Kamers zullen worden uitgekeerd aan den daartoe gerechtigde, dan wel overgebracht in 's lands kas, naar gelang van het vonnis des regters.

Aldus gearresteerd bij Hunne Excellentie de Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, 15 Januarij 1819.

Mij bekend,
De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

(N°. 25.) PUBLICATIE van 19 Januarij 1819, houdende kennisgeving van het nederleggen van het bestuur der Commissarissen Generaal en van de inswijding der Hooge Regering van Nederlandsch Indië.

Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, aan al degenen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doen te weten;

Wij hebben de taak Ons door den Koning opgedragen, naar Ons vermogen volbragt. Wij hebben heden het oppergezag over deso gewesten, waarmede zijne Majesteit Ons bekiehd had, afgeleigd, en de Hooge Regering van Nederlandsch Indië plechtiglijk ingewijed.

Wij brengen ter kennis van het algemeen, dat tot Raden van Indië zijn aangesteld:

Petrus Theodorus Chassé,
Jacob Andries van Braam,
Mr. Herman Warner Muntinghe en
Reinier D'Onj.

Tot Algemeenen secretaris,
Jan Christiaan Daud.

Tot Tweede Secretaris,
Peter Le Clercq.

Wij gelasten, in naam des Konings, aan allen, die zich in Nederlandsch Indië bevinden, ambtenaren of bijzondere personen, inwoners en vreemdelingen, om voortaan het opperste gezag en de magt aan den Gouverneur Generaal in of buiten *Bate*, teokomende, te erkennen, te verbiedigen en te gehoorzamen.

Wij beuigen intzen dank aan allen, die ten goede hebben medegewerkt, bijzonderlijk aan die Collegien en ambtenaren, welker bedieningen door andere wrijtlingen zullen vervangen worden.

Wij zullen desz laatste uit de dienst des Konings, voor zoo veel hunne tegenwoordige betrekkingen aangat; maar verzoeken, dat zij in de waarneming daarvan blijven voortgaan, tot 1 Februarj aanstaande, of zoo veel langer als 's lands dienst verzoeken zal.

Wij gelasten, dat alle andere in de hun toebetrouwde werkzaamheden voortgaan. Wij vermaanden als des Konings dienaren, om van hunne liefde en kunnen eerbied voor Hoogheidselzen bewijzen te geven, door eene heilige volbrenging hunner plicten, en eene standvastige opvolging van de bevelen door den Gouverneur Generaal, zijner Majesteit verteenwoordiger, uit te vaardigen.

En op dat niemand hiervan enige onwetendheid voorwoorde, zal dese alomme worden afgekondigd en aangeplakt ter plaatse, waar zulks gebruikelijk is. Gegeven te Batavia, den zestienden Januarij des jaars achtien honderd en negentien.

CORNELIS THEODORUS ELOUT,
VAN DER CAPellen.
A. A. BUISSKES,
Ter ordonnantie van Commissarissen Generaal,
De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

(N°. 26.) BESLUIT van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, van 3 Februarj 1819, n°. 19, houdende bepalingen omtrent het verveeten van pensioenen uit het civile Wezen; en weetenfonds der civile ambtenaren op de buiten-establisseminten.

Is goedgevonden en verstaan:
Eerstelijc. De volgende bepalingen te maken, omtrent het verveeten van pensioenen uit het Weduwen- en weetenfonds der civile ambtenaren op de buiten-establisseminten.

1°. Ter voorkoming van ongelegenheid zal aan de daartoe gerechtigde weduwen en weeten van civile ambtenaren op de Buiten-establisseminten, door de Gouverneurs, Commissarissen of Residenten dier bezittingen, pensioen kunnen worden toegelegd uit het civile Weduwen- en weetenfonds, onder de nadere approbatie van den Gouverneur Generaal, mits billyende binnen de bepalingen van het Reglement van 10 Junij 1817, art. 26, 27, 28 en 29.

2°. Zoodanige pensioenen zullen echter nimmer worden toegestaan, dan nadat, door of van wege de verzoekers, in behoorlijke orde zal zijn geproduceerd.

- De daopceel van den overledene.
- De acte van huweljk.
- Eene attestatie de vita der weduwe en voor elk der kinderen, welke door twee aan het fonds contribuerende ambtenaren zal kunnen worden verleend.
- Een certificaat van de broogstreef van deszelfs overledenen traktament, af te geven door den ambtbaar, die hetzelve heeft uitbetaald, waarbij zal moeten worden en van den tijd, sedert en tot wanneer de overledene aan het fonds heeft gecontribueerd.

17. De Directie van deze Weduwen- en wezenkas zal toezien, dat de onderstand en gratificatie, voor ouderloze wezen of kinderen van eene hertrouwde weduwe, werkelijk ten behoeve derzelfde en tot verzorging van hunne opvoeding worden besteed.

De voogden of moeders, als voorgescreven over hare minderjarige kinderen, zullen deswege aan de Directie dezer kas verantwoordelijk zijn.

18. Bij het overlijden van eenen Officier, deelgenoot aan deze kas, hetzij hij zich in activiteit of op pensioen bevindt, zal aan zijne weduwe, aan zijne erfgename of aan Commissarissen in den boedel, tot het bestrijden der kosten van de begraafenis, uit deze Weduwen- en wezenkas betaald worden, te weten, zoo de overledene is geweest.

- Luitenant-generaal of Generaal-majoor . . . . . f 200
- Kolonel, Luitenant-kolonel of Major . . . . . - 150
- Kapitein, 2de kapitein, 1ste of 2de Luitenant . . . . . - 100

17. Het deelgenootschap aan deze kas wordt verloren door gevraagd of bekomen demissie.

Indien een Officier, die zijne demissie bekomen heeft, gehuwd is, zal hij aanspraak hebben op het rembours van het jaar pensioen, of van het gedeelte daarvan, dat hij, volgens het bepaalde bij art. 5 en 6, zal hebben betaald, doch in geen geval zal eenige restitutie der betaalde contributie geschieden.

Het deelgenootschap wordt insgelijks verloren, door vonnissen tot infamie of lijfstraf; de schuldige of zijne erfgename zullen gelijk rembours genieten.

18. De Directie van deze 'eduwven- en wezenkas zal gevoerd worden door eene commissie van drie leden, door ons te benoemen, bestaande uit twee Generaals of Hoofdofficieren, en een lid van den Raad van State, geassisteerd door eenen administrateur en eenen kassier.

De Administrateur zal een tractement genieten van f 2000 jaarlijks.

De functien van Kassier zullen vervuld worden door den Betaalmeester van oorlog, die deswege een deformentien van f 1000 's jaars zal genieten.

Deze tractementen zullen in het budget van het departement van oorlog worden begrepen.

19. Onze Commissaris Generaal voor het Departement van Oorlog, zal de superintendente hebben over de administratie van deze Weduwen- en wezenkas.

Hij zal de noodige administrative instructien geven, zoo aan de Directie, als met overleg van onzen secretaris van Staat voor de financiën, aan derzelver kassier.

20. De contributie zullen maandelijks op de tractementen worden ingehouden, en op de pensioenen worden gekort, telkens wanneer daarvan betaling geschiedt. De contributie zullen steeds voor volle maanden worden betaald; eene contributie, die in moet gaan voor of op den 15, zal voor eene geheele maand worden betaald, en na den 15 niet gerekend worden. Eene contributie, die eindigen moet voor of op den 15, zal niet betaald worden; na den 15 daarentegen voor de geheele maand.

21. De Directie zal goene fondsen uitzetten, dan op eene door Ons, op voordragt van onzen Commissaris Generaal voor het Departement van Oorlog, daartoe te verlenen special autorisatie.

22. De Directie zal alle drie maanden den staat der kas, en alle jaren hare finale verantwoording aan het Departement van Oorlog inzenden; hare jaarlijksche verantwoording zal ons worden voorgelegd door intermissie van onzen Commissaris Generaal voor het Departement van Oorlog.

23. Wanneer een Officier deelgenoot aan deze kas komt te overlijden, zal zijne weduwe tot het bekomen van pensioen, zich bij requeste moeten adresseren aan het Departement van Oorlog, daartoe overleggende:

De doodeedel van haren man.

Een certificaat van derzelver huwelijk en den staat van dienst van oorlog zal, na ingecommeerd door de Administrateurs van het korps waartoe hij behoorde; of zoo hij tot geen korps heeft behoord, door zijnen laatste superior, en gevisceerd door den Onder-Inspecteur van de administratie der armée in de provincie.

Zoo de weduwe meer dan drie minderjarige kinderen heeft, zal zij tevens tot het bekomen der gratificatie van vijftig gulden voor ieder kind, boven het getal van drie, moeten overleggen de doopeeduls van al hare minderjarige kinderen, en eene attestatie de vita voor ieder dervelze.

24. Onze Commissaris Generaal voor het Departement van Oorlog zal, na ingecommeerd te hebben het advies der Directie van deze weduwen- en wezenkas, eene acte van pensioen verlenen aan iedere weduwe, welke zich met overlegging der verischte bewijzen, daartoe zal hebben gedresseerd.

Wanneer zij meer dan drie minderjarige kinderen zal hebben, zal haar daarenboven eene acte van consent voor de bepaalde gratificatie, voor ieder kind, boven het getal van drie worden verleend.

25. Wanneer een Officier-weduwenaar, deelgenoot aan deze kas komt te overlijden, welke een of meer minderjarige kinderen nalat, zullen de voogden der kinderen, ter bekoming van onderstand en gratificatie, of alleen van onderstand, ten behoeve derzelfde aan het departement moeten inzenden:

De doodeedel van den vader.

Destels dienststaat gecertificeerd en gevisceerd, zoo als bij het laatst voorgaande artikel is bepaald.

De doopeedel van al de minderjarige kinderen en eene attestatie de vita voor ieder dervelze.

26. Wanneer eene gepensioneerde weduwe komt te overlijden, welke niet meer dan drie minderjarige kinderen nalat, zullen de voogden, tot het bekomen van onderstand voor dezelve, aan het Departement van Oorlog moeten inzenden:

De doodeedel van de moeder.

De doopeedel en eene attestatie de vita van ieder kind.

Wanneer het getal der minderjarige kinderen meer dan drie bedraagt, en miltiden derzelver doopeeduls en attestatie de vita, ten gevolge van het bepaalde bij art. 22, reeds bij het overlijden van den vader, aan het Departement van Oorlog zullen zijn ingezonden, zullen de voogden alleenlijk de doodeedel der moeder behoeven in te zenden.

27. Wanneer eene gepensioneerde weduwe, welke niet meer dan drie minderjarige kinderen zal hebben, zich wederom in het huwelijk begeeft, zal zij ten einde den bepaalden onderstand voor hare kinderen te behouden, aan het Departement van Oorlog moeten inzenden de doopeedel en attestatie de vita van ieder kind.

Indien echter het getal van hare minderjarige kinderen meer dan drie bedraagt, zal zij alleenlijk van haar aan te gaan huwelijk aan het Departement van Oorlog behoeven kennis te geven.

28. Onze Commissaris Generaal voor het Departement van Oorlog zal, na ingecommeerd advies der Directie van deze weduwen- en wezenkas, het noodige consent aan de voogden van ouderloze kinderen, of aan eene hertrouwde moeder van minderjarige kinderen, verlenen voor den onderstand en de gratificatie, of voor den onderstand alleen ten behoeve van zoodanige kinderen.

29. De pensioenen, gratificatie en onderstand zullen uit deze kas alle drie maanden worden betaald op advies brieven, welke door den administrateur van het fonds zullen opgemaakt, en aan de belanghebbenden afgezonden worden, overeenkomstig de betalingsrollen, welke bij de Directie zullen worden opgemaakt.

Tot meerder gerief der weduwen en wezen binnen 's lands woonachtig, zullen dezes betalingsrollen provinciaal gewijze worden opgemaakt en in dezelve worden betaalbaar gesteld.

30. Ieder gepensioneerde weduwe zal, tot het bekomen van betaling, gehouden wezen, telken drie maanden, eene attestatie de vita en een certificaat van haren weduwentstaat aan de Directie van deze Weduwen- en wezenkas in te zenden.

Indien zij meer dan drie minderjarige kinderen heeft, en daarvoor de bepaalde gratificatie geniet, zal zij daarenboven, eene attestatie de vita voor al hare kinderen moeten inzenden.

Indien zij hertrouwd is, en den onderstand voor hare kinderen trekt, zal zij alleenlijk de attestatie de vita van hare kinderen behoeven in te zenden.

31. Gelijke attestatie de vita zullen de voogden van ouderloze wezen, tot het bekomen van den onderstand, voor hunne papillen moeten inzenden.

32. De pensioenen der weduwen, de onderstanden en gratificatie voor kinderen, zullen ingaan met den dag na het overlijden van hunne mannen of vaders; onder 's lands mistogt, dat de verzoekers daartoe binnen den tijd van drie maanden, na 's lands overlijden, zullen moeten zijn ingediend.

33. In geval eene weduwe, bij het overlijden van haren man, geen request tot het be-

komen van pensioenen, binnen den bepaalden tijd van drie maanden, mogt hebben ingediend, zal zij niettemin, het regt tot het bekomen van pensioen behouden, wanneer zij hetzelfde in het vervolg mogt reclamieren; doch alstia zal haar pensioen niet verder ingaan, dan met den dag, waarop hetzelfde aan haar zal worden verleend.

34. Het kwartaal, waarin eene gepensioneerde weduwe komt te overlijden, zal ten volle aan hare origenamen worden uitbetaald.

Indien zij minderjarige kinderen nalat, zal de onderstand voor dezelve met het volgende kwartaal ingaan.

35. Het kwartaal der gratificatie voor meer dan drie minderjarige kinderen, alsmede van den onderstand voor ouderloze wezen of kinderen van eene hertrouwde weduwe, zal ook ten allen tijde, voluit worden uitbetaald, hetzij hij overlijden der kinderen, of vanwaer zij den ouderdom van 18 jaren bereiken.

36. Alle gepensioneerde weduwen zullen gehouden zijn, hunne woonplaats op het grondgebied van den Staat te vestigen. Wanneer echter eene weduwe of wijf haar man buiten 's lands zal zijn geboren, en zij verlangt mogt, in haar of zijns geboorteland te gaan woenen, zal zij zich moeten onderwerpen aan eene korting van een derde van het geloop van haar pensioen.

De korting van een derde zal niet toepasselijk wezen op de gratificatie voor ieder minderjarig kind, boven het getal van drie, noch op den onderstand en gratificatie voor ouderloze wezen, welke zich buiten 's lands zullen bevinden; ook niet wanneer beide hunne ouders geboren Nederlanders moeten zijn geweest.

37. Wij reserveren ons, om bij speciale Resoluten, in de behoefte te voorzien van al zoodanige weduwen van Officieren, welke ten gevolge der vorenstaande bepalingen, geen aanspraak op het bekomen van pensioen uit deze Weduwen- en wezenkas zullen hebben.

37. Afschrift van dit Besluit zal worden gezonden aan Onzen beambden zoon den Erfprins, aan Onzen beambden zoon Prins Frederik, aan Onzen Commissaris Generaal van Oorlog, die met de executie van hetzelfde wordt belast, aan Onzen Secretaris van Staat voor de financiën, en aan de Algemeene rekenkamer.

Gegeven te 's Gravenhage, den 14 Januarij, des jaars 1819, het tweede van Onze Regering.

(geteekend) WILLEM.
Ter ordonnantie van Zijne Koninklijke Hoogheid.
(geteekend) A. R. FALCK.
Accordeert met deszelfs origineel.
De Grief ter Algemeene Staten Secretaris,
(geteekend) S. DASSEVAEL.
Voor consulitend afschrift.
De Algemeene Secretaris,
J. C. HAUD.

WIJ WILLEM, BIJ DE GRATIE GODS, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, SOUVEREIN VORST DER VEREENIGDE NEDERLANDEN, ENZ. ENZ. :

Gezien de voordragt van Onzen Commissaris Generaal van Oorlog, van 28 dezer, n° 16, en bij amptlie van Ons Besluit van 14 Januarij laatsteleden, n° 29;

- Hebben goedgevonden en verstaan:
- 1°. Dat onder de Militaire ambtenaren, rang van Officier hebbende, welke aan de Weduwen- en wezenkas der Officieren van de landmacht zullen contribuieren, en wier weduwen of wezen, na hun overlijden, aanspraak op de bepaalde pensioenen zullen hebben, moeten worden begrepen:
- a. De inspecteurs der administratie bij de armée, van onderscheidene graden en derzelver Adjuncten; zulkende hunne weduwen of wezen aanspraak hebben op het pensioen, volgens den rang, waaraan hunne mannen of vaders waren geassimileerd.
  - b. De Commissien van 's lands magazijnen van oorlog, voor zoo veel zij vóór het aanvaarden van hunne functie zijn geweest active dienstdoende Militaire Officieren bij de armée, in welk geval, na hun overlijden, hunne weduwen of wezen aanspraak zullen hebben, op het pensioen, volgens den rang, dien zij als magazijn-Commissien, zullen hebben bekleed.
  - c. De leden van het Geneeskundige bestuur, voor zoo veel zij te voren, zullen zijn geweest Militaire Officieren van gezondheid bij een korps of hospitaal der armée; zulkende hunne weduwen of wezen aanspraak hebben op het pensioen, bepaald voor de weduwen van Luitenant-kolonelen.
  - d. De Officieren van gezondheid bij de korpsen en hospitalen der armée, die van de derde klasse daaronder begrepen, met bepaling dat de weduwen of wezen van de Officieren van gezondheid van de eerste klasse, zullen genieten het bepaalde pensioen voor weduwen van Kapiteinen, en de weduwen of wezen van Officieren van gezondheid van de tweede klasse, het pensioen bepaald voor weduwen van Luitenaants. Terwijl in het bijzonder geval, wanneer een Officier van gezondheid van de derde klasse, de permissie om te huwen, mogt hebben bekomen, en eene weduwe of wezen nalaten, te kunnen optrage naar gelang van omstandigheden special zal worden voorzien.

Met verdere bepaling, dat al de voorschrevene Militaire beambten, aan welke het deelgenootschap aan de Weduwen- en wezenkas wordt toegekend, bij het aangaan van huwelijken aan dezelfde verplichtingen, als de Officieren der armée onderworpen zullen wezen.

2°. Dat de Officieren, welke slechts honoraire rangen bekleeden, alsmede alle Officieren, welke in afwachting hunner destinatie, eene maandelijksche toelage genieten, geen deelgenootschap aan de Weduwen- en wezenkas zullen hebben, doch dat daaronder niet zullen zijn begrepen zoodanige Officieren, welke een tractement van non-activiteit genieten, als zulkende deze gehouden zijn, aan de Weduwen- en wezenkas te contribuieren.

3°. Dat aan de Officieren der vromede troepen, in dienst van dezen Staat, zal worden afgevraagd, of zij al of niet in deze Weduwen- en wezenkas deel willen nemen.

In het eerste geval zullen zij, als alle andere Officieren, in dezelve worden opgenomen, en zoo zij in dit aanbod niet toetreden, zijn zij verplicht, voor hant eigene weduwen en wezen te zorgen, die door deze weigering alle aanspraak, zoo wel op dit fond s, als op 's lands schatkist, verliezen.

4°. Dat op alle bijzondere aanvragen van Officieren of Militaire beambten, rang van Officier hebbende, hetzij om het deelgenootschap aan de Weduwen- en wezenkas te verkrijgen, of om daarvaf te wezen gelibereerd, door den Commissaris Generaal voor het Departement van Oorlog, na ingecommeerd te hebben de consideratie van de Directie der kas, zal worden gedisponeerd, zoodanig als hij, ingevolge de bestaande Resoluten, zal bevinden te behooren.

Onze Commissaris Generaal van Oorlog wordt belast met de executie van dit Besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen beambden zoon den Erfprins.

Gegeven in 's Gravenhage, den 24 Februarij des jaars 1819, het tweede van Onze Regering.

(geteekend) WILLEM.
Ter ordonnantie van Zijne Koninklijke Hoogheid.
(geteekend) A. R. FALCK.
Voor consulitend afschrift.
De Algemeene Secretaris,
J. C. HAUD.

(N°. 32.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 11 Maart 1819, n°. 3, houdende bepaling van het regt, waarop de leden van de Chinese Officieren zullen moeten worden geschreven, en van de fuornissen, welke voor titulair rangen zullen moeten worden betaald.

Is goedgevonden en verstaan:

1°. Te bepalen, dat de Chinese Officieren, die effectieve Chinese Officieren bij hunne benoemingen, zullen volstaan met de betaling van het regt, bij art. 31 der Ordonnantie op het regt van het kler segel, de date 16 October 1817, voor hunne respectieve rangen vastgesteld, zooder tot eenige andere fuornissen verplicht te zijn; wordende

soonlijke tegenwoordigheid, gepaste maatregelen bevorderen en ongeregeligheden voorkomen. Hij zorgt, dat de brandspuiten en chalopen van het wachtschip ten allen tijde in staat zijn, om hulp te geven; bijzondere dit ter verantwoordelijkheid zoo wel van hem Kommandant, als van den Kommanderenden Officier van het wachtschip.

26. De wachtschepen zullen een dag- en nachtschot doen. Het eerste des ochtends ten half zes, het laatste des avonds ten acht uren.

27. De dienst der reede blijft geheel aan de Koloniale vaartuigen overgelaten, ofschoon er ook schepen van de Koninklijke Nederlandsche Marine aanwezig zijn; die overnemerder zijn de respectieve Kommanderende Officieren verplicht en gehouden, elkander wederkeerig alle hulp en informatie te geven, welke kunnen strekken ter bevordering van 's Konings dienst.

28. De saluten van onder zeil zijnde schepen, worden beantwoord door het Koloniale wachtschip, ten ware in bijzondere gevallen moogt blyken, dat die saluten bestemd waren voor eenen op dat oogenblik aanwezigen Vlagofficier.

Alsdan zal het salut beantwoord worden door het schip, waarp de vlag waait.

29. Alle saluten van oorlogschepen, van welke natie ook, zullen worden beantwoord met een gelijk getal schoten; die van schepen van erkende Indische maatschappijen, met twee minder, en de saluten van particuliere schepen met niet meer dan vijf en niet minder dan drie schoten.

Aldus gearresteerd bij Besluit van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal, van den negentienden Maart, een duizend acht honderd en negentien.

Mij bekend,
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 34.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 25 Maart 1819, n°. 3, houdende, ter uitbreiding van de kennis der Inlandsche talen onder de ambtenaren, bepalingen, dat alle Assistenten en Secretarissen bij de Residenten, zich in dezelve moeten oefenen, en dat eenige elèves voor die talen zullen worden gekozen.

Is goedgevonden en verstaan, de volgende bepalingen te maken, ter uitbreiding van de kennis der Inlandsche talen, onder de ambtenaren.

1°. Eene grondige kennis van de Landtaal een onontbeerlijk vereischte zijnde, tot een behoorlijke vervulling van vele ambten, zoo zal, bij alle gelegenheden, een gunstig regard worden geslagen op ambtenaren, die zich boven anderen, daarmede hebben gemeenzaam gemaakt.

2°. Alle Assistent-Residenten, Secretarissen op de residentien en bij de Inlandsche rechtbanken, en alle opzenders tot het binnenlandsche bestuur behoorende, zullen binnen den tijd van een jaar, nadat deze Resolutie aan hen zal zijn kenbaarlijk geworden, en in den vervolge, binnen den tijd van een jaar na hunne benoeming, genoegzame vorderingen in de Landtaal van het district, waarin zij zijn geplaatst, moeten hebben gemaakt, om de dagelijksche werkzaamheden aan hen opgedragen, zonder de hulp van tolken, of van het Maleis te kunnen waarmaken, en na verloop van twee jaren zal hunne kennis van die taal volledig moeten zijn, zoodat zij dezelve met gemak kunnen lezen en schrijven.

3°. Alle ambtenaren in het voorgaande art. bedoeld, welke niet voldoen aan de verplichting hun daarbij, ten aanzien van het leeren der Landtaal opgelegd, zullen worden beschouwd, als door hun eigen toedoen minder geschikt tot de behoorlijke waarneming hunner posten, en inziden ondoelberzig zijn aan een vermindering van tractement, niet te boven gaande een vierde gedeelte van hunne bezoldiging. Hier- van zullen echter zijn uitgezonderd, de zoodanigen, als door gevorderde jaren of andere omstandigheden, buiten de mogelijkheid zijn, om gereedelijk eene hun onbekende taal aan te leeren.

4°. De Residenten, Regters en verdere Hoofdamtbanen zullen met ultimo Junij en December van elk jaar, aan den Gouverneur Generaal inzenden staten der vorderingen, die de onder hen staande ambtenaren in de oefening der Landtaal hebben gemaakt, daarin voegende eigenhandige proeven van de zoodanigen, als zich, boven anderen, daarin hebben onderscheiden; na de ontvangst dezer staten zal door den Gouverneur Generaal worden beslist, in welke gevallen de in het voor- gaande artikel vermelde verminderingen van tractementen zullen plaats grijpen, en tot dat einde zullen deze rapporten omstandig en volledig moeten zijn.

5°. Het staat aan de ambtenaren vrij, niet alleen, maar zij worden bij deze uit- genodigd, om aan den Directeur tot de zaken van landbouw, kunsten en weten- schappen, zoodanige vertalingen van belangrijke manuscripten en opschriften, als mede zoodanige geschied- en oudheidkundige en andere berichten in te zenden, als zij gelegenheid zullen hebben te verzamelen, zullende hij Directeur, den Gouverneur Generaal bekend maken met de namen van die ambtenaren, welke zich in deze, door eenen lofelijken geest van onderzoek, onderscheiden.

6°. Ten einde aan de Regering eenige ambtenaren te verzekeren, die eene meer gemeenzaame kennis van de taal en de gewoonten der omliggende Inlandsche volken bezitten, en daardoor geschikt zijn, om tot het vertalen van belangrijke stukken en tot sendingen van vertrouwen bij de Inlandsche vorsten te worden gebruikt, zullen eenige jongelingen en ambtenaren, die zich door keurigheid, schrandtheit en een goed gedrag onderscheiden, tot elèves voor de Inlandsche talen worden gekozen.

7°. Deze elèves zullen te Amboina, Malacca, Macassar, Batavia, Soerabaja en Djocjarta geplaatst, en gesteld worden onder het onmiddellijke opzicht van de zorg der Gouverneurs of Residenten, en zelfs des noodt, bij hen worden gehuisvest, met vrijlating om voor de kosten, ten behoeve der elèves gependeerd, eene declaratie in te dienen.

8°. De elèves, welke bij de Gouverneurs of Residenten, uit hoofde van hunne jeugd inwonen, zullen eene matige geldelijke toelage uit 's lands kas genieten; de anderen zullen op eene genoegzame wijze bezoldigd, en als ambtenaren beschouwd worden, onverminderd echter de plicht der Gouverneurs en Residenten, om meer bijzonderlijk acht te slaan op hunne gedragingen.

Behoort bij besluit van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indie, van 30 Maart 1819, n°. 14, (Staatsblad n°. 36.)

9°. Aan de elèves zal, van wege het Gouvernement, gelegenheid worden ge- geven, om grondig onderwijs in de Inlandsche talen te ontvangen, en om, door eene gestadige omgang met de Inlandsche boeften of hunne zonen, bekend te worden met de zeden, gewoonten en beschaafde spreekwijzen der Inlanders.

10°. De elèves zullen de zittingen der Inlandsche geregtshoven bijwonen, zullen gekozen worden, om de gezelschappen aan Inlandsche vorsten te vergezellen, en zullen, zoo veel mogelijk, bij het receptiëren van Inlandsche gezanten, en bij alle voor hen leerzame plechtigheden, tegenwoordig zijn.

11°. Zij zullen, op de bureaux der Gouverneurs en Residenten, onder de leiding der plaatselijke translateurs, tot het maken van vertalingen worden gebruikt, en zullen ook tot andere werkzaamheden kunnen geroepen worden, echter alleen voor zoo ver volbrektelijk werk is, om hun de reeds verkregene algemeene kennis te doen bijhouden, en zalks zonder nadet van hunne studien kan geschieden.

12°. De elèves zullen zich op elke plaats, bekend maken met de bijzondere tongvalen van het Javaansch en Maleisch, welke aldaar gesproken worden, en met de afzonderlijke talen, welke aldaar bestaan. Hunne bediening zal moeten bestaan uit inboorlingen des lands, geene andere dan Landstaal sprekende.

13°. De elèves worden benoemd door den Gouverneur Generaal, op zoodanigen voet, als door denzelven, in elk geval, zal worden noodig geacht.

14°. De Gouverneurs en Residenten zullen, onder ultimo Junij en December van elk jaar, aan den Gouverneur Generaal inzenden, omstandige en nauwkeurige be- rigten omtrent de vorderingen der elèves; de middelen, aangewend om hun de noodige onderwijs te verschaffen; de personen, daartoe gebezigd wordende, en die, met welke de elèves dagelijkschen omgang hebben, met bijvoeging hunner com- pteeren, in hoe verre de vatbaarheid en de inborst der elèves, hen al of niet geschikt maakt, tot het aannemen der talen en tot het verkrijgen der behablijkheid, om op eene gepaste wijze met den Inlander om te gaan.

Bij deze berichten zullen steeds moeten gevoegd zijn, proeven van de vorderingen der elèves.

15°. Wanneer de Gouverneur of Resident verzeent, dat een elève genoegzame vorderingen heeft gemaakt, om elders met nut te kunnen worden gebruikt, zal hij, met overlegging van de noodige bewijzen, daartoe voortdreef doen aan den Gouverneur Generaal.

Accordeert met het Register der Handelingen en Resolu- tien van den Gouverneur Generaal in Rade.
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 35.) BESLUIT van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indie, van 30 Maart 1819, n°. 3, houdende bepalingen, nopens de afgifte, uit 's lands pakhuizen, van materialen voor geautoriseerde werken, op de ondergeschikte residentien en buiten- etablissementen.

Is goedgevonden en verstaan:

Eerste bijk. Enk.
Ten tweede. Te verklaren, dat de voorschriften aan de Residenten van Samarang en Soerabaja, nopens de afgifte van materialen uit 's lands pakhuizen, bij Besluit van 1 Februarij h., n°. 16, gegeven, toepasselijk zullen zijn op alle de overige resi- dentien en buiten-etablissementen, en inziden te bepalen, gelijk wordt bepaald bij deze, dat de ondergeschikte Gouverneurs en Residenten, op de aanvraag en verant- woordelijkheid van de eerste aanwezende Inspecteurs, aan hen uit 's lands pakhuizen, voor zoo verre de voorraad zulks doogt, zullen moeten doen afgeven, zoodanige benoedigheden, als voorkomen op de begrootingen van werken, tot welker uitvoering autorisatie is verleend; onder gehoudenheid, van de rijde der officieren van de Genu, om bij die aanvragen uit te drukken, of de geelichte objecten al of niet zijn behrepen onder de, voor de werken, beschikbaar gestelde gelden, en zoo ja, van welk bedrag, ten einde den Gouverneur of Resident, voor de civile werken, en den Onder-inspecteur van de militaire administratie, ten aanzien der militaire werken, daardoor in staat te stellen, de voor die objecten uitgetrokken sommen dadelijk van de voor het werk toegesane gelden af te trekken; alles onverminderd de bevoegdheid, aan de Gouverneurs en Residenten gelaten, om de verstreking te weigeren, in geval zij vermeenen, dat de aanhanden zijnde voorraad ontoereikende is, of wel, dat de goederen, tot andere einden behoorende te worden gereserveerd; zullende zij echter verplicht zijn, om van de zoodanige weigering en van de redenen daarvan, kennis te geven aan den Gouverneur Generaal.

Accordeert met het Register der Handelingen en Besluiten van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal voornoemd.
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 36.) BESLUIT van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indie, van 30 Maart 1819, n°. 14, waarbij worden geprovideerd de modellen voor den legger van den aanslag der land- renten en de piëgema.

Is goedgevonden en verstaan: Goed te keuren, zoo als goedgekeurd worden bij deze, de modellen voor den legger van den aanslag der landrenten en de piëgema van dezelve, zoo als die aan dit Besluit zijn geannexegd.

Accordeert met het Register der Handelingen en Besluiten van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal voornoemd.
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

MODEL LEGGER.
LEGGER VAN DEN AANSLAG
der Landrenten van de Ongebouwde Eigendommen, over den jare 1800
LANDELIJKE INKOMSTEN.

RESIDENTIE

RILAND JAVA.

RESIDENTIE

LEGGER van het Kohier of het Grootboek van den Aanslag der Landrenten van de Ongebouwde Eigendommen, over den jare 1800

Doorloopende nummers	DERSA'S	GETAL DER	TARIEF DER PRODUCTEN.			AANSLAG.	RECAPITULATIE.			Namen der Districten.						
			Landbouwers of huverden.	Landbouw- of huverden.	Besamling.		Hooveit- hold.	Gelds- waarde.	Pak- huizen.		Opzive- bedrag.	Opzive- bedrag.	Inkom- men der huverden.			
van den Legger.	NAMEN.	N ^o .	Hayen.	Gewigten.	Guld.	fl.	Reas's.	N ^o .	Guld.	fl.	Guld.	fl.	Opzive- bedrag.	fl.	Opzive- bedrag.	fl.

REGTERSCHAP.
AFDELING.
N^o en n^o. van het Register der vorderingen en aanslagen.

LANDLIJKE INKOMSTEN

RESIDENTIE

LANDRENTEN.

Van den aanslag der Landrenten van de Ongebouwde Eigendommen, over den jaer 1800

No.	N A M E N.	G E T A L D E R			A A N S L A G.		
		Dessa's.	Huiseigenen.	Landbouwers of huurders.	Onzuiver bedrag.	Inkomen der Dessa's hoofden, procent.	Zuiver bedrag.
Generaal Totaal...							

Aldus opgemaakt, door mij ondergeteekenden Resident van den
Gezien en geverifieerd, door mij ondergeteekenden Inspecteur van de Financien in de afdeeling den

Ongebouwde eigendommen.

BELASTING 11.

Landrenten.
Residentie.

Landelijk inkomen.
Piagem No.

1°. Deze dienst ten bewijze, dat alle landerijen behoorende tot de Dessa, in het district No. zijn gebouwd van het Gouvernement, door het Dessa's hoofd, en de inwoners van gemelde Dessa, voor het loopende jaar 18 en voor een som van 2°. De huur is gerekend ingegaan te zijn, den vasten Januarij en te eindigen den laatste December van dit jaar.

3°. Het Dessa's hoofd moet, met de oudsten des volks in zijne dessa, de velden onder de ingezetenen verdeelen, naar billijkheid, zonder partijdigheid. Hij mag uit de verdeling geen winsten ontfangen, noch iets meer van de ingezetenen vorderen of ontvangen, dan de hierboven gemelde som bedraagt, welke door de gezamenlijke landbouwers moet worden opgebracht. Het Dessa's hoofd anders handelende, zal, als een knevelaar worden beschouwd.

4°. De in deze piagem bepaalde huur, zal, vóór den laatste December van dit jaar, geheel moeten zijn afbetaald.

5°. Het Dessa's hoofd moet zorgen, dat de landbouwers het door hen verschuldigde voldoen, zoodra zij daartoe in staat zijn, en moeten denken, die niet betalen, aan den Onder-collecteur en aan den Opzieder of Assistent-resident van zijn district bekend maken.

6°. De landbouwers kunnen landrenten betalen in geld of in producten. Het Gouvernement zal de producten aannemen in betaling:

De padie, de hangmat van 200 katjes of 250 pond voor f
Rijst, piket 100 " 125 " "
Koffij, " " 100 " 125 " "

7°. Het Dessa's hoofd is verplicht, om de landrenten, die hij in geld of in producten ontvangt, dadelijk aan het Gouvernement te leveren; wanneer hij luurorent in gebruik heeft, zal hij dadelijk worden afgeteerd, en hij zal als een landstief worden gestraft, wanneer hij de bij hem ontvangene gelden verveemdt of tot eigen gebruik berispt.

8°. Het geld moet gebracht worden bij den Onder-collecteur van zijne districten, en de producten moeten geleverd worden in het pakhuis No. te

9°. Voor elke roepij, welke het Dessa's hoofd aan het Gouvernement van de hier boven gemelde som der landrenten opbrengt, zal hem door het Gouvernement gegeven worden een dubbelteje of tien koperen duiten.

Gegeven te den 18

De Resident van

Piagem No.

Residentie.
Afdeling.
District.
Dessa.
Dessa's hoofd.

Onzuiver bedrag van den aanslag.
InRomen van het Dessa's hoofd.
Zuiver bedrag van den aanslag.
Vooruitbetaling op den bruto aanslag.

Tarief der Producten.

Padie, de hangmat van 200 katjes . . . f
Rijst, de piket 100 . . . . . f
Koffij, de " 100 . . . . . f

De producten te leveren in het pakhuis No. te

BEWIJS VAN BETALING.

Datum.	Specificatie.	Aanslag.			Verificatie van den Opzieder.
		Bruto.	8 1/2 pct.	Zuiver.	
1819.	De aanslag bedraagt . . . f Betalings voor den aanslag. In producten . . . f Padie, hangmat . . . f Rijst, piket . . . f In geld . . . . . f	f	f	f	
1 Junij.	Achterstand bij den aanslag. Betalings van den aanslag. In geld . . . . . f	f	f	f	
3 Aug.	Achterstand (Handteekening van den Onder-collecteur.) In padie, hangmat . . . f In geld . . . . . f	f	f	f	
	Achterstand (Handteekening van den Onder-collecteur.)	f	f	f	

(No. 37.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 13 April 1819, No. 5, houdende bepalingen ten aanzien der politie in de residentie Batavia.

is goedgevonden en verstaan, de volgende bepalingen te maken, ten aanzien der politie in de residentie Batavia.

1°. De residentie Batavia zal worden verdeeld in vier kwartieren, als:

Het noorder kwartier.
Uitmakende de stad en voorsteden.

Het ooster kwartier.

Het wester kwartier.

Het zuider kwartier.

2°. De limiten van het noorder kwartier uitmakende de stad en voorsteden, zullen als volgt:

Aanvang nemende van de uitmonding der Antioische rivier, langs dezelve tot den daarover gelegten brug; van daar langs den weg, loopende naar de gracht Sinar, en deze volgende tot de plaats, alwaar de oude slakken wordt ontmet.

Van daar langs den ouden slokkan, tot de plaats, alwaar dezelve eenen hoek vormt, en vervolgens in een rechte lijn tot de brug henoorden de Baasar te Weltevreden en verder langs de gracht van het kampement van dien naam, tot aan den grooten weg naar Buitenzorg.

Voorts deze weg volgende, tot aan dien, welke naar Tanabang leidt, en langs deze tot aan de brug over het spruitje mising, en van deze, in een rechte lijn, noordwestwaarts tot de brug over de krookot nabij Tanabang, en van daar, in een rechte lijn, tot aan den kottling.

Eindelijk van den kottling noordwestwaarts, langs de gegraven Grogol of zoogenaamde Hilgers-weg, en de ooster ring-sloot, en van het einde derzelve in een rechte lijn tot aan de zee.

3°. Enz.

4°. De stad en voorsteden zullen worden verdeeld in vijf wijken, en deze in zoo vele onderdeelen, als noodig zullen worden bevonden.

5°. De ommelanden zullen worden verdeeld in mandourschappen en wijken, na een behoorlijk onderzoek, op welke wijze deze verdeling het best met de plaatselijke gezondheid kan worden overeengebracht.

6°. In elk der vijf wijken van de stad en voorsteden van Batavia, zal worden gesteld een Onderschoot, als beambte der regtpolitie, onder zoodanige instructie, als nader zal worden bepaald.

7°. Ter vervolgving der politie-zaken, welke door de Onderschooten in de stad en voorsteden, dagelijks bij den Resident zullen worden aangebracht, zal aan den fiskaal, tot hulp, worden toegevoegd een ambtenaar, onder de benaming van Adjunct-fiskaal, die voor hem en in zijnen naam zal handelen.

8°. In het zuider kwartier zal het oprigt over de politie zijn opgedragen aan den Assistent-Resident der ommelanden, in persoon geholpen door eenen Onderschoot. In de ooster en wester kwartieren zullen achtoude worden gesteld, aan eiken van welke zal zijn toegevoegd een Onderschoot, al welke ambtenaren geheel ondergeschikt zullen zijn aan den Resident, en den Assistent resident voor de ommelanden.

9°. Enz.

10°. In de ommelanden zullen de Hoofden der mandourschappen en de Wijkmeesters de functien waarnemen, bij het Reglement op de administratie der politie en op de regisvordering onder den inlander, aan de Divisie-hoofden opgedragen, en zullen hunne rapporten onmiddellijk doen aan den Assistent resident of Schoot van het kwartier.

11°. De Hoofden der mandourschappen en Wijkmeesters, zullen echter hunne functien geheelig bepalen, tot die van beambten van politie, en zullen zich zorgvuldig hebben te onthouden van de regtspraak, welke bij het vengemelde Reglement aan de Divisie-hoofden, zoo in civile als in politie zaken is toebetrouwd. In alle geschillen van dien aard, hoe gering ook, zal de beslissing toebehooren aan de Landraden, die daarin zonder appel, zullen rogt doen, voor zoo verre de zaken niet van dien aard zijn, dat dezelve reeds ter eerser instantie voor die haden hadden moeten gebracht worden, en dat van die beslissen, bij art 137 van gemeld Reglement, het appel is toegestaan.

12°. In elk der drie kwartieren, uitmakende de ommelanden van Batavia, zal ter assistentie bij de Landraden, worden benoemd, een Jaka en een Panghoeloe.

13°. Enz.

14°. De kleeding der politie-dienaren zal zijn als volgt:
Een korte blaauwe rok met groenen kraag en opslagen, blaauwe broek en witte linnen borstrok en een sabel, hangende aan een' zwarten band om het lijf, voorzien van een koperen plaat, waarop zal worden gegraveerd het woord Politie, misgaders het nummer, dat de houder in de rolle der politie dienaren heeft.

15°. Enz.

Accordeert met het register der handelingen en resolutien van den Gouverneur Generaal in Rade.
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(No. 38.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 16 April 1819, No. 3, waarbij goedgevonden wordt, het Reglement en Tarif op de berekening, validering, afschrijving en vergoeding van onderwigen en spillagien van de Pakhuismeesters en de overheden van schepen.

is, na deliberatie, goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk. Te arresteren zoo als gearresteerd wordt bij deze, het Reglement en Tarif op de berekening, validering, afschrijving en vergoeding van onderwigen en spillagien van de Pakhuismeesters in Nederlandsch Indie en voor de Overheden van schepen, voor het Gouvernement op vracht varende, zoo als hetzelfde aan deze Resolutie is geannexeerd.

Ten tweede. Enz.

Accordeert met het register der handelingen en resolutien van den Gouverneur Generaal in Rade.
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

Behoort bij de Resolutie van den Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indie in Rade, van 16 April 1819, No. 3, (Staatsblad No. 28.)

REGLEMENT op het berekenen, valideren, afschrijven en vergoeden van spillagien en onderwigen van de Pakhuismeesters in Nederlandsch Indie, misgaders voor de Overheden van schepen voor het Gouvernement op vracht varende.

Art. 1. De spillagie, bij het na te melden Tarif bepaald, wordt alleen toegestaan om de Pakhuismeesters en Scheepsoverheden, misgaders andere bewaarders en overbrengers van 's lands goederen, hoe ook genaamd, te dekken tegen tekortkomingen, welke werkelijk en zonder hunne schuld of toedoen zijn ontstaan.

2. Elk minder verlies dan de spillagie, alsmede alle overwigen en overbevingingen op bewaarde en overgevoerde goederen, blijven het eigendom van den Inlander.

3. Aan de Pakhuismeesters en scheepsoverheden zal niet worden ten laste gebracht, het bederf aan de bewaarde of overgevoerde goederen ontstaan, mis zij aantoonen en bewijzen, dat hetzelfde niet is veroorzaakt door verzuim of verkeerde behandeling van hen zelve of hunne onderhoorigen.

4. Minderheden, veroorzaakt door spillagie en bederf, zullen niet mogen afgevoerd worden, dan op speciale autorisatie, op de wijze hieronder te bepalen. Meerderebeden echter zullen dadelijk bij de bevinding derzelve, moeten ingeoomen worden, en zal daarvan in gelijker tijd, rapport worden gedaan aan den ambtenaar, aan wien de Pakhuismeester, die de meerderheid bevindt, onmiddellijk ondergeschikt is.

5. Wanneer bij de Pakhuismeesters goederen ontvangen worden in kassen, barden, soekels, balies en diergelijken, welke inhoud aan slukken, maas, of of geten wigt, niet zuiver kan worden ingeoomen, zullen zij het bruto gewigt, bij hunne kassen, balen, soekels, balies en diergelijken, dat bruto gewigt met een onderhoekje te verhandelen en te verantwoorden, mis zij goederen bekend gesteld, en overigens de scheidende nummer of merk op elk derzelve worde bekend gesteld, en zich bevinden in eenen welgecoonden kassen, balen, soekels, balies en diergelijken, zal zich bevinden in eenen welgecoonden kassen, balen, soekels, balies en diergelijken, bij de conditioneerd en ongehandeld staal.

6. Ingeval een of meer kassen, balen, soekels, balies en diergelijken, bij de conditioneerd en ongehandeld staal, niet wel geconditioneerd zijn, of dat er verschil is in het bekende gewigt, vangt, niet wel geconditioneerd zijn, of dat er verschil is in het bekende gewigt,

bruto gewigt, zullen de Pakhuismeesters tot het netto wegen, tellen of meten overgaan, doch niet anders, dan in tegenwoordigheid van Gecommiteerden, de benoeming van welke door de Pakhuismeesters, dadelijk na de bevinding, in geschrifte zal worden verzoekt van de autoriteit, onder welke zij onmiddellijk staan.

7. Van elke opening, naweging, natelling, of nameting, in tegenwoordigheid van Gecommiteerden, zal worden opgemaakt behoorlijk proces-verbaal, om te dienen waar het behoort.

8. De Pakhuismeesters, zoo wel als de scheepsoverheden, zijn verantwoordelijk voor alle fusten, kasten, balen, sockels, zakken, en voor alles wat tot inpakking, binding of emballage gediend heeft, en novens de goederen is ontvanger.
9. Ten aanzien der specerijen wordt, in het bijzonder bepaald, dat, in geen geval, eenige opening van kisten, vaten, sockels, balen, zakken, of diergelijken, specerijen inhoudende, zal mogen geschieden, dan ten overstaan van expresse Gecommiteerden, welke reize te benoemen door de autoriteit, aan welke de Pakhuismeester onmiddellijk ongedrucht is.

10. In zilver voege zal het garbieren der notenmuskat, altijd geschieden moeten in tegenwoordigheid van speciale Gecommiteerden.

11. Opdat de hoovestdaende bepalingen naauwkeurig zouden kunnen gevolgd worden, zal voortaan, bij den afscheep van Gouvernements goederen, op elke kist, kasse, vat, pak, baal, kannaasjer en diergelijken, terwijl het gewogene nog op de schaal ligt, het bruto gewigt gemerkt, en de hoeveelheid of het gewigt op de factuur en het cognossement van lading duidelijk en naauwkeurig bekend gesteld worden. In zilver voege zal worden bekend gesteld, het getal der kisten, zakken, vaten en diergelijken, waarin de goederen zijn bevat, alsook het merk of nommer, waarvan dezelve zijn voorzien, terwijl voorts de scheepsoverheden, voor rekening van het Gouvernement op vracht varende, verplicht zullen zijn, bij het cognossement van lading behalve voor het getal, ook nog te teekenen voor de hoeveelheid, mitsgaders voor de soort of kwaliteit der bij hen ter vervoer ontvangen wordende goederen, met vrijheid echter, om daarbij te voegen zoodanige aanmerkingen, als zij, ter verzekering hunner eigene belangen, zullen vermenen te behooren.

12. Bij den afscheep zal naauwkeurig aangeteekend, en bij het cognossement speciaal genoteerd worden, of de scheepsoverheden het goed bruto of netto, bij het gewigt of bij de maat ontvangen hebben, dan wel of hetzelfde hun is voorgegeld; bij vervoer van tin zal aangeteekend worden, het getal der schuitjes de groote van de kleine stukken onderscheidende, en bij het overbrengen van suiker, enz het tarra der kannaasjer, zakken en diergelijken, alsmede hoeveel aan gewigt te gelijk op de schaal is geweest, ten einde daarop, bij ontlevering, te kunnen schit slaan, en het goed op dezelfde wijze te kunnen doen afleveren, waarop hetzelfde ontvanger is.

13. Ten wegezel, zal nimmer meer, dan vijf of zes honderd ponden mogen bedragen, en om de tien wegezel zal het goed en de gewigten van schaal moeten verwisselen.

14. De Scheepsoverheden zullen verplicht zijn, alle goederen, door hen ter vervoer ontvangen, getrouwelijk in 's Gouvernements pakhuizen over te brengen, en beginnen moeten te verantwoorden de stukken, kisten, zakken, pakken, vaten en diergelijken, gemerkt, zoo als bij het cognossement van lading is bekend gesteld, waarna eerst tot het verifiëren van het getal, gewigt of de maat zal worden overgegaan.

15. Wanneer echter eenige kisten, kasten, balen of diergelijken, met stuk of pond gemerkt, aan de Scheepsoverheden behoorlijk gesloten, goed geconditioneerd en verzegeld afgeleverd zijn, zullen zij kunnen volstaan, met zoodanige kisten, kasten, balen of anderen pakken, ongeopend, gaaf, ongeschonden en goed geconditioneerd en verzegeld, wederom te verantwoorden, zonder in dat geval, voor den inhoud aansprakelijk te zijn, mits in allen geval het bruto gewigt overeenkome.

16. Bij het overbrengen van suiker en tin, zullen de scheepsoverheden kunnen volstaan, in het eerste geval, met de ontlevering van het bruto gewigt, en in het laatste, met dat van het aantal schuitjes door hen ontvangen, mits dezelve gaaf en ongeschonden zijn.

17. Ten aanzien van de suiker en het tin wordt nog bepaald, dat, nadat de kannaasjer suiker en de schuitjes tin rigtigt en ongeopend en ongeschonden afgeleverd zijn, en de schuitjes tin overeenkome met het ingeladen getal, deselve in presentie van de Scheepsoverheden, door een commissie, daartoe door de plaatselijke autoriteit te benoemen, naauwkeurig zullen nagevogen en de kannaasjer getard worden, ten einde aldat het juiste gewigt te constateren.

18. Geene afscheppingen uit, of ontvangsten in 's Gouvernements pakhuizen hoognaam, zullen in den vervolge mogen gedaan worden, anders, dan ten overstaan van beide partijen, namelijk den afleveraar en den ontvanger, dan wel van iemand hunner twee, welke echter daartoe schriftelijk door hen zal moeten geautoriseerd en geconsignt zijn, in het bijzonder zullen de Scheepsoverheden gehouden zijn, bij de ontvangst en de weging, door hunne persoonlijke tegenwoordigheid en door pertinenta aantekeningen van het gewigt, voor hunne belangen te waken, en zij zullen zich nimmer kunnen beroepen op ontwaagsten en afleveringen ter goeder trouw, en buiten hunne tegenwoordigheid gedaan.

19. De Pakhuismeesters, zoo wel als de Scheepsoverheden, die zullen bevonden worden schuldig te zijn, aan het ter kwader trouw achterhouden of verduisteren van goederen, hun ter bewaring of tot den vervoer toebetroofd, zullen dóbwege erinmijdelijk actionabel, en behalve de vergoeding der schade, onderworpen zijn aan zoodanige straffen, als bij de wetten daartoe zijn bepaald.

20. Alle bewaarders en vervoers van 'lands goederen, zijn tot vergoeding gehouden en verplicht, tekenen reize wanneer door verzuim, gebrek aan voorzorg, dan wel anderszins door hun toedoen, eenige schade of minderheid aan die goederen ontstaat. Mitsdien zal in geen geval, zelfs dan met wanneer lijken voorhanden zijn, dat er geene kwade trouw heeft plaats gehad, eenige spillage worden te goed gedaan, zoo niet bij behoorlijk bevestigde verklaring blijkt, dat de mindere hoeveelheid of het bederf is veroorzaakt, buiten toedoen van den bewaarder of vervoerder.

21. Bij bevinding van eenige minderheid of bederf, zullen de bewaarders of vervoersders gehouden zijn, daarvan een naauwkeurige verklaring aan den Gouverneur, Resident of eerst aanwezige civile autoriteit te geven, met duidelijke aanhaling tevens van de redenen, waaraan zij de minderheid of het bederf toeschrijven.

22. Voor zoo veel aangaat de scheepsoverheden, zal de verklaring, in het voorgaande artikel bedoeld, mede moeten onderteekend zijn door ten minste twee opvallende van het schip of vaartuij, met welk de goederen zijn overgevoerd, en in allen geval, door den eersten officier of stuurman.

23. De Gouverneurs, Residenten of eerst aanwezige civile autoriteiten, oordeelende dat de opgegeven oorzaken der minderheid of schade, voldoende en aanneemelijk zijn, zullen de bevestiging der ingelverde verklaring laten gevolgd nemen, mits de bevonden minderheid of het bederf niet te boven ga de spillage, bij het ondervolgende tarief toegestaan.

24. De bevestiging zal geschieden voor de plaatselijke civile autoriteit.

25. De verklaring bevestigd zijnde, door de personen die dezelve hebben gegeven, zal daarop de afschrijving van het mindere of het bederf kunnen gevolgd nemen.

26. In het tegenovergestelde geval, namelijk, wanneer de Gouverneur, Resident of eerst aanwezige civile autoriteit, oordeelt, dat de aangegevene redenen voor de minderheid of het bederf onvoldoende en onaanneemelijk, dan wel van dien aard zijn, dat meerdere ophelderingen dienstig zijnde worden verzoekt, als ook wanneer de minderheid of het bederf de toegestane spillage te boven gaat, zal de verklaring worden gesteld in handen eenor commissie van onzijdige personen, ten einde sammler en met den meesten spoed het noodige onderzoek daarin te bewerkstelligen.

27. De processen-verbaal van het voorschreven onderzoek, zullen met de bijlagen, behoorlijk geauthenticeerd, zoo spoedig doentlijk, gezonden worden aan de Hoofddirectie van financiën, die deselve zal examineren, en met hare consideratiën en advijs, aan den Gouverneur Generaal aanbieden, om daarop verder, naar verzoek van zaken, te beslissen.

28. De spillage zal worden berekend naar het volgende.

TARIEF.

Voor de Pakhuismeesters en andere vervoersders.

Soort van goederen.	Op partijen, binnen het jaar ontgeleverd of afgeschcept.	Op partijen over het jaar gelegen hebbende.
Aluin. A.	2 per 100 pond.	3 per 100 pond.
Boter. B.	5 dito.	5 dito.
Dranken, Olie en veriere mate waren, op bottels of fleschen ontvangen. D.	2 percent.	2 percent.
Dito, op fusten ontvangen. Dinding.	1/2 dito.	5/2 dito.
Gommen en Gomlak. G.	2 per 100 pond.	5 per 100 pond.
Harpuis. H.	2 dito.	3 dito.
Katjang. K.	2 dito.	3 dito.
Kamfer.	20 pond per koyang.	50 pond per koyang.
	1 per 100 pond.	1 1/2 per 100 pond. Twee jaargeleegen hebbende 2 1/2 en vervolgens alle jaar 1 en honderd meerder, uit hoofde van deszelfs vermindering.
Kardamon.	1 dito.	2 per 100 pond.
Kapok.	4 dito.	5 dito.
Katoen.	1 dito.	2 dito.
Kaajjer.	2 dito.	2 dito.
Kolljbonen.	1 dito.	1 1/2 dito.
Kopkr. (Japansch).	1/3 dito.	1/3 dito.
Peper. (ongecharpte).	1 dito.	2 dito.
Peper. (gecharpte).	1/2 dito.	1 dito.
Pik. (Bassamer (Manillas)).	4 dito.	5 dito.
Poejoek.	2 dito.	3 dito.
Radio.	5 dito.	8 dito.
Radix China. R.	2 dito.	3 dito.
Rijst.	10 pond per koyang.	100 pond per koyang.
Salpeter. S.	2 per 100 pond.	3 per 100 pond.
Sappanhout.	1 dito.	2 dito.
Schotplaten.	2 dito.	3 dito.
Spek. (gezouten).	5 dito.	8 dito.
Spijkers.	1 dito.	1 1/2 dito.
Staal.	1 dito.	1 1/2 dito.
Suiker. (poeder).	1 dito.	2 1/2 dito.
Tamarinde. T.	3 dito.	4 dito.
Teer.	4 dito.	5 dito.
Tin.	1/8 dito.	1/8 dito.
Verfstoffen. V.	1/2 dito.	1 dito.
Viesch. (gezouten).	5 dito.	5 dito.
Was. W.	2 dito.	3 dito.
Zeep. Z.	2 dito.	2 dito.
Zout.	5 dito.	5 dito.
Zwavel.	3 dito.	5 dito.

Voor de Scheepsoverheden en andere vervoersders.

Aluin	A.	3 per 100 pond.
Boter	B.	5 per dito dito.
Dranken, in bottels of fleschen	D.	2 percent.
Dito, in vaatwerk	D.	6 dito.
Voelie, zie specerijen.	F.	
Garrifioel nagelen, zie specerijen.	G.	
Gommen	H.	3 per 100 pond.
Harpuis (Inlandsche), los ontvangen wordende	H.	5 per dito dito.
Dito in zaken	H.	4 per dito dito.
Dito (Europesche)	H.	3 per dito dito.
Katjang	K.	20 pond per koyang.
Kamfer (Japansche)	K.	1 1/2 per 100 pond.
Kaneel, zie specerijen.	K.	
Kardamon	K.	2 per dito dito.
Kapok	K.	4 per dito dito.
Katoen	K.	2 per dito dito.
Kaajjer	K.	3 per dito dito.
Kolljbonen	K.	1 per dito dito.
Koper (Japansch)	K.	1/3 pond op ieder kistje wegende 100 Japansche katjes 12 1/2 pd. Amsterdamsch.
Nagelen	N.	
Notcu-muskat	N.	Zie specerijen.
Olie	O.	8 percent.
Peper	P.	2 per 100 pond.
Pik	P.	4 per dito dito.
Poejoek	P.	3 per dito dito.
Radio	P.	8 per dito dito.
Radix China	R.	2 per dito dito.
Rijst (nieuwe)	R.	50 pond per koyang.
Dito (overjarige)	R.	100 dito per dito.
Salpeter	S.	2 per 100 pond.
Sappanhout	S.	2 per dito dito.
Schotplaten	S.	1 per dito dito.
Specerijen in soorten, namelijk Nagelen, Noten, Voelie en Kaneel	S.	1 per dito dito.
Spek. (gezouten)	S.	5 per dito dito.
Spijkers	S.	1 per dito dito.
Staal	S.	1 per dito dito.
Suiker (poeder)	S.	2 per dito dito.

Note. Deze 2 per 100 pond, te laten strakken ten laste van de Scheepsover-

heden, bijaldien het bruto gewigt der kannassers niet accordeert met het bruto gewigt in het cognosement, doch integendeel ten favoure van de afzenders, wanneer het bruto gewigt accordeert en er echter een verschil in de tarra der kannassers bevonden wordt.

Tamarinde	4	per 100 pond.
Teer	8	per dito dito.
Tia	1/8	per dito dito.

N.B. Dit komt ten favoure der afzenders, bijaldien het getal schotjes accorderende, bij het nawegen eene minderheid bevonden wordt.

V. Vleesch (gezouten)	5	per 100 pond.
W. Was	2	per dito dito.
U. IJzer	1 1/2	per dito dito.
Z. Zout, bij vervoer buiten Java	5	per dito dito.
Zout, bij vervoer van de eene plaats van Java naar de andere	5	per 100 pond.
Zwart	5	per dito dito.

29. Alle vergoedingen, zoo wel van minderheden als van bederf, zullen worden berekend naar den uitkoop- of marktprijs, voor de bewaarders ter plaatse, alwaar de goederen zijn liggende, en voor de vervoerders ter plaatse van de aflevering. Aldus gearresteerd bij den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië in Rade, den zestienden April des jaars achttien honderd en negentien.

Mij bekend, De Algemeene Secretaris, J. G. BAUD.

(N°. 39.) BESLUIT van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, van 23 April 1819, n°. 8, houdende nadere explicatie van art 24, van het Reglement op de heffing der in- en uitgaande regten.

Is goedgevonden en verstaan, bij wijze van explicatie van Art. 24 van het Reglement op de heffing der inkomende en uitgaande regten, bepalende: dat geen toelagensoeffenen zullen mogen worden in- of uitgeoefend, noch ook te lande vervoerd, zonder de uitdrukkelijke vergunning van den Gouverneur Generaal, te verklaren; dat daaronder niet moeten worden verstaan, zoodanige wapenen, als noodig zijn tot het verdedigen der kustvaartuigen tegen de zeerovers, maar dat tot het naar en van boord brengen van zoodanige wapenen, permissie zal kunnen worden verleend door de respectieve Residenten, mits zich vooraf verzekende, dat die wapenen niet als voorwerpen van handel worden vervoerd, en dat deszelve werkelijk voor de zekerheid der vaartuigen noodig zijn.

Accordeert met het register der handelingen en Besluiten van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië.

De Algemeene Secretaris, J. G. BAUD.

(N°. 40.) BESLUIT van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, van 8 Mei 1819, n°. 6, houdende eenige voorschriften bij de uitbetaling der gepensioneerden uit het Weduwen- en wezenfonds der civile ambtenaren, in acht te nemen.

Is besloten:

Alle Landsontvangers aan te schrijven, gelijk dezelve worden aangeschreven bij dese:

1°. Om, naar aanleiding van art. 4 van het Besluit van Commissarissen Generaal, van 4 Maart 1817, n°. 10, (Staatsblad n°. 11), bij de uitbetaling van de geauthoriseerde pensioenen, gratificatie, en onderstanden uit het Weduwen- en wezenfonds voor civile ambtenaren, zich niet alleen te verzekeren, dat de gebeneficierden werkelijk in leven zijn, maar ook dat derselver recht op pensioen nog in zijn geheel bestaat; en daartoe te verzoeken.

Voor de zedenden.

Attestatiën de vita, en bewijs van inwoning op de plaats der uitbetaling, Certificaat van weduwnestaat.

Voor de kinderen en wezen.

Attestatiën de vita, en bewijs van inwoning op de plaats der uitbetaling. Certificaat voor de jongens, dat zij niet in civile of militaire betrekking en beneden de 18 jaren oud zijn; en voor de meisjes, dat zij minderjarig en ongehuwd zijn; met last, deze bewijzen, nevens de kasrekening, aan Directeuren van gemeeld civil Weduwen- en wezenfonds in te zenden.

2°. Om tekenen, wanneer eene weduwe van eeneu civilen ambtenaar of van een Koloniaal zeeofficier, dan wel de voogden van kinderen of wezen van civile ambtenaren of van Koloniale zeeofficiëren, welke uit het civile Weduwen- en wezenfonds pensioen of onderstand genieten, hetzelfde pensioen of onderstand niet komen ontvangen, dan wel in gebreke blijven, om de geteueiseerde bewijzen van leven en recht tot onderstand in te zenden, alsdan dadelijk het noodige onderzoek te doen naar de redenen van dit achterblijven, met last om bij bevinding dat het recht op pensioen van de weduwe, of een of meer der kinderen of wezen, heeft opgehouden, daarvan onverwijld kennis te geven aan de Directie van het fonds.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië.

De Algemeene Secretaris, J. G. BAUD.

(N°. 41.) BESLUIT van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, van 8 Mei 1819, n°. 10, waarbij gearresteerd worden, de Provisionele bepalingen voor de gewone aanstellingen van Kadets en Luitenants bij de Koloniale Marine, en het exam en van dese laatste.

Is besloten, te arresteeren de Provisionele bepalingen, betrekkelijk de gewone aanstellingen van Kadets en Luitenants bij de Koloniale marine en het exam en van dese laatste, zoo als dezelve, aan dit Besluit zijn geannexeeerd, met last op den Chef der Koloniale marine, om dese bepalingen in werking te brengen.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië.

De Algemeene Secretaris, J. G. BAUD.

(N°. 42.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 10 Mei 1819, n°. 8, omtrent den uitsluitenden handel en verkoopsprijs van het zout te Palembang en Banka.

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk. enz.

Ten tweede. Maar eestindig van het bepaalde bij art. 9 van het Besluit van Commissarissen Generaal van 19 Junij 1818, n°. 19, te arresteeren de Publicatie, aan

Ten derde. Enz.

Ten vierde. Te bepalen, dat, zoo wel te Palembang, als op het eiland Banka, het zout uit 'slands pakhuizen zal worden verkocht, bij geene kleinere hoeveelheid dan een pikol, en voor den prijs van vier guldens Inlandsch de pikol.

Accordeert met het register der handelingen en resolutiën van den Gouverneur Generaal in Rade.

De Algemeene Secretaris, J. G. BAUD.

Behoort bij de Resolutie van den Gouverneur Generaal in Rade, van 10 Mei 1819, n°. 8, (Staatsblad n°. 42.)

PUBLICATIE.

Wij GOBERT ALEXANDER GERARD PHILIP BARON VAN DER CAPELLEN, Kommandeur, van de Orde van den Nederlandschen Leeuw, Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië, enz. enz. enz.,

IN RADE:

Aan allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doen te weten: Alzoo wij besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 19 Junij 1819, n°. 18, (art. 9) is bepaald, dat de handel in zout op Palembang en Banka bij uitsluiting aan het Gouvernement zal worden getrokken;

Zoo is het, dat wij hebben goedgevonden en verstaan, van nu af aan een ieder te verbieden, om te Palembang of Banka of dierzelf onderhoorigheden, van welke plaats het ook zijn mogt, zout in te voeren, anders, dan voor rekening en op last van de Hooge Regering dazer landen; zullende een ieder die strijdig met dit verbod mogt handelen, buiten de verbeurdverklaring van het zout, nog ondergaan zoodanige straffen, als op den handel en invoer van verboden waren zijn gesteld.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in alle residentiën en alomne worden afgekondigd en aangeplakt in de Nederlandsche, Inlandsche en Chineseke talen.

Lasten en bevelen voorts, dat alle hoogere en lagere collegiën en ambtenaren, justitiëren en officieren, ieder voor zoo veel hem aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering dezes de hand zullen houden, zonder eenige oogluiking of aanzien des persoons.

Gegeven te Batavia, den tienden Mei, een duizend acht honderd en negentien. VAN DER CAPELLEN, Ter ordonnantie van den Gouverneur Generaal in Rade. De Algemeene Secretaris, J. G. BAUD.

(N°. 43.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 10 Mei 1819, n°. 11, waarbij de bepalingen omtrent de vacantiën voor het Hooge Geregtshof, op den Raad van Justitie te Batavia, onder eene restrictie, worden toepasselijk verklaard.

Is goedgevonden en verstaan, de bepalingen bij de Instructie voor het Hooge Geregtshof, omtrent de vacantiën voorkomende, ook toepasselijk te verklaren op den Raad van Justitie te Batavia, onder deze restrictie negtens, dat daaronder niet zullen begrepen zijn de eerste woensdagen na Paschen en Pinksteren, op welke dagen de Raad van Justitie geene vacantië zal hebben.

Accordeert met het register der handelingen en resolutiën van den Gouverneur Generaal in Rade.

De Algemeene Secretaris, J. G. BAUD.

(N°. 44.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 14 Mei 1819, n°. 6, omtrent den uitsluitenden handel en verkoopsprijs van het zout te Pontiana, Mampawa en Sambas.

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk. enz.

Ten vierde. Te bepalen, dat de handel in zout op Pontiana, Mampawa en Sambas, bij uitsluiting zal worden gedreven door het Gouvernement, en daarvan kennis te geven aan den volke, bij de Publicatie aan deze resolutie geannexeeerd.

Ten vijfde. Te bepalen, dat het zout te Pontiana, Mampawa en Sambas, uit 'slands pakhuizen zal worden verkocht in geene mindere hoeveelheid, dan een pikol, en tegen den prijs van vier guldens en vijftien stuivers Inlandsch, de pikol.

Ten zesde. Enz.

Accordeert met het register der handelingen en resolutiën van den Gouverneur Generaal in Rade.

De Algemeene Secretaris, J. G. BAUD.

Behoort bij Resolutie van den Gouverneur Generaal in Rade, van 14 Mei 1819, n°. 6, (Staatsblad, n°. 44.)

PUBLICATIE.

Wij GOBERT ALEXANDER GERARD PHILIP BARON VAN DER CAPELLEN, Kommandeur van de Orde van den Nederlandschen Leeuw, Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië, enz. enz. enz.,

IN RADE:

Aan allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doen te weten: Alzoo wij in overweging genomen hebben, de noodzakelijkheid om de bepalingen op den handel in zout in de etablissementen van Pontiana, Mampawa en Sambas, op het geheel in overeenstemming te brengen met die, welke op dat onderwerp op het eiland Java in werking zijn.

Zoo is het, dat wij hebben goedgevonden en verstaan, van nu af aan een ieder te verbieden, om te Pontiana, Mampawa, Sambas, en dierzelf onderhoorigheden, van welke plaats het ook zijn mogt, zout in te voeren, anders dan voor rekening en op last van de Hooge Regering dazer landen; zullende dergen, die dit verbod en op last van de Hooge Regering dazer landen; zullende dergen, die dit verbod mogt overtreden, buiten de verbeurdverklaring van het zout, nog ondergaan zoodanige straffen, als zijn gesteld op den handel en invoer van verboden waren.

En opdat niemand hiervan onwetendheid zoude voorwenden, zal deze in alle residentiën en alomne worden afgekondigd en aangeplakt, in de Nederlandsche, Inlandsche en Chineseke talen.

Lasten en bevelen voorts, dat alle hoogere en lagere collegiën en ambtenaren, justitiëren en officieren, ieder voor zoo veel hem aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering dezer de hand zullen houden, zonder eenige oogluiking of aanzien des persoons.

Gegeven te Batavia, den veertienden Mei des jaars een duizend acht honderd en negentien. VAN DER CAPELLEN, Ter ordonnantie van den Gouverneur Generaal in Rade. De Algemeene Secretaris, J. G. BAUD.

(N°. 50.) BESLUIT van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandisch Indië, van 11 Junij 1819, n°. 1, waarbij wordt goedgekeurd het Tarif van rantsoenen voor de Koloniale en Koninklijke Marine in Indië.

Is goedgevonden en verstaan :

Eerstelyk. Met alteratie, in zoo verre, van het Besluit van Commissarissen Generaal, van 14 Julij 1816, n°. 7, (Staatsblad n°. 2.) te artdereeren, het volgende Tarif van rantsoenen voor de schepen en vaartuigen der Nederlandische Koninklijke Marine, in Indië gestationeerd, en voor de Europeesche manschappen van de Koninklijke Koloniale Marine, mitsgaders voor alle personen, geene Inlanders zijnde, welke in 's Konings dienst worden over toe gevoerd.

In see en op de reede.

- 20 ponden rijst 's maan 4
1 's gedroogde visch 's weeks.
1 's varkens-vet of gic 's weeks.
1/2 NB. Een dezer artikelen niet goed te krijgen zijnde, zal voor 1/4 pond varkens vet of gic, een muisje olie worden verstrekt.
1 muisje olie 's weeks.
1/2 pond Indij 's weeks.
1 's suiker 's weeks.
1/16 's thee 's weeks.
1/2 's tamarinde 's weeks.
3 muisjes inlandschen, of 2 muisjes hollandschen azijn, 's weeks.
1 lood peper 's weeks.
1 muisje strak per dag.
6 oncen zout per week.
2 's gedroogde uijen 's weeks.
3 ponden hard brood of bes-hout 's weeks.
1/2 's podding meel, of dit niet verkrijgbaar zijnde, 2 ponden aardappelen en groente tot halspot, eenmaal 's weeks.
1/3 's sago per week.
NB. Bij de sago zal bovendien 1 muisje hollandschen azijn per hoofd worden verstrekt.

In see.

- 6 ponden katjang boonen 's maands.
1 1/2 's gerookt spek 's weeks, 4 1/2 pond ieder maal.
1 's gezouten vleesch, of versch spek 's weeks.
Op de reede.
3 ponden versch vleesch in de week, of zoo dit niet verkrijgbaar is, 3 ponden versch spek.
2 stinvers groenten en 1/2 pond aardappelen per hoofd, drie maal in de week voor poepsas.
1 pond versch spek of gezouten vleesch 's weeks.
NB. drie maal 's weeks zal per zes koppen 1 pond rijst voor de poepsas worden te goed gedaan.

Ten tweede. Ent.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandisch Indië. De Algemeene Secretaris, J. C. BAUD.

(N°. 51.) BESLUIT van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandisch Indië, van 12 Junij 1819, n°. 2, houdende bepalingen, ten aanzien van het presenteren en uithalen van wissels door de Gouverneur en Residenten, op de Algemeene kas van Nederlandisch Indië afgegeven wordende.

Is goedgevonden en verstaan :

Met volgende te bepalen, ten aanzien van het presenteren en uithalen van wissels, welke door de Gouverneur en Residenten op de Algemeene kas van Nederlandisch Indië worden afgegeven.

Eerstelyk. Alle wissels, onder de voorengemelde descriptie vallende, zullen in de eerste plaats, gepresenteerd worden aan den Resident van de plaats, alwaar de houder woonachtig is.

Deze zal op den wissel, onder zijne eigene handteekening, den dag der presentatie bekend stellen, en zal den wissel overgeven aan den Resident tegen een receipt, waarop de inhoud des wissels, voor zoo veel nodig, benevens de dag der presentatie zal moeten worden geprecificeerd.

Ten tweede. De Resident zal den alzoo gepresenteerden wissel met zijne consideratie aan den Gouverneur Generaal zenden, met bijvoeging, waar de houder verlangt dat de uithaling geschiede.

Ten derde. De qualificatie tot uithaling verleend zijnde, en op den wissel geene aanmerking vallende, wordt het zigt gevend te zijn ingegaan van den tijd der presentatie.

Ten vierde. De autoriteiten zijn verplicht, alle ter acceptatie aangeboden wissels, mitsgaders de vertoeken om uithaling uit eens andere dan de gespecificeerde kas, van de houders in persoon aan te nemen, zonder in dit geval, noch in het algemeen, in den loop der geheele handeling het indienen van requesten of andere documenten op zegel te mogen vergen; wordende uitdrukkelijk verstaan, dat de houders van alle in deze bedoelde wissels aan geene andere zegelgelden zullen onderhevig zijn, dan voor de zegels, waarop de wissels zelve zijn geschreven.

Ten vijfde. Het zal de plicht van alle daarbij geconserveerde collegien en ambtenaren zijn, en hun wordt bij deze op het sterkste aanbevolen, te zorgen dat de geconserveerde wissels steviglijk en den vervaldag worden uithaald, en dat, in het algemeen, den houders van wissels op den lande, zoo veel dienstijk, het verkrijgen lunnar betaling werde gemakkelijk gemaakt.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandisch Indië. De Algemeene Secretaris, J. C. BAUD.

(N°. 52.) BESLUIT van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandisch Indië, van 13 Junij 1819, n°. 11, houdende last op de Residenten van Batavia, Samarang en Sourabaja, om door hunne handteekeningen te bekrachtigen, de verklaringen die, door de Ontvangers der inkomende en uitgaande regten, op de manifesten der naar Nederland vertrekkende schepen gesteld worden.

Is goedgevonden en verstaan :

Eerstelyk. De Residenten van Batavia, Samarang en Sourabaja, elk in den zinnen, speciaal te authoriseren, om door hunne handteekeningen te bekrachtigen de verklaringen, welke ten gevolge van art. 28 van het Reglement op de inkomende en uitgaande regten, en art. 29 en 30 van de Instructie voor de Ontvangers van die middelen, door de lastbegrinde ambtenaren worden gesteld, onder de manifesten van naar Nederland vertrekkende schepen, opzettelijk de betaling der uitgaande regten, en de sommatie van de meerdere drie procent, welke door vreemde schepen, met naar Nederland vertrekkende, zouden behooren te worden voldaan.

Ten tweede. Te bepalen, dat, ter wegneming van alle difficulteiten, welke de erkenning der handteekeningen van de voormelde Residenten, in Nederland roeds kunnen ontmoeten, die handteekeningen nu en vervolgens bij elke nieuwe benoeming, aan het Ministerie van Koloniën zullen worden kennelijk gemaakt.

Ten derde. Ent.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandisch Indië.

De Algemeene Secretaris, J. C. BAUD.

(N°. 53.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 18 Junij 1819, n°. 6, houdende verlof voor schepen, te Samarang of Sourabaja uitgeklaard hebbende, om alvorens de reize naar dezelver eendellige bestemming te vervolgen, de reede van Batavia te mogen aandoen.

Is goedgevonden en verstaan :

Eerstelyk. Te bepalen, gelijk bepaald wordt bij deze, dat alle schepen, welke onder de bepalingen van art. 2, van het Reglement op de inkomende en uitgaande regten, van Samarang of Sourabaja zijn uitgeklaard naar Europa, Amerika, of eenige berittingen van Europeesche Mogendheden, in Asia of Afrika, vrijheid zullen hebben, om, alvorens de reize naar derzelver eendellige bestemming te vervolgen, de reede van Batavia aan te doen, ten einde zich aldaar van noodwendigheden of instructie te voorzien, onder deren expressen verzoeken, dat door deze toelating, op geenerhande wijze aan de bestaande bepalingen op de heffing der inkomende en uitgaande regten, wordt gederogert, en dat alle scheepsapieren zullen blijven in derzelver geheel, zoo als dezelve op de plaats der uitklaring zijn verleend, zellende blootelijk op de acte van uitklaring van zoodanige schepen, door den Havenmeester te Batavia, worden bekend gesteld, de dag, wanneer het schip of vaartuij, op de reede is gekomen, en wederom van daár, naar deszelfs bestemming is vertruken.

Ten tweede. Den Resident van Batavia aan te schrijven en te gelaten, om door gepaste middelen te waken, dat geen misbruik worde gemaakt, van de bij deze toegelane vergunning, en bijzonderlijk, dat derzelve niet worde aangemerk, als een permissie, om op meer dan een plaats lading in te nemen; wordende ingendeeld bij deze, ten overvloede, uitdrukkelijk verklaard, dat de bepaling, dat de geheele lading zal moeten zijn ingenomen, op de plaats der uitklaring, op het strengste zal worden gehandhaafd.

Accordeert met het register der handelingen en resolutie van den Gouverneur Generaal in Rade.

De Algemeene Secretaris, J. C. BAUD.

(N°. 54.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 18 Junij 1819, n°. 12, bepalende het salaris voor denigen, die bij Gouvernements verkooping of verpachtingen, als Afslager fungeert.

Is goedgevonden en verstaan, te bepalen, gelijk bepaald wordt bij deze, dat bij alle publieke verkooping of verpachtingen voor rekening van het Gouvernement, aan denigen, die als Afslager fungeert, mits geen tractement als zoodanig van den lande genietende, uit 's lands kas zal worden uitbetaald een ten honderd van het bedrag der verkoofte of verpachte middelen, onder deren verstante eehier, dat dit salaris, in geen geval, zal mogen te boven gaan de som van een honderd gulden.

Accordeert met het register der handelingen en resolutie van den Gouverneur Generaal in Rade.

De Algemeene Secretaris, J. C. BAUD.

(N°. 55.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 18 Junij 1819, n°. 20, bepalende het bewijs, hetwelk door de Gouverneurs en Residenten, bij het in vrijheid gegaan van ter lunnar plaatsen geconserveerde personen, aan deszelve zal moeten worden uitgeveerd.

Is goedgevonden en verstaan, in het algemeen te bepalen, gelijk bepaald wordt bij deze, dat, wanneer gecondemneerden tot relegatie of kettingsarheid, weder in vrijheid worden gesteld, hetzij uithoofde van de ommekeer van den tijd, gedurende welke zij tot die straffen waren verwezen, hetzij krachtens eenige speciale dispositie van een daartoe bevoegde magt, de Gouverneur of Residenten der plaatsen, waar zij hunne straffen hebben ondergaan, zullen gehouden zijn, aan het daarvan af te geven een bewijs, in de Nederduitsche en de Lands taleu, op bebaarlijk papier geschreven, houdende vermelding van het voornis, waarbij zij zijn gecondemneerd, van den daarbij bepaalden tijd van relegatie of kettingslag, van den dag, waarop zij zijn ontslagen, en wanneer dit het geval moogt zijn, van de bijzondere dispositie, krachtens welke zij op vrije voeten zijn gesteld.

Accordeert met het register der handelingen en resolutie van den Gouverneur Generaal in Rade.

De Algemeene Secretaris, J. C. BAUD.

(N°. 56.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 28 Junij 1819, n°. 11, weder vaststellende het personeel voor de Boschen in de residentie Samarang.

Is goedgevonden en verstaan :

Eerstelyk. Met alteratie, in zoo verre, van het bepaalde bij art. 7 van het Besluit van Commissarissen Generaal, van 5 Januarij 1819, n°. 4, het volgende personeel voor de boschen in de residentie Samarang vast te stellen, te weten:

- a. Een Europeescher oplicier van de 1ste klasse;
b. Twee van de 2de klasse.
c. Drie Inlandsche boschhoofden van de 1ste klasse.
d. Drie van de 2de klasse.
e. Zes Inlandsche schrijvers bij de boschhoofden.
f. Achtien maggaas of oppassers.
g. Vier en twintig boschwachters.

Ten tweede. Ent.

Accordeert met het register der handelingen en resolutie van den Gouverneur Generaal in Rade.

De Algemeene Secretaris, J. C. BAUD.

(N°. 57.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 20 Junij 1819, n°. 21, bepalende dat de Chinese Jenken zullen kunnen volstaan met de betaling van deszelfs uitgaande regten, als voor de Nederlandische schepen zijn vastgesteld.

Is goedgevonden en verstaan :

Eerstelyk. Ent. Ten tweede. Te bepalen, gelijk wordt bepaald bij deze, dat de Chinese Jenken zullen gelijk gesteld worden met de schepen, genoemd bij art. 28 van het Reglement op de inkomende en uitgaande regten, en dat deszelve middelen, zullen kunnen volstaan, met de betaling van deszelve uitgaande regten, als voor Nederlandische schepen zijn vastgesteld.

Accordeert met het register der handelingen en resolutie van den Gouverneur Generaal in Rade.

De Algemeene Secretaris, J. C. BAUD.

(N°. 53.) PUBLICATIE van 3 Julij 1819, houdende bepalingen omtrent het registeren der slaven.

Wij GODERT ALEXANDER GERARD PHILIP BARON VAN DER CAPELLEN, Commandeur van de Orde van den Nederlandschen Leeuw, Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië, enz. enz. enz.

IN RADE;

Aan allen die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doen te weten; Alzoo Wij in etaring gekomen zijn, dat de bestaande bepalingen omtrent de slaven, ten deele in onbruik zijn geraakt, ten deele onvolledig en in de tegenwoordige omstandigheden ondoelmatig zijn, en dat vooral wordt gevoeld het gemis van een algemeen en nauwkeurig register van alle lijfgeenen;

En nademaal Wij in overweging genomen hebben, dat bij ontstentenis van een zoodanig register, velerlei misbruiken en verkeerdheden kunnen plaats vinden; Dat daardoor groote ongemakken worden ondervonden in het heffen van de belasting, bekend onder den naam van het *soeflyd der slaven*; Dat het zamenstellen van een zoodanig register niet behoef te wachten naar de meer volledige wetsbepalingen, welke na den afloop van het diensgaande bevelen onderzoek, zullen worden ingevoerd, maar intusschen nu reeds dadelijk kan en behoort te worden tot stand gebragt;

Zoo is het, dat Wij hebben goedgevonden en verstaan, de volgende bepalingen daar te stellen:

ART. 1. In geheel Nederlandsch Indië zal worden aangelegd een nauwkeurig register van alle thans aanwezige lijfgeenen, zonder onderscheid van jaren of geslacht, aantoonende:

- a. Naam, geslacht en geboorteland der lijfgeenen.
- b. Derselver ouderdom bij de eerste registratie.
- c. Den naam van den eigenaar.
- d. Dit register zal worden gesplitst in tweeën, het eene, voor de lijfgeenen, welke boven de acht jaren oud en dus onderhevig aan de belasting op de slaven zijn, het andere voor kinderen, beneden den ouderdom van acht jaren.
- e. Dit register zal, op de eilanden Java en Madura, in den loop van dezen jaar, en op de overige bezittingen binnens eenen plaatselijk te bepalen tijd, moeten zijn tot stand gebragt.

2. Op dit register zullen almede in den vervolgde bepalingen aangekondend:

- a. Alle veranderingen van eigendom, welke uit de lijfgeenen voortvallen.
- b. De geboorte van alle kinderen, door slavingen geboort worden.
- c. Het overlijden van alle lijfgeenen.
- d. Het vertrek van alle lijfgeenen naar elders.
- e. De aankomste lijfgeenen van andere plaatsen.

3. Een ieder, die lijfgeenen bezit, of wel onder dezelfde beheering heeft, zal dezelven op zoodanige wijze, als door de plaatselijke autoriteiten zal worden bepaald, aangeven. De aangifte zal op elk plaats, moeten zijn afgeloopen, eene maand voor de onsekomst van den termijn voor de opmaking van het register gesteld, en zal misdien, op Java en Madura, vóór den eersten dag der maand December aanteaande moeten zijn gedaan.

4. Van de aangifte der lijfgeenen zal worden verleid een schriftelijk bewijs.

5. De ambtenaren, tot het ontvangen der opgaven gecommiteerd, zullen des noodis, kunnen vorderen, dat de als lijfgeenen opgegeven personen voor hen worden gebragt, en dat bewezen worde, dat dezelven in waarheid lijfgeenen zijn, en toebehooren aan desgenen, die als eigenaar wordt gemeld.

6. In het algemeen zullen geene andere bewijzen van eigendom als voldoende worden aangemerkt, dan transporten, welke zijn opgemaakt overeenkomstig de deswege bestaande bepalingen.

7. Slaven, welke thans voortvlugtig zijn, zullen, even als de anderen, in het register worden begrepen, doch zal van hunner afwezigheid op het register worden aanteekening geboonden.

8. Alle lijfgeenen, welke niet binnen den gestelden tijd ter registratie zijn aangegeven, zullen worden beschouwd als geëvacueerd, en van den band der slavernij ontslagen.

9. Bij overgang van eigendom van lijfgeenen, met welken hoode ook, zal de overschrijving niet op de oude eigendomsbewijzen gesteld worden, zoo als tot nu toe heeft plaats gehad, maar zal van heden af, in elk zoodanig geval, een nieuw transport voor eenen Notaris en getuigen worden opgemaakt.

10. Bij overgang van eigendom van lijfgeenen, zal daarvan worden kennis gegeven ter plaatse, alwaar het register der slaven wordt geboonden. Hiervan zal worden verleid een schriftelijk bewijs, hetwelk woordelijk in de acte van transport zal worden geinsereerd, en zonder welke geen Notaris eene zoodanige acte zal vermoogen op te maken, sub pena van eene boete van een duizend guldens Indisch.

11. Van de geboorte van een slavenkind, zal binnen den tijd van tweemaal vier en twintig uren, worden opgave gedaan ter plaatse, alwaar het register wordt geboonden, op verbeerte van eene boete van vijftig guldens Indisch.

12. Bij het overlijden van lijfgeenen, zal daarvan, binnen tweemaal vier en twintig uren, worden kennis gegeven ter plaatse, alwaar het register wordt geboonden, met overgave van het transport of bewijs van eigendom; ten einde daarop het overlijden te kunnen aanteekenen, alles op verbeerte van eenzelfde boete als voren.

13. Van het wegvoeren van lijfgeenen, en het terugkeeren van die welke voortvlugtig zijn, zal in ieder voege worden kennis gegeven, op gelijke boete als voren.

14. Bij verhuizing van lijfgeenen, van de eene residentie naar de andere, zal daarvan op beide plaatsen moeten worden aangifte gedaan, op verbeerte van eene gelijke boete als voren. Op de plaats van aankomst zal geene registratie kunnen geschieden, dan op vertooning van een schriftelijk bewijs, dat op de plaats van het vertrek de aangifte behoort te zijn gedaan.

15. Alle wetten, reglementen en publicatiën omtrent de registratie der slaven, blijven in volle kracht, voor zoo verre daarin bij de voorgaande bepalingen geene verandering is gemaakt.

En opdat niemand hiervan onwetendheid zoud kunnen voorwenden, zal deze in de Nederlandsche, Indische en Chinese talen worden gepubliceerd en geëvalgeerd, waar zulks behoort en gebruikelijk is.

Lasten en bevelen voorts, dat alle collegiën, ambtenaren, justiciëren en officieren aan de nauwkeurige uitvoering dezes de hand zullen houden, zonder eenige ooglating of aanzien des persoons.

Gegeven te Batavia, den derden Julij des jaars een duizend acht honderd en negentien.

VAN DER CAPELLEN.
Ter ordonnantie van den Gouverneur Generaal in Rade.
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 59.) PUBLICATIE van 3 Julij 1819, houdende bepaling voor den aanslag de tinning, en het beheer van de belasting op de vaste en onroerende goederen over het eiland Java.

Wij GODERT ALEXANDER GERARD PHILIP BARON VAN DER CAPELLEN, Commandeur van de Orde van den Nederlandschen Leeuw, Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië, enz. enz. enz.

IN RADE;

Aan allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doen te weten; Alzoo Ons is gebleken, de noodzakelijkheid, om ten aanzien van de reële belasting op de vaste en onroerende goederen, nadere bepalingen te maken, waardoor nu in het vervolg, aan den aanslag, de tinning en het beheer van dit middel over het geheele eiland Java, die regelmatigheid, zekerheid en algemeene werking worden gegeven, welke daaraan thans ontbreken;

Zoo is het, dat Wij hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen, zoo als bepaald wordt bij deze:

Art. 1. De belasting van het half procent in de residentie Batavia en Buitenzorg, zal over den jaar 1819, worden geheven, overeenkomstig de thans bestaande

wetten en verordeningen, doch volgens eene hierna te meldene nauwkeurige opname, registratie en taxatie van alle vaste en onroerende goederen, aan particulieren toebehoorende, overschuldig of deze goederen tot nu toe al dan niet, aan deze belasting zijn onderworpen geworden, en alzoo met uitzondering alleen van de zoodanige, welke ingevolge de bestaande wetten en verordeningen, daarvan behooren te blijven vrijgesteld.

Ten tweede. Aan de belanghebbenden, welke in der tijd zullen vermoenen bezwaard te zijn met de taxatie hunner goederen, zal gelegenheid worden gegeven, om hunne bezwaren op te geven en daarvan redres te versoeken, zullende aan hen, te dien einde, vóór dat de aanslag definitieflijk zal worden gearresteerd, bekend worden gemaakt, tot welke som hunne goederen, naar de bovengemelde taxatie, in het middel van het half procent zijn berekend geworden.

Ten derde. Inmiddels, en tot zoolang de in het eerste artikel bepaalde opname en taxatie zal zijn volbragt, zal de voornoemde belasting worden geheven bij anticipatie, en volgens de registers voor den jaar 1818 gearresteerd, met dien verstanding, dat, na de volvoering der nieuwe taxatie, het meerder geheven aan de belanghebbenden, bij wijze van liquidatie, teruggegeven, doch daarentegen het te min geheven, op gelijke wijze, van hen alzoo zal worden ingevorderd; terwijl deze liquidatie zal geschieden met diegenen, die aldaan eigenaren der goederen, zullen zijn, behoudens nogtans het regres van deze jegens den vorigen eigenaar, en wederkeurig van laatstgemelden jegens eerstgemelden, naar mate er eene suppletie of teruggave van betaling zal moeten plaats hebben.

Ten vierde. Al zoodanige percelen, welke tot dus verre, ten onregte aan de belasting van het half procent zijn onttrokken, en nog niet zijn aangeslagen geworden, doch welke ingevolge het late artikel van deze publicatie, daarvan over dezen jaar 1818 moeten worden onderworpen, zullen voor dit jaar worden gelaxteerd en geregistreerd, om daarvan ingevolge die taxatie even als van alle andere, de voormelde belasting bij anticipatie te worden geheven; zullende deze percelen, vervolgens, gelijklijk met alle de overigen, aan de liquidatie worden onderworpen.

Ten vijfde. Voormelde belasting zal in de residentie Batavia en Buitenzorg worden geheven door eenen bijzonderen Ontvanger.

Ten zesde. In de overige residentien van Java, alwaar het middel van het half procent reeds werkelijk bestaat, zal betrefve, voor het loopende jaar, worden geheven op denzelfden voet, als in den jaar 1818, voor zoo verre zulks niet reeds heeft plaats gehad.

Ten zevende. In alle residentien van Java, geene uitgezonderd, zal door expresselijk daartoe te benoemen personen of commissiën, nog in den loop van dit jaar, worden begrepen en zoo spoedig mogelijk ten einde gebragt, eene nauwkeurige opname en des noodis opmeting, almede eene taxatie van alle onroerende goederen, zoo ongebouwd als gebouwd, aan particulieren toebehoorende, mitsgaders van al zoodanige Gouvernements gronden, welke thans in het bezit zijn van particulieren, ten einde voor beide afzonderlijke aanteekeningen en kadastrer te formieren.

Ten achtste. Er zal eene Hoofdcommissie, te Batavia gereten, worden benoemd, welke de directie en het oppertoezicht zal hebben over de opname, meting en kadastrering, hierboven bepaald, mitsgaders over de commissiën, ambtenaren en geïmpleeerd den daartoe behoorende.

Ten negende. Deze Hoofdcommissie zal tevens, in de residentien van Batavia en Buitenzorg, zijn belast met de werkzaamheden, elders aan de plaatselijke commissiën opgedragen en zal, tot dat einde, geassisteerd worden door het noodige aantal deskundige personen.

Ten tiende. Ie belasting voor het half procent, voor dezen jaar, zal alomme moeten zijn voldaan, binnen de volgende termijnen:

Te Batavia en Buitenzorg.
Over de eigendommen, gelegen in het noordert kwartier, anders gezegd de stad en voorsiden van Batavia, voor ultimo Augustus aanteaande.
Over de eigendommen, gelegen in de ooster, wester en zuider kwartieren, uitmakende de Ommelanden van Batavia, mitsgaders in de residentie van Buitenzorg, vóór ultimo September aanteaande.

Te Samarang.
Vóór den laatsten September aanteaande.

Te Soerabaja,
en in alle andere residentien alwaar dit middel bestaat, op den tot nu toe gebruikelijken tijd.

Ten elfde. De verschuldigde belasting voor vroegere jaren, zal vóór 31 December 1819 moeten zijn aangezuiverd en wel op de thans bestaande registers, zonder nadere verwerking.

Ten twaalfde. De belasting op de bepaalde tijden niet voldaan zijnde, zal de Resident of Ontvanger aan de nalatigen, binnen veertien dagen daarna, door een geregtshede door exploitieeren of sommaticheij, om de belasting binnen veertien dagen te komen voldoen, met de boete van vijftig ten honderd, welke bij deze op dat verzuim wordt gesteld.

De belasting alzoó eene maand na de eerste bepaling niet zijnde ingekomen, zal dadelijk daarna aan den nalatige, in voege voormeld, worden geëxploiteerd en bij het van renovatie, om de belasting binnen veertien dagen te voldoen, met de boete van honderd ten honderd.

Ten dertiende. Ie Geregtshede zal, tot voldoening van de kosten van zijn exploit en de zegels van zijne relasen, hebben actie en recht van parate executie tegen de gecommeerde en geresoveerden.

Ten veertiende. Indien de belastingsschuldigen niet hebben voldaan, zullen binnen twee maanden na den eersten termijn, waarop de betaling had behooren te geschieden, aan den Fiskaal, tegen behoortijk recepts, worden overgeleverd de relasen van sommatic en renovati om vervolgens daarop, bij parate executie, tot invordering van de belasting met de boete geprocedeerd te worden.

Ten vijftiende. De aangeslagen percelen zullen, voor de voldoening der belasting en der boete, wezen executabel, en worden verkocht voor goeerd geld.

En opdat hiervan geene opwetendheid worde voorgewend, zal deze in de Nederlandsche, Indische en Chinese talen worden gepubliceerd en geëvalgeerd, alomme, waar zulks gebruikelijk is.

Lasten en bevelen voorts, dat alle collegiën, ambtenaren, justiciëren en officieren, aan de nauwkeurige uitvoering dezes de hand zullen houden, zonder eenige ooglating of aanzien des persoons.

Gegeven te Batavia, den derden Julij des jaars een duizend acht honderd en negentien.

VAN DER CAPELLEN.
Ter ordonnantie van den Gouverneur Generaal in Rade.
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 60.) PUBLICATIE van 30 Julij 1819, houdende bepalingen ten aanzien van het verkrijgen der meerderjarigheid.

Wij GODERT ALEXANDER GERARD PHILIP BARON VAN DER CAPELLEN, Commandeur van de Orde van den Nederlandschen Leeuw, Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië, enz. enz. enz.

Aan alle degenen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doen te weten: Alzoo het Zijne Majesteit den Koning heeft behaagd, hij besluit van 17 Februarj 1819, La. B. 4, de in Nederlandt vigerende bepalingen ten aanzien van het verkrijgen van de meerderjarigheid, teopenstaak te doen worden, op al de buiten Europa gelegen koloniën, bezittingen en etablissementen van den Staat;

En nademaal aan Ons is in last gegeven, om van deze bepaling in Nederlandsch Indië een doelmatig gebruik te maken;

Zoo is het, dat Wij hebben goedgevonden te bevelen, gelijk Wij bevelen bij deze, dat, in nakoming van het deswege gestatueerde bij het bovengemelde Koninklijk Besluit, van 17 Februarj 1819, La. B. 4, in Nederlandsch Indië voor meerderjarig worde geboonden, een ieder die den ouderdom zal hebben bereikt, op welken in Nederlandt, volgens de aldaar vigerende wetten, de meerderjarigheid verkregen wordt, en opdat niemand hiervan onwetendheid zoud kunnen voorwenden, zal deze wor gepubliceerd en geëvalgeerd op alle plaatsen in Nederlandsch Indië, waar zulks gebruikelijk is.

Lasten en bevelen voorts, dat alle hogere en lagere collegiën, ambtenaren, officieren en justiciëren, ieder voor zoo veel hem aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering dezer de hand zullen houden, zonder eenige oogluking of aanzien des persoons.

Gegeven te Samarang, op vrijdag den dertigsten Julij des jaars achtien honderd en negentien.

VAN DER CAPELLEN,
Ter ordonnantie van Zijne Excellentie,
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 61.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Raad, van 16 Augustus 1819, n°. 2. *betreffende de salarissen, welke door de Weeskamer in Nederlandsch Indië zullen worden gedeclareerd.*

Is goedgevonden en verstaan, te bepalen, gelijk bepaald wordt bij deze, dat, met referentie tot art. 35 van de Instructie voor de Weeskamers in Nederlandsch Indië, gearresteerd bij Besluit van Commissarissen Generaal van 23 October 1818, n°. 40, dezelve Kamers zich, in het declareren van salarissen, zullen hebben te regelen naar de volgende lijst:

- 1°. Van gereed geld, in eenen boedel gevonden wordende, zal worden gedeclareerd twee en een half procent.
- 2°. Van de hoofden der effecten, welke volgens uitersten wil, niet mogen worden ingevorderd, maar overkocht of uitstaande moeten blijven ter winning van renten, zal worden gedeclareerd twee en een half procent.
- 3°. Voor de ontvangt van dezelve effecten, bij de eventuele aflossing, zal op nieuw twee en een half procent worden gedeclareerd.
- 4°. Van roetende en onroetende goederen, welke overkocht onder de beheering van de Weeskamers verblijven, zal gerekend naar de getaxeerde waarde, worden gedeclareerd twee en een half procent.
- 5°. Bij de eventuele verkoop van dier goederen, zal van het rendement op nieuw twee en een half procent gedeclareerd worden.
- 6°. Van het rendement van roetende en onroetende goederen, voor zoo verre dezelve niet vallen in de termen bij art. 4 en 5 omschreven, zal worden gedeclareerd vijf procent.
- 7°. Van inkomende kapitalen en interesten, voor zoo verre dezelve niet zijn begrepen in de uitsondering bij art. 3 en 3 omschreven, zal vijf procent worden gedeclareerd.
- 8°. Van de inkomsten der landerijen, huizen en erven, welke door de Weeskamer worden beheerd, zal worden berekend vijf procent.

Accordeert met het register der handelingen en resolutiën van den Gouverneur Generaal in Raad,
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 62.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Raad, van 16 Augustus 1819, n°. 4. *Houdende bepaling der reis- en verblijfkosten voor civile ambtenaren van mindere klassen, welke tijt het Regiment nuft zijn genoemd.*

Is goedgevonden en verstaan, bij wege van ampliatie op het Reglement voor de reis- en verblijfkosten der civile ambtenaren, gearresteerd bij Besluit van Commissarissen Generaal van 18 Januarij 1819, n°. 23, (Staatsblad n°. 22), in het algemeen te bepalen, gelijk bepaald wordt bij deze, dat aan ambtenaren van mindere klassen welke in het Reglement niet zijn genoemd en hetzij bij verplaatsing, dan wel op speciaal bevel, tot reizen verplicht zijn, de volgende reis- en verblijfkosten zullen worden te goed gedaan te weten:

- Aan ambtenaren, welke drie honderd guldens 's maands of meer tractement genieten, voor guldens en vijftien stuivers daags.
- Aan ambtenaren, welke van twee honderd guldens tot twee honderd negen en negentig guldens tractement hebben, drie guldens en vijftien stuivers daags.
- Aan ambtenaren, welke van honderd tot honderd negen en negentig guldens tractement genieten, twee guldens en vijftien stuivers daags.
- Aan ambtenaren, welke minder dan honderd guldens bezoldiging genieten, een gulden daags, en
- Wanneer de reis ter zee wordt gedaan, twee derden van de bovengemelde de-frogemeeten.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van den Gouverneur Generaal in Raad,
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 63.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Raad, van 18 Augustus 1819, n°. 7. *Houdende bepaling, dat er drie zout verkoop pakhuizen in de residentie Bantam, zullen worden opgericht.*

Is goedgevonden en verstaan:
Eerstelijk. Te bepalen, dat er in de residentie Bantam, drie pakhuizen tot het verkoopen van zout zullen worden opgericht, als een te Bantam, een te Anjer en een in de delta Tanara, nabij de rivier en op eenen genoegzamen afstand van het hoofd-depot aldaar gevestigd.
Ten tweede. Enz.

Accordeert met het register der handelingen en resolutiën van den Gouverneur Generaal in Raad,
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 64.) PUBLICATIE van 3 September 1819, houdende bepaling voor den vrijen verkeer van gambier over land.

Wij GODERT ALEXANDER GERARD PHILIP BARON VAN DER CAPELLEN, Commandeur van de Orde van den Nederlandschen Leeuw, Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, enz. enz. i

IN RADE;

Aan allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doen te weten: Wij zijn in ervaring gekomen, dat op eenige plaatsen, eenze betaling wordt gevorderd voor het verleenen van passen of permissiën tot het vervoeren van Gambier over land, van de eenze plaats naar de andere:

Deze belasting steunt op geen bevel van de Regering; zij wordt daarteboven gehouden voor drukke toe den gemeene man;

Het is de wensch van het Nederlandsch Gouvernement, om de bevolking van Java van alle onbillijke bezwaren te ontheffen, en Wij geven haar thans een nieuw bevel van deze gezindheid;

Wij verbieden van heden af de verdere invordering van eenige betaling, bij het vervoeren van passen of permissiën voor het vervoeren van Gambier over land, en bevelen, dat alomme, waar het geven van zodanige passen of permissiën voor nuttig wensch gehouden, deselve zullen worden verleend om niet.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze alomme worden afgekondigd en aangeplakt in de Nederlandsche, Inlandsche en Chineseke talen.

Lasten en bevelen voorts, dat alle hogere en lagere collegiën en ambtenaren, justiciëren en officieren, ieder voor zoo veel hem aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering dezer de hand zullen houden, zonder eenige oogluking of aanzien des persoons.

Gegeven te Samarang, den derden September des jaars een duizend acht honderd en negentien.

VAN DER CAPELLEN,
Ter ordonnantie van den Gouverneur Generaal in Raad,
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 65.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Raad, van 3 September 1819, n°. 3. *Houdende explicatie van art. 30 van het Reglement op het Weduwen- en Weezenfonds voor civile ambtenaren, ten aanzien van de laatste maand tractement aan de weduwe of nagelaten kinderen van eenen overledenen ambtenaar toekomende.*

Is goedgevonden en verstaan:
Eerstelijk. Ten overvloed te verklaren, gelijk verklaard wordt bij deze, dat het Weduwen- en Weezenfonds voor de oprigting van een * colwaven en Weezenfonds voor civile ambtenaren, gearresteerd bij Besluit van Commissarissen Generaal, van 10 Junij 1817, n°. 25, te weten:

» Bij het overlijden van eenen ambtenaar wordt dezelve volle tractement tot aan het einde der loopende maand, aan dezelve weduwe of weezen uitbetaald;

alleen ten doel heeft, om de weduwe en weezen van den overledene in derzeiver omstandigheden te gemoet te komen; en dat mitdien de administrateurs van den boedel eens ambtenaars, die eens weduwe of weezen naakt, de voorschrevene penningen zullen moeten beschouwen als in het bijzonder bestemd, ten gebruik van dezelve weduwen of weezen, en geenzins als een beneficium aan den nagelaten boedel toebehoorende.

Ten tweede. Enz.
Accordeert met het register der handelingen en resolutiën van den Gouverneur Generaal in Raad,
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 66.) PUBLICATIE van 6 September 1819, waarbij buiten kracht wordt gesteld het verbod, hetwelk aan de Amerikaansche schepen den toegang sloot tot de haven van Padang.

Wij GODERT ALEXANDER GERARD PHILIP BARON VAN DER CAPELLEN, Commandeur van de Orde van den Nederlandschen Leeuw, Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, enz. enz. i

IN RADE;

Aan allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doen te weten: Bij de overname van het etablissement van Padang, op de westkust van Sumatra, uit handen van de Britsche Regering, zijn aldaar bepalingen in werking gevonden, welke den toegang tot die haven aan Amerikaansche schepen verboden.

Wij houden de voortdaring van dat verbod voor ongeraden, en hebben daarmede bepaald, dat het verbod, hetwelk aan de Amerikaansche schepen tot dus verre den toegang sloot tot de haven van Padang, zal zijn buiten verder effect, en dat intusschen, van stonden aan, vrijelijk aldaar zullen worden toegelaten, alle schepen en vaartuigen toebehoorende aan Vorsten en Volken, met welke de Nederlandsche Regering in vriendschap leeft, onder zodanige bepalingen en restrictiën als nu reeds bestaan of nader zullen worden daargesteld.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze alomme in Nederlandsch Indië, worden afgekondigd en aangeplakt in de Nederlandsche, Inlandsche en Chineseke talen.

Lasten en bevelen voorts, dat alle hogere en lagere collegiën en ambtenaren, justiciëren en officieren, ieder voor zoo veel hem aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering dezer de hand zullen houden, zonder eenige oogluking of aanzien des persoons.

Gegeven te Japara, den zesden September des jaars een duizend acht honderd en negentien.

VAN DER CAPELLEN,
Ter ordonnantie van den Gouverneur Generaal in Raad,
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 67.) PUBLICATIE van 6 September 1819, omtrent den uitlastningen handel van zout, op de westkust van Sumatra.

Wij GODERT ALEXANDER GERARD PHILIP BARON VAN DER CAPELLEN, Commandeur van de Orde van den Nederlandschen Leeuw, Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, enz. enz. i

IN RADE;

Aan allen die, deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doen te weten: Alzoo Wij in overweging hebben genomen, de noodzakelijkheid om de bepalingen, welke op het eiland Java bestaan, ten aanzien van den handel in zout en het aannemen van dat artikel, ook toepasselijk te maken op de Nederlandsche bezittingen op de westkust van Sumatra;

Zoo is het, dat wij hebben goedgevonden en verstaan:

Van nu af aan een ieder te verbieden, om in de Nederlandsche bezittingen op de westkust van Sumatra zout te maken of in te voeren, anders dan voor reuking en op last van de Hooge Regering dezer landen; zuldsde degene, die dit verbod nog overtreeden, buiten de verbeurdverklaring van het zout, nog ondergaan zodanige straffen, als zijn gesteld op den handel en invoer van verbodene waren.

En op dat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze alomme worden afgekondigd en aangeplakt in de Nederlandsche, Inlandsche en Chineseke talen.

Lasten en bevelen voorts, dat alle collegiën, ambtenaren, justiciëren en officieren, ieder voor zoo veel hem aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering dezer de hand zullen houden, zonder eenige oogluking of aanzien des persoons.

Gegeven te Japara, den zesden September des jaars een duizend acht honderd en negentien.

VAN DER CAPELLEN,
Ter Ordonnantie van den Gouverneur Generaal in Raad,
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 68.) BESLUIT van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, van 6 September 1819, n°. 13. *Houdende bepaling ten aanzien der uitbetaling en administratie der, voor de geringe ten aanzien der uitbetaling en administratie buiten Java gelopen, Genee dispensabil gende gelden op plaatsen*

Is goedgevonden en verstaan, te bepalen, gelijk bepaald wordt bij deze, dat op alle plaatsen, buiten Java gelopen alwaar zich geene Nagatijwoneesters der Artille-rie bevinden, die ingevolge het voorschrevene bij art. 2 der Instructie op 27 Januarij 1818, n°. 7, kunnen worden betaald met de uitbetaling beschikbaar gesteld, die nu-der, welke ten behoeve van werken der Genee worden plaatselijk gesteld we- betaling en administratie zal zijn opgedragen aan de plaatselijke Genee wer- welke mitdien alle sommen, voor de voormede werken beschikbaar doen, dan op werk- dende, zal onder zich houden, en daarvan geene uitbetalingen doen.

lijsten, rekeningen of andere stukken, door de Officieren der Genie, behoorlijk door hen geverifieerd, in te dienen.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië.

De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 69.) **BESLUIT van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, van 10 September 1819, n°. 1, betrekkelijk de in Nederland gemaakte bepalingen voor de uitsluiting der salda's van militaire nalatenschappen, bij de Weeskamer-kas te Batavia overgebragt.**

Is goedgevonden en verstaan:
Eerstelyk. Voor informatie aan te nemen, dat door het Ministerie van het Publiek Onderwijs, de Nationale Nijverheid en de Koloniën, de volgende bepalingen zijn gemaakt, omtrent het overnemen der salda's van militaire boedels, welke, krachtens het Reglement op de beëindiging en verantwoording der nalatenschappen van overledene militairen in Indië, gearresteerd bij Besluit van Commissarissen Generaal, van 6 Junij 1817, n°. 10, worden gestort in de Weeskamer-kas te Batavia, te weten:

- Dat van alle staten der boedels van Officieren en andere militaire personen in Indië, waarvan het zuivere saldo der nalatenschap, ter somma van *honderd Nederlandsche gulden en daarenboven*, in de Weeskamer-kas te Batavia zal zijn overgebragt, behoortlijk geauthenticeerde afschriften, aan de, bij testament gestelde of als *testator* bekende erfgename, hetzij dezelve zich in dit rijk of buiten hetzelfde woonachtig bevinden, zullen worden gezonden, onder kennisgeving, dat het saldo der nalatenschap van den overledene, in de Weeskamer-kas te Batavia is hersteld, om aldaar te worden uitgereikt aan zodanigen persoon of personen, als daartoe bij behoorlijke notariële acte zal of zullen worden gemachtigd; mitsgaders onder verdere informatie, dat om de algiften deser gelden te verkrijgen, geene der vereischte geregtelĳke bewijzen, dat zij werkelijk zijn de eenige en algehoole erfgename van den overledene, moeten worden achterwege gelaten, ten einde te voorkomen, dat bij de geringste commissie in deze bij de Weeskamer te Batavia zwagheden zouden kunnen bestaan, waardoor de algiften der gelden zoude vertraagd worden.
- Dat alle salda's der nalatenschappen van overledene militaire personen in Indië, waarvan het zuivere bedrag, ter somma van minder dan *honderd Nederlandsche gulden*, in de Weeskamer-kas te Batavia zal zijn gestort, aan dezelve erfgename, hetzij dezelve kunnen dit rijk, of buiten hetzelfde, woonachtig zijn, *alhier te lande* zullen worden uitbetaald; echter onder dien verstande, dat de belanghebbenden zich daartoe, bij behoorlijk request, met overlegging der vereischte bescheiden, dat zij als eenige en wettige erfgename tot de nalatenschap van den overledene zijn geregtigd, aan dit Ministerie zullen behoeven te adresseren.
- Dat alle betalingen, welke uit hoofde voorschreven, alhier te lande effectueerd worden, zullen gevolgd worden uit de bij dit Ministerie voorkomende zijnde Indische fondsen, en dat vervolgens, alle deswege ingekomene of gewisselde stukken en bescheiden, hetzij in *originaal*, of wel bij authentieke koppen, aan den Heer Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, zullen worden toegezonden, ten einde met de Weeskamer te Batavia te kunnen worden verrekend.

Ten Tweede. Enz.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië.

De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 70.) **BESLUIT van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, van 10 September 1819, n°. 40, houdende bepalingen ter voorziening in de hoogst dringende reparatiën op de buiten-*establishments*, waarop de magtiging van den Gouverneur Generaal niet geregtelĳk kan worden ingeroepen.**

Is goedgevonden en verstaan, te bepalen, dat te rekenen van den tijd dat dit Besluit op de onderscheidene bezittingen zal bekend worden, de bevelvoerende Officieren op alle buitenbezittingen verplicht zullen zijn, om van alle aanmakingen of reparatiën, waarbij 's lands dienst werkelijk is geconcerneerd, en die door hen zoo dringende noodzakelĳk worden geoordeeld, dat niet vooraf de magtiging van den Gouverneur Generaal zal kunnen worden ingewacht, kennis te geven aan de hoogste plaatselĳke civile magt, met verzoek, om tot het doen dier aanmakingen of reparatiën de noodige gelden, volgens overgelegde begrooting, dispositielĳk te stellen; welk verzoek door zodanige magt ter zijner verantwoordelĳheid al of niet zal worden toegestaan, onder gebouwen, om van zijner verrijting aan den Gouverneur Generaal, dan wel aan de civile autoriteit, waaronder hij dadelĳk ressorteert, te moeten berigten; bĳzondere echter de Militaire kommandanten verantwoordelĳk voor de noodzakelĳheid der reparatiën of werken, voor welke uitvoering de aanvragen door hen worden gedaan.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië.

De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 71.) **BESLUIT van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, van den 13 September 1819, n°. 8, waarbij verklaard wordt, dat het verbod, vervat in art. 25 der Wet op de inkomende en uitgaande regten tegen den uitvoer vannoten-muskaat, ook toepasselĳk is op de Balische manneijera, dan wel wildnoten.**

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelyk. Enz.

Ten tweede. Ten einde alle onzekerheid weg te nemen, welke ten aanzien van het verbod tegen den uitvoer van Balische manneijera, dan wel wilde noten, niettegenstaande de duidelĳke letter van de wet, bĳht te bestaan, bij deze te verklaren, dat dezelve zijn begrepen onder de bepalingen, voorkomende in art. 25 der wet op de inkomende en uitgaande regten, gearresteerd op 28 Augustus 1818, Staatsblad n°. 58.)

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië.

De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 71^a.) **BESLUIT van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, van 20 September 1819, n°. 6, nader bepalinge het aantal Scholen bij de arde in Indië.**

Is besloten:

Eerstelyk. Met alteratie van art. 1 van het Besluit van 13 Junij 1819, n°. 6, (Staatsblad n°. 20), betrekkelijk de Scholen bij de arde in Indië, te bepalen, dat het aantal dier scholen zal zijn als volgt:

Eene school voor het Regiment infanterie van Indië, n°. 19.

Eene school voor elk der nemende Bataillons infanterie, als, voor het 19, 20, 21, 22 en 23 Bataillon.

Eene school voor het Regiment huzaren, n°. 7.

Eene school voor het 1ste en 2de Bataillon, 2de Regiment artillerie.

Eene school voor het garnizoen van Amboina.

Eene school voor het garnizoen van Banda.

Eene school voor het garnizoen van Ternaten.

Eene school voor het garnizoen van Makassar.

Eene school voor het garnizoen van Malakka.

Ten Tweede. Enz.

Accordeert met het register der Handelingen en Besluiten van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië.

De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 72.) **BESLUIT van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, van den 22 September 1819, n°. 18, houdende bepalingen voor de verzending van bannelingen, aangevoelen aan de zorg van den Fiskaal te Sourabaya.**

Is goedgevonden en verstaan, uit aanmerking der plaatselĳke gesteldheid te Sourabaya, en met alteratie in zoo verre van het Besluit van den 12 September 1818, n°. 8, te bepalen:

Eerstelyk. dat, voor zoo veel betreft de bannelingen, welke door de zorg van den Fiskaal te Sourabaya moeten worden verzonden, de Residenten, alvorens de geconcerneerden naar Sourabaya op te zenden, van dezelve aanwezen zullen kennis geven aan den Fiskaal voornoemd, met toezending der noodige stukken en inlichtingen, *Ten tweede.* dat de Fiskaal zich daarna zal verstaan met den Resident van Sourabaya, omtrent den tijd der opzending, en ook of het niet, ter voorkoming van onnoodige transporten, beter is, de geconcerneerden op eene andere plaats dan Sourabaya, van waar dezelve met meer gemak kunnen worden ingescheept, te vertamelien.

Ten derde. de Fiskaal te Sourabaya zal van dit men en zo ander, in tijds kennis geven aan de daarbij geconcerneerde Residenten, welke in deze naar zijne aanwijzingen zullen te werk gaan.

Ten vierde. de Fiskaal te Sourabaya, zal al de geconcerneerden, welke ter verzending gereed zijn, onverachtelĳg of dezelve reeds te Sourabaya zijn verzameld, of nog op andere plaatsen worden aangehouden, begripen in de registers L. A. B en C. welke bij verpligt is, volgens het Besluit van den 12 September 1818, n°. 5, te houden; bĳzondere aan hem speciaal aanbevoelen, de zorg voor de geregelde en spoedige verzending der bannelingen, en het inwinnen van de noodige informatiën omtrent de voorhanden zijnde scheepsgelegenheden.

Ten vijfde. De verzending van zodanige bannelingen, als door de zorg van den Fiskaal te Batavia moeten worden ingescheept, zal bĳzou op den voet bij het Besluit van 12 September 1818, n°. 5, bepaald, zonder eenige verandering.

Accordeert met het register der handelingen en besluiten van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië.

De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 73.) **BESLUIT van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, van den 1 October 1819, n°. 41, bepalinge de grenzen der reeden van Rembang en Toean.**

Is goedgevonden en verstaan, met referie aan art. 6 van het Havenreglement, van 28 Augustus 1818, de grenzen der reeden van Rembang en Toean te bepalen als volgt: De reeden van Rembang zal zich uitstrekken tot op een mijl afstands ten noorden van het residentie-huis of den vlagge-stok, en zal oost en west zijn bepaald door het rif van Karang-gorong en het Spinnus-keu esama.

De reede van Toean zal zich uitstrekken tot op een en een vierde mijl ten noorden van den vlagge-stok, houdende den hoek van Auser Auser in het noordwesten, de bocht van Auser Auser in het westen, en de rivier van Logpoo in het oosten.

Accordeert met het register der Handelingen en Besluiten van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië.

De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 74.) **BESLUIT van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, van 1 October 1819, n°. 42, bepalinge de grenzen van de reede van Samarang.**

Is goedgevonden en verstaan, met referie aan het 6de artikel van het Havenreglement van 28 Augustus 1818, te bepalen, dat de reede van Samarang zich zal uitstrekken noordwaarts een mijl uit de wal, brengende het Gouvernements-huis Bodjono regt in het zuiden, de kerk van Samarang zuiden 20 gr. oost, en het huis op Kalibanting zuiden 31 gr. west.

Accordeert met het register der Handelingen en Besluiten van den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië.

De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 75.) **RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Raad, van 4 October 1819, n°. 11; 1°. Beslissende dat, voor als nog, voor de meting van 's lands houtsterken, van de Rijnlandsche maat zal worden gebruik gemaakt. 2°. Faasielende het tarief voor de berekening der geldwaarde van houtsterken. 3°. Kennde bepalingen bevattende, ten aanzien van het gebruik de verstreking in den particulieren verkoop van houtsterken.**

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelyk. te bepalen, dat op de stapelplaatsen en in de bosschen van den lande, vooreerst nog zal in gebruik bĳzou de Rijnlandsche maat, overeenkomstig het diens-aangeaakte bevelen bij het 3de artikel van het Besluit van Commissarissen Generaal, van 10 October 1817, n°. 4, en dat mitsdien, voor alzou, buiten effect zal bĳzou artikel 7 van het nadere Besluit van Commissarissen Generaal van 9 Januarij 1817, n°. 6, waarbij de Amsterdamsche voetmaat voor de meting van 's lands houtsterken werd aangenomen.

Ten tweede. te arresteren het tarief voor de berekening der geldwaarde van houtwerken, zoo als beziele aan deze resolutie is geconcerneerd, onder bepaling dat voor zoo verre betrefte zal moeten dienen, om de geldwaarde te berekenen van houtwerken, te Batavia verbruikt of verstrekt wordende, de daarbij voorkomende prijzen zullen worden verhoogd met vijfzig procent.

Ten derde. ten aanzien van het gebruik en verstreking van hout, voor werken, welke door den lande worden ondernomen, te bepalen, gelijk bepaald wordt bij deze.

4. Dat alle houtwerken, welke voortaan ten dienste van de Genie, de civile gebouwen, de Koninkelĳke Nederlandsche en Koloniaal marine, den waterstaat, of anderszins ten behoeve van het gouvernement gebuigt, en uit 's lands voorraad-verstrekt zullen worden, aan de onderscheidene Departementen, aan welke die verstrekingen geschieden, zullen worden toegerekend, overeenkomstig het bij deze resolutie gearresteerde tarief.

b. Dat bij geen aanbesteding van publieke werken, de geldwaarde der houtwerken van de uitbesteding zal mogen blijven uitgesloten; doch dat, indien voor noodig wordt gehouden, de houtwerken geheel of gedeeltelijk aan den aannemer te verstrekken, het contract zal moeten inhouden, dat die houtwerken aan den aannemer zullen worden afgegeven van 's lands stapelplaats, overeenkomstig het voorgeschiede tarief.

Ten eerste. Te bepalen, prijs wordt bepaald bij deze, dat de houtwerken, welke in dringende gevallen, vooral ten behoeve van particuliere schepen, benoedigd zijn, en niet bij de kooplieden voorhanden of op de publieke veilingen te verkrijgen mochten zijn, en welke overeenkomstig het besluit van Commissarissen Generaal, van 9 Januarij jl., n°. 4, op bijzondere vergunning van het Gouverneur, zullen worden afgestaan; almede overeenkomstig met deze resolutie gearresteerde tarief zullen worden berekend.

Accordeert met het register der handelingen en resoluties van den Gouverneur Generaal in Bado.

De Algemeene Secretaris, J. C. BAUD.

Behoort bij de Resolutie van den Gouverneur Generaal in Bado, van 4 October 1819, n°. 11. (Staatsblad n°. 75.)

TARIEF voor de berekening der geldwaarde van houtwerken, welke uit 's lands voorraad verstrekt, of bij Gouvernements werken verbruikt worden.

VIERKANTE BALKEN.

Table with 5 columns: 60 voeten, 59 voeten, 58 voeten, 57 voeten, 56 voeten. Each column has sub-columns for Dik., Prijs, Duim, Guld, Cent.

Een balk van 51 tot 60 voeten, volgens proportie, niet minder dan 6 duim moete den haand, 200 ka, indien er echter van mindere dikte zijn en verkocht worden, de berekening naar 9 duim geschieden, en men zegt, b. v., 60 voet 2 duim doet f 42,00, wat 9 duim f 0,20.

VIERKANTE BALKEN.

Table with 5 columns: 55 voeten, 54 voeten, 53 voeten, 52 voeten, 51 voeten. Each column has sub-columns for Dik., Prijs, Duim, Guld, Cent.

VIERKANTE BALKEN.

Table with 5 columns: 50 voeten, 49 voeten, 48 voeten, 47 voeten, 46 voeten. Each column has sub-columns for Dik., Prijs, Duim, Guld, Cent.

Ij balken van 51 tot 50 voet geldt dezelfde aanmerking, als bij die van 51 tot 60 voet rekensende naar 9 duim.

VIERKANTE BALKEN.

Table with 5 columns: 45 voeten, 44 voeten, 43 voeten, 42 voeten, 41 voeten. Each column has sub-columns for Dik., Prijs, Duim, Guld, Cent.

VIERKANTE BALKEN.

Table with 5 columns: 40 voeten, 39 voeten, 38 voeten, 37 voeten, 36 voeten. Each column has sub-columns for Dik., Prijs, Duim, Guld, Cent.

VIERKANTE BALKEN.

Table with 5 columns: 35 voeten, 34 voeten, 33 voeten, 32 voeten, 31 voeten. Each column has sub-columns for Dik., Prijs, Duim, Guld, Cent.

Aanmerking als voren, aangaande balken van 31 tot 40 voeten, rekensende naar 7 duimen.

VIERKANTE BALKEN.

Table with 5 columns: 30 voeten, 29 voeten, 28 voeten, 27 voeten, 26 voeten. Each column has sub-columns for Dik., Prijs, Duim, Guld, Cent.

Balken van 26 tot 30 voet geldt dezelfde aanmerking, als bij die van 31 tot 60 voet rekensende naar 9 duim.

de Instructie voor de Deurwaarders en Exploitiers bij het Hooge Gerechtshof in Nederlandisch Indië, zoo als dezelve aan deze Resolutie is geannoteerd

Accordeert met het Register der handelingen en Resolutiën van den Gouverneur Generaal in Batavia,
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

Behoort bij de Resolutie in Batavia, van 25 November 1819, n°. 4. (Staatsblad, n°. 80.)

INSTRUCTIE voor de Deurwaarders en Exploitiers bij het Hooge Militaire Gerechtshof van Nederlandisch Indië.

Art. 1. De Deurwaarders zijn bestemd om het Hof, zoo dikwijls hetzelfde vergaderd is, ten dienste te staan; zoo mede zullen zij Commissarissen met betzelve, bij alle commissiën en besnoeiingen, moeten assisteren, en buiten de residentie Batavia niet mogen reizen of vernachten, zonder alvorens daarvoor van den President verlof te hebben verkregen; zij staan onder de directe bevelen van den President en Leden van het Hof, en moeten bij den President, Commissarissen of Griffier getroepen zijnde, onverwijld komen en de ontvangene bevelen behoorlijk ten uitvoer brengen.

2. Zij zullen toezien en zorg dragen, vóór het aangaan van de vergadering, dat de vergaderzaal in eene behoorlijke orde zij.

3. Zij zullen zorg dragen, dat zij, wanneer het Hof of Commissarissen vergaderd zijn, bij de deuren van de vergaderzaal tegenwoordig zijn, en zullen niemand binnentoe laten zonder toestemming van den President, nadat de persoon bevooren zal zijn aangezien.

4. Zij zullen ook, in hunne qualiteit van exploitiers, alle appointementen, mandamenten, ordonnassten en bevelen, behoorlijk en regelmatig exploiteren en ter executie leggen.

5. Zij zullen in liet doen van exploiteren, in hunne uniform gekleed en van hunne buzen op de borst, mitgaders van hunne zijgeweren moeten voorzien zijn, op poene van het vergoeden van de schade door hunne onachtzaamheid veroorzaakt, en daarenboven van hun ambt en bediening te worden onttent.

6. Zij zullen gehouden zijn, alle citatiën, arresten, executiën en andere exploiten, in een boek ordelijk te registreren, om dezelve, des goedgevonden wordende, ten allen tijde aan het college te verloozen, en om partijen, des requirerende, daarvan authentieke extracten te kunnen geven, op poene dat zij, daaromtrent nalatig bevonden wordende, van hunne bediening zullen worden onttent.

7. Wanneer zij worden gelast of verzocht, eenige exploiten of citatiën te doen, zullen zij dezelve in persoon moeten uitvoeren, en albus den inhoud van het hun, ten einde van exploit, in handen gesteld, onder afgave eener kopij daarvan, aan degenen, tegen wien hetzelfde is gericht, bekend maken, en zulka met behoorlijke beschuidenheid, is het mogelijk aan de personen zelve, of bij absentie, aan hunne huisvrouwen of iemand van hunne huisgezinnen, of aan de naaste gebooren, bijaldien deze de exploiten willen aannemen; doch ingeval niemand deze wille aannemen, zullen zij de kopij van de dagvaarlingen of exploiten hebben te bechten aan de deuren van de woonsteden der gedaagden.

8. De Exploitiers zullen echter niet gehouden zijn, de citatiën, exploiten, enz. verder persoonlijk te bezorgen, dan binnen de residentie; zullende zij kunnen verstaan, wanneer de personen zich elders onthouden met de koppen, appointementen, en de diensofwege gedane citatiën, enz. per missive daartoe te zenden.

9. Hetzelve zal ook plaats hebben, wanneer eenige getuigen moeten worden gedagvaard tot recollement, bijaldien zoodanige getuigen hetzij elders garnizoen houden, dan wel gebateerd zijn.

10. En opdat blijk, dat alles in goede orde door hen is verrigt, alsmede wat antwoord zij van de gedaagden of anderen hebben ontvangen, zullen zij gehouden zijn, wegens hun gedaan exploit en het daarop ontvangen antwoord, desgelijck in schriften te relateren hetzelve relaas te oordeelrekenen en over te leveren aan degenen, die hen te werk zal hebben gesteld; latende echter kopij van de appointementen en citatiën, met hunne onderteekening bekrachtigd, aan de voorschreven gedaagden of andere personen.

11. Ingevalle zij eenig appointement moeten exploiteren aan personen, niet te dezer residentie aanwezig, zullen zij, met inachtneming van al het invoege voorschreven daarbij verreschie, verstaan kunnen aan derzelver Procureur, gemagtigde of onderwinder van zaken, te Batavia woonachtig, zoodanig exploit te doen; te houdens echter de vrijheid voor den impetrant van zoodanige provisie, om letteren requisitoriaal van het Hof te verzoeken aan den regter, onder wien de persoon, tegen wien hetzelfde is verleid, zijn domicilium gevestigd heeft, ten einde die het appointement, naar deszelfs form en inhoud, door den Deurwaarder aldaar, behoorlijk zal laten exploiteren en het relaas daarvan overzenden.

12. De Exploitiers zullen geen executiën, citatiën of exploiten mogen weigeren of uitstellen, maar intogedeent gehouden zijn, inzonderheid voor den Advocat-Iskaal, in zaken zijn ambi rakende, den bij de Wet hun opgelegden dienst promptelijk te volvoeren, altes op poene van arbitraire correctie.

13. Zij zullen tevens geen executiën of arresten op personen of goederen, noch andere soortgelijke exploiten doen, om wat oorzaak het ook zoudde mogen wesen, tenzij daartoe bij regterlijke vonnissen, ordonnassten, decreten en appointementen geauthoriseerd.

14. Ten einde de exploitiers in het oefenen van hun ambt niet feitelijk mogen worden geresisteerd, maar zij hunne executiën ofte executiën kunnen ondernemen en uitvoeren, zullen de respectieve Officiëren van Justitie, zoodmede de nabij zijnde Militaire wachten, hun ten allen tijde, op hun verzoek of inroeping, de noodige assistentie verleen.

15. Doch zullen zij in het doen van hunne executiën en exploiten verplicht zijn, zich jegens een legelijk behoorlijk en geschikt te gedragen, op poene van daarover, naar exigentie van zaken, gecorrigeerd te worden.

16. Daarentegen, zoo zij feitelijk geresisteerd worden in de uitvoering van hetgeen zij bij regterlijk gezag gedaan zijn te doen, zullen zij onverwijld den Advocat-Iskaal daarvan kennis geven.

17. Zij zullen zich zorgvuldig wachten, eenig geld te eischen of te nemen van degenen, dien zij dagvaarden, insinueren, sommeren, executeren en arresteren, op poene van sebsorng of ontsetting van hun ambt, naar vernich van zaken.

18. Zij zullen echter ongehouden zijn, eenige voorschotten te doen, maar in alle gevallen dezelve vooraf kunnen vorderen van hun salaris zich gedragen, naar luid van het vonnis, de ordonnasste, het decreet of appointement, met vrijheid om, zoo zij het van den in de kosten verzoeken niet kunnen erlangen, hetzelve in mogen vorderen van degenen, ten wiens behoeve zij op regterlijk gezag zijn werkzaam geweest.

19. Wijders zullen de Deurwaarders en exploitiers bij het aanvaarden hunner bedieningen, en jaarlijks op den versten regtdag na nieuwjaar, in handen van den President, den navolgenden eed afleggen:

• ik belooft en zweer (Verklaar), dat ik, om tot Deurwaarder bij het Hooge Militaire Gerechtshof van Nederlandisch Indië benoemd te worden, middelijck of onmiddelijck, aan geen persoon, hetzij in of buiten het beoort, onder wat naam en voorwendsel ook, eenige giften of gaven beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal; dat ik den President en Leden in het Hooge Militaire Gerechtshof met allen eerbied en getrouwelijk zal dienen, achtervolgens hetgeen mij bij dezelve of door den Griffier van humentwege zal worden beoost; dat ik alle provisien van Justitie bevelen en vonnissen van het Hof, waartoe ik zal verzocht en gerequireerd worden, met getrouwheid en naarstigheid zal exploiteren en ten eilbete brengen; dat ik hetgeen ik zoudde mogen zien of hooren in Batavia, behoeves van Commissarissen, en al hetgeen verder behoort geheim gehouden te worden, van Commissarissen, en dat ik voorts alles dien zal, wat een goed en getrouw Deurwaarder en Exploitier schuldig en gehouden is te doen, achtervolgens den inhoud mijner instructie."

• Zoo waarlijk Helpe mij God Almechtig!
Albus gearresteerd bij Resolutie van den Gouverneur Generaal in Batavia, van 25 November 1819, n°. 4. Mij bekend,
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 81.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Batavia, van 25 November 1819, n°. 7, waarbij gearresteerd wordt eene Instructie voor het Vendukantoor te Batavia.

Is goedgevonden en verstaan: met intrekking van alle tot dus verre in werking geweest zijnde bepalingen voor het Vendukantoor te Batavia, voor betzelve te arresteren, gelijk gearresteerd wordt bij deze, de instructie, die onder de bijlagen dezer Resolutie te vinden is, en voorts te bepalen dat derzelve zal worden in werking gebragt van en met 1 Januarij 1820.

Accordeert met het register der Handelingen en Resolutiën van den Gouverneur Generaal in Batavia,
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

Behoort bij de Resolutie van den Gouverneur Generaal in Batavia, van 25 November 1819, n°. 7, (Staatsblad n°. 81.)

INSTRUCTIE voor het Vendukantoor te Batavia.

Algemeene bepalingen.

Art. 1. Het Vendukantoor te Batavia zal zijn zamengesteld uit

- een Superintendent,
- twee Vendameesters,
- een Boekhouder en Secretaris,
- een Assier,

en worden bijgestaan door

- een Adjunct-boekhouder,
- een Adjunct-kassier,
- een eersten en tweeden Afslager,
- een Venduschrjver,
- en verdere geëmployeerden en bedienden.

2. Alle openbare verkooppingen, zonder uitzondering, worden bij dit kantoor gehouden.

3. Alle werkdagen, met uitzondering van de zaturdagen, zullen voor verkooppingen zijn vastgesteld. Buiten de verplichting tot het houden van verkooppingen voor Gouvernements rekening, zullen de zaturdagen ter beschikking van het vendukantoor blijven overgelaten.

De verkooppingen op de vaste verkooppdagen zullen beginnen des morgens ten half negen, en duren tot des namiddags ten uur.

4. De verkooppingen zullen toegestaan worden, volgens een rooster, daarvan op het Vendukantoor te houden, zoodat de eerste aanvragen den eersten open dag bekomen zal, te dien einde zullen deze aanvragen dadelijk, in tegenwoordigheid van degenen, die dezelve doet, worden opgeteekend in een daartoe expressienk aangegelgd register, hetwelk voor een ieder ter visie open zal liggen, en door den Resident op ieder vel zal moeten zijn gearapreerd, en het eerste en laatste vel geteekend. Verkoopingen echter, ten behoeve van sterfbedels of op regterlijk gezag te houden, zullen altijd aan alle anderen voorgaan; ook zullen vertrekende personen te dezen aanzien preferentie genieten; doch zal buitendien, aan niemand boven anderen eenige voorkeur gegeven, maar de orde, waarin de aanvragen in het register zijn opgeteekend, stiptelijk gevolgd moeten worden.

Aan niemand zal meer dan een dag om de veertien dagen worden vergund, ten ware er geen andere verkooppingen mogten zijn aangeeteekend.

5. De Superintendent zal, met overleg van Vendameesters, iedere week bepalen de vendutiën welke in de volgende week zullen worden gehouden, en daarin moeten observeren de volgorde, bij het ade artikel voorgeschreven. Deze bepaling zal tijdig genoeg moeten geschieden, en in de courant te worden bekend gemaakt.

6. Ten einde er geen misbruik worde gemaakt van eenen aangevraagd en verkregen dag, zal de Superintendent verplicht zijn, van de verkoopers te vragen, en de verkooper om aan den Superintendent te geven, een declaratiën, houdende in eene som de waarde der te verkoopen goederen, waarvan om eenen geheelen verkoopdag te kunnen erlangen, het minimum niet beneden de drie duizend gulden zal mogen bedragen. Dit declaratiën zal door den verkooper moeten zijn geteekend, doch zij wesen van het regt van klein zegel.

7. Wanneer aan het Vendukantoor door iemand, eene verkooping willoende houden, daartoe geen programme hoeveelheid of waarde aan goederen wordt opgegeven, namelijk, wanneer deze opgave beneden het bepaalde minimum van drie duizend gulden is, zal hetzelve daarvoor geen bijzonderen dag vermelden af te zooderen, maar gemelde goederen moeten verwijzen naar de eerstvolgende geschikte gelegenheden, overtenkomstig te volgorde, bij art. 5 bepaald, ten einde aldan met meer andere gelijktijdig te worden verkocht, of wel tot de verkooppingen die het Vendukantoor, na de Gouvernementsverkoopingen, nog zal verkiesen op de zaturdagen te houden, naar aantiening van de vrijheid tot beschikking over dien dag, bij art. 3 aan hetzelve toegekend.

8. Op het reudement van alle verkooppingen, zal ten behoeve van het Gouvernment, naar de bepaling hieronder bij art. 19 gemaakt, aan vendusalaris berekend worden.

Bij den opslag.

Van losse of roerende goederen, zeven procent.

Van vaste of onroerende goederen, vijf procent.

Bij den afslag.

Van losse of roerende goederen, zes procent.

Van vaste of onroerende goederen, vier procent.

Mitsgaders een per mille ten behoeve van de armen, te betalen van alle verkooppingen, die bij den opslag of bij den afslag gehouden worden.

9. Van goederen, geveisd doch ongehouden wordende, zal ten behoeve van het Gouvernment door den opbouder betaald worden:

Van losse of roerende goederen, een procent.

Van vaste of onroerende goederen, een vierde procent, gerekend op het bedrag, waarvoor de goederen zullen ongehouden zijn.

10. Het vendusalaris, mitsgaders het een per mille voor de armen, zullen bij den verkoop, toewel van roerende als van onroerende goederen, komen ten laste van de koopers; met dezen verstande nogtans, dat van goederen, bij den opslag verkocht, het additioneel procent door de verkoopers zal worden voldaan. Ten laste van de koopers zal mede komen de tierden gerechtigheid op de overdragt van vaste of onroerende goederen, tenzij de verkoopers het tegendeel bij de voorwaarde uitdrukkelijk bepalen.

11. De overige ongeldden, als van de vendu-annonce en het zegel voor het vendu-extract, zullen door de verkoopers gedragen worden.

12. Het vendukantoor zal heffen een ten honderd van het bedrag in geld van alle loterijen van roerende en onroerende goederen, die, na verkregen consent van den Resident, zullen gespeeld worden te vollozen door degenen, door wien de loterij zal wesen aangegeld, vóór dat de loterij een aanzing zal mogen wesen, en zulka op de boete van het dubbel van dat salaris.

13. De verkooppingen zullen gehouden worden bij den opslag of bij den afslag ter keuze van den verkooper.

14. Bgaldien ten verkooppdagen de verkooper goed mogt vinden, om slechts een gedeelte der goederen, op het bij art. 3 vermeld declaratiën gespecificeerd, te doen veulen, of dat het ongeveide, ingeval er geen specifiek declaratiën bestaat minder dan het bij het declaratiën opgegeven minimum mogt bedragen, zullen in het eerste geval, al de overige onverkochte goederen door den Afslager worden getaxeerd, tegen den waarachtigen prijs, welke deszelve bij verkoop, zouden hebben opgebragt, en zal de verkooper gehouden zijn, om het regt van opbouwing van al de onverkochte goederen, volgens deze taxatie, te voldoen; terwyl in het tweede geval, het onbetaald salaris zal moeten worden, te voldoen; terwyl in het derde geval, het onbetaald salaris van hetgeen verkocht is, en de bepaalde som in het declaratiën vermeld. Op gelijke wijze zal gehandeld worden, wanneer de verkooping, eenmaal in de courant geannonceerd zijnde, door den ver-

inleveren eene algemeen staat in duplo, gelijk aan den maandelijkschen, doch lopende over het geheele afgeloopen jaar, om daarmede te handelen als in art. 47 is bepaald.

49. De gelden, welke, ingevolge art. 21, niet door de regthebbenden zullen weeten geligt, zullen zes maanden na den vervaldag op eene afzonderlijke rekening van *unaffected* worden geboekt, en dezulke, welke langer dan twaalf maanden alzo zijn blijven voortloopen, zullen in 's lands kas worden overgebracht, om aldaar te worden gedeponeerd, waarvan echter, bij het vendukantoor, duidelijke registers zullen moeten worden gehouden.

50. De borgtochten voor de besoldien van het vendukantoor, loopen, na hun ontslag of overlijden, zoo lang tot dat er eene uitstaande zaken meer ter hunne verantwoordig zijn, of tot dat het kantoor hen behoortlijk voor de overgave zal hebben gequitteerd.

Van den Superintendent.

51. De Superintendent wordt beschouwd te gelijk als Commissaris, die het belang van het Gouvernement en daarbij dat van particulieren onmiddellijk surveilleert, en als administrerende medelid; zulende in beide betrekkingen, voor alle abusien, welke hij kan kunnen en behooren voor te komen, verantwoordelijk zijn.

52. Hij zal houden een behoortlijk toezigt over al de leden en ambtenaren tot het kantoor behoorende, en aan dertelve geven zoodanige bevelen, als hij, tot instandhouding en bevordering van eene goede administratie, overeenkomstig de bestaande instructien zal noodig oordeelen.

53. Hij is bepaaldelijk belast om te zorgen, dat door geen der leden van het kantoor van de instructien worde afgeweken, en zal de afwijkingen of dadelijk doen herstellen, of daarvan kennis geven aan den Resident, zoo dertelve eene hoogere voorziening mogten vorderen.

54. De Superintendent zal zorg dragen, dat de boeken altijd effen zijn en in behoortlijke orde blijven.

55. De Superintendent zal op geene verkooping persoonlijk iets mogen kopen, noch dit voor anderen mogen doen.

56. Hij zal in handen van den Resident afleggen den volgenden eed:

„Ik beloof en zweer, den mij aanbetrouwden post van Superintendent van het vendukantoor, met al mijn vermogen, overeenkomstig de instructien reeds vastgesteld, of nog vast te stellen, getrouw en ijverig te zullen waarmaken, dat ik het belang van het Gouvernement en dat van particulieren naarstiglijk zal gadeslaan en behartigen, en niet gedogen, dat door enig lid van het vendukantoor van de gegevene instructien worde afgeweken, om lief of leed, vriend of vijandschap, gunst of afgunst, of om eenigerhande reden of oorzaak.

„Ik verklaar en zweer, dat ik, om den voorschreven post te bekomen, aan niemand, hetzij in of buiten het bestuur, iets, onder wat voorwendsel het zijn moge, beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal.

„Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig.“

Van de Vendumeesteren.

57. De beurtverwisseling van Vendumeesteren tot het houden van vendutiën zal zijn om de voortien dagen; bijzondere niettemin eene ieder van hen verplicht, bij ziekte of andere wetlige afwezenheid, des anderen beurt waar te nemen.

58. De ambtenen, speciaal voor de verkopeningen afgezonderd, zijn dadelijk ondergeschikt aan den fungerenden Vendumeester.

59. Zij zullen op de vendutiën, bij welke zij fungeren, niet mogen kopen of voor hante rekening laten kopen, noch zulks voor anderen doen.

60. Vendumeesteren zullen, ten einde met den staat der debiteuren van het kantoor bekend te zijn, vrijheid hebben te ligen of te doen ligen uit de archieven van het kantoor, al zoodanige koppen of extracten uit de boeken, registers of lijsten van de debiteuren om dertelve borgtocht gebonden wordende, als zij zullen vernemen noodig te hebben. Zij zullen in geen geval, hante verantwoordelijkheid kunnen denken met het voorwenden van onwetendheid, wanneer zij de voorgescreven bepalingen omtrent het verzeeren van credit niet hebben te luiten gegaan.

61. Van iedere verkooping, hetzij van roerende of onroerende goederen, zal eene behoortlijke vendurol, bij wege van proces-verbaal, gehouden worden; in het hoofd zal worden aanteekend de tijd en plaats van de verkooping, door wien of op wien verdeling, voor wien rekening en ten wiens behoeve; zoo ook ten wiens overstaan de verkoop geschiedt; of er ook eenige bijzonder voorwaarden zijn, zoo ja, die beschrijven en zoo neen, daarvan bij de vendurol nota houden.

Van iedere verkooping, op regterlijk gezag gebonden wordende, zal eene afzonderlijke vendurol gehouden en daarbij geene andere goederen ingenomen worden. Geederen op zoodanige verkopeningen aangebragt en ten zelfden dage opgeveild wordende, moeten bij eene nieuwe vendurol worden aanteekend.

De verkooping afgeloopen zijnde, zullen de Vendumeester en Venduschrijver de vendurol teekenen, en die mede, te dien einde, moeten aanbieden aan dengenen, door wien of ten wiens overstaan de verkoop is gedaan, om des verkauzende, almede te teekenen, en bij weigering, daarvan aanteekening te houden; zulende zij zich, ten aanzien van verkopeningen op regterlijk gezag gehouden, gedragen naar hetgeen dienangaande, bij art. 254 van de *Manier van procederen in civile zaken*, is voorgeschreven.

62. De Vendumeesteren zullen de vendurollen niet anders vermogen te laten schrijven, dan op geheele velien papier in eene quaaten ingebonden; waarvan de velien door den Resident moeten zijn geparafeerd en het eerste en laatste vel geteekend.

Dere quaaternen zullen door den Boekhouder, aan den fungerenden Vendumeester worden afgegeven. Vendumeesteren zullen verplicht zijn, dadelijk na den afloop der vendutie, elke bladzijde der vendurol, met bekendstelling van het getal koopjes vendutie, elke bladzijde te authenticeren, en voorts op de eerste en laatste bladzijden het getal der bladzijden en der koopjes bekend moeten stellen.

63. Zij zullen zorgen, dat in de vendurollen niets doorgeshaald, veranderd of bijgeschreven worde. Bij het ontdekken van eene fout, welke voore dooralting, verandering of bijvoeging noodzakelijk maakt, zullen zij daarvan in margine aanteekening houden, met duidelijke bekendstelling van de woorden of posten, welke veranderd, doorgeshaald of bijgevoegd zijn, en zulks dadelijk onderteekenen. Zij zullen zorgen, dat niets dan hetgeen werkelijk verkocht is, in de vendurol worde gescreven, en even zoo, dat alles wat opgeveild is, ofschoon het ook niet moge zijn verkocht, daarin worde opgeteekend.

64. Voor het houden der verkooping, zal door den Venduschrijver het geheele hoofd van de vendurol, met de conditiën van den verkoop, dadelijk en verstaanbaar voorgelezen, en dit door den afstager in de Maleische taal nader herhaald en uitgelegt moeten worden.

65. Wanneer de Vendumeester verzeemt, op grond zijner instructie, aan iemand geen credit te kunnen verzeeren, zal hij het regt hebben, de dadelijke betaling te vorderen, en, bij gebrek van dien, of zoo geen bekend persoon voor hem goed wil staan, het verkochte terstond wederom te doen openbren en andersmaal te verkoopen.

66. Hij zal een gelijk regt hebben, wanneer hij verkoop van vast goederen, de koper de vereischte borgten, staande de vendutie, niet stellen kan.

67. In de gevallen, bij de voorgaande artikelen uitgedrukt, zullen de eerste kopers, wanneer de goederen bij weder verkoop meer halen, daarvan geen voordel genieten, maar gehouden zijn, om hetgeen de goederen bij den tweeden verkoop minder dan bij de eerste opveiling bedragen te vergeden, en daarvoor des noodig, op gelijke wijze, als voor andere schulden, aan het vendukantoor, in regten, bij *parato executie* worden achtervolgd.

68. Vendumeesteren zullen nauwkeurig toezien, dat in de vendurollen geene verkeerde namen gescreven, en ook altijd de voornamen daarbij gesteld worden; het zal toegestaan zijn, dat de eene persoon voor rekening van den anderen koopt, mits dat de namen van beide worden opgescreven, en dat hij die koopt, door den Vendumeester, op grond zijner instructie, wordt goedgekeurd, om bij wanbetaling van dengenen, voor wien hij heeft gekocht, zelfs het bedrag te kunnen voldoen.

69. De fungerende Vendumeester zal zorgen, dat de lijsten der verkochte en niet terstond afgegevene goederen, na het eindigen der vendutie, of uiterlijk den volgenden dag, uitgeleekken en door hem geteekend aan de verkopers uitgetreikt worden, ten einde in de aflevering eene borgtocht stellen, waarvan het behoop door het Gouvernement, op voordragt van de hoofddirectie van financiën, zal bepaald worden.

70. Vendumeesteren zullen een van de hoofddirectie van financiën, zal bepaald worden.

71. Zij zullen in handen van den Resident, afleggen den navolgenden eed:

„Ik beloof en zweer, dat ik op de vendutiën die door mij, als Vendumeester, zullen gehouden worden, met al mijn vermogen trachten zal de goederen te verkoopen tegen de hoogste prijzen. Dat ik, voorts in hetgeen mijn ambt ausagt, mij oprecht, onpartijdig en getrouw gedragen zal, overeenkomstig de instructien, die mij bereids gegeven, of nog te geven, zonder daarvan af te wiken om lief of leed, vriend of vijandschap, gunst of afgunst, of om eenigerhande reden of oorzaak.

„Ik verklaar en zweer, dat ik, om den post van Vendumeester te bekomen, aan niemand, hetzij in of buiten het bestuur, iets, onder wat voorwendsel het zijn moge, beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal.

„Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig.“

Van de Boekhouder en Secretaris en zijne Adjunct.

72. De Boekhouder is belast met de bewaring van al de archieven, boeken en papieren, welke tot het kantoor behooren.

73. Hij is insgelijks belast met het houden der boeken, de administratie in het algemeen betreffende, bestaande in de volgende:

Een aanteekening- en quitantieboek.

Een algemeen grootboek.

Een contra-kasboek.

en voorts zoodanige bijboeken, als door de Hoofddirectie van financiën zullen worden vastgesteld, op de voordragt van het vendukantoor, haar door den Resident aan te bieden.

74. Hij zal zorgen, dat de vendurollen naar de orde der dagteekeningen in de voornaamde boeken overgebracht, en de rekeningen tijdig uitgeschreven worden.

75. Hij zal van de Posten van het kantoor register houden, hetwelk in iedere bijeenkomst, na resumatie en approbatie, door de leden zal moeten onderteekend worden.

76. Alle, zoo wel de maandelijksche als de jaarlijkse staten, zullen door hem opgemaakt, geteekend en nadat dertelve in de vergadering van het kantoor zijn goedgekeurd, door den Superintendent gezeeserd en ingezonden worden.

77. Hij zal van alle ontvangsten en uitgaven, welke door den Kassier geschieden, contraboek houden, en hetzelve dagelijks met den Kassier confronteren en devens dertelve teekenen.

78. De Adjunct-boekhouder zal staan onder de onmiddellijke orders van den Boekhouder. Hij zal denzelfen in zijne werkzaamheden assisteren, en bij ziekte of afwezenheid, de dienst dadelijk waarnemen.

79. De Boekhouder zal hebben het onmiddellijke toezigt over, en verantwoordelijk zijn voor de werkzaamheden van de getrouwdegenen en klerken van het kantoor, uitgezonderd die welke den Kassier zijn toegevoegd.

80. De leges van de venduextracten, als anderszins, zullen door hem aan den Kassier opgegeven, en door deren laatste behoortlijk aan de kas van het vendukantoor verantwoord worden.

De Boekhouder zal van de leges een afzonderlijk boek houden, en maandelijks daarvan eene opgave aan de vergadering doen, om met het voor dat object in kas gestorte te kunnen worden vergeleken.

Een tarief van de leges, door den Resident geteekend, zal op de meest zighare openbare plaats in het kantoor worden opgehangen.

81. De Boekhouder, zoo wel als de Adjunct-boekhouder, zullen, in handen van den Resident, afleggen den volgenden eed:

„Ik beloof en zweer, den mij aanbetrouwden post van Boekhouder en Secretaris (Adjunct-boekhouder) van het vendukantoor met ijver en naarstigheid te zullen waarmaken; dat ik geene posten, boeken of afschriften zal, dan die, welke behooren geboekt of afgeschreven te worden; dat ik overigens, mij gedragen zal als een getrouw Boekhouder betaamt, overeenkomstig de instructien bereids gegeven, of nog te geven; dat ik getrouw zal te boek stellen, hetgeen in de bijeenkomsten bij het vendukantoor is besloten, en de uitgave van alle papieren conform zal doen zijn aan de registers en boeken.

„Ik verklaar en zweer, dat ik, om den voorschreven post te bekomen, aan niemand, hetzij in of buiten het bestuur, iets, onder wat voorwendsel het zijn moge, beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal.

„Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig.“

Van den Kassier en zijne Adjunct.

82. De Kassier is belast met alle ontvangsten en uitgaven bij het kantoor, zoo als hierboven, bij art. 46, is bepaald.

83. Hij zal van alle ontvangsten en uitgaven houden een-dagelijksch kasboek, hetwelk iederen dag, met het contrakasboek van den Boekhouder geconfronteerd, afgesloten en door beide geteekend zal worden. Hij zal het kantoor niet mogen verlaten, voor dat dit geschiedt.

84. De Kassier zal contra-boek houden van de groote kas, en iederen zaterdag, in de bijeenkomst een afschrift van betzelve, loopende over die werk, door den Superintendent en door hem geteekend; den Boekhouder ter hand stellen.

85. De Adjunct-kassier zal staan onder de onmiddellijke bevelen van den Kassier. Hij zal denzelfen in zijne werkzaamheden assisteren en, bij ziekte of afwezenheid, dertzelve ambt waarnemen. De Kassier is ook in dit geval, voor de administratie van zijnen Adjunct verantwoordelijk, doch zal het hem vrijstaan, om van denzelfen, ten zijnen behoeve, te vorderen eene borgtocht, niet te bovengesagde de som van vijf duizend gulden.

86. Alvorens zijne beloning te aanvaarden, zal de Kassier borgtocht moeten stellen tot zoodanig bedrag, als door het Gouvernement, op voordragt der Hoofddirectie van financiën, zal worden bepaald.

87. De Kassier, zoo wel als de Adjunct-kassier, zal, in handen van den Resident, afleggen den navolgenden eed:

„Ik beloof en zweer, dat ik den mij aanbetrouwden post van Kassier (Adjunct-kassier) van het vendukantoor met ijver en naarstigheid zal waarmaken; dat ik alle ontvangsten en uitgaven nauwkeurig zal aanteekenen en te boek stellen, en overigens mij gedragen, als een getrouw ambtenaar betaamt, overeenkomstig de instructien, bereids gegeven of nog te geven.

„Ik verklaar en zweer, dat ik, om den voorschreven post te bekomen, aan niemand, hetzij in of buiten het bestuur, iets, onder wat voorwendsel het zijn moge, beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal.

„Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig.“

Van den Venduschrijver.

88. De Venduschrijver zal onmiddellijk aan den fungerenden Vendumeester ondergeschikt zijn, en onder toezigt van denzelfen zorgen, dat aan de bepalingen, ten aanzien der vendurollen voorgeschreven, nauwkeurig worde voldaan.

89. Hij zal geene veranderingen of doorhaltingen in de vendurollen mogen maken, zelfs geene abusien redresseren; alken zal hij, met kennis en op last van den fungerenden Vendumeester, bij een eventueel en blijkbaar abus eenige verandering of doorhalting mogen doen, welke de Vendumeester dan in margine, door zijne parapheur, zal approberen, met bekendstelling van de woorden of posten, welke veranderd of doorgeshaald zijn.

90. Hij zal zich zorgvuldig wachten, van geene posten, als verkocht op de vendurollen te brengen, of bekend te stellen, dan die, welke waarlijk in het openbaar zijn verkocht, en zal hij evenzeer alles wat opgeveild is, ofschoon niet verkocht wezende, moeten inboeken.

91. Hij zal verplicht zijn, dadelijk na den afloop eener verkooping, de vendurol, behoortlijk geteekend, aan den Boekhouder ter hand te stellen.

92. Hij ziekte zal de Venduschrijver door een der commissen van het kantoor vervangen worden.

93. Hij zal bij het kantoor, in handen van den Superintendent, afleggen den navolgenden eed:

„Ik beloof en zweer, dat ik de instructie voor mij, als Venduschrijver betaamt, of nog te beramen, mitgaders de bevelen van den Superintendent en van Vendumeesteren stiptelijk zal nakemen en achtervolgen, en voorts, mij gedragen, als een getrouw Venduschrijver betaamt, zal waarmaken.

„Ik verklaar en zweer, dat ik, om den voorschreven post te bekomen, aan niemand, hetzij in of buiten het bestuur, iets, onder wat voorwendsel het zijn moge, beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal.

„Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig.“

Van de Venduafstagers.

94. De Venduafstagers, ofschoon ondergeschikt aan het kantoor, zullen, voor zoo

veel de oefening van deze hunne functie betreft, staan onder het onmiddellijke bevel van den fungerenden Vredemeester.

95. Zij zullen, bij den opslag of afslag van goederen nazauwkeurig letten, wie het laatste en hoogste bod gedaan, dan wel wie het eerste gemijnd heeft; zij zullen, om geene roedelen hoegenaamd, te deren aanzien, den eeren boven den anderen verkeerdelyk eene preferentie geven, op verbeurte van hun ambt. Het mijnen en opbieden zal niet door teekens, maar met verstaanbare woorden moeten geschieden. De afslager zal duidelyk moeten zijn in het op- of afslaan der goederen, zoo, dat hij voor een ieder verstaanbaar is.

Ingeval van verschil zal de Vredemeester de toewijzing doen, volgens zijne beste overtuiging, of de vrijheid hebben, om de goederen andermaal te doen openveilen.

96. De afslagers zullen op de vendutafel, waar zij fangeren, noch zelf koopden, noch voor hunne rekening laten koopden, of dit voor anderen mogen doen.

97. Zij zullen belast zijn, met de bewaring en het onderhoud van de vendutafel, het zeil en de verdere toebehooren van de verkooppingen, en zorgen, dat de noodige bestellingen altyd in tijd gemaakt zijn.

98. Zij zullen bij het kantoor, in handen van den Superintendent, doen den navolgende eed:

• Ik beloof en zweer, dat ik de Instructie voor mij, als Afslager bij het Vendutakantoor, gemaakt of nog te maken, mitgaders de bevelen van den Superintendent en van Vendumeesteren stiptelyk zal nakomen en achtervolgen, en voorts mij gedragen, als een getrouw afslager toestaat en betaamt."

• Ik verklaar en zweer, dat ik, om den voorschreven post te bekomen, aan niemand, heijr in of buiten het bestuur, iets, onder wat voorwendsel het zijn moge, belooft of gegeven heb, noch beloven of geven zal."

• Zoo watarijke helpe mij God Almagtig."

Aldus gearresteerd, bij Resolutie van den Gouverneur Generaal in Rade, van 25 November 1819, n°. 7.

Mij bekend,
De Secretaris Generaal,
J. C. BAUD.

(N°. 82.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 25 November 1819, n°. 12, waarbij aan de ambtenaren, niet tot het Algemeene Bestuur behoorende, vrijheid gegeven wordt, om hunne klerken, schrijvers en mindere bedienden, selve in dienst te stellen.

Is goedgevonden en verstaan: met referre tot artikel 21 van het Reglement op het bevel der Begering in Nederlandsch Indie, en ten gevolge op de Resolutie in Rade, van 9 Februarij jl., n°. 38, (Staatsblad n°. 27), in het algemeen te bepalen, gelijkelijk bepaald wordt bij deze, dat alle ambtenaren, niet tot het Algemeene Bestuur behoorende, vrijheid zullen hebben, om hunne eige klerken, schrijvers en mindere bedienden, met overleg van de Gouverneurs en Residenten, onder welker onmiddellyk gezag zij respectively zijn geplaatst, aan te nemen, mits zich houdende aan de voor die posten vastgestelde tractementen en sommen, mitgaders aan de verplichting, om soodanige geemplooydeerden nominatief op de tractementen lijsten bekend te stellen, en om bij elke mutatie, ingevolge de bestaande bepalingen, te doen blyken, van den tijd waarop de ingang van het tractement kan worden gereclameerd.

Accordeert met het register der Handelingen en Resolutiën van den Gouverneur Generaal in Rade.

De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 83.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 16 December 1819, n°. 13, waarbij gearresteerd wordt een Provisioneel Reglement op de Judicature en Manier van procederen, in zaken, betreffende de pachten van den Lande.

Is goedgevonden en verstaan:
Eerstelyk. Te arresteren, gelijkelijk gearresteerd wordt bij deze, het Provisioneel Reglement op de Judicature en Manier van procederen in zaken, betreffende de pachten van den Lande, zoo als hetzelfde aan deze Resolutie is gearresteerd; onder bepaling voorts, dat hetzelfde zal in werking komen van en met 1 Januarij 1820.
Ten tweede. Ent.

Accordeert met het register der Handelingen en Resolutiën van den Gouverneur Generaal in Rade,
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

Behoort bij Resolutie van den Gouverneur Generaal in Rade, van 16 December 1819, n°. 13, (Staatsblad n°. 83.)

PROVISIONEEL Reglement op de Judicature en Manier van procederen, in zaken, betreffende de pachten van den Lande.

Over de vervolgingen tegen pachtiers, ingeval zij hunnen pachtachat niet voldoen.

Art. 1. De pachtiers, in gebreke blyvende hunnen pachtachat te voldoen, zal in de Residentiën van Batavia, Samarang en Sourabaja, bij de Raden van Justitie tegen hen geprocedeed worden, bij parate executie, op de wijze, vastgesteld bij art. 251 van het Reglement op de manier van procederen in civile zaken.

2. In de overige residentien van Java zullen de Residenten, in hetzelfde geval, qualificatie op hunnen secretaris verlieven, ten einde de parate executie, in voege voorschreven, te bewerkstelligen.

Over de werdingen tegen pachtschuldigen, ingeval zij hunne pacht niet voldoen.

3. Wanneer de pachtschuldigen in de Residentie van Batavia, Samarang en Sourabaja, in gebreke blyven hunne verschuldigde pacht te voldoen, zal tegen hen geprocedeed worden bij parate executie; met dien verstaande, dat, wanneer de verschuldigde pacht de som van een honderd gulden niet te boven gaat, de pachtiers de pachtelidigen sulken roepen voor Commissarissen van de kleine rol bij de Raden van Justitie, ten einde aldaar condemnatie en executio te roepen verzoeken, om door den bevrwaarder paratelyk te worden te werk geleid, alles met achtervolging der voorschreven, vervat in art. 323 en volgende van het Reglement op de manier van procederen in civile zaken, onverminderd de bevoegdheid der pachtiers, om, alvorens den weg van regten in te slaan, zich te verzoeken tot den plaatselyk Resident, ter erlanging van deszelfs uitspraak, om, wanneer partijen zich met die uitspraak niet kunnen bevredigen, of de pachtelidige in gebreke blyft daaraan te voldoen de zaak raauwelyk, in voege voorschreven, bij den regier te brengen, ter erlanging van condemnatie en executio.

4. Wanneer de verschuldigde pacht de som van één honderd gulden te boven gaat, zal tot het buwerkstelligen van de parate executie worden geprocedeed voor de Raden van Justitie, op de wijze bij art. 289 van het Reglement op de manier van procederen in civile zaken bepaald, onverminderd de nadere bepalingen van art. 211 en volgende, aangaande zaken van korte behandeling, waaronder, volgens § 4, ook alle questien, rakende de pachten behooren, dus onder anderen mede brengende, dat het bij art. 250 gevorderd wordende appointement tot dagvaarding komt te vervallen, en zulks zonder aanzien, hoe groot de gevurderde pachtsum is.

5. In de overige residentien van Java, met uitzondering van Sourakarta en Djocokarta zullen de condemnatie en executio, tot het bewerkstelligen van parate executie, verliend worden door de Landraden, nadat de pachtelidigen, tot het voeren verzoeken daarvan, voor detelyk geroepen zullen zijn, door den daartoe van weg des resident gemagtigden persoon.

6. Te Sourakarta en Djocokarta, alwaar grene Landraden bestaan, zullen de Residenten altyd in deze betzide verrieten, als voor de andere residentien aan de Landraden te oppedigen.

Over de judicature in geval van overtreddingen.

7. Alle gelykelyke vervolgingen wogens overtreddingen der pachtconditiën, de zonne van vijf en twintig gulden te boven gaande, zullen ter eerste instantie ge-

bragt worden voor de Raden van Justitie, ter vervolging der respectie Officieren van Justitie, om de piano daarin regt te spreken; behoudens het middel van hooger beroep aan het Hooge Geregtshof, om almede door hetzelfde de piano gedeclereerd te worden, indien de vordering is boven de honderd gulden, doch tot de voorschrevene somma van vijf en twintig gulden te Batavia, Samarang en Sourabaja voor den Resident, en in de overige residentien, met uitzondering van Sourakarta en Djocokarta, voor den Landraad.

8. De Residenten te Batavia, Samarang en Sourabaja, zullen in soodanige zaken, welke krachtens het voorgaande artikel, ter hunner beslissing worden gebracht, uitspraak doen op de vordering van de Officieren van Justitie, even als bepaald is bij art. 16 van het Reglement op de criminele regisvordering bij de Raden van Justitie.

9. De uitspraak van gemelde Residenten zal wezen zonder hooger beroep.

10. In zaken, betreffende overtreddingen van de pachtconditiën, welke krachtens art. 7 hierboven, voor de Landraden moeten worden gebracht, zal na verhoor van partijen, op de vordering van den Jans, de piano, en zonder dat van eenige schrifture worde gelyend, uitspraak worden gedaan.

11. Ten aanzien van het appel van soodanige zaken, mits de vijf en twintig gulden te boven gaande, zal gevolgd worden het bepaalde bij art. 9 voor de residentien Batavia, Samarang en Sourabaja, en zal, in geval van hooger beroep, de Fiscaal bij den Raad van Justitie, voor welken de zaak wordt gebracht, gehouden zijn zich te voegen bij den pachtier.

12. De bepalingen, vervat in de Publicatie van 14 September 1817, betreffende het kennis nemen in de zaken, rakende pachten te Sourakarta en Djocokarta, zullen, voor zoo verre de vervolging van overtreddingen en misdaden betreft, in volle kracht blyven; terwijl hetgeen geacht moet worden te zijn vastgesteld ten aanzien van pachtelidigen, welke in gebreke blyven te betalen, bij deze wordt verklaard te zijn vervallen door het bepaalde bij art. C hierboven.

Over de judicature in geval van misdaden.

13. In alle zaken, waarin termen tot eenige publike aanklagte mogen worden gevonden, of waarin de pachtiers van eenige excessen of overtredding der pachtconditiën mogten worden beschuldigd, en waarin dus het regt der Hooge Overheid daadelyk zal zijn betrokken, zullen, behalve te Sourakarta en Djocokarta, waar andere bepalingen bestaan, de beschuldigten te regt gesteld worden voor hunnen dagelyschen regier.

Over de judicature in geval van geschil tussehen de pachtiers en het Gouvernement.

14. Wanneer er eenige twyfel moog ontstaan over het verstand der pachtconditiën, of over de regten en verpogtingen van de pachtiers, alsmede over de toepassing der conditiën op voorkomende zaken, zullen de geschillen ter eerste instantie gebracht worden voor de Raden van Justitie, op een daartoe door den pachtier aan den regier te presenteren request, houdende een duidelyk voordragt der zaak, en daarna een verzoek om dispositie des regters, die, alvorens te disponeren, hetzelve request, bij ordonnantie zal stellen, eerst in handen van den plaatselyken Resident, ten einde daarop, uiterlyk binnen den tijd van veertien dagen, te deuren van bedenkingen, voorts, na ontvangst van deszelfs schriftelyk antwoord, bij een tweede ordonnantie, evenas des Residentis antwoord, in handen van den Officier van Justitie, om, ingelyklyk binnen den tijd van veertien dagen, te dienen van gemolvende schriftelyke conclusie, ten einde daarna te disponeren, zoo als bevolend zal worden in goede justitie te behooren; alles met vrijheid voor den pachtier, die zich bij deze regterlyke dispositie bezwaard moog achten, daarvan te komen in hooger beroep bij het Hooge Geregtshof, door hetwelk, zoo met oprigt tot de ontvangst der klagen, als derzelver afdoening, gehandeld zal worden, als door den lageren regier.

Over de verdeling der boeten en confiscatiën.

15. Het zuivere bedrag van ingevorderde boeten of verbeurd verklaarde waren en goederen, zal komen voor een derde gedeelte ten voordeele van 's Lands kas, het andere derde gedeelte voor den Officier van Justitie, welke tot behooring van verpouderverklaring procedert, terwijl het overige derde gedeelte, in gelijke aandelen, zal worden genoten bij den pachtier en den aanbreyer.

Aldus gearresteerd bij den Gouverneur Generaal in Rade, op den 16 December 1819.

Mij bekend,
De Secretaris Generaal,
J. C. BAUD.

(N°. 84.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 16 December 1819, n°. 18, houdende verklaring, welke schepen en vaartuigen der Indische vorsten en volken bedoeld zijn bij art. 28 van het Reglement op de heffing der inkomende en uitgaande regten.

Is goedgevonden en verstaan, bij explicatie van art. 28 van het Reglement op het heffen der inkomende en uitgaande regten op Java en Madura, gearresteerd bij Besluit van Commissarissen Generaal, van 28 Augustus 1818, te verklaren, gelijkelijk wordt verklaard bij deze:

1°. Dat alle Indische vaartuigen, op de Indische wijze getuigd en met Indische roeren voorzien, de Chinese, Siamische en dergelyken daaronder begrepen, toebehoorende aan Indische volken, waarmede het Nederlandsche Gouvernement in goede vriendschap is, en voorts alle vaartuigen, op de Europese wijze getuigd, toebehoorende aan Indische vorsten, waarmede de Nederlandsche Begering in dadelijk verbond staat, met Nederlandsche schepen zullen zijn gelijkelijk gesteld.

2°. Dat daarentegen, alle op de Europese wijze getuigde schepen en vaartuigen, behoorende aan Indische vorsten, met welke het Nederlandsche Gouvernement niet directelyk in verbond staat, zullen worden verstaan niet te vallen in de termen van het 28ste artikel van het voormelde Reglement, en misdaden als vreemde schepen worden behandeld.

Accordeert met het register der handelingen en resolutiën van den Gouverneur Generaal in Rade,
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 85.) RESOLUTIE van den Gouverneur Generaal in Rade, van 16 December 1819, n°. 23, bij ampliatie op de Algemeene instructie voor de Weeskamers in Nederlandsch Indie, enige bepalingen daartelende, wogens het overmaken van gelden naar Nederland.

Is goedgevonden en verstaan:
Eerstelyk. Met referre aan het 3de artikel van het Besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indie, van 8 December 1815, n°. 7, houdende aanschryving aan de Weeskamer te Batavia

• om telkens, wanneer deszelve eerste gelden van boodde, onder hare administratie behorende, naar Nederland zal moeten overmaken, daarvan kennis te geven aan den Gouverneur Generaal, ten einde dan deszelve daartoe zekers geveven aan den Gouverneur Generaal, wordende verschoft."

• te leggheden voorts van de Algemeene instructie voor de Weeskamers in Nederlandsch Indie, gearresteerd bij Besluit van Commissarissen Generaal, van 23 October 1818, n°. 40, de volgende bepalingen te maken, omtrent het overmaken van gelden door de Weeskamers naar Nederland.

1°. Het overmaken door de Weeskamers van gelden, toebehoorende aan wittandige personen en collegiën, welke door hunnen staat de bevoegdheid bezitten om die gelden door gemagtigden te doen ontvangen, of wissels op de Weeskamers te trekken, dan wel deswege van de Weeskamers bepaalde voorschriften te geven, waardoor de verantwoordelykheid der Kamers gedeeltelyk, zal blyvesden huiens bemoedigen van het Gouvernement, op deszelfs wijze als door bijzondere executoren en beherderaars zoude worden gedaan.

2°. Tot het overmaken van renten van kapitalen, toebehoorende aan onmondigen die wittandig zijn, zal kunnen worden gebruik gemaakt van 's Lands kas over, voor elke honderd Indische gulden alsoo door de Weeskamers in 's Lands kas over, gebracht aan deszelve worden uigerykt een assignatie van honderd en twintig guldene Nederlandsch courant, op het Ministerie der Koloniën in Nederland.

3°. De vergunning, in het voorgaande artikel vermeld, zal mede toepasselijk zijn op de gevallen waarin, ten gevolge van den bepaalden wil eens testateurs, kapitaal naar Nederland moeten worden overgemaakt; onder deze mits nogtans, dat de belanghebbenden onsondig zijn, of nog zullen zijn, wanneer de gelden in Nederland betaalbaar zullen wezen, en anders niet.

4°. De stortingen zullen geschieden op aanvragen aan de Hoofddirectie van financiën, die, na van den plaatselijken Resident de noodige bewijzen ontvangen te hebben, de assignatie in *trip's* opmaken en aan den Gouverneur Generaal ter teekening aanbieden zal, waarna dezelve aan haar zal worden geretourneerd, om, na vooraf gaande registratie, aan de daarbij belanghebbende Weeskamer te worden uitgereikt.

Ten tweede. Enz.

Accordeert met het register der handelingen en resolutien van den Gouverneur Generaal in Badoe.

De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

(N°. 86.) PUBLICATIE van 16 December 1819, bepalende dat het eiland Timor eene onmiddellijke onderhoorigheid van Java zal zijn.

H'j GODEERT ALEXANDER GERLARD PHILIP BARON VAN DER CAPELLEN, Commandeur van de Orde van den Nederlandschen Leeuw, Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, enz. enz. enz.

IN B A D E ;

Aan allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doen te weten:

Nademaal hij eene resolutie, op beden in Rade van Indië genomen, te bepaald dat het eiland Timor eene onmiddellijke onderhoorigheid van Java zal zijn;

En nademaal hetzelfde eiland mitsdien heeft opgehouden te behooren tot het Gouvernement der Molukkos, waarmede hetzelfde bij Besluit van Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, van 25 Januarij 1817, n°. 22, was vereenigd;

Zoo is het, dat Wij hebben goedgevonden en verstaan, van de voormelde bepaling bij deze onze openbare Publicatie, aan een iegelijk kennis te geven, met bijvoeging dat de uitzondering op de vrije vaart en handel, welke ten aanzien van de Molukische eilanden, bij art. 117 van het Reglement op het beleid der Regering, het Justitiewezen, de Culture en den Handel in 's lands Aziatische bezittingen is gemaakt, alsnu heeft opgehouden op het eiland Timor van kracht te zijn, alwaar, van nu af aan, gelijke vrijheid van vaart en handel zal bestaan, als in de overige Nederlandsche bezittingen in Oost-Indië.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze alom, waar zulke gebruikelijk is worden geofficeerd en gepubliceerd in de Nederlandsche, Inlandsche en Chinesche talen.

Lasten en bevelen voorts, dat alle hoogere en lagere collegiën en ambtenaren, justiciëren en officieren, ieder voor zoo veel hem aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering deser de hand zullen houden, zonder oogligning of aanzien des persoons.

Gegeven te Buitenzorg, den zestienden December des jaars eem duizend acht honderd en negentien.

VAN DER CAPELLEN.
Ter ordonnantie van den Gouverneur Generaal in Badoe.
De Algemeene Secretaris,
J. C. BAUD.

